

Yhdysvaltain Suomalaisen Sosialistijärjestön

Neljännän Edustajakokouksen

PÖYTÄKIRJA

**CHICAGOSSA, ILL.,
Marraskuun 22 p:stä Joulukuun 1 p:ään
1914**

**TOIMITTANUT
EEMELI PARRAS**

S. S. Järjestön Toimeenpaneavan Komitean kustantama

Ensimmäinen kokouspäivä

KOKOUKSEN ALKUVALMISTELUT.

Kokouksen kutsul järjestykseen s. s. järjestön kielenkääntäjäsihteeri J. F. Mäki Imperial Hallissa, Chicagossa, Ill., marraskuun 22 p:nä 1914 k:lo 10:15 a. p. Lyhyessä avauspuheessaan kosketti hän niitä sekavia oloja, missä järjestömmä on elänyt. Toivoi, että edustajakokous kykenee parhaalla tavalla saattamaan asiat oikealle tolalle jälleen.

Väliaikaiseksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti W. Boman.

Väliaikaiseksi sihteeriksi ehdotettiin Eemeli Parrasta ja F. J. Syrjälää, joista F. J. Syrjälä valittiin 28 äänellä, Eemeli Parrakselle annettua 13 ääntä vastaan.

Valittiin valtakirjain tarkastuskomitea, johon tulvat: F. F. Broman, Matti Tenhunen ja I. Hiihbacka.

Puheenjohtaja esitti valtakirjakomitean työn helpottamiseksi, että varsinaisten edustajain valtakirjojen yksityiskohtaista tarkastamista ei enään toimitettaisi, koska järjestön keskustuimisto on edustajavaltuudet tarkastanut vaalitulosten perusteella ja sillä perusteella toimittanut nimihuudon, jossa kaikki edustajiksi valitut olivat läänä.

Päätettiin kuitenkin, että valtakirjain yksityiskohtainen tarkastaminen toimitetaan, koska saattaa ilmaantua tarkastusta vaativia asioita ja samalla päätettiin, että edustajain on esitettävä jäsenkorttinsa valtakirjain tarkastuskomitealle. Puoluekortin esittämistä koskeva päätös tehtiin 31 äänellä 9 vastaan.

Kun valtakirjakomitea suoritti työnsä, esitti se kokoukselle seuraavan raportin:

Esitetään hyväksyttäväksi seuraavat valtakirjat:

Itäpirei:

1:nen v. p. Vilho Hedman, F. F. Broman, Herman Nurmi ja T. Viitälä.

2:nen v. p. Wm. Naaralainen ja John Malmi.

3:s v. p. J. Ojala ja O. Seppelin.

4:s v. p. A. Malm ja Gust Pursi (valtakirja lähetetty, mutta ei ollut mukana.)

5:s v. p. Antti Ojanen.

6:s v. p. Victor Viitälä ja Erick Jolikko.

7:s v. p. Onni E. Saari.

8:s v. p. Otto Saarinen, J. F. Särkinen ja Victor Mäki.

9:s v. p. Kalle Nissinen ja Anton Jäntti.

10:s v. p. S. Nuorteva, J. Suominen, Victor AnnaJa, Wilho Boman ja D. Heikkilä.

Keskiipiiri:

- 1:nen v. p. Vilho Keskinen ja Kalle Koski.
- 2:nen v. p. Edward Peterson.
- 5:s v. p. Axel Kolinen ja Victor Makey.
- 6:s v. p. Matti Tenhunen ja Oscar Kuoppala.
- 7:s v. p. Moses Hahl ja Severi Alanne.
- 8:s v. p. Evert Järvi.
- 9:s v. p. Karl Helander ja Wm. Bowers.
- 10:s v. p. Wm. Peterson ja M. Pääkkönen.
- 11:s v. p. Kalle Sulander.

Länsipiiri:

- 1:nen v. p. Emil Kainu ja Jacob Lindqvist.
- 2:nen v. p. Arvid Nelson, Leo Leino, Wm. Heino ja Joonas Hannula.
- 3:s v. p. August Nikula, John Malo ja John Falls.
- 4:s v. p. Kaarlo Helman, Yrjö Welling ja J. J. Nylander.
- 5:des v. p. Iivar Hiihbacka, Theodore Olson ja Oscar Heikkinen.

Puoluelehtien edustajat:

Raivaajaa on ilmoittanut edustavansa F. J. Syrjälä ja Toveria Eemeli Parras.

Muistutus:

Niiden joittenkin edustajain, joilla ei ollut jäsenkorttia esittää, jäsenyydestä on valtakirjakomitealle esitetty todistukset, jotka komitea on pitänyt pätevinä.

1. Hiihbacka, Matti Tenhunen ja F. F. Broman, valtakirjakomitea.

Valtakirjakomitean raportti hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja huomautti, että ne henkilöt, jotka eivät ole valtuutettuja edustajia, mutta haluavat käyttää puhevaltaa tässä kokouksessa, kääntykööt valtakirjakomitean puoleen, joka käsittelee heidän pyyntönsä ja tekee esityksen kokoukselle.

Ryhdyttiin valitsemaan vakituisia puheenjohtajia kokoukselle, jolksi valittiin Wilho Boman ja I. Hiihbacka.

Kokouksesta päätettiin laatia keskustelureferaattipöytäkirja 30 äänellä 17 vastaan. Vähemmistöäänneet kannattivat päätös-pöytäkirjan laatimista.

S. NUORTEVA esitti, että kokoukselle valitaan viisi kirjuria, joista kaksi kerrallaan toimii keskustelujen muistiin merkitsijänä ja yksi valitaan pöytäkirjan toimittajaksi. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pääpöytäkirjurin ehdokkainksi jäivät lopullisesti E. Parras ja M. Hahl. Vaalissa sai Parras 32 ääntä ja M. Hahl 16 ääntä. Apulaissihteeriksi valittiin A. Nelson, J. Ojala, F. J. Syrjälä ja A. Kolinen.

Puheenjohtajat ja sihteerit muodostavat työjärjestyskomitean.

Valtakirjakomitea ilmoitti, että Wm. Bowers kieltäytyy jyrkästi toimimasta edustajatoimessa, ollen osastonsa jäsenoikeuksien kyseenalaisuuden ja työsuhteittensakin vuoksi pakoitettu luopumaan edustajaoikeudestaan. Hänen tilalleen väraedustajana astui K. F. Tuhkanen.

Valittiin kolme pöytäkirjantarkastajaa, joiksi tulivat: A. Nikula, G. Pursi ja S. Alanne.

Äänenlaskukomiteaan valittiin K. Helander, T. Viitola ja O. Kuoppala.

Järjestyskomiteaan: K. F. Tuhkanen, K. Sulander ja D. Heikkilä.

Kokous otti loman siksi kunnes työjärjestysvaliokunta esittää työjärjestys ehdotuksen.

KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti edustajakokoukselle sen kokoonnuttua järjestykseen k:lo 2 j. p. p., seuraavan työjärjestyksen:

1:ksi. Toimeenpanevan komitean ja järjestön sihteerin toiminta:

- a) t. p. komitean ja sihteerin toimintakertomus ja toiminnan arvosteleminen;
- b) tilikertomus ja tilivapauden myöntäminen.

2:ksi. S. s. järjestön sisäiset selkkaukset ja järjestömuoto:

- a) järjestön sisäiset selkkaukset;
- b) järjestömuoto: piirijärjestöjen säilyttäminen, järjestöneuvosto ja järjestön säännöt.

3:ksi. Työväen-Opistokysymys ja vallistustyö:

- a) T. O. toiminnan ja sen vuosikokouksen päätösten arvostelu;
- b) suhde Opistoon;
- c) vallistustyö järjestössä.

4:ksi. Sanomalehdet ja kustannusyhtiöiden yhdistäminen:

- a) puoluelehtien arvostelu;
- b) suhtautuminen "Sosialistiin";
- c) toimittajien valinta;

5:ksi. Suhtautuminen taloudellisiin järjestöihin.

6:ksi. Esitykset yleispuolueelle.

7:ksi. Sairaus-apuyhdistykset.

8:ksi. Voimisteluseurat.

9:ksi. Aino Tuomisen rahasto.

10:ksi. Kokouksen kulut ja varojen hankkiminen.

KOKOUKSEN TYÖAIKA: alkaa kello 9 aamulla ja jatkuu kello 12:sta päivällä, sitte päivällisloma puoli 2:teen, jonka jälkeen kokousta jatkuu iltaan kello 6:een. Itäpäivä-kahviloma on puoli 4:stä puoli tuntia.

PUHEENVUOROJEN KÄYTTÖ: Jokaisen on pyydetävä puheenvuoroaikana puheenvuoro lipulla ja käytettävä kolme minuuttia pitemmät puheenvuorot kokouksen edessä.

ASIOIDEN ESITYS KOKOUKSELLE: Kaikki asiat mitä kokoukselle esitetään, on ensin esitettävä työjärjestysvaliokunnalle, joka lausuntonsa ohella esittää sen kokoukselle.

VALIOKUNNAT: Valltaan ja päätetään niistä ainsa mukaan kuin kukin asia siihen aihetta antaa, alustavan keskustelun loputtua.

Työjärjestysehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokouksen siirtyminen työjärjestykseen

Alkuvalmistelujen päätyttyä ryhdyttiin varsinaiseen työjärjestykseen. Ensimmäinen kysymys oli:

TOIMEENPANEVAN KOMITEAN JA S. S. JÄRJESTÖN KIELENKÄÄNTÄJSIHTTEERIN TOIMINTA- KERTOMUKSET.

JÄRJESTÖN SIHTTEERI ilmoitti, että toimintakertomus ei ole sellainen kuin sen olla pitäisi, kun on ollut tämän ja viimeisen edustajakokouksen välillä kolmekin eri toimeenpanevaa komiteaa, eivätkä nykyistä aikaisemmat komiteat ole jättäneet toimintakertomustansa. J. W. Sarlund, jonka tehtäväksi kertomuksen valmistaminen kuuluu, ei ole sitä tehnyt, vaikka on pyydetty yhden kerran suullisesti, kaksi kertaa kirjeellisesti ja kerran telefontitse — näistäkään huolimatta ei kertomusta ole tähän saakka saatu. Tilikertomus esitetään erikseen. — Tämän huomautuksen jälkeen esitti järjestön sihteeri seuraavaa:

S. s. järjestön edustajakokoukselle.

Toverit:—

Seuraavassa esitetään teille kertomus s. s. järjestön toiminnasta vuosilta 1913 ja 1914 näihin päiviin asti. Allekirjoittanut ei ole ryhtynyt laatimaan pitempää ja yksityiskohtaisempaa kertomusta, ensiksi senvuoksi, että hän on sihteerinä toiminutkin ainoastaan viime elokuun puolivälistä alkaen, eikä siis ole ollut tilaisuudessa kylliksi kauan lähemmin seuraamaan järjestömme käytännöllistä toimintaa, ja toiseksi t. p. komitea ja piirisihteerit kertomuksissaan melkoisen laajasti selostavat järjestömme toimintaa.

Järjestömme sääntöjen 16 pykälässä määritellään kertomuksien suhteen, että "Toimeenpanevan komitean on toimintakautensa päätyttyä valmistettava kertomus toiminnastaan ja s. s. järjestön sihteeri valmistakoon sellaisia vuosikertomuksia nojaten kertomuksen järjestön edustajakokoukselle edustajakokouksien välillä toimineiden toimeenpanevien komiteain toiminnasta."

Tämä pykälä tuntuisi tarkoittavan, että sihteerin on pidettävä toimeenpanevain komiteain kertomuksia ainoastaan ohjeena kertomusta laatiessaan, eikä niitä sellaisenaan esitettävänä kokoukselle. Allekirjoittanut on kuitenkin katsonut tarpeettomaksi toimeenpanevain komiteain kertomuksien uudestaan muovallemisen ja esittää ne sellaisena kuin komiteat ne ovat laatineet.

Tämän vuoden toimeenpaneva komitea kertomuksensa suosittelee erältä menettelytapoja otettavaksi käytäntöön järjestömme valistustyössä.

Allekirjoittanut yhtyy niissä täydellisesti toimeenpanevan komitean kertomukseen ja toivoo, että tämä kokous ottaisi nämä suositukset huomioon ja laatisi osastoille objeeksi sopivat ponnat.

Kokoukselle tullaan esittämään käsiteltäväksi joukko alustuksia eri kysymyksistä. Nämä esille tulevat kysymykset epäilemättä ovat kaikki tärkeitä, mutta tärkein niistä lienee kysymys järjestömuodosta. Säilytetäänkö piirijärjestöt vaiko hävitetään ne ja sen sijaan aletaan johtamaan agitatsioni- ja järjestämistyötä järjestön keskusvirastosta. Molemmilla suunnitelmissa tulee tässä kokouksessa tietysti olemaan puolustajansa. Idässä, missä piirijärjestö on toiminut hyötyä tuottavasti, löytyy ehkä suurin joukko piirijärjestöjen puolustajia. Keskipiirissä niitä tutuvammin vastustetaan, eikä lännelläkään oltane erittäin suosiollisia piirijärjestöille.

Valoisat ja varjopuolensa tietysti ovat molemmilla järjestömuodoilla. Allekirjoittanut kuitenkin on siinä vakaumuksessa, että ellei meillä olisi ollut käytännössä piirijärjestelmä, niin järjestöemme tänään olisi yhtenäisempi ja monet ikävät selkkaukset olisivat välttetyt. Tähänastinen kokemus on osoittanut että tämä piirijärjestelmä saa aikaan sen, että itäpiirissä opetetaan yhdenlaista sosialismia, keskipiirissä toisenlaista, ja länsipiirissä ehkä molempia, itä- ja keskipiirin sosialismia sekaisin. Tällaisesta pitäisi tietystikin tehdä loppu. Tämän edustajakokouksen pitäisi siis vakavasti harkita tätä asiaa, ennenkuin siitä päätös tehdään.

S. s. Järjestön toimeenpanevan komitean toimintakertomus ylimääräiselle edustajakokoukselle vuonna 1914.

Vaikemmissa olosuhteissa kuin koskaan ennen aloitti vuodelle 1914 valittu toimeenpaneva komitea toimintansa. Aikojen kuluessa, varsinkin vuoden 1913 loppupuoliskolla kehittyi järjestöemme keskuuteen vakavia selkkauksia ja erimielisyyksiä järjestöemme eri organien ja osastojen välillä, kuten Negauneen Juttu, Itäpiirin piirikomitean ja Työväen Opiston väliset selkkaukset; samoin itäpiirin piirikomitean ja vuonna 1913 toimineen toimeenpanevan komitean väliset riitaisuudet. Vaikkakin yllämainitut riitaisuudet ovat alkuisin aikaisemmilta ajoilta, on niiden vaikutus voinut kehittyä alkulähteiksi niille erimielisyyksille ja rettelöille, jotka jatkuvasti ovat häirinneet järjestön toimintaa tämänkin vuoden ajalla, ja jotka ovat pakottaneet järjestön kokoontumaan ylimääräiseen edustajakokoukseen, joka on ensimmäinen kerta suomalaisen sosialistijärjestön olemassaoloajalla jolloin järjestön on täytynyt ryhtyä tällaiseen järjestöemme varoja kuluttavaan toimenpiteeseen sisäisten riitojensa selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi.

Kokoukset.

Vuoden alusta edustajakokoukseen saakka on toimeenpaneva komitea kokoontunut yhdeksäntoista kertaa. Näissä kokouksissa on keskusteltu ja päätetty järjestöemme keskuudesta eri orgaaneilta ja osastoilta toimeenpanevalle komitealle esitettyjä ja sen ratkaistavaksi allistettuja asioita, joista päätöksien tekeminen ja toimeenpanevan komitean toimenpiteet ja suhtautuminen niihin tulevat selvemmin näkymään tässä kertomuksessa, niiden asi-

oiden yhteydessä, jotka tähän kertomukseen liitetään, sen mukaisesti ja siinä järjestyksessä kuin toimeenpaneva komitea on niitä käsitellyt.

Negauneen juttu.

Kun rettelöt Negauneen suomalaisen osaston keskuudessa olivat kehittyneet siihen määrään, että osastolta oli otettu Michiganin valtion valtiokomitean toimesta lupakirja pois ja uusi lupakirja myönnetty uudelle osastolle, ilmoitti uusi osasto haluavansa liittyä s. s. järjestöön. Vuonna 1913 toiminut toimeenpaneva komitea kielsi sanotulta osastolta tämän oikeuden ja päätti pidättää Negauneen uuden osaston ulkona s. s. järjestöstä niin kauan kunnes asia on lopullisesti ratkaistu Michiganin valtion sosialistipuolueen keskuudessa. Tammikuun 10 ja 11 päivä kokoontui kansallistoimeenpaneva komitea. Tähän kokoukseen oli Negauneen osaston asia vedottu Marquette-kauntin kautikonventionin sekä Michiganin valtion järjestön toimeenpanevan komitean puolesta. Kansallistoimeenpaneva komitea kokouksessaan 10 p. tammikuuta keskusteli asiasta ja kehoitti s. s. järjestön kielenkääntäjäsihteerillä kutsumaan järjestönsä toimeenpanevaa komiteaa yhteiseen kokoukseen 11 p. tammikuuta. Yhteisen neuvottelun ja keskustelun jälkeen halusi kansallistoimeenpaneva komitea jättää asian ratkaisun suomalaisen järjestön toimeenpanevalle komitealle. S. s. järjestön toimeenpaneva komitea poistui pitämään itsenäisen kokouksen ja teki seuraavan päätöksen:

"Sillä ymmärryksellä, että Michiganin valtion jäsenistö on hyväksynyt valtionsa toimeenpanevan komitean menettelyn Negauneen suomalaisen osaston uudestaan järjestämisessä, me hyväksymme tämän uudestaan järjestetyn osaston suomalaisen järjestön osastoksi kaikilla niillä oikeuksilla ja eduilla, mitä toisetkin osastot meidän järjestössämme nauttivat."

Ylläoleva päätös perustuu siihen käsitykseen, ettei suomalaisella järjestöllä eikä sen toimeenpanevalla komitealla ole mitään oikeutta kieltäytyä ottamasta järjestönsä sellaista suomalaista osastoa, jonka joku valtiojärjestö on hyväksynyt sosialistipuolueeseen ja joka haluaa liittyä järjestöömme perussääntöjemme kolmannen pykälän määrittämällä tavalla, alistuen noudattamaan järjestömme sääntöjä ja päätöksiä. Kansallistoimeenpaneva komitea, jolle päätös luettiin, oli siihen täysin tyytyväinen. Sen jälkeen on sanotun osaston toiminta ja suhtautuminen s. s. järjestöön ollut hyvä. Keskipiirin edustajakokous tosin erotti Negauneen uuden osaston s. s. järjestöstä, josta päätöksestä keskipiirin piirikomitea ilmoitti toimeenpanevalle komitealle, mutta toimeenpaneva komitea katsoi keskipiirin edustajakokouksen tällä tekemällään päätöksellä menneen yli sille kuuluvien oikeuksien, eikä hyväksynyt sitä. Sittemmin Marquetten piiri oikeus, johon osaston omaisuus kysymys oli vedottu, päätöksellään määritteli omaisuuden uudelle osastolle ja määräsi että eroitettujen jäsenet, jotka haluavat liittyä uuteen osastoon maksamalla rästissä olevat jäsenveronsa voivat sen tehdä. Uusi osasto on

nyt ainoa virallinen sosialistipuolueeseen kuuluva suomalainen osasto Negauneessa. Vanha osasto, joka puolueesta eroittamisen jälkeen oli jonkun aikaa toiminnassa, on virallisesti lopettanut toimintansa, osa sen jäsenistä liittyen uuteen osastoon.

Selkkauksia itäpiirissä ja toimeenpanevan komitean suhtautuminen niihin.

Selkkauksien alkutekijänä itäpiirissä on ollut se, kun Työväen Opiston johtokunta vuonna 1913 oli lähettänyt itäpiiriin puhujaksi, luennoitsijaksi ja Työväen Opiston asiamieheksi William Riston. Itäpiirin piirikomitea kielsi itäpiiriin kuuluvia osastoja vastaanottamasta William Ristoa seuraavien syiden tähden:

1:ksi: William Risto oli tullut erotettua itäpiiriin puhujan toimesta v. 1911 puolueperiaatteleille vastakkaisen puheittensa tähden, eikä Risto ole vielä millään tavalla sovitannut rikkomustaan itäpiiriin kanssa.

2:ksi: Risto oli sen jälkeen oleillut keskipiirissä, jossa hän oli toiminut siten, että hänet oli pitänyt erottaa Lännen Kaivosmiehes Liitosta "työväen luokan asian petturina".

3:ksi: Risto oli erotettu Negauneessa sosialistipuolueesta Negauneen osaston mukana.

Työväen Opiston johtokunta vastasi tähän itäpiiriin piirikomitean kieltoon puolustuen asiamiestään William Ristoa sekä samalla vetosi järjestön toimeenpanevaan komiteaan. Toimeenpaneva komitea julisti itäpiiriin piirikomitean päätökset laittomiksi ja täydellisesti hyväksyi William Riston Työväen Opiston asiamieheksi ja samalla hyväksyi Työväen Opiston johtokunnan menettelyn sekä kehotti itäpiiriin osastoja ottamaan vastaan William Riston vastoin itäpiiriin piirikomitean kieltoa, joka täydellisesti perustui järjestömme sääntöihin ja puoluekokouksissa tehtyihin päätöksiin. Samalla aikaa osastot itäpiirissä hyväksyivät piiritoimikuntansa menettelyn ja kieltäytyivät ottamasta vastaan William Ristoa. Alnoastaan Ashtabulan, Ashtabula Harborin, Erien, Donoran, Nanty Glon, Warrenin ja Bronxin osastot asettuivat vastustavalle kannalle itäpiiriin piirikomitean päätöksen suhteen. Nämä osastot puolustivat menettelyään sillä että järjestön toimeenpaneva komitea oli asettunut tukemaan William Ristoa. Yllämainituilta osastoilta kielsi itäpiiriin piirikomitea oikeudet itäpiiriin järjestössä, elleivät peruuta päätöksiään ja erotti sanotut osastot itäpiiriin järjestöstä. Tämän itäpiiriin piirikomitean osastojen erottamis- päätöksen kumosi järjestön toimeenpaneva komitea ja samalla julisti etteivät ne ole voimassa yhtenkään erotettuun osastoon nähden. Yllämainittu toimeenpanevan komitean päätös on tehty joulukuun 21 p. 1913 ja tieto päätöksestä annettu itäpiiriin piirikomitealle seuraavan tammikuun ensimmäisenä päivänä.

Tähän pisteeseen oli asia kehittynyt, kun nykyinen toimeenpaneva komitea astui toimeensa. Itäpiiriin piirikomitea vetosi asian uudelleen järjestön toimeenpanevan komitean ratkaistavaksi. Valtuutetun edustajansa

kautta itäpiirin piirikomitea toi esille toimeenpanevan komitean kokouksessa tammikuun 21 p. niitä järjestön sääntöjä ja päätöksiä, joiden mukaisesti itäpiirin piirikomitea on menetellyt ja joiden perusteella se on päätöksensä tehnyt Risto-jutussa, samalla vaatiin entisen toimeenpanevan komitean päätöksien peruuttamista järjestömmme sääntöjen ja edustajakokouksissa tehtyjen päätöksien vastaisina, jotka ristivät itäpiirin järjestöä sääntömääräisen oikeuden omien piirinsä sisäisten asioiden ratkaisemisessa sekä vahiingollisina itäpiirin järjestölle, jotka jo sinänsä olivat saaneet hajaannusta aikaan sanotun piiri-järjestön keskuudessa. Toimeenpaneva komitea tutkittuaan tämän asian aikaisempaa kehitystä, sekä sen yhteydessä tehtyjä päätöksiä tuli huomaamaan, että Työvään Opiston johtokunta alunpitäin on rikkonut järjestömmme sääntöjä ja päätöksiä asettamalla sosialistipuolueeseen kuulumattoman henkilön puhujaksi ja luennoitsijaksi itäpiirin osastolhin, rikkoen sillä niitä edustajakokouksissa hyväksytyjä päätöksiä vastaan, jotka koskevat puhujien ja luennoitsijoiden kelpoisuusehtoja ja niiden liikkeellepano-oikeuksia. Vaikka Työvään Opiston johtokunnan olisi pitänyt niitä noudattaa puolueen kontorillin ja sen sääntöjen ja päätöksien alaisena olevan laitoksen johtokuntana.

Järjestön entinen toimeenpaneva komitea on samoin menetellyt järjestön sääntöjen ja päätösten kanssa vastakkaisesti ryhtyessään tukemaan Työvään Opiston johtokunnan menettelyä, kumoamalla itäpiirin piirikomitean tämän asian yhteydessä tekemät piirinsä ja järjestömmme sääntöihin ja päätöksiin perustuvat päätökset.

Huolimatta siitä, että itäpiirin kuuluvat osastot, luukuunnottamatta muutamia osastoja, olivat täydellisesti hyväksyneet piirikomiteansa menettelyn, on entinen toimeenpaneva komitea päätöksillään suoranaisesti kehottanut itäpiirin osastoja tottelemattomuuteen piirikomiteansa päätöksille, vaikuttaen siten hajottavasti itäpiirin järjestöön, josta todisteena ovat niiden osastojen lausunnot, jotka toiminnassaan ovat nojautuneet toimeenpanevan komitean julistuksiin.

Nykyinen toimeenpaneva komitea peruutti entisen toimeenpanevan komitean tämän asian yhteydessä tekemät päätökset järjestömmme perussääntöjen ja edustajakokouksissa tehtyjen päätöksien kanssa vastakkaisina sekä turmiollisina järjestömmme kokonaisuudelle, palauttamalla itäpiiri-järjestölle ne oikeudet, jotka sille järjestömmme perussääntöjen mukaisesti kuuluvat. Samalla päätti toimeenpaneva komitea William Riston suhteen, että kielletään Työvään Opiston tai muun järjestömmme organin käyttämästä William Ristoa luottotoimessa koska hän ei ole sopiva minkäänlaiseen luottotoimeen järjestömmme, syystä, kun hän on eroitettu sosialistipuolueesta eikä hän ole yleispuolueen perustuslakien, järjestömmme sääntöjen ja toimeenpanevan komitean päätösten mukaisesti sosialistipuolueeseen yhtynyt eikä ole sovitannut entisiä rikkomuksiaan puolueettamie ja järjestömmme kohtaan, sekä on muutoinkin osoittautunut työväänluokan järjestetyssä toiminnassa hajotustyoä tekijäksi.

2:ksi. Tunnustetaan, että Itäpiirin piirikomitea on menetellyt oikein, voimassa olevien sääntöjen ja päätösten mukaisesti, kieltäessään William Ristolta puhumis-oikeuden itäpiirissä ja kieltäessään oikeudet piirinsä sisäisissä asioissa niiltä osastoilta, jotka ovat kieltäytyneet noudattamasta itäpiirin piiritoimikunnan ja piirijärjestön päätöksiä.

3:ksi. Jos Ashtebulan, Ashtabula Harborin, Donoran, Nanty Glo'n ja Bronx'in osastot haluavat edelleen kuulua s. s. järjestöön, on niiden heti peruutettava ennen tekemänsä päätökset kysymyksessä olevassa asiassa ja alistuttava noudattamaan itäpiirin piiritoimikunnan ja järjestömmme sääntöjä ja päätöksiä, sekä mainittujen osastojen on heti ilmoitettava tämän johdosta tekemänsä päätös itäpiirin piirikomitealle ja s. s. järjestön kielenkääntövirastoon.

Jos edellisessä kohdassa mainitut osastot suostuvat noudattamaan itäpiirin piiritoimikunnan ja järjestömmme sääntöjä ja päätöksiä, niin on itäpiirin piiritoimikunnan heti palautettava niille kuuluvat oikeudet.

Yllämainitut päätökset joutuivat koko järjestön kesken yleisäänestyksellä kumottavaksi Chicagon osasto no. 1:sen vaatimuksesta toimeenpanevan komitean takaisin-kutsuäänestyksen yhteydessä, jolloin järjestön jäsenistö suurella äänellä enemmistöllä äänesti Chicagon osaston ehdotusta vastaan. Yleisäänestyksen päätyttyä kehoitti toimeenpaneva komitea mainittuja osastoja uudelleen harkitsemaan päätöksensä ja jos mahdollista sovittamaan suhteensa s. s. järjestön kanssa, niiden ehtojen mukaisesti, jotka s. s. järjestö yleisäänestyksellä hyväksymällä päätöksellään on sanotuille osastoille asettanut. Vastauksessaan toimeenpanevalla komitealla mainitut osastot kieltäytyivät peruuttamasta ennen tehtyjä päätöksiä ja ilmoittivat pitävänsä ne voimassa joten toimeenpaneva komitea sisällyttäen mainittuihin osastoihin nähden s. s. järjestön perussääntöjen neljännen pykälän ja huomioon ottaen s. s. järjestön yleisäänestyksellä hyväksytyn velvoituksen, jonka velvoituksen kyseenalaiset osastot ovat hyljänneet, katsot toimeenpaneva komitea mainittujen osastojen menettäneen kaiken yhteytensä s. s. järjestöön. Eroon joutuneet osastot olivat Donora, Pa., Ashtabula ja Ashtabula Harbor, Ohio, ja Bronx, N. Y., joista sittemmin Ashtabulan ja Ashtabula Harborin osastot Ohion valtion valtiokomitean päätöksellä ovat joutuneet eroon Amerikan sosialistipuolueesta. Aikaisemmin ovat Warrenin ja Erien osastot peruuttaneet päätöksensä ja sovittaneet suhteensa itäpiirijärjestön kanssa, ja on näille osastoille palautettu kaikki niille kuuluvat oikeudet itäpiirijärjestössä ja samoin s. s. järjestössä.

Työväen Opiston suhtautuminen s. s. järjestöön.

Vuonna 1912 pidetty s. s. järjestön edustajakokous tarkoin määritteli Työväen Opiston ja s. s. järjestön väliset suhteet, myöskin edustajakokouksen yhteydessä pidetty Työväen Opiston yhtiökokous käsitteli ja päätti samoista asioista, joten ne päätökset ja sitoumukset tulivat sekä s. s. järjestön kuin myöskin Työväen Opiston

puolelta hyväksytyksi. Järjestö sitoutui maksamaan vuosittain 50 senttiä jokaiselta jäseneltään, joka kannetaan jäseniltä kahdessa erässä, Työväen Opiston tukemiseksi ja kannattamiseksi. Tätä sitoumusta vastaan vaati järjestö sanonta- ja määräämisvaltaa Työväen Opiston asioissa. Nämä sitoumuskohdat ovat tarkemmin määritellyt järjestön edustajakokouksen pöytäkirjassa vuodelta 1912, sekä Työväen Opisto-yhtiön säännöissä, muunmuassa silloin molemmin puolisesti hyväksyttiin seuraavat kohdat: "Että Opiston yhtiökokous, johtokunta, opettajisto ja oppilaskunta noudattavat järjestön edustajakokouksen yleisäänestysten tai toimeenpanevan vallan vaatimuksia, ollen opiston taloudesta, hengestä ja esintymisestä yleensä järjestölle vastuuvuollliset; että Opiston opetussuunnitelma ja vakinaisten opettajien vaali alistetaan järjestön toimeenpanevan vallan hyväksyttäväksi; että opistoyhtiössä taataan täysi sanontavalta järjestölle vielä lisäksi siten, että sen sääntöihin tehdään muutos, jonka kautta yhtiön äänestyksessä tulee vallitsevaksi osake ja ääni."

Nämät ehdot, mikäli ne koskevat veroituksen suorittamista ja Työväen Opiston alneellista avustusta on s. s. järjestö täydellisesti täyttänyt. Vuoden 1914 alussa, toimeenpanevan komitean takaisinkutsuäänestyksessä, asetti nykyinen toimeenpaneva komitea äänestykseen osaaottamisen ehdoksi, että niiden osastojen ääniä, jotka eivät ole suorittaneet ylimääräisiä verotuksia ei tässä äänestyksessä oteta huomioon. Tästä oli seuraus, että jo tämän vuoden alkupuolella suorittivat osastot verotuksensa. Tämä vaan todistuksena siitä, että järjestö puolestaan on tehdyt sitoumukset täyttänyt.

Muissa suhteissa on järjestön ja Työväen Opiston keskinäinen suhde ollut kireä jo pitemmän aikaa. Suurta katkeruutta järjestön jäsenien keskuudessa synnytti vuoden 1913 aikana se, kun Työväen Opiston johtokunta otti asiamieheksen järjestömme keskuudessa rettelöitsijäksi tunnetun William Riston, joka ei ollut sosialistipuolueen jäsen. Järjestön jäsenistö protesteerasi tätä valintaa vastaan syystä, että Työväen Opisto, ollen sitoutunut noudattamaan järjestön sääntöjä ja päätöksiä, rikkoi niitä vastaan. Tämä riitaisuus kehittyi edelleen sittemmin kun Työväen Opiston johtokunta lähetti William Riston itäpiirin osastolhin puhujaksi ja Työväen Opiston asiamieheksi vastoin itäpiirin piiritoimikunnan ja piirin osastojen tahtoa. Edelleen tätä kriittillistä tilannetta kehitti se, että Työväen Opiston opettajien ja oppilaiden taholta antauduttiin järjestömme enemmistön hyväksymää kantaa, periaatteellisissa kuin myöskin taloudellisissa järjestäytymiskysymyksissä, selittelemään vastoin yleispuolueen ja s. s. järjestön edustajakokouksissaan hyväksymiä päätöksiä, kuin myöskin Työväen Opiston taholta on johdettu sitä järjestöämme vastaan tähdätyä hajotustoimintaa joka on esintynyt varsinkin tämän vuoden aikana järjestömme keskuudessa. Työväen Opiston opetusta vastaan on tehty muistutuksia. Tämän vuoden helmikuulla kokoontunut itäpiirin piirikokous teki vaatimuksen tukinnan toimeenpanemiseksi Työväen Opistolla. Näitä samansuuntaisia vaatimuksia esintyi osastojen taholta ja

länsipiirin piirikokous myöskin vaati järjestön toimeenpanevaa komiteaa toimittamaan tutkimuksen Työvään Opistolla. Toimeenpaneva komitea valitsikin kolmehenkilöisen tutkijakomitean, joka siinä tarkoituksessa meni Työvään Opistolle. Työvään Opiston johtokunta kuitenkin asettui vastustamaan tutkintoa, asettaen tutkijakomitealle sellaisia ehtoja, joita tutkijakomitea ei voinut hyväksyä. Tutkijakomitean raportti, joka on ollut julkaistuna lehdissä, mutta pituutensa vuoksi ei ole liittetty tähän toimintakertomukseen, vaan volvat edustajat tutustua siihen tämän kokouksen aikana, antaa tarkemman selvityksen tutkijakomitean toimista ja Työvään Opiston suhtautumisesta siihen.

Kun Työvään Opiston johtokunta oli järjestön asettaman tutkimisen Työvään Opistolla ehkäissyt suoranaisesti selittämällä olevansa vastuunalainen toiminnastaan yksinomaan Työvään Opiston yhtiökokoukselle ja osakkeiden omistajille, toivoi järjestö, että Opistoyhtiön tuleva vuosikokous Työvään Opiston etua silmällä pitäen, tulisi korjaamaan johtokuntansa menettelyn järjestöä kohtaan. Opistoyhtiön vuosikokous kumminkin hyväksyi johtokunnan menettelyn, kaikissa kohdissaan antaen sen toiminnalle täydellisen kannatuksen, ja asetti vastaisuudessa järjestön taholta toimeenpanevalle Työvään Opiston tutkimiselle sellaisia ehtoja, että mikään itsenäinen tutkimus noiden ehtojen varassa on mahdoton toteuttaa. Kun Työvään Opistoyhtiön vuosikokous täten oli rikkonut järjestön ja Työvään Opiston välillä olevan sopimuksen, niin t. p. komitea pidätti Työvään Opiston vero-osuuden järjestön keskusvirastoon siksi kun järjestö toisin päättää. Elok. 14 p. päättyneellä yleisäänestyksellä järjestö lopetti Työvään Opiston verotuksen. Työvään Opiston vuosikokous hyväksyi uusia ehtoja, jotka tulisivat liitettäväksi Työvään Opiston ja järjestön väliseen sopimukseen ja myöhemmin Työvään Opiston johtokunta esitti ne toimeenpanevalle komitealle hyväksyttäväksi, mutta toimeenpaneva komitea ei katsonut voivansa hyväksyä sopimukseen mitään uusia lisäyksiä, tahi tehdä niihin muutoksia, koska entinen sopimus on tehty ja hyväksytty järjestön edustajakokouksessa, vaan jätti ne tälle edustajakokoukselle, jossa järjestön ja Työvään Opiston suhde muutotinkin tulee esille.

Keeskipiirissä esiintyneet selkkaukset ja toimeenpanevan komitean suhtautuminen niihin.

Järjestöllemme vahingollisten tapahtumien ja rettelöiden jatkuva sarja tämän vuoden ajalla keskipiirissä on niin runsaslukainen, että niiden tarkempi selostus tämän toimintakertomuksen puitteissa on mahdoton; se vaatisi oman erikoisen historiansa. Tyydymme tässä lyhyesti esittämään ja edustajain huomiota kiinnittämään niihin asioihin, joitten kanssa toimeenpaneva komitea on tullut kosketukseen toimessaan järjestömme sisäisten asioiden välillisenä hoitajana ja ratkaisijana. Keskipiirissä vallinnuiden rettelöiden aiheuttajana, niiden ylläpitäjänä ja suoranaisena kiihoittajana on ollut keskipiirin piirikomi-

tea, joka on johtanut kaikkea sitä järjestöämme vastaan kohdistettua hajoitustyötä palkkaamansa agitaattorien, kiertokirjeiden, julistuksien, y. m. avulla, salaisesti ja julkisesti. Tämän piirikomitean avustamana, ja sen johdolla, harjoitettu agitatsiointityö, joka ei ole rajoittunut ainoastaan keskipiiriin vaan on koetettu saada sen vaikutus ulottumaan koko järjestön keskuuteen, osaksi siinä onnistuen länsipiirissä, mutta kaikkein vähimmän itäpiirissä, on ollut niin vastakkaista yleensä sosialistipuolueen ja järjestöme hyväksymille periaattelle ja menettelytavoille, ja niin hillitsemättömästi on se toiminnassaan rikkonut järjestöme perussääntöjä ja päätöksiä, että järjestön toimeenpanevan komitean on täytynyt, säilyttääkseen edes osaksikaan järjestöme oikeuttamaa hallintovaltaa sen alaisina olevien organien ylitse, ryhtyä erikoisiin toimenpiteisiin.

Keskipiirin edustajakokous, johon oli saatu enemmistö n. s. radikaalisia edustajia erityisellä sitä tarkoitusta varten laaditulla vaalialuejaolla, antoi täydellisen tunnustuksen aikaisemmin paljastuneelle salaiselle toiminnalle ja julisti ettei salaisiin kokouksiin osaaottaneita saa asettaa syytteen eikä rangaistuksen alaiseksi. Muissakin kohdissa mainittu kokous päätöksellään meni yli sille kuuluvien oikeuksien, muunmuassa erottamalla Negauheen uuden suomalaisen osaston suomalaisesta sosialistijärjestöstä ja järjestämällä suoranaisesti hajoittavan agitatsiointin varsinkin Työmiestä vastaan. Ilciti tämän kokouksen jälkeen lähetettiin keskipiiriin piirikomitean toimesta uselta puhujia kiertämään piiriin osastoihin joiden puhujien tehtävänä oli tulkita piiriin jäsenistölle keskipiiriin edustajakokouksessa tehtyjä päätöksiä ja jotka sen sijaan että olisivat tehneet sosialistista valistustyötä parjivat järjestöme luottotoimissa olevia henkilöitä, puoluehtiläimme ja niiden toimittajia sekä taloudellisia järjestöjä, etupäässä Länneen Kaivosmiesliittoa. Tällaiseen agitatsiointiin kulutettiin kaikki piiriin varat, vieläpä niin tarkoin, että piirikomitea ei vielääkään ole voinut suorittaa piiriin edustajakokouksen aikana ottamaansa \$2,000.00 lainaa, vaikkakin ylimääräinen verotus piiriin jäsenistöltä on tähän tarkoitukseen kannettu. Kun sitte keskipiiriin piirikomitea otti palvelukseensa piiriin puhujaksi William Riston huolimatta siitä, että hlukan aikaisemmin yleisäänestyksellä järjestön jäsenistö oli kieltänyt William Ristolta kaiken puolueluoton sekä päättänyt ettei mikään järjestöme organisi saa käyttää William Ristoa missään luottotoimissa, ja kun piirikomitea oli virallisesti asettanut tukemaan ja kannattamaan Duluthissa perustettua "Sosialisti"-lehteä vastoin toimeenpanevan komitean tekemiä päätöksiä sanotun lehden kannatukseen ja tukemiseen nähden, niin toimeenpaneva komitea päätti pidättää keskipiiriin piirikomitealle menevän vero-osuuden järjestön keskustelutoimistoon siksi aikaa, kun keskipiiriin piiri-järjestö järjestää piirikomiteansa sääntöjen ja toiminta-perusteitten mukaiseksi.

2:ksi, että keskipiirikomitea ottaa heti pois William Ristolta puhujaoikeudet ja erottaa hänet keskipiiriin organiseeraajan toimesta.

3:ksi vaati toimeenpaneva komitea keskipiirin piirikomitean lakkauttamaan kaiken yhteytensä ja toimintansa uuden Duluthissa perustetun lehden, "Sosialistin", tukemisessa ja kannattamisessa.

Yllämainitut toimeenpanevan komitean päätökset ovat nimenomaisesti johtuneet keskipiirin piirikomitean rikollisesta toiminnasta järjestömme yleisäänestyksellä hyväksytyä päätöstä vastaan, ja varojen pidätyksen tarkoitus oli estää mahdollisuus sanotulta komitealta käyttää järjestön varoja järjestövastaiseen agitatsiooniin.

Keskipiirin piirikomitea vetosi näiden päätösten sekä toimeenpanevan komitean "Sosialisti"-lehteä ja sen kannattajien ja avustajien suhteen tekemien päätösten kumoamiseksi toisiin piirikomiteoihin, järjestömme perussääntöjen kuudennen pykälän määräämässä järjestyksessä, mutta itä- ja länsipiirin piirikomiteat hyväksyivät toimeenpanevan komitean päätökset ja keskipiirin piirikomitean tekemä kumoamishdotus raukesi.

Kesäkuun 14 päivänä pitämässään kokouksessa on keskipiirin piirikomitea tehnyt seuraavat päätökset, joista se ilmoitti toimeenpanevalle komitealle pöytäkirjan otteella:

1:ksi. Että keskipiirin piirikomitea julistaa Työmiehen ulkopuolelle keskipiirijärjestön luoton.

2:ksi. Että keskipiirin piirikomitea julistaa Duluthissa ilmestyvän "Sosialistin" keskipiirin piirijärjestön viralliseksi äänenkannattajaksi, jossa tullaan julkaisemaan piirikomitean viralliset raportit ja tiedonannot.

3:ksi. Että nämät päätökset ovat keskipiirin piirijärjestössä voimassa sikäi kunnes ne sääntöjemme mukaisessa järjestyksessä toisin muutetaan.

4:ksi. Että osastojen on viralliset tiedonantonsa lähetettävä "Sosialistissa" julkaistaviksi tullakseen huomioon otetuksi piirijärjestöä koskevinä virallisina tiedonantoina.

Näiden keskipiirin piirikomitean tekemien järjestömmen perussääntöjä ja edustajakokouksessa hyväksytyjä päätöksiä vastaan rikollisten päätösten tähden erotti toimeenpaneva komitea keskipiirin piirikomitean toimestaan heinäkuun 26 p. pitämässään kokouksessa.

Miamin, Ariz., osaston ehdottaman yleisäänestyksen päätyttyä toimeenpaneva komitea kehotti Hancockin, Ishpemingin ja Negauneen osastoja muodostamaan uuden väliaikaisen piirikomitean, joka hoitaa väliaikaisesti piirin asioita ja agitatsionityötä. Mainitut osastot valitsivatkin jäsenet piirikomiteaan ja on uuden piirikomitean toimesta ollut liikkeellä useita puhujia.

Samoihin aikoihin oli äänestyksen alaisena kaksi yleisäänestysesitystä. Koko järjestön ratkaistavana oli Miamin, Arizonan, osaston tekemä ehdotus koskeva "Sosialisti"-lehden perustajien s. s. järjestöstä eroittamista, joka ehdotus tuli yleisäänestyksellä hyväksytyksi suurella äänten enemmistöllä. Keskipiirin jäsenistön ratkaistavana oli Hancockin osaston esittämä yleisäänestysesitys, koskeva keskipiirin piirikomitean takaisinkutsua toimeentään, jonka esityksen Hancockin osasto kumminkin peruutti kun tuli tiedoksi toimeenpanevan komitean päätös

keskipiirin piirikomitean eroittamisesta. Keskipiirin piirikomitea ei pitänyt pätevänä toimeenpanevan komitean tekemää eroittamis päätöstä vaan kehotti keskipiirin osastoja äänestämään kysymyksen alaisena olevassa äänestyksessä. Äänestykseen otti osaa niin sanotut radikaalisella kannalla olevat osastot ja tulikin ehdotus kumotuksi.

Tämän äänestyksen jälkeen julisti keskipiirin piirikomitea olevansa täysin laillinen komitea eikä ole luovuttanut hallussaan olevia keskipiirin järjestölle kuuluvia varoja ja asiapapereita uudelle väliaikaiselle piiritoimikunnalle.

Keskipiirin piirikomitea on tullut eroitettua toimestaan järjestön perussääntöjen ja edustajakokouksessa hyväksytyjen päätösten rikkomisesta, edelleen on tullut eroitettua koko järjestön kesken toimitetulla yleisäänestyksellä hyväksytyllä päätöksellä, koskeva "Sosialisti"-lehden perustajia ja niiden s. s. järjestöstä eroittamista. Mikään piirijärjestön päätös eli yleisäänestys ei voi kumota tai toisin muuttaa koko järjestön sääntöjä, edustajakokouksissa tai yleisäänestyksellä hyväksytyjä päätöksiä. S. s. järjestön perussääntöjen 25 pykälän mukaan on piirin noudatettava koko järjestön päätöksiä ja valtiojärjestöjen piirinsä päätöksiä, (edellyttäen, että ne eivät ole ristiriidassa koko järjestön sääntöjen ja päätösten kanssa.) Rikkomista seuraa erottaminen.

Yleisäänestykset.

Tämän vuoden kuluessa on tehty kaikkiaan yksitoista yleisäänestysesitystä, joista kuusi esitystä on ratkaistu yleisäänestyksellä. Järjestön jäsenien osanotto tänä vuonna toimitettuihin yleisäänestyksiin on ollut erittäin runsas verrattuna edellisiin vuosiin, joka osoittaa jäsenistön kasvavaa harrastusta ja kiintymystä keskuudessamme ilmenevien yhteisten asiain harkitsemiseen ja päättämiseen. Tähän lienee osastansa vaikuttanut se erikoistilanne joka tänä vuotena on vallinnut järjestössämme ja joka on kilnuttanut jäsenien huomiota suuremmassa määrässä kuin koskaan ennen. Yleisäänestyksellä ovat tulleet ratkaistuksi seuraavat esitykset:

Yleisäänestysesitys "A": ehdottanut Chicagon osasto No. 1, ehdotus saanut 43 osaston kannatuksen:

"Että s. s. järjestön toimeenpanevan komitean jäsenet K. F. Tuhkanen, J. Maunus, J. Martinmäki, Wm. Bowers, Aug. Törnqvist ja Risto Palm erotetaan pois toimestaan s. s. järjestön toimeenpanevan komitean jäseninä sanotun järjestön perussääntöjen rikkomisesta, ja että uusi vaali toimitetaan järjestön sääntöjen määräämässä järjestyksessä heti sen jälkeen kun tämä asia on tullut yleisäänestyksellä hyväksytyksi; sekä että täten kumotaan s. s. järjestön perussääntövastaisena saman komitean päätökset tammikuun 21 päivältä, koskevat viimevuotisen komitean päätösten kumoamista itäpiirin piirikomitean peruslakivastaisen menettelyn tukemiseksi."

Äänestys päättyi toukokuun 2 päivänä. Toimeenpanevan komitean takasinkutsuehdotuksen puolesta annettiin 2,505 ääntä ja sitä vastaan 4,669 ääntä; ehdotus tullut kumotuksi 2,164 äänen enemmistöllä.

Päätöksen kumoamishdotuksen ensimmäisen kohdan puolesta annettiin 2,294 ääntä ja sitä vastaan 4,533 ääntä. Kumoamishdotus kumottu 2,244 äänen enemmistöllä. Toisen kohdan kumoamishdotuksen puolesta annettiin 2,267 ääntä ja sitä vastaan 4,533 ääntä; ehdotus kumottu 2,272 äänen enemmistöllä. Kolmannen kohdan kumoamishdotuksen puolesta annettu 2,300 ääntä ja sitä vastaan 4,570 ääntä; ehdotus kumottu 2,270 äänen enemmistöllä.

Yleisäänestys B; ehdottanut New Yorkin Yhd. osasto, ehdotusta on kannattanut 38 osastoa:

"Että pidetään s. s. järjestön ylimääräinen edustajakokous niin pian kun kokousvalmistelut myöten antavat."

"Että tämän ylimääräisen edustajakokouksen pitopaikaksi määrätään Chicago, Illinois." Äänestys päättyi heinäkuun 11 päivä. Edustajakokouksen pitämishdotuksen puolesta annettu 3,660 ääntä, ja sitä vastaan 2,326; ehdotus hyväksytty 1,334 äänen enemmistöllä.

Että kokous pidetään Chicagossa, puolesta annettu 2,687 ääntä ja sitä vastaan, 295 ääntä; ehdotus hyväksytty 1,392 äänen enemmistöllä.

Yleisäänestys "C"; ehdottanut Gardnerin osasto. Ehdotusta kannattanut 46 osastoa:

"Että järjestön kielenkääntäjäsihteeri J. W. Sarlund kutsutaan takaisin toimestaan." Ehdotuksen puolesta annettu 3,571 ääntä ja sitä vastaan 2,355 ääntä; ehdotus tullut hyväksytyä 1,216 äänen enemmistöllä.

Yleisäänestys "D"; ehdottanut Crystal Fallsin osasto, saanut 32 osaston kannatuksen:

"Että kannettaisiin 25 sentin ylimääräinen lisäverotus kaikilta s. s. järjestön jäseniltä yhden kuukauden ajalta tukeaksemme Työmiehen taloudellista asemaa, ja suojellaksemme meidän lehteämme niiltä hyökkäyksiltä joita sitä vastaan on tehty ja harjoitettu."

Äänestys päättyi elokuun 14 p. Ehdotuksen puolesta annettu 2,936 ääntä ja sitä vastaan 2,375 ääntä; ehdotus hyväksytty 561 äänen enemmistöllä.

Yllämainitun yleisäänestysesityksen alkujaan ehdotti Crystal Fallsin osaston johtokunta, mutta toineenpaneva komitea ei voinut alistaa ehdotusta kannatuksille koska sääntöjemme mukaan johtokunnilla ei ole oikeutta yleisäänestys ehdotuksien tekemisiin muuten paitsi osastojensa kautta. Sittemmin alistettiin ehdotus kannatuksille Duluthin osaston ehdottamana ja kannattamana mutta määrätyn ajan kuluessa ei ehdotus saanut riittävä, säännöissä määrättyä kannatusta, joten sitä ei voitu alistaa yleisäänestykselle.

Yleisäänestys "E"; ehdottanut Tonopah'n osasto: ehdotusta kannattanut 31 osastoa:

"Että ellei Työväen Opiston johtokunta ja opettajisto suostu antamaan vapaata tutkimus oikeutta ja tilaisuutta s. s. järjestölle, kuten v. 1912 tehty sopimus säätää, lakkautettakoon Työväen Opiston verotus s. s. järjestöltä. Ne varat, jotka kielenkääntäjäsihteerin huostassa jo ovat ja mahdollisesti tulevat — mainittuja Työväen Opiston veroja -- käytettäköön sen tutkijakomiteaa

kulujen korvaamiseen, joka jo kävi Työväen Opistolla. Jos varoja jää, liitettäköön ne järjestön kassaan."

Xänestys päättyi elokuun 14 p. Ehdotuksen puolesta annettu 3,202 ääntä ja sitä vastaan 1,947 ääntä. Ehdotus hyväksytty 1,255 äänen enemmistöllä.

Yleisäänestys "F", ehdottanut Miamin, Ariz., osasto: ehdotus saanut 26 osaston kannatuksen:

"Että kaikki ne henkilöt, jotka ovat ottaneet osaa sen uuden lehden Duluthissa perustamiseen, erotetaan pois s. s. järjestöstä; kuin myöskin kaikilta niiltä osastoilta, jotka ovat virallisesti asettuneet tukemaan ja kannattamaan sanottua lehtihommaa, kielletään määräämis- ja päättämisvalta s. s. järjestönsä."

Xänestys päättyi elokuun 28 p. Ehdotuksen puolesta annettu 3,530 ääntä ja sitä vastaan 2,130 ääntä. Ehdotus hyväksytty 1,400 äänen enemmistöllä.

Väliaikaisen kielenkääntäjäsihterin äänestyksessä joka päättyi lokakuun 15 p. tuli väliaikaiseksi järjestömme kielenkääntäjäsihteeriksi hyväksytyksi J. F. Mäki 2,410 äänen enemmistöllä; hyväksymisen puolesta annettu 2,695 ääntä ja vastaan 235 ääntä.

Parast' aikaa on yleisäänestyksen alaisena sääntöjen määräämä kielenkääntäjäsihterin ja toimeenpanevan komitean vaali.

Monessen, Pa., tekemä yleisäänestysesitys, "että vaadittaisiin järjestön puolesta Työväen Opistoyhtiön sääntöihin sellainen pykälä, että Työväen Opiston johtaja valitaan ja erotetaan Työväen Opistoyhtiön osakkeen omistajien yleisäänestyksellä." Ehdotusta ei voitu ottaa huomioon, koska esitystä, ajan vähyden vuoksi, ei voitu yleisäänestyksellä ratkaista ennen Työväen Opiston vuosikokousta ja, sitäpaitsi, tällainen Työväen Opistoyhtiön sääntöjen muutos ehdotuksen yleisäänestykselle asettaminen kuuluu Työväen Opiston johtokunnalle. Toimeenpanevan komitean puolesta ehdotus esitettiin Työväen Opiston vuosikokoukselle.

Monessenin, Pa., osaston esittämää yleisäänestysesitystä Työväen Opiston tutkimisesta ei voitu ottaa huomioon, koska toimeenpaneva komitea oli jo asettanut tutkijakomitean itä- ja länsipiirien edustajakokouksen ja järjestön osastojen taholta tehtyjen vaatimusten johdosta. Samoilta syistä ei myöskään voitu ottaa huomioon Butten osaston esittämää yleisäänestysesitystä koskeva Työväen Opiston tutkimisen toimeenpanoa.

Ashtabula, Ohion, osaston esittämää yleisäänestysesitystä, koskeva toimeenpanevan komitean, itäpiirin piirijärjestöstä erotettujen osastojen suhteen tekemien päätöksen kumoamista, ei voitu ottaa huomioon, koska sanottujen päätösten kumoamiseksi ehdotus oli aikaisemmin asetettu yleisäänestykselle Chicagon osasto No. 1:n vaatimuksesta.

Red Lodgen osasto vaati yleisäänestyksellä kumottavaksi toimeenpanevan komitean kesäkuun 27 päivän tekemät päätökset, "Sosialisti"-lehteä ja sen yhteydessä tehtyjä sanotun lehden kannattamista ja avustamista koskevia päätöksiä, ei voitu ottaa huomioon, koska järjestön

jäsenien läänestettävänä oli yleisäänestys "F", joka äänestys ratkaisee "Sosialisti"-lehden perustajien ja sen kannattajien suhteet s. s. järjestöön. Samassa yleisäänestysesityksessä ehdotti Red Lodgen osasto kumottavaksi toimeenpanevan komitean tekemät päätökset, koskevat keskipiirin agitatsioonivarojen pidättämistä ja keskipiirin piirikomitean suhtautumista "Sosialisti"-lehteen, ei voitu ottaa huomioon samoista syistä kuin edellä on mainittu ja lisäksi keskipiirin piirikomitea oli aikaisemmin tehnyt vetoomuksen toisiin piirikomiteoihin, mainittujen päätöksien kumoamiseksi.

Verovapautuksien myöntäminen.

Vuoden kuluessa on myönnetty vapautus ylimääräisten verojen maksusta ainoastaan sellaisille osastolle, jotka pitkällisten lakkotalistelujen tähden ovat joutuneet taloudelliseen ahdinkotilaan ja ovat esittäneet anomuksen toimeenpanevalle komitealle. Verovapautta on myönnetty Calumetin, Mich., osastolle Työväen Opiston verotuksesta vuoden 1913 loppupuoliskolta; Jacksonvillen osastolle myönnetty vapautus ylimääräisistä verotuksista tämän vuoden sekä työttömyysmerkkejä sääntöjen myöntämä määrä. Samoin on Ahmeekin, Mich., osastolle myönnetty vapautta lakon aikana maksettaviksi langenneista ylimääräisistä verotuksista. Muutamille osastolle on myönnetty maksuajan pitennystä.

Edustus.

Toimeenpaneva komitea on lähettänyt järjestön puolesta edustajan Työmies Kustannusliikkeen ylimääräiseen sekä varsinaiseen yhtiökokoukseen. Samoin Työväen Opistoyhtiön vuosikokoukseen. Edustajat ovat olleet velvoitetut suhtautumaan mainituissa kokouksissa esille tulleiden asioiden käsittelyssä ja päättämisessä järjestön enemmistön mielipiteen ja toimeenpanevan komitean antamien evästyksien mukaisesti.

Vappujuhla.

Tänä vuotena pidetyn vappujuhlan viettämisestä teki ehdotuksen osastoille ja toimeenpanevalle komitealle Työmiehen Kustannusyhtiö ja Duluthin osasto. Ehdotus oli, että tänä vuonna vietettäisiin vappujuhla Työmiehen ja Duluthin osaston yhteisen talon rakennusrahaston hyväksi. Toimeenpaneva komitea aikoi järjestää tämän vuotisen vappujuhlan viime edustajakokouksen lausuman toivomuksen mukaisesti, valmistamalla vappujuhlamielenosoitusmerkkejä ja niistä kertyneistä varoista luovuttaa osastoille 10 pros. ja puhtaasta voitosta puolet Työväen Opiston kannattamiseksi ja toinen puoli järjestön agitatsioonirahastoon käytettäväksi agitatsioonityöhön. Työmiehen Kustannusyhtiön ja Duluthin osaston ehdotuksen johdosta päätti toimeenpaneva komitea kysyä kaikkien piirikomiteoiden mielipidettä, saadakseen tietää mille kannalle ne asettuvat yleensä vappujuhlan viettäminen

suhteen ja erittäinkin nyt Työmiehen Kustannusyhtiön ja Duluthin osaston tekemän ehdotuksen suhteen. Vastauksessaan itäpiirin piirikomitea ilmoitti että itäpiirissä tulee vappujuhla vietettäväksi itäpiirin edustajakokouksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti, siten, että vappujuhlasta kertyneistä varoista luovutetaan piirin osastolle $\frac{1}{4}$ ja $\frac{3}{4}$ menee piirin agitatsioonirahastoon, samalla on itäpiirin piirikomitea kehoittanut osastoja viettämään erikoisen juhlapäivän Työmiehen hyväksi toukokuun 30 p. Keskipiirin ja länsipiirin piirikomiteat ilmoittivat hyväksyneensä Työmiehen Kustannusyhtiön ja Duluthin osaston esityksen.

Toimeenpaneva komitea ei halunnut yllämainittuja piirikomiteoiden päätöksiä ruveta vastustamaan tai toisin muuttamaan, vaikka se ei voinutkaan hyväksyä sitä että vappujuhlan varsinaista merkitystä agitatsioonityöhön ja agitatsioonivarojen hankkimiseen nähden ruvetaan käyttämään muihin tarkoituksiin kuin mitä järjestön edustajakokous on toivomuksenaan lausunut.

Salainen toiminta.

Tämän toimintavuoden aikana on järjestömme keskuudessa tullut julki sellaisia ilmiöitä, jotka ovat olleet vallan tuntemattomia meidän järjestömme toiminnassa koko sen olemassaoloajalla. Vuoden alussa paljastui salaiset kokoukset, joita eräs ryhmäkunta oli pitänyt Hancockissa, Mich. Salaisiin kokouksiin osaaottaneet olivat muutamia Työmiehen toimittajia ja Työmies Kustannusyhtiön johtokunnan jäseniä sekä järjestömme keskuudessa rettelöimisistään tunnettu William Risto, joka näyttää olleen salaisien kokouksien alkuunpanijana ja niissä suunniteltujen toimenpiteiden järjestäjänä. Toimenpiteet, jotka noissa salaisissa kokouksissa suunniteltiin, olivat tähdätyt erikoisesti Työmies-lehtä ja sen toimittajia vastaan. Työmiehen vastaava toimittaja, joka vähää ennen oli tullut toimeensa valittua sanotun yhtiön osakkeenomistajien kesken toimitetulla yleisäänestyksellä, vaadittiin eroamaan toimestaan tahi ellei sitä tee, niin on saatava toimeen yleisäänestys hänen eroittamiseksi. Myöskin vaadittiin Työmiehen johtokuntaa eroittamaan muutamia Työmiehen toimittajia. Keskustelunalaisena oli myöskin nykyisen järjestömme toimeenpanevan komitean takaisinkutsuehdotus, jonka alkaisemmin olivat laatineet muutamat Chicagossa olevat entisen toimeenpanevan komitean jäsenet, jotka viimeisessä toimeenpanevan komitean vaaleissa olivat joutuneet häviölle ja jonka ehdotuksen sittemmin Chicagon osasto No. 1 hyväksyi. Salaisiin kokouksiin osaaottajat suunnittelivat toimintansa ulotettavaksi useammille eri paikkakunnille yli maan, välttämällä osastojen jäsenistä sellaisia henkilöitä, jotka ovat, ja joiden tiedetään olevan suosittolaisia heidän hommilleen; "erityisiä asiamiehiä", joiden tehtävänä tulisi olemaan itse kullakin paikkakunnalla salaisissa kokouksissa suunniteltujen asioiden agiterraaminen ja osastoille esittäminen. Näiden toimen-

pideiden avulla otaksuivat salaisiin kokouksiin osaaottaneet saavuttavansa tarkoituksensa vallata Työmies-lehti ja järjestön toimeenpaneva komitea. Kun sittemmin salaisten kokouksien pöytäkirja sattumalta tuli julkisuuteen ja salaisten vehkeilijäin toiminta siten paljastui, niin synnytti se järjestön jäsenien ja osastojen keskuudessa tavatonta mielen kuohua. Vaikkakin järjestömme keskuudessa on aika-ajottain ollut vakaviakin erimielisyyksiä, jolsta kumminkin on järjestömme selviytynyt julkisen keskustelun ja selvittelyn kautta, aikaansaamatta järjestössämme suurempaa häiriötä, oli tämä paljastus yllätys. Järjestömme jäsenillä ei näyttänyt olevan aavistustakaan siitä, että järjestömme keskuudessa olisi olemassa sellaista salaista vehkeilyä kuten nyt salaisten kokouksien pöytäkirjasta ilmeni ja jonka jäsenistö täydellisesti käsitti olevan järjestöllemme vahingollista. Osastot vaativat toimeenpanevan komitean ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin. Toimeenpaneva komitea lähettiikin osastolle kiertokirjeen, joka myöskin on julkaistu kaikissa järjestömme lehdissä. Tällä kiertokirjeellä toimeenpaneva komitea velvoitti järjestöömme kuuluvia osastoja pitämään tarkkan huolta jäsenistään ja jos huomaavat osastonsa jäsenien keskuudessa salaista toimintaa on sellaisiin jäseniin suhtauduttava kuten järjestömme säännöt ja edustajakokouksissa hyväksytyt kurinpitoponnet määräävät. Vastauksissaan toimeenpanevalle komitealle 29 osastoa ilmoitti ei huomanneensa jäseniensä keskuudessa salaista toimintaa; tuomitsivat sellaisen. Seitsemän osastoa kieltäytyi toimeenpanemasta tutkintoa. Nämät osastot vastauksissaan käyttivät toimeenpanevasta komiteasta sekä lehtiemme toimittajista sellaista sanontamuotoa, jota säädyllisyyden vuoksi ei voi tämän toimintakertomuksen yhteydessä mainita. Useampi näihin osastoihin oli jo salainen agiteeraus vaikuttanut siinä määrin, ettei niiden taholta voinut säädyllisempää menettelyä odottaakaan.

Salaisten kokousten jälkeen ja erittäinkin keskiptiirin edustajakokouksessa tehtiin raskalta syytöksiä Työmiehen kustannusyhtiötä vastaan; syytettiin Työmiehen toimintaa sensuurin harjoittamisesta sekä sen yhteydessä levitettiin huhuja Työmiehen taloudellisesta asemasta, väittämällä että Työmies on perikadon partaalla. Saadakseen selville järjestön jäsenille Työmiehen todellisen tilanteen, ja missä määrin sitä vastaan tehdyt syytökset ovat tosia, asetti toimeenpaneva komitea kolme henkilöisen Työmiehen tutkijakomitean, johon toimeenpaneva komitea valitsi yhden jäsenen sekä Hancockin ja Ishpeningin osasto kumpikin yhden. Komitean suorittaman kuulustelun ja tutkinnon tulokset ovat olleet julaistuna lehdissä, Työmiehen tutkijakomitean raportin nimellä, joka tullaan esittämään tälle edustajakokoukselle ja liittämään tämän toimintakertomuksen yhteyteen jos edustajakokous sitä vaatii ja tekee sellaisen päätöksen.

Älkäisemmin, eli heti sen jälkeen, kun salaisten kokouksien pöytäkirja tuli julkisuuteen ja Työmiehen taloudenhoitajan toimesta pidetty tutkimus totesi muutamien Työmiehen toimittajien osallisuuden mainittuihin salai-

siin kokouksiin ja Työmiehen liikettä vahingoittavien toimenpiteiden suunnitteluihin, sanotut toimittajat sanoivat itsensä irti liikkeen palveluksesta, mutta Työmiehen johtokunta antoi näille toimittajille ajatusaikaa, jonka jälkeen he peruuttivat erohakemuksensa, jonka johtokunta hyväksyi. Toimeenpaneva komitea ei voinut hyväksyä Työmiehen johtokunnan menettelyä tässä kohdassa, pitäen sitä vähemmän harkittuna tekona, jolla Työmiehen johtokunta antoi noille toimittajille edelleen tilaisuuden liikkeen palveluksessa toimia liikettä vastaan kuten sittemmin toimitettu tutkimus on osoittanut heidän tehneen.

Samoin myöskin salaisten kokouksien pöytäkirjan yhteydessä tuli ilmi että järjestön keskustoimistoa oli käytetty salaisten kokouksien pöytäkirjan monistamiseen ja postittamiseen salaisissa kokouksissa määrätuille henkilöille. Tämän toimen oli suorittanut silloinen kielenkääntäjäsihteerin apulainen John Kolu, joka heti, kun asia tuli ilmi, erosi toimestaan. Toimeenpaneva komitea päätti, ettei kielenkääntäjäsihteri enää saa käyttää John Koluä apulaisenaan järjestön keskustoimistossa.

“Sosialisti”-lehti.

Jouduttuaan häviölle niissä yleisäänestyksissä, jotka tämän vuoden alkupuoliskolla toimitettiin järjestön keskuudessa ja joissa äänestyksissä järjestön jäsenien enemmistö oli täysin selvästi ilmaissut vastustavan mielipiteensä “radikaalien” yrityksiin nähden, ja kun salaiset kokoukset ja niissä suunnitellut toimenpiteet tulivat ilmi, ryhtyivät he julkiseen taisteluun järjestöämme vastaan. Tässä taistelussa puuttui heiltä julkista äänenkannattajaa, omaa sanomalehteä. Järjestövaltainen agitator, jota tähän asti oli harjoitettu, varsinkin keskiöihin piirikomitean avustamana puhujien y. m. asiamiesten välityksellä ja osastoille lähetetyillä kiertokirjeillä y. m. keinoilla, ei näyttänyt heidän mielestään kyllin tehokkaalta. Oman äänenkannattajan perustaminen onkin ollut “radikaalien” keskuudessa pitkäaikaisena kysymyksenä, jonka toteuttaminen on siirretty vaan siinä toivossa, että “radikaalit” onnistuisivat saamaan Työmiehen kontrollivaltansa alle, talkka toisessa tapauksessa kilhoittamaan järjestön jäsenistöä ja osastoja luopumaan kannattamasta Työmiestä ja saadakseen edes osaksikään rahallista kannatusta järjestön keskuudessa uuden lehden perustamistarkoitukseen.

Kun “radikaalit” epäonnistuivat Työmiehen valtaamisessa Työmiehen ylimääräisessä yhtiökokouksessa Hancockissa, perustivat he uuden, “Sosialisti”-nimisen lehden Duluthissa, Minnesotassa.

Järjestömme jäsenille ja tämän kokouksen edustajille on täysin selvillä yllämainitun lehden perustaminen, sen toiminta ja suhtautuminen järjestöömme yleensä, sekä järjestöemme sääntöihin ja edustajakokouksissa tehtyihin päätöksiin. Jo itse lehden perustaminen, siinä muodossa kun se toteutettiin, oli vastoin järjestöme päätöksiä. Tämän lehden perustamista ei alistettu yleisemmän kes-

kustelun ja harkinnan alaiseksi järjestöme jäsenistön ja osastojen keskuuteen, eikä lehden perustamiseen ollut valtuuksia yhdeltäkään järjestöme kuuluvalta osastolta, eikä yksikään osasto ole virallisesti ollut mukana sen perustamishommissa, vaan perustettiin lehti yksityisten järjestöme kuuluvien henkilöiden toimesta, jotka henkilöt, ollen järjestön jäseniä, ovat järjestön sääntöjen ja päätöksiensä alaisia. Lehteä ei alistettu järjestön kontrollin alaiseksi, eikä myöskään haettu sille puoluelehden oikeuksia kuten järjestöme edustajakokouksessa tehdyt päätökset velvoittavat tekemään ennenkuin lehdelle voidaan ruveta hankkimaan kannatusta ja avustusta sekä levittämään sitä järjestön keskuudessa kuten järjestön hyväksymää ja tunnustamaa lehteä.

"Sosialisti"-lehden suhtautuminen järjestöme on ollut hajoitettavaa. Tätä hajoitustyötä on tehty lehden palstoilla sekä sen lähettämisen asiamesten avulla. Toisia järjestöme hyväksymiä lehtiä on suoranaisesti poikotettu ja "Sosialistin" palstoilla on kehoitettu osastoja ja järjestön jäseniä tottelemattomuuteen järjestön yleisänessyöksellä hyväksytyjä päätöksiä vastaan kuin myöskin on yllytetty osastoja eroamaan s. s. järjestöstä ja perustamaan toinen suomalainen järjestö.

Edelleen lehden palstoilla on annettu tunnustus ja hyväksyminen sellaisille tapauksille kuin Butten tapahumat ja Lantalan väkivaltaiset teot olivat. Tällaisella agitatsioonilla on ollut vaikutuksensa, varsinkin kun siihen yhteyteen on liitetty mitä ruokottomin parjaustulva järjestöme enemmistöä, sen hyväksymiä sanomalehtiä, toimitsijoista ja puhujia vastaan. Tällaisen kiihotuksen avulla on saatu joitakin järjestöme kuuluvia osastoja asettumaan virallisesti tukemaan sanottua lehteä ja kieltämään kannatuksensa järjestöme hyväksymiltä lehdistä.

Kun tällainen tilanne jatkui, niin vaativat osastot järjestöme toimeenpanevaa komiteaa ryhtymään toimenpiteisiin saattaaksen järjestöme sisällä mellastelijat järjestöme sääntöjen ja päätöksiensä mukaisessa järjestyksessä puoluekurin alaisiksi.

Toimeenpaneva komitea kokouksessaan kesäkuun 17 päivänä käsitteli asiaa ja teki seuraavat päätökset, jotka julkaistiin lehdissä ja samalla erikoisella kirjeellä annettiin tieto piirikomiteoille:

1:ksi. Että "radikaalien" Duluthissa perustama lehti "Sosialisti" julistetaan s. s. järjestön ulkopuolella olevaksi, järjestöme vastaan taistelevaksi ja sosialistista luokkataistelua hajoittavaksi lehdeksi, jolla ei ole eikä se voi-kaan saada mitään tunnustusta ja puolueluottoa järjestöme.

2:ksi. Järjestöme kuuluville osastoilta, piirikomiteoilta ja niiden palveluksessa olevilta puhujilta ja organisaatioajilta sekä yksityisiltä järjestöme jäseniltä kielletään puoluekurinpitosääntösten nojalla kaikellinen yhteys sanotun lehden kannatukseen, levittämiseen, ja raha-avustukseen nähden.

3:ksi. Velvoitetaan järjestöme osastojen ja piiriorganien valvomaan että yllämainittuja päätöksiä noudatetaan järjestöme jäsenten keskuudessa, ja jos näitä

päätöksiä vastaan rikotaan, ovat niiden rikkojat, olkootpa ne osastoja tahi yksityisiä järjestöme jäseniä, saatettava järjestöme sääntöjen määräämässä järjestyksessä järjestöme hyväksymien ja voimassa olevien kurinpitomääräysten alaisiksi.

4:ksi. Yllämainitut päätökset astuvat voimaan heti ja on niitä järjestöme päätöksinä noudatettava niin kauan kunnes ne on laillisella tavalla järjestöme sääntöjen määräämässä järjestyksessä kumottu tai toisin muutettu.

Näiden päätösten lisäksi toimeenpaneva komitea julkaisi lehdessä osastoille osoitetun selostuksen järjestön sisäisistä rettelöistä ja niiden yhteydessä ilmenevistä järjestöämme ja sen eheyttä vahingoittavista ilmiöistä, kehoittaen osastoja ja järjestöme jäseniä karttamaan hajotustyöntekijöitä ja tinkimättömästi noudattamaan järjestöme sääntöjä ja päätöksiä ja niiden mukaisesti toimien tukemaan ja auttamaan järjestöme eri orgaanien toimintaa ja tekemään kaikkensa sanomalehtiemme auttamiseksi ja pystyssä pitämiseksi, sekä puolueemme periaatteille uskollisina työskentelemään keskinäisen solidaarisuuden saavuttamiseksi ja poistamaan ne riitaisuudet, jotka nyt järjestöme sisäistä toimintaa raatelevat ja helkentävät sen taistelua yhteistä vihollista kapitalistiluokkaa vastaan; lujittamaan ja kasvattamaan joukkoja niin, että järjestöme yksimielisenä ja voimakkaampana kuin koskaan ennen voisi kansainvälisen sosialismin periaatteita noudattaen täyttää sille kuuluvat velvollisuudet ja tehtävät työväenluokan luokkataistelujain rintamassa.

Vaikka toimeenpaneva komitea, nojautuen järjestöme sääntöihin ja päätöksiin, asettuikin näin selvälle kannalle "Sosialisti"-lehteen ja sen kannattajien nähden, jatkui "Sosialisti"-lehden ja sen kannattajien taholta järjestövastainen kiilhotus. Silloin järjestöme yleisäänestyksellä päätti erottaa "Sosialistin" perustajat pois s. s. järjestöstä; samoin kielsi se määräämis- ja päättämisoikeuden s. s. järjestössä kaikilta niiltä osastoilta jotka virallisesti ovat asettuneet tukemaan ja kannattamaan sanotua lehtihommaa.

Ennen yllämainitun yleisäänestyksen päättymistä useat osastot olivat sanomalehdissä ilmoittaneet ryhtyvänsä kannattamaan "Sosialisti"-lehteä, mutta järjestön keskusvirastoon olivat ainoastaan jotkut osastot lähettäneet päätöksistään tiedon. Kun osastot päätöksistään tehdessään näyttivät taistelevan puoleen ja toiseen niin että monikin osasto useamman kerran päätti ja taas peruutti ennen tekemänsä päätöksen, niin toimeenpaneva komitea vaati näiden osastojen ilmoittamaan päätöksistään keskusvirastoon määrätyn ajan sisällä. Tällaisia ilmoituksia saapui keskusvirastoon elokuun 29 päivään mennessä seuraavilta osastoilta: Spokane, Wash., Two Harbors, Minn., Hassett Town, Minn., Virginia, Minn., Pike, Minn., Mount Iron, Minn., Leopold, Minn., Kinney, Minn., Biwabic, Minn., Hibbing, Minn., Embarras, Minn., Winton, Minn., Washburn, Wis., Crystal Falls, Mich., Duluth, Minn., Maple Ridge, Mich., Chicago, Ill., No. 1.

Myöhemmin, eli syysk. 27 päivä, ilmoittivat seuraavat osastot: Marquette, Mich., Eureka, Cal., Ballard, Wash., Stockett, Mont., Marshfield, Ore., Palo, Minn., Butte, Mont. Yllämainitut osastot joutuivat yleisäänestyksellä hyväksytyyn päätöksen alaiseksi.

S. s. järjestöstä eronneita osastoja.

Syyskuun 27 päivänä ilmoittivat seuraavat osastot eronneensa s. s. järjestöstä: Orr, Minn., Markham, Minn., Perch Lake, Minn., Goldfield, Nev., Sucker River, Minn., Corbin, Minn., Bonner, Mont., ja Rudyard, Mich. Lowell'in, Ariz., osasto on eronnut järjestöstä aikaisemmin taloudellisen ahdinkotilan takia.

Työmiehen ylimääräisen verotuksen ja s. s. järjestön edustajakokoukskulujen suorittamisesta ovat kieltäytyneet seuraavat osastot: Ely, Minn., Crosby, Minn., Mesaba, Minn., Isabella, Minn. Näiltä osastoilta on kielletty määräämis- ja päättämisvalta s. s. järjestön asioissa edustajakokoukseen asti.

S. s. järjestön sisäiset rettelöt käsittelyn alaisina kansallistoimeenpaneavassa komiteoissa ja valtiokomiteoissa.

S. s. järjestön toimeenpanevan komitean toimesta on lähetetty englanninkielinen kirjelmä osoitettuna kansallistoimeenpanevalle komitealle ja useille valtiokomiteoille, selostuksena s. s. järjestön toiminnasta ja siinä esiintyneistä rettelöistä, myöskin New Yorkin Yhd. osaston kansallistoimeenpanevalle komitealle lähettämä selostus kosketteli samoja asioita. S. s. järjestön sisäiset riitaisuudet joutuivat käsittelyn alaiseksi kansallistoimeenpaneavassa komiteassa syyskuun 19—21 päivinä, jolloin kokouksessa oli läsnä Duluthissa ilmestyvän "Sosialisti"-lehden puolesta edustajina Leo Laukki ja J. W. Sarlund. Komitea käsiteltään kolmena päivänä asiaa ei halunnut ryhtyä lopullisiin päätöksiä tekemään vaan jätti lopullisen päättämisen s. s. järjestön edustajakokouksen jälkeksi, valitsemalla kolmehenkisen komitean s. s. järjestön edustajakokoukseen seuraamaan kokouksen käsittelyä ja päätöksiä, joilla s. s. järjestö ratkaisee ja päättää sisäiset riitaisuutensa. Samansuuntaisia päätöksiä ovat tehneet useat eri valtiokomiteat, joiden käsiteltävänä on ollut järjestömmme sisäiset riitaisuudet.

Puhujat.

S. s. järjestön sääntöjen mukaisesti kuuluu agitatsionityön toimeenpaneminen, valvominen ja puhujien lähettäminen piirikomiteoille. Agitatsionityön suorittamisesta tämän toimintakauden ajalta tulenevat antamaan selostuksensa piiritöimikunnat toimintakertomuksensa yhteydessä. Toimeenpanevan komitean toimesta on ollut väliaikainen puhuja liikkeellä heinäkuun 29 päivästä marraskuun toiseen päivään. Puhuja asetettiin liikkeelle tekemään agitatsionia ja sen ohella selvittämään järjestömmme sisäistä toimintaa. Puhujan lähettämiskustan-

nuksiin tarvittavien varojen saamiseksi kääntyi toimeenpaneva komitea piirikomiteoiden puoleen, jolloin se-
lostettiin puhujan liikkeelle asettamistarkoitus ja pyydet-
tiin piirikomiteoilta avustusta. Piirikomiteat eivät voi-
neet avustusta myöntää rahavarojen puutteen tähden
paitsi itäplirin piirikomitea meni takuuseen \$200.00 suu-
ruksesta summasta. Senjälkeen toimeenpaneva komitea
lähetti kiertokirjeen osastoille, kehoittaen osastoja avus-
tamaan puhujan matkakustannuksia. Osastoilta saapu-
neiden lupauksien rohkaisemana otti toimeenpaneva komi-
teaa \$200.00 lainan edustajakokousrahastosta, joka sum-
ma on maksettu takaisin. Innokkaalla osastojen toimin-
nalla ja uhraavaisuudella on varoja kertynyt puhujien
kustannuksia varten.

Toimeenpanevan komitean lähettämänä väliaikaisena
puhujana on ollut Antti Kalke ja on hän pitänyt puheita
Illinoisissa, Indianassa, Michiganissa, Minnesotassa ja
Wisconsinissa. Kaikkiaan on hän pitänyt 78 puhetta
70 eri paikkakunnalla 5,405 kuulijalle. Tuloja on ollut
sillä ajalla kolehdeista ja lahjoituksista \$173.38; menoja
rautatiekyyteihin \$67.24, hevoskyyteihin ja haalin vuok-
raan \$28.25; palkkaa \$388.00. Koko ajalta menot tuloja
suuremmat \$305.11.

Keräykset.

Inankylän Työväenyhdistykselle, Suomi, kerätty va-
roja \$58.00.

Kuparisaaren lakkolaisille, elokuun ensi päivästä 1913
toukokuun 31 päivään 1914. \$20,915.01.

Väliaikaisen puhujan kustannuksiin osastoilta \$389.93.

Luovutettuja varoja.

Kansallisivirastolle Kuparialueen lakkoavustusta kos-
kevien kiertokirjeiden kustannuksiin myönnetty \$20.00.
Kansallisivirastolle huoneenvuokra-avustusta kuukausittain
\$10.00.

Työmiehelle lainattu lakimiehen kustannuksiin 500.00.

Keräyslistojen lähettämislupa myönnetty seuraaville
osastoille: Connetutin, Ohio; Buffalo, N. Y.; Ladys-
mithin, B. C. ja Warren'in, Ohio, osastoille.

Toimeenpaneva komitea lausuu puolestansa toivo-
muksena tälle edustajakokoukselle, että vappujuhlien viet-
täminen järjestöme keskuudessa järjestettäisiin siten,
että osastot panevat toimeen vappujuhlina yleisiä agit-
sionittalaisuuksia, joista kertyneet varat luovutettaisiin
järjestölle käytettäväksi agitatsionitarkoituksiin. Nyky-
ään järjestön agitatsionirahastoon tulevat varat ovat
niin vähäiset, että ne tuskin riittävät keskustoimiston
juokseviin menoihin ja sen kustannuksiin. Agitatsioni-
työn suorittamiseen näin ollen ei ole toimeenpanevalla
komitealla tilaisuutta varojen puutteen takia.

Agitatsionityön järjestämisessä toivoo toimeenpaneva
komitea, että näin lähelsimmässä tulevaisuudessa, talkka
jo tässä edustajakokouksessa, kiinnitettäisiin enempi hu-
miota varsinaisille luennoille. Niiden järjestäminen jä-

tettäköön piirikomiteoiden tehtäväksi, jos nimittäin piirikomiteat tulevat edelleen olemaan toimeensa, tahi sitten jätettäväksi sille komitealle, jonka huoleksi jää agitatorin työn järjestely ja valvonta. Järjestöme nykyinen tilanne vaatii perinpohjaisempaa ja syvällisempää puolueemme periaatteiden ja menettelytapakysymysten selvittelyä kuin mitä tähän saakka kiertävien puhujien avulla on ollut mahdollista tehdä, joten tämä olisi korjattava. Pitempiäaikaisia luentokursseja olisi järjestettävä ja luennoltsijoiden annettava tehdä itsekullakin paikkakunnalla pitempiäaikaisia järjestämis- ja kasvatustyötä. Tilapäisiä kiertäviä puhujia olisi lähetettävä ainostaan järjestymättömille seuduille, lakkopalkoille, ja mihin sellaisen puhujan lähettäminen kulloinkin katsotaan tarpeelliseksi.

Toimeenpaneva komitea myöskin lausuu toivomukseen, että kirjain kustantaminen tykkäänä lopetettaisiin järjestön keskusvirastolta ja toimeenpanevalta komitealta ja jätettäisiin ne kustannusliikkeidemme toimeksi, jolle se kuuluukin ja jotka voivat sen tehdä paremmin ja edullisemmin, ollen kiinteässä yhteydessä osastojen ja niiden valitsevien kirjallisuuskomiteain kanssa.

Tähän asti saavutettu kokemus järjestön keskusviraston toimesta kustannettujen kirjojen tuottamasta voitosta ei edellytä sitä enää jatkettavan; kirjat on keskusvirastosta myyty suunnilleen kustannushinnolla joten voitoksi ei ole jäänyt sanottavasti mitään. Sitäpaitsi tilaantaus toimistossa tekee mahdottomaksi suurempien kirjavarastojen pitempiäaikaisen säilyttämisen, joten toimeenpaneva komitea toivoo, että järjestön taholta esitettyjen kirjojen kustantaminen annetaan suoraanaisesti kustannusliikkeidemme tehtäväksi.

SUOMALAISEN SOSIALISTIJÄRJESTÖN TOIMEENPANEVA KOMITEA.

PIIRITOIMIKUNTIEN KERTOMUKSET.

Jokaista kolmea piiritoimikuntaa on pyydetty laatimaan ja lähettämään järjestön keskusvirastoon kertomus toiminnastaan. Pyyntöön ovat ottaneet huomioon ainostaan itä- ja keskipiirin toimikunnat ja lähettäneet kertomukset, jotka tässä sellaisenaan esitetään. Länsipiirin toimikunnalta emme vielä ainakaan ole saaneet pyytämämme kertomusta. Keskiipiirin toimikunta ei ole voinut täydellisempää kertomusta laatia sen vuoksi, kun se joutui toimeensa vasta viime syyskuulla eikä myöskään ole saanut erotetulta piirikomitealta kertomuksia enempää kun muutakaan piirijärjestölle kuuluvaa omaisuutta ja arkistoa. Sivumennen tässä voidaan keskiipiiristä mainita, että uuden piiritoimikunnan tultua toimeensa on piirissä puoluetoiminta alkanut elpyä huomattavasti. Turhamainen rähjäminen on jäänyt vähemmälle ja osastot ovat alkaneet vilkkaammin tekemään valistustyötä. Muutamat osastot ovat myöskin vaaleihin nähden toimineet kutakuinkin tarmokkaasti, levittämällä puolueen vaalikirjallisuutta sekä asettamalla ehdokkaita äänestettäväksi vaaleissa. Kirjallisuuden levittämisessä eivät

kuitenkaan keski- ja länsipiirit lähellekään vedä vertoja itäpiirille.

Toimintakertomus itäpiirin piiritoimikunnan toiminnasta tammik. ensimmäisestä päivästä marraskuun ensimmäiseen päivään 1914.

Piiritoimikunnan kokonaistulot ovat olleet tämän toimintavuoden ajalla \$7,239.93; menot \$6,828.05, jäännös \$411.88. Säästötilillä \$100.00 ja välitystilillä \$177.50. Kaluston arvo \$171.73. Maksamattomia laskuja \$465.84; puhdas omaisuus on piiritoimikunnalla \$223.54.

Piirimme puhujat: Piirissämme on varsinainen piirin luennollisija ollut toimessa kesäk. loppuun saakka. Tilapäinen puhuja piirissämme on ollut toimessa maalisk. 9 päivästä kesäk. 21 päivään saakka. Luennolta tällä ajalla on pidetty 153 ja puheita 98. Piiritoimikunnan palveluksessa oleva sihteeri on käynyt puhumassa eri osastojen toimeenpanemissa iltoissa ja ohjelmatilaisuuksissa 24 kertaa. Punaisen viikon ajalla piiritoimikunta lähetti 16:sta eri tilaisuuteen puhujia.

Piirissämme on toiminnassa 84 osastoa, joiden yhteen jäsenmäärä oli vuoden alussa 4,624, mutta nykyään on se kohonnut niin, että se on 5,000. Toimintansa on lopettanut piirissämme tämän vuoden ajalla neljä osastoa, nimittäin Donoran, Albanyn, Sagamoren ja Wellfleetin osastot. Uusia osastoja on perustettu South Royalstoniin, Ashtabula Harboriin, West Rockportiin, Barreniin ja toimintaan on herätetty Ludlowin osasto.

Kirjallisuutta on piiritoimikunnan taholta levitetty tämän vuoden ajalla \$398.00 edestä.

Piiritoimikunnan toimesta on piirissämme toimeenpantu agitaattorikurssit, joissa osanottajia oli 34. Luennollisijoina kurssilla toimivat toverit W. Boman, J. R. Tossavainen, F. J. Syrjälä ja S. Nuorteva. Kirjanpidon ja suomenkielen opettajina A. J. Partanen edellisen ja J. Kotiranta jälkimmäisen.

Piiritoimikunnan taholta oli järjestetty agitaattorikurssit toimeenpantavaksi itäpiirin toisessa kurssialueessa Conneautissa, Ohlossa, ja oli ne ilmoitettu alkavaksi marraskuulla, mutta sen jälkeen ilmoitti s. s. järjestön toimeenpaneva komitea, että s. s. järjestön ylimääräinen edustajakokous tulee alkamaan marrask. 22 päivä kuluvaa vuotta, ja kun useimmat kurssille luennollisijaksi lupautuneet toverit olivat ehdokkaina s. s. järjestön ylimääräiseen edustajakokoukseen ja oli myös varmaa, että useat heistä tulevat valituiksi ja kurssityö tämän kautta olisi tullut häiriytyksi niin päätti piiritoimikunta muuttaa kurssien alkamisajan jouluk. 28 päivään.

Agitaattorikurssilla luennollisijoina toimivat luennollisijat ovat käyneet iltaluennolla pitämässä eri osastoissa agitaattorikurssien aikana 14 luentoa.

Piirimme on jaettu viiteen agitatsionalueeseen, jotka ovat kuluvan vuoden ajalla pitäneet palveluksessaan organiseeraajia. Massan aluekomitean palveluksessa on ollut organiseeraaja noin viiden kuukauden ajan tänä vuonna. Ohion aluetoimikunta on palveluksessaan pitänyt organiseeraajaa noin kolmen kuukauden ajan. Heidän

pitämiensä puheiden lukumäärästä ei meillä ole vielä tietoa, sillä ne meille vasta ilmenee heidän vuosikertomuksissaan.

Piirissämme punaisen viikon ryntäyksellä saatiin puolueeseen jäseniä yhtymään noin kuuden seitsemäu sadan vaiheille ja piirimme äänenkantajalle saatiin uusia tilauksia noin viidensadan vaiheille.

Erikoisempaa innostusta sosialistipuolueeseen yhtymisessä työläisten keskuudessa piirissämme on havaittavissa itäisimmässä osassa.

Järjestömme keskuudessa vallinneet suuntaerimielisyydet eivät ole piirissämme saaneet mitään vakavampaa rettelöitä alkaen tämän vuoden ajalla. Muutamissa osastoissa ovat "radikaalit" yrittäneet saada häiriötä aikaan osastotoiminnassa, mutta ovat tulleet takaisin lyödyksi jokaisessa yrityksessään. Kuten numerot osoittavat on piirissämme piirimme jäsenluku kasvanut samoin kuin piirimme äänenkantajan Raivaajan tilaajamäärä on korkeampi kuin se vielä koskaan on ollut.

VICTOR ANNALÄ, itäpiirin sihteeri.

Yhteenveto itäpiirin tilastosta vuodelta 1913.

Osastojen jäsenmäärä	4,549
Suomalaisten asutus niillä paikkakunnilla missä on osastoja	34,318
Laillistettuja osastoja itäpiirissä	29
Yhdysvaltain kansalaisia osastojen jäseninä ...	370
Ensimmäiset Yhdysvaltain kansalaispaperit osastojen jäsenillä	852
Englanninkielikursseja osastoissa pantu toimeen	11
Osanottajain luku	354
Luentoja pidetty osastoissa	234
Kuulijain lukumäärä	13,788
Kansalaisluttamiskursseja osastoissa toimeenpantu	12
Osanottajain luku	270
Puheita pidetty osastoissa	1,167
Kuulijain lukumäärä	38,090
Puoluelehtien tilaajamäärä	5,779
Puolueen jäsenille tulee Raivaajaa itäpiirissä ...	2,804
Säkeniä tulee puolueen jäsenille itäpiirissä	1,522
Kirjallisuutta myyty itäpiirissä	\$7,339.09
Osastojen kirjastojen nitelden lukumäärä	5,084
Niiden arvo rahassa	\$4,379.58
Soittokuntia osastoissa	13
Voimistelu- ja urheiluseuroja	16
Näytelmäseuroja	17
Muita toimikuntia	71
Osastoilla taloja	19
Osastojen kokonaistulot vuodessa ...	\$128,063.99
Osastojen kokonaismenot vuodessa ..	\$102,088.72
Osastot omistavat Raivaajan osakkeita	3,904
Työlehestä	142
Toverista	270
Työkansasta	32

Työväen Opistosta	3,849
Osastojen käteiset ja talletetut rahavarat	\$8,868.95
Osastojen talojen ja kiinteistöomaisuuden arvo	\$163,760.00
Osastojen irtaimiston arvo	\$30,483.13
Osastojen velat	\$56,001.78
Osastojen puhdas omaisuus	\$135,535.45
Osastojen jäseniä kuuluu unioniin	820
A. F. of Labor'in	678

Keskipiirin väliaikaisen piirikomitean toimintakertomus s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle ja ylimääräiselle edustajakokoukselle.

Kun keskipiirin vanha piirikomitea kesäkuun 14 p. 1914 vastoin sille kuuluvaa valtaa julisti Työmies-lehden ulkopuolelle keskipiirin luoton ja "Sosialistin" keskipiirin viralliseksi äänenkannattajaksi, jota ei ole hyväksytty, eikä voidakaan hyväksyä s. s. järjestön lehdeksi, katsoi t. p. komitea s. s. järjestön sääntöjä noudattaakseen olevansa pakotettu kieltämään keskipiirin piirikomitealta ne oikeudet, jotka sille s. s. järjestön virallisena organina kuuluivat. Kun tällä tavalla keskipiirin asioita hoitanut piirikomitea joutui eroon tehtävistään ja ne toimet siirtyivät toimeenpanevalle komitealle, niin toimeenpaneva komitea oli pakotettu järjestämään väliaikaisen piirikomitean hoitamaan keskipiirin asioita. Niinpä toimeenpaneva komitea kokouksessaan elokuun 29 päivänä, 1914, määräsi Hancockin, Negauneen ja Ishpemingin osastot valitsemaan jäseniä väliaikaiseen piirikomiteaan siten, että Hancockin osasto valitsee viisi jäsentä, Negauneen ja Ishpemingin osastot yhden. Kehoitusta noudattaen valitsi Hancockin osasto M. Hahlin, Toivo Hiltusen, J. W. Meriläisen, A. Sundströmin ja Ida Kaupin väliaikaiseen piirikomiteaan; Negauneen osasto E. Ahlsonin ja Ishpemingin osasto O. Kuoppalan. Ensi kokouksen piti piirikomitea Hancockissa syysk. 11 päivä, jossa se järjesti toimintansa, julisti puhujien paikat avoimiksi ja valitsi virkailijansa, väliaikaiseksi kirjuriksi tullen valittua M. Hahl ja rahastonhoitajaksi Ida Kauppi. Väliaikaista piirikirjuria on piirikomitea koettanut saada, vaan ei ole siinä onnistunut. Sen vuoksi piirikomitea kokouksessaan lokak. 25 p. päätti pitää M. Hahlin virallisena väliaikaisena kirjurina ja annettiin hänelle oikeus pitää apulaista, jos hän näkee sen tarpeelliseksi. Syysk. 20 p:nä pitämässään kokouksessa valitsi komitea kahdeksasta hakijasta keskipiirin väliaikaisiksi puhujiksi A. Hautamäen ja J. R. Tossavaisen ja kokouksessaan lokak. 9 p. R. Widgrenin ja Anna Riipisen. Kaikille näille puhujille hyväksyttiin yhteinen ohjelma, jota heidän on noudatettava ja se on seuraava: Puolueen ohjelman ja puolueen peruskäsitteiden selvittely, vaalilagitsioni ja Työmiehen aseman selvittely. Jokaisessa tilaisuudessa heldät veloitetaan keräämään kolehti, ottamaan tilauksia puolueen lehdille ja myymään niiden osakkeita sekä toimimaan kirjallisuusasiainmiehinä, sikäli kuin heillä aikaa riittää. Toi-

minnan päästyä hyvään alkuun ja alkaessa näyttää lupeavaltakin, tuli välillä pieni häiriö sen kautta, että ne henkilöt, jotka olivat tulleet valituksi piirikomiteaan, joutuivat muuttamaan Työmies-lehden mukana Superioriin, Wis. Siitä sukeusi kysymys piirikomitean muuttamisesta keskelle piiriä, jossa sen toiminta olisi tehokkaampaa ja suurempia tuloksia tuottavaa. Kirjurin kyseessä toimeenpanevan komitean lupaa piirikomitean muuttamiseksi, antoi toimeenpaneva komitea niille osastoille oikeuden, joista piirikomitean jäsenet olivat valittu, yhdessä piirikomitean kanssa päättää sen muuttamisesta Superioriin. Hancockin, Negauneen ja Ishpemingin osastojen kannattaessa tätä ehdotusta päätti piirikomitea kokouksessaan lokak. 9 p. muuttaa piirikomitean paikan Superioriin, Wis. Samalla kehottaa Minneapolisin, Ironwoodin ja Superiorin osastoja valitsemaan lisää jäseniä väliaikaiseen piirikomiteaan poisjääneiden tilalle. Nämä osastot ilmoittivat valinneensa seuraavat toverit: Minneapolisista Kalle Kosken, Ironwoodista Jalo Aholan ja Superiorista Albin Ukkosen ja A. Nissisen. Hancockin osastosta muuttaneilta olivat Toivo Hiiltunen, M. Hahl ja Ida Kauppi. Tällä kertaa keskipiirin väliaikainen piirikomitea muodostuu edellä kerrotusta tovereista. Muuton tähden pois jääneet ovat J. W. Meriläinen ja A. Sundström, Hancockin osastosta sekä E. Ahlson Negauneesta ja Oscar Kuoppala Ishpemingistä.

Keskipiirin väliaikainen piirikomitea sillä lyhyellä toiminta-ajallaan, jonka se on ollut toimessaan, on pitänyt viisi kokousta, joista kolme Hancockissa, Mich. ja kaksi Superiorissa, Wis. Näissä kokouksissa on se käsitellyt kuusikymmentäkaksi asiaa, joista osa hyvinkin tärkeitä ja suuresta merkityksestä. Se on kaikki voimansa kohdistanut palauttaakseen Keskipiirissä sen yhtenäisyyden, joka oli olemassa ennen näiden rettelöiden puhkeamista ja olemme tulleet havaitsemaan, että ennen pitkää on keskipiirin asiat ennallaan. Niistä asioista, joista piirikomitea ei ole ryhtynyt tekemään päätöstä, mainitakoon piirikomitean paikan ja sen jäsenten yleisäänestykselle asettaminen keskipiirin osastojen keskuudessa. Olemme ottaneet huomioon sen miellalan mikä vallitsee keskipiirissä piirikomiteain tarpeettomuudesta ja niiden epäkäytännöllisyydestä hoitamaan agitatsioonityötä, kuin myöskin niiden alustuksien paljouden, joita edustajakokoukselle on tehty tästä asiasta, niin olemme nähneet olevan syytä tällaiseen menettelyyn. Toinen sellainen asia on vanhalta piirikomitealta keskipiirille kuuluvien asiapaperien ja kaluston laillista tietä ulosottaminen, kun erotettu piirikomitea on kieltäytynyt niiltä vapaaehtoisesti luovuttamasta viralliselle piirikomitealle. Tämän asian olemme katsoneet olevan sen laatuinen, että vaikka meillä olisi ollut oikeus ottaa ne sitä tietä kuin asia olisi vaatinut, niin siitä huolimatta olemme sen jättäneet edustajakokouksen jälkeen, nähdäksemme millä tavalla riittäisyydet järjestössämme tulevat ratkaistua ja sen jälkeen alkaa menettelemään sen mukaan kuin edustajakokouksen päätökset edellyttävät ja velvoittavat.

Kuten alkaisemmin on mainittu, on keskipiirin piirikomitean palveluksessa ollut neljä puhujaa, jotka ovat klerrelleet keskipiirissä. Melkeinpä jokaisessa osastossa suurimmilla suomalaisten pesäpaikoilla ovat he poikkeuksetta käyneet, vaan muutamia pieniä osastoja farmikylissä on jäänyt matkan varrella käymättä. Siihen on ollut pääsyyinä se, että puhujamme olivat pääasiallisesti vaalipuhujia ja ajan vähyyden tähden eivät voineet poiketa niihin, vaan tärkeimmät ja suuremmat paikat ovat poikkeuksetta tulleet käytyä. Ennen edustajakokousta ovat he kerinneet matkansa lopettamaan, vaan tätä kirjoittaessa ovat he vielä matkalla, eikä varmaa tilastoa voida liittää tähän yhteyteen. Olemme pakotettuja tyytymään niihin tietoihin, joita viikkoraporteista käy ilmi. Niiden mukaan on puhujamme onnistuneet paremmin kuin olemme otaksuneet. Ne ovat kaiken kaikkiaan pitäneet yli yhdeksänkymmentä puhetta, joissa on ollut kuulijoita muutamia satoja päälle kahdentolista tuhannen. Rahallista kannatusta ovat ne saaneet kahdeksan sadan dollarin arvosta. Sellaisillakin paikkakunnilla, joissa radikaalit ovat kaikkein kuumimmin telmineet, ovat puhujamme tulleet havaltsemaan, että joukot pohjaltaan ovat järjestöemme kannalla, vaikkakin muutamit suuntamestarit ovat saaneet osastojen toiminnan lamautumaan, karkoittaneet nlistä suuret määrät jäseniä ja saattaneet ne anarkian valtaan. Väliaikainen piirikomitea on edelleenkin päättänyt tehdä tätä aloittamaansa työtä. Sitä varten on se tehnyt suunnitelmansa heti edustajakokouksen jälkeen lähettää kaksi vakituista organiseeraajaa, joiksi se on hyväksynyt Anna Riipisen ja Antti Kaikkeen. Voimme varmuudella sanoa, että kaksi tällaista järjestön jäsenistölle tunnettua puhujaa tulevat tekemään sitä työtä, josta järjestö tulee hyötymään.

Keskipiirin väliaikaisen piirikomitean puolesta,

M. HAHN, kirjuri.

Kautta Fred Koski.

Kansalaistuttamis-kysymys.

Ennenkuin sosialistinen liike alkoi saada jalansijaa Amerikan suomalaisten keskuudessa, ei pidetty ensinkään tärkeänä että tähän maahan asettuneen ulkomaalaisen olisi tarpeellista hankkia kansalaisoikeudet. Harvat olivat ne suomalaisetkin, jotka muuten olivat tulleet kansalaisiksi kuin siten, että joku poliitikoitsija oli tarvinnut vaaleissa heidän ääniään voittaakseen kilpailijansa ja oli omilla kustannuksillaan hankkinut heille kansalaispaperit. Sosialistit ovat vähitellen alkaneet huomamaan, että vailla kansalaisoikeuksia ei henkilö voi suuriakaan vaikuttaa asioihin. Muutamain paikoin on asian suhteen ryhdytty tarmokkaasti käytännöllisiin toimiin, perustamalla kansalaistuttamisklubeja j. n. e.

Mutta kaikkea mitä olisi voitu ei ole tehty. Siitä on parhaimpana todistuksena se hävyttömän pieni äänimäärä, minkä sosialistit ovat vaaleissa saaneet sellaisillakin paikkakunnilla, joissa osastot ovat olleet olemassa jo kymmenisen vuotta. Ei ole siinä kylliksi, että joskus tuumitaan jäsenelle, että kansalaispaperit olisi hankittava.

Osastojen pitäisi alkaa järjestelmällisellä opetuksella tekemään jäseniään kykeneviksi saamaan kansalaisoikeudet. Nykyisin kun kansalaisiksi pyrkijältä vaaditaan hiukan englanninkielen taitoa, niin se saa monet toverit jättämään koko asian aivan yrittämättä. Mutta se tarvittava englanninkielen taito on niin vähäinen, että sen vaatimuksen voi kuka tahansa Amerikassa viisi vuotta oleskellut henkilö täyttää, vaikka ei olisi koskaan erityisemmin opiskellut kieltä. Useammassa tapauksessa, jossa paperit jäävät saamatta, johtuu se siitä syystä, että asianomainen ei tiedä kerrassaan mitään hallitusmuodosta, ei enempää oman kaupunkinsa kuin valtionsa tai Yhdysvaltojenkaan. Ja tällaisen tietämättömyyden poistamiseen on osastojen velvollisuuskina ryhtyä. Iltakouluja olisi sitä varten perustettava. Luentokursseilla olisi kansalaistuttamiskysymys otettava yhdeksi aineeksi ja järjestön luennoitsijain olisi avustettava osastoja antamalla ohjeita asiassa.

Jäsenistö.

Yli Amerikan jo pitemmän alkaa vallinnut työttömyys on tämän vuoden kuluessa tuntuvasti vähentänyt järjestöme jäsenlukua. Samoin on jäsenistön pienentymisen monella paikkakunnalla vaikuttanut osaston sisäiset rähinät ja selkkaukset. Tietystikin tuntuvoimmin pienensi jäsenlukua "Sosialisti"-lehden perustamisesta johtuneet osastojen erottamiset ja eroamiset. Tämän lehden perustamisesta on myöskin johtunut että monissa osastoissa puoluetoiminta on tykkänään jäänyt toisarvoiseksi asiaksi ja sen sijaan persoonaridat tulleet miltei ainoaksi tekijäksi osaston työohjelmassa. Niin sanottujen "radikaalien" johtavimmat henkilöt ovat ottaneet tehtäväkseen järjestön toimihenkilöiden ja kokoneiden puoluetovereiden parhaamisen, siten koettaen ja usein onnistuenkin saada tällaiset toverit joko itse vetäytymään puoluetoiminnasta syrjään väliaikaisesti tai saada jäsenistö epäluuloiseksi heitä kohtaan ja myöskin erottamaan heidät toimestaan. On osastoja, joissa "radikaalit" tällaisella menettelyllä ovat onnistuneet pääsemään enemmistöksi osaston kokouksissa ja siten olleet tilaisuudessa tekemään mielensämukaisia päätöksiä, vaikkakin ehdoton enemmistö jäsenistöstä ei ole hyväksynyt heidän touhujaan. Ilman viivyttelämästä ja huolellisesti ovatkin "radikaalit" käyttäneet tällaisia tilaisuuksia hyväkseen. Jotkut niistä teoista, mihin he ovat ryhtyneet, tuntuvat kerrassaan uskomattomilta. Sellaisia mulden muassa ovat kun Bessemerin, Mich., osasto myi kymmenelle "radikaalille" kolmen-, neljäntuhannen arvoisen omaisuutensa kahdellakymmenellä dollarilla; kun Chicagon osasto No. 1 myi John Kiviniemelle 51 Työmiehen osaketta 10 sentillä kappaleen; kun Duluthin osasto myi William Ristolle suuremman määrän Työmiehen osakkeita suunnilleen samalaisesta hinnasta kuin Chicagon osastokin.

Kuten tiettyä, keskipiirissä on hajotustyö päässyt pisimmälle, mutta on se saanut alkaen tuntuva vauriota länsipiirissäkin, eikä itäpiirikään ole siitä kokonaan säästynyt. Kun keskipiiriin entinen toimikunta tuli ero-

tettua ja uusi toimikunta toimeensa asetettiin, on jo näkynyt merkkejä, että asiat alkavat kääntymään paremmalle tolalle. Toivomme vain, että asiat edelleen sitä menoa kehittyisivät ja toiminta ennen pitkää saataisiin entistäkin ehommaksi ja vaikuttavammaksi.

Nykyään suomalaisten agitatoriveromerkkien mukaan on järjestön jäsenluku ollut seuraavasti:

Vuonna 1912, 11,535 jäsentä; vuoden lopussa osastoja 248; vuonna 1913, 12,661 jäsentä; vuoden lopussa osastoja 260.

Jäsenluku vuonna 1914:

Tammikuulla	15,681
Helmikuulla	14,037
Maaliskuulla	15,265
Huhtikuulla	17,316
Toukokuulla	9,919
Kesäkuulla	9,986
Heinäkuulla	11,801
Elokuulla	10,375
Syyskuulla	9,842
Lokakuulla	10,724

Osastoja vuonna 1914:

Vuoden alussa ollut osastoja.....	260	
Vuoden kuluessa perustettu.....	13	273
Vuoden kuluessa erotettu.....	25	
Vuoden kuluessa eronnut.....	8	
Kielletty oikeuksia.....	6	
Lakannut toiminnasta.....	6	44
Toimivia osastoja.....	229	

J. F. MÄKI.

Keskustelu toimeenpanevan komitean ja sihteerin toimintakertomuksen johdosta.

PUHEENJOHTAJA W. Boman huomautti, että koska esitetystä järjestön sihteerin lausunnosta selviää, että paitsi nyt toimessa olevaa, eivät aikaisemmat t. p. komiteat ole antaneet kertomustansa, niin kokous jättää työjärjestysvaliokunnalle toimenpiteisiin ryhtymisen, jotta toimintakertomus aikaisemmiltakin ajoilta esitetään tälle kokoukselle myöhemmin.

Huomautus hyväksyttiin.

EL. SAVELA (saapuvillaoleva entisen t. p. komitean jäsen) pyysi huomauttaa asian johdosta: Toimeenpaneva komitea, johon kuuluin, laati toimintakertomuksen. Jos sen aikainen sihteeri J. W. Sariund ei ole jättänyt sitä tälle kokoukselle, on kokouksella kieltämätön oikeus vastata sitä häneltä.

A. KOLINEN: Olen sitä mieltä, että valiokuntaa vaaditaan hankkimaan edellisen toimeenpanevan komitean kertomus tänne.

K. F. TUHKANEN: Toimeenpaneva komitea on aina laatinut toimintavuoden päättyessä kertomuksen. Kysy-

mys on vain siltä, mitenkä se saadaan ent. sihteeriltä J. W. Sarlundilta, jonka hallussa alkaisemmat kertomukset ovat.

G. PURSI: Koska edellisen toimeenpanevan komitean jäsenet täällä vakuuttavat kertomuksen olevan saatavana, niin vaaditaan tuomaan se tälle kokoukselle.

PUHEENJOHTAJA kysyi kokoukselta, saako hän kysyä kokouksen nimessä herra J. W. Sarlundilta, joka näkyi olevan kokouksessa läsnä, aikooko hän jättää kysymyksenalaiset kertomukset tälle kokoukselle, johon kokous myöntyi.

Kokouksen järjestyskomitean jäsen K. F. Tuhkanen ilmoitti, että heti, kun herra J. W. Sarlund kuuli kokouksen päätöksen, otti hän jalat alleen ja meni matkaansa.

M. HAHN pyysi selitystä siihen toimintakertomuksen kohtaan, jossa mainittiin hajotuslehden lukijoista ja kannattajista.

SIHT. MÄKI selitti kysymyksessä olevan kohdan.

L. LEINO: Toimeenpanevan komitean kertomus on tyydyttävä ja osoittaa, että t. p. komitea on toiminut vallitsevissa vaikeissa oloissa menestyksellä ja kiitosta ansaitsevalla tavalla. Pyydän kuitenkin saada tietää, kuinka on asiantaitea komitean jäsenen Wm. Bowersin suhteen, koska viittailaan siihen suuntaan, että hän ei olisi puolueen jäsen, taikka olisi olemassa jotakin sellaista, joka haiskahtaa puolue-edulle vastaiselta.

WM. BOWERS: Jollakin taholla on niin selitetty. Se johtuu seuraavasta: Tämä Chicagon s. s. osasto n:o 1 on jatkuvasti ottanut osaa järjestövästaisiin toimiin. Me sen 25 jäsentä olemme jatkuvasti panneet vastalauseemme sellaista vastaan. Sen jälkeen kuin osasto erotettiin pois järjestöstä, me panimme hakemuksen kauntikomiteallemme uuden lupakirjan saamiseksi. Se asia on kuitenkin vielä kysymyksenalainen tähän kokoukseen saakka.

A. NIKULA: Yhdyn toveri Leinoon, mitä t. p. komitean kertomukseen tulee. Bowersin selostuksesta selviää, että hän olisi ollut kaikki puolin kelvollinen olemaan tämän edustajakokouksen edustajana, josta oikeudesta hän luopui.

J. HANNULA: Mikäli tämä toimintakertomus koskee Työväenopiston tutkimista, niin t. p. komitea kyllä asetti tutkijakomitean ennen länsipiirin piirikokouksen päätöstä.

L. LEINO: Tov. Bowersin selitys tyydyttää minua, jos siinä ei mitään sen enempää ole.

K. F. TUHKANEN: Länsipiirin piirikokouksen päätös oli jo silloin tiedossa, kun tutkijakomitea opistolle lähetettiin. Valittu tutkijakomitea kyllä oli, mutta toimeensa sitä ei asetettu ennen länsipiirin piirikokouksen päätöstä.

Puheenjohtajan paikalle astui I. Hiibacka.

W. HOMAN: Tämän vuoden toimeenpanevan komitean toimintakertomus on tarkka ja asiallinen. T. p. komitea on toiminut täsmällisesti, mutta ei sentään niin tarmokkaasti kuin olisi pitänyt. Jos t. p. komitea olisi toiminut vieläkin tarmokkaammin, oikealla idän kurssilla,

josta sitä on syytetty, ei keskipiirissä nyt olisi sitä ha-
jaannusta, mikä nyt on ilmeinen tosiasia.

Heti kun keskipiirin edustajakokous muodostui kiel-
tämättömäksi rikokseksi s. s. järjestöä, sosialistipuoluetta
ja sen päätöksiä kohtaan, olisi t. p. komitean pitänyt
tarttua asiaan kovilla ja kursallemattomilla kourilla. Mai-
nitussa keskipiirin edustajakokouksessa sekin henkilö,
joka oli järjestömme edustajana sos. puolueen Indiana-
polis'in edustajakokouksessa ja sittemmin järjestömme
Smithvillen kokouksessa tekemässä taloudellisia järjes-
töjä koskevaa päätöstä, joissa kielletään repimästä näitä
järjestöjä, oli mukana kiihoittamassa repimään niitä
mitä kurjimmalla tavalla. Keskipiirin kokouksessa syy-
dettiin alhaisinta lokaa Kuparisaarella samalla hetkellä
katkerassa lakkotaistelussa olevaa Lännen Kalvanton 'en-
ten liittoa kohtaan — sellaisella tavalla ja sellaisella
hetkellä, että ne korporationit, jotka niinkään hurjasti
tappellivat samaa työväenuniota vastaan ja levittivät siitä
samallaisia valheita kuin keskipiirin viimeisen edustaja-
kokouksen enemmistöryhmään kuuluvat, varmastikin oli-
sivat voineet antaa viimeksimainituille runsaasti tasku-
rahoja. Tässä tapahtui mitä räikein sosialistipuolueen ja
järjestömme päätösten rikkominen. Ja jos t. p. komitea
heti silloin olisi ryhtynyt tarmokkaalla tavalla estämään
asiantilan pahemmaksi kehittymistä ja saattamaan rik-
koja edesvastuuseen, olisi vältetty tuntuva määrä ikä-
vyyksiä. Sama on Ohiossa ilmaantuneihin rettelöihin
suhtautumisen laita. Yleisäänestyspäätöstäkään Ohion
rettelöitsijäosastoihin nähden ei t. p. komitea pannut
käytäntöön riittävän nopeasti ja tuotti sillä itäpiirijärjes-
tölle tuntuvasti taloudellisiakin uhrauksia.

T. p. komitea katseli asioita keskipiirin toivottoman
tilan kannalta, uskaltamatta siihen punnokkaasti tarttua.
Komitean muutamat jäsenet sallivat chicagolaisen radi-
kaalisakin uhkausten ja piirityksen vaikuttaa itseensä,
sen tunkeutuessa komitean asioihin. Vasta syyskesällä sai
komitea sisunsa täyteen terään ja teki sen mitä olisi
pitänyt tehdä jo kuukautta aikaisemmin.

Ehdotti kertomuksen lähettämistä ponsivallokunnalle
niiden muistutusten tekemistä varten, mihin keskustelu
aihetta antaa.

J. LINDQVIST: Mitä tähän Bowersin asiaan tulee,
niin en minä kylläkään ole nähnyt lupakirjahakemuksia,
mutta jos olisi niinkuin on sanottu, että hän olisi jää-
nyt pois puolueesta jo ennen.

WM. NAARALAINEN: Toimeenpaneva komitea on
ollut hieman verran höllä. Yhdyn Bomanin lausuntoon.

M. HÄHL: Siihen sanomiseen, että t. p. komitean
toiminta ei olisi ollut kyllin tarmokasta, voi luottaa
ken haluaa. On se kuitenkin toiminut niissä oloissa
noin tyydyttävästi. Mutta edellisestä t. p. komiteasta
olen saanut tietää — en tiedä miten varmaa se on —
että se olisi käyttänyt järjestön varoja sellaisiin tar-
koituksiin, joihin ne eivät olisi kuuluneet. — Sen voi
sanoa nykyisestä t. p. komiteasta, että se ei ole toiminut
itäläisten käskyjen mukaan, eikä se olekaan minkään erityi-
sen piirikomitean renki. Voisin puolestani hyväksyä tuot

kertomuksen ilman muistutusta. Keskipiirin piirikomitean jutussa olisi t. p. komitea voinut toimia tarmokkaammin. Kaiketi t. p. komitean jäsenet eivät uskonet, että vanhat toimintansa osaa ottaneet henkilöt ottavat osaa niin hävyttömään hajotustyöhön kuin nyt on nähtävissä.

K. F. TUHKANEN: Muistutuksien johdosta haluan sanoa: Puoluekuria on pantava käytäntöön sitä mukaa että se ei vahingoita puolueen asiaa. Jos t. p. komitea olisi ottanut ratkaisevan askeleen ennen yleisäänestyksen päättymistä, olisi se antanut lyömisen aiheita ja vielä se yleisäänestys ei antanut aivan ratkaisevaa päätöstä. Osastoille täytyi antaa lausunnon antamista varten aikaa. Samoin täytyi antaa aikaa keskipiirin piirikomitealle siitä syystä, kun se vetosi toisiin piirikomiteoihin "Sosialisti"-lehden asiassa. Chicagon osasto koetti parhaansa mukaan provoseerata, ettei t. p. komitea voinut kyllin ripeästi toimia. Osastot taas eivät olleet kyllin ripeästi vastanneet ja selvittäneet suhdettaan "Sosialisti"-lehteen. Sitäpaitsi viimeisen t. p. komitean kaksi pöytäkirjaa on hukkunut. Sihteeriä on kyllä selvästi velvoitettu pitämään huolta niistä, mutta sitä ei ole tehty. Jätän asian tälle edustajakokoukselle.

V. ANNALA: Haluan tietää, antoiko t. p. komitea entiselle sihteerille herra J. W. Sarlundille erotodistuksen vaikka ei hän suorittanut työtänsä valmiiseen kuntoon? (Bowers: Ei antanut.) Hyvä on. Tällä kokouksella on siis avoin valta vaatia mainitulta entiseltä sihteeriltä nykyistä edellisen t. p. komitean toimintakertomukset.

R. PALM: Kun täällä Boman ja muut toverit ovat maininneet nykyisen t. p. komitean hitaudesta, haluan mainita sen johdoista, että tapellessa sihteerin kanssa meni ensin puoli vuotta, kun hän ei tahtonut panna käytäntöön niitä päätöksiä, joita t. p. komitea teki. Toimpiteitä entisen keskipiirin piirikomitean suhteen hidastutti se, kun odotettiin keskipiirin piirikokouksen pöytäkirjaa, jonka perusteella olisi voitu toimia.

S. NUORTEVA: T. p. komitean esiintyminen itäpiirin asioissa mielestäni oli kylläkin riittävän tarmokasta; toinen on länsipiirin asioihin kiinnikäymisen laita. Länsipiirin piirikomiteassa ilmennyt hulikaanimaisuus olisi alkoja sitten kaivannut t. p. komitean käsiksi käymistä. Sikäläinen komitea on tehnyt hajotustyötä jatkuvasti, istunut hallitsemassa itsevaltiaan tavoin piirin asioita, huolimatta vähääkkään kansanvaltaisuusnäkökohdista ja piirin jäsenistön mielipiteestä. Se on selittänyt olevansa länsipiirin piirikomitea kalkista takaisinkutsuesityksistä ja äänestysten tuloksista huolimatta — niin kuin itsevalttias ainakin. Portlandin osasto niinkään on rikkonut enemmän kuin monet muut järjestöstä erotetut osastot järjestöä ja sosialistipuoluetta vastaan, mutta tämä osasto on vieläkin järjestömme alaosaston oikeuksia nauttiva osasto. Tässä ilmenee t. p. komitean taholta epäjohdonmukaisuutta ja epäjohdonmukaisuus ilmaisee heikkoutta.

T. p. komitean tarttuminen länsipiirin asioihin, jos se olisi tapahtunut aikansa, olisi auttanut piirijärjestön pääsemään toimintakykyiseksi ja piirijärjestön valtavaa

enemmistöä tyydyttäväksi ja käsityskantaa vastaavaksi. Sanottaneen, että länsipiirin taholta ei ole tehty virallista esityksiä, mutta komitean pitäisi jo senkin nojalla, mitä puoluelehdissä näkee, ryhtyä asioihin, vaikka yleensä ryhtymisperusteena tunnustetaan virallista esitystä taikka vetoamusta.

Huomattakoon myöskin, että t. p. komitea ei ole pitänyt huolta järjestömmen enemmistökannan valvomisesta englanninkielisten keskuudessa väärää sanomalehdissä esitettyjä kuvauksia ja tiedonantoja vastaan — kuinka muka sellainen sanomalehti, joka perustettiin joltakin aikoja sitten Duluthissa — jota jotkut täällä ihmeellisellä uskallisuudella sanovat Sosialistiksi — perustettiin \$100,000 pääomalla ja kuinka sen tulevaisuus näyttää lupeavalta — tämän kurjan parjaajatekeleen, näytteen sääntävästä ja sanomattoman roskasesta esiintymisestä Amerikan suom. työväenliikkeessä ja työväenliikkeessä yleensä, joka ei ikinä ole mitään sosialistia, vaan ilmausta muutamien herrojen ennen kuulumattomasta itsevalta yrityksistä.

Näiden valheita olisi pitänyt vähäsen englanninkielisissä puoluelehdissä oikoa.

PUHEENJOHTAJA: Ilmoitti että kokouksen työaika tälle päivälle on päättynyt.

Työjärjestysvaliokunnan taholta ilmoitettiin, että ent. sihteeri Sarlund on luvannut tuoda kahden edellisen vuoden toimintakertomukset seuraavan päivän istuntoon. Istunto päättyi kello 6 illalla.

Toinen kokouspäivä

(Maanantaina, marrask. 23 p.)

Aamupäivän istunto.

Puheenjohtajan paikalle astui W. Boman.

Toimitettiin nimilhuuto.

Chicagon uuden osaston jäsenet olivat esittäneet työjärjestysvaliokunnalle kysymyksen onko heillä oikeus olla kokouksessa läsnä, kun järjestön ritaisuuksien takia he nykyään ovat poikkeustilassa jäsenyyteen nähden. Työjärjestysvaliokunta ehdotti kokouksen myöntämään heille läsnäolo-oikeuden sen perusteella, että se poikkeustila, jossa he ovat, on juuri tämän kokouksen päätöksistä riippuvainen.

Hyväksyttiin.

Valtakirjakomitean kautta puheoikeutta kokoukselta olivat pyytäneet A. Kalke ja A. Maunus, edellinen agitatori- ja organiseeraajan työtä koskevissa asioissa, jälkimäinen toimeenpanevan komitean toimia koskevissa asioissa.

Kokous myönsi Kalkkeelle mainitussa kysymyksissä puheoikeuden. — Puheenjohtaja huomautti, että samoin kuin Maunukselle, olisi kokouksen myönnettävä puheoikeus kaikille toimeenpanevan komitean jäsenille mainitussa asioissa. Kokous hyväksyi sen.

H. Halmeen pyynnön häyttää puheoikeutta siinä tapauksessa, että kokouksessa tulisi esille Chicagon osaston asia, siirsi kokous siihen asti kunnes mainittu asia tulee esille.

Tämän jälkeen ilmoitti M. Tenhunen valtakirjakomitean puolesta kokoukselle vielä, että komitealle oli jätetty joidenkin Chicagossa olevien henkilöitten taholta eräs allekirjoittamaton paperi, jossa vaadittiin niille henkilöille kokouksessa puhe- ja esitöiden esittämisoikeutta. Valtakirjakomitea puolestaan ehdotti, että niitä oikeuksia ei myönnetä. Jos joillakin on valtuuksia tähän kokoukseen, on ne ensiksi esitettävä.

S. NUORTEVA lausui ihmettelynsä sen johdosta, että kirjelmä lainkaan kokoukselle esitettiin, vaikka se oli allekirjoittamaton.

F. J. SYRJÄLÄ ehdotti, että asia jätetään uudelleen valtakirjakomitealle.

Kokous päätti jättää asian uudelleen valtakirjakomitealle sillä Nuortevan tekemällä huomautuksella, että kaikki kokoukselle esitettävät paperit pitää olla allekirjoitettuja ja samalla on myöskin esitettävä asiaan kuuluvat valtakirjat.

Kokous siirtyi sen jälkeen päiväjärjestykseen, jatkuen

keskustelua toimeenpanevan komitean ja sihteerin toimintakertomuksen johdosta.

V. MÄKI: Mitään kiittämistä ei t. p. komitean toiminnassa ole. Kun keskipiirissä tapeltiin, ei t. p. komitea tehnyt mitään, katseli vain syrjästä.

J. LINDQVIST: T. p. komitea on tehnyt järjestön naurunalaiseksi kieltämällä jäseniä lukemasta järjestön ulkopuolella olevaa lehteä. Sen lisäksi on t. p. komitea tuhannut järjestön varoja puolueorganien tutkimiseen. Tutki Työväenopistoakin — ulkopuolelta, josta ei annettu lausuntoa. Keskipiirin yleisäänestys katkaistiin. Muita ei, vaikka koko järjestö olisi mennyt hajalle.

T. VIITALA: Yhtyi Nuortevaan. Moltti t. p. komiteaa saamattomuudesta, josta johtui, että m. m. New Yorkin osaston täytyi ottaa t. p. komitealle kuuluvia asioita esittääkseen puolueelle.

PETERSON: T. p. komitea ei ole voinut toimia paremmin. Olosuhteet on otettava huomioon.

H. NURMI: Pitkäveteisesti t. p. komitea on kyllä toiminut, mutta sopii olla tyytyväinen siihen siitä huolimatta, kun ottaa lukuun sen vastukset. Muuten ei ha-jotuskopla ole ottanut eikä ota huomioon varoituksia eikä huomautuksia.

M. PÄÄKKÖNEN: T. p. komitean toimintaa onkin jo kylliksi arvosteltu. Huomautuksissa yhdyin Nurmeen. Ehdotan toimintakertomusta tuollaisensa hyväksyttäväksi.

J. MALO: Olen sitä mieltä myöskin, että t. p. komitea on ollut liian laimea. Meidän länteläisten kannalta katsottuna ei t. p. komitea ole toiminut riittäväällä tavalla. Useat esimerkit osottavat sen. "Sosialisti"-leh-

teä koskevat t. p. komitean päätökset kyllä olivat paikallaan. Muuten olisi t. p. komitean saatava laajempi ja kiinteämpi yhteys puolueen kanssa.

Välitysmyy.

Työjärjestysvaliokunta pyysi esittää välitysmyyksenä kokoukselle seuraavan asian:

Järjestyskomitean jäsen K. F. Tuhkanen ilmotti työjärjestysvaliokunnalle, että kokouksessa on läsnä eräs henkilö, J. Kolu, joka, kun hänen vaadittiin toteamaan puoluejäsenyytensä ollaksensa läsnä kokouksessa, esitti Duluthin suomalaisen sosialistiosaston jäsenkortin. Mutta työjärjestysvaliokunnalle on tunnettua, että samasen John Kolun Waukeganin s. s. osasto erotti järjestöstä ja sosialistipuolueesta, jonka päätöksen Illinoisin sosialistipuolueen valtiokomitea vahvisti.

Tähän katsoen on John Kolum jäsenkortti jollakin tapaa epälaillisesti saatu, jonka tähden työjärjestysvaliokunta ehdottaa, että järjestyskomitealle annetaan valta kieltää John Koluta oikeus olla läsnä tässä kokouksessa.

Työjärjestysvaliokunta.

PUHEENJOHTAJAN kysymykseen haluaako kokous asian ottaa esille, vastasi kokous myöntävästi.

G. PURSI esitti hyväksyttäväksi työjärjestysvaliokunnan lausunnon.

J. LINDQVIST: Sallittakoon Kolum olla saapuvilla.

M. HAHL: Keskipiirin piirishteerinä voin ilmoittaa, että Kolu ei ole laillinen jäsen Illinoisin valtiossa.

J. MALO: Joutaa se Kolu olla ulkona, jos ei voi todistaa jäsenyyttään.

PUHEENJOHTAJA esitti, että kokous myöntäisi Koululle heti tilaisuuden todistaa jäsenyytensä.

Kokous hyväksyi puheenjohtajan esityksen yksimielisesti.

PUHEENJOHTAJA: Kuuluuko J. Kolu puolueeseen?

KOLU: Kuulun.

PUHEENJ. Voiko Kolu todistaa sen?

KOLU: Voin. (Ojensi erään jäsenkortin puheenjohtajalle.)

PUHEENJ.: Tämäkö on se todistus?

KOLU: Niin.

PUHEENJ.: Koska J. Kolu ei ole voinut selvemminkin todistaa puoluejäsenyyttään, jotta epäilykset hänen puoluejäsenyyttään vastaan kumoutuisivat ja koska Illinoisin valtiokomitea on antanut päätöksen, jonka nojalla Kolu on nykyään puolueesta ulkona, esitän äänestettäväksi työjärjestysvaliokunnan ehdotuksen ja Lindqvistin ehdotuksen välillä.

Äänestyksessä annettiin 43 ääntä työjärjestysvaliokunnan esityksen ja 4 ääntä Lindqvistin esityksen puolesta, joten kokous alis kielsi Koluta läsnäolo-oikeuden kokouksessa.

KOLU: Saanko päätöksen kirjallisessa muodossa?

PUHEENJ.: Kirjallisista esityksistä pitää huolen valtakirjakomitea. Sille saa myös esittää asiansa.

Kokous siirtyi päiväjärjestykseen.

J. FALLS: T. p. komitea olisi kyllä voinut tehdä jotakin länsi- ja keskipiirin komiteain suhteen, kuten täällä on sanottu. Ollisi pitänyt niitä kurissa. Yhdyn niihin, jotka näillä muistutuksilla ovat esittäneet toimintakertomuksen hyväksymistä.

Puheenjohtajan paikalle astui I. Hiibacka.

W. ROMAN: T. p. komitean jäsen R. Palm on tietten tai tietämättään ollut "radikaalien" esillinana. Hän on suhtautumisellaan t. p. komitean päätöksiin antanut hajottajajoukkoille tilaisuuksia sellillä asioita sotkeakseen ja siten heikentääkseen t. p. komitean toimintaa. Entisen sihteerin suhteen on t. p. komitea ollut liiaksi leväperäinen, antaen hänen vetkuttella asioita. Nykyiselle sihteerille haluan huomauttaa, että hän lähemmin syventyisi jäsenistöön joka puolella.

K. HELMAN: Yhdyn etupäässä Maloon, koska hän puheessaan jo esittikin evästykseni, koskien Pudding Creekin osastoa y. m.

T. VIITALA: Ehdotan puheenvuorojen rajotusta.

Ehdotus hyväksyttiin.

L. LEINO: Ehdotan ajan rajotettavaksi yhteen minuuttiin.

Ehdotusta ei hyväksytty.

Wm. BOWERS: T. p. komitea ei ole tehnyt mitään päätöstä, joka olisi kieltänyt lukemasta mitä lehteä hyvänsä, mutta sellaisen päätöksen se kyllä on tehnyt, joka kieltää kannattamasta erästä järjestömmen ulkopuolelta tuppautuvaa lehteä. Ja se päätös on oikea. T. p. komitea olisi voinut toimia joutuimminkin, mutta olisiko siitä ollut sen suurempaa hyötyä. T. p. komitealle on saatava varmemmat ja tarkemmat ohjeet ja säännöt.

Mitä t. p. komitean toimiin länteläisten asioidin tulee, niin on huomautettava, että kirjeenvaihto lännelle on hidas. Sieltä saapuneet tiedot ovat olleet puutteellisia ja sitte ovat osastot tehneet siellä ristiriitaisia päätöksiä, yhtenä kertana yhtäänne, toisena toisaanne päin. Se on ollut epävarmaa.

Täällä eräs poikaviikari epäilee olenko kuulunut muka tarpeeksi kauan puolueeseen. Lähes 10 vuotta olen ollut Chicagon osastossa no. 1 ja sitä ennen kuulunut muun kielisiin osastoihin. (Puheenjohtaja: Se selitys on jo kuultu). Toivon, että kokous antaa lausunnon jos Chicagon osaston jäsenillä on oikeus ottaa vastaan puoletolmin.

T. OLSON: T. p. komitea ei ole tuntenut jäsenistön kantaa näissä asioissa ennenkuin äänestykset sen heille osottivat. Se siis puolustaa t. p. komiteaa. Mutta entisen sihteerin hallussa olevien pöytäkirjojen julkaisemisessa on t. p. komitea ollut leväperäinen.

F. F. BROMAN: Yhdyn Viitalaan, t. p. komitea on toiminut veltonlaisesti. — Mutta tämän Lindqvistin puheenvuoroon täytyy ottaa kiinni. Val niin, te kiikellikuukelit, vai ei t. p. komitealla ollut muka oikeutta puhua mitään järjestön ulkopuolella olevasta lehdestä? Sillä on oikeus kajota lehteen, joka on synnytetty järjestön sisäpuolella niinkuin nahkamama kanatarhassa. Ja

entäs sitte Työväenopisto, jota t. p. komitea ei olisi muka saanut tutkia? Se opisto on ajanut siellä sellaista mulattipolitiikkaa, ei välittänyt järjestön päätöksistä.

J. F. SÄRKINEN: Keskiöpirin asioissa on t. p. komitea ollut laimea. Muuten hyväksyn t. p. komitean toiminnan.

M. HAHN: Keskiöpirin yleisäänestyksen ehkäsi keskiöpirin piirikomitea, joten t. p. komiteaa ei voi siitä syyttää. — Arvostelijat ovat moittineet t. p. komiteaa hitaudesta. Ei se saakaan olla mikään horiooppi-vaunu. On odotettava kunnes saa varmat tiedot. Toimii sitte kun on saanut viralliset asiakirjat.

MALM: T. p. komitea on näihin asti ollut liian suomalaisen. "Radikaalit" ovat päässeet englanninkielisten keskuudessa mielin määrin tekemään itsensä tunnetuksi eikä järjestön puolelta ole asioita selitetty. Pitäisi lähemmin ja laajemmin suhtautua englanninkielisten kanssa.

Wm. PETERSON: Onko oikeus arvostella tässä yhteydessä entistä t. p. komiteaa? (Puheenjohtaja: Ei ole, kun ei ole luettu sen toimintakertomusta.) Nykyisen komitean aikana vallitsi sotatila, se ei ole voinut toimia paremmin.

G. PURSI: Yhdyn Malmiin. Ihmettelen miksi ei englanninkielistä selitystä toimitettu Ohion valtiokomitealle. Se on leväperäisyyttä.

W. HEDMAN: Selville on käynyt, ettei t. p. komitea ole selostanut järjestön tilannetta yleispuolueelle. Entinen sihteeri sen sijaan on esittänyt asioita, järjestölle epäedullisessa valossa, ollen tuttavuussuhteissa puolueen sihteerin kanssa. New Yorkin kirjelmä saapui vasta sitte kun epäedullinen vaikutus jo oli saavutettu. Sarlund on saanut menettellä omavaltaisesti. Puolueen kansallisen toimeenpaneva komitea on saanut tiedon "Sosialistin" perustamisesta vain Sarlundin kautta eikä järjestön t. p. komitean kautta. T. p. komitea ei siis ilmoittanut puolueelle tilannetta eikä erottamisia. Ansaltee siitä muistutuksen. — Nykyinenkään sihteeri ei vielä ole ryhtynyt täydellisempää selostusta laatimaan järjestön tilasta puolueelle.

S. ALANNE: Yhdyn Nuortevaan ja niihin, jotka ovat moittineet t. p. komiteaa siitä, ettei se ole amerikalaisille selittänyt asioita. Siihen, mitä t. p. komitea on nyt siinä suhteessa tehnyt, on tullut pakotusta ulkoa päin, e se sitäkään ole tehnyt puhtaasti omasta aloitteestaan. Amerikalaiset eivät paljon tiedä meidän suomalaisten asioista. Parhain todistus siitä on se, että esim. nyt täällä tullessani huomasin, ettei American Socialistin toimittaja tietänyt sitäkään, että Työmies on muutettu Superioriin. T. p. komitean toimintaa on kyllä vaikeuttanut se, ettei se ole voinut tehtävissään vedota mihinkään entiseen t. p. komitean töihin. Säännöt samoin ovat olleet puutteelliset. Yhdyn antamaan t. p. komitealle kaikkea huolimatta tunnustuksen työstään näissä vaikeissa oloissa.

R. PALM: T. p. komitea ottaa ohjeita ja arvostelut kiitollisuudella vastaan. Mutta edustajat eivät tunne riittävästi asiain eri puolia, johtuvat siis joskus harhaa

Lindqvistille sanon: "Sosialisti" on alempana kuin porvarilehti — (Puheenjohtaja: Ei kuulu asiaan. — Leino: Kun joku edustaja on maininnut siitä, on t. k. komitean jäsenellä oikeus vastata. — Puheenjohtaja: Puhuja jatkaa!) Joka kerta on täytynyt tulkita sääntöjä. Säännöt ovat puutteelliset, siitä vaikeus. Eräs t. p. komitean jäsen vastusti ensin kurssikasta toimintaa, yleisäänestyksen jälkeen vasta yhtyi. Selitti niitä syitä, joiden perusteella hän oli ehdottanut odottamaan keskipiirin äänestyksen tuloksia. Englanninkieliset puolueorganit eivät liioin ole yhtenäisiä. Minnesotassa valtiokomitea on "radikaalien" käsissä. Nämä selkat myöskin vaikeuttivat meidän toimia.

K. F. TUHKANEN: Olen jo ollutkin mukana useita vuosia, nyt vasta olen joutunut tilinteolle. Arvostelun tulee olla kyllä ankaraa — tietysti — mutta sen pitäisi olla myöskin ankaraa järjestöä itseään kohtaan. Tapahdumat saavat alkunsa järjestön sisällä, sieltä kehittyvät t. p. komitean käytäntöön pantavaksi. Täällä on painostettu erikoisesti keskipiirin tilannetta. Asema oli siellä silloin kuohuva, epävarma, sehän on täällä jo myönnettykin. T. p. komitea on kuitenkin pitänyt aina silmällä järjestön eheyttä. Hyödyttävätkö ankarat toimenpiteet sellaisena aikana? Kurinpitotoimenpiteitä ei sellaisena aikana ymmärretä. Näin käsiteltiin t. p. komiteassa. Mutta kun saatiin järjestöltä täydet ohjeet, niin on myöskin pantu käytäntöön. Mitä aseman selostamisesta yleisemmin tulee, niin ent. sihteeri ei selostanut edes omalle järjestölle, tai edes t. p. komitean jäsenille asemaa järjestön enemmistön tahdon mukaan. Valtiokomitealle on t. p. komitea antanut selostuksen — samoin omalle järjestölle. Ohion valtiokomiteallekin on lähetetty, mutta se ei ole saapunut perille. T. p. komitea ei lakkauttanut keskipiirin äänestystä. Länsipiirin komitean suhteen ovat täällä toverit ymmärtäneetkin täydellisesti. Asiat eivät siellä kehittyneet niin pitkälle, että t. p. komitea olisi voinut siihen virallisesti tarttua. Yleensä on koetettu sotkea t. p. komitean toimia kaikilla tavoilla sen toiminta-ajana. Osastot eivät ole antaneet virallisia tietoja, ei päteviä todistuksia. Olen muuten kiitollinen, että edustajat sanovat asiat suoraan, sellainen antaa pontta ja rohkeutta toimitsijoille.

A. KOLINEN: Haluan ottaa t. p. komitean toimintakertomuksessa sen kohdan, jossa sanotaan keskipiirin plirikokouksen päätöksiä yksimielisesti tehdyiksi. Niin ei ollut asian laita, kokouksessa oli myöskin järjestön enemmistön kannalla olevia edustajia.

Tähän päättyneen keskustelun jälkeen lähetettiin asia ponsivallokuntaan.

Valittiin 5-jäseninen ponsivaliokunta, johon tulivat valituksi: S. Alanne 37 äänellä; M. Hahl 34 äänellä, V. Hedman 29 äänellä; A. Malm 27 äänellä; A. Nikula 24 äänellä.

Toiset ehdokkaina olleet saivat ääniä seuraavasti: L. Leino 20 ääntä ja J. Hannula 19 ääntä.

TERVEHDYS KOKOUKSELLE.

Canadan suomalaiselta veljesjärjestöltä oli tullut seuraava kirjelmä, joka kokoukselle esitettiin:

Toronto, Ont., 20 p. marrask., 1914.

Yhdysvaltain S. S. Järjestön edustajakokous,
Chicago, Ill.

Toverit: —

Lähetämme toverillisen tervehdyksemme kokouksen osanottajille, ja samalla toivomme kokouksenne olevan mitä suurimmasta merkityksestä niiden erimielisyyksien sovittamisessa, mitkä nykyään veljesjärjestössämme vallitsevat.

Meidän järjestöön tulee suuresti vaikuttamaan vastainen menettelyenne, jonka syyn perusteella toivomme kokouksenne muodostuvan meille yhteistä hyötyä tuottavaksi.

Canadan S. S. Järjestön T. K:n puolesta,
J. W. Ahlqvist, sihteeri.

(Järjestön leima).

Velvotettiin ponsivaliokunta laatimaan vastaus tervehdykskirjelmään.

Järjestön sihteerille määrättiin työjärjestysvaliokunta ilmoittamaan, että hänen on oltava saapuvilla kokouksessa.

Otettiin päivällisloma.

Iltapäivän istunto.

Istunto alettiin klo 1.30. Puhetta johti W. Boman. Nimenhuuto. J. Lindqvist myöhästyi kokouksesta 15 minuuttia.

Kokoukselle esitettiin seuraava onnittelekirelmä:
Berkeley, Cal., marrask. 18 p., 1914.

S. S. Järjestön ylimääräinen edustajakokous,
Chicago, Ill.

Kunnon toverit: —

Ne kysymykset, joita olette valitit käsittelemään ja päättämään tässä järjestöme historiallisessa kokouksessa, jännittävät minuakin työläisenä niin, etten voi olla lausumatta myöhtuntoani teille. Meidän työläisten täytyy itse valvoa etujamme, tukea toisiamme kestääksemme taistelussa paremmista elämänehdolista. Tämä on ottelua sisäisen vihollisen ja eheän puoluetoilinnan välillä. Teidän tulee tehdä varmoja päätöksiä. Ja minä toivon ja luotan, että työnne onnistuu tässä suhteessa. Joka hetki avaa uusia mahdollisuuksia järjestöme tiivistämiseksi ja varmentamiseksi. Tämä on mahdollista hetki!

Toveruudella: **H. JOUTSEN.**

Ponsivaliokunta ehdotti lähetettäväksi Canadan s. s. järjestölle seuraava vastauskirjelmä tervehdykskirjelmää:

Canadan s. s. järjestö, Toimeenpaneva komitea,
Toronto, Ont.

K. Toverit:—

Kiitämme toverillisesti tervehdyksestänne. Vaikkamme tällä hetkellä vielä tiedäkään yksityiskohtaisesti kokouksemme päätöksistä, voimme antaa teille sen varuutuksen, että Yhdysvaltain suomalainen sosialistjär-

jestö tulee tämän kokouksen perästä nousemaan entistä ehompana ja edelleenkin uskollisena ja kunniallaan säilyttämään palkkansa kansainvälisen sosialistiliikkeen riveissä. Kokouksessa vallitseva reipas ja luottava mieliala on todistuksena siitä, että kaikista hajottajien siihen tähtäävistä lskuista huolimatta s. s. järjestö tuntee itsensä entistä elinvoimaisemmaksi ja toimintakykyisemmäksi. Mistään epätoivoisuudesta ei ole merkkiäkään. Toivomme myöskin Canadian veljesjärjestön edelleenkin hitustakaan sivuun hievahtamatta kulkevan viime vuosina varmistunutta latuaan ja seisovan kansainvälisen sosialidemokratian ja järjestyneen joukkotoiminnan horjumattomalla kallio pohjalla.

Toverillisesti

S. s. järjestön edustajakokous.

Kirjelmä hyväksyttiin.

Työjärjestysvaliokunta ilmoitti, että J. Kolu oli pyytänyt kokoukselta työjärjestysvaliokunnan kautta pöytäkirjanotetta päätöksestä, jolla häneltä kiellettiin kokouksessa saapuvillaolo-oikeus, ja työjärjestysvaliokunta ehdotti, että sellaista ei annettaisi, koska puolueeseen laillisella tavalla kuulumattomalla henkilöllä ei ole mitään oikeutta tehdä mitään pyyntöjä tälle kokoukselle, eikä pöytäkirjaakaan vielä ole hyväksytty, jonka tähden siitä ei voida ennen sitä otteita antaa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti työjärjestykseen semmoista muutosta, että heti istunnon muodollisuuksien päätyttyä esitään esille järjestön sisäisiä selkkauksia koskeva asia, koska kansallispuolueen t. p. komiteaa edustava tutkijakomitea saapuu kokoukseen iltapäivän istuntoon.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokoukseen saapuvat kansallisen sosialistipuolueen t. p. komitean asettaman tutkijakomitean jäsenet V. Berger, Oscar Ameringer ja Laufersiek.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että n. k. radikaaliryhmän epävirallisille edustajille, joita kuulopuheitten mukaan on kokouksessa läsnä ja jotka sivuteitä pyrkivät kokouksessa esiintymään, annetaan oikeus esiintyä edustajakokouksen edessä, jos he esittävät valtakirjojen tarkastuskomitealle valtuudet niiltä yhdistyksiltä ja laitoksilta, joilla heillä mahdollisesti on valtuudet esittää asiottansa tälle edustajakokoukselle. Mutta kun he vielä eivät ole esittäneet minkäänlaisia valtakirjoja tämän edustajakokouksen työjärjestyksen mukaan, ei näille oletetuille epävirallisille edustajille annettaisi oikeuksia esiintyä edustajakokouksen edessä, kunnes täyttävät mainitun ehdon, johon sisältyy heidän taholtaan tunnustuksen antaminen tälle edustajakokoukselle s. s. järjestön virallisena edustajakokouksena.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti edustajakokouksen keskustelujen englanninkielelle tulkitsoiksi ja kielenkääntäjiksi S. Nuortevan ja Severi Alanteen.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

S. NUORTEVA tulkitisi edustajakokouksen päätöksen, koskeva n. s. radikaali-ryhmän epävirallisten edustajain oikeutta esiintyä tämän kokouksen edessä.

LEO LAUKKI nousi ylös, aikomuksella esiintyä kokoukselle, alottamalla puheensa: "I object — — —".

PUHEENJOHTAJA keskeytti puhujan ja selitti hänelle ja muille, joilla ei ole oikeutta esiintyä tämän kokouksen edessä, kokouksen päätöksen, koskeva esiintymisoikeutta, ja ilmoitti niille muillekin, jotka mahdollisesti alkavat väkivalloin esiintyä kokouksessa, että sellaista ei tulla sallimaan.

S. S. JÄRJESTÖN SISÄISET SELKKAUKSET.

Sihteeri luki seuraavat asiaa koskevat alustukset ja kirjelmät:

Suomalaisen sosialistijärjestön suhtautuminen radikaaleihin.

(Alustus s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle.)

Useita vuosia sitten joukko Suomen porvaripiireille tarpeellisia porvarillisen radikaalismin apukäsiä, porvarille tarpeettomiksi tultuaan liittyi sosialistipuolueeseen. Osa tuosta kirjavasta joukosta, joka tiesi, ettei sillä epäluotettavuisuutensa takia ole menestystä sosialidemokratiasessa puolueessa, siirtyi Amerikkaan ja liittyi täällä sosialistipuolueeseen.

Suomalainen sosialistijärjestö suurenä näinä alkoina ripeästi ja se tarvitsi koulutietoja omaavia toimitsijoita. Näin joutuivat muutamat näistä Suomen porvariston radikaalismin jätteilistä agitaattoreiksi ja sosialistisen sanomalehdistön palvelukseen, sekä opettajiksi järjestömmen omistamaan oppilaitokseen, Työväen-Opiistoon. He, ollen julkisessa toiminnassa kyvykkäitä ja tekeytyen n.s. pohjajoukon kärsimysten tulkeiksi, keräsivät ennen pitkää ympärilleen suuren kannattajajoukon. Järjestömmen suurentuessa ja heidän asemansa vakaantuessa he muodostivat oman salaisesti toimivan klubbikuntansa, joka vähitellen välitti puolueohjelmasta ja sosialistipuolueen periaatteista. Heidän ainoana päämääränään oli kaiken hallintovallan valtaaminen s. s. järjestössä.

Yhä laajeneva taloudellinen kurjuus siirtolaistyöväestön keskuudessa, joka kiristää palkkojen alenemisen ja työttömyyden muodossa, antoi lupaavan perustan puhua, kirjoittaa ja opettaa Amerikan työväenliikettä hyvin vähän tunneville työläisille, että ennen kaikkea vanhan työväenliikkeen täytyy perinpohjin hävitä ja hävittämistä on autettava tositörmässä. Vanhan työväenliikkeen taistelukeinojen tilalle on otettava "suoran toiminnan" keinot, sabotage, j.n.e.

Niiden taholta, jotka tämän syndikaalisen kannan omaksuvat, ryhdyttiin jatkuvasti selittämään, että Yhdysvaltain sosialistipuolue ja s. s. järjestö valvovat ainoastaan pikkuporvarien etuja ja koettavat saavuttaa pikkä

parannuksia etuolkeutetussa asemassa oleville työläisille, mutta unohtaa ja hylkii kokonaan laajoja kovaa työtä tekeviä työväenkerroksia. Poliittillinen toiminta, he sanoivat, ei voikaan tuottaa tuntuvaampi parannuksia työväelle, se on virkapaikkojentavoittelua muutamille sekä ajan ja rahan tuhlausta työväelle. Joku näistä sanoi, että poliittillinen toiminta on kokonaan jätettävä, toisten säes-täessä, että ainakaan sille ei tarvitse antaa suurta arvoa. Sosialistipuolueen ohjelman edelle, joka tähtää valtiollisen vallan valtaamiseen työväenluokan käsin, täytyy asettaa vallankumouksellisen teollisuustyöväen taloudellisen toiminnan ohjelma.

Loppumaton parjaustulva valui tietysti heidän taholtaan taloudellista järjestöjä kohtaan. Mainita ansaitsee, että näiden taholta alettiin viime talvena oikein erikoinen hyökkäys Lännen Kaivosmiehen Liittoa vastaan, aikana, jolloin Michiganin kuparialueella mainitun unionin johdolla käytiin katkeraa lakkotaistelua, tuhansien suomalaistenkin työläisten ollessa taistelurintamassa.

Keskipiirin edustajakokouksessa viime tammikuulla lausui eräs puheenalaisen joukkokunnan johtava henkilö, jonka muut samaan joukkokuntaan kuuluvat henkilöt valtiollolla hyväksyivät, että L. K. Liitto murhaa lapsia Michiganin kuparialueella. Vähintään kymmenen puheenvuoron käyttäjää samassa kokouksessa lausui katkeria solvauksia ja hävittämissuhteita mainittua työväenunionia kohtaan. Samoin on jo vuosikausia mainittu radikaaleiksi itseään kutsuva ryhmä punonut salaisia juonia L. K. Liiton Butten paikallisosaston tuhoamiseksi ja tänä kesänä Butten unionin tuhoaminen ainakin vähäksi aikaa onnistui. Radikaalit porvariprovoakaattorien pitkäaikaisella avustuksella ja johdolla hajottivat ensin paikallisen osaston toiminnan, dynamiittilla tuhosivat unionin haalin ja ryöstivät unionin rahoja. Terroriseeraamalla koko kaupungin väestön, murhayrityksellä kaupungin majuria vastaan ja kaivosomaisuuden tuhoamissuhteilla saivat he valtion sotaväen omaisuuden turvaamisen nimellä palkkakunnalle. Silloin tuli porvariensa julkisen toiminnan aika ja Yhdysvaltain vahvin unionin palkkakunta muutettiin avonaiseksi työpalkaksi ja suomalaiseseen sosialistijärjestykseen kuuluvat radikaalit ovat kaiken tämän toiminnan hyväksyneet ja auttaneet sitä kaikella voimallaan.

Se seikka, että s. s. järjestön osastot ovat hajallaan ympäri Yhdysvaltoja eikä niinkään ollen henkilökohtaisesti tunneta kutka ovat sopivia olemaan järjestöme toimeenpantavassa komiteassa aiheutti sen, että tämä syndikalistien joukkokunta v. 1913 sai valittua enemmistön omia miehiään järjestöme johtavaan komiteaan. Niinkään he aikovat kaapata puoluelehdistöme käsiinsä kokonaan. Osittain siinä onnistuivatkin.

Seurauksena kaikesta tästä on nyt se, että s. s. järjestön valtava enemmistö nousi päättävään vastarintaan syndikalistisen klikkikunnan aiheettujen suhteen.

Tämän vuoden alussa astuivat järjestöme toimeenpantavaan komiteaan toiset miehet. Syndikalistisen elemen-

tin taholta turvaututtiin takaisinkutsuntavaallin, mutta se kumottiin noin 2,000 äänen enemmistöllä.

Kun puheenalainen koplakunta ei onnistunut ajamaan asiaansa julkisesti, ryhtyi se maanalaiseen työhön. Se valmisti jo mainitun keskipiirin edustajakokouksen niin, että sillä kokouksessa oli enemmistö ja keskipiiri piirikomitea on tämän jälkeen tehnyt kaiken voitavansa s. s. järjestön hajalle saamiseksi.

Ja edelleen käsittelymme alainen koplakunta suunnitteli salaisessa kokouksessaan vanhimman puoluelehtemme, Työmiehen, valtaamista. Siinä se ei onnistunut ja seurauksena tästä kaikesta oli se, että tämä kilkkikunta lähetti suomalaisille osastolle ympäri maan kierto-kirjojen, jossa ennustettiin Työmiehen menevän vararikoon ja kehoitettiin niitä, jotka ovat lainanneet Työmiehen liikkeeseen rahaa, ottamaan saatavansa pois ensi tilassa.

Työmiehen liikkeestä sanottiin lainoja ylös toistakymmentä tuhatta dollaria — aikana, jolloin Työmies, joka ilmestyi Hancockissa, Mich., oli sikäläisen kuparilakon johdosta joutunut muutenkin taloudellisesti ahtaalle.

Viimeisen ponnistuksen Työmiehen valtaamiseksi tekivät nämä masinamiehet viime toukokuulla pidetyssä Työmiehen yhtiökokouksessa, mutta epäonnistulvat täydellisesti.

He perustivat heti uuden lehden Duluthiin, jonka lähes jokaisessa numerossa uhataan saattaa perikatoon järjestömme omistama ja hallitsema Työmies-lehti. Tämän kiihotuksen johdosta ovat muutamat suomalaiset osastot ilmoittaneet alkaneensa Työmiehen boikoteeraustaistelun.

Mainittakoon muutoin tässä tämän Duluthiin perustetun lehden suhteesta sosialistipuolueeseen ja Amerikan työväenliikkeeseen se, että se julkaisee kirjoituksia, joissa innokkaasti kannatetaan Butten anarkistimellakoihin osaa ottavien suomalaisten menettelyä ja kutsutaan sitä kansalaistamme, joka teki murhayrityksen Butten kaupungin majurila vastaan "luokalleen uskolliseksi puolue-toveriksi". Vieläpä tehdään viittaus, että sosialistipuolueen kansalliskomitean jäsen ja L. K. Liiton järjestäjä Frank Aaltonen olisi jollain tapaa nujerrettava.

Radikaalien viimeinen yritys rikkoa suomalainen sosialistijärjestö.

Kun joku aika sitten järjestön yleisäänestys sulki radikaalit ulos suomalaisesta sosialistijärjestöstä, ryhtyivät he avonaiseen järjestön särkemistyöhön, perustamalla uuden kilpailevan sosialistijärjestön, jonka periaatteista, ohjelmasta ja erikoisagitasionityöskentelystä ei sanallakaan mainita, mitä sillä voisi olla paremmutta suomalaisen sosialistijärjestön agitasionityöskentelyn välillä. Ominaista kyllä provokatsioonitoiminnalle kierto kirjellä on kehoitettu osastoja siihen yhtymään ja kokonaan hylkäämään entisen järjestösystemin. Tämä jos mikään, osottaa sen jo kauan selvänä olleen tosiasian, että radikaalit ovat viimeiseen asti koettaneet

pysytellä pilossa järjestössä ja saada sieltä kautta haajaannusta aikaan. Mutta kun he tulivat paljastettua, täytyi heidän tulla ulos kuorestaan ja ryhtyä ainoaan tavalla olevaan keinoon, avonaiseen anarkian harjoittamiseen järjestön keskuudessa.

Mikään muu keino ei voi tulla kysymyksenkään näiden kansallisperuslain rikkojain ja puolueohjelman hylkijain kanssa, kuin selvä ero.

Edelläolevaan nojaten ehdotamme suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokouksen päätettäväksi seuraavaa:

Koska radikaalit tahallisesti puolueohjelman särkemistarkoituksessa ovat jo pitemmän aikaa rikkoneet Yhdysvaltain sosialistipuolueen peruslain ja puolueohjelman selviä määräyksiä, väheksymällä poliittillista toimintaa ja sen kokonaan hylkäämällä työvälle, haitallisena taistelukeinona;

perustamalla kilpailevan sosialistijärjestön, tarkotuksella kokonaan hajottaa suomalainen sosialistijärjestö; porvarilurkkijain avulla taistelemalla jo olevia taloudellisia järjestöjä vastaan;

perustamalla ja kannattamalla kilpailevaa syndikalistista unio järjestymistä, suosittamalla sabotagea ja kalkealaisia suorantolminnan keinoja työväien taisteluissa, ovat radikaalit jo pitemmän aikaa suorastaan rikkoneet kansallisperuslain toisen luvun kuudennen pykälän selviä määräyksiä ja yleensä sanomalehtien, kirjallisen ja suullisen agitatsioonin kautta suorasti toimineet kansallispuoluetta ja suomalaista sosialistijärjestöä vastaan.

Tämän tahallisesti tehdyn puoluevastaisen työskentelyn takia ovat radikaalit erotettavat sosialistipuolueesta.

Suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokous velvoittaa toimeenpanevan komitean valmistamaan asia osastojen välityksellä itsekullekin valtiojärjestölle lopullista ja sääntömääräistä ratkaisua varten.

Samalla kiinnitämme järjestön edustajakokouksen huomiota siihen puoleen asiasta, että koska suomalaisilla osastoilla on omaisuutta ja voisi tulla Negauneen jutun tapaisia riitoja, niin että valtiokomiteat erottaisaan radikaaleja, eivät erottaisi koko osastoa summassa, vaan erottaisivat ainoastaan radikaalit, antaen osaston jatkaa toimintaansa valtiokomitean valvonnan ja johdon avulla, siihen asti kuin osasto on kyllin vakiintunut hoitamaan itse asiansa.

Erotetuilla radikaaleilla, jos he lupautuvat noudattamaan puolueohjelman mukaista toimintaa ja tunnustavat puolueen epriaatteet, olkoon oikeus osastona ja yksityisiin päästä puolueeseen takaisin valtion perustuslakien mukaisessa järjestyksessä ja suomalaisen järjestön edustajakokouksen määräämillä ehdoilla ja paikallisjärjestöjen puoltolauseilla.

Hyväksytty New Yorkin Yhd. s. s. osaston kokouksessa, syysk. 9 päivä, 1914.

Alustuskomitea.

Chicagon uuden osaston kirjelmä.

Chicago, Ill., marrask. 21 p. 1914.

S. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle.

Toverit:—

Tämän vuoden alkupuoliskolla äärimmillen kehittäneiden suuntarettelöiden aikana Yhdysvaltain s. s. järjestössä, kuten tunnettua, asettui Chicagon s. s. osasto n:o 1 syndikalististen rettelöitsijäin johtavaan joukkoon, hyväksyen jäsentensä John Kiviniemen ja Evert Savelan yhteyden Hancockin salaiseen kokoukseen, kuin myöskin antaen siivellisen ja aineellisen kannatuksensa Duluthissa perustetulle "Sosialisti"-nimiselle lehdelle. Näillä y. m. s. s. järjestöä vastustavilla päätöksillään ja yleensä s. s. järjestöä sekä Amerikan sosialistipuoluetta halveksivalla toiminnallaan joutui yleisäänestys "F":n perusteella eroon s. s. järjestöstä, sekä Cook-kauntin kauntijärjestön sääntöjen luvun K, ensimmäisen pykälän perusteella näytti joutuvan eroon Amerikan sosialistipuolueesta, koska ei suostunut peruuttamaan järjestövästaisia päätöksistään eikä suhtautumaan sopusuhteisesti s. s. järjestön toimintaan.

Kuitenkaan ei osaston jäsenistö ollut yksimielistä tässä hajotushommassa, mutta kaikki verrattain voimakkaan vähemmistön yritykset saada osasto suhtautumaan sopuisasti s. s. järjestön toimintaan ehkäisi enemmistö röyhkeästi estäen s. s. järjestön kannalla olevilta jäseniltä puhevuorotkin kokouksissa keskusteltaessa järjestöä koskevista kysymyksistä; vilvytellen ja kaikenmoisilla kierouksilla sekä haukkumalla estäen uusien jäsenien osastoon liittymistä, joiden suinkin luultiin olevan s. s. järjestön kannalla.

Asiain näin ollen ei vähemmistö nähnyt muuta keinoa säilyttääkseen jäsenyytensä jatkuvasti s. s. järjestössä ja Amerikan sosialistipuolueessa kuin perustaa uuden osasto. Sen vuoksi jättivät he lupakirja-anomuksen tämän kauntin paikallisjärjestölle uuden lupakirjan saamiseksi uudelle osastolle. Tämän lupakirja-anomuksen allekirjoitti alkujaan 28 entisen osasto n:o 1:n jäsentä, mutta sittemmin on sanotun anomuksen allekirjoitaneitten lukumäärä kasvanut niin, että on se nykyään noin 210, ollen heistä 40 entistä ja 80 uutta puolueen jäsenyyteen pyrkivää henkilöä.

Lupakirja-anomuksen tultua tämän kauntijärjestön harkinnan alaiseksi, oli suomalaisen sosialistijärjestön riittäisyydet jo esitetty k. t. p. komitean käsiteltäväksi ja asian tultua uudelleen esille kauntijärjestön edustajakokouksessa, päätti se, että kun k. t. p. komitea on siirtänyt lopullisen päätöksen tekemisen tässä jutussa s. s. järjestön edustajakokouksen jälkeen, niin he myöskin tekevät samoin, ja sitten kun edustajakokous on päätöksensä antanut, ottavat he lupakirja-anomuksen uudelleen käsiteltynä alaiseksi. Mainittakoon myöskin, että sanottu kauntijärjestö ei ole vielä antanut lupakirjan suhteen minkäänlaista lausuntoa.

Koska tämän kauntin järjestö on asettunut erikoldesti odottamaan s. s. järjestön edustajakokouksen pää-

töistä tässä asiassa, niin me, sanotun lupakirja-anomuksen allekirjoittajat pyydämme, että edustajakokous antaisi lausuntonsa tästä asiasta Illinoisin valtiokomitealle, Cook kauntin Delegate Committeeelle, ja, jos tarpeelliseksi näkee, myöskin kansallistoimeenpanevalla komitealla, ja kehottaisi Cook-kauntin paikallisjärjestöä myöntämään tälle uudelle osastolle lupakirjan.

Chicagon uuden s. s. osaston puolesta
T. A. KOSKI, VÄINÖ HYTTINEN,
komitea.

Järjestön eheyden palauttaminen.

Sen riidan, joka järjestössämme konservatiivisen ja radikaalisten aineiden välillä on viimeisinä kuukausina vallinnut, sovittamiseksi ja sisäisen eheyden palauttamiseksi ja niiden alustusten johdosta, joita on tästä asiasta julaistu, vaatii Red Lodgen s. s. osasto s. s. järjestön edustajakokousta päättämään:

Koska industrialisen unionismin ja ammattunionismin välinen vastakohtaisuus on tämän järjestöriidan varsinaisena syynä, ja

koska järjestöemme on periaatteessa jo aikaisemmin tunnustanut industrialisen unionismin etevämmyyden, mutta

koska ammattunionismin konservatiiviset ainekset ovat saaneet ehdottoman kontrollivallan kaikkien s. s. järjestön sanomalehtien yli ja erittäinkin viimeiseksi Työmiehen ylitse ja

koska se aiheutti näiden lehtien tahtoita ei ainoastaan sensuurin, ja ajatuksen vapauden estämisen, harjoittamiseen kaikkia industrialisteja ja industrialismin kannattajia vastaan, kaikkien industrialistien (radikaalien) järjestelmällisen vainoomisen ja puolueesta erottamisen, jolloin aseena käytettiin injunksioonituomioita y. m. sosialistipuolueen sisäisille riidoille vieraita ja rikollisia keinoja,

niin se aiheutti järjestössä valnutut ainekset perustamaan uuden "Sosialisti"-nimisen lehden ja

koska sen lehden perustajia on järjestössämme vainottu ja puolueen luottamustoimista erotettu, joka on aiheuttanut järjestön jäsenmäärän pienentymisen ja järjestön hajaantumisen, niin

päättää edustajakokous:

että "Sosialistin" periaateselitys hyväksytään ja "Sosialisti" omaksutaan järjestön lehdeksi;

että ketään näihin riitoihin osaaottanutta radikaaliseen ryhmään kuuluvaa puolueen jäsentä ei saa vainota;

että s. s. järjestön edustajakokouksen on annettava takaisin ne varat, jotka nykyinen toimeenpaneva komitea on keskipliriltä anastanut; ja

että s. s. järjestön edustajakokouksen on annettava Työvään Opistolle takaisin ne varat, jotka se on Työvään Opistolta rikollisesti kavaltanut;

että kaikille järjestöstä erotetuille osastoille ja yksityisille puoluetoverille on annettava takaisin täydet ja yhtämittaiset järjestöoikeudet;

että nykyinen toimeenpaneva komitea ja s. s. järjestön sihteeri ovat erotettavat ja

että uusi toimeenpaneva komitea ja sihteeri on va-
littava kaikkien, järjestöstä erotettujen ja nyt järjestössä
olevien järjestön jäsenten yleisäänestyksellä;

että Injunksioonituomiot ja vesiosakekaupat ovat
puolueen jäsenten välisten riitujen ratkaisukkeinoina ke-
llettävät ja kaikki sen käyttäjät ja sitä käyttäneet ovat
julistettavat menettämään järjestöluottamuksensa.

Red Lodgen s. s. osasto.

Hyväksytty Red Lodgen s. s. osaston kokouksessa
marraskuun 12 p. v. 1914.

JOHN LEHTOLA, puheenjohtaja.

ALEX KIVI, kirjuri.

S. NUORTEVA tulkit si englanninkielelle edellämai-
nitut alustukset ja Chicagon osaston vetoomuksen.

PUHEENJOHTAJA huomautti, että asian alustukset
kun nyt on esitetty, ei varsinaista alustusta ole n. s.
"radikaaliryhmän" epävirallisten edustajain taholta saatu
kuulla, koska sellaisina otaksuttavasti esiintyvät eivät
vieläkään ole suostuneet hankkimaan itselleen esiinty-
misoikeutta tämän edustajakokouksen edessä.

S. NUORTEVA tulkit si puheenjohtajan lausunnon
englanninkielelle ja huomautti, että kysymys on nyt siitä,
että n. s. radikaaliryhmän epäviralliset edustajat eivät
tahdo tunnustaa tätä edustajakokousta viralliseksi s. s.
järjestön edustajakokoukseksi, jonka tunnustamista ko-
kous heldän puoleltaan vaatii, ennenkuin luovuttaa heille
esiintymisoikeuden.

**Keukustelu s. s. järjestön sisäisiä selkkauksia koskevasta
asiasta.**

M. PÄKKÖNEN: Osastomme mielipide on, että "ra-
dikaalien" kanssa on tehtävä selvä pesäero.

E. JOLIKKO: Itäpiirin kuudes vaalialue vaatii, että
on tehtävä selvä pesäero n. s. "radikaaliryhmän" kanssa,
katsoen heldän rikolliseen toimintaansa s. s. järjestöä,
sosialistipuoluetta, niiden sääntöjä ja periaatteita vastaan.

W. HEDMAN: Tämän kuun 15 p. oli alueemme eväs-
tyskokous, jossa oli edustettuna 12 osastoa. Kokous siel-
lä yksimielisesti hyväksyi seuravan lausunnon:

"Kokous hyväksyy sen kannan, että "radikaaleja" ei
oteta talaisin järjestöön joukkoina, vaan yksilöinä, ku-
ten muitakin uusia jäseniä. New Yorkin osaston alustus
asiasta hyväksyttiin. Brooklynin osasto ei ollut evästet-
tynä tässä kokouksessa."

E. PARRAS: Siellä meidän alueella ollaan sitä mieltä
että rettelö saatetaan tyydyttävästi ratkaista New Yorkin
s. s. osaston esityksen mukaisesti. Yhdyn siihen.

Wm. NAARALAINEN: Daisytownin osasto on yhty-
nyt kannattamaan New Yorkin osaston alustusta.

V. ANNALA: Neljä osastoa siltä alueelta, jota edus-
tan, on evästyksissään määrännyt kannattamaan New
Yorkin osaston alustusta ja ehdotuksia tässä asiassa.
Näihin osastoihin kuuluu noin 400 jäsentä.

A. OJANEN: Itäpiirin 5:n vaalipiirin osastot yhtyivät kannattamaan New Yorkin yhdistyneitten osaston alustusta ja vielä tekemään sen vaatimuksen, että "radikaalien" on palautettava kaikki varat, jotka ovat järjestöltä vallanneet. Jäseneksi voidaan heittä ottaa vasta vuoden koetuksen jälkeen.

K. HELANDER: Keskiapiirin yhdeksäs vaalipiiri kannattaa sitä käsitystä, että järjestömme hedelmällisen työskentelyn etuja silmällä pitäen sosialistipuolueen asian palveluksessa, on välttämätöntä päästä eroon n. s. "radikaaleista".

A. KOLINEN: Ironwoodin osasto kokouksessaan päätti, että elleivät "radikaalit" taivu järjestön päätöksiin, niin ero heistä.

PETERSON: Se Minnesotan vaalipiiri, jota edustan, antaa kannatuksen New Yorkin alustuksessa ilmenevälle ja edellisten edustajain lausumille käsityksille esilläolevassa asiassa.

W. WIITALA: Vaalialueeni on evästännyt minut siten, että minkäänlaista sovittelua ei voi tulla kysymykseenkään.

E. JÄRVI: Ne osastot, joita edustan, kannattavat täällä jo lausuttuja käsityksiä.

Y. WELLING: Edustan noin 600—700 sosialistipuolueen jäsentä. Heillä on se mieltipide, ettei meillä ole minkäänlaista tekemistä näiden "radikaalien" kanssa.

Puheenjohtajan paikalle astui I Hilbacka.

W. BOMAN: Pitäisi perustella myöskin niitä syitä laajemmin, jotka ovat pohjana sille käsitykselle mitä edustajat täällä ovat lausuneet. Edustan järjestömme suurinta osastoa, joka sijaitsee Fitchburgissa, Mass. Olen kuullut myöskin itäpiirin piiritoimikuntaan, joka on joutunut kokemaan järjestömme rettelöistä merkitseviä vaiheita ja esiintymään liikkeemme hajottajia vastaan niillä valtuuksilla, mitä sillä yhtenä järjestömme virallisena organina on. Yksityisestä kokemuksestani ja muistoistani tiedän kertoa tälle edustajakokoukselle, että eräitten joukkokuntien kallistuminen syndikalistiseen suuntaan ei ole viime päivien ilmiö. Jo Hibbingin edustajakokouksessa v. 1906 tätä suuntaa, vaikka vielä jotenkin hämärästi, ilment. K. Murros ajoi siellä I. W. W. Hilton periaatteita ja sittemmin tämän käsityskannan ilmauksena saatetaan pitää n. s. "kockilaisliikettä" itävaltioissa, johon sekottui Suomessa ilmaantunutta rosvosakitointimintaa. Kockilaisliike lyötiin alas itävaltioissa. Uusi, tämän saman liikkeen ilmauksia uusiin muotoihin puheutuneena on nyt nähty keskivaltioissa y. m. ja myöhemmin sai saman käytännöllisen ilmausmuotonsa. Mitä muuta kuin tätä voisi olla Chicagon osaston omaisuuden ryöstöyritys yksityisille? Mitä muuta monet samallaiset tapaukset s. s. järjestön osastojen keskuudessa. Ne lähtevät samalta maailmankatsomuskannalta, samasta aate- ja tunnepohjasta. Minulle on tunnettua, että niiden käsityskantojen kannattajat, joiden ajatuspohjaan tässä viitataan, ryhtyivät valtaamaan s. s. järjestön sanomalehdistöä käytettäväkseen. Ja kun se suunnitelma, joka tähän tarkotuk-

seen tehtiin Työväen-Opistolla v. 1911 epämenestyi suuremmaksi osaksi, täytyi heidän tulla syndikalistisine mielipiteineen esille yhä selvemmin. Nyt heidän käytännöllisen toimintansa kannalta katsellessa asiaa, huomaa, että tämä joukko vieraantuu sosialistipuolueesta yhä kauemmaksi ja kauemmaksi. Puolueen etu vaatii, että heidän turmiollisesta työntänsä s. s. järjestön sisällä tehdään loppu.

A. MALM: Minä voin kertoa niistä kokemuksista, joita olemme saaneet kokea vaalipiirissämme, Ohiossa. Ohion alueen neuvottelukokoukset ovat vieneet paljon aikaa ja varoja. Valistustyö on joutunut sen takia kärsimään. Näitten häiriöitten takia olisi saatava ero näistä "radikaaleista", sitä parempi mitä pikemmin.

V. KESKINEN: Se vaalipiiri, jota edustan, pitää pätevinä n. s. "radikaaliryhmän" johtajain puolueesta erottamissyinä ne, että he ryhtyivät tuhoamaan Työmlestä, että he hyväksyvät sosialistipuolueen jäseniksi henkilöitä, jotka ovat puolueesta pätevillä syillä erotetut, että he tekivät kaikkensa estääkseen tämän edustajakokouksen kokoontumasta järjestämään järjestöme toimintaa sen jälkeen kun tämän kokouksen pitämisestä oli yleisäänestyksellä päätetty ja että he vastustavat suoralla ja epäsuoralla tavalla valtiollista toimintaa ja suosittelevat sosialistipuolueen toiminnan tilalle I. W. W. liiton periaatteitten mukalsta toimintatapaa.

A. NIKULA: Kokemuksesta voin sanoa, että siellä lännellä on oltu liian sovitteluvia. Siellä on kulkenut puolueen palkulla organiseeraajia, jotka ovat lvalleet sosialistipuoluetta ja sen saavutuksia, etenkin Milwaukeeessa. Länsipiiriin piirikomitean on annettu toimia tämän hajoittavan toiminnan apuna. Länsipiiriin piirikokous muutui heidän vaikutuksestaan kurjaksi parjaukokoukseksi. Samalla oli se suurta varain ja energian tuhlausta sen takia, että se muuttui tarpeettoman pitkäksi. Mitään hyötyä ei ole heidän kanssaan sovitella. Otettakoon järjestöön takaisin vain sillä ehdolla, että alistuvat enemmistön päätöksiin.

J. FALLS: Astorian osasto, johon kuulun, erotti jäsenyydestään 7 henkilöä, päästäkseen rauhaan alluisesta rettelöimisestä sosialistipuoluetta ja s. s. järjestöä vastaan. Erotetut vetosivat Oregonin sos. puolueen valtiokomiteaan, joka nyt odottaa tämän edustajakokouksen päätöstä päättääkseen lopullisesti erotettujen asiasta.

O. SEPPELIN: Mainitsen vain alueeni mielipiteen tässä asiassa. Se on: näihin veljiin on kohdistettava puolueen ja järjestön kuri. Niiden toiminta on siksi anarkistista, että niiden kanssa on yhteistoiminta mahdotonta. Niiden lehti "Sosialisti" ei saa millään tavalla tulla tunnustetuksi viralliseksi järjestön taholta.

T. VIITALA: New Yorkissa ei ole paljoa niitä, jotka harrastavat tätä n. s. radikaalien kallista asiaa, mutta on sentään niitä niin paljon, että sielläkin tiedetään mitä he tahtovat ja mitä toimivat. He tahtovat ensitilalla synnyttää häiriötä puolueen keskuudessa. Kun he eivät saaneet vapnasti peuhata osaston kokouksessa, perustivat he toisen kilpuilevan osaston muutamain kaduuvälin päähän.

iselle puolelle jokea, johon saivat oikeuden, kun se osa New Yorkista kuuluu toiseen kauntiin. He koettavat kaikin tavoin kilpailulla iltamien y. m. tilaisuuksien pidossa ottaa vahinkoa varsinaiselle New Yorkin suomalaiselle osastolle. Kokouksissaan he kirkuvat kuinka muka kaikkien puoluerasitukset menevät vain yksityisten rähmästeihin taskuihin ja kuinka muka puolueoimittajat suoransa kähveltävät puoluevaroja, kuitenkin koskaan toistamatta mitään, mutta sillä saavat aikaan vastenmielisyyttä yksinkertaisten työläisten keskuudessa sosialistipuolueen toimintaa kohtaan.

K. KOSKI: Minneapolisissa on ollut pitemmän aikaa erilaisia "radikaalisia" ilmiöitä. Mutta osasto on hyvin suvaitsevaisesti suhtautunut heihin, aina siihen asti kunnes he alkoiivat suoranaisesti toimia osastoa vastaan. Vastukseksi minulle on nannettu seuraava lausunto, josta pyydän esittää:

"Suhteemme "radikaaleihin" on tärkeä asia. Mutta pienenkun voi olla puhuttakaan sovittelusta, on heidän suvaittava noudattamaan enemmistön päätöksiä. Elleivät he sitä tee, on sovittelu mahdoton. Samoin on "Sosialistien" lakkauttaminen yhtä välttämätön ehto."

V. BERGER ilmoitti kokoukselle, että hänen täytyy jättäytyä pois kokouksesta, mutta että hänen tilalleen tulee toinen kansallistolmeenpanevan komitean edustaja, тов. Friedman. Ennen poistumistaan lausui тов. Berger kokoukselle m. m. seuraavaa:

"Tunnen Amerikan sosialistisessa liikkeessä kolme pitkä neljä semmoista vaihetta missä teidän järjestönnänyt on. Kokemuksestani tiedän, että ne ovat ikäviä. Uskallan kuitenkin sanoa teille sosialistipuolueen kansalliskomitean puolesta, että se tulee seisomaan s. s. järjestyksessä takana. Se ei tule jättämään teidän uljasta järjestöenne apuansa valille siinä missä se voipi sitä antaa. Annan teille yhden neuvon: elkkää koskaan erottako jäsenistä väestänne, jos sen suinkin voipi välttää".

V. MÄKI: Pääpiirteissään on meidän vaalipiirimme liittynyt New Yorkin osaston alustukseen.

E. LEINO: Olen edustaja Washingtonin valtiosta. Meillä kuuluu suomalaisiin sosialistiosastoihin 1,078, joista Amerikan tilaston mukaan on 207 n. s. "radikaalia". Me olemme olleet näitä "radikaaleja" kohtaan hyvin suvaitsevia siihen nähden mitä erilaisia periaatteita he harjoittavat ja niistä välttelevät. Mutta kun asiat menevät hyvin pitkälle, kun he ryhtyvät harjoittamaan ilkeyttä, olemme heille sanoneet, että semmoinen ei ole sopivaa. Sopiva ei ole nimittäin sanoa, kuten eräs meidän "radikaali" sanoi kun oli kysymys Bergerin ehdottamisesta kansainväliseen sosialistikongressiin: "Pitääkö sinne ainakin roistoja lähettää". Heidän puhujansa ovat sanoneet meille, että sosialistisesta kunnallispolitiikasta ei ole mitään hyötyä ollut muuta hyötyä kuin ehkä se, että kunta on saanut muutamia kunnallisklosetteja, eikä sosialistisesta kunnallispolitiikasta missään tapauksessa ole muuta hyötyä kuin klosetteja ja taas klosetteja. Näitä klosettiluontoja me olemme heiltä saaneet kuulla jos kuinka pitkältä. Me olemme heiltä varottaneet ja he ovat luvan-

neet tehdä parannuksen, mutta kohta taas lupaukset rikkoneet. Me emme Washingtonissa voi näitä klose filosofeja pitää joka tapauksessa niin hyvin kurissa kuin pitäisi. Me olemme tukkimiehiä, metsässä olevia ja otot ovat kaupungissa, joihin olemme tilaisuudessa läsnä, neimään, ottaaksemme osaa osastomme kokoukseen, jos voin. Näin saavat muutamat hajottajamestarit melkein mielenmäärin. Tapahtuu jo niinkin, kuten tapahtui tässä syksyvaalien aattona, että Seattlen osaston kokouksen virkamiehistä sulki meidän rakentamamme — sosialistipuolueen palvelukseen rakentamamme — haalin osaston sosialistipuolueen palkkaamalta vaalipuhujalta. Ja edellisenä tapahtuu samassa osastossa niin — jota pikkanen rakentamamme hallitsee — että kun kokoukseen saapuu, järjestämme virallisia kirjelmia, kohdellaan niitä panemalla polttouuniin. Kun kirje esitetään, kuuluu heidän huutonsa koorissa: "stooiin, stooiin!"

Me emme kerjää kansallispuolueelta mitään. pyydämme ainoastaan oikeutta panna sosialistipuolueen periaatteet ja ohjelman voimaan. Ja jos puolue me sellaisen vallan antaa suomalaisen järjestön osastolle, me kyllä teemme sen. Me tarvitsemme vaan autonomian näissä asioissa järjestöllemme ja asia kyllä pian on tehty.

E. KAINU: Mikäli "radikalien" pikkusyntejä se on meillä päin ilmenee, on se saman luontoista kuin edellisenä on kerrottu. Jos esimerkiksi Toverin hyväksi on pidetty toimeen iltamia, on niitä heidän taholtaan tahallaan provosoerattu. Tai mitä muuta tahansa on toimittu, on kukaan avuttomia osatoveria autettu, niin jokaisessa tapauksessa heidän taholtaan selitettiin, että "se menee Toverin miehen pohjattomaan pussiin." — Vallitsijani ovat yksinystyineet New Yorkin osaston alustukseen.

K. HELMAN: Edustan länsipiirin neljättä vaalialuetta. Evästyksen ovat sellaiset, ettei muuta soviteta n. s. radikaliryhmän kanssa kuin se, että he alistuvat sosialistipuolueen ja s. s. järjestön päätöksiin, sääntöihin ja periaatteisiin mukaisesti toimimaan. — Edustajalla kokemukseensa nojaten samaa kerrottavaa mitä muuta edellisillä ja samat käsitykset toimenpiteistä olojen suhteen on mahdollisella ladulle palauttamiseksi.

M. HAHN: Edustan ensinnäkin keskipiirin seitsemättä vaalialuetta ja saatan myöskin keskipiirin sihteerin puhua tähän asiaan sellaista mitä ei vielä ole mainittu sillä keskipiiri on se osa järjestöstämme, joka on tunnettu suuremmassa määrässä hajottajain raadeltavaksi. — Niissä osastoissa, joissa on asiaa käsitelty edustajain alueella, ollaan sillä kannalla, että ne, jotka itse toisesta tekevät hajotustyötä, eivät ole oikeutettuja tulla jäsenenä sosialistipuolueeseen ja siihen kuulua s. s. järjestöön. On hyvin tunnettua, että löytyy paljon niitä, jotka ottavat osaa tähän hajottajain hommaan setiätoisesta ja heidän suhteensa on asetettava sen kannalle, semmoisiin henkilöihin kuin esimerkiksi A. J. Sanen, joka joku aika sitten sanoi Duluthin osaston epäsuorasti tilaisuudessa: "minä en hyväksy sosialistipuolueen"

elmaa" ja toinen, Wm. Risto, joka suvaitsi viskata sen humeellisen viisauden, että työväenluokkaa ei vielä ollenkaan ole olemassakaan — eikä siis tietystikään mitään sellaista mikä edustaa työväenluokkaa.

Kysymys tässä ei ollenkaan ole siitä, että me emme allisi käsiteltävän suuntaerimielisyyksiä. Sen kyllä kernaasti sallimme ja pidämme välttämättömänä ja siihen kytyy olla puoluejäsenillä vapaus, mutta tähän käsitteilyn osanottavien täytyy käsitellä suuntaerimielisyyksiä vakavassa eikä repivässä mielessä ja tarkoituksessa. Huunta, joka menee niin pitkälle, että kieltää työväenluokan puolueen olemassaolonperusteet ja ehdot, ei enää kuulu sosialistipuolueen suuntaerimielisyyksien piiriin, vaan tähtää sosialistipuolueen hävittämiseen.

Kun "Sosialisti"-niminen lehti perustettiin, sanottiin siitä tulevan paremman lehden kuin yksikään toinen sosialistinen puoluelehti, mutta siitä tulikin pahin sosialisen työväenliikkeen parjaaja mitä missään koskaan on nähty. Varas, roisto, petkuttaja ja työläisten kiristäjä ja pettäjä, kavaltaja, provokaattori, korporatationien asiointien talvoja ja edustaja, työläisten silmien sokaisija y. m. y. — ovat tavallisimpia sanoja siinä kielessä, jolla mainittu lehti käsittelee sosialistipuolueen jäseniä ja toimitsijoita. Paitsi tätä, kielletään siinä sosialistisen työväenliikkeen toimintaperusteet valtiollisena puolueena ja taloudellisena liikkeenä, vaatimalla, että ennenkuin työväen taloudellisia järjestöjä ja liikkeitä voidaan kohdella muutoin kuin hävittämällä, on sen kerta kaikkiaan oltava jotain semmoista mitä se ei voi olla tällä hetkellä ja miksi se ei koskaan voi kehittyäkään.

Tältä samalta taholta ryhdytään nyt oikein lojain avulla vaatimaan s. s. järjestöiltä rahoja heidän taroituksiinsa, semmoisiin suorituksiin ja tarpeisiin, jotka eivät vähässäkään määrässä ole järjestöimme suorittavilta arpeita, vaan kokonaan järjestöimme vastaisia toimia. Detroitin osaston \$4,000 arvoisia talolotteja he niinkään nyt yrittävät purjata pois lailliselta osastoilta. Virginian toimakkaan ja toimintakykyisen osaston he provoseerivat niin, että se nyt on toimintakyvytön. Heidän meteltelytapansa kaikkialla osastojen toiminnan tuhoamiseksi näyttää olevan suunnaton parjaustulva. Sitä riittää kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa niin, että eivät työläiset enää katso sopivaksi lähestyä osastojen kokouksuonelta. Tämä ei ole mitään suuntaerimielisyyksien käsitteilyä, vaan työväenluokan toiminnan repimistä — repimistä, jonka tarkoituksena on siirtää valta osastojen asioissa klikkikunalle, joka kutsuu itseänsä "radikalleksi."

Kaikkia n. s. "radikaleja" ei voida ottaa tähän järjestöön millään ehdolla pitkiin aikoihin, vaikka voimmekin sopia helposti niiden kanssa, jotka tilapäisyydestä ovat joutuneet tukemaan johtavia "radikaleja".

Välitysmyy.

Valtakirjakomitea esitti välitysmyyksenä, kokouksen myöntäessä sen, seuraavan lausuntonsa:

Valtakirjakomitealle on jätetty nippu valituksia, portteja, vetoomuksia, ja niiden joukossa olemme löyneet valtakirjoja, joiden perusteella allamainitut henkilöt edustavat eri laitoksia seuraavasti:

Otto Lahtinen: Työväenopistoa:

J. W. Sarlund, Evert Savela ja Leo Laukki: Keski-piirin piirikomiteaa; Maple Ridgen S. S. Osastoa; Ely Minn., S. S. Osastoa; Spokane, Wash., S. S. Osasto Duluthin, Minn., S. S. Osastoa; Mount Iron, Minn., S. S. Osastoa; Thompson, Minn., S. S. Osastoa; Hibbing, Minn., S. S. Osastoa; Crystal Falls, Mich., S. S. Osastoa; Mahan, Minn., S. S. Osastoa; Fairbanks, Minn., S. S. Osastoa; Bassett Town, Minn., S. S. Osastoa; Two Harbors, Minn., S. S. Osastoa; Winton, Minn., S. S. Osastoa; Crosby, Minn., S. S. Osastoa; Bonner, Mont., S. S. Osasto Keewatin, Minn., S. S. Osastoa; Bessemer, Minn., S. S. Osastoa; Aurora, Minn., S. S. Osastoa; Lowell, Ariz., S. S. Osastoa; Butte, Mont., S. S. Osastoa; Marshfield, Wis., S. S. Osastoa; Virginia, Minn., S. S. Osastoa ja Seattle, Wash., S. S. Osastoa.

Osastojen valtakirjoja ilman leimaa edustaa Leo Sarlund ja Savela:

Palo, Minn.; Winlock, Wash.; Eureka, Cal.; Madison, Wis.; Augora, Minn.; Clinton Town, Minn.; Daguerre, Mich.

Bronxin, N. Y., S. S. Osastoa edustaa: J. W. Sarlund, L. Laukki, Evert Savela ja Kalle Holm.

Chicagon S. S. Osastoa, No. 1, edustaa: L. Laukki, J. W. Sarlund, Evert Savela ja John Kiviniemi.

Ashtabula Harborin S. S. Osastoa: Leo Laukki, Evert Savela, J. W. Sarlund ja K. Holm.

Ashtabulan S. S. Osastoa: K. Holm, Leo Laukki, Evert Savela ja J. W. Sarlund.

Kaikkiaan valtakirjoja 35 osastolta, Työväen Opistolta ja Keski-piirin piirikomitealta.

Valtakirjojen tarkastuskomitea suosittelee, että yllämainittujen edustajien annetaan esittää heidän valituksensa K. T. K:teen valitseman tutkijakomitean läsnäollessa tälle kokoukselle yllämainittujen osastojen ja laitosten puolesta sillä muistutuksella, että Keski-piirin piirikomiteaa he eivät voi edustaa, vaan erillisen piirikomiteaa.

Sen lisäksi on 8 valtakirjaa yksityisiltä, joiden esittäjien emme voi suosittaa mitään edustusoikeutta, sillä ne ole komitealle esitetty mitään vakuutuksia, josko ne valtakirjojen antajat ovat olleetkaan edes puolueen jäseniä.

MATTI TENHUNEN, F. F. BROMAN,
I. HIIBACKA,
valtakirjojen tarkastuskomitea.

Edelläolevan kirjallisen lausunnon lisäksi lausurvaltakirjakomitean puolesta, että tämä lausunto on tälläkkin perusteella, että kokoukselle jäisi todistussittä, että nimittetyiltä valtuutajilta on tälle kokoukselle

ntakirjat jätetty, vaikka valtuutetut eivät ensin tahtoet niitä kokoukselle jättää.

LAUKKI selitti, että ne on jätetty kokoukselle sillä kellytyksellä, että ne luovutetaan heille takaisin, jotta voivat jättää ne kansallistoimeenpanevan komitean kirjjakomitealle. He tekivät tämän Bergerin nimenomaisella suostumuksella. Kokous saa ottaa niistä jälhökset, jos haluaa.

LANFERSIEK, kansallispuolueen sihteeri ja tutkijamitean jäsen ehdotti, että ennenkuin suomalaisesta järjestöstä erossaolevain osastojen edustajain valtakirjoosatetaan hyväksyä ja puheoikeutta edustajille myöntä, on käsiteltävä kysymys myöntävätkö he tämän kokouksen lailliseksi s. s. järjestön edustajakokoukseksi. Kokous hyväksyi ehdotuksen.

Kysymyksessä olevan lausunnon, koskeva tämän kokouksen lailliseksi s. s. järjestön edustajakokoukseksi tunnustamista, päätti kokous vaatia kirjallisessa muodossa seuraavaan aamuun k:lo 9 mennessä.

Toimeenpanevan komitean taholta huomautettiin, että lueltujen osastojen joukossa on m. m. Lowellin osasto, joka on ilmoittanut eroavansa pois puolueesta muun toiminnan jatkamista estävien seikkain takia.

LAUKKI teki muistutuksen, sanoen, että valtakirjakomitea oli raportissaan jättänyt mainitsematta 9 osaston valtakirjat.

Puheenjohtaja huomautti, että valtakirjakomitea vastatkoon tähän seuraavana aamuna.

Toisen kokouspäivän istunto päättyi.

Kolmas kokouspäivä

(Tiistaina, marrask. 24 p.)

Aamupäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi W. Boman.

Suoritettiin nimihuuto. Kokouksesta 6 minuuttia myöhästyneinä saapuivat sittemmin: J. Ojala, O. Sepelän, A. Malm, A. Ojanen, A. Jäntti, Y. Welling ja F. J. Björjälä.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että jokainen edustaja, joka saapuu kokoukseen enemmän kuin 15 minuuttia myöhemmin, menettää palkkansa siltä puolelta päivältä, jolloin myöhästyminen tapahtuu.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Järjestöstä erossaolevien osastojen edustajilta oli kokoukselle saapunut edellisenä iltana vaadittu kirjallinen vastaus siltä, tunnustavatko nämä edustajat tämän kokouksen s. s. järjestön viralliseksi edustajakokoukseksi.

Kirjelmä oli seuraava:

S. S. JÄRJESTÖN YLIMÄÄRKISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE.

Kysymykseenne, josko me allekirjoittaneet haluamme tunnustaa tämän kokouksen Suomalaisen Sosialisti-

järjestön viralliseksi edustajakokoukseksi, pyydämme va
tata seuraavaa:

1. Me tunnustamme tämän kokouksen niiden suom
laisten osastojen ja niihin kuuluvien sellaisten jäsent
viralliseksi edustajakokoukseksi, jotka osastot ja jäsen
nyt kuuluvat ja tunnustavat kuuluvansa Suomalaiseen S
sialistijärjestöön ja jotka osastot ja jäsenet itse tunne
tavat tämän kokouksen viralliseksi edustajakokoukse
seen, ja joiden osastojen ja jäsenten suostumuksella Su
malaista Sosialistijärjestöä nykyisellä tavalla hallita
ja vallitaan, jonka vallan hankinnan ja käytön suhte
allekirjoittaneiden valitsijat juuri ovatkin vedonneet S
sialistipuolueen Kansallistoimeenpanevaan komiteaan
kokouksessa viime syyskuun 19, 20 ja 21 p.

2. Meillä ei ole mitään syytä eikä oikeuttakaan tu
nustaa tätä kokousta Amerikan Sosialistipuolueen
den suomalaisten osastojen taikka jäsenten edustajak
koukseksi, jotka osastot taikka jäsenet tähän menne
ovat erotetut taikka tulleet pakotetuiksi eroamaan S
malaisesta Sosialistijärjestöstä siinä viime aikoina S
lennneiden erimielisyyksien ja rettelöiden aikana ja niit
takia. Tämänlaisilla Amerikan Sosialistipuolueen S
malaisilla osastoilla ja jäsenillä ei ole ollut tilaisuutta
kä oikeutta ottaa osaa tämän kokouksen laillisten ed
tajain valintaan, kokouksen valmistuksiin, sen virke
joiden valintaan ja järjestykseen sekä kokouksen as
päättämiseen, eikä heillä siis ole tässä kokouksessa
tään päättämisoikeutta.

3. Otamme vapauden muistuttaa siitä tosiseikasta,
tä virallisesti julautujen edustajavaalien tuloksista
kyy että tämän edustajakokouksen edustajain valint
on ottanut osaa noin 3,000 jäsentä 125:ssä eri osast
sa joka osanottomäärä tuntuu mieluummin pieneltä
malaisen järjestön kokoon katsoen, jonka pitäisi muod
tua noin 270 osastosta ja osapuilleen 12,000 jäsenestä
että meidän yksityisen mielipiteemme mukaan itse vir
llisissa edustajain vaaleissa on tapahtunut erehdyk
taikka väärinkäytöksiä taikka molempia, joten kok
saattaa tuntua meistä yksipuoliselta, mutta se ei kuh
kaan tee edustajakokousta epälailliseksi sellaisena k
se nyt on, jos kerran valitsijat sen viralliseksi tunne
vat. Ja samalla pyydämme edelleen muistuttaa, että
edustamme valtakirjoilla 43 sosialistipuolueen suomala
ta osastoa, 15 sosialistiryhmää ja useita satoja yksin
jäseniä.

4. Emme voi olla huomauttamatta, että tämän k
myksen esittäminen teidän puoleltanne ennenkuin ot
kuultavaksenne meidän asiamme, asettaa meidän sil
sämme kyseenalaiseksi teidän vilpittömyytenne melu
meidän valitsijoitamme sekä yleensä vähemmistön r
llisiä mielipiteitä kohtaan, jota emme olisi odottaneet
väätkä meidän valitsijamme sitä odottaneet erityisesti
tä syystä kun Amerikan Sosialistipuolueen Kansall
Toimeenpaneva Komitea kokouksessaan viime syysk
21 päivänä määräsi, että Suomalaisesta Sosialistijärje
tä nykyisten rettelöiden takia erotetuille ja siinä

estössä itse mielestään vääryyttä kärsineille on tässä suomalaisen Sosialistijärjestön ylimääräisessä edustajakokouksessa annettava täydellinen ja puolueeton kuulusele Kansallistoimeenpanevan Komitean tilaisuuteen vahtseman ja lähettämän tutkijakomitean edessä Amerikan Sosialistipuolueen jäsenenä, joita edustettavamme ja me lemme.

Chicago, Ill., marraskuun 24 p., 1914.

AXEL ÖHRN, LEO LAUKKI, KALLE HOLM, OTTO LAHTINEN, MATTI WICK, JOHN KIVINIEMI, J. W. HARLUND.

Kirjelmän johdosta seurasi seuraava keskustelu:

J. MALO: Sitä sieltä tippuu, mitä siellä on. Jos eivät kerran tunnusta, niin esittäkööt muualla sellaista sukkilaista kieräilyä. Ehdotan syrjäytettäväksi.

A. NIKULA: Olen sitä mieltä, että kirjelmä on kie-
vä ja valheellinen.

T. VIITALA: Siinä tehdään suoranaista syytöksiä. Laukki voisi paperiansa käyttää jossakin muualla.

S. NUORTEVA: Olen sitä mieltä, että kirjelmä läännetään englanninkielelle. Tämä kirjelmä puhuu sitä kolalais-laukkilaista lojjaritemppuile kieltä.

M. HAHN: Eilen ymmärrettiin, että tämä kokous yksin ratkasee kuka saa edustaa. Ehdotan, että elleivät puoraan tunnusta, niin ratkastaan tässä. Osastot, jotka lähettivät valtakirjansa tälle kokoukselle, ovat jo sillä leullaan tunnustaneet tämän kokouksen lailliseksi.

W. HEDMAN: Yhdyn Nuortevaan.

J. KIVINIEMI: Haluan huomauttaa sitä selkkaa, että valtakirjojen antajat ovat antaneet valtakirjoja tä-
lle kokousta varten. Minulla ei ole mitään tekemistä tä-
män kokouksen kanssa, vaan kansallistoimeenpanevan ko-
mitean tutkijakomitean kanssa.

PUHEENJOHTAJA: Tarkottaako puhuja, että kan-
sallistoimeenpanevan komitean tutkijakomitea ei ole läsnä
tässä kokouksessa?

J. KIVINIEMI: Kyllä se on läsnä — ja tämä kokous
on laillinen sikäli.

PUHEENJOHTAJA huomautti että koska valtakirja-
komitea on vielä kysymyksessä olevien henkilöitten ko-
koukselle jättämiä valtakirjoja tarkastamassa, niin eikö
olisi sopiva lähettää asia valtakirjakomitealle ja työjär-
jestysvaltiokunnalle.

Päätökseksi tuli 40 äänellä yhtä ääntä vastaan, et-
te tämä kysymys s. s. järjestöstä erossa olevien osasto-
jen edustajain oikeudesta esiintyä tässä kokouksessa lä-
hetetään uudelleen valtakirjakomitealle ja työjärjestysva-
ltiokunnalle, joka viimeksimainittu kääntää asiata koske-
vat asiapaperit englanninkielelle ja esittää ne kansallia-
toimeenpanevan komitean tutkijakomitealle ja pyytää
heidän mielipidettä kysymyksessä olevien henkilöitten

edustaja- ja esilintymisolkeuksiin nähden, jonka jälkeä asia lopullisesti päätetään.

Tämän jälkeen kokous jatkoi käsitteilyä

s. s. järjestön sisäisistä selkkauksista.

W. PETERSON: Taistelu on tapahtunut juuri siä ympärillä, jossa meidän osasto on. Noin kuusi vuosi sitten saapuivat Haataja, Kainu ja Löjja juuri vaalipäivä edellisenä iltana ja pitivät kokouksiaan. Kysyttiin mitä he tarkoittivat, sanoivat he värväävänsä jäseniä I. W. liittoon. Haatajan tullessa opistolle nyt toista kertaa, oli hänen Butnessa täytynyt ankarasti vakuuttaa kantaansa. Työväenopiston ja Superiorin eräiden osastojäsenien välillä tapahtui sellaisia tiedonantoja tuon takin, että ne muodostivat aseman niin kriittilliseksi kuin se lopulta muuttuikin. Näin sitä tappelua Superiorin sastoessa tapahtui niin pitkälle, että kokouksetkin kestivät läpi yön. "Sosialisti"-lehdessä on m. m. sellaisia kirjoituksia, joissa suorastaan nimetään Wisconsinin valtion sosialistipuoluetta terästrustin kätyriksi.

A. JÄNTTI: Keskustelu North Adamsin osastossa johti siihen, että sovinnon mahdollisuuksia ei "radikaaliryhmän" kanssa ole. Missä he vain esiintyvät, siellä on tyy häiritöitä. Eräs "radikaali" siellä äskelsissä vaaleilla kirjotti nimensä porvaripuolueen vaalilomuslistan alle. Ja kun siitä moitittiin, sanoi hän olevansa oma tuottoilansa.

O. SAARI: Kannatan New Yorkin osaston alustusta, mutta vastustan Hahlin ehdotusta, ettei muutamat jäseniä otettaisi koskaan takaisin. (Hahl: En ole sellaisia esittänytäkään.)

E. JÄRVI: Olen edustajana Michiganin kuparitehtaan eelta. Tämä käsittää 8 osastoa, noin 400—500 jäseniä. Se piti äskettäin edustajakokouksen, jossa tehtiin seuraava päätös:

Jollei järjestölle anneta luotettavia takeita siitä, että n. k. radikaalinen ryhmä, joka nykyään on johtanut s. s. järjestön ulkopuolelle ja toimii sitä vastaan, listu täydellisesti noudattamaan asianmukaisessa järjestyksessä tehtyjä joukkopäätöksiä, niin edustajien on suositettava siihen suuntaan, että mainittu rettelöivä ryhmä suljetaan pois myöskin Yhdysvaltain Sosialistipuolueesta ja että suomalaisen sosialistijärjestön ja emäpuolueen keskinäiset suhteet määritellään täysin selviksi.

Edustajat olivat kylläkin hyvin pitkämielisiä "kankaleita" kohtaan, mutta otaksuivat, että löysät lupaukset heidän taholtaan eivät mitään paina.

A. MALM: Idässä meillä on myös kokemuksia tästä rettelöitsijöistä. He ovat synnyttäneet sellaista rettelöä, joka kantaa hedelmää järjestön ulkopuolellakin olevalle työläisten keskuudessa. Tahtoisin sanoa, että Ohioon äänimäärä laskenut viimeisen vaalin aikana juuri den rettelöiden tähden. He tekevät lehdessään maininnon hajaannusta, että sietäisi panna iso vasara käyrän Yhdyn Hahlin mainitsemaan käsitykseen, että par-

nälille rettelöitsijöille oppiaikaa, mutta ainakin 8 tai 9 vuotta. Sittepäähän tulevat ymmärtämään.

V. MÄKI: Keskipiirin viidennen vaalipiirin käsitys on se, että "radikaalit" eivät ole sosialistipuolueessa muussa mielessä kuin vallottaakseen järjestömme syndikalisille järjestöimme välineitä käyttämällä.

J. LINDQVIST: Meidän piirissä on 10 osastoa ja niistä on vain 2 ottanut osaa tähän järjestön kokoukseen. En tahdo antaa Butten rettelöistä enempi todistuksia, sillä ne eivät merkitse mitään. Periaate-eroavaisuudessa ei ole syytä, vaan sen käytäntöön soveltamisessa. Eihän koskaan saada yksimielistä kokousta ennenkuin on kokouksen aikana keskusteltu. Molemmat puolet voivat olla oikeassa. Yleensä olen sitä mieltä, että tämä kokous on yksipuolinen.

K. SULANDER: Keskipiirin 11:sta vaalipiiristä ei jokainen osasto ole antanut evästyksiä, mutta jokainen osasto, joka on antanut, on sitä mieltä, että niiden kanssa, jotka kutsuvat itseään "radikaaleiksi," ei voida joukko-ovintoa tehdä. — Huomautan edelliselle puhujalle, että se ei ole totta, että meidän järjestön edustajakokousten jälkeen kaikki olisivat noudattaneet päätöksiä. Jos niin olisi, ei nyt olisi hajaannusta.

J. MALO: "Radikaalit" halveksivat joukkopäätöksiä. He ovat kustantaneet oppinutta roikkaa perustamaan I. W. W. klubeja. Viimeinen heidän analyysinsä sanoo, että sosialistipuolueessa on 26 prosenttia työläisiä, miehiä ja 3 prosenttia työläisnaisia, loppu on kokoonpantu lojareista, papeista ja porvareista. En hyväksy sovintoa. Debs on lausunut, että "I. W. W. on kaikkeen muuhun palssi nimeensä nähden anarkistinen." Tässä on nyt vain kaksi mahdollisuutta: joko enemmistön alistuminen tai päin vastoin.

J. NYLANDER: Meidän kantamme "radikaaleihin" nähden on jo sanottu. Jonkun verran syistä, mikä tähän kantaan on johtanut. "Radikaalit" ovat selittäneet sosialistipuolueen poliittisen toiminnan kaikeksi muuksi, vaan ei työväen taistelutavaksi. Siellä meillä niitä "radikaaleja" on kerääntynyt kasaan, että niiden lauma on nyt siinä 50 paikoilla. Eräs osasto siellä (Eurekan, Cal.) meni niin pitkälle, että palautti puolueen lupakirjan. — Puhuja luki pöytäkirjanottelita Californian valtion t. p. komitean tutkijakomitean pöytäkirjasta. Luki myöskin muutamia pöytäkirjan pykälää mainitun Eurekan osaston pöytäkirjasta osotukseksi siellä vallinneesta asemasta.

H. NURMI: Ei mitään sovintoa. Täällä on edustajia idästä, länneltä ja keskivaltioista ja kaikilla on samat terveiset sanottavana. Sosialistit eivät voi tehdä kompromissia republikaanien, demokraattien eikä bulmuusien kanssa, eikä myöskään "radikaalien".

W. HEDMAN: Tutkijakomitealle olisi painostettava erikolsesti seuraavia selkkoja: Järjestömme asioista on puolueelle Sarlundin aikana annettu väärää käsityksiä. Ne on nyt todistettu toisiksi. Hajotuslehti on perustettu nimenomaisessa tarkoituksessa tappaa Työmies, se julistettiin mainitun lehden ensimmäisessä numerossa. He

ovat hyväksyneet I. W. W:n sosialistipuolueen vastaise periaatteen, jos ei suorasti, niin epäsuorasti. He ovat samalla kannalla kuin Socialist Labor Party.

G. PURSI: Meillä Ohiossa on tämä kiikkeli-kuukeli puolue toiminut sosialistipuoluetta vastaan. Risto kull tätä politiikkaa edustamassa ja osaksi siinä onnistuivatkin. Nykyään he Clevelandin osastossa ovat kärsineet tappion ja alkavat lannistua. Laukki tuli saarnaamaan Clevelandiin ja kun ei saanut haalia, alkoi sen väkist ottaa, vastoin osaston päätöstä. Mutta kun ei onnistunut tässä, niin perustivat pienen osaston, sellaisen laukkiilais seuran, johon jäseniä koottiin sosialistipuolueen ulkopuolelta. Tämä seura se nyt koettaa kaskilla keinoilla vaikuttaa s. s. osaston toimintaan. Yhdyn New Yorkin osaston lausuntoon:

F. J. SYRJÄLÄ: Ollisihan niitä yhtä ja toista kokemuksista muistossa näiden "radikaalien" hommista ja järjestöissämme. Työväenopiston taholta sitä syndikalistista suuntaa alettiin ajaa. Laukki kirjotti aikanaan ne a boteesti-kirjotuksensa sen suunnan edustamiseksi. Raivaaja asettui alunpitäen sitä suuntaa vastaan. Järjestö tuli Raivaajan kantaa. Heikäläiseltä taholta ryhdyttiin sitä saboteeraamaan Raivaajaa. Ehdotettiin m. m. kiellettyä väkeli Raivaajalta puoluelehtioikeudet. Samalla tavalla on toista järjestön lehtiä yritetty kukistaa, kuu eivät onnistuneet niitä itselleen valtaamaan. Tässä taistelussa ovat heikäläiset käyttäneet kaikenlaisia keinoja, valheita valheellisia numeroita j. n. e.

T. OLSON: Edustaman osastot ovat jyrkällä kannalla "radikaaleihin" nähden. Taistelu on sosialistien ja toiselta puolen syndikalististen ja anarkististen periaatteiden välillä. M. m. ovat nämä veljet hyväksyneet kaikkivaltimspolitiikan, mutta siinä ainakin me olemme tenneet tenän. Yksi heikäläinen istuu juuri nyt vankilassa osaston rahojen väärinkäytöstä. Täytyy tehdä leikkauksia ja tuntuva.

K. NISSINEN: Näitä "aktiivisia toimitsijoita" esiintyi idässä jo 1906—1907, silloinkin "vallankumouksellisesti." Alottivat salaiset menettelynsä, ryhtyivät moittimaan Raivaajaa, vaativat "repäsevämpää", ampumajoukoituksia, suurlakkoa, salaisia lentolehtisiä vastapainoa puoluelehdille. Raivaaja paljasti jutun ja se homma katosi siellä sillä kertaa. Nyt se näkyy siirtyneen keskipuolelle, mukanaan m. m. samoja henkilöitä. Riston itäpuolella puhujamatkallaan osottamat menettelytavat edustavat samoja entisiä menettelytapoja. Osastoni vaatii jyrkkää pesäeroa heidän kanssaan.

M. TENHUNEN: Negauneen osasto on mahdollisesti enimmäin joutunut näiden rettelöiden pesäksi. Sitä huomattiin ensimmäinen ilmiö v. 1911 Riston edustamassa. Silloin olivat ne kuuluisat suuntakirjotukset juuri käynnissä Haatajan y. m. välillä. Silloin teki Negauneen osasto päätöksen, jonka kautta vaadittiin Työmiehen puolelta avoimiksi I. W. W. liiton hyväksi. Sitte on se kehittänyt vähitellen, tultiin viimein sellaiselle asteelle, että Negauneen osaston jäsen J. Fallström v. 1912 kätti

porvareita, eikä osasto häntä siitä rikoksesta tuominnut. Esitettiinpä kerran myönnettäväksi osaston varoista 10 dollaria vaalitaistelua varten, mutta se esitys tapettiin. Tämäkin päätös todella osotti missä sitä silloin jo oltiin. Sitte tehtiin sitä "radikaalista arvostelutyötä" L. K. Lifton osastossa siten, että tämän osaston jäsenistö väheni melkein mitättömiin. Varsinainen tappelu sitte syntyi kun Risto ryösti 7 osaston jäseneltä äänestys oikeuden, kun ne olivat annetut sen suunnan ehdokkaille, joita Risto ei kannattanut. Tästä seurasi asioiden niin pitkälle kärjistyminen, että lopulta Michiganin valtiojärjestö astui väliin ja otti Negauneen osastoita lupakirjan pois. Sen jälkeen "radikaalit" aikoivat pitää omaisuuden, vaan se estettiin estetuomion avulla. Olen sitä mieltä saaduista kokemuksista, että "radikaalien" ryhmän ja meidän ryhmän välillä ei voi tulla sovintoa kysymykseenkään.

Puheenjohtaja katkasi puhujan puheen ilmottaen päivällisöman.

Iltapäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto.

Puheenjohtaja käski ilmottaa Laukille y. m. järjestöstä erossa olevien osastojen edustajille, että saapuvat kokoukseen.

Jatkettiin käsittelyä.

s. s. järjestön sisäisistä selkkauksista.

M. TENHUNEN jatkoi puhettaan: Siihen aikaan kun Marquette-kauntissa alkoi ilmetä syndikalistista liikettä, niin jo v. 1912 kauntin vaaleissa siellä julkeasti sosialisteiksi itseään nimittävien taholta harjotettiin vaalivastalasta agitatioonia. Ja v. 1913, kun ensi kerran Negauneen kaupungin historiassa saatiin ylös sosialistien vaalilippu, niin "radikaalit" sitä suoraan vastustivat ja siinä kaupunginosassa, missä heitä enimmänsä asui, ei sosialistien lippu saanut yhtään ääntä. Negauneen osasto on joutunut kärsimään tuhansien dollarien vahingon suoranaishina kuluine näiden "radikaalien" takia. Mitään sovittelua ei voi tulla kysymykseenkään heidän kanssaan. Jos alistuvat enemmistön päätöksiin, niin voivat yksilöinä yhtyä.

K. F. TUHKANEN: Siinä vaalipiirissä, jota minä edustan, kohdistivat "radikaalit" vaikutuksensa etupäässä yhteen osastoon. Kuvaavimpana heidän keinoistaan vaikeuttaa puolueen toimintaa, oli m. m. se, että he repivät pois ilmoituksia y. m. — Kun nyt tänä vaalivuonna suom. t. p. komitea lähetti puhujan ja piti hänen puhua Chicagon osastossa no. 1, josta järjestön sihteeri lähetti ilmoituksen osastolle, niin osaston virallinen organiseeraaja repi nämä nauhatut ilmoitukset alas. Tilaisuuteen saavuttua nähtiin haalin ovet suletuiksi. — Mitä nähtien "radikaalien" tähän kokoukseen osanottoon ja kokouksen kustannusten maksamiseen tulee, niin on muistettava, että "radikaalit" ottivat ensin äänestykseen osaa tämän

kokouksen pitämisestä, mutta sille vasta myöhemmin kieltäytyivät ottamasta osaa siihen ja sen kustannuksiin — Ne osastot, joita edustan, yhtyvät New Yorkin osastoalustukseen.

Väilkysemys.

PUHEENJOHTAJA ilmoitti ilmotetun, että Laukki y. m. järjestöstä erossaolevien osastojen edustajat olivat saapuneet kokoukseen.

Otettiin esille heidän kokouksessa esiintymisoikeuttaan koskeva juttu.

PUHEENJOHTAJA: Tarkottavatko Laukki y. m. kysymyksessäolevat henkilöt kokoukselle jättämässään kirjelmässä lausua, että tämä kokous on s. s. järjestövirallinen edustajakokous?

LAUKKI: Kirjelmä riittää vastaukseksi.

PUHEENJOHTAJA: Kirjelmässä on neljä osaa, yteen kysymykseen tämä kokous vain vaatii vastausta.

LAUKKI: Kirjelmässä vastataan. Suullisesti en vastaa mitään.

PUHEENJOHTAJA uudisti vielä saman kysymyksen.

LAUKKI kertasi edellisen vastauksensa.

PUHEENJOHTAJA luki kirjelmän ensi osan. — Tästäkö on se vastaus?

LAUKKI: Siinä — ja koko kirjelmässä.

PUHEENJOHTAJA: Tätäkö kohtaa nimenomaan tutkotte?

SARLUND: Ei ole pyydetty suullista vastausta.

LAUKKI: Sopii lukea kirjelmän otsikko.

PUHEENJOHTAJA: Työjärjestysvaliokunta haloo tehdä tämän kysymyksen, onko ensi kohta kirjelmässä vastaus tehtyyn kysymykseen.

LAUKKI: Ennenkuin kirjelmää käytetään vastauksena, on koko kirjelmä otettava huomioon.

PUHEENJOHTAJA: Ei kuulu asiaan.

ALANNE tulkitsi ensin edelläolleen keskustelun englanninkielelle. Sen jälkeen sanoi hän: Vastustan asia lähettämistä enää valiokunnalle. Asia on selvä. He eivät tarvitse antaa esiintymisoikeutta täällä, koska kielet ovat.

F. J. SYRJÄLÄ: Oikeastaan käsitän heidän vastauksensa riittäväksi tähän asemaan nähden. Ei tässä kokouksessa lasketa niitä, jotka eivät ole nykyään s. s. järjestössä, vaan ne, jotka siinä ovat. Tämähän on s. s. järjestön edustajakokous, niiden edustajakokous, joita s. s. järjestön muodostavat, luonnollisesti. Annettaakohdella heidän sanoa sanansa.

AMERINGER: Edustavatko nämä edustajat niitä osastoja, jotka tuossa valtakirjaluettelossa ovat lueteltuja ja kuuluuko niistä vielä s. s. järjestöön?

LAUKKI: Sekä niitä, jotka ovat järjestöstä eronneita, että niitä, jotka vielä ovat järjestössä. Eri asia on vielä järjestössä.

AMERINGER: Ottavatko ne kaikki osaa tämän kokouksen kustannusten maksamiseen?

LAUKKI: Eivät ota. Maksavat vain omat kustannuksensa.

M. TENHUNEN: Tuossa kirjelmässä koetetaan tulkita, että tämä on vain s. s. järjestön toisen ryhmän kokous. Ehdotan, että sitä ei oteta huomioon.

PUHEENJOHTAJA: Tässä heidän kirjelmänsä ensimmäisessä kohdassa tunnustetaan, että tämä on laillisessa järjestyksessä kokoonkutsuttu s. s. järjestön laillinen kokous. Mutta kirjelmä on neljä osainen, joista kolme osaa sotkee kysymystä.

W. HEDMAN: Mitä varten nämä ovat sitte tänne tulleet, kun eivät suoraan myönnä kokousta siksi lailliseksi kokoukseksi, jolle asiansa on esitettävä? Ja mitä varten he täällä jo puhuvat ja mitä varten heidän annetaan puhua?

E. KAINU: Yhdyn Tenhuseen.

LANFERSIEK: Laukki ei voi puhua niiden puolesta, jotka vielä kuuluvat järjestöön, ainoastaan niiden, jotka ovat järjestöstä erossa.

V. KESKINEN: Heille olisi annettava oikeus vetää esiin kaikki ne vetoumukset mitä heillä on.

PUHEENJOHTAJA: Valtakirjakomitea ja työjärjestyshallokunta yhteisessä kokouksessaan päätti samoin kuin tässä käytetyistä puheenvuoroista ilmenee, että koska nämä edustajat eivät anna heille tehtyyn kysymykseen, koskeva tämän kokouksen lailliseksi myöntämistä, suoraa vastausta kirjelmässään, on se annettava suullisesti. Täällä on ehdotettu, että nyt vielä annettaisiin aikaa vastausta varten. (Huutoja: 2 minuuttia, 5 minuuttia myös ehdotettiin, mutta se ei saanut kannatusta.) Annan teille siis kaksi minuuttia aikaa.

Kokouksen työ seisautehtiin kahden minuutin ajaksi 33 äänellä 14 vastaan, jotka annettiin esityksen puolesta, että kokouksen työtä ei sitä varten tarvitse seisauttaa.

PUHEENJOHTAJA ilmoitti kaksi minuuttia kulu-neeksi ja kokouksen työ alkoi.

J. W. SARLUND pyysi puheenvuoroa.

PUHEENJOHTAJA: Edustaako Sarlund nyt vastauksessaan jokaista kysymyksessä olevaa henkilöä? (Laukki: Sarlund edustaa meitä kaikkia. Pidän loukkauksena, jos puheenjohtaja epäilee, että Sarlund valehtelee. — Puheenjohtaja koputtaa.)

SARLUND: Minä näiden toisten kanssa ellen illalla laadin tätä vastausta. Me katsoimme missä hengessä ja missä mielessä tämä vastaus on meiltä vaadittu, joten me olemme sen laatineet neliosaisen ja on se lopullinen mitä me haluamme vastata. Minä kiitän.

PUHEENJOHTAJA: Lopullisesti siis sanotte, että, kuten kirjelmän ensi osassa todetaan: tämä kokous on laillinen s. s. järjestön edustajakokous?

LAUKKI: Puheenjohtajan tulkinta on väärä.

PUHEENJOHTAJA: Ette siis tarkota sitä. Asia on siis selvä. Sen jälkeen kun pyydetty kokouksen edustajain puheenvuorot, jotka koskevat asian tätä puolta, ovat käytetyt, menee asia vallokuntaan keskustelusta päätöslauselman tekemistä varten.

J. LINDQVIST: Otettakoon huomioon kansallistofmeenpanevan komitean päätökset ennen kaikkea. Red Lodgen osastokin on tehnyt ehdotuksen, että s. s. järjestön t. p. komitean päätökset voimattomina kumotaan siksi kunnes järjestön edustajakokous pidetään ja ehdotus sai useain osastojeñ kannatuksen. T. p. komitea ei silloin ottanut ehdotusta huomioon, kun oli juuri päätänyt erottaa ne osastot. Nyt juletaan kieltää oikeudet tulla edustetuksi. T. p. komitean päätös ja Red Lodgen osaston esitys on käännettävä englanninkielelle ja esitettävä tutkijakomitealle.

LANFERSIEK: Tutkijakomitea pyytää Laukille annettavaksi tilaisuus puhua.

PUHEENJOHTAJA selitti, että työjärjestysvallokunnan ehdotus tässä asiassa sisältää, että asian käsittely tämän kokouksen puolesta lopetetaan ja asia jätetään tutkijakomitealle, joka saa, jos se parhaaksi näkee, kuultella alkukuulustelun ja ottaa vastaan asiapaperit tämän kokouksen edessä.

Otettiin kahviloma.

Kokouksen kokoonnuttua järjestykseen ehdotti S. NUORTEVA asian siihen osaan, joka koskee kokouksen ajan myöntämistä alustaville selityksille ja raporteille järjestöstä erossaolevien edustajain puolesta kansallistofmeenpanevan komitean tutkijakomitealle tämän kokouksen edessä, seuraavan päätösesityksen:

Koska Sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean valitsema tutkijakomitea haluaa saada raporteja Laukilta, Sarlundilta, Holmilla, Kiviniemeltä, Öhrniltä ja Lahtiselta tämän kokouksen edessä, suostuu kokous antamaan edellänimetyille henkilöille kaikkiaan kolme tuntia aikaa esittää asiolta puolestaan, sillä ehdolla, että ennempi kuulustelu, mikäli tarvitaan, tapahtuu tutkijakomitean ja tämän kokouksen valitseman erikoiskomitean edessä ja edelleen ehdolla, että tämä kokous ei tunnusta edellämainittujen henkilöiden edustavan mitään muita kuin niitä suomalaisia osastoja ja yksityisiä jäseniä, jotka eivät kuulu s. s. järjestöön ja ovat asianmukaisesti valtuuttaneet sanotut henkilöt edustamaan heitä.

MALMI teki Nuortevan ponteen sen lisäehdotuksen, että mainittu aika annetaan heti.

Nuortevan ehdotus Malmin tekemällä lisäyksellä hyväksyttiin yksimielisesti.

Kysymyksestä millä kielellä Laukille y. m. annetaan oikeus esittää asioitaan kokouksen edessä tutkijakomitealle, ehdotti **AMERINGER**, että se tapahtuisi tässä tilaisuudessa suomenkielellä, tutkijakomitean kokouksessa sitte englanninkielellä.

ALANNE: Ehdotan, että saavat puhua millä kielellä haluavat. Jos puhuvat englanninkielellä, voivat kokouksen tulkit kääntää puheen sisällön kokoukselle, jos se sen katsoo tarpeelliseksi.

37 äänellä 10 ääntä vastaan päätettiin hyväksyä A-

lanteen ehdotus. Vastaan annetut äänet annettiin sen puolesta, että seurataan kokouksen entistä tapaa: ensiksi suomenkielellä ja sitte englanninkielellä.

Esitys, että puheen tulkinta — siinä tapauksessa, että puhe tapahtuu englanninkielellä ja kokous katsoo tarpeelliseksi sen sisällön suomeksi tulkitsemisen — tapahtuu vasta sen jälkeen kun puhujan aika, 3 tuntia, on kulunut, sai 22 ääntä ja esitys, että tulkinta — jos se katsotaan tarpeelliseksi — tapahtuu kunkin puheenvuoron päätyttyä, sai 26 äntä.

Keskustelu päättyi.

Keskustelusta ja asian siitä puolesta, joka koski järjestystä erossa olevien edustajain esintymisoikeutta tässä kokouksessa päätöksen muodostamista varten ehdotettiin asia lähetettäväksi työjärjestysvaliokuntaan. Toiseksi ehdotettiin, että se lähetetään ponsivaliokunnalle. Edellinen ehdotus sai 32 ääntä ja jälkimmäinen 12.

Tämän jälkeen saivat Laukki y. m. s. s. järjestystä erossa olevien osastojen edustajat esittää asioitaan kokouksen edessä.

Kun kokoukselle ilmoitettiin, että haalia voitiin käyttää jälkeen k:lo 6:n, \$2.50 tuntimaksulla, saivat mainitut henkiöt kolme tuntia kestävänsä aikansa käyttää yhtämittaisesti, k:lo 8:aan asti.

Ensiksi puhui Leo Laukki 2 tuntia ja 10 minuuttia suomeksi. Hän luki edustamansa asian puolesta laaditun kirjelmän ja joukon yksityisiä kirjeltä. Sen jälkeen hän kertoi henkilökohtaisia kokemuksiaan ja miten hän on tullut sosialistipuolueeseen.

Kun kansallistoimennepanevan komitean valitseman tutkijakomitean jäseniltä kysyttiin puheen jälkeen, haluavatko he Laukin esittämät kirjelmät ja kirjeet sekä puheen käännettäväksi heti tässä tilaisuudessa englanninkielelle, vastasivat he, etteivät he sitä halua.

Sen jälkeen puhui A. Öhrn 50 minuuttia "Sosialisti"-lehden syntymisestä ja muista sen yhteyteen kuuluviksi käsittämistään seikoista.

Kun asia oli jo kokouksen tokemällä päätöksellä päätetty siirtää kokouksen varsinaisen, virallisen käsittelyn ulkopuolelle ja esitettiin nämä puheet ja esitykset vain tutkijakomitean jäsenten nimenomaisesta ehdotuksesta, ei kokous katsonut tarpeelliseksi päättää edellämainittujen esityksien enempää pöytäkirjaan merkitsemisestä.

Työjärjestysvaliokunnan ehdotuksesta valitti kokous yksimielisesti järjestön selkkauksia käsittelevään valiokuntaan, joka muodostaa tutkijakomiteassa s. s. järjestöä edustavan osan, Nuortevan, Alanteen, Nelsonin, Ojalan ja järjestön sihteerin Mäen.

Kokous loppui k:lo 8:10 illalla.

Neljäs kokouspäivä

(Keskiviikkona, marrask. 25 p.)

Aamupäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat Otto Saarinen ja F. Särkinen. (Saapuivat 10 minuuttia myöhästyneinä.)

Työjärjestysvaliokunta ehdotti valittavaksi V. Hedmanin sihteeriksi, koska kaksi kokouksen sihteerä on tutkijakomiteassa.

Hyväksyttiin.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että järjestön sihteeri Mäen tilalle tutkijakomiteaan valittaisi K. F. Tuhkanen, koska järjestön sihteerin on oltava kokouksessa läsnä ja hän muutenkin vähän aikaa toimessaan olleena ei tunne niin tarkoin tutkijakomiteassa käsiteltäviä asioita kuin Tuhkanen.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokous jatkoi käsittelyä kysymyksestä

järjestön selkkaukset.

Puheenjohtaja selitti, että koska järjestön selkkauksia koskeva kysymys on jakautunut kahteen osaan, ensimmäinen osa käsittäen asiasta lausunnon antamista järjestölle — joka jo onkin lähetetty työjärjestysvaliokunnalle — ja toinen osa käsittäen selonteon puolueen tutkijakomitealle ja sen kautta koko puolueelle, niin on puhujan kohdistettava puheensa nyt vain tähän viimeksimainittuun puoleen.

J. SUOMINEN luopui.

I. HIRBACKA: Olisihan siitä paljonkin sanottavaa, mutta rajotan lausuntoni ilmaistakseni vain osastojen mieltäni. Yksi edustamani osasto on lausunut, että jokaisen suomalaisen osaston olisi sallittava kuulua puolueeseen vain s. s. järjestön kautta. Olisi saatava järjestyksiksi tämä asia niin, etteivät valtiokomiteat ja kauntijärjestöt myisi suomalaisille osastoille veromerkkejä suoraan.

M. PÄÄKKÖNEN: Puolustan Hahlin käsitystä, että tietoisia hajoitustyöntekijöitä, johtajia, on kohdeltava ankarammin kuin heidän johdettavinaan.

F. F. BROMAN: Haluaisin kosketella parin selkään, josta täällä on vain sivumennen mainittu, mutta ei riittävästi painostettu. Ensiksi on saatava valituilta tutkijakomitealta lausunto, joka edellyttäisi, että s. s. järjestö saisi päätösvoimaa näissä omilla asioissaan. Toiseksi ei ole erikoisesti mainittu, että "radikaalit" ovat perustaneet oman järjestönsä, jonka kautta he ovat lähettäneet kirjelmää, ei alnoastaan heikkäläisille osastoille, vaan kaikille osastoille, toivossa saada osastojen kannatus ja siten ne pois s. s. järjestöstä. Heidän toimintansa tuloksena näemme me, että niillä paikoilla, joissa he

ovat olleet jonkunlaisena tekijänä, on äänimäärä osottautunut koko joukon plenentyneen. "Radikaalien" tappelu oli pääasiassa suunniteltu alotettavaksi seuraavan suunnitelman mukaan: Ensinnäkin on alettava syyttää vanhojen unioiden kannattamisesta, joka syytös on sitä "radikaalista" höpötystä. Lawrence'n lakosta, jota "radikaalit" pitivät mallilakkona, on тов. Boman jo täällä puhunutkin, on vertailnut sitä Kuparisaaren lakkoon. Esitän, että se vallokunta, joka asian käsillä olevaa puolta käsittelee, saisi apunaan käyttää niitä lähteitä, joista helle on hyötystä, silloin tulisi asia paremmin selitettyä.

PUHEENJOHTAJA: Ottaako kokous heti puhujan ehdotuksen huomioon?

Hyväksyttiin.

E. PETERSON: On mahdoton toimia "radikaalien" kanssa yhdessä. Eivätpä ole niiden edustajat täällä esittäneet Virginian kokouksen tälle kokoukselle päättämää evästyksiään ja "ehtojaan." Omia elämäkertojaan vain ovat täällä jutelleet. Eivät siis ole edustaneet niitäkään, jolta sanovat edustavansa. Ero niistä samoin kuin porvarivastustajista yleensä.

Wm. PETERSON: Olisin halunnut sanoa sanottavani tutkijakomitean läsnäollessa, vaan en ehtinyt saada puheenvuoroa ennemmin. Osastot ovat nimenomaan veltoanneet minun esittämään asian kaikki puolet ja todistukset mahdollisimman tarkkaan.

PUHEENJOHTAJA (keskeyttäen): Peterson on hyvä ja ottaa huomioon äsken tehdyn päätöksen ja tekee lausuntonsa lyhyeksi.

KOLINEN: Toivon, että annetaan puhujalle aikaa riittävästi, tiedän, että hän on ollut lähellä näitä asioita ja tietää niistä jotakin.

PETERSON (jatkaen): Kyllä otan ajan huomioon, enkä puhu montaa tuntia. — Eri valtioissa on erilaisia sääntöjä ja määräyksiä osastoihin nähden, miten osastot saavat asioista päättää j. n. e. Jossakin valtiossa vaaditaan esimerkiksi, että ennenkuin voi asiasta ratkasevasti päättää, täytyy olla kahdenkolmasosan enemmistö. "Radikaalit" kyllä pitävät huolen siitä, että heillä on se yksi ratkaseva ääni, joten asia raukei. — Keski-ilrin piirikokous oli masinoitu. M. m. Superiorin osaston jäsenmäärä oli laskettu sataan, mutta kun veroa ruvettiin kantamaan, heti jälkeen kokouksen, oli jäsenmäärä 140. — Työväenopistosta, mikäli se tähän asiaan kuuluu, voisin sanoa varmoja tietoja siitä syystä, että olin siihen aikaan sen laitoksen johtokunnan jäsen. Risto kulki ensin keskipiirissä asiamiehenä asiamiespalkkiolla. Yleensä hänen matkansa eivät tuottaneet mitään hyviä tuloksia. Kun tästä johtokunnan kokouksessa huomautettiin, niin sanoivat johtokunnan jäsenet, että vaikka Risto voi mahdollisesti puhua puuta heinää, ei johtokunta ole siitä vastuussa, koska johtokunta on kerran hänelle määräykset antanut. Se vapauttaa johtokunnan. Riston matkasta oli vain tappiota, niin aineellista kuin henkistäkin. Itään lähetettiin Risto sillä nimenomaisella tarkoituksella, hän "kilpaili" halkasee ja repii sikäläisen järjestönsä

— Että "radikaalit" hylkivät poliittista toimintaa, sitä useat keskustelut osottavat. Wesley m. m. sanoi: "Se vanhempi suunta, niin kutsuttu sosialidemokraattinen suunta, jota nimitystäkin enää vain pilkallisesti mainitaan — —"; sekä: "— — kun Indianapolis'in konventio ni teki sen häpeällisen teon, että hyväksyi sen sabotagepykälän sinne pöytäkirjaan, joka estää varsinaisen pohajoukon toiminnan."

O. HEIKKINEN: Ei ole mulla mitään uutta sanottavaa. Samanlaisia ovat "radikaalit" siellä ja täällä. On vaadittava alistumaan enemmistön päätöksiin.

K. HELANDER: Eilen olisin sanonut enemmän, mutta luulin, että osastojen lausunnot esitettäisi vain tutkijakomitealle. Kun "radikaali" Humon tuli keskipiiriin piirikokouksen jälkeen selittelemään piirikokouksessa tehtyä päätöksiä, teki Waukeganin osasto päätöksensä "radikaaleihin" nähden. Humon lyötiin heti niin, että katsoi parhaaksi mennä Duluthiin, jossa erosi puhujan toimesta. Sitte on tapeltu — ja ainoastaan jyrkällä kannalla ja sitkeydellä olemme onnistuneet. Huomattavin asia oli Kolun-Jussin erottaminen, joka lopulta sai virallisen vahvistuksen. Nykyään "radikaalit" runnaavat jonkunlaista Työväenopiston komiteaa, joka tekee kaiken voittavansa osaston toimintaa vastustaessaan.

O. KUOPPALA: Yhdyn pääasiassa тов. Tenhusen lausuntoon.

A. KOLINEN: Gogebic-kauntin kesäjuhlan rahoista myönsivät "radikaalit" 100 dollaria "Sosialistille!" Pitivät kauntikomitean kokouksen salaa, silloin kun tiesivät minun, yhden komitean jäsenen, olevan poissa kotoa. Tämän kokouksen tehtävänä on saattaa asiat järjestykseen, muuten ne ovat rempallaan. "Radikaalit" ovat tehneet hajotustyötä myöskin taloudellisten järjestöjen keskuudessa, sellaisten järjestöjen keskuudessa, jotka ovat ottaneet tarmolla osaa sosialistiseen vaalitaisteluun. Sellainen järjestö oli Michiganissa; eräissä vaaleissa hävisi sosialistinen majurin ehdokas vain 13 äänellä. Niin tarmokkaasti mainitun järjestön jäsenet olivat vaaleihin osaaottaneet. Ja näitä vastaan "radikaalit" tappelevat.

J. LINDQVIST: Olen entisellä kannalla ja yhdyn siihen alustukseen, jonka Red Lodgen osasto on laatinut. Vastustan sitä mielipidettä, että me rupeaisimme vaikuttamaan valtiojärjestöihin. Monet niistä ovat tehneet asiasta jyrkät päätökset.

PUHEENJOHTAJA: Ollisiko puhuja niin hyvä ja luettelisi muutamia sellaisia valtiojärjestöjä, jotta selvyden vuoksi voitaisi merkitä pöytäkirjaan.

LINDQVIST (jatkaa): Selaisia ovat tehneet m. m. Minnesotan valtiojärjestö, Oregonin valtiojärjestö (Huuto: Ei ole Oregonin valtiojärjestö tehnyt päätöstä, odottaa tämän kokouksen päätöksiä.) ja — ja en nyt muista täällä kertaa useampia. Jos tämä kokous päättää ryhtyä vaikuttamaan valtiojärjestöihin, silloin on mahdollista, että Amerikan sosialistipuolue hajooa. Toivon että kokous menisi päätökseen tässä aslassa.

J. HANNULA: Lindqvist ei ole nähtävästi lukenut

osastonsa evästyksiä. Esitettäköön tästä lähtien todistukset tutkijakomitealle.

WM. HEINO: Jokainen länteläinen muistaa mitä Wesley ja Viita puhulvat länsipiirin piirikokouksessa. Viita varsinkin puolusti syndikalismia suuressa mitassa. Wesley taasen puhui kunkin paikkakunnan mukaan. Siellä, missä unlo on voimakas, siellä hän puhui sen puolesta. Missä uniota vastustettiin, siellä hän puhui sitä vastaan. Ja Butten rettelöistä esitti Viita aivan toisen selityksen kuin mitä Lindqvist on täällä esittänyt. Yhdyn Hahlin lausumaan kantaan.

Keskustelu päättyi ja asia siirrettiin tutkijakomitealle.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että työjärjestyksessä tehtäisi se muutos, että siirryttäisi 4:nnen kysymyksen b-kohtaan, koskien suhtautumista "Sosialisti"-nimiseen lehteen.

Tehty ehdotus hyväksyttiin.

SUHTAUTUMINEN "SOSIALISTIIN".

Sihteeri luki seuraavain asiaa koskevain alustusten ponnit ja lausunnot:

Suhteemme Duluthissa ilmestyvään "Sosialisti"-nimiseen lehteen.

Olemme sitä mieltä, että järjestömme edustajakokouksella ei ole moraalista oikeutta hyväksyä Duluthissa ilmestyvää "Sosialisti"-lehteä puoluelehdiksi, koska tämä lehti on nimenomaan perustettu vastapainoksi puoluelehdillemme ja koska se todistettavasti likaisesti valehtelemalla ja katalasti juoruamalla koettaa myrkyttää mieltä puoluettamme ja puoluelehtiämme vastaan, ja täten yrittää helkentää yleistä moraalialia ja puoluekurialia.

Katsoen siihen, että suomalainen sosialistijärjestö kahdessa viimeisessä edustajakokouksessaan on kieltänyt jäseniltään oikeuden perustaa puoluelehtiä. Duluthiin edustajakokouksen päätös kuuluu:

"Puoluelehdiksi hyväksyminen kuuluu edustajakokoukselle, ollen järjestömme yleisellä toimikunnalla oikeus edustajakokouksien välillä välillisesti hyväksyä lehtiä puoluelehdiksi, mutta on sellainen hyväksyminen lopullisesti alistettava edustajakokoukselle." Ja vaikka viimeinen edustajakokous erityisemmin varoitti järjestömme jäseniä olemaan erillään tällaisesta hajotushommasta, ja kuitenkin tätä uutta lehteä on tahdottu osastolle esittää puoluelehtenä, ja kehoitetaan osastoja osastamaan sen osakkeita ja levittämään sitä, vaikka se on perustettu kokonaan sivuuttaen edellä lainaamaamme puoluepäätöksen; ja

koska tämän lehden perustamisella on mitä törkeimmin loukattu yhtä järjestömme joukkotoiminnan tärkeintä periaatetta; se on, kunnioitusta yleisiä päätöksiä kohtaan ja on se omiaan vähemmän tietoisille järjestömme jäsenille antamaan sen käsityksen, että jokaisel-

la yksilöllä ja nurkkakunnalla on oikeus asettaa omat yksilö- ja nurkkapyyteensä yläpuolelle puolue-edun; ja

koska ei ole mitään todellista syytä tuotu, joka olisi antanut aihetta uuden puoluelehden perustamiselle, vaan ilmeinen tarkoitus on tämän lehden takana olevalla nurkkakunnalla provosoida järjestömme kahteen toisiansa vastaan taistelevaan leiriin ja sitten tällaisen hämmingin ja anarkian vallitessa astua järjestömme johtoon, niin olkoon päätetty:

että suomalaisen sosialistijärjestön suhde on tähän "Sosialisti"-nimiseen lehteen sama kuin porvarillehtiin.

Mutta katsoen siihen, että sosialistipuolue on avoinna kaikille henkilöille, jotka tunnustavat luokkataistelun olemassaolon ja puolueen periaatteet ja alistuvat noudattamaan puolueemme hyväksymiä menettelytapoja, niin päättää edustajakokous, että kaikilla henkilöillä yksilönä ja osastoilla osastoina on oikeus yhtyä järjestöömme taikaisin silloin kuin he katkasevat kaikki kannatus- ja puolustussuhteensa "Sosialisti"-nimiseen lehteen. Kuitenkaan näin tulleita henkilöitä älköön valttako puolueemme mihiinkään luottotoimeen yhteen vuoteen.

Rock Springsin s. s. osasto.

KARL MARTTUNEN, puh. joht.
FRANK WARTIO, kirjuri.
(Osaston leima.)

Gunn'in (Wyo.) osaston alustus.

Gunn'in s. s. osaston suhde niihin kysymyksiin näiden, jotka Wyomingin s. s. järjestön keskuskomitea on sille lähettänyt vastausten tahi evästysten antamista varten niille edustajille, jotka tulevat valituiksi edustajiksi länsipiirin viidennestä vaalipiiristä s. s. järjestön ylimääräiseen edustajakokoukseen, joka piakkoin kokoontuu Chicagossa.

Ensiksi suhteemme "Sosialisti"-lehteen, joka painetaan Duluthissa. Mainitulle lehtitekeleelle olemme antaneet jyrkän tuomion heti siitä alkaen, kun sanottu lehti alkoi ilmestyä.

1) koska mainittu lehti perustettiin jonkun kopikunnan toimesta ilman että s. s. järjestö taikka toimienpaneva komitea olisi sitä hyväksynyt; ja

2) koska samainen lehti on perustettu järjestömme sääntöjä rikkomalla ja suorastaan s. s. järjestöä hajotavassa eikä suinkaan kokoavassa merkityksessä, kuter periaatteemme tarkoittaa.

Asiain näin ollen me vaadimme, että "Sosialisti"-lehti on hyljättävä ja sen kannattajat, olkootpa sitten osastoja tahi yksityisiä, on armotta erotettava pois suomalaisesta sosialistijärjestöstä.

Milwaukee'n (Wis.) osaston alustus.

Me olemme sillä kannalla Duluthissa ilmestyvän "Sosialisti"-nimisen lehden suhteen, että koska se on syntynyt järjestömme enemmistöä vastaan taistelevain yksi

löiden tolmesta vastoin järjestön sääntöjä ja edelleen koska meillä on joka piirijärjestön hyväksymä sosialistinen sanomalehti, joiden eteen olemme vuosia toimineet ja uhranneet, niin olisi mitä suurinta järjettömyyttä, jos nyt heittäisimme vuosien valvannäöt ja kaikki se uhraus ja työ mitä olemme nykyisten puoluelehtiemme eteen tehneet yhdellä kertaa romukasaan ja rupealsimme taas alkamaan alusta, ainoastaan joidenkin yksilöiden pyyteiden perille vlemiseksi. Tätä emme tule hyväksymään. Samalla Milwaukeeen osasto ehdottaa:

1) että edustajakokous ei tule hyväksymään Duluthissa ilmestyvää "Sosialisti"-nimistä sanomalehteä järjestön sisällä toimivaksi sanomalehdeksi;

2) että edustajakokous velvoittaa jokaisen s. s. järjestön täysinmaksaneen jäsenen antamaan kannatusainoastaan järjestön hyväksymille sanomalehdille ja julkaisuille.

Telluriden (Colo.) osaston alustus.

Duluthissa, Minn., ilmestyvään "Sosialisti"-nimiseen lehteen näiden osastomme on sillä kannalla, että edustajakokouksen on kiellettävä siltä puoluelehden oikeudet, sillä se on perustettu hajottamaan eikä kokoamaan. Ensiksikin se on perustettu tarkoituksella tappaa Työmies, joka on toistakymmenvuotisen työn tulos ja toiseksi saada hajalle s. s. järjestö.

Meillä on tällä kertaa kylliksi suomalaisia sosialistilehtiä, jotka kituvat vielä kannatuksen puutteessa, näin ollen on typerää tällä kertaa perustaa uusia lehtiä ja varsinkin kun ne ovat perustetut niin hämärin tarkoituksiin kuin "Sosialistikin".

Raymondin (Wash.) osaston lausunto.

Raymondin s. s. osaston jäsenistö on täydellisesti yleisäänestyksen "F" takana, ja näin ollen vastustaa "Sosialisti"-nimisen lehden hyväksymistä puoluelehdeksi, jos nimittäin siltä tulee kysymys edustajakokouksessa.

Hannan (Wyo.) osaston lausunto.

"Sosialisti"-lehti on julistettava ulkopuolella järjestöä olevaksi lehdeksi ja on sille annettava sama kohtelu kuin muillekin järjestön ulkopuolella oleville lehdille.

Vaadimme, että järjestön yleisäänestys "F" on julistettava lailliseksi ja päätös pantava tarkasti käytäntöön kaikkialla.

Hoquiamin (Wash.) osaston lausunto.

Hannan, Wyo., osaston alustusta "Sosialisti"-lehden suhteen vastustettiin. Lausuttiin evästyksenä, että jos "Sosialistin" puoluelehdeksi hyväksyminen on mahdollista, niin hyväksyttäköön.

Itäpiirin 3:n äänestyspiirin kokouksen lausunto.

Yksimielisesti hyväksyttään Milwaukeeen s. s. osaston alustus suhtautumisestamme "Sosialisti"-lehteen.

Astorian (Ore.) osaston lausunto.

Sellaisenaan kannatamme Milwaukeeen osaston alustusta suhtautumisesta "Sosialisti"-nimiseen lehteen.

VIITALA ehdotti, että asiassa käytettävistä puheen-
vuoroista aika rajoitetaan 5 minuuttiin, johon tehtiin se
muutosehdotus, että aika rajotetaan 2 minuuttiin. — Eh-
dotuksen puolesta annettiin 25 ääntä ja muutosehdotuk-
sen puolesta 8 ääntä. Ehdotus siis tuli hyväksytyksi.

Keskustelu.

W. HEDMAN: Minulla on tässä N. Y. ja N. J. alu-
een edustajakokouksen lausunto, jonka liitän puhevuoro-
rooni:

"Työmies"-lehden tappamiseksi perustettua "Sosialisti"-lehteä ei hyväksytä puoluelehdeksi. Jamaican osaston puolesta ehdotettiin, että se lehti on lakkautettava ja sen kannattajat erotettavat puolueesta. Päätös hyväksyttiin yksimielisesti."

Minulla ei ole muuta sanottavaa. Yhdyn tässä lausuttuun mielipiteeseen.

WM. PETERSON: Meldän osastomme päätös on seuraava:

"Sosialisti"-niminen hajottajain lehti pidettäköön edelleenkin anti-sosialistisena lehtenä, joka se tähän saakka on osottautunut olevansa. Ja älköön sen kanssa ryhdyttäkö mihinkään toimenpiteisiin."

Tahdon vaan lausua, että tämä lehtipahanen on anti-sosialistinen ja siinäkin suhteessa epärehellinen. Tämän lehden perustamista on pidetty aina sellaisena uhkauksena, kun nämä henkilöt ovat vissejä asioita tahtoneet viedä eteenpäin. Duluthissa ollessani jouduin keskiapiirin kokouksen aikana väittelyyn, jossa oli läsnä Työväenopiston taloudenhoitaja Lahtinen, joka lausui: "Täytyyhän meilläkin olla äänenkannattaja." Olen sitä mieltä, että emme voi päättää — luonnollisesti — tämän lehden lakkauttamisesta, mutta kyllä sen puoluelehti-oikeuksista ja sen kannattamisesta.

F. F. BROMAN: Tässä "Sosialisti"-nimisen lehden perustamisessa ilmence sama asia kuin kaikissa maissa niissä yrityksissä, joilla lähdetään tappelemaan sosialistipuoluetta vastaan sisältä käsin. Siltä syntyy aina ase järjestettyä työväenliikettä vastaan. Ja kun joku "väikkäpalle" ottaa tämän kannan, on sillä välttämätön häviö edessä. Näin on tapahtunut Suomessakin — ja hyvin nopeasti. Niin se tapahtuu täälläkin, vaikka tuo on nyt kestänyt vähän kauemmin, kun liikkeemme ei ole ollut vielä niin luja kuin Suomessa.

E. PETERSON: Nashwauken osasto ehdottaa, että jos sovintoa saadaan aikaan, niin tapahtuu se sillä eh-

dolla, että "Sosialisti"-lehti lakkautetaan. Yleensä tämä tekele leviää ainoastaan ei-sosialistisiin piireihin meidän paikkakunnalla.

E. KAINU: Kysymyksenalainen lehti on syntynyt visseistä syistä. Jokaisen porvarilehden, Päivälehdén, Auttajan, Siirtolaisen ja Amerikan Suomettaren y. m. liepeillä kasvaa epämääräistä törkyä, joka nyt on astunut näyttämölle julkisella edustajalla: "Sosialisti"-nimisellä lehdellä — sosialismia vastaan.

I. HIIBACKA: On sanottu, että tämä lehti on perustettu sen tähden, kun tapahtui se Raivaajan osakekauppa. Mutta todellinen syy ei ole siinä. — Tässä on nyt kuitenkin otettava lukuun se ero, mikä on amerikalaisen ja suomalaisten puoluelehtien välillä. Suomalaiset lehdet omistaa järjestö osastojen kautta, jotavastoin amerikalaiset puoluelehdet ovat yksityisten omistamia. Nyt kun amerikalainen tahtoo levittää lehteään, palkkaa hän kuuluisan puhujan — kuten Debsin — asiamieheksseen, asetetaan määrättyt vaatimukset. Suomalaisen keskuudessa levittävät osastot lehtiä. Siinä on juuri se kohta, miksi me tahdomme pitää kontrollin lehtiemme yli. Tämä kohta asiassa on tarkalleen selitettävä kansallistoimeenpanevälle komitealle, sen tärkeyttä on painostettava.

M. PÄÄKKÖNEN: Yhdyn Hiibackaan. "Sosialistin" lakkauttaminen, sikäli kuin sitä on edustamani osaston puolesta täällä esitetty, tarkoittaa, että ne henkilöt, jotka tulevat puolueeseen, lakkauttavat kannatuksensa mainitulle lehdelle. Kysymyksenalainen lehti ei ole ainoastaan porvarilehti, vaan paljoo pahempi ja sosialistiselle työväenliikkeelle vaarallisempi.

Puheenjohtajan paikalle asti I. Hiibacka.

W. BOMAN: Suomessa ollaan jo pitemmällä tässä sanomalehtiasianssa. Siellä on saatu jo jäsenistö käsittämään lehti-boikottauksen tärkeys. Sama täytyy myös saada täällä käyntiin. Me emme tarvitse muhin porvarilehtiin nähden asettua aivan samalle kannalle, sillä ne eivät toimi meidän järjestöme sisällä kuten tämä lehtirlepu tekee. Me tunnemme sen taktiikan ja siksi tässä täytyy asettaa sellainen tulppa, joka pitää kutinsa. Sentähden ehdotan, että kokous päättää jyrkästi kieltää tämän lehden tilaamisenkin. — Kun Työmies yhtiön ylimääräinen kokous pidettiin, ilmeni, että tämän lehden perustus oli jo tehty valmiiksi, joten siihen ei mitenkään ollut vaikuttamassa Raivaajan osakekauppa. Tämän paperirlepuvun sisällöstä ei kannata monia sanoja tuhlata, sanottakoon vain, että silloin kun se kutsuu niinkin suurta ja voimakasta järjestöä kuin L. K. Liittoa porvarilliseksi järjestöksi ja Wisconsinin sosialistipuoluetta terästrustin käyripuolueeksi, silloin pitäisi asian olla selvän. Tahtoisin, että nämä esittämäni asiat varsin tärkeinä selitetään tutkijakomitealle.

WM. NAARALAINEN: Kun Työväenopiston kalleille oppilaille ei riittänyt leipäpaikkoja, päättivät ottaa niitä väkivaltaisilla keinoilla. Osasto, johon kuulun, on sillä kannalla, että kysymyksenalaista lehteä ei järjestöme jäsen saa tilata eikä lukea.

W. VIITALA: Evästyksenä on minulla, että ei mitään sovintoa tämän lehden olemassaoloon nähden. Tämä lehti ei ole syntynyt mistään järjestön tarpeen vaatimuksesta, vaan jonkun klikkikunnan vaatimuksesta. Se on tehnyt suurinta provokatioonia järjestössämme. En kannata sovintoa missään muodossa.

F. J. SYRJÄLÄ: Koska on esitetty, ettei saisi tilata tätä lehteä, niin pyydän, että kokouksen edustajat harkitsisivat tarkasti tätä asiaa.

T. VIITALA: Tämä lehtipahanen on ollut alulla jo ennenkuin Työmiehen yhtiökokouksesta oli tietoaakaan. Sitä ryhdyttiin perustamaan jo toista vuotta sitte New Yorkissa. Ja ihmeellistä, että se tapahtui heti sen jälkeen, kun Sirola majaili New Yorkissa. — Brooklynin osasto esitti evästyksenä, että "Sosialisti" ja "Työmies" olisi yhdistettävä. Siten ne siellä Brooklynissä viiteen pekkaan, jossakin kokouksessa, osaton nimessä tussaroivat. Ja minäkin olen sitä mieltä, että yhdistettävä on "Sosialisti" kimpsuineen kaksuineen ja saksineen — mutta vain terästrustiin. Siten meillä ei siitä halttua ole.

G. PURSI: Puolue on määrätellyt suhteemme porvarilehtiin. Yksinkertaisesti tolvon, että kokous asettaa tämänkin tekeleen muiden porvarilehtien joukkoon.

H. NURMI: New Yorkin valtion aluekokous teki selvän ja hyvän päätösesityksen, joka jo luettiin täällä. Täytyy tehdä tämän esityksen mukaisesti, jotta päästään selvälle kannalle koko s. s. järjestössä.

E. JOLIKKO: Kannatan jyrkkää toimintaa ja yhdyän Bomanin mielipiteeseen.

J. OJALA: Lehti johon me tässä määräämme kannamme, on porvarilehti. Se lie saanut joltistakin kannatusta järjestöme keskuudessa, mutta kun nyt järjestö määrää siihen kantansa, merkitsee se tämän lehden väkijäsenkin luottamuksen menettämistä sosialistisen työväestön keskuudessa.

A. JÄNTTI: Kannatan jyrkkää toimenpidettä, sitä esittää osastonikin lausunto, joka on seuraava:

"Koska kyllin hyvin on tunnettu "Sosialisti"-lehden hajottava merkitys s. s. järjestössä ja luokkataistelussa yleensä, niin on katsottava mahdolltomaksi tunnustaa selästä puolueen äänenkannattajaksi, päinvastoin on kiellettävä puolueen jäseniltä oikeus kannattaa sitä missään muodossa."

MÄKI: Yhdyn Bomanin esitykseen.

O. SAARINEN: Yleensä olen sitä mieltä, että tämän lehden nimeksi pitäisi panna "Provoseeraaja". Sen innokkaimmat kannattajat ovat valmiit puolueohjelman käyttämään — toilettitarpeikseen. Olen nähnyt erään sen asiamiehen siten menettelevän.

Y. WELLING: Yleinen mielipide Californiassa on se, että eroon mokomasta lehtitekeleestä. Sen tarvetta ei ole olemassa. Tämän lehden taholta sanotaan, että lehti kävi välttämättömäksi, kun eivät enää osastojen viralliset kirjelmätään päässeet julkisuuteen puoluelehtien paltoilla. Mutta sillekin on perusteensa ja se on se, miten

niitä osastojen leimojakin käytetään. Eurekassa, Cal., s. s. osastossa oli esimerkiksi eräälle Kusti Aloselle annettu oikeus käyttää osaston leimaa miten vaan haluaa. Tämä mies on muuten anarkisti mielelpiteltään, sen hän sanookin avoimesti, hän sanoo, ettei hän hyväksy sosialistipuolueen ohjelmaa. Samantapaista leiman käyttämistä on muuallakin tapahtunut. Eipä siis ole ihme vaikka puoluelehdet ovat olleet pakotetut näissä tapauksissa kieltämään leimalla varustetuilla tuotteillakin juoksisuuden.

Otettiin päivällislooma.

Iltapäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi I. Hiltbacka.

Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat M. Hahl ja Wm. Peterson. (Saapuivat 10 minuuttia myöhemmin.)

Jatkettiin keskustelua kysymyksestä: "Suhtautuminen "Sosialisti"-nimiseen lehteen.

Erään ehdotuksen kokoukselle pyysi tehdä E. PARRAS, koskien esilläolevan kysymyksen käsittelyä.

Kokous myönsi.

E. PARRAS: Koska tässä kysymyksessä näyttää ilmenevän kaksi eriävää käsitystä sängen tärkeässä kohdassa, niin ehdotan, että yhdelle kummankin käsityspuolen edustajalle myönnetään etuoikeutettuna puheenvuorona rajaton aika yhteen alustavaan puhevuoroon, jotta kummankin puolen käsitykset tulevat riittävästi kokoukselle esitettyä. Sellainen on mielestäni tässä asiassa tarpeellista. — Ehdottaisin тов. Syrjälän selittävän toista ja тов. Bomanin toista puolta asiasta.

Kokous hyväksyi Parraksen ehdotuksen ja myönsi Syrjälälle ja Bomanille rajottamattoman ajan mainittuun tarkotukseen, jos he sitä haluavat.

PUHEENJOHTAJA: Haluaako Syrjälä käyttää myönnettyä tilaisuutta?

SYRJÄLÄ: Haluan.

PUHEENJOHTAJA: Haluaako Boman?

BOMAN: Saahan tuota käyttää.

PUHEENJOHTAJA: Syrjälä voi alkaa.

SYRJÄLÄ: Tämä kysymys on luonteeltaan sellainen, että se sietää tulla harkituksi tarkoin, ei sen vuoksi, etteikö meidän suhteemme ole selvä sanottuun lehteen, se on yhtä selvä kuin sekini on sosialistiseen työväenliikkeeseen nähden, mutta tässä on nyt kysymys siitä, miten tämä kokous tämän suhteen oikein selvittää. Samalla kuin tämä kokous selvittää tämän suhteen itselleen, järjestömme jäsenille, tinkimättä pitäen kiinni sosialistisen työväenliikkeen periaatteista, samalla on se myöskin lausunto ja selitys, jonka tämä edustajakokous antaa tästä asiasta koko puolueelle. — Tiedämmehän vallan hyvin, miten tämän lehden runnaajain taholta on amerikalaisille tovereille tahdottu uskottaa, että järjestömme, suhtautuessaan tähän sosialistipuolueeseen ja järjestöömme räähvitömmästä parhaavaan ja hajotustyötä tekevään lehteen, vaimoo muka yksityistä vapautta, persoonallista vapautta.

On tahdottu uskottaa, että kysymyksessä onkin vain se onko yksityisellä henkilöillä oikeus lukea mitä haluaa tai ei. Tämänlaista he puolueelle, amerikalaisille tovereille, ovat syöttäneet.

Osottaaksemme amerikalaisille tovereille, ettei sellaisesta ole kysymys, vaan jostakin muusta, yleisestä, puolueasiasta ja samalla tuomitaksemme sellaisen ja esittääksimme puoluevastaisen työn jatkumasta tinkimättömällä suhtautumisella siihen, esitän kokoukselle seuraavanlaisen ehdotuksen päätökseksi:

Duluthissa julkaistu suomalainen sanomalehti, joka on ottanut nimekseen "Sosialisti", mutta joka periaatteissaan ja menettelytavoissaan edustaa Amerikan sosialistipuolueen ohjelman ja periaatteiden vastustamista, samoin kuin sosialistipuolueen ja suomalaisen järjestön hävittämistä, alituista ja perusteetonta puolueen toimistojain parjaamista, suomalaisen sosialistisen sanomalehdistön hävittämistä ja työväenliikkeen luonnollisen kehityksen häiritsemistä, on täten asetettu suomalaisen järjestön taholta boikotin alaiseksi seuraavalla tavalla:

1. Suomalaisia sosialistiosastoja kehoitettakoon olemaan tilaamatta sanottua lehteä samalla tavalla kuin unfot neuvovat jäseniään menettelemään skääppituotteiden suhteen.

2. Suomalaisen järjestön jäsenet ja osastot täten kielletään toimimasta sanotun lehden asiamiehinä, kirjeenvaihtajina ja avustajina; tällainen ollen vahingollista puolue-eduille, ja jäsenet, jotka rikkovat tätä päätöstä vastaan, ovat suomalaisesta järjestöstä erottamisen alaiset.

3. Suomalaisen järjestön jäsen, joka osaston kokouksissa, iltamissa tahi missä tahansa muualla edustaa sanotun lehden hajottavia periaatteita suomalaista järjestöä ja sosialistipuoluetta koskevista asioista, täten edistäen lehden suunnitelmia suomalaisen järjestön ja sosialistipuolueen vahingoittamiseksi, asetetaan kurinpitotoimenpiteiden alaiseksi suomalaisen järjestön kurinpitosäädösten mukaisesti.

4. Jos mainittu lehti Hikenäkökannalta katsoen hylkää nykyisen kantansa ja tekeytyy sosialistipuolueelle uskollisuutta osoittavaksi, niin suomalainen järjestö ei sitenkään suostu tunnustamaan tätä lehteä kannatusta ansaitseväksi puoluelehdeksi, koska järjestö on sitä mieltä, että nykyään sen hallussa olevat sanomalehdet hyvin täyttävät sanomalehtitarvettamme ja että uudet sanomalehtiyhtykset alnoastaan heikontavat sanomalehdistöämme suorittamaa vallistustehtävää.

BOMAN: Niin kauan kuin meidän peruslakimme eivät myönnä erotusolkeutta, niin meidän täytyy katsoa, miten me järjestön sisällä suhtaudumme niihin tilaajiin ja kannattajiin. Pitäisi englanninkielisille tovereille saada ymmärretyksi, että nämä rettelöt eivät lopu tyhjillä fraaseilla meidän eikä heidän puolelta. Pitäisi saada selville, miksi nämä rettelöitsijät pitäisi saada erotetuksi. Meillä on siellä Fitchburgissa Onni Saari, joka on niin kierä kuin kaikki keskipiirin "radikaalikerät" yhteensä.

Hän osaa kyllä lojaroita ja on lojaroitunut. Hän näet il-motti siellä, että hän lukee ja tilaa "Sosialistia" saadak-seen selville kuinka räiköä ja vaarallinen se on. "Ra-dikaalit" ovat sanoneet, että he haluaisivat pois jokaisen dollarin. Mitä varten? Hajotusta varten. Niillä rahoilla, joita tilausten kautta saadaan, ne puhujat y. m. kulkevat. Ne varat pitäisi antaa "radikaalien" itsensä maksaa. Niitä eivät saa järjestöimme jäsenet suorittaa. — Miten saa-daan kiellettyä? Selltettäköön kansallistoimeenpanevalle komitealle tämä asia. Saatakoon kansallistoimeenpaneva komitea ja valtiokomiteat käsittämään tämä asia. On saatava ymmärtämään, että ei ole kysymys tavallisesta porvarillehdestä, vaan meidän keskuudessa olevasta provo-seerausta harjottavasta lehdestä. En pääse tästä muu-hun, kuin tilauksen kieltoon. Mikäli se koskee meidän järjestöä, niin annettakoon meille valta. Ja taasen tut-kijakomitean laatiman ponnun täytyisi myös jokaisen valtiokomitean hyväksyä. Kansallistoimeenpanevan komi-tean pitäisi hyväksyä juuri tällainen päätös, sitte tästä vasta selville päästäisi.

J. F. SÄRKINEN: Yhdyn Bomanin kantaan. Se on selvä.

JOHN FALLS: Kannatan Bomania.

E. JÄRVI: Yhdyn Bomanin esitykseen. "Radikaalit" ovat uhkalleet uuden lehden perustamisella. M. m. Kalle Järvi sanoi, että ellei Työmiestä heille anneta, perustavat he uuden lehden.

WM. HEINO: Tämän lehden perustaminen on jo kauan sitte suunniteltu. Lohiluoto-jupakan aikana siitä jo puhuttiin. Mutta varsinkin puski sitä ankarasti Toveria vastaan. Yhdyn Bomanin lausuntoon.

T. OLSON: Yhdyn Syrjälän kantaan. Perustelen sitä. Uskallan sanoa, että se on valitsijaini kanta. Kun olin viime talvena Työväenopistolla, sanottiin siellä joh-tavissa piirroissa, että meillä ei ole I. W. W. liiton ää-nenkannattajaa, meidän täytyy saada voima-asema. sanomalehti itsellemme. Me emme onnistuneet Toverin val-tauksessa, me yritämme Työmiestä, jos se ei onnistu, perustamme oman lehden. He puhuvat "vesi-osakkeista," vaikka tiedetään heidän valtaussuunnitelmansa.

O. E. SAARI: Yhdyn Syrjälään.

K. HELLMAN: Samoin minä.

D. HEIKKILÄ: Fichburgin osasto ei ole antanut tarkkaa evästystä. Yhdyn pääasiassa Syrjälään. Valtio-komiteat ovat nyt jo tästä asiasta ristiriitaisilla käsityk-sillä, on jo olemassa hankausta. Bomanin käsityskanta ei selventäisi asemaa.

O. HEIKKINEN: Kannatan evästysten perusteella Syrjälän lausuntoa. Pitää tehdä siitä rettelöstä selvä.

O. SEPPELIN: Yhdyn Syrjälään.

K. SULANDER: Minunkin valitsijaini mielipide lyö yhteen Syrjälän esittämän lausunnon kanssa.

K. KOSKI: Niin kauan kuin meillä ei ole omaa hallitusvoimaa näissä suhteissa, on meidän tunnustettava valtiokomiteain hallinto, vaikka se olisi toisentalenkin. Minnesotan valtiokomitea ja kirjuri oli antanut lausun-

non, jonka mukaan voidaan erottaa vain "puhvaamisesta". — Muuten, kuten täällä jo on sanottu, ei se lehden perustaminen ole mikään tämän päivän asia. Ollessani viime talvena Minnesotan valtiokomitean kokouksessa, kuulin tämän lehden perustamisesta jo puhuttavan.

K. HELANDER: Kun Kurikka Suomessa perusti lehden, ei sitä jyrkästi kielletty tilaamasta, mutta mielipide kasvoi niin vahvaksi, ettei sitä kukaan tilannut. Se siitä. Rissanen kun kävi Waukeganissa puhumassa ennen sitä "vesiosakekauppaa," sanoi hän, että aikoja jo on suunniteltu lehden perustaminen ja sanoipa sen nimeksi tulevan "Sosialisti." Lehden osakkeen sanoi maksavan 1 dollarin. Totta on se, että lehden perustamissuunnitelma oli jo laadittu paperille Työväenopistolla ennen Hancockin yhtiökokoukseen menoa.

V. KESKINEN: Nämä "radikaalit" ovat patenteeranneet itselleen provoseeraus oikeudet järjestön sisällä. Se on lopetettava. Olen Syrjälän ponsien kannalla, ne ovat paremmat kuin Bomanin.

M. HAHN: "Sosialistin" kannattajat muodostuvat kolmenlaisesta väestä: järjestölle suuttuneista agitaattoreista, järjestölle tunnesyistä suuttuneista ja sosialistisille agitaattoreille suuttuneista, jotka kaikki nyt saavat purkaa kiukkuunsa. Osaksi on "Sosialistin" syntymiseen syynä Työmies. Yhdyn Syrjälän mielipiteeseen. Siihen on sentään lisättävä, että paisti asiamiehet, kirjeenvälittäjät ja avustajat, myöskin toimittajat, johtokunnan jäsenet ja perustajat ovat erotettavat — iäksi ei nyt kukaan voi, mutta määrävuosiksi (Ääni: sadaksi vuodeksi.) — ei sadaksi, sillä sadassa vuodessa jo provokaattorikin kääntyy. Päätökset eivät yksin ratkase, vaan yleinen mielipide.

A. KOLINEN: Yhdyn Bomanin lausuntoon, sillä siten me parhaiten voimme iskeä heidän arkaan paikkaansa, rahakukkaroon. Nämä "radikaalit" ovat niin ympyräisiä ajatuksiltaan ja sanoiltaan, että on vaikea niitä kontrolloerata. — Ennenkuin he perustivat lehtensä, syyttivät he Työmiestä sensuurista, että se muka on se syy lehden perustamiseen. Mutta T. K. yhtiön ylimääräisessä kokouksessa he saivat Raivaajan ja Työmiehen osakekaupasta keppihevosen. — Tahdon samalla mainita sen lehden sisällöstä. M. m. kansallistoimienpanevan komitean lausunnon johdosta he kirjoittavat jotenkin näin: "Venäläinen hirmuvailla tullut nujerretuksi" j. n. e. Vähän siinä paperissa on haukuttu terästrustia, mutta sitä enemmän sosialisteja. Wesman kulkiessaan leimasi Minneapollis'in sosialistien ohjelman hyödyllisemmäksi porvarelle kuin työläisille. Kuten jo on sanottu, anastivat "radikaalit" Gogebic-kauntin rahastosta, joka oli aiottu agitatsioonin, rahoja 100 dollaria, jolla ostivat osakkeita "Sosialistista." Komitean kirjuri sai tästä palkkiota 5 dollaria. — Yleensä olisi tätä duluthilaista "pohjajoukkoa" kuritettava tuntuvasti, sillä nykyään käy se lypsämässä todellista pohjajoukkoa, mainareita ja trammareita. Osastoni päätös on, että pitäisi asettua jyrkälle kannalle.

E. PARRAS: Itse lehteen nähden on meillä yksimielinen ja selvä kanta, kysymys on vain menettelytapaista. Täytyy ottaa lukuun kansallispuolue, valtiokomiteat j. n. e. Syrjälän esittämien ponsien pohjalla me parhaiten pystymme pitämään nämä vehkeillijät kurissa. Kannatan Syrjälän ponsia.

A. MALM: Boman sanoi, että voidaan rajoittaa yksilön vapautta, mutta minä sanon, että emme voi. Yksilöllä täytyy olla oikeuksia. Jos teemme päätöksen Syrjälän ponsien mukaan, niin silloin näytämme amerikalaisille tovereillemme, ettemme me yksilön oikeuksia rajoita. (Syrjälä: Painuisin mieluummin maan rakoon, jos minun täytyisi noilla perusteilla ponteni perustella.) Siitä kuitenkin on kysymys. Yhdyn Syrjälään.

F. F. BROMAN: Täällä ei olla nyt politiikossa, vaan lakia laatimassa. Kysymys on siitä, että täytyy antaa selvä ja suora määräys. Bomanin esittämällä perusteella se saadaan yksinkertaisinkin hyvin sen ymmärtää. Esitän niin meneteltäväksi.

J. F. MÄKI: Olen siinä vakaumuksessa, että Laukki ei mitään muuta tältä kokoukselta toivo, kuin sitä päätöstä, minkä Boman täällä ehdotti. Syrjälän esittämä ponsi on hyvä.

O. KUOPPALA: Yhdyn Syrjälään.

E. KAINU: Bomanin ehdotus on epäkäytännöllinen. Tehtäköön päätös, etteivät järjestön jäsenet saa toimia "Sosialistin" asiamiehinä ja kirjenvaihtajina. Se riittää ja takaa järjestön oikeudet.

J. LINDQVIST: Huomautan puheenjohtajaa, että Red Lodgen osasto on tehnyt tästä asiasta esityksen, että lehdelle annetaan puoluelehden oikeudet. Ei ole voitu todistaa sen periaatteita sosialistipuolueelle vastaisiksi. Vetoan Sirolan lausuntoon tässä suhteessa. Täytyy tietää miten suhtaudutaan.

E. PARRAS: Vähänhuomautuksena Lindqvistin muistutuksen johdosta ilmoitan, että Red Lodgen ehdotus oli muitten alustusten joukossa, enkä sitä heti huomannut.

I. HIIBACKA: Yhdy: Syrjälän kantaan. Meidän ja englanninkielisten järjestöjen sisäinen rakenne on erilainen. Syrjälän esittämät ponnet ovat selvät, niillä voidaan pitää kyllä kurissa. On helppo saada selville milloin joku esittää tämän hajotuslehden käsityksiä. Me emme kyselisi sitä tietenkään vehkeillijöiltä itseltään vaan kuulijakunnalta, jolle he puhuisivat. Ja se se on joka ratkaisee. Niin me Onni Saarille ja sen tapaisille neroille siellä Wyomingissa tekisimme.

H. NURMI: Voi päivän selvästi nähdä, että ne osastot, jotka ovat suvaitsevaisia ja hölliä, ovat hajaantuneissa. Niin on asia laita esim. Brooklynin osastossa. Sitä vastoin on New Yorkin osasto voimistunut ja varmistunut. Ei ole kysymys vain pelkästä porvarilehdestä, vaan järjestöä hajottavasta provoseerauslehdestä. Yhdyn Bomanin lausuntoon.

Y. WELLING: Yhdyn Syrjälän esittämien ponsiin. Bomanin ponsi tuottaisi hankaluutta ainakin Californiassa.

K. KOSKI: Meidän on aina muistettava, että valtiokomitea voi jättää huomioonottamatta tämän päätöksen. Siitä syystä en voi hyväksyä Bomanin esitystä.

M. TENHUNEN: Ylä-michiganilaisten kanta on: selvä raja. Siellä on erotettu tilaamisesta. Valtiokomitea odottaa tämän kokouksen päätöstä.

J. MALMI: Oikeastaan ei ole olemassa asiallista eroa Bomanin ja Syrjälän kannolla. Molemmat ovat selviä ja jyrkkiä. Bomanin käsitys on vain lausuttu lyhyemmässä muodossa kuin Syrjälän. Kannatan Syrjälän pontta sillä pikku korjauksella, että siinä sanotaan "Sosialistia" porvarilehdeksi, kuten se onkin.

J. MALO: Syrjälän ja Bomanin esityksillä ei ole sanottavasti eroa. Syrjälän esityksen mukaan voidaan kyllä pitää hyvin kurissa. Joka tilaa maistiaisikseen, kyllästyy siihen pian, joka taas tilaa kannattaakseen sen meininkejä, joutuu Syrjälän esityksen mukaan pian lopputtamaan osastosta. Tiivistettäköön se hyvään asuun.

G. PURSI: Pyydän enempää alkua. (Ei annettu 19 äänellä 17 vastaan.) Siellä missä suomalaisenosasto on vain englanninkielisen osaston haaraosastona, ei voida erottaa. Englanninkieliset eivät näet käsitä tätä siten kuin me käsitämme. Siitä tulee vaikeuksia silloin. Syrjälän esityksellä voimme saada asian järjestykseen. Se on käytännöllinen ja hyödyllisempi. Bomanin ehdotus ei käy päinsä.

E. PETERSON: Tov. Nurmi tulkitisi käsitykseni. Syrjälän esityksen mukaan saavat hajottajat aina olla osastoissa, jos ovat vain kyllin kieriä. Bomanin ehdotus on hyvä, se selvittää aseman. Joka tilaa tätä lehteä, sympatiseeraa myös sen kanssa.

WM. PETERSON: Yhdyn Syrjälän lausuntoon.

M. PÄÄKKÖNEN: Täällä on jo selitelty riittävästi. Valitsijani ovat Bomanin kannalla. Mutta itse puolestani olen taipuvaisempi hyväksymään Syrjälän kannan.

J. HANNULA: Washingtonilaisten mielipide on Syrjälän kannalla. Ehdotan lähetettäväksi ponnet valtiokuntaan tiivistämistä ja tiukentamista varten.

W. HEDMAN: Miksi tingitään? Kalkki odottavat selvää päätöstä meiltä, yksinpä puoluekin. "Radikaalit" ovat jo tehneet selvän pesäeron. Joka on heidän kannallaan, on heidän kannallaan, joka taas on meidän, on silloin meidän.

T. VIITALA: Vonyvillä päätöksillä olemme juuri saaneet tällaisen kirjavuuden aikaan. Syrjälän ponnet osottavat kuinka voi tilata ja siitä huolimatta kuulua puolueeseen. Tiedän, että amerikalaiset ovat sellaisen vapauden harrastajia, että esim. sosialistipuhuja kadun kulkemassa puhuessaan kantaa taskussaan porvarilehtiä, mutta ei sosialistilehtiä. Sellainen vapauden käsite olisi saatava loppumaan. Kannatan Bomania.

J. J. NYLANDER: Osastot lännellä tuomitsevat tämän lehden. Ei minulla kuitenkaan ole tarkkoja evästyksiä. Selvä päätös selventäisi osastoissa epäselvää asemaa. Selitettäköön amerikalaisille toverille meidän suhteemme lehdistöömme, käyttäen esimerkkinä Ameri-

can Socialist-lehteä. Muuten olisi suomalaisten saatava näissä asioissa hallitsemisvalta.

Keskustelu päättyi.

PUHEENJOHTAJA teki keskustelusta ja sen kulussa esitetyistä ehdotuksista yhteenvedot. — Kun Red Lodgen osaston ehdotusta, jonka edustaja Lindqvist esitti, että "Sosialistille" annettaisi puoluelehden oikeudet, ei kokouksessa kukaan kannattanut, ei sitä voitu ottaa huomioon.

Sen sijaan päätettiin yksimielisesti, että "Sosialistille" ei anneta puoluelehden tunnustusta eikä oikeutta.

Päitsi Syrjälän ja Bomanin ehdotusta, oli keskustelun aikana M. Hahl tehnyt ehdotuksen, että lehden toimittajat, johtokunnan jäsenet ja muut toimihenkilöt estetään pääsemästä järjestöön kahden vuoden ajaksi. Tätä ehdotusta olivat useat puhujat kannattaneet.

I. HIIBACKA huomautti vielä Rock Springsin osaston ehdotuksia tästä asiasta, jotka ehdotukset jo kokoukselle esitettiin.

Äänestettiin Syrjälän ehdotuksesta ja Bomanin ehdotuksesta. Syrjälän ehdotus sai 7 ja Bomanin ehdotus 12 ääntä. Sitte äänestettiin Bomanin ehdotuksen ja Syrjälän ja Hahlin yhdistetyn ehdotuksen välillä. Syrjälän ja Hahlin ehdotus sai 33 ääntä ja Bomanin ehdotus 12 ääntä.

Asia lähetettiin sen jälkeen sanomalehtivaliokuntaan.

Helanderille ja Syrjälälle myönnettiin oikeus poistua kokouksesta.

Järjestysmieheksi K. F. Tuhkasen tilalle valittiin väliaikaisesti J. F. Mäki.

Sen jälkeen seurasi

TILIKERTOMUS.

Järjestön sihteeri J. F. Mäki esitti sen kokoukselle seuraavasti:

S. S. Järjestön tilikertomus vuodelta 1914, elokuun 14 päivään saakka.

TULOT tammikuun 1 päivästä elokuun 14 päivään, 1914.

Kassa vuoden alussa	\$ 1.003.72
Puoluevero tili	9,786.30
S. S. J. veromerkki tili	4,918.00
Kulunki tili	15.34
Tarpeiden ja kirjallisuuden tili	472.68
Osastojen tilikirja tili	190.10
Puolueen vapaaehtoinen verotus	168.77
Lakkolaisten lasten avustus tili	445.67
Suomeen lahjoituksia	66.00
Sekalaisten tili	301.20
Työmiehen puolustus tili	875.07
Työväen opisto verotili	3,361.75
Edustajakokous rahasto	1,934.21
Eri tileille	938.11

Pohjarahaa osastoilta	111.70
Michiganin lakkolaisille	9,130.34
Agitationi tili	184.76
	<hr/>
	\$33,903.72

MENOT tammikuun 1 päivästä elokuun 14 päivään, 1914.

Puoluevero tili	\$ 9,319.55
S. S. J. veromerkki tili	3,753.19
Kulunki tili	1,671.53
Tarpeiden ja kirjallisuuden tili	573.07
Osastojen tilikirja tili	1,299.31
Puolueen vapaaehtoinen verotus	117.25
Lakkolaisten lasten apurahasto	445.67
Sekalaisten tili	434.70
Työmiehen puolustusrahasto	1,030.61
Opistoverot	2,713.75
Edustajakokous rahasto	7.00
Eri tileille	1,361.94
Kalusto tili	23.90
Suomeen lahjotettu	60.35
Michiganin lakkolaisille	9,139.19
Työväen opiston tutkiminen	85.63
Järjestäjän tili	39.50
Kassa	1,817.58
	<hr/>
	\$33,903.72

S. S. J. Keskusviraston tiliasema, elokuun 14 p., 1914.

Voitto- ja tappiotili.

Tappioksi: Kulunkitili	\$ 342.57
Sekalaisten asiain tili	35.00
Organiseeraajain tili	9.50
Kalustotili, poisto	2.71
	<hr/>
	\$ 389.78

Voitoksi: S. S. J. veromerkkitili	\$ 161.56
Korkotili, korkoa pankista	\$ 0.71
Tarpeiden tili	15.27
Kirjallisuus tili	2.30
Osastojen tilikirjatili	2.15
Agitationiavustusten tili	184.76
Pohjarahatili	15.00
Pääomatili, puhdas tappio	8.03
	<hr/>
	\$ 389.78

Tasaustitil.

Varat: Käteistä rahaa	\$ 8.21
Rahaa pankissa	\$1,809.37
Tarpeita varast. inv. mukaan	82.25
Kirjallisuutta varast. inv. mukaan ...	931.29

Osastojen tilikirj. inv. mukaan	1,380.25
Kalustoa	133.03
Arvopapereita	2,072.00
Saatavia (eri tileiltä)	2,039.09
	<hr/>
	\$8,465.49

Velat:	Velkoja (eri tilien mukaan)	
	S. S. O., Fairbanks, Alaska	\$ 3.30
	S. S. O., Grand Rapids, Mich.	0.75
	S. S. O., Nashwauk, Minn.	0.25
	S. S. O., Ashtabula Harbor, Ohio ..	10.00
	S. S. O., Astoria, Ore.	0.80
	S. S. O., Seattle, Wash.	3.75
	S. S. O., Superior, Wis.	0.35
	S. S. O., Reliance, Wyo.	1.00
	Keskip. komitealle verot heinäk.	
	31 p. asti	256.71
	Edustajakokous rahasto tilille	1,922.81
	Työväen opistolle pidätettyjä veroja	648.00
	Wash. suom. valiokomitealle	1.60
	Inankylän työväen yhdistykselle ...	5.65
	S. S. J. veromerkkitilille, jakamatt.	
	verorahat	174.20
	Puolueverotilille	469.75
		<hr/>
		\$3,489.12
	Puhdas omaisuus	4,966.37
		<hr/>
		\$8,465.49

Toverillisesti, J. F. MÄKI.

Keskustelu.

Puheenjohtajan paikalle astui I. Hiibacka.

W. BOMAN: Haluan tehdä tilikertomuksen suhteen joitakin kysymyksiä. Mitä merkitsee Työmiehen puolustusrahasto? Siitä on maksettu ensiksikin lakimies Cristianenille ja Työmiehelle. Mitä merkitsee tileissä tapio 35 dollaria? — Tämä tilikertomus on edustajille hebreaa. Me emme tiedä kuinka näitä varoja on käytetty, kun se ei ilmene kertomuksesta. Ellen väärin muista, niin eräälle Rissaselle on maksettu laskua vastaan 35 dollaria. Ehdotan, että tilikertomus lähetetään valiokuntaan, joka laatii tarkemman selostuksen.

J. F. MÄKI: Voin tuoda tilintarkastajain lausunnot ja muut tarkemmat paperit valiokunnalle. Muuten on se t. p. komitea, joka päättää rahojen käytöstä. Sen saa selville vain t. p. komitean toimintakertomuksesta.

Asia päätettiin lähettää tämän jälkeen valiokunnalle.

Valittiin 5-jäseninen raha-asian valiokunta. Valituksi tulivat: Suominen, Tenhunen, Särkinen, Nissinen ja Olson.

Puheenjohtaja ilmoitti, että työjärjestysvaliokunta kokoontuu joka istunnon edellä 15 minuuttia aikaisemmin. Istunto lopetettiin.

Viides kokouspäivä

(Torstaina, marrask. 26 p.)

Aamupäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto. Poissa oli F. J. Syrjälä. (Saapui kokoukseen 10 minuuttia myöhästyneenä.)

Järjestön sisäisiä selkkauksia tutkivan komitean jäsen S. ALANNE teki selkoa kokoukselle tutkijakomitean työstä seuraavasti:

Ellen mentiin asiat yksityiskohtiaan myöten. Siellä selvisi ensiksikin, että "radikaaliset" edustajat olivat hankkineet itselleen oikeuden edustaa osastoja, jotka eivät milloinkaan ole kuuluneet s. s. järjestöön, kuten Winlockin englanninkielinen osasto Washingtonissa. Sitte edustavat he sellaisia, jotka eivät kuulu nykyään sosialistipuolueeseen ja vieläpä sellaisia osastoja ja yksityisiä jäseniä, jotka ovat edustettuna tässä kokouksessa laillisessa järjestyksessä.

Heldän taholtaan ei esitetty mitään uutta, vaan sitä, mitä moneen kertaan on jo lehdissä selostettu. Mainitsen vain muutamia selkkoja, joita siellä ilmeni.

Ensiksi selveni se periaatteellinen ristiriitaisuus ja horjuvaisuus mikä on tunnetua helstä.

Toiseksi selvisi se kirjoitustapa, millä nämä "radikaalit" esiintyvät kirjoituksissaan järjestöä ja sosialistipuoluetta vastaan.

Pääpainon nämä valittajat panivat sille, että Tyväenopistoa on kohdeltu väärin ja että lehdissä on harjoitettu sensuuria.

Asiain esittely tapahtui suullisesti, paitsi todisteluja, joita annettiin kirjallisia. Kun kansallistoimeenpaneva tutkijakomitea halusi että nyt molemmiin puoliset todistelut ja esittelyt järjestetään ja asetetaan kirjalliseen a-suun, niin järjestöä edustavat tutkijakomitean jäsenet valitsivat Santeri Nuortevan, Severi Alanteen, Arvid Nelsonin ja Leo Leinon sen laatimaan. Mutta koska siinä tulee olemaan paljon käännöstyötä ja kirjottamista, ja kun kansallis t. p. komitean tutkijakomitea haluaa sen plan, niin päätti tämä komitea ehdottaa, että mainittuilla henkilöillä olisi oikeus käyttää lisäapua jos tarvitsevat ja olla poissa istunnoista.

Kokous hyväksyi selostuksessa tehdyt ehdotukset.

LEO LEINO ehdotti vielä saman valiokunnan puolesta, että tämä kokous velvottaisi s. s. järjestön sihteerin kutsumaan kalkkien toisten kielijärjestöjen sihteerit yhteiseen neuvottelukokoukseen tarkoituksella tehdä sellainen yhteinen ehdotus kansallistoimeenpanevalle komitealle, että eri kielijärjestöille annetaan hallinto-oikeus järjestöissään kunkin kielen propagandatyöhön y. m. sellaisin kysymyksiin nähden, joista nyt on s. s. järjestössä kysymys.

Kokous hyväksyi ehdotuksen.

Työjärjestysvaliokunnan puolesta ehdotettiin, että sen takia, kun "radikaalien" edustajain Laukin ja Öhrnin puheista tämän kokouksen edessä mainitaan pöytäkirjassa, päättää kokous erikoisesti sen johdosta merkitä pöytäkirjaan, että koska mainitut henkilöt ovat saaneet esittää asioitaan tämän kokouksen edessä vain tutkijakomitean nimenomaisesti pyynnöstä, niin siitä syystä ei edustajain taholta ole tehty mitään erikoista vastaselostusta heidän puheittensa johdosta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti kokoukselle vielä, että koska valiokunnilla on paljon työtä ja koska huoneus-toa käytetään iltamassa, ehdottaa valiokunta, että istunto tänä päivänä lopetetaan klo 4 i. p.

Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtajan paikalle astui I. Hilbacka.

Tämän jälkeen seurasi

TOIMEENPANEVAN KOMITEAN TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS VV. 1912—1913.

Entinen järjestön sihteeri J. W. Sarlund, joka mainitut kertomukset nyt oli kokoukselle tuonut, esitti ne seuraavasti:

Suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevan komitean toimintakertomus vuodelta 1912.

Komitea on tämän toimintakauden ajalla pitänyt 13 kokousta. Jäseninä komiteaan kuuluivat K. F. Tuhkanen, E. Savela, K. Helander, A. J. Partanen, Emil Oksa, John J. Kolu ja järjestön sihteeri J. W. Sarlund. Komitean puheenjohtajana toimi J. Kolu.

Toimintakauden aikana erosi komiteasta Emil Oksa ja hänen tilalleen valittiin järjestön yleisäänestyksellä Aug. Törnqvist. Lähellä toimintakauden loppua erosi A. J. Partanen. Hänen tilalleen ei enää valittu uutta, koska toimintakausi oli jo kovin lähellä loppua.

Järjestön tekemät avustukset puhujien, lakkojen y. m. hyväksi ulkopuolella omaa piiriään.

Sen lisäksi, että järjestömme on kuluneen vuoden ajalla kasvanut laajuudessaan ja voimassaan, on se vielä kyennyt antamaan tehokasta avustusta toisten kansallisuksien järjestymisyriyksille sosialistipuolueeseen ja vieläpä työlakolle y. m. työväenluokan taisteluille. Vuoden alussa t. p. komitea antoi \$50 skandinavialaisten sosialistijärjestölle ruotsalaisen puhujan palkkaamisavustukseksi idän valtioihin. Kansallispuolueen vaalitaistelurahasoon viime presidentin vaaleja varten kerättiin järjestömme keskuviraston kautta \$1169.46. Tästä on silloinen kansallissihteeri Barnes lausunut järjestöllemme kiitoksensa ja antoi työllemme tunnustuksen, jota ei yksikään toinen järjestö tällä mantereella ole kyennyt saavuttamaan. Saman vaalitaistelun aikana keräsivät jär-

jestömme osastot tuntuvasti eri valtio- ja paikallisjärjestöjen vaalirahastoihin, mutta niistä ei ole tarkkoja tilastoja keskusvirastossa. Järjestömme keskuudesta on kerätty avustuksia Porcupinen, y. m. lakkojen avustamiseksi. Tällä toiminnallaan on järjestö osoittanut, että se tahtoo vointinsa mukaan avustaa työväenluokan sekä taloudellisia että poliittisia taisteluita ja että se ymmärtää niiden kummankin tärkeyden ja välttämättömyyden.

Kansainvälisen sosialistislihteeristön toimesta ja sen kautta toimeenpantuun avustukseen Bulgarian ja Serbian sosialistipuolueiden hyväksi, jotka Balkanin sodan tähden olivat joutuneet rappiollaan, on järjestömme ottanut osaa suhteellisesti paljon suuremmalla summalla kuin muut tämän maan sosialisti- tai työväenjärjestöt. Tällä toiminnallaan on järjestömme osoittanut olevansa todellista proletariaattia, jolla ei ole maata, ei lippua, eikä mitään alttaria, vaan yksinomaan se veljeystunne, joka liittyy yhteen koko maailman proletariaatin.

Suomen työväenluokan taisteluita on järjestömme avustanut kuluneen vuoden aikana lähes tuhannella dollarilla. Tämä on ollut jotakin enemmän kuin paljaat protestikokoukset ryssän hirmuhallitusta vastaan.

Järjestön sisäpuolella tehdyt ylimääräiset avustukset.

Keskusvirastoon kertyneistä agitatsioonivaroista antoi toimeenpaneva komitea keskipiirille \$200 ja itäpiirille \$100 piirikomiteain käytettäväksi agitatsioonitarkoituksiin. Jäsenkohtaiset verotukset, paitsi puoluejäsenvero, joita järjestömme on kerännyt, ovat vielä tuottaneet: Työväen-Opistolle \$5,362.14 ja edustajakokousmenoja \$1,244.05.

Puhukoot nämä numerot sen puolesta, minkä arvoisen järjestömme on käyhälistön luokkataistelussa.

Työväen-Opiston valvonta.

Opettajien valintaan Työväen-Opistolla ei t. p. komitea ole sanottavasti vaikuttanut. Pääasiallisesti rajottuu komitean toiminta tässä suhteessa siihen, että se on hyväksynyt sille kuuluvan vallan nojalla Opiston johtokunnan valitsemat ja meldän hyväksyttäväksemme esittämät opettajat. Muita toimenpiteitä siinä suhteessa ei ole nähty tarpeelliseksi. Opetusaineiden ohjelmisto ei myöskään ole aiheuttanut toimenpiteitä komitean taholta.

Puoluelehtien valvonta.

Toimeenpanevan komitean kontrollivalta puoluelehtien yli on yksi vaikeimmista tehtävistä, mitä tälle komitealle kuuluu. Raivaajan taholta on aikoinaan vaadittu komitea käyttämään valtaansa Työmieheen nähden, siksi, että Työmieheessä on sanottu ajettavan anarkismiin kallistuvaa sosialismia. Näitä syytöksiä vastaan on Työmies itse puolustautunut, joten t. p. komitealla ei ole ollut pakkoa esiintyä puoluekurisäädöksillä. Raivaajaa vastaan ovat useat yksityiset jäsenet polemiseeranneet, esim. Frank Aaltonen on vaatinut puoluelehtiöikeuksien

ja tittelin pois ottamista Raivaajalta, siksi, kun se on pyrkinyt määrittelemään mitä taistelutapoja työväen unionit saavat käyttää ja mitä ei. Kummaltakaan puolelta tehtyjä syytöksiä ei toimeenpaneva komitea ole ottanut vakavalta kannalta. Mitään vakavanlaatulista väärököp-pisuutta ei kuluneen vuoden aikana ole ilmaantunut puoluelehdissä. Ainoa selkka, mihin komitea on sekaantunut, on se, että Raivaaja on toisinaan, rehennellessään olevansa ainoa puoluelehti, joka noudattaa tarkoin kansainvälisen sosialismin periaatteita, joutunut parhaamaan toisten lehtien muka horjuvaa kantaa ja puolueen laitosten, Työväen-Opiston y. m. vääräuskaisuutta. Kun lehti ei ole saanut toimeenpanevan komitean kannatusta, on se joutunut meluamaan myös komitean epäsosialistisuudesta. Tästä ovat johtuneet ne toimenpiteet, että lehti toisinaan t. p. komitean vaalien aikana on laittanut oman ehdokaslistansa, nimitellyt silnä eri miehet ja ylistänyt heidät maasta taivaaseen. Samalla se on yrittänyt mustata niitä tovereita, joita se ei ole ottanut listalleen. Et-tä lehti ei ole vielä onnistunut ajamaan listaansa lävitse kokonaisuudessaan, eikä edes enemmistöksiäkään, siitä luonnollisena seurauksena on komitea aina ollut lehden sil-mätikkuna. Se on yrittänyt leimata komitean työtä jär-jestöä vahingoittavaksi, epäsosialistiseksi y. m. Esim. kun joku yksilö ehdotti J. A. Mustosen ajamista pois A-merikan sosialistipuolueesta, päätti t. p. komitea ei ole-vansa velvollinen sitä tekemään, koska sen yrittäminen-kin mahdollisesti voisi johtaa suuriin kustannuksiin todis-tuksen hankinnan tähden. Tästä Raivaaja räkytti, että komitea on pessyt Mustosen. Lehden vaikutuksesta u-reat osastot rupeivät lähettelemään vaatimuksia, että t. p. komitean nyt täytyy kun täytyykin ajaa Mustonen puo-lueesta. Tämän johdosta otti komitea asian uudelleen e-sille ja päätti ryhtyä todistuksen hankintaan, joita vo-ltaisiin esittää sille puolueosastolle, mihin Mustonen jä-senenä kuuluu. Käännettiin Suomen s. d. puoluetolmi-kunnan puoleen, jota puoluetta Mustosen toiminnat kos-kevat. Sieltä ei ole saapunut mitään vastausta. Ei ole myöskään Raivaaja eivätkä erottamista vaatineet osas-tot lähettäneet mitään todistuksia. Asian näin ollen on juttu uudelleen rauennut ja komitea tehnyt kaiken mi-tä se on voinut, ja luultavasti vaatijat itse jäivät lopul-lisesti suorittamaan tehtävän.

Puoluelehtien yhdistämiskysymys.

Tätä kysymystä ei komitea ole voinut edelleen ke-hittää, sillä sen kehityksen täytyy tapahtua lehtien itsen-sä myötävaikutuksella. Ainoa toimenpide tässä suhtees-sa on se, että komitea kannatti yhden yhtälisen toimitta-jan asettamista Chicagoon, joka toimenpide olisi voinut saattaa lehdet puolueen keskusjohtoon kanssa lähempiin suhteisiin. Tämä sai lehtien puolelta vähän huomiota puoleensa ja sille vastapainoksi esitti toimittaja J. Väli-näki, että Washingtonissa paremmin tarvittaisiin sellai-nen toimittaja, joka voisi saattaa lehtemme lähempiin

suhteisiin Yhdysvaltain vapaamielisten senaattorien kanssa. Kumpaakaan ehdotusta eivät lehdet toteuttaneet.

Lentolehdet.

Järjestömme on kuluneen vuoden ajalla kustantanut seuraavat lentolehdet: Puolueohjelmaa 40,000, "Miksi sos. maksavat jäsenveroa" 15,000, "Köyhäin lapset" 20 000, "Sosialistipuolue ja naisten äänioikeus" 25,000, "Naisilla ei ole nurkumista" 25,000 ja "Raatajain valmoille" 25,000.

Puhujalupakirjat.

Lupakirjoja esiintyäkseen puhujina järjestömme keskuudessa ovat pyytäneet J. Pollari ja A. Sivenius. Kummallakaan toverilla ei ollut yhdenkään osaston suositusta, joten komitea ei pyyntöihin myöntynyt. Vilho Boman pyysi todistusta puhujatoimensa johdosta sanomalehtien lausuntojen y. m. perusteella, tehtyään matkan Canadassa "Työkansan" asiamiehenä. Komitea ei pitänyt oikeutenaan antaa Bomanille todistusta, koska hän ei ollut s. s. järjestön palveluksessa suorittanut puhujamakojaan.

Vappujuhlan vietto.

Vappua vietti järjestömme yhtenä suurena kokonaisuutena. Keskustoimiston kautta laitettiin yhteiset juhlamerkit, joita myytiin jäsenille 10 sentillä kappale. 99 prosenttia kertyneistä varoista käytettiin agitatorien keskusviraston kautta ja 10 prosenttia jäi itse kullekko osastolle.

Yleisäänestykset.

Lukuunottamatta edustajakokouksen edustajain vaaleja ja järjestön virkallisten vaaleja on järjestössämme toimitettu tänä vuonna ainoastaan yksi yleisäänestys. Äänestyksellä olivat muutosehdotukset edustajakokouksen tekemien järjestön sääntöihin ja muutosehdotukset tulivat äänestyksellä hyväksytyiksi.

Keskusviraston kautta lähetetyt puhujat ja lähettäjä.

Tov. A. Rissanen toimi joltakin viikkoja ylimääräisenä luennoitsijana Minnesotassa ja Illinoisissa. Hänellä oli myös suunniteltu matka lännelle, mutta se keskeytyi hänen muihin toimiin menonsa tähden. Komitean jäsen J. Kolu teki joitakin matkoja Jollettiin avustamaan sikäläistä osastoa, joka oli joutunut rettelöihin postihallituksen kanssa lähettämiensä myyjäislippujen tähden. Asia sovittiin ilman isompia selkkauksia.

Kertomus s. s. järjestön toimeenpanevan komitean toiminnasta v. 1913.

Jäseninä komiteaan kuuluivat Agatha Aalto, A. K. Pitkänen, E. Savela, K. F. Tuhkanen, Victor Vatia, John

J. Kolu ja järjestön sihteeri J. W. Sarlund. Komitea on pitänyt 13 kokousta kuluneen vuoden aikana.

Järjestön tekemät avustukset v. 1913.

Vuosi vuodelta yhä tehokkaammin osottautuu s. s. järjestö yhdeksi parhaimmista työväenluokan taistelujärjestöistä. Vaikkakin omat sisäiset laitoksemme, Opisto, kiilloitus- ja järjestämisvälineemme nielevät vuosittain suuria summia rahaa, on toimintamme ulospäin yhä voimakasta ja jatkuvaa kuin ennenkin.

Taloudellisen kehityksen pakotuksesta työväenluokka joutuu yhä laajenevin ja taajenevin joukoin taistelemaan kapitalisteja vastaan luokkana; ei enään kisälleen mestareita vastaan, suutarit suutareina ja räätälit räätäleinä, vaan palkkatyöläisinä työnteittäjiä vastaan. Lakkoitaistelut käyvät yhä järkyttävimmiksi ja suuremmiksi. Ne alkavat yhä enemmän tulla taisteluiksi kahden luokan välillä. Jokaiseen suurempaan lakkoon alkaa työväenluokka vaikuttaa kokonaisuudessaan, ja samoin kapitalistiluokka kokonaisuudessaan. Kapitalisteilla on yhdistyksensä, joiden kautta he yhteisesti tukevat lakosta kärsivää liikettä ja työläisillä alkaa olla samoin, joten tuskin yksinään lakko jää enää yksinomaan lakossa olevien työläisten ja sen liikkeen väliseksi voimain koetuksi, jossa lakko tapahtuu.

Tämän aslain tilan vallitessa, ja myöskin siksi, että se on ja voi olla ainoastaan agitatsioonijärjestö, jonka tulee kaikissa asioissa ottaa huomioon niiden agitatorinen merkitys, on järjestömme osottanut ymmärtävänsä, että sen tärkeimpiin velvollisuuksiin kuuluu lakkoavustusten kerääminen.

Vuoden tärkeimpiä tapahtumia oli Michiganin kuparialueella heinäkuun 23 päivänä puhjennut lakko, jossa työläistoverimme kymmentuhantisina joukkoina taistelivat vielä ylivoimailta kuparitrustia vastaan ja jossa meidän kansalaisemme olivat enemmistönä. Tähän asiaan otti t. p. komitea kiinni heti, julkaisemalla vaikuttavan avunkeräyskehotuksen heti lakon alkupäivinä, painattamalla ja levittämällä lentolehtiä lakkoalueella, lähettämällä sinne puhujan ja kehottamalla toisia vieraskielisiä sosialistijärjestöjä sekä kansallista sosialistipuoluetta ryhtymään samanlaisiin toimenpiteisiin. Järjestömme ryhtyi asiaan kiitettävällä innolla, osastomme panivat toimeen mielenosotus- ja avunkeräysohjelmia, lähettivät rahoja sekä suoraan kuparialueelle että keskusvirastoon ja ennen vuoden loppua oli järjestömme keskusviraston kautta välitetty näitä avustuksia hyvän joukon toista kymmentä tuhatta dollaria. Calumetissa jouluaattona tapahtuneen kauhon joukkomurhan jälkeen alkoi keräysinto entistä voimakkaampana ja avustuksen välitys keskusviraston kautta jatkuu seuraavalle vuodelle. Lakkoalueen sydämessä ilmestyyvää järjestömme lehti, "Työmies", joutui porvareiden vihan esineeksi; sen toimittajat saivat osakseen sekä väkivaltaisuutta että oikeushaasteita ja seurauksena tästä päätti toimeenpaneva komitea perustaa p. k. "Työmiehen puolustusrahaston," lähettäen avunpyyntikirjeet ulos paria päivää ennen toimintakautensa loppua.

Vielä sen lisäksi on järjestössämme kerätty lakko- y. m. avustuksia useihin eri paikkoihin, joista toisia näkyy ja toisia ei näy keskusviraston tileissä, sillä kaikki eivät ole sieltä kautta kulkeneet. Suomen työläisten taistelulta on tänä vuonna avustettu \$185.74:llä.

Ylimääräisiä jäsenkohtaisia veroja on tämän vuoden ajalla kerätty tilityksissä näkyvät seuraavat summat: Työväen-Opiston veroja \$4,783.15 ja edustajakokousveroja \$1,253.41.

Kun näihin summiin lisätään avustukset puolueen eri järjestöjen poliittisiin vaallitaisteluihin y. m. sekä vielä varsinainen puoluejäsenvero, niin voimme syystä sanoa, että järjestömme on sekä sisään että ulospäin toimiva koneisto, joka turhaan etsii vertaistaan tällä mantereella.

Työväen-Opiston valvonta.

Opettajien valinta Opistolle ei ole tänäkään vuonna aiheuttanut toimeenpanevalla komitealla suuria toimenpiteitä, paitsi hyväksymisen. Opetusohjelmistossa ei ole ilmaantunut mitään siihen sekaantumisen syytä muulla tavalla kuin hyväksymisellä. Nämä kaksi seikkaa ovatkin ainoat, mitä t. p. komitea voi koskaan valvoa.

Puoluelehtien valvonta.

Tilanne s. s. järjestössä on puoluelehtiin katsoen tämän vuoden ajalla kasvanut kriittilliseksi. Jotkut lehdistämme ovat käyneet kerrassaan mahdottomiksi kontrolleerata.

Mitään vaarallista periaatteellista harhaoppisuutta ei ole lehdissämme ilmennyt, mutta niiden suhtautuminen järjestön sisäisiin asioihin on tuottanut tilanteen, jossa rappeutuminen ja sekamelska alkaa rehoittaa. Lehtemme ovat umpimähkään alkaneet syyttämään osaa jäsenistöstä — yleensä kalkkia, jotka järjestön sisäisissäkin asioissa uskaltavat joskus olla niiden toimittajien kanssa eri mieltä — syndikalistiksi. Ja vihdoin ovat alkaneet selittämään, että järjestössämme on syndikalistinen siipi. Varsinkin Raivaaja on tässä suhteessa tullut vuoden loppupuolella ihan raivoihinsa.

Jos lehdet olisivat voineet todistaa jonkunkaan järjestössämme syndikalistiksi, saattaisi niillä olla oikeus hälyyttää, että vaara on tarjolla, mutta sitä ne eivät ole tehneet. Paljaat sanat eivät merkitse mitään, olkoon niiden lausuja tai kannattaja kuinka "oikeuskoinen" tahansa. Puoluelehtiemme vaikutuksesta ovat sanat "syndikalisti" ja "tuplajuu" tulleet järjestömme keskuudessa haukkumanimiksi, joiden lausujan ei tarvitse todistaa josko hänen nimittämänsä henkilö omaa taikka ajaa mitään sellaisia periaatteita eli ihanteita, joita nuo nimitykset muka tarkottavat. Todellisilla syndikalisteilla, jotka eivät tunnusta poliittista toimintaa hyödylliseksi taisteluaseeksi työväenluokalle, ei ole sijaa meidän järjestössämme, joka on osa työväenluokan valtollisesta puolueesta, ja mitäpä he siihen pyrkisivätkään. Järjestössäm-

me lienee myöskin perin vähän I. W. W. liiton jäseniä, joita ehkä voitaisiin sanoa "tuplajuuksi." Ja siksi toiseksi, henkilö voi olla I. W. W. liiton jäsenkin ja silti kuulua myöskin sosialistipuolueeseen. Lehtiemme toimituksissa istuvat suojelusenkelimme ovat tehneet itsensä syyllisiksi puoluepäätösten halveksimiseen. Duluthin edustajakokoukseen päätöksissä ei aseteta mitään uniota poikkeusasemaan, vaan luvataan kaikille siveellinen ja aineellinen kannatus kapitalistista sortoa vastaan. Niissä kehoitetaan s. s. järjestön jäseniä liittymään unioliin. Jos jotkut jäsenet tätä kehoitusta noudattaen lienevät liittyneet I. W. W.:hen, ei puoluelehdillä ole mitään oikeutta heitä sen takia leimata huonoiksi puoluemiehiksi. Päätöksissä myöskin varoitetaan, että unioliissa olevat järjestömme jäsenet eivät antaisi niissä järjestöissä ilmenevien sosialismivastustusten virtausten johtaa itseään kannattamaan anti-parlamentarismia tai sabotagea. Puoluelehtien pitäisi noudattaa noita päätöksiä. Puoluelehdellä on oikeus selittää ja sillä pitäisi olla selvä kanta, eikä sellainen kuin Raivaajalla I. W. W. liiton suhteen. Raivaajassa on monet kerrat selitetty mainittu liitto turmiolliseksi työväenliikkeelle ja toisinaan taas yllistetty sen taistelulta. Useat kirjoitukset unioiden huonoudesta ovat olleet ainakin osaksi toisia. Mutta Raivaaja sen lisäksi julistaa että kaikki ne, jotka syytä tai toisesta eivät ole lehden suosiossa, ovat yksinkertaisesti syndikalisteja, tuplajuita j. n. e. ja se aina olettaa olevansa itse erehtymättömyys, jonka sanat eivät tarvitse todistuksia. Siksi siellä harjotetaan toisinaan sensuuria, sillä voisi sattuua, että sanat todistettaisiin valheeksi ja auktoriteettiusko kansasta häviäisi. Puoluelehtien todella harjottama sensuuri on tullut todistettua useiden osastojen ja yksilytysten kirjoituksissa ja paheksumislauseissa.

Puoluelehtien sensuuri oli jonkinlaisena tekijänä n. k. Negauneen jutun alkuvaiheissa ja Työmiehellä on siinä osansa. Tämän jutun kehittyttyä sille asteelle, että osastossa syntyi hajaannus, otti t. p. komitea osaa jutun selvittelyyn. Tutkimus pantiin toimeen ja huomattiin osastolle tehdyn mielivaltaa ja vääryyttä, kun siltä otettiin pois puolueen lupakirja erään äänestyslippujutun takia puolueen sisäisessä äänestyksessä. Vasta injunktsionissa, jolla pörvarillisen oikeuden avulla otettiin omaisuus, oli kaikenlaiset periaate- ja rikossyytökset. Siinä sanottiin: "herra korkea laki ja oikeus, nämä miehet ovat tehneet itsensä syyppäiksi teidän lakienne rikkomiseen, rangaiskaa heitä! Antakaa meidän haltuumme se omaisuus, jota he yhtjönsä kautta hoitavat, sillä he ovat vaarallisia yhteiskunnalle." Asian esille otettuaan huomasiikin oikeus, että injunktsion-anomuksessa kerrotut jutut olivat lörpötystä, sillä ne perustuivat tupakkajuttuihin, joita ukot olivat talvi-iltoina jaaritelleet omassa lähtämässään huoneessa. Tässä jutussa Raivaaja on tehnyt itsensä surullisen kuuluisaksi. Se on antanut sluhauksensa kaikelle sillä järjestöä hajottavalle ja katkeuttavalle toiminnalle, mitä Negauneessa on harjoitettu puolueen periaatteiden suojelemisen varjossa.

Häpeällisin teko, mitä maailman sosialistiliikkeessä luulisi voivan tapahtua, on se, minkä Negauneessa teki pieni joukko osaston jäseniä. Se merkittäköön mustaksi lehdeksi Am. suomalaisen sosialistiliikkeen historiassa. He antoivat porvarillisen oikeuden päätettäväksi sosialististen periaatteiden noudattamista koskevan asian, ja tekivät väärän ilmiannon, että osasto olisi rikkonut lakeja ja samalla sosialistisia periaatteita.

Mutta osaston jäsenistön jakautuminen kahteen toisilleen vihamieliseen leiriin on tapahtunut, ja se on tapahtunut juuri noiden sortotoimenpiteiden vaikutuksesta. Ajatusvapautta on loukattu ja Raivaaja on siunannut tämän kaiken aikaa. Työmies yhtyi tähän siunaukseen heti kun johtava käsi, Severi Alanne, alkoi vaalirunnauksensa. Tämä johtava käsi teki liiton Raivaajan kanssa mustatakseen t. p. komiteaa. Hän selitti myöskin, että komitea on pelannut huonoa peliä Negauneen jutussa. Mutta mies ei kyennyt näyttämään mitä tuo peli olisi ollut ja hänen täytyi puolustautua valheella. Hän kertoi komitean lähettäneen erään mrs. Lockwoodin edustajanaan puhumaan Michiganiin. Tätä valetta Raivaaja puolustaan käyttä vaaliagitatsionikeinonaan, lisäksi vielä sen epäluottamuslauseen, että "kuka tietää kuinka paljon siellä onkaan käyetty järjestön varoja väärin?" Omituisin viittaus puoluelehden taholta, mitä vielä on tapahtunut. Sellaiset syytökset, kuin varojen väärinkäyttö, tarvitsisivat sentään vähän paremmat perustelut kuin jonkun valtaan pyrkivän sanomalehtimiehen valheet.

Tähän tapaan ovat lehtemme toimineet kuluneen vuoden aikana. Seurauksena on kahteen leiriin jakautunut jäsenistö. Kun kaikkiin lehtiin saadaan käytäntöön Raivaajan taktiikka, se on, kaikkien puolueessa ilmenevien eri suuntavivahdusten ylimielinen halveksiminen ja tekopyhä periaatteiden varjelus ja tukitaan suut, niin silloin kai on sisäinen rauha saavutettu. Tähän seikkaan voidaan kuitenkin sanoa, että tämälantaiset rauhotuskeinot eivät tuota hyvää tuloksia. On huomattava, että vähemmistö on olemassa siitäkin huolimatta, vaikka se menettäisi edustus oikeutensa.

Vapun vietto.

Vapun viettoa ei tänä vuonna valmistettu t. p. komitean toimesta, sillä itäpiirin piirikomitea halusi itse hommata ja hoitaa vappujuhlan vieton piirissään. Tämän johdosta jouduttiin viettämään vappua piirittäin eikä yhteinä suurena kokonaisuutena.

Puhujat ja lähettäjä.

Varsinaisia puhujia ei ole tänä vuonna lähetetty keskusviraston kautta. Lähettäjinä ja edustajina ovat olleet J. Kolu, V. Vatia ja E. Savela. J. Kolu kävi Negauneessa tutkimassa sikäläisiä rettelöitä sekä Michiganin kuparialueella lakon alkuaikoina. Matkoilla piti hän puheita useissa eri tilaisuuksissa ja on julkaissut raporttinsa t. p. komitean kautta. Victor Vatia oli edustajana

Työväen-Opiston yhtiökokouksessa. Hänen esintymisensä siellä synnytti harmia jossakin osassa järjestöä, kun hän kannatti Opiston laajentamista. — E. Savela kävi kuparilueella katsomassa asiain tilaa, joka t. p. komitean mielestä oli sillä kerralla siksi kriittillinen, että sen täytyi saada selkkaperäisiä tietoja voidakseen ruveta asian vaatimien toimenpiteisiin. Hän on tehnyt raportissaan selvää siellä vallitsevasta asiain tilasta ja havainnoistaan matkalla.

Rettelö itäp. piirikomitean kanssa.

Työv. Opiston johtokunta lähetti syksypuolella asiamiehensä idän valtioihin, ottamaan oppilaita opiston kirkkovaiktokouluun, myömään Opiston osakkeita, sellittämään Opiston opetusjärjestelmää y. m. Alkaisemmin, nimittäin elokuulla, oli toimeenpaneva komitea antanut oikeuden tälle toverille kulkea järjestön keskuudessa Opiston asiamiehenä, Opiston johtokunnan ohjeiden mukaan. Itäp. piirikomitea kielsi itäpiirin osastoja ottamasta vastaan tätä asiamiestä järjestöstä erottamisen uhalli. Tälle piirikomitean päätökselle t. p. komitea ei löytänyt mitään turvaa järjestömmme säännöistä, joten se päätti, että osastolla on oikeus itse päättää avustavako Opiston asiameistä tai ei ja että piirikomitean "punnajulistus" ei siis voi olla voimassa yhteenkään suomalaisen järjestön osastoon nähden.

Toimeenpanevan komitean päätöksestä huolimatta erotti itäpiirin piirikomitea itäpiirin järjestöstä Ashtabulan, Ashtabula Harborin Bronxin, Nanty Glo'n ja Erlen osastot, jotka olivat antaneet Opiston asiamiehelle oikeuden ajaa asiansa heidän huoneustolissaan. Erottamisjulistuksessa oli ehto, että jos mainitut osastot tunnustavat tehneensä väärin, niin niiden oikeudet piirijärjestössä palautetaan. Toimeenpaneva komitea kieltäytyi erottamasta näitä osastoja s. s. järjestöstä, koska sen edellisiä päätöksiä saman asian suhteen ei oltu kumottu; niitä ei edes kukaan esittänyt kumottavaksi siinä järjestyksessä kuin järjestön säännöt määräävät.

Yleisäänestyksiä.

Lukuuottamatta tavallisia virkailijain vaaleja, on vuoden ajalla toimitettu kolme yleisäänestystä. Heinäkuulla tuli hyväksyttyä Worcesterin osaston ehdotus, että t. p. komitealta kielletään osanotto eli päättämisvalta T. O. yhtiön rahallisissa asioissa. Fitchburgin osaston ehdotus, koskien "Säkeniä"-lehden kannattamista järjestön puolesta sekä sen laajentamista, sisältöä ja tilausintaa, kumottiin yleisäänestyksellä elokuulla. Samoin kumottiin joulukuulla toimitetulla yleisäänestyksellä Chicagoon No. 1 osaston ehdotus piirikomiteain lopettamisesta.

Osastot ja jäsenistö.

Järjestön keskusviraston kirjojen mukaan oli puolueeseen kuuluvia suomalaisia osastoja, jotka välittivät lii-

kettä kielenkääntöviraston kautta, tammik. 1 p. 1912, yhteensä 217. Vuoden kuluessa lopetti toimintansa yhteensä 18 osastoa. Uusia ja uudestaan perustettuja osastoja syntyi vuoden ajalla kaikkiaan 49. Luettelo suomalaisista osastoista ja niiden jäsenmääristä — jäsenmäärät laskettu keskimäärin koko vuoden ajalla kullekin osas tolle myytyjen s. a. veromerkkien perusteella — jouluk. 31 p. v. 1912 on seuraava:

		Itäpiiri.	
Valtio:	Osasto:	Jäsenmäärä	Yhteensä
Conn.	Hartford	7	7
Fla.	Jacksonville	17	17
Maine.	Long Cove	12	
	Monson	19	
	Rockland	20	
	South Thomaston	4	
	Vinal Haven	12	
	West Paris	7	74
	Ashburnham	11	
Mass.	Ashby	9	
	Boston	67	
	Chester	25	
	Clinton	11	
	East Boston (ilmoitettu)	46	
	Fall River	13	
	Fitchburg	350	
	Gardner	167	
	Gloucester	43	
	Lanesville	68	
	Maynard	125	
	North Adams	17	
	Norwood	135	
	Peabody	66	
	Quincy	254	
	Rockport	70	
	Sagamore	14	
	South Carver	22	
	Springfield	49	
	Waltham (ilmoitettu)	25	
West Fitchburg	22		
Winchendon	11		
Worcester	140	1,760	
N. H.	Harrisville	7	
	Lebanon	22	
	Marlboro	23	
	Manchester	12	
	Milford	32	
	New Ipswich	11	
	Newport	60	
	Troy	16	
	West Concord	18	
Wilton	12	213	
N. J.	Englewood	22	
	Jersey City	33	
	Morristown	19	
	Newark	16	89

N. Y.	Bronx	33	
	Brooklyn	125	
	Buffalo	20	
	Jamaica	10	
	New Rochelle	10	
	New York (yhdistyneet)	300	
	White Plains	15	513
Ohio.	Ashtabula	36	
	Ashtabula Harbor	80	
	Aurora	13	
	Chardon	20	
	Cleveland	142	
	Conneaut	52	
	Fairport	13	
	Jacksonville	18	
	Warren	24	
	Youngstown	8	406
Pa.	Bessemer	10	
	Daisytown	58	
	Donora	10	
	Erie	42	
	Fayette City	10	
	Glassport	67	
	Monessen	113	
	New Castle	35	
	Philadelphia	16	
	Pittsburgh	27	
	Woodlawn	23	411
R. I.	Pawtucket	8	8
Vt.	Graniteville	17	
	Ludlow	14	
	Proctor	27	75
	Winooski	17	75
W. Va.	Clarksburg	22	
	Weirton	20	42
			<hr/>
			3.615

Keskiöiri.

Ill.	Chicago No. 1	140	
	Chicago No. 2	17	
	De Kalb	60	
	Joliet	13	
	Waukegan	192	422
Ind.	Clinton	43	
	Muncie	19	62
Mich.	Ahmeek	51	
	Arnold	4	
	Bessemer	25	
	Calumet	44	
	Chassell	26	
	Crystal Falls (ilnotettu)	48	
	Daggett	14	
	Detroit	106	
	Grand Rapids	14	
	Green	21	

	Hancock	158	
	Herman	10	
	Iron River	75	
	Ironwood	42	
	Ishpeming	65	
	Kaleva	17	
	Kreetan	12	
	Marquette	67	
	Mass	63	
	Negaunee	111	
	Newberry	27	
	Paynesville	22	
	Rock	37	
	Rudyurd	6	
	Sault Ste. Marie	50	
	South Range	42	
	Suomi	7	
	Verona	17	1,181
Minn.	Angora	28	
	Aurora	65	
	Bates	15	
	Biwabik	50	
	Blackberry	9	
	Bovey	46	
	Brainerd	30	
	Brookston	22	
	Buhl	13	
	Chisholm	78	
	Corbin	27	
	Crosby	80	
	Crystal Bay	28	
	Cuyuna	23	
	Duluth	300	
	Ely	51	
	Embarras	19	
	Eveleth	64	
	Fairbanks	32	
	Floodwood	7	
	Florenton	33	
	Gilbert	63	
	Gowan	13	
	Hibbing	140	
	International Falls	26	
	Isabella	23	
	Keewatin	29	
	Kinney	51	
	Leipold	20	
	Markham	33	
	Max	20	
	Menahga	13	
	Minneapolis	177	
	Mt. Iron	18	
	Nashwauk	54	
	Northland	20	
	Orr	26	
	Palo	25	

	Pike	27	
	Poupore	13	
	Sandstone	30	
	Sawyer	15	
	Sebeka	20	
	Soudan	25	
	Thomson	12	
	Toimi	24	
	Tolvola	12	
	Two Harbors	25	
	Virginia	225	
	Wagoner	19	
	Wright	5	2,223
N. Dak.	Belden	31	
	Brocket	20	51
S. Dak.	Frederick	24	24
Wis.	Allouez	31	
	Brantwood	44	
	Clifford	50	
	Hartford	9	
	High Bridge	13	
	Iron Belt	8	
	Kenosha	23	
	Maple	25	
	Marengo	9	
	Milwaukee	47	
	Oulu	40	
	Park Point	19	
	Racine	25	
	Redgranite	43	
	Superior	113	
	Waino	11	
	Washburn	9	519
			<hr/>
			4,482

Länelpiiri.

Ariz.	Globe	10	
	Lowell	83	
	Miami	22	115
Cal.	Albion	16	
	Eureka	71	
	Fort Bragg	117	
	Los Angeles	57	
	Rocklin	58	
	San Francisco	154	
	West Berkeley	150	623
Colo.	Leadville	42	
	Telluride	14	56
Idaho.	Enaville	34	
	McCall	25	
	Mullan	32	91
Mont.	Belt	10	
	Bonner	47	
	Butte	217	
	Geyser	5	

	Red Lodge	117	
	Roberts	9	
	Roundup	15	
	Sandcoulee	21	
	Stockett	38	
	Wickes	17	496
Nevada.	Goldfield	21	
	Tonopah	43	64
Ore.	Astoria	258	
	Marshfield	25	
	Portland	200	483
Utah.	Bingham	24	
	Eureka	20	
	Park City	34	78
Wash.	Aberdeen	158	
	Ballard	29	
	Brush Prairie	6	
	Deep River	11	
	Everett	9	
	Hoquiam	128	
	Ilwaco	27	
	Issaquah	14	
	Juanita	29	
	Kirkland	20	
	Pearson	16	
	Raymond	44	
	Seattle	175	
	Spokane	108	
	Tacoma	20	
	Wilkeson	123	
	Winlock	50	
	Woodland	14	981
Wyo.	Cumberland	22	
	Diamondville	32	
	Elkol	25	
	Frontier	23	
	Gunn	26	
	Hanna	182	
	Reliance	19	
	Rock Springs	33	
	Sublet	13	
	Superior	70	451
			<hr/>
			3,438

Yhteensä (Jouluk. 31 p., 1912)

Itäpiiri: 12 eri valtiossa 81 osastoa, 3,615 täysinmaksanutta jäsentä.

Keskipiiri: 7 eri valtiossa 106 osastoa, 4,482 täysinmaksanutta jäsentä.

Länsipiiri: 10 eri valtiossa 61 osastoa, 3,438 täysinmaksanutta jäsentä.

Koko järjestö: 29 eri valtiossa 248 osastoa, 11,535 täysinmaksanutta jäsentä.

Seuraavat ylläolevista eivät olleet vielä suorittaneet järjestön pohjarahaa:

Arlz. Globe.

Mass. North Adams, So. Carver (osa maksettu), West Fitchburg.

Mich. Arnold, Rudyard, Suomi.

Minn. Blackberry, Embarras, Leipold.

N. H. Harrisville, Wilton.

Vt. Ludlow.

Wash. Everett, Issaquah (osa maksettu), Kirkland.

Wis. Park Point, Waino.

Yhteensä: 18.

Vuoden 1913 ajalla syntyi uusia sekä uudestaan perustettuja osastoja seuraavasti:

Itäpiirissä: Waldoboro, Me.; Lowell, Mass.; Pittsfield, Mass.; Fitzwilliam, N. H.; Schenectady, N. Y.; Nanty Glo, Pa.; Westerley, R. I.; Bethel, Vt.

Keskipiirissä: Eldorado, Ill.; Amasa, Mich.; East Branch, Mich.; Jennings, Mich.; Maple Ridge, Mich.; Clinton Town, Minn.; Mesaba, Minn.; Perch Lake, Minn.; Sturgeon Town, Minn.; Wawina, Minn.; Winton, Minn.; Madison, Wis.

Länsipiirissä: Juneau, Alaska; San Pedro, Cal.; Larson, Ida.; Bear Creek, Mont.; Hamilton, Mont.; Vandalia, Mont.; Bingham, Utah; Black Diamond, Wash.; Roslyn, Wash.

Uusia sekä uudelleen eloon herätettyjä osastoja: Itäp. 8, keskip. 12 ja länsip. 9; yhteensä 29.

Samana vuonna lopettivat toimintansa seuraavat osastot:

Itäpiirissä: West Paris, Me.; Waldoboro, Me.; Youngstown, Ohio; Pawtucket, R. I. ja Ludlow, Vt.; yhteensä 5.

Keskipiirissä: East Branch, Mich.; Brocket, N. Dak.; Hartford, Wis.; Iron Belt, Wis.; Washburn, Wis. ja Madison, Wis.; yhteensä 6.

Länsipiirissä: Globe, Ariz.; McCall, Ida.; Belt, Mont.; Butte, Mont.; Bingham, Utah; Sublet, Wyo. ja Elkol, Wyo.; yhteensä 7.

Toimintansa lopettaneita osastoja yhteensä 18. Näiden joukossa on myös Butte, Mont., osasto, joka ei lopettanut toimintaansa seurana, vaan joutui itsestään eroon järjestöstä tultuaan erotetuksi sosialistipuolueesta Butten paikallisjärjestössä vallinneiden rettelöiden takia.

Vuoden 1913 lopussa toiminnassa olleiden osastojen luku oli siis 260 ja niiden keskimääräinen täysinmaksaneiden jäsenten luku veromerkkimyynnin mukaan oli kaikkiaan 12,659.

Yhteenvedo

K. S. järjestön keskusviraston tileistä vuosina 1912 ja 1913.

V. 1912 — Tulopuoli:

Kassa tammik. 2 p.	\$ 2,406.15
Puoluveromerkeistä	12,259.06
Suom. agit. veromerkeistä	6,651.80
Tarpeista ja kirjallisuudesta	1,675.95

T. O. veroista	5,362.14
Edustajakokousveroista	1,244.05
Suomen avustuksia	964.94
Kans. puolueen vaalirahastoon	1,169.46
Mich. 12:nen piirin veroja	51.50
S. s. järjestön pohjarahoja	205.30
"Vappumerkeistä"	279.56
Lahjotuksia	24.81
Sekalaisia tuloja	441.53
Yhteensä	\$32,736.25

V. 1912 — Menopuoli:

Puol. verot kans. ja valtiojärjestölle	\$12,259.06
S. a. verot piirikomiteoille	3,991.08
Palkat ja kulungit	1,475.37
Tarpeisiin ja kirjallisuuteen	1,389.81
T. O. verot — Opistolle	5,362.14
Edust. kokous kulut	4,139.86
Avustuksia Suomeen	964.94
Kans. puolueen vaalirahastoon	1,169.46
Ylimääräisiä avustuksia	350.00
Mich. 12:nen piirin veroja	51.50
Vappumerkit	55.00
Organiseeraajien kustannuksia	96.90
Ed. kokouksen pöytäkirjan kirjottajan palkkio	125.00
Ylimääräisiä suomennostöitä ("Art of Lect.")	60.00
Sekalaisia menoja	568.71
	31,993.64
Kassa jouluk. 31 p.	742.61
Yhteensä	\$32,736.25

V. 1913 — Tulopuoli:

Kassa tammik. 2 p.	\$ 742.61
Puolueveromerkeistä	14,573.79
S. a. veromerkeistä	7,595.55
Tarpeista ja kirjallisuudesta	2,291.84
T. O. veroista	4,783.15
Ed. kok. veroista	1,253.41
Bulgarian ja Serbian avustuksia	652.45
Suomen avustuksia	185.74
Mich. lakkoavustuksia	11,846.77
Mich. 12:nen piirin veroja	83.40
Kansallispuolueen ylimääräisiä veroja	353.80
Lakkolaisten lasten avustusrahaan	21.85
S. s. järjestön pohjarahoja	137.00
W. Va. järjestämISRahastoon	102.04
Sekalaiset tulot	643.02
Yhteensä	\$45,166.42

V. 1913 — Menopuoli:

Puolueverot kans. ja valtiojärjestölle	\$14,573.79
S. a. verot piirikomiteoille	6,076.44

Tarpeisiin ja kirjallisuuteen	2,329.56
Palkat ja kulungit	1,945.00
T. O. verot — Opistolle	4,783.15
Bulgarian ja Serbian avustukset	652.45
Suomen keräykset	185.74
Mich. 12:n piirin verot	83.40
Mich. lakkoavustukset	11,846.77
Kansallispuolueen ylimääräiset verot	353.80
Lakkolaisten lasten avustusrahaan	21.85
W. Va. organiseerausrahastoon	102.04
Lainoja (eri järjestöille)	600.00
Työmiehen puolustuskuluja	40.00
Sekalaisia menoja	568.71
	<hr/>
	\$44,162.70
Kassa jouluk. 31 p., 1913	1,003.72
	<hr/>
Yhteensä	\$45,166.42

Edelläolevat toimintakertomukset — lukuunottamatta tilitys- ja tilastopuolta, jotka allekirjoittanut on kerännyt keskusviraston tili- y. m. kirjoista — luettiin vuonna 1913 toimeenpanevan komitean sitä varten koolle kutsutussa ylimääräisessä kokouksessa tammik. 31 p., 1914. Kokouksessa olivat läsnä kaikki sanotun komitean jäsenet ja kaikki komitean jäsenet, paitsi K. F. Tuhkanen, hyväksyivät kertomuksen.

Toimeenpanevan komitean puolesta,

J. W. SARLUND, sihteeri

Keskustelu.

F. J. SYRJÄLÄ: Työn jouduttamiseksi olisi kertomus lähetettävä vallokuntaan ansaitun lausuntonsa saamaan. Siinä Raivaajaa vastaan tehdyt hyökkäykset te karketi tunnette yhtä hyvin kuin minäkin. Niistä voitaisi vallokunnan lausunnossa sanoa sanottava.

W. BOMAN: Minun nähdäkseni ei tässä ole enää tarpeellista lähteä noita väitöksiä ja letkauksia kumoamaan. Tämä järjestö on niistä jo yirallisesti antanut tuomionsa. On kuitenkin kohtia, joista olisi lausuttava. Siltä yleisäänestystavasta, jolla vallittiin edustaja Indianapolisin kansalliskonventsioonin, olisi mainittava. Mustos-juttu karketi jää sen takia, että idän osastojen taholta ei vaadittu siltä lähempää toimenpiteitä. Se näyttää yksinkertaisesti haudatun. Heillä oli kai aikomus saada Mustonen järjestöön oikein erikois opettajakseen, etteivät kähvellyksistään saisi niin nokalleen kuin Kiviniemi sai kansallistoimeenpanevan komitean tutkijakomitean edessä Työmiehen osakehuijauksien johdosta. Neganneen jutun tutkiminen ei ollut enää heidän taholtaan mitään tutkimista, vaan muodostui se vain tuomilokomiteaksi ja vielä sen jälkeen kun se oli jo Michiganin valtiokomitean taholta tehty, jolle se valta nykyisen järjestömuodon mukaan kuuluukin. Päälliseksi lähetettiin sinne sen laatuaisia puhujia kuin Savela ja Kolu, jotka yhä edelleen sotkivat asiaa.

J. SUOMINEN: Yhdyn Syrjälän ehdotuksen samolla perustella.

L. LEINO: Kertomuksessa on yksi seikka, joka ei tarvitse olla tahallinen valhe, mutta erehdys. Sanotaan, että jos henkilö kuuluu I. W. W. liittoon, ei se vielä todista, että hän on syndikalisti. Kun minä kuulun sosialistipuolueen kautta kansainväliiseen sosialistipuolueeseen, käsittän, että minä olen sosialisti, enkä mikään muu. Ja kun joku kuuluu I. W. W. liittoon, joka taas kuuluu kansainväliseen syndikallistiinliittoon, täytyy käsittää, että hän on syndikalisti.

S. ALANNE: Haluaisin erikoisesti painostaa huomioon sitä seikkaa, että Mrs. Lockwood lähetettiin puhumaan englanninkielisille osastoille tarkoituksella saada valtion t. p. komitea heikkäläisistä. Järjestön t. p. komitean tutkiminen Negauneen jutussa meni yli valtion t. p. komitean vallan. Nykyisen järjestömuodon mukaan heillä ei ollut oikeutta siihen tunkeutua, se oli valtion sisäinen asia. Vieläpä antoi se tuomionsa, joka oli vastainen valtion t. p. komitean päätökselle. — Mrs. Lockwoodin vaikutus Kuparialueen lakon aikana oli sekottavasti häiritsevää. Hänet oli sinne sitä varten t. p. komitean taholta varmasti lähetettykin. Mitä siellä sen johdosta lmeni, voidaan todistaa vaadittaissa.

J. J. NYLANDER: Näyttää sangen merkittävältä, että kertomuksessa nimenomaan vakuutetaan lehtien ylipäänsä olleen molitteettomia v. 1912, vaikka juuri tiedetään olleen asian alvan toisin.

M. TENHUNEN: Mrs. Lockwoodin asiassa, josta kertomuksessa mainitaan, on tapahtunut tietääkseni niinkuin Alanne kertoi. Sihteeri Sarlund hommaill kaikella tavalla lojarlapulaisena niiden puolelta, jotka yrittivät anastaa Negauneen osaston omaisuuden puolueen ulkopuolella olevalle joukkokunnalle.

K. F. TUHKANEN: Niistä asioista, joista minä olen joutunut erimielisyyteen edellisten t. p. komiteain kanssa, olen minä aikanaan antanut selostuksen julkisesti. Riston matkaa itäpiiriin ei oltu alistettu t. p. komitealle hyväksyttäväksi ennen matkan järjestämistä. Se tehtiin sitte vasta kun itäpiiri oli noussut sitä vastustamaan. — Puoluelehtiä vastaan kohdistettu hyökkäys on aina koetettu kohdistaa vain persooniin, koettaen halventaa siten lehtien toimitusten arvoa. — Mustosen juttu raukesi sen takia, että ei voitu saada sitovia todistuksia. Niitä kysyttiin Suomen sos. dem. puoluehallinnolta ja siltä englanninkieliseltä osastolta, johon Mustonen kuului.

Savelaa ei lähetetty Kuparisaarelle puhumaan, vaan ottamaan asioista varmaa selkoa. Mutta kun hän tuli takaisin ja teki matkastaan raportin, oli se todistus vain siitä, että hän oli mennyt yli valtuuksiensa. — Kolun lähetys sinne tarkoitti, että hän tulee siellä puhumaan paikallisosaston valvonnan alla, mutta hänkin menetteli kuten itse halusi.

Mrs. Lockwoodin lähettämistä ei tietääkseni oltu suoranaisesti toimeenpantu t. p. komitean taholta, vaan il-

motettiin hänen matkaohjelmansa s. s. osastoille. En tiedä täydelleen sen asian kehitystä ja kulkua.

Negauneen juttuun nähden katson, että Työväenopistolla ei olisi ollut oikeutta panna henkilöä siihen tutkijakomiteaan. Opistolla sinään ei ole oikeutta sekaantua järjestön sisäisiin asioihin. Sihteeri myi vielä erotamisenkin jälkeen Negauneen vanhalle osastolle veromerkkejä.

Keskustelu päättyi. Asia lähetettiin ponsivaliokuntaan.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että nyt ensiksi otettaisi esille kysymys varojen hankinnasta tämän kokouksen kulujen peittämiseksi.

Järjestön sihteeri J. F. MÄKI ehdotti, että asia lähetetään keskustelutta raha-asiaivaliokuntaan, joka tutkii asian ja esittää sen kokoukselle.

Hyväksyttiin.

Otettiin esille

JÄRJESTÖMUOTOA JA SÄÄNTÖJÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET.

Päätettiin lukea kokoukselle kysymysten alustusten yleiset ponnet, jonka jälkeen keskustelu jaetaan seuraaviin osiin:

Piirijärjestö-asia, piirien säilyttämisestä tai poistamisesta;

järjestöneuvosto;

t. p. komitean valinta laajemmalla alalla.

Alustukset.

S. S. JÄRJESTÖN SÄÄNTÖKYSYMYS.

Toiminnan laajetessa ovat järjestömme nykyiset säännöt käyneet aivan riittämättömiksi. Niiden puutteellisten määräysten ja hataran sanontatavan vuoksi ovat hajotusmestarit saaneet tilaisuuden välttää ja salvarrella asiolta sinne ja tänne ja sillä häirinneet tuntuvasti järjestömme toimintaa. Tämä kai lienee niin tunnettua kaikille jäsenille että siitä ei maksa valvaa pitemmälle puhua.

Tämän poistamiseksi olemme ryhtyneet tarkistamaan järjestömme sääntöjä ja tulleet silloin huomaamaan, että entisiä sääntöjä ei saa toimintaamme vastaavaksi palkkaamallakaan, vaan jos mielitään vetää tarkat rajat toimintamme ohjeeksi, niin täytyy tehdä kokonaan uusi sääntöluonnos. Sen vuoksi olemmekin laatineet uudet säännöt, jotka tässä alempana esitämme sääntöehdotuksena järjestömme edustajakokouksen harkittavaksi ja hyväksyttäväksi.

Että edustajakokous voi käsitellä tämän kysymyksen tarpeellisella perinpohjaisuudella ja päästä mahdollisimman bedelmällisiin tuloksiin, on osastojen ja järjestöme muiden toimintaorganien käsiteltävä jo ennen kokousta tätä kysymystä mahdollisimman perusteellisesti ja evästä edustajansa kautta tuloksia tuottavalla taval-

la. Tätä evästystä helpottaaksemme mainitsemme lyhykäisesti ne perusteet ja näkökohdat, joita silmällä pitäen olemme sääntöehdotuksemme tehneet.

Kuten sääntöehdotuksesta huomaa esitämme järjestömme rakenteen pääasiallisesti pysytettäväksi ennallaan. Eräiltä tahoilta on kyllä esitetty piirijärjestöjen hävittämistä ja piiritoimikuntien lakkauttamista, mutta sillä esityksellä "radikaalien" ohella ei liene suurempaa kannattajajoukkoa, sen osotti selvästi viime vuotena toimitettu yleisäänestys, jossa suurella äänten enemmistöllä hylättiin sellaiset sääntöjen muutokset, joiden tarkoituksena oli sivuuttaa piiritoimikunnat ja piirijärjestöt. Ja samalla kannalla lienee vieläkin järjestömme ajattelevin aines. Ja sillä kannalla he eivät suotta olekaan. Onhan viimeaikainen toiminta päivän selvästi osoittanut, että siellä missä on piirijärjestö kunnollisesti toiminnassa, siellä voivat myös osastot tuloksia tuottavammin asioita järjestää ja tukea koko järjestömme ja sen sanomalehtien toimintaa, kuten itäpiirissä on asian laita. Agitaatiotyön tekemisessä ja työläisten järjestämiseksi voivat piiritoimikunnat aluetoimikuntien avustamana suoriutua paljon tuloksellisemmin kuin millään muulla tavalla. Jos tämä työ jätetään aluetoimikuntien huoleksi, niin jää toimintamme hajanaiseksi ja alttiiksi kaikenlaisille väärinymmärryksille ja hajotusmestarien hyökkäyksille. Jos taas sen työn jättää toimeenpanevan komitean suoritettavaksi, vaikkapa se olisi kokoonpantua laajemmaltakin alalta, niin jää se yhtä hajanaiseksi ja satunnaisuudesta riippuvaksi. Koko itäpiirin noin viisituhatta käsittävä jäsenistö, joitakin "radikaalisia" aineksia lukuunottamatta onkin kaikissa tilaisuuksissa ilmaissut mielipiteenään olevan piirijärjestöjen säilyttämisen. Ja kun ne säilytetään, niin ennen pitkää pääsevät puoluelehtemme ja muut toimintaorganit muissakin piirijärjestöissä sille vakavalle pohjalle, jolla jo itäpiirissä ollaan. Tietysti parannuksia kaipaamme täälläkin, ja niitä saammekin piirijärjestöjen säilyttämisen kautta. Toimintaamme tarvitsee vain tiivistää ja selvittää, niin tulokset paranevat perästä.

Alnoa muutos, mikä järjestömme rakenteeseen on esitetty tehtäväksi, on uuden organin, "järjestöneuvoston" perustaminen. Mitä varten tarvitaan tätä organia, selviää jo tarkalle sääntöehdotuksen lukijalle. Mutta että ei jäisi väärinkäsityksille tilaa, selitämme lyhyesti järjestöneuvoston tarpeellisuuden.

Jo viime edustajakokouksessa esitettiin jonkunmosen kontrollikomitean perustamista järjestöömme. Asia ei ollut silloin vielä kypsynyt, jonka vuoksi esitystä ei silloin hyväksytty yhtäkkisesti esille tullessa. Mutta tarpeellinen ja enemmänkin, välttämätön, se olisi ollut. Ne monet riidat, joita on järjestömme keskuudessa käyty viime vuosien aikana olisivat todennäköisesti saatu paljon pienempiä vahinkoja tuottavasti tasoteltua, jos olisi ollut kontrollikomitea. Näiden kahden vuoden aikana ovat eri piirijärjestöt saaneet uhrata monia tuhansia dollareita riitojen selvittelyyn ja kun ei ole ollut y-

limpää kontrolliorgania, joka itse riitoihin sekaantumatta olisi selvittänyt asioita, niin ei ole tullut vielä kukaan kunnon selvyttää kaikista asioista. Itäpiirikin olisi varmasti säästännyt tämän kautta ainakin \$2,000.00. Ja varmuudella myös voi sanoa, että tätä ylimääräistä edustajakokousta ei olisi tarvittu, sillä riidat eivät olisi päässeet silloin niin turmiollisiksi kuin ne nyt ovat. Kun lasketaan kaikki ne kustannukset, jotka täten ovat kasaantuneet, niin olisi niillä varoilla voinut kustantaa monia vuosia kontrollikomitean olemassaolon.

Mutta riitaisuuksien ohella on muitakin tarkastettavaa. Järjestömmä nykyinen rahavarojen hoito, tilivapauden myöntäminen ja yleensä toimeenpanevan komitean toimien valvominen jää väkisin järjestyksen jäseniltä liian pintapuolisen tarkastuksen alaiseksi. Kun edustajakokouksia pidetään vain neljän vuoden päästä, niin kerääntyy silloin aina edustajakokouksille niin paljon asioita, että parhaalla tahdollakaan ei voi kaikkia niitä perinpohjisesti käsitellä. Varsinkin entisen toiminnan arvoitelemisen ja varojen käytön tarkastaminen ja niiden perusteiden tutkiminen, joihin nojaten tilivapaus myönnetään, jää toisarvoiseksi asiaksi. Sitä vastoin jos joka vuosi kokoontuva järjestöneuvosto, joka on kokoonpanu kaikkien piirijärjestöjen edustajista, ne asiat aina tuoreeltaan tutkii, niin silloin ei jää mitään vaaraa järjestön asioiden ja varojen huonolle hoitamiselle. Se vaikkinnuttaa järjestön asioiden hoidon siltäkin puolelta, että toimeenpanevan komitean jäsenet pääsevät lähempään vuorovaikutukseen piirijärjestöjen eri osien kanssa, jolloin heiltä vähenevät ne paikalliset käsitteet, jotka mahdollisesti tähän asti ovat olleet vaikuttamassa.

Eikö tällöin olisi viisainta valita toimeenpaneva komitea laajemmalla alueella ja jättää järjestöneuvosto valitsematta? Olemme tutkineet tätäkin puolta sangen tarkasti ja tulleet huomaamaan, että jos toimeenpaneva komitea valitaan laajemmalla alalta, niin tulee sen toimintakustannukset kalliimmiksi kuin mitä nykyään voidaan suorittaa. Toimeenpanevan komitean ollessa kokonaisuudessaan järjestön asioiden hoitajana tulee kokoon-tua parhaassakin tapauksessa ainakin joka kahden kuukauden päästä. Se tulisi maksamaan alhaisimpienkin laskujen mukaan noin \$3,600.00 vuodessa ja kuitenkin asioiden hoitaminen ei käy niin joustavasti kuin tämän esittämämme suunnitelman mukaan. Jos taas pyritään kokouksien lukua vähentämään ja asioita ratkaistaan kirjevaihdon avulla, niin joudutaan siihen, että sihteerinä oleva joutuu olojen pakosta, tahtolpa tai oli tahtomatta, paasin asemaan, josta vähitellen saattaa kehittyä mitä arveluttavimpia seurauksia. Meidän järjestömmä keskuudessa on niin paljon aiheettomastikin puhuttu diktaattorivallasta, että kannattaa katsoa, ettei siihen tahtoen asioita johdeta. Nämä kaksi syytä ovat mielestämme tällä kertaa niin painostavat, että emme uskalla ryhtyä esittämään tai kannattamaan sellaisia ehdotuksia että toimeenpaneva komitea valittaisiin idästä, lännestä ja keskivaltioista ja jätettäisiin sille yksinomainen jär-

Jestön asioiden hoitaminen ja kontrolleeraaminen.

Järjestöneuvoston ylläpitäminen tuottaa myös kustannuksia, mutta kun sen ei tarvitse kokontua kuin kerran vuodessa ja pari kertaa asioiden kriittisimpinä ollessa, niin kustannukset eivät nouse sentään niin suuriksi etteikö kannattaisi niitä uhrata. Ja tällöin ei voi tulla kysymykseenkään enempää järjestön sihteerin kuin toimeenpanevan komiteankaan taholta minkäänlaisen paasivallan kasvaminen ja asioiden persoonakohtaiseksi muodostuminen.

Sääntöehdotuksemme on laaja ja yksityiskohtainen. Mutta siitä emme ole selvittyneet muutoin. Olemme halunneet, mikäli olemme järjestön asioita ymmärtäneet, kaikki asiat määritellä niin tarkoin kuin mahdollista että jälkepäin toiminnassa ei voisi tulla erimielisyyksiä tulkinnan perusteella. Erimielisyyksistä eroon pääsemisen yhtenä ehtona on se, että säännöt ovat mahdollisimman selvät ja selkkaperäiset. Kaikesta tarkoituksestamme huolimatta voi niissä olla tulkinnalle varaa ja puuttua niistä sellaisia kohtia, jotka täytyy säännöissä sanoa. Näiden puutteiden korjaamiseksi tekevät toverit parhaan palveluksen esittämällä tarkoituksensa perusteella niissä löytyvät aukko-paikat ja puutteelliset kohdat. Juuri sitä varten tämän alustusselostuksemme olemme laatineet. Toivomme että toverit kaikkialla ennen edustajakokousta ja edustajat vielä edustajakokouksessa tarkoin harkitsevat tätä kysymystä. Olemme vakuutettuja että silloin kaikki toverit asettuvat kannattamaan esittämäämme sääntörakennetta ja sitä suunnitelmaa, jonka olemme tehneet järjestömmä edelleen rakentamiseksi.

Fitchburgissa, Mass., syyskuulla, 1914.

Toverillisesti ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNNAN SÄÄNTÖEHDOTUS S. S. JÄRJESTÖN SÄÄNNÖIKSI.

SUOMALAISEN SOSIALISTIJÄRJESTÖN PERUS- SÄÄNNÖT.

LUKU I.

S. s. järjestön tarkoitus ja toiminta.

Pyk. 1. Tämä järjestö tunnetaan nimellä Yhdysvaltain Suomalainen Sosialistijärjestö. (The Finnish Socialist Organization of United States.)

Pyk. 2. Yhdysvaltain Suomalaisen sosialistijärjestön tarkoituksena on pitää viireillä ja johtaa Yhdysvalloissa toimivien s. s. osastojen, aluejärjestöjen ja piirijärjestöjen keskuudessa yhteistoimintaa sosialismin levittämiseksi ja valistustyön tekemiseksi etupäässä suomalaisten keskuudessa; perustaa sosialistiosastoja; valvoa osastojen, aluejärjestöjen ja piirijärjestöjen toimintaa ja olla yhdysstiteenä osastojen, aluejärjestöjen ja piirijärjestöjen sekä Yhdysvaltain sosialistipuolueen välillä.

Pyk. 3. Tämä järjestö toimii Yhdysvaltain sosialistipuolueen ohjelman, peruslakien ja päätösten sekä s. s. järjestön hyväksymien sääntöjen ja päätösten mukaisesti.

LUKU II.

S. s. järjestön muodostuminen.

Pyk. 1. Suomalainen sosialistijärjestö muodostuu niistä Yhdysvaltain sosialistipuolueeseen kuuluvista suomalaisista sosialistiosastoista, jotka hyväksyvät edellisessä luvussa mainitut tarkoituserät ja täyttävät Yhdysvaltain sosialistipuolueen, s. s. järjestön ja sen piiri- ja aluejärjestöjen asettamat velvollisuudet.

Pyk. 2. S. s. osaston ohella on s. s. järjestössä tunnettuja virallisia toimintaorgaaneja aluejärjestöt ja alue-toimikunnat, piirijärjestöt ja piirit toimikunnat, sekä s. s. järjestön toimeenpaneva komitea ja järjestöneuvosto.

Pyk. 3. S. s. osastoja perustetaan vain yksi kullekin paikkakunnalle, ellei s. s. järjestön toimeenpaneva komitea paikkakunnalla jo ennestään toimivan s. s. osaston ja sen alueen alue- ja piirit toimikunnan suosituksesta anna erikoista lupaa useampien osastojen perustamiseen.

LUKU III.

S. s. järjestön asioiden määrääminen.

Pyk. 1. S. s. järjestön sisäisistä asioista päättää s. s. järjestön edustajakokous ja järjestön yleisäänestys, sekä niiden väliajoilla s. s. järjestön toimeenpaneva komitea ja järjestöneuvosto.

LUKU IV.

S. s. järjestön edustajakokoukset.

Pyk. 1. S. s. järjestön varsinaisia edustajakokouksia pidetään aina samana vuotena kuin Yhdysvaltain sosialistipuolueen varsinaiset yleiset konventsiot ja ylimääräisiä edustajakokouksia silloin kun sitä järjestön jäsenistö vaatii ja siitä järjestön jäsenten yleisäänestyksellä päätetään. Varsinaiset edustajakokoukset on pidettävä aina sen jälkeen kun Yhdysvaltain sosialistipuolueen konventsiot on pidetty. Edustajakokousten ajan ja palkan määrää toimeenpaneva komitea.

Pyk. 2. Edustajakokouksissa on käsiteltävä seuraavat asiat:

a) Arvosteltava toimeenpanevan komitean ja järjestöneuvoston toimintakertomus edustajakokousten väliseltä ajalta;

b) päättää s. s. järjestön yleisestä luento-, agitatorni- ja järjestämistyön tekemisestä;

c) päättää s. s. järjestön veroista;

d) päättää s. s. järjestön kontrollin alaisten sanomalehtien periaatteellisesta kannasta ja suhtautumisesta s. s. järjestön ja Yhdysvaltain sosialistipuolueen yleisiin asioihin;

e) päättää s. s. järjestön kontrollin alaiseksi pyrkivien sanomalehtien anomuksista;

f) päättää s. s. järjestön palveluksessa olevien henkilöiden palkoista;

g) päättää muista, näiden sääntöjen määräämällä tavalla, edustajakokoukselle esitetyistä asioista.

Pyk. 3. S. s. järjestön edustajakokoukselle ovat oikeutettuja esittämään asioita kaikki s. s. osastot, alue-toimikunnat, aluejärjestöt, piiritoimikunnat, piirijärjestöt, toimeenpaneva komitea ja järjestöneuvosto. Esitykset täytyy tehdä kirjallisesti alustuksen muodossa ja tulee esittäjän lähettää ne toimeenpanevalle komitealle 60 vuorokautta ennen edustajakokousta. Toimeenpanevan komitean on alustukset julaistava järjestön lehdissä ja toimittava ne yhdeksi alustusvihkoksi ja lähetettävä 30 vuorokautta ennen kokousta sitä kappale s. s. osastoille, alue- ja piiritoimikunnille, järjestöneuvostolle ja valituiksi tulleille edustajille.

Pyk. 4 S. s. järjestön edustajavaaleja varten jakaa kunkin piirin piiritoimikunta piirinsä vaalialueihin, joista jäsenten yleiskäynnistyksellä valitaan yksi edustaja kunkin 300 jäsentä kohti. Jos vaalialueen jäsenluku ei sovi täysille kolmisataluvulle ja ylijäämä tekee 201 tai sitä enempi, niin vaalialue on oikeutettu valitsemaan yhden lisäedustajan.

Pyk. 5. Toimeenpanevan komitean on julaistava piiritoimikunnilta saamansa vaalialuejako vähintään 90 vuorokautta ennen edustajakokousta ja kehoitettava kunkin vaalialueen osastoja nimittämään niin monta ehdokasta kuin kullakin vaalialueella on oikeus valita edustaja edustajakokoukseen. Osastojen on 30 vuorokauden kuluessa toimeenpanevan komitean kehotuksen saatuaan, nimittettävä ne ehdokkaat, tiedusteltava nimittämiltään ehdokkaita ottavatko he ehdokkuuden vastaan ja lähetettävä ehdokkaiksi lupautuneiden nimet ja osoitteet järjestön keskusvirastoon. Sen jälkeen on toimeenpanevan komitean lähetettävä jokaiselle osastolle vaaliliput ja julistettava vaalit toimitettavaksi 30 vuorokauden kuluessa. Osastojen on heti äänestyksen toimitettua lähetettävä äänestyksen tulokset järjestön keskusvirastoon ja toimeenpaneva komitea julkaisee vaalien tulokset järjestön lehdissä. Enemmän ääniä saaneet tulevat edustajiksi ja muut varajäseniksi siinä järjestyksessä kun heidän äänimääränsä edellyttää. Valituiksi tulleille edustajille on toimeenpanevan komitean ilmoitettava valinnasta vähintään 15 vuorokautta ennen edustajakokousta. Jos valittu edustaja ei voi täyttää edustajavelvollisuuttaan, niin on hänen ilmoitettava siitä heti toimeenpanevalle komitealle, joka kutsuu lähinnä ääniä saaneen hänen tilalleen.

Pyk. 6. Edustajakokouksissa täytyy järjestön sihteerin olla läsnä ja on hänellä kokouksissa täydet edustaja-oikeudet. Täydet edustaja-oikeudet on myös kaikkien s. s. järjestön kontrollin alaisina olevien päivälehtien vastaavilla toimittajilla ja järjestöneuvoston keskuudestaan valitsemalla yhdellä edustajalla.

Pyk. 7. Edustajakokouksien edustajille maksetaan kyytikulut turistitaksan mukaan ja \$2.50 päivältä päiväruhua kokous- ja matkapäiviltä.

Pyk. 8. Edustajakokouksien kulut suoritetaan edustajakokousrahastosta, johon varat hankitaan jäsenkohtaisella verotuksella siten, että jokaiselta jäseneltä kannetaan 15 senttiä vuosittain tammikuulla. Jos täten koottu edustajakokousrahasto ei riitä kunkin edustajakokouksen kuluihin, on toimeenpanevan komitean täytettävä puuttuva summa järjestön kassasta ja heti edustajakokouksen jälkeen kannettava niin suuri jäsenkohtainen ylimääräinen vero kuin puuttuva summa edellyttää. Jos taas edustajakokousrahastoon jää ylijäämää, päättää sen käytämisestä seuraava edustajakokous. Toimeenpanevalle komitealle ei ole oikeutta tätä rahastoa käyttää muihin tarkoituksiin.

Pyk. 9. Edustajakokouksien alkuvalmistelut suorittaa, toimeenpanevan komitean ohjeiden mukaisesti, sen paikkakunnan osasto, millä paikkakunnalla edustajakokous kulloinkin pidetään.

Pyk. 10. Edustajakokousten päätökset ja hyväksymät säännöt astuvat heti voimaan kokouksen päätyttyä.

LUKU V.

S. s. järjestön yleisäänestykset.

Pyk. 1. Jokainen s. s. järjestöön kuuluva osasto ja järjestöneuvosto on oikeutettu esittämään asioita yleisäänestyksellä päätettäväksi ja toimeenpanevan komitean on otettava esitykset huomioon, jos ne eivät ole ristiriidassa Yhdysvaltain sosialistipuolueen ja s. s. järjestön sääntöjen kanssa. Yleisäänestykset tulee tehdä kirjallisesti ja äänestyksen alaiseksi esitettävät asiat tulee esittää selvästi ja asiallisesti yleisäänestyksessä. Jollei muoto ole selvä, on toimeenpanevan komitean laadittava esitys selvään muotoon ja esitettävä se yleisäänestysesityksen tehneen hyväksyttäväksi. Sen jälkeen on toimeenpanevan komitean julistettava esitys järjestön osastojen hyväksyttäväksi. Hyväksymisaika on 30 vuorokautta.

Pyk. 2. S. s. osaston tekemän yleisäänestyksen täytyy saada vähintään yhden viidennennosan s. s. järjestöön kuuluvien osastojen hyväksymisen tullakseen asetetuksi yleisäänestykselle. Jos esitys saa määrätyn kannatuksen, on toimeenpanevan komitean viipymättä alistettava esitys yleisäänestyksen alaiseksi ja lähetettävä jokaiselle s. s. järjestöön kuuluvalla osastolle vähintään niin monta äänestyslippua kuin osastossa on täysin maksaneita jäseniä.

Järjestöneuvoston tekemä yleisäänestysesitys menee yleisäänestykselle tarvitsematta saada osastojen kannatusta.

Yleisäänestysliput on muodostettava siten että jokaisella jäsenellä on tilaisuus äänestää myöten taikka vastaan.

Pyk. 3. Toimeenpanevalle komitealle ei ole oikeutta asettaa kahta samaa asiaa koskevaa vastakkaista yleisäänestysesitystä samalla alkaa osastojen hyväksyttäväksi ja äänestettäväksi. Aslaa, josta yleisäänestyksellä

on päätetty, ei voida asettaa uudelleen yleisäänestyksen alaiseksi ennen kuin on kulunut vähintään 6 kuukautta edellisestä yleisäänestyksestä.

LUKU VI.

Toimeenpaneva komitea ja sen tehtävät.

Pyk. 1. S. s. järjestön asioita hoitaa toimeenpaneva komitea, johon kuuluu seitsemän jäsentä, järjestön sihteeri seitsemäntenä. Toimeenpanevan komitean toimintapaikka tulee olla siellä missä kulloinkin Yhdysvaltain sosialistipuolueen päämaja sijaitsee. Niin kauvan kuin päämaja sijaitsee Chicagossa, Ill., valitaan toimeenpanevan komitean jäsenet Illinoisin ja Indianan valtion sekä Wisconsinin valtion etelä-osan s. s. osastoista. Jos niistä valtioista ei saada kykeneviä jäseniä, niin valittakoon sitte lähinnä olevista valtioista järjestöneuvoston harkinnan mukaan.

Pyk. 2. Toimeenpanevan komitean jäsenehdokkaaksi on kelvollinen jokainen edellisessä pykälässä määritellyllä alueella asuva, vähintään kaksi vuotta s. s. järjestöön yhtämittäa kuulunut jäsen, joka tuntee sosialidemokratian periaatteet ja menettelytavat, sekä on tunnettu tarmokkaaksi, varmaksi ja rehelliseksi puoluejäseneksi.

Pyk. 3. Toimeenpanevan komitean jäsenet valitaan s. s. järjestön yleisäänestyksellä. Kunkin vuoden loka-kuulla saa jokainen järjestöön kuuluva osasto nimittää kuusi ehdokasta toimeenpanevan komitean jäseniksi. Senjälkeen on nimitetyillä ehdokkailla hyväksymis- tai kieläytymisaikaa 20 vuorokautta. Ehdokkaiksi jääneistä muodostaa toimeenpaneva komitea ehdokaslistan ja lähettää niiltä jokaiselle s. s. järjestöön kuuluvalla osastolle niin monta kappaletta kuin osastossa on jäseniä. Äänestys on toimitettava 30 vuorokauden kuluessa. Osastojen on lähetettävä äänestyksen tulokset määrätyn ajan kuluessa järjestön keskusvirastoon. Kuusi enimmäin ääniä saanutta tulee toimeenpanevan komitean vakinaiseksi jäseniksi (järjestön sihteeri tulee seitsemänneksi, mutta häntä koskeva kohta on näiden sääntöjen seitsemännessä luvussa) ja neljä lähinnä äänimäärässä olevaa varajäseniksi. Vakituiseksi jäseniksi valitut astuvat toimeensa kunkin vuoden tammikuun ensi päivänä.

Jos toimeenpanevan komitean jäsen vapaaehtoisesti eroaa tai erotetaan talkka kuoleman kautta joutuu eroon toimeenpanevasta komiteasta, täytetään avonaiseksi joutunut paikka sillä tavalla kuin näiden sääntöjen kuudennessatoista luvussa kolmannessa pykälässä määrätään.

Pyk. 4. Jos toimeenpanevan komitean jäsenehdokkaiksi ehdokaslistalle jää vain niin monta ehdokasta kuin on toimeenpaneva komiteaan valittava jäseniä, on silloin äänestyslistat muodostettava siten, että jäsenet voivat äänestää myöten tai vastaan. Jos äänestykseen osastaneiden enemmistö äänestää ehdokasta vastaan, ei hän tule valittua jäseneksi. Tällöin on toimeenpanevan komitean heti julistettava uudelleen ehdokkaikitten nimittämis-

alka puuttuvan jäsenmäärän täyttämiseksi ja toimitettava uudet vaalit edellisessä pykälässä määrättyllä tavalla. Jos tällöin ei saada toimeenpanevaa komiteaa täysilukukseksi tammikuun ensimmäiseen päivään mennessä, niin nimittää järjestöneuvosto toimeenpanevaan komiteaan väliaikaiset jäsenet, joiden toiminta-aika päättyy heti, kun vakinaiset jäsenet on saatu valittua.

Jos toimeenpanevan komitean jäsenehdokkaiksi ehdokaslistalle jää vähemmän kuin on valittava jäseniä, on toimeenpanevan komitean julistettava uusi jäsenehdokaiden nimittämissaika. Jos tämän tähden ei saada toimeenpanevan komitean jäseniä valittua tammikuun 1 päivään mennessä, menetellään samalla tavalla kuin edellisen kohdan loppuosassa on määrätty.

Pyk. 5. Toimeenpanevan komitean tehtävänä on:

a) valvoa, että s. s. järjestöön kuuluvat osastot, aluejärjestöt ja niiden toimikunnat, piirijärjestöt ja niiden toimikunnat, sekä muut s. s. järjestön kontrollin alaisena olevat puolueorganit toimivat näiden sääntöjen ja s. s. järjestön hyväksymien menettelytapojen ja päätösten mukaisesti;

b) ristiriitaisuuksien sattuessa tai muutoin tarpeentullen vaatia alaisiltaan orgaaneilta, joiden on vaatimusta viivyttämättä noudatettava, selkkaperäinen selvitys kulloinkin kysymyksessä olevasta asiasta ja otteet tarpeellisista asiakirjoista, toimittaa asian sitä vaatiessa tarkka tutkinto, sekä antaa asiasta päätöksensä näiden sääntöjen määräämässä järjestyksessä;

c) valvoa s. s. järjestön keskuudessa harjotettavaa yleistä valitus- ja agitatsioonityötä;

d) ottaa ja erottaa järjestön edustajakokousten päätösten mukaisesti järjestön yleistä valitus- ja agitatsioonityötä varten tarvittavat luennoitsijat, organiseeraajat ja kiihotuspuhujat, määrätä heidän esityksiensä laadun ja matkat, valvoa heidän toimintaansa ja määrätä heidän palkkansa edustajakokousten antamien ohjeiden mukaisesti;

e) valvoa, että s. s. järjestön kontrollin alaisia sanomalehtiä toimitetaan kansainvälisen sosialidemokratian, Yhdysvaltain sosialistipuolueen ja s. s. järjestön päätösten mukaisesti ja että niiden sanomalehtien eri kustannusyhtiöt elvät harjoita sosialistiselle yhteistyölle vahingollista kilpailua;

f) hyväksyä tai hyljätä väliaikaisesti edustajakokousten väliajoilla s. s. järjestön kontrollin alaiseksi pyrkivien sanomalehtien anomukset;

g) päättää koko järjestöä koskevista avunkeräyspyynnöistä;

h) lähettää tarpeen tullen keskuudestaan valitseman edustajan piirijärjestöjen edustajakokouksiin ja järjestön kontrollin alaisena olevien sanomalehtikustannusyhtiöiden kokouksiin;

i) ottaa ja erottaa apulainen järjestön sihteerille tarpeen mukaisesti, määrätä hänen palkkansa ja työvelvollisuutensa yhdessä järjestön sihteerin kanssa, sekä valvoa hänen toimintaansa;

j) valita keskuudestaan muut tarpeelliset virkailijat ja järjestön rahastonhoitaja, jolta on vaadittava riittävä takaus;

k) valita keskuudestaan tarkastajat, jotka kerran kuussa tarkastavat järjestön sihteerin ja rahastonhoitajan tilit ja kassan;

l) tehdä toimintakautensa päättyessä toiminta- ja tilikertomus toiminta-ajaltaan järjestön neuvostolle;

m) edistää voimilnsa mukaisesti etupäässä suomalaisten työläisten taloudellista ja osuustoiminnallista järjestäytymistä.

Pyk. 6. Toimeenpanevalle komitealla on oikeus pidättää järjestön sihteeri toimestaan, jos hän toimii Yhdysvaltain sosialistipuolueen periaatteiden, ohjelman, sääntöjen, päätösten tai s. s. järjestön sääntöjen tai päätösten vastaisesti taikka ei alistu noudattamaan toimeenpanevan komitean päätöksiä. Pidätetyn tilalle tulee toimeenpanevan komitean valita heti väliaikainen sihteeri. Pidättämispäätöksensä on toim. p. komitean alistettava heti asianmukaisilla selityksillä ja pidätetyn sihteerin vastaselityksillä varustettuna s. s. järjestön jäsenten yleisäänestyksellä ratkaistavaksi. Jos toimeenpanevan komitean pidättämispäätös tulee yleisäänestyksellä hyväksytyksi, katsotaan sihteeri lopullisesti erotetuksi toimestaan. Mutta jos enemmistö äänestyksessä ei hyväksy toimeenpanevan komitean pidättämispäätöstä, astuu sihteeri takasin toimeensa ja on hänelle maksettava täysi palkka siltä ajalta kun hän oli toimestaan pidätetty.

Pyk. 7. Toimeenpanevalle komitealla on päätösvalta edustajakokousten välilajoilla kaikissa koko s. s. järjestöä koskeissa asioissa voimatta kuitenkaan päättää missään asiassa s. s. järjestön edustajakokousten ja yleisäänestyspäätösten tai sääntöjen vastaisesti. Toimeenpanevalle komitealla on oikeus täydentää tai kumota omia tai edellisen toimeenpanevan komitean jäsenten tekemiä päätöksiä, jos ne ovat ristiriidassa näiden sääntöjen tai järjestön edustajakokousten päätösten ja hyväksymien menettelytapojen taikka järjestön edun kanssa.

Pyk. 8. Toimeenpanevalle komitealla on oikeus kumota piirikokouksien tai piiritoimikunnan sellaiset päätökset, jotka ovat ristiriidassa Yhdysvaltain sosialistipuolueen periaatteiden tai sääntöjen taikka s. s. järjestön sääntöjen, päätösten tai hyväksymien menettelytapojen kanssa. Jos asianomainen piiritoimikunta yrittää toteuttaa toimeenpanevan komitean kumoamaa päätöstä, on toimeenpanevalle komitealla oikeus kieltää piiritoimikunnalla toimintavaltuudet ja pidättää piirin vero-osuus järjestön agitatsioonivaroista ja nimittää väliaikainen piiritoimikunta, antaa sille piirijärjestölle kuuluva vero-osuus ja velvoittaa se toimimaan piirin asioiden hoitajana. Erotetulla piiritoimikunnalla on oikeus vedota asiansa, 30 vuorokauden kuluessa erottamispäätöksestä lukien, järjestöneuvoston päätettäväksi. Jos järjestöneuvoston päätös ei tyydytä asianomaista, on siltä oikeus vedota 30 vuorokauden kuluessa järjestön yleisäänestykselle siinä järjestyksessä kuin näiden sääntöjen viidennessä luvus-

sa määrätään. Jos veotamista ei ole määrätyn ajan kuluessa tehty tai ylempät organit ovat vahvistaneet toimeenpanevan komitean päätöksen, on väliaikaisen piiritoimikunnan viipymättä toimitettava uuden vakituksen piiritoimikunnan vaallt piirijärjestön sääntöjen määräämässä järjestyksessä. Jos toimeenpanevan komitean päätös tulee kumottua ylempien organien toimesta, on toimeenpanevan komitean viivyttämättä palautettava toimintavaltuudet ja vero-osuusoikeus entiselle piiritoimikunnalle. Erotetun piiritoimikunnan on luovutettava piirin kaikki omaisuus ja arkisto väliaikaiselle piiritoimikunnalle, jonka tulee taas vuorostaan ne luovuttaa toimintansa päättyessä vakinaiselle piiritoimikunnalle.

Pyk. 9. Jos toimeenpanevan komitean päätökset eivät tyydytä järjestön jäseniä, voivat ne vedota 30 vuorokauden kuluessa järjestöneuvoston kumottavaksi. Järjestöneuvoston päätöksestä voi vielä vedota tyytymätön asianomaisen järjestön yleisäänestykselle näiden sääntöjen viidennen luvun määräämässä järjestyksessä ja on yleisäänestyksellä tehty päätös lopullinen.

Pyk. 10. Jos toimeenpaneva komitea ei katso voivansa päättää jossakin asiassa ja ottaa edesvastuuta kantakseen, on sen alistettava asia järjestöneuvoston päättäväksi.

Pyk. 11. Toimeenpaneva komitea on kokonaisuudessaan sekä omasta että toimitsijoittensa puolesta vastuunalainen niin rahavarojen hoitamisesta kuin kaikista muistakin asioista järjestöneuvostolle ja järjestön edustajakoukselle. Kalkessa toiminnassaan tulee toimeenpanevan komitean noudattaa tarkasti näitä sääntöjä, järjestön edustajakokousten päätöksiä ja Yhdysvaltain sosialistipuolueen ohjelmaa, sääntöjä ja päätöksiä.

Pyk. 12. Toimeenpanevan komitean on kokoonnuttava varsinaisiin kokouksiin kerran kuussa, aikana, jonka se itse saa päättää, ja ylimääräisiin kokouksiin järjestön sihteerin kutsusta.

Toimeenpaneva komitea on päätösvaltainen viiden jäsenen läsnäollessa.

Pyk. 13. Toimeenpanevan komitean jäsenille maksetaan kyytikulut ja korvaus kulutetusta ajasta järjestön kassasta.

LUKU VII.

S. s. Järjestön sihteeri ja sen tehtävät.

Pyk. 1. S. s. järjestön keskusvirastoa hoitaa toimeenpanevan komitean valvonnan alaisena järjestön sihteeri, joka valitaan vuosittain järjestön jäsenten yleisäänestyksellä samaan aikaan ja samalla tapaa kuin toimeenpanevan komitean vaallista on määrätty. Jokainen s. s. järjestöön kuuluva osasto on oikeutettu nimitämään yhden alempana mainitut kelpoisuusehdot täyttävän henkilön järjestön sihteerilehdokkaaksi. Järjestön sihteerin toiminta-aika on yksi vuosi ja astuu hän toimeensa kunkin vuoden tammikuun ensi päivänä.

Pyk. 2. Järjestön sihteerin ehdokkaaksi on kelvollinen jokainen s. s. järjestöön yhtämittä vähintään kolme vuotta kuulunut jäsen, joka tuntee sosialdemokratian periaatteet ja menettelytavat, on tunnettu tarmokkaaksi ja varmaksi sosialistiseksi puoluemieheksi, sekä osaa suomenkielen ohella riittävästi englanninkieltä ja pystyy täyttämään näissä säännöissä määrätyt tehtävät.

Pyk. 3. Jos järjestön sihteerin ehdokkaaksi ehdokaslistalle jää ainoastaan yksi ehdokas, on äänestyslista muodostettava siten, että jäsenet voivat äänestää myöten tai vastaan.

Jos järjestön sihteerin ehdokkaaksi ei jää yhtään ehdokasta tai yhden ehdokkaan ollessa äänestää äänestäjien enemmistö ehdokasta vastaan on toimeenpanevan komitean julistettava uusi ehdokasten nimittämisajka. Jos tällöin ei voida sihteerinä valita ennen tammikuun ensi päivää, on toimeenpanevan komitean valittava väliaikainen sihteeri siksi aikaa kun vakinainen on saatu valituksi.

Pyk. 4. Järjestön sihteerin tehtävä on hoitaa järjestön keskusvorastoa ja silloin kun apulaista pidetään, apulaisen kanssa yhdessä suorittaa seuraavat tehtävät:

a) kutsua toimeenpanevan komitean jäsenet ylimääräiseen kokoukseen, kun asiat siihen aihetta antavat tai toimeenpanevan komitean jäsen sitä vaatii;

b) tehdä pöytäkirjat toimeenpanevan komitean kokouksesta;

c) valmistaa ja esittää asioita toimeenpanevan komitean kokouksille ja milloin on välttämätöntä, kirjevalhdon kautta toimeenpanevan komitean jäsenille, sekä antaa tarkat selostukset toimistaan toimeenpanevalle komitealle;

d) välittää kaikki toimeenpanevalle komitealle kuuluva kirjevalhto;

e) laatia kaikista järjestön asioista tarpeelliset kiertokirjeet, julistukset ja yleisäänestykset toimeenpanevan komitean määräämällä tavalla, lähettää ne aikanaan järjestön sanomalehdille julkaisemista varten;

f) koota ja säilyttää kaikki tärkeämpi kirjevalhto, asiakirjat ja kiertokirjeet järjestön arkistossa;

g) vaatia vuosittain tammikuun aikana piiritöimikunnilta yleinen tilasto osastojen toiminnasta ja jäsenluvusta, sekä otteet piiri- ja aluetöimikuntien toiminta- ja tilikertomuksista;

h) laatia toimeenpanevan komitean määräyksen mukaisesti toimintakautensa päättyessä toiminta- ja tilikertomus toimeenpanevan komitean ja järjestön keskusvoraston toiminnasta, sekä laatia seuraavan vuoden tulo- ja menoarvio;

i) laatia yhteenveto vuotuisista toiminta- ja tilikertomuksista ja tilastoista järjestön edustajakokouksille toimeenpanevan komitean määräyksen mukaisesti;

j) pitää kaksinkertaista kirjanpitoa järjestön rahoista;

k) välittää s. s. osastoille kuuluvat veromerkit ja kantaa määrätyt verot;

l) välittää kaikki kirjevaihto järjestöneuvoston jäsenille, niin toimeenpanevalta komitealta kuin muiltakin järjestön organeilta;

m) järjestää järjestön luennollisjoiden, organiseraajien ja kiihotuspuhujien matkat ja valvoo heidän toimintaansa toimeenpanevan komitean antamien ohjeiden mukaisesti;

n) toimittaa ja välittää kaikki kielenkääntö Yhdysvaltain sosialistipuolueen ja s. s. järjestöön kuuluvien organien välillä;

o) täyttää Yhdysvaltain sosialistipuolueen taholta järjestön sihteerin tehtäväksi asetetut tehtävät;

p) suorittaa toimeenpanevan komitean määräyksestä muut satunnaiset tehtävät.

Pyk. 5. Kaikesta toiminnastaan on järjestön sihteeri vastuunalainen toimeenpanevalla komitealla, järjestöneuvostolle ja järjestön edustajakokoukselle.

LUKU VIII.

S. s. järjestön järjestöneuvosto ja sen tehtävät.

Pyk. 1. S. s. järjestön edustajakokousten välilläjoilla toimeenpanevan komitean ja sen toimitsijoiden, sekä yleensä koko järjestön asioiden tarkastajana on järjestöneuvosto, johon kuuluu seitsemän jäsentä.

Pyk. 2. Järjestöneuvostoon valitsee toimeenpaneva komitea keskuudestaan yhden jäsenen ja kukin piirijärjestö jäsentensä yleisäänestyksellä kaksi jäsentä siinä järjestyksessä kuin näissä säännöissä piirijärjestöjä koskevassa luvussa määrätään. Järjestöneuvoston jäsenten toiminta-aika on yksi vuosi ja astuvat he toimeensa kukin vuoden tammikuun ensi päivänä.

Pyk. 3. Järjestöneuvosto kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kerran vuodessa, tammi- tai helmikuulla, toimeenpanevan komitean lähemmin määräämänä aikana. Ylimääräisiä kokouksia pitää järjestöneuvosto aina kun erittäin tärkeät asiat sitä vaativat.

Ylimääräisten kokousten pitämisestä päättää järjestöneuvosto itse jäsentensä kirjevaihdon kautta toimitetulla äänestyksellä. Järjestöneuvoston kokoukset pidetään aina siellä missä toimeenpanevan komitean toimintapaikka sijaitsee. Järjestöneuvoston kokouksissa saavat olla läsnä neuvottelevina jäseninä toimeenpanevan komitean jäsenet ja on heillä niissä puheoikeus, mutta eivät saa ottaa osaa äänestyksiin, lukuunottamatta toimeenpanevan komitean virallista edustajaa.

Järjestöneuvosto on päätösvaltainen viiden jäsenen läsnäollessa.

Pyk. 4. Järjestöneuvoston varsinaisissa kokouksissa käsitellään seuraavat asiat:

a) luetaan toimeenpanevan komitean toiminta- ja tilikertomus sekä tilintarkastajan lausunto edelliseltä vuodelta, arvostellaan ne ja päätetään tilivapauden myöntämisestä;

b) päätetään toimeenpanevan komitean kuluvan vuoden tulo- ja menoarvosta;

c) päätetään järjestön yleisen vallistus- ja agitatsio- nityön harjottamisesta edustajakokouksen antamien oh- jelden mukaisesti;

d) päätetään kalkki järjestöneuvoston ratkaistavak- si esitetyt asiat;

e) annetaan ohjeita toimeenpanevalle komitealle vas- taisen toiminnan varalle;

f) päätetään muista esille tulevista asioista.

Pyk. 5. Järjestöneuvoston ylimääräisissä kokouksi- sa käsitellään ne asiat mitä on vedottu järjestöneuvoston ratkaistavaksi.

Pyk. 6. Ylimääräisten kokousten pitämistä vält- tääkseen tulee järjestöneuvoston käsitellä ja päättää sille esitettyjä asioita kirjevaihdon kautta mikäli se suinkin on mahdollista.

Pyk. 7. Järjestöneuvoston päätöksin tyytymätön jär- jestöorgaani voi vedota kulloinkin kysymyksessä olevan päätöksen 30 vuorokauden kuluessa s. s. järjestön jäsen- ten yleisäänestyksellä ratkaistavaksi silnä järjestyksessä kuin näiden sääntöjen vliidennessä luvussa yleisäänestyk- sistä määrätään.

Pyk. 8. Jos järjestöneuvosto ei katso voivansa ottaa jotakin asiaa päätettäväkseen ja siitä edesvastuuta kan- taakseen, on sen alistettava asia s. s. järjestön jäsen- ten päätettäväksi. Tällöin on järjestöneuvoston laadittava kysymyksessä olevasta asiasta selvä yleisäänestysesitys, jonka tulee toimeenpanevan komitean alistaa s. s. järjes- tön jäsen- ten päätettäväksi yleisäänestyksellä.

Pyk. 9. Järjestöneuvosto on vastuunalainen s. s. jär- jestön edustajakokoukselle.

Pyk. 10. Järjestöneuvoston jäsenille maksetaan kor- vausta kokouksissa käynnistä saman säännön mukaisesti kuin järjestön edustajakokousten edustajille korvauksen maksamisesta on näissä säännöissä määrätty.

LUKU IX.

S. s. järjestön luennoitsijat, organiseeraajat ja puhujat.

Pyk. 1. S. s. järjestön palveluksessa on pidettävä luennoitsijolta, organiseeraajia ja kiihotuspuhujia sikäli kuin järjestön edustajakokous niistä päättää, järjestön rahavarat sen sallivat ja erikoistarvetta niiden pitämi- seen ilmenee.

Pyk. 2. Luennoitsijoiden, organiseeraajien ja kiiho- tuspuhujien on:

a) luennoitava ja puhuttava toimeenpanevan komi- tean ja järjestön sihteerin määräämistä aineista ja nou- datettava heldün antamia ohjeita ja määräyksiä toimin- nassaan;

b) otettava selkoa osastojen, alue- ja piiritoimikun- tien toiminnasta ja missä huomaa laiminlyöntiä ja risti- riitaisuutta, huomautettava siitä asianomaisille ja jos asia näyttää vaativan erikoisempaa toimenpiteitä, saatettava se järjestön sihteerin tietoon;

c) toimittava järjestön sanomalehtien ja puoluekirjallisuuden levittäjänä ja selostettava yleensä työväenlehtien merkitystä työväen luokkataistelussa;

d) valmistettava kuukausittain selostus toimintaan järjestön sihteereille.

Pyk. 3. Luennoltisijolta, organiseeraajia ja kiihotuspuhujia valitessa on toimeenpanevan komitean otettava huomioon, että valittava kykenee joko pätevien todistusten avulla tai muutoin osottamaan:

a) kuuluneensa yhtämittaisesti sosialistipuolueeseen vähintään kaksi vuotta;

b) tuntevansa puolue- ja järjestötoimintaa;

c) tuntevansa amerikalaisia oloja ja työväenliikettä eri ilmenemismuodoissaan ja kykenevänsä selostamaan asioita kansantajuisesti sosialistisen taloustieteen, yhteiskuntakäsityksen ja yleensä materialistisen historian käsityksen mukaisesti;

d) omaksuvansa s. s. järjestön hyväksymän menettelytapakannan.

Pyk. 4. S. s. järjestön palveluksessa olevilla toimitsijoilla on oikeus valistus- ja järjestämistyössään vedota osastojen, alue- ja piiritoimikuntien toimihenkilöiden apuun, joiden on sitä silloin annettava.

LUKU X.

Multten puhujien kontrolli.

Pyk. 1. Toimeenpanevalle komitealle on yksin valta luovuttaa puhujavaltuuksia yksityisille tai s. s. järjestön kontrollin alaisena olevan organin tai liikkeen asettamalle puhujalle, jos puhujamatka ulottuu useampaan kuin yhteen piirijärjestöön. Jos joku toimeenpanevan komitean puhujavaltuuksilla liikkuva puhuja vaikuttaa sosialistipuoluetta tai s. s. järjestöä vahingoittavasti, on toimeenpaneva komitea velvollinen heti peruuttamaan sellaisen puhujan puhujavaltuudet. Kun puhujan matka ulottuu vain yhteen piirijärjestöön, päättää puhujavaltuuksista ja niiden peruuttamisesta kunkin piirin piiritoimikunta.

LUKU XI.

Suomalaiset agitatsioniveromerkit ja s. s. järjestön varat.

Pyk. 1. Suomalaisen agitatsionityön ylläpitämiseksi kannetaan s. s. järjestöön kuuluvilta jäseniltä viisi senttiä agitatsioniveroa kuukaudessa. Tämän verotuksen veromerkit välittää järjestön sihteeri kaikille s. s. järjestöön kuuluville osastoille. Jokaisesta itä- ja keskipiiriin ostetusta veromerkistä lankeaa kolme senttiä kunkin piirin piiritoimikunnalle ja kaksi senttiä toimeenpanevalle komitealle, sekä länsipiiriin ostetusta veromerkistä neljä senttiä länsipiiriin piiritoimikunnalle ja yksi sentti toimeenpanevalle komitealle.

Pyk. 2. Muista agitatsionityöhön ja toimeenpanevan komitean menoihin tarvittavista veroista päättää s. s.

järjestön edustajakokous. Jos edustajakokousten väliajoilla toimeenpaneva komitea tarvitsee lisävaroja on sen esitettävä lisäverotus järjestöneuvoston harkittavaksi, jonka on annettava veroesityksestä lausuntonsa. Toimeenpaneva komitea allistaa sitten lisäveroesityksen järjestöneuvoston lausunnon ohella järjestön jäsenten päättäväksi yleisäänestyksellä.

LUKU XII.

S. s. järjestön tilintarkastajat.

Pyk. 1. S. s. järjestön tilintarkastajaksi valitsee järjestöneuvosto yhden tarkastajan ja sen paikkakunnan sasto, jossa järjestön keskusvirasto sijaitsee, valitsee kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajien on tarkastettava rahastonhoitajan ja järjestön sihteerin tilit puolivuositain ja annettava tileistä ja rahavarojen hoidosta lausuntonsa toimeenpanevan komitean välityksellä järjestöneuvostolle. Kunkin toimintakauden päättyessä on tilintarkastajien toimitettava kokonaisuudessaan tilien tarkastus ja annettava sen perusteella lausuntonsa, joka esitetään järjestöneuvoston varsinaiselle kokoukselle.

Pyk. 2. S. s. järjestön tilintarkastajat ja järjestön sihteerit kuuluvat vaalilautakuntaan, joka tarkastaa toimeenpanevan komitean jäsenten, järjestön sihteerin y. m. vaalien ja yleisäänestysten tulokset. Äänestyksen tulokset ottaa vastaan vaalilautakunta, laskee äänet ja antaa ne laskettuaan lausuntonsa kanssa toimeenpanevalle komitealle, jonka on vaalin yleistulokset julaistava järjestön sanomalehdissä.

LUKU XIII.

S. s. järjestön sanomalehtien kontrolli.

Pyk. 1. S. s. järjestön kontrollin alaisena olevien sanomalehtien, n. s. järjestön lehtien, periaatteellisen kannan ja suhtautumisen s. s. järjestön ja Yhdysvaltain sosialistipuolueen yleisiin asioihin määrää s. s. järjestön edustajakokous ja on sitä kaikkien järjestön lehtien toimitusten noudatettava. Sanomalehtien sisällön ja toimittavan yksityiskohtaisemmin arvostelee ja päättää kunkin piirin edustajakokous.

Pyk. 2. Jokainen s. s. järjestön kontrollin alaisena oleva sanomalehti täytyy toimittaa kansainvälisen sosialidemokratian ja Yhdysvaltain sosialistipuolueen hyväksymien periaatteiden, ohjelman ja menettelytapojen mukaisesti ja sanomalehtien toimitusten sekä niiltä kustantavien kustannusyhtiöiden johtokuntien on noudatettava Yhdysvaltain sosialistipuolueen peruslakien ja s. s. järjestön sääntöjen määräyksiä.

Pyk. 3. Jos sanomalehdelle aljotaan saada järjestön lehden oikeudet, täytyy siitä tehdä kirjallinen pyyntö s. s. järjestön edustajakokoukselle ja pyynnössä sitouduttava noudattamaan edellisissä pykälissä sanottuja määräyksiä. Edustajakokousten väliajoilla on pyyntö tehtävä mainit-

tuone siltoumuksineen toimeenpanevalle komitealle, joka päättää pyynnön johdosta väliaikaisesti ja alistaa päätöksensä seuraavalle edustajakokoukselle hyväksyttäväksi tai hyljättäväksi.

LUKU XIV.

Piirijärjestöt.

Pyk. 1. S. s. järjestön toiminta-alue jakaantuu kolmeen piirijärjestöön: itä-, keski- ja länsipiiriin. Piirien rajat määrää toimeenpaneva komitea. Piirijärjestöön voi kuulua vain s. s. järjestöön yhtyneet osastot.

Pyk. 2. Piirijärjestöjen asioita hoitaa piiritoimikunta, johon kuuluu seitsemän jäsentä ja joka on edesvastuussa toiminnastaan piirin edustajakokoukselle. Piiritoimikunnan valintatavan ja kotipaikan määrää kukin piirijärjestö edustajakokouksessaan.

Pyk. 3. Piirijärjestön on pidettävä kerran vuodessa piirin edustajakokous. Nämä kokoukset pidettäköön mikäli mahdollista piirissä ilmestyvän ja piirin kontrollin alaisena olevan sanomalehden kustannusyhtiön vuosikokouksen yhteydessä.

Pyk. 4. Piirijärjestön on tehtävä sosialistista valistus- ja agitatorityötä piirinsä alueella.

Pyk. 5. Piirijärjestön on huolehdittava piirissään ilmestyvien järjestön lehtien henkisestä ja aineellisesta tukemisesta ja sikäli kuin voimia riittää ja tarvetta ilmenee, tuettava toisissa piirijärjestöissä ilmestyviä järjestön lehtiä.

Pyk. 6. Piirijärjestöjen on valittava vuosittain jäsentensä yleisäänestyksellä kaksi jäsentä järjestöneuvostoon. Kunkin piirin piiritoimikunnan on julaistava kehoitus piirinsä osastoille nimittää kunkin vuoden lokakuun ajalla kaksi ehdokasta, joilla on 20 vuorokautta kieltäytymis- ja hyväksymisaikaa. Tämän ajan päätyttyä on piiritoimikunnan muodostettava ehdokkain jäänneistä ehdokaslista, jossa on varattava jäsenille myöten tai vastaan äänestämistilaisuus, jos listalle jää vain niin monta ehdokasta kuin kulloinkin on äänestettävääkin. Näitä listoja tulee piiritoimikunnan lähettää jokaiseen järjestöön kuuluvalle osastolle vähintään niin monta kappaletta kuin osastossa on jäseniä. Äänestysaikaa on 30 vuorokautta, jonka ajan sisällä on osastojen lähetettävä äänestyksensä tulokset piiritoimikunnalle. Kaksi enimmäisääniä saanutta tulee valituksi vakinaiseksi jäseniksi ja kaksi lähinnä äänimäärässä olevaa varajäseniksi. Piiritoimikunnan on julaistava vaalin yleistulokset piirinsä lehdessä.

Jos järjestöneuvoston jäsen joutuu syystä tai toisesta eroamaan tai erotetaan, astuu hänen tilalleen väliaikaisesti varajäsen siksi aikaa kun on ehditty avonaiseksi joutunut paikka täyttää valitsemalla yleisäänestyksen kautta vakinainen jäsen.

Pyk. 7. Järjestöneuvoston jäsen ehdokkaaksi on kelpoinen jokainen vähintään kaksi vuotta yhtämittaa s. s. järjestöön kuulunut jäsen, joka on tunnettu varmaksi,

tarmokkaaksi ja rehelliseksi puoluejäseneksi ja omaksuu järjestön hyväksymän menettelykannan.

Pyk. 8. Jokaisen piiritoimikunnan tulee koota kunkin vuoden kesäkuulla tarkka tilasto osastojen toimintaa valaisevista asioista ja osastojen jäsenmäärästä, sekä antaa niistä otteet järjestön sihteerille.

Pyk. 9. Jokaisen piiritoimikunnan tulee, toimeenpanevalta komitealta tiedon saatuaan, jakaa piirinsä järjestön edustajakokouksen edustajien valitsemista varten, joihin kuhunkin täytyy kuulua niin monta osastoa, että vaalialueen yhteinen jäsenmäärä tekee vähintään 300 jäsentä. Jäsenmäärä lasketaan viimeiseksi kerätyn tilaston mukaan.

Pyk. 10. Piirijärjestöt ja piiritoimikunnat saavat laatia omat sääntönsä ja toimintaohjeensa, mutta ne eivät saa olla ristiriidassa näiden sääntöjen kanssa. Piirin säännöt täytyy alistaa toimeenpanevan komitean tarkastettavaksi ennen niiden voimaan tulemistä.

Pyk. 11. Piirijärjestöllä on muutoin täydellinen itsehallinto-oikeus piirinsä sisäisissä asioissa, mutta se ei saa olla ristiriidassa s. s. järjestön, Yhdysvaltain sosialistipuolueen tai sen valtiojärjestön sääntöjen tai päätösten kanssa.

Pyk. 12. Piirijärjestöjen päätöksiin tyytymätön voi vedota toimeenpanevaan komiteaan.

LUKU XV.

Aluejärjestöt.

Pyk. 1. Jokaisen piirijärjestön toiminta-alue jaetaan joko yhtä tai useampaa valtiota käsittäviin aluejärjestöihin, joiden rajat määrää kunkin piirin piiritoimikunta. Aluejärjestöön voi kuulua vain piirijärjestöön kuuluvat osastot.

Pyk. 2. Aluejärjestöjen asioita hoitavat aluetoimikunnat, joiden jäsenmäärän, valintatavan ja kotipaikan saavat määrätä aluejärjestöt kokouksissaan piirijärjestöjen ja piiritoimikuntien antamien ohjeiden mukaisesti. Aluetoimikunnat ovat vastuunalaisia aluejärjestöjen edustajakokouksille. Aluejärjestöt ja aluetoimikunnat saavat laatia sääntönsä ja toimintaohjeensa, mutta ne eivät saa olla ristiriidassa piirijärjestöjen tai s. s. järjestön sääntöjen kanssa ja on ne alistettava piiritoimikunnan tarkastettavaksi ennen niiden voimaan tulemistä.

Pyk. 3. Aluejärjestöjen tehtävänä on sosialistisen valistus- ja agitatsioonityön tekeminen alueellaan ja saavat ne itse määrätä yksityiskohtaisemmin asioitensa käsittelemisen piirijärjestöjen sääntöjen lähemmin määrämällä tavalla.

Pyk. 4. Aluejärjestöjen päätöksiin tyytymätön voi vedota piiritoimikuntaan.

LUKU XVI.

S. s. järjestön toimitsijoiden erottaminen.

Pyk. 1. Yleisäänestyksellä valitut toimitsijat voidaan myös erottaa yleisäänestyksellä, n. s. takasinkutsumiseen

kautta, jos he eivät toimi valitsijoitaan, järjestön jäseniä tyydyttävällä tavalla.

Pyk. 2. Takasinkutsuehdotuksen tekijä on velvollinen lyhyesti perustelemaan takasinkutsuehdotusta tukevat syyt ja takasinkutsuttavat saavat lyhyesti esittää puolustuksensa syytöksiä vastaan. Näin molemmin puolin perusteltuna alistaa toimeenpaneva komitea, jos on kysymyksessä toimeenpanevan komitean jäsen tai jäsenet, taikka järjestön sihteerin takasinkutsuminen, s. s. järjestöön kuuluvien osastojen kannatettavaksi siinä järjestyksessä kuin näiden sääntöjen viidennessä luvussa määrätään yleisäänestyksistä. Jos takasinkutsuehdotus saa riittävän kannatuksen, on toimeenpanevan komitean alistettava ehdotus jäsenten yleisäänestykselle edellä mainitussa luvussa määrättyssä järjestyksessä. Jos takasinkutsuehdotus saa äänestyksessä yksinkertaisen äänten enemmistön, katsotaan takasinkutsuttavaksi esitetty ja esitetyt erotetuksi toimestaan.

Jos takasinkutsuesitys tehdään piiri- tai aluejärjestöjen jäsenten yleisäänestyksellä valittuja toimitsijoita vastaan on esitys jätettävä kulloinkin kysymyksessä olevan järjestön asioita hoitavalle toimikunnalle, jonka tulee toimia samaten kuin edellisessä kohdassa on toimeenpanevan komitean menettelystä määrätty.

Pyk. 3. Kun toimeenpanevan komitean jäsen tai jäsenet vapaaehtoisesti eroavat tai kuoleman kautta joutuvat eroamaan taikka tulevat takasinkutsun kautta erotetuksi, on varajäsenten astuttava väliaikaisesti tilalle siksi aikaa kun on ehditty toimittaa vaali vakinaisten jäsenten valitsemiseksi. Jos varajäsentä ei ole riittävä määrä, on järjestöneuvoston nimittävä väliaikaisiksi jäseniksi riittävä määrä päteviä henkilöitä. Niin tapauksissa vaaleissa on noudatettava samaa järjestystä kuin varsinaisissakin vaaleissa.

Jos takasinkutsun kautta on järjestön sihteeri tullut erotetuksi, on toimeenpanevan komitean valittava väliaikainen sihteeri ja toimitettava uuden vakinaisen sihteerin vaali siinä järjestyksessä kuin näiden sääntöjen seitsemännessä luvussa on määrätty.

Jos toimeenpanevan komitean, piiri- tai aluetoimikuntien valitsempät toimitsijat eivät ole sopivia toimilnsa, on erottamisvaatimus tehtävä kunkin toimitsijan valinneelle organille ja jos sen päätös ei tyydytä erottamisvaatimuksen tekijää, on päätöksestä vedottava siinä järjestyksessä kuin näissä säännöissä määrätään.

LUKU XVII.

S. s. järjestöstä erottaminen.

Pyk. 1. Jäsen, jonka jäsenmaksut ovat enemmän kuin kolme kuukautta rästissä, ei nauti jäsenoikeuksia s. s. järjestöön kuuluvissa asioissa.

Pyk. 2. Jäsen, joka kieltäytyy noudattamasta tai rikkoo s. s. järjestön, piirijärjestön, aluejärjestön tai osastonsa sääntöjä ja päätöksiä taikka tekee jonkun muun

puoluerikoksen, tulee erotettavaksi s. s. osastosta. Erottaminen täytyy kuitenkin tapahtua sen sosialistipuolueeseen kuuluvan valtiojärjestön sääntöjen mukaisesti mihin valtioon osasto kuuluu.

Pyk. 3. S. s. järjestöön kuuluva osasto, joka jättää s. s. järjestön, piirijärjestön tai aluejärjestön asettamat verot maksamatta tai muut velvollisuudet täyttämättä kolmen kuukauden aikana siitä lukien milloin verot oli määrä maksaa tai muut velvollisuudet täyttää, joutuu eroon järjestöstä ja menettää kaikki oikeutensa niin s. s. järjestössä, piirijärjestössä kuin aluejärjestössäkin aina siihen asti kun on kaikki rästissä olevat veronsa ja muut velvollisuudet suorittanut.

Pyk. 4. S. s. järjestöön kuuluva osasto, joka kiellettyy noudattamasta tai rikkoo s. s. järjestön, piirijärjestön tai aluejärjestön sääntöjä tai päätöksiä taikka tekee jonkun muun puoluerikoksen, joutuu erotettavaksi järjestöstä ja menettää kaikki oikeutensa niin s. s. järjestössä, piirijärjestössä kuin aluejärjestössäkin aina siihen asti kun on rikoksensa sovitannut erottamispäätöksen tehneen orgaanin määräämällä tavalla.

Jos erottamispäätöksen tekee aluetoimikunta, on sen ilmoitettava päätöksestään erotetulle osastolle ja esitettävä päätöksensä perusteluineen piiritoimikunnan hyväksyttäväksi. Jos piiritoimikunta, ensin kuultuaan erotetun osaston puolustusselityksen, hyväksyy aluetoimikunnan päätöksen, on sen heti erotettava osasto piirijärjestöstä ja esitettävä erottamispäätös kaikkine asiakirjoineen ja selityksineen toimeenpanevan komitean hyväksyttäväksi. Jos piiritoimikunta ei hyväksy aluetoimikunnan erottamispäätöstä, on aluetoimikunnan otettava erotettu osasto takasin aluejärjestöön.

Jos erottamispäätöksen tekee piiritoimikunta, on sen ilmoitettava siitä erotetulle osastolle ja aluetoimikunnalle, jonka on heti erotettava osasto aluejärjestöstä. Erottamispäätöksensä tulee piiritoimikunnan alistaa perusteluineen toimeenpanevan komitean hyväksyttäväksi. Tässä ja edellisessä kohdassa mainitulla tavalla erottamispäätöksen alaiseksi joutuneen osaston puolustuksia tulee toimeenpanevan komitean kuulustella ennen kuin ratkaisee asian. Jos toimeenpaneva komitea hyväksyy erottamispäätöksen, tulee osasto heti erottaa s. s. järjestöstä. Jos toimeenpaneva komitea ei hyväksy erottamispäätöstä, on piiri- ja aluetoimikunnan otettava erotettu osasto takasin järjestöön.

Jos erottamispäätöksen tekee toimeenpaneva komitea, on sen ilmoitettava päätöksensä asianomaiselle osastolle ja piiri- ja aluetoimikunnalle. Piiri- ja aluetoimikunnan tulee noudattaa toimeenpanevan komitean päätöstä ja heti erottaa osasto alaisistaan järjestöistä.

Jos toimeenpanevan komitean päätös ei tyydytä erotettua osastoa tai alue- tai piiritoimikuntaa, voivat ne vedota asian ylempien orgaanien päätettäväksi siinä järjestyksessä kuin näiden sääntöjen kuudennessa ja kahdeksannessa luvussa on määrätty ja on kaikkien toimintaorganien noudatettava sitä päätöstä, joka näiden

sääntöjen kahdeksannen luvun mukaan jää lopulliseksi. Jos viimeinen, s. s. järjestön yleisäänestyksellä tehty päätös hyväksyy osaston erottamisen, on osasto lopullisesti erotettu s. s. järjestöstä. Mutta jos se on kumonnut erottamisesityksen, pääsee erotettu osasto takasin s. s. järjestöön ja saa takasin kaikki oikeutensa.

Pyk. 5. Jos alue- tai piirijärjestö edustajakokouksessaan tai yleisäänestyksellään tekemällään päätöksellään kieltäytyy noudattamasta ylemmän järjestöorganin sääntöjä tai päätöksiä tai tekee muun puoluerikoksen, on sellainen järjestö erotettava s. s. järjestöstä samassa järjestyksessä kuin edellisessä pykälässä on yksityisen osaston erottamisesta määrätty. Jos erottaminen tapahtuu, on ylemmän järjestöorganin viipymättä organiseerattava s. s. järjestön säännöille ja päätöksille uskollinen tai puoluerikosta tuomitseva osa jäsenistöstä uudeksi alue- tai piirijärjestöksi.

Samoin meneteltäköön erotettujen osastojen niiden jäsenten kanssa, jotka eivät hyväksy osastonsa enemmistön tekemää rikosta.

LUKU XVIII.

S. s. järjestön sääntöjen muutokset.

Pyk. 1. Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia s. s. järjestön edustajakokouksissa ja yleisäänestyksillä.

Pyk. 2. Jos muutoksia halutaan tehdä edustajakokouksissa, on muutosesitykset tehtävä siinä järjestyksessä kuin edustajakokouksiin esitettävistä asioista on määrätty näiden sääntöjen neljännessä luvussa.

Pyk. 3. Muutoksia näihin sääntöihin voidaan tehdä yleisäänestyksellä kerran vuodessa. Sääntöjen muutosesitykset täytyy esittää toimeenpanevalle komitealle viimeistään 15 päivänä lokakuuta. Toimeenpanevan komitean tulee alistaa muutosesitykset s. s. osastojen kannattavaksi viimeistään marraskuun ajalla. Jos muutosesitykset saavat yhden viidesosan s. s. järjestöön kuuluvien osastojen kannatuksen, on toimeenpanevan komitean alistettava ne yleisäänestykselle samalla tavalla kuin äänestys toimeenpanevan komitean ja järjestön sihteerin valinnasta toimitetaan. Jos muutosesitykset saavat yleisäänestyksessä yksinkertaisen äänten enemmistön, tulevat ne hyväksytyiksi ja astuvat muutetut säännöt voimaan heti äänestyksen päätyttyä.

LUKU XIX.

Pyk. 1. Näiden sääntöjen voimaan tultua kumoutuvat entiset s. s. järjestön säännöt.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA. /
(Piirin leima.)

MUUTOSEHDOTUKSIA ERINÄISIIN SÄÄNTÖPYKÄLIIN JA KANNATUKSIA.

Milwaukeen s. s. osaston alustus:

S. s. järjestön sääntöjen pyk. 22:n 1:stä osaa ehdotamme kuulumaan seuraavasti:

Toimeenpanevan komitean, järjestön sihteerin ja piirikomiteain jäsenten toiminta-aika on yksi vuosi. Osastot asettavat ehdokkaat lokakuulla, jonka jälkeen annetaan 20 päivää hyväksymiselle ja kieltäytymiselle. Sen jälkeen toimitetaan vaali 30 päivän kuluessa. Toimeen on astuttava ensimmäinen päivä tammikuuta. Ehdokkaan on täytynyt kuulua puolueeseen vähintään kaksi vuotta ja samalla taloudelliseen järjestöön;

Pykälä 22 ennen kuulunut:

”Toimeenpanevan komitean, järjestön sihteerin ja piirikomiteain jäsenten toiminta-aika on yksi vuosi. Osastot asettavat ehdokkaat lokakuulla, jonka jälkeen annetaan 20 päivää hyväksymiselle ja kieltäytymiselle. Sen jälkeen toimitetaan vaali 30 päivän kuluessa. Toimeen on astuttava ensimmäinen päivä tammikuuta. Ehdokkaan on täytynyt kuulua puolueeseen vähintään yhden vuoden.”

Perustelut.

Kaksi vuotta, minkä ehdotamme puolueeseen kuulumisen ehtona, emme pidä ollenkaan liikaa vaadittuna, sillä järjestön sihteerin niinkuin toimeenpanevan komitean ja samoin piirikomiteain jäsenten täytyy olla selvillä ainakin osaksi käytännöllisestä puoluetoiminnasta, ja sitä ei kumminkaan paljon vuoden puolueeseen kuulumisella tunneta; siinä kyllä tarvitaan useampien vuosien kokemus ja samalla aikaa ottanut osaa toimintaan puolueessa.

Sitte siihen kohtaan, missä vaadimme kuulumista taloudellisiin järjestöihin, sillä perusteella vaadimme sitä, että kun kerran siihen suuntaan olemme toimimassa, että saada enemmistö työläisiä mukaan, sillä ennen emme tule suuria poliittisesti voittamaan, jos emme saa suurinta osaa niistä joukoista mukaan, jotka ovat ainoastaan taloudellisesti järjestyneet, mutta ei poliittisesti, niin siinä tapauksessa kuuluu meille sosialisteille olla järjestyneitä myös taloudellisesti, ja koettaa kohdistaa osa voimiamme ja agiteerata sitä joukkoa, joka on jo puolittaita yhteenliittymisen merkityksestä, ja näillä perusteilla olemme tehneet tämän lisäyksen sääntöihin ja samalla vaatimuksen puolueemme yllorgaancittien jäsenten kuulumisesta myös taloudelliseen järjestöön.

Muutosehdotus s. s. järjestön perussääntöjen 4 pykälään.

Koska on pitemmän aikaa huomattu että on vaara lähellä menettää puolueen omaisuus, jokaiselle kun on vielä muistissa millaisia rettelöitä esim. Negauneen osastossa oli ja samallaisia voi uusitutua edelleen, jolleme rupea johonkin toimintaan sen asian suhteen ja samalla laita sääntöjä, jotka tulevat estämään tämänlaatu-

set rettelöt Ja koska s. s. järjestön perussäännöissä ei ole semmoista sääntöpykälää, joka estäisi osastojen varallisuuden ja samalla vielä uhmata osastojen talot joutumasta jonkin puolueen päätöksä vastaan toimivan koplakunnan hyväksi, kuten nykyään on useampia osastoja toiminut itsensä ulos suomalaisesta järjestöstä, niin Milwaukeeen s. s. osasto ehdottaa, että pyk. 4: s s. järjestön perussäännöissä muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Pyk. 4. Osastot, jotka kieltäytyvät noudattamasta järjestön ja piirien päätöksä, taikka lyövät laimin niiden asettamien velvollisuuksien täyttämisen kolmen kuukauden ajan, joutuvat eroon järjestöstä. Mutta sillä ymmärryksellä, että kaikki se omaisuus minkä erotettu osasto omistaa, tulee jäämään suomalaiselle sosialistijärjestölle.

Pykälä neljä ennen kuulunut:

"Osastot, jotka kieltäytyvät noudattamasta järjestön ja piirien päätöksiä taikka lyövät laimin niiden asettamien velvollisuuksien täyttämisen kolmen kuukauden ajan, joutuvat eroon järjestöstä."

AXEL HALME, JOHN POOLU, ISKA KINNUNEN.
(Osaston leima.)

Astorian, Ore., s. s. osaston esityksiä.

Astorian osasto päätti kannattaa Milwaukeeen osaston tekemää muutosehdotusta s. s. järjestön perussääntöjen 4:teen pykälään, joka nykyään on seuraavanlainen:

"Osastot, jotka kieltäytyvät noudattamasta järjestön ja piirien päätöksiä, taikka lyövät laimin niiden asettamien velvollisuuksien täyttämisen kolmen kuukauden ajan, joutuvat eroon järjestöstä."

Ehdotuksen mukaan se tulisi kuulumaan:

"Osastot, jotka kieltäytyvät noudattamasta järjestön ja piirien päätöksiä, taikka lyövät laimin niiden asettamien velvollisuuksien täyttämisen kolmen kuukauden ajan, joutuvat eroon järjestöstä, mutta sillä ymmärryksellä, että kaikki se omaisuus, minkä erotettu osasto omistaa, tulee jäämään s. s. järjestölle."

Myöskin antaa osastomme kannatuksen saman osaston muutosesitykselle järjestösääntöjen 22:n pykälään, sillä lisähuomautuksella, että vaatimusta taloudelliseen järjestykseen kuulumisesta ei olisi sovellettava henkilöön, joka tulee sellaiselta työalalta, jolla ei vielä taloudellista järjestystä ole tai sellaiselta paikkakunnalta, missä ei järjestöä ole toiminnassa.

Pykälä on nykyisessä muodossaan seuraava:

"Toimeenpanevan komitean, järjestön sihteerin ja piirikomiteain jäsenten toiminta-aika on yksi vuosi. Osastot asettavat ehdokkaat lokakuulla, jonka jälkeen annetaan 20 päivää hyväksymiselle eli kieltäytymiselle. Sen jälkeen toimitetaan vaali 30 päivän kuluessa. Toimeen on astuttava ensimmäinen päivä tammikuuta. Ehdokkaan on täytynyt kuulua puolueeseen vähintään yhden vuoden."

Kuuluu uudistettuna:

"Toimeenpanevan komitean, järjestön sihteerin ja piirikomiteain jäsenten toimintakausi on yksi vuosi. O-

sastot asettavat ehdokkaat lokakuulla, jonka jälkeen annetaan 20 päivää hyväksymiselle ja kieltäytymiselle. Sen jälkeen toimitetaan vaali 30 päivän kuluessa. Toimeen on astuttava ensimmäinen päivä tammikuuta. Ehdokkaan on täytynyt kuulua puolueeseen vähintään kaksi vuotta ja samalla taloudelliseen järjestöön. — Viimeksimainittua vaatimusta älköön kuitenkaan sovelletettako henkilöön, joka tulee järjestymättömältä työalalta tai sellaiselta palkkakunnalta, jossa ei ole taloudellista järjestöä toimimassa.”

Astorian s. s. klupin puolesta,

VÄINÖ RIIPPA, kirjuri.
(Osaston leima.)

Quincyn, Mass., s. s. osaston alustus.

S. s. järjestömme koossa pysymisen säilyttämiseksi tulevien aikojen varalta, ettel vastaisuudessa ole mahdollista s. s. järjestön varoilla palkata hajotusmestareita tekemään hajotustyötä järjestömme sisällä, kuten viime talvena sai tehdä niin kauan aikaa radikaalien palvelukseen antautunut keskipiirin piirikomitea, joka järjestöltä kerätyillä varoilla palkkasi useampia hajotusmestareita tekemään s. s. järjestön kuin myös koko sosialistipuolueen vastalsta agitatsionia keskipiirissä, ehdotamme s. s. järjestön toimeenpanevan komitean valtaa kuin myös velvollisuutta lisättäväksi sellaisten ilmiöiden sattuessa, että s. s. järjestön sääntöjen 25 pykälään siten tehdään lisäys, joka velvoittaa t. p. komitean heti lopettamaan avustuksen lähettäminen sellaisille piiritoimikunnille.

Pyk. 25 s. s. järjestön säännöissä nykyinen on seuraava:

”Piirien on noudatettava koko järjestön päätöksiä ja valtiojärjestöjen piirinsä päätöksiä. Rikkomista seuraa erottaminen.”

Ehdotamme lisättäväksi:

Että toimeenpanevan komitean velvollisuus on heti lopettaa sellaisille piirikomiteoille järjestön jäsenistöitä kannettavan vero-osuuden lähettämisen, jotka t. p. komitea huomaa rikkovan tämän pykälän ensimmäisessä osassa mainittuja päätöksiä.

S. s. osasto ”Veli,” Quincy, Mass.

J. F. SÄRKINEN, organiseeraaja.

Hannan, Wyo., s. s. osaston ehdotus.

Ehdotamme toimeenpanevaa komiteaa valittavaksi viidestä eri valtiosta, nimittäin Illinois, Indiana, Wisconsin, Michigan ja Minnesota; ja sen lisäksi ehdotamme valittavaksi viisi varajäsentä, joista kaksi itä-, kaksi länsi- ja yksi keskivaltioista, joiden puoleen on toimeenpanevan komitean käännettävä vaikeimmissa, koko järjestöä koskevissa asioissa.

HANNAN S. S. OSASTO.
(Osaston leima.)

Mullanin, Ida., s. s. osaston ehdotus.

5 pyk., 2 kohta, muutosehdotus.

Toimeenpaneva komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa kokoukseen, joihin piirisihteerit ovat kutsuttavat, ja, että kokouksiin osaa ottajat äänestävät jäsen ja ääni.

Ashtabula Harborin, O., s. s. osaston alustus.

Ashtabula Harborin s. s. osasto päätti kannattaa Milwaukeeen osaston ehdotusta, joka koskee järjestön perussääntöjen 4:teen pykälään tehtyä muutosehdotusta.

Osasto päätti myös antaa kannatuksensa saman osaston ehdottamalle muutokselle järjestösääntöjen 22:seen pykälään. Astorian osaston tekemällä lisähuomautuksella että "vaatimusta taloudellisiin järjestöihin kuulumisesta ei olisi sovellettava henkilöön, joka tulee sellaiselta työalalta, jolla ei vielä taloudellista järjestöä ole tai sellaiselta palkkakunnalta, missä ei järjestöä ole toiminnassa.

Ashtabula Harborin s. s. osaston puolesta,

HERMAN MÄKI, puheenjohtaja.

EMIL WILJAMAA, kirjuri.

(Osaston lehna.)

Raymondin, Wash., s. s. osaston ehdotus.

Kehoitamme edustajakokousta laatimaan pykälän s. s. järjestön perussääntöihin, joka pidättäisi omaisuuden puolueelle tällaisten riitaisuuksien sattuessa.

Hoquiamin, Wash., s. s. osaston evästys.

Mullanin, Idaho, s. s. osaston alusta, "että piirikomiteat poistettaisiin tarkoitustaan vastaamattomina j. n. e.", osastomme yksimielisesti on vastaan ja edelleenkin kannattaa piirikomiteain pysyttämistä toimeen.

Quincyn, Allstonin ja East Bostonin, Mass., osastojen evästys.

Itäpiirin piiritoimikunnan tekemä sääntöehdotus s. s. järjestön säännöksi hyväksyttiin muuten, vaan 8 luk. 9 pyk., koskeva järjestöneuvostoa, tehtiin lisäys, että: järjestöneuvoston jäsenet ovat säännöissä ehdotetun lisäksi vielä vastuuvolliset toimistaan aina sen piirijärjestön piirikokoukselle, joka heidät sinne on valinnut.

Itäpiirin 3:n alueen edustajakokouksen evästys.

Lyhyen keskustelun perästä hyväksyttiin ilman äänestystä Itäpiirin piiritoimikunnan ehdotus s. s. järjestön säännöksi.

PIIRIJÄRJESTÖ-KYSYMYS.

Reliancen, Wyo., osaston alustus.

Reliancen, Wyo., s. s. osasto ehdottaa, että s. s. järjestön ylimääräinen edustajakokous lakkauttaa nykyiset piirikomiteat tarpeettomina ja järjestää järjestön sihteerille sitä varten apulaisen, joka tulee olemaan agitatorin hoitajana, samalla tavalla tehtävässä kuin nykyiset piirisihteerit ovat olleet ja samalla kehottaa perustamaan valtio- ja aluekomiteoita niihin paikkoihin ja valtioihin, joissa sellaisia ei vielä ole, jotka tulevat siten antamaan apuaan järjestämistyötä tehdesää, samalla tavalla kuin ne nyt ovat antaneet apuaan piirikomiteoille ja niiden sihteerille.

Perustelut ylläolevaan. Me käsitämme sen seikan, että piirikomiteat ovat olleet aikanaan tarpeelliset, jopa välttämättömätkin, varsinkin silloin, kuin ei ollut vielä ollenkaan olemassa valtio- tai aluekomiteoita. Mutta nyt ne ovat menettäneet merkityksensä sentähden, että valtio- ja aluekomiteat voivat olla suoranaisessa yhteydessä toimeenpanevan komitean ja järjestämistyötä varten valitun sihteerin kanssa. Meillä on esim. täällä länsipiirissä hyvin selvät esimerkit nähtävänä tässä asiassa, jotka merkit puhuvat meidän ehdotuksemme puolesta. Nyt tämä länsipiiri on niin laaja alue, että valittakoon piirikomitea mistä paikasta tahansa, niin se ei parhaalla mahdollisella voi tuntea koko piiriä ja sen tarpeita, vaan sen on täytynyt turvautua valtiokomiteain apuun, joka ei suinkaan ole paha, sillä sitä varten valtio- ja aluekomiteat on perustettukin. Mutta tämä samalla osoittaa sen seikan, että ne samat valtio- ja aluetoimikunnat voivat olla suoranaisessa yhteydessä toimeenpanevan komitean kanssa, jossa voipi yksi mies tehdä sen tehtävän, minkä nyt tekevät kolme miestä. Ja näin ollen se tulisi paljon halvemmaksi ja samalla säästäisi agitatorinvaroja.

Nyt kysyttäneen, että miten sitte piirilehtien tulisi käymään, jos piirikomiteat poistettaisiin. Mutta meillä on jo siinäkin kylliksi kokemusta, että emme joudu tuhlajolle, vaikka piirikomiteat poistetaan. Sillä olemme nähneet viime aikoina, että minkälaista osaa ovat jotkut piirikomiteat näytelleet lehtiämme kohtaan. Etenkin keskipiirin piirikomitea ja osaksi länsipiirin piirikomiteakin. Mutta puoluelehtien on täytynyt siitä huolimatta vaan puskea eteenpäin, vaikka piirikomiteat ovat tapelleet niitä vastaan. Sillä työväestön tiedonhalu kasvaa ja sentähden lehdet voivat vain edistyä vaikka piirikomiteat kuinka niitä vastaan tappelisivat. Ja vielä eräs seikka, joka tulee ottaa huomioon tässä kysymyksessä ja se on, että tulevassa järjestön edustajakokouksessa tulee esille kysymys lehtiemme lähelämmästä yhteistoiminnasta. Ja silloin kuin me olemme päässeet niin pitkälle, että ei ole enää sellaista turmiollista kilpailua lehtiemme välillä, niin silloin loppuu se oletettu piirikomitean tarve lehtiämme varten. Ja sitä paitsi, eihän sosialismi ole piirisosialismia, koska se on niin laajaa, kansainvälistä. Siis tässäkin tapauksessa on

lehtiemme tukeminen koko järjestön asia, eikä ainoastaan jonkun piirin, jota kyllin selvästi todistaa Työmiesten nykyinen avustaminen, jossa on koko s. s. järjestö mukana eikä ainoastaan joku oletettu piiri. Siis tähtäkin puolen asiaa katsottuna ei ole mitään tarpeellista pitää edelleen piirikomiteoita, vaan on ne tarpeettomina lakkautettava.

Reliancen, Wyo., s. s. osaston alustuskomitea.

Juanitan, Wash., s. s. osaston kannatus.

Me kannatamme niitä esityksiä, joita on jo tehty, että piirikomiteat on poistettava, sillä ne kalliit kustannukset, mitä piirijako synnyttää, eivät ole tuottaneet eikä tule tuottamaan vastaavaa hyötyä. Ehdotamme siis että s. s. järjestön edustajakokous päättää lakkauttaa piirikomiteat.

Mullanin, Ida., s. s. osaston alustus.

Katsomme, että piirikomiteat eivät enää ole tarkotustaan vastaavat niiden ylläpitoon menevien kustannusten tähden ja ovat omlaan aikaansaamaan piirihenkeä ja hajaannusta ja koska on jo perustettu valtiokomiteoita, jotka toimien pienemmällä alalla tuntevat lähemmin paikkakuntien agitatsioonitarpeen ja voivat toimia ilman palkkaa.

Ehdotamme piirikomiteat poistettavaksi ja niiden toiminnan siirrettäväksi järjestön toimeenpanevalle komitealle valtiokomiteain avustamana, ja että valtiossa, joissa ei ole valtiokomiteaa, valittakoon henkilö agitatsioonityötä ja luennoitsijain matkoja järjestämään.

Että valtiokomitea eli sitä varten valitut henkilöt kuussakin valtiossa antavat järjestön toimeenpanevalle komitealle tarkat tiedot agitatsioonin tarpeesta.

Ja ehdotamme perustettavaksi valtiokomiteoita valtioihin, joissa ei vielä ole.

JACOB KORPI,
LORENSE LARSON,
HENRY LEHTO,

Mullan (Idaho) osaston valitsema komitea.
(Osaston leima.)

Glassportin, Pa., s. s. osaston alustus.

Koska on yleensä tunnettua, että piirikomiteain ylläpitäminen tulee suhteellisesti liian kalliiksi siihen nähden, mitä niistä on hyötyä suomalaiselle sosialistijärjestölle ja yleensä sosialistisessa vallistustyössä ja koska ylen raskas verotaakka myöskin saattaa napinaa ja hajaannusta aikaan järjestön jäsenistön keskuudessa, niin viitaten v. 1912 suom. sos. järjestön edustajakokoukselle tehtyihin, piirikomiteain lakkauttamista koskeviin alustuksiin — löytyvät mainitun kokouksen pöytäkirjan sivuilla 56—61 — ehdottaa Glassportin osasto:

Että piirikomiteat sekä piirshteerin toimet tarkotustaan vastaamattomina lakkautetaan, ja

Että vastaisuudessa agitatsionityön ylin valvominen jätetään toimeenpanevalle komitealle, ja

Että alustuskomiteat ovat vuorovaikutuksessa toimeenpanevan komitean kanssa agitatsionityön, samoin kuin muidenkin asiain järjestämisessä.

Y. ALTO, M. KORPI, A. KÖRHONEN.

Hyväksytty Glassportin s. s. osaston kokouksessa syysk. 20 p., 1914.

(Osaston leima.)

De Kalbin, Ill., s. s. osaston alustus.

De Kalbin s. s. osasto ehdottaa:

1:ksi: Että piirikomiteat lakkautetaan ja agitatsionityön järjestäminen siirretään s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle, joka toimittaa sen agitatsionialueiden avustamana.

2:ksi: Että s. s. järjestön säännöistä poistetaan piirijakoa kuin myöskin piirikomiteita koskevat kohdat.

Perustelut.

Koska piirikomiteat ovat osoittaneet omaavansa taipumusta eri piirisuuntia kehittäviksi laitoksiksi kehittämällä vissää menettelytapoja, jotka ovat olleet ristiriidassa järjestöme kokonaisuuden kanssa, ja näin ovat olleet suurina tekijöinä järjestössämme nykyään vallitsevaan vallattomuuteen halveksumalla järjestöme toimeenpanevaa valtaa, ellei se ole totellut piirikomiteolta (katso itäpiiri 1913 ja keskipiiri 1914) jotka ovat muodostuneet järjestössämme eri suuntia johtaviksi laitoksiksi.

Ja myöskin ne varat, mitkä käytetään piirikomiteain ja piirien ylläpitämiseksi, voidaan käyttää paljon hyödyllisemmin, jos meillä on nykyään kolmen agitatsionikomitean tilalla ainoastaan yksi, se on s. s. järjestön toimeenpaneva komitea. Se kyllä voi osastojen ja agitatsionialueiden avustamana lähettää puhujia aivan yhtä hyvin kuin piirikomiteain ja vielä paremmin. Niin ollen meiltä poistuisivat piirihengen pumppaajat, joita me emme tarvitse.

Toveruudella, De Kalbin s. s. osaston puolesta:

J. NIEMI, puheenjohtaja,

A. ERICKSON, kirjuri.

(Osaston leima.)

Hannan, Wyo., s. s. osaston alustus.

Piirikomiteain suhteen olemme sitä mieltä, että ne ovat epäkäytännöllisinä poistettavat ja agitatsionityö jätettävä toimeenpanevalle komitealle ynnä valtio- ja aluekomiteain keskenään järjestettäväksi.

Miamin, Ariz., s. s. osaston alustus.

Koska piirikomiteat ovat käyneet tarkotustaan vastaamattomiksi ja järjestössämme eri klkkikuntien syn-

nyttäjiksi ja vielä edelleen koska nämä niin sanotut kolme eri kustannusyhtiötä, joista alustuksessa 2 mainitaan, olivat syynä ja välttämättömyytenä piirijakoon, niin niiden välttämättömyys tässäkin tapauksessa on tarpeeton, kun puoluelehdet yhdistetään, ja näin ollen ehdottaa Miamiin s. s. osasto:

Että piirikomiteat lakkautetaan ja alue- tai valtiokomiteat toimivat s. s. järjestön keskusviraston välityksellä toimintansa säästääksemme turhat kustannukset agitatsioidin hyräksi.

Miamiin, Ariz., s. s. osaston valitsema komitea.

MATTI JACOBSON,
ANTTI LUNGL
ONNI MÄNTYENEN,
(Osaston leima.)

Telluriden, Colo., s. s. osaston evästys.

Telluriden, Colo., s. s. osasto syyskuun 23 päivänä pitämässään kokouksessa keskusteli nykyisten piirikomiteain tarpeellisuudesta ja tultiin siihen huomioon, että ne eivät ole nykyään enää tarpeellisia ja niin ollen osasto päätti yhtyä Reliancen, Wyo., s. s. osaston tekemään alustukseen s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle näiden piirikomiteain tarpeettomina lakkauttamisesta samolla perusteilla ja käsitteillä.

Raymondin, Wash., s. s. osaston evästys.

Osastomme kannattaa yhä edelleenkin piirikomiteain pysyttämistä toimestaan paitsi kontrollivalta täytyy kuulua koko piiriin jäsenistölle eikä yksin omaan sille osastolle, josta piirikomiteain jäsenet on valittu.

Itäpiirin 3:nen alueen edustajakokouksen evästys.

Piirijärjestöjen hävittämistä koskevat ehdotukset hylättiin laajan keskustelun perästä ilman äänestystä ja niin ollen kannatettiin piirijärjestöjen säilyttämistä entisellään.

Keskustelu:

W. BOMAN: Puhun tästä asiasta vähän laajemmin, piirijärjestöjen säilyttämisen puolesta. Toivon, että joku muu, joka kannattaa piirijärjestöjen hävittämistä, puhuu toiselta puolelta.

Aluksi huomautan, että tässäkin kysymyksessä on pohjana periaatteelliset näkökohdat. N. s. "radikaalit" tahtoivat aikoinaan poistaa piirikomiteat, mutta meikäläisetkin nyt kannattavat samaa. "Radikaalit" lähtivät hävittämään piirijärjestöjä virastovastaisen käsityksen kannalta ja minä uskallan olettaa, että ne meikäläisistäkin, jotka nyt vastustavat piirijärjestöjä, perustavat kantansa samalle virastoja pelkäävälle kannalle.

Virastot syntyvät kuitenkin vastaamaan välttämättä toimintatarvetta. On luonnollista, että Chicagossa

toimiva komitea ei saata tutustua ja tuntea kайkkea sitä, mitä laajassa järjestössämme kalvataan. Sen todistaa jo tämän vuoden t. p. komitean kertomuskin.

Kun tulee kysymykseen vaihtoehto piirijärjestön ja valtiojärjestön välillä, valitaan jälkimäinen ja tullaan siihen, että ylempiä, toimintavoimaa keskittäviä orgaaneja on hävitettävä yksityisiin osastoihin saakka.

Sanotaan, että piirijärjestöt synnyttivät klikkikunnat ja järjestörettelöt. Merkillistä. Miksi sitte näytetään toteen, kuten nyt on pätevästi tehty, että järjestörettelön pohjavirtana on syndikalismiu ilmaantuminen järjestössämme.

Ei järjestömuodossa vika ole, vaan siinä, millä tavalla järjestömuotomme vallitessa pannaan sosiaalinen kasvatustyö voimaan ja minkälaisia ne voimat ovat, jotka kasvatustyötä harjoittavat ja valvovat. Idässä työlläiset työskentelevät laajana, yhteisenä joukkona suurissa tehtaissa. He näkevät siinä keskittyneisyyden merkityksen. Ja kun ovat jo Suomesta alkaen suurelta osalta kaupunkilaisyöväestöä ja jo sikäläisen työväenliikkeen kouluuttamia, menevät he reippaasti ja luottamuksella eteenpäin, sillä he käsittävät toimintapohjansa kestävyuden. Ja kun vaikeudet kohtaavat, eivät he valvu toivottomuuteen ja lähde etsimään vikaa siinä, missä semmoista ei ole.

Keski- ja länsivaltioiden yksinäisillä kaivos- ja metsäkämpillä ei tuo keskittyneisyyden hyödyllisyys ja merkitys ole aina nähtävänä työlläisten silmien edessä. Näissä oloissa pesii helposti toivottomuus — ja piirijärjestöjen hävittämisehdotuskin lähtee eteen tulleista vastuksista johtuneesta toivottomuudesta ja johtaa vieläkin pahempaan toivottomuuteen järjestössämmekin.

Jos piirijärjestöt korvataan alue- ja valtiojärjestöllä, niin on asia siten, että ei ole vielä aluejärjestöä, joka kykenisi harjoittamaan riittävää valistustyötä. Tarvitaan noin 3,000 jäsentä, ennenkuin voidaan pitää vakituisesti puhujaa. Näin suuria aluejärjestöjä ei ole. Alueet liittyvät toisiinsa, syntyy aluejärjestöjen liitto korvaamaan piirijärjestöä. Mutta kun se jää epäviralliseksi järjestölaitokseksi, voi etukäteen sanoa, mitä siitä seuraa: sekavuuksia, häiriöitä ja järjestötoiminnan säännöttömyyksiä.

Mutta miksi sitte ei voitaisi jättää koko agitatsioni- ja järjestystyö s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle ja pyyhkäistä samalla alue- ja valtiokomiteatkin? Niin sitte palauduttaisiin siihen järjestömuotoon, jonka Hibblin edustajakokous laski ja joka huomattiin kaikin puolin epäkäytännölliseksi silloisen pienengin järjestön asioita yksin hoitamaan ja agitatsioonityöstä huolehtimaan.

Puheenjohtaja keskeytti, ilmoittaen päivällisloman.

Iltapäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi I. Hiibacka.

Toimitettiin nimihuuto.

Työjärjestysvaliokunta ilmoitti kokoukselle, että Au-

drew Eteläiseltä, William Bowersilta ja E. Gröndahlilta oli kokoukselle tullut kirjettä, joissa he pyytävät kokouksen ratkasemaan heldän jäsenyys- ja toimintaol-keuksiaan s. s. järjestössä. Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että kirjelmät siirretään suoraan tutkijakomitealle.

Hyväksyttiin.

Jatkettiin

keskustelua piirijärjestökysemyksestä.

W. BOMAN (jatko puhettaan): On väitetty, että piirijärjestöjen hajottaminen tuottaa taloudellisia huojennuksia. Jos valtaan tässä tapauksessa aluejärjestöjen ja piirijärjestöjen välillä siten, että aluejärjestöt pannaan tekemään piirijärjestöjen palvelus, tulee esiin myöskin varakysymys. Piirijärjestöjen aluejärjestöillä korvaamisesta seuraa se, että järjestön keskusviraston täytyy palkata yksi mies huolehtimaan agitatsioontehtävistä — noin 25 dollarin viikkopalkalla ja vähintään kolme agitaattoria (piirisihiteerien palkka on noin 18 dollaria viikolta) ja tämän lisäksi yhden ja toisen aluesihteerin toimi täytyy vaklinnuttaa tilapäisestä vakinaiseksi palkkatoimeksi. Kustannukset lisääntyvät, eivätkä suinkaan vähene. Sitä paitsi on perin tärkeätä, että semmoisen komitean, joka johtaa agitatsioonia, jäsenet ovat kykeneviä. Niitä ei saada monestakaan valtiosta ja alueesta pystyviä, ja kun niitä ei saada, kärsii koko toiminta.

Piirialue on riittävän laaja. Siitä on valitsemisvaaraa. Ja kun se kokoontuu vuosittain, merkitsee se enemmän kuin kokemattomat luulevatkaan. Piirijärjestö ei ole Boman eikä Tolvo Virtanen, vaan itse osastot, jotka ovat yhteydessä toistensa kanssa ja lähettävät edustajansa vuosittain edustajakokoukseen ja siellä tehdään selvää jälkeä. Siellä pannaan asiat pesupunkkaan ja hierotaan niin että tuntuu.

Tellä, keskipiirin toverit ei ole vielä koskaan ollut piirijärjestöä — vaikka tellä oli joku torkkuva piirikomitea ja te itse nukuitte neljä vuotta ennenkuin piditti piirikokouksen — teidän maslinanne rattaat kokonaan ruostuivat. Niitä pitäisi vähän "kuhnia!" Ja jos tekin länteläiset olisitte panneet sen Portlandin komitean, jonka pahutusta täällä olette valitelleet, "kuhnepyttyä" ja sulatelleet sitä vähän verran, niin kyllä siitä pehmeä olisi tullut. (Malo: Pytyn vanteet eivät olisi kestäneet tätä komiteaa.)

Meillä siellä idässä on ollut sellainen joukkojen maslina — ei mikään kahvimylly — joka on silitellyt epä-tasaisuudet ja jauhanut piirijärjestön yhtenäiseksi. Kun te keskipiirissä olitte joutumassa "radikaalien" rautakoron alle, meidän itäläisten luja järjestö auttoi teitä panemaan "radikaalit" korkonne alle. Kun te tarvitsitte rahaa, me kykenimme antamaan teille sitäkin, vaikka idän työläisten palkat ovat paljon pienemmät kuin keskivalti-ossa työskentelevien työläisten. Kun järjestömme t. p. komitea oli vaarassa, olisi itäpiiri yksin lujalla järjestöl-

länsä kyennyt estämään vaaran, joka tuli näkyviin tämän vuoden t. p. komitean vaaleissa.

Pankaa piirijärjestönne kuntoon keskellä ja lännellä, te huomaatte mikä merkitys niillä on.

S. ALANNE: Boman sanoo piirijärjestöjen polstajain perustavan kantansa piirihenkeen. Minä en perustele niin. Minä perustelen kantani siihen, että on pyrittävä keskittämään toimintavoimaa. Me emme vastusta maantieteellisten alueitten (piirien) osastojen yhteistoimintaa lehtien kannatukseen y. m. nähden, vaan me vaadimme sitä, että toimeenpaneva valta keskitetään t. p. komitealle. On nyt käännekohtana aikana tarkastettava, onko kolmen komitean olemassaolo tarpeellista vai ko vain t. p. komitealle olisi valta keskitettävä. Sitäpaitsi on yksinkertaistettu koneisto parempi. Järjestetäköön siltä huolimatta piirikokouksia (neuvottelukokouksia) kannatan siinä Bomania. Mutta päätöksen toimeenpanovalta on kuuluva t. p. komitealle. Jos piirijärjestöjen päätökset olisivat ristiriitaiset toisiinsa nähden, on silloin t. p. komitean keskitetty valta välttämätön. Sellainen yleisäänestys on silloin huono ratkasutapa, kun ei voida kysymyksessäolevan kysymyksen muotoa hioa. Niin käy, kun osastot ilman riittävää huolta lyövät kaasaan jonkun kysymyksen yleisäänestykselle ja silloin on se pakotettu menemään niine puutteineen mitä sen muodollisessa puolessa on. Niin kävi esim. tunnetussa Miami osaston esittämässä tärkeässä yleisäänestyksessä. Muulla tavalla on tämä järjestötoiminnan puoli järjestettävä. Se tulee täällä tarkemmin esille säännöistä keskusteltaessa. Rajotan nyt tällä kerralla sanontani tähän, koska olen tässä viitannut pääpiirtelisiin.

Puheenvuoron aikaa tosen puheenvuoron käyttäjältä rajotettiin 3 minuuttia 21 äänellä 9 ääntä vastaan.

W. HEDMAN: Alueeni evästys vaatii piirijärjestöjen säilyttämistä. Boman puhui leikkiä siihen nähden, että itäpiirin käsityskannat hallitsisivat järjestöä. Leikinä sen edustajat ottivat. Sillä koko järjestömme — valtava enemmistö yli koko maan — on ollut mukana päättämässä järjestömme kriittisistä asioista. Ja sen päätöksiä ne ovat, eikä yhdenkään piirin erityisesti.

Esitän tässä N. Y. & N. J:n alueen edustajakokouksen lausunnon:

”Piirijärjestöjen säilyttämiskysymyksestä keskusteltaessa ilmoittivat seuraavat edustajat osastojensa evästykset:

”White Plains: kannattaa piirijärjestöjen säilyttämistä, samoin New Yorkin yhd. osastot, Newark, N. J., Schenectady, N. Y., New Rochelle, N. Y., ja Englewood, N. J. Seuraavat vastustavat piirijärjestöjä: Brooklyn, N. Y., ja Jamaica, N. Y. Evästykseksi hyväksyttiin yksimielisesti seuraava päätös:

”Alueen edustajakokous asettuu kannattamaan piirijärjestöjen säilyttämistä. Niiden hajottamisesta ei voi olla puhuttakaan, ennen kuin ne ovat suorittaneet niille asetetut tehtävät loppuun. Kehitettäköön piirijärjestöt tarkoitustaan vastaavaksi.”

V. ANNALA: Ne osastot, joita edustan — pienetkin — ovat sillä kannalla, että piirijärjestöt ovat säilytettävät. Itäpiirin järjestyneestä toiminnasta on seurannut se, että tämän järjestön ohjaksista voitiin toimittaa toimintaa ja järjestöä hajottavat voimat pois. — Jos otetaan huomioon ne saavutukset, mitä itäpiirissä on saavutettu puoluelehtien jaloilleen saamiseksi, niin painaa se paljon. Raivaajan pääomaa on esimerkiksi maksettu 40,000 dollarin arvosta. Sitä vastoin Työmiehestä täällä keskipiirissä ei ole juuri nimeksikään onnistuttu myymään osakkeita.

Keskusvirastosta toimitettu aslain hoito ei voi olla niin tehokasta siinä merkityksessä kuin piirijärjestöjen toiminta on.

T. p. komiteaan ei voida saada henkilöitä, jotka aina tuntevat sitä tilannetta, joka kulloinkin vallitsee eri puolilla maata. Verotukset eivät idässä ole tuottaneet niin paljon haittaa, kuten ehkä joku luulisi. Mikäli minä asioita tunnen, niin työläiset ovat siellä huonompi palkkaisia kuin keski- ja länsipiirissä. Agitatioonityö ei tule kalliimmaksi keski- ja länsipiirissäkään. Mutta jos piirijärjestöt poistetaan ja toiminta siirretään vain alue-toimikunnille, silloin se tulee kalliimmaksi, moin veroin. Silloin niiden sihteerit — ainakaan kaikki — eivät tule tekemään tointaan pelkämästä asiaan innostuksesta. Ja sitäpaitsi on epäiltävää, josko aina alueilta olisi saatavanaakaan päteviä henkilöitä siihen toimeen ja myöskin toimikuntiin.

T. OLSON: Länneltä luetut lukuisat alustukset ilmaisevat sen kannan, että piirikomiteat pois. Me emme halua, emmekä voikaan poistaa piirejä. Ne ovat maantieteellisiä tosiasioita. Mutta meidän kokemuksemme puhuvat sellaisen käsityksen puolesta, että piirikomiteat ovat poistettavat.

Länsipiirin komitea ei ole ollenkaan kyennyt järjestämään agitatioonityötä laajassa piirissä. Yhtä hyvin järjestön keskuskomitea voisi saman työn suorittaa. Ja kun tässä kokouksessa lehtien asiat täytyy järjestää yhtenäisemmäksi, ei enää ole tarpeellista lehtienkään tähden erityisiä piirikomiteoita pitää. Tätä kolmatta pyörää ei tarvita, se on hangannut valtiokomiteain kanssa ja lähettänyt kaikenmoisia pötypuhujia.

E. PETERSON: Osastomme yhtyy niihin, jotka vaativat piirijärjestöjä pois. Kokemus on osottanut, ettei meillä ole niistä hyötyä. Niistä on surullisia kokemuksia. Meillä keskipiirissä on ollut vain piirivirasto, vaan ei todellista piirijärjestöä. Työtä on paljon keskipiirissäkin tehty — mutta minkälaista työtä.

S. NUORTEVA: Pyydän teitä nyt agiteerata. Eläkää nyt taas tehkö sitä tyhmyyttä, että poistatte piirijärjestöt. Piirijärjestöjen hävittäjät eivät ole tuoneet vielä yhtään ainoata järkisyötä. Se kävi ilmi Alanteen ja muiden puheenvuoroista. Heillä on yksinomaan tunnekyt. He haluavat säilyttää piirikokoukset ja myöntävät niille toimintavaltuuksia. Mitä he sitte tahtovat hävittää? He tahtovat hävittää nimen: piirikomitea. Sa-

notaan, että voitaisi, kun piirikomitea poistetaan, palkata yksi ylimääräinen mies järjestön keskusvirastoon. Ehkä turhia luulko. Saatte palkata kolme miestä, ehkä siis siirretään piirisihteerit Chicagoon — kallimmilla kustannuksilla kuin mitä niille nyt maksetaan. Teidän päähänne on mennyt "radikaalien" kummitusjuttuja.

J. OJALA: Alueemme evästyskokous on asettunut piirijärjestöjen pysyttämisen kannalle, joten en voi ottaa huomioon täällä luettua Glassportin osaston alustusta. — Erikoinen huomio näytään täällä pantavan sille puolelle, että nykyiset piirijärjestöt hajottavat s. s. järjestön yhtenäisyyttä ja edistävät klikkitoimintaa. Mutta koska täällä ollaan yksimielisiä siitä, että t. p. komitea ei voi hoitaa nykyisin s. s. järjestön valistustyötä yksinään, niin ovat toiset sitä mieltä, että sen tilalle voidaan asettaa aluejärjestöt.

Täällä on jo Boman selvästi tuonut esiin nykyisen hajaannuksen syyt, joten niitä ei tarvitse kerrata. Mutta jos oletatte, että piirijärjestöt olisivat siihen syynä, niin, jos olette johdonmukaisia, olisi teillä, aluejärjestöjen toimissa samoilla oikeuksilla kuin piirijärjestöt nykyään toimivat, syytä pelätä vieläkin suurempaa hajaannusta ja klikkitoimintaa. Silloin ehkä muodostuisi kolmatta kymmentä klikkiä sen sijaan, että niitä nyt sanotaan olevan kolme. S. s. järjestön olisi kaiketi paljon valkeampi hallita niitä niin paljon kuin nykyään kolmea. — Kokemukset vaan sanovat, että klikkitoiminta on paljon mahdollisempaa aluejärjestöissä sillä perusteella, mitä Annala jo siitä mainitsi. Idän piirissä lähtivät jo näiden aluetoimikuntain asiat menemään ristiin, mutta niillä on niin vähän valtaa nykyään, että ne voitisiin kutsua järjestykseen. Voi sanoa, että teillä täällä keskipiirissä olisivat asiat paljon hullummin, jos virallisesti olisi ollut valistustyö-autonomia aluejärjestöillä. Oletteko laskeneet mikä siitä heti seuraisi? Tämä järjestö joko tulisi rikoolauksia, tai oikein virallisesti maanalainen klikkitoiminta sotkisi asiat auttamattomasti sekaisin.

Istunto tältä päivältä lopetettiin.

Kuudes kokouspäivä

(Perjantaina, marrask. 27 p.)

Aamupäivän istunto.

Puheenjohtajan toimi W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto.

Työjärjestysvaliokunta esitti kokoukselle seuraavan L. Leimon esityksen:

Allekirjoittanut pyytää täten esittämään s. s. järjestön edustajakokoukselle, että se päättäisi antaa valiokuntala ja komitean jäsenille oikeuden antaa äänensä kokouksee

pöytäkirjurlille järjestöä koskevissa asioissa, joista on päätetty sillä ajalla, kun jäsenet ovat olleet työssään.

LEO LEINO.

Ehdotus hyväksyttiin.

Työjärjestysvaliokunnan puolesta ilmoitettiin vielä, että valokuvaaaja saapuu kokoukseen pian.

Siirryttiin työjärjestykseen, jatkettiin keskustelua

piirijärjestökysestä.

J. MALMI: Olen piirijärjestöjen säilyttämisen kannalla. Siten saamme paremmin suoritetuksi agitatsioontyötä. Pääasiallisin väite piirijärjestöjä vastaan on ollut se, että ne tulevat muka liian kalliiksi ja toiseksi ne synnyttävät muka virkapaikkoja. Mutta katsokaapa "radikaaleja." Ne olivat ensin piirijärjestöjä vastaan, mutta kun salvat kontrollin sellaiseen, niin he eivät enää olleetkaan niitä vastaan. Nyt rupesivat meikääläiset niitä vahingollisina pitämään. Miksi? Niiden tuottama hyöty kun näet meni "radikaaleille." Mutta käyttäköön järjestö omia koneitaan, niin hyöty myöskin tulee sille.

WM. PETERSON: On käynyt selville, että meillä on ollut yksi hyvä piirikomitea ja kaksi huonoa. Kyllä se kuitenkin on siten, että mutkikas koneisto on hitaampi kuin yksinkertainen koneisto. — Ja — sitäpaitsi — meidän piirikomitealle ei ainakaan tahtonut löytyä työtä. Laajemmassa merkityksessä on järjestömme ollut seuraava: On ollut kolme valtakuntaa. On aina sanottu, että "meidän piiri on tämän asian tehnyt niin ja niin." Piirijärjestöt ovat todellisuudessa tuottaneet hankaluuksia ja vahinkoa. Ei piirikomiteakaan voi tuntea tarkoin kaikkia asioita. — Itäpiiri on kyllä voimakas, mutta se ei ole ollutkaan koettelemuksissa. Kuvaava on muuton se, että itäpiirin vankin osastokkaan ei voi pitää yhtä Onni Saarta kurlissa.

J. SYRJÄLÄ: Piirijärjestö-juttu on ollut esillä Helsingin kokouksesta saakka. Vika ei ole piirijärjestössä. Vika on siinä, että se, enempää kuin osastokkaan, ei ole lainannut tarpeeksi huomiota tälle asialle. Minusta tuntuu, että tässä tapahtuisi ikäänkuin luonnottomuus, jos nyt piirijärjestöt poistuvat. — En usko, että piirijärjestöt nykyisellään tulevat säilymään, vaan tulee aluetointa ottamaan paikkansa ja nämä aluekomiteat tulevat muodostamaan piirijärjestöjä, jotka käsittävät suunnilleen valtiot.

Toivon muuten, ettei syntyisi mitään katkeruutta eri mielipiteiden kannattajain keskuudessa, vaan siitä huolimatta mikä päätökseksi tuleeekin, kaikki seisomme sen päätöksen takana siksi kun tämä järjestö kehittyy uusia muotoja hyväksymään.

K. HELANDER: Neljä vuotta takaperin Waukeganin osasto jo esitti piirikomiteat poistettavaksi. Näihin asti olen ollut sillä kannalla. Huomaan nyt kyllä, että läpiirissä on hyvä ja ehjä järjestys sen vuoksi, että siellä on ollut piirikomitea. Mutta evästäjän sitovain eväs-

tysten takia on minun äänestettävä piirijärjestöjen poistamisen puolesta.

A. NIKULA: Evästysteni perusteella tahdon sanoa muutaman sanan. Jos joku laitos toimii huonosti, niin ei vika ole aina sulnkaan laitoksessa, vaan voi se olla käyttäjissäkin. Länsipiirissä on nyt ryhdytty korjaamaan tätä masinaa, piirikomiteaa. Muuten on selvää, ettei täällä keskimääräisessä voida niin hyvin järjestää lännen matkoja, vaan sen voi länsi parhaimmin tehdä. Olen kiinteästi piirijärjestöjen säilyttämisen kannalla.

WM. NAARALAINEN: Me olemme piirikomiteain säilyttämisen kannalla siellä meidän vaalipiirissä. Kokemus on osoittanut niiden hyödyllisyyden.

J. HANNULA: Se tapa, jolla тов. Boman koettaa rullata täällä tämän kokouksen mielipidettä, ei ole oikein. Itäpiirin komitea on onnistunut siksi, että sen toiminta on rajotettu pienempään alaan. Lännellä sitä vastoin on sellainen komitea tarpeeton kappale. Lännellä on niin laaja alue ja muutenkin valtiokomiteat kehittyvät sellaisiksi, että ne ottavat nämä asiat ajaakseen. Washingtonin edustajille on kiinteät evästyksensä piirikomiteain poistamiseksi.

E. JOLIKKO: Piirijärjestöt ja -komiteat ovat säilytettävät. Se käsitys on minulla täällä yhä varmistunut. Valitsijoissani on tässä suhteessa kahta mieltä. Enemmistö kuitenkin kallistuu piirijärjestöjen säilyttämisen puolelle. Minulle on annettu vapaat kädet.

J. NYLANDER ehdotti, että edustajat tyytyvät vain lausumaan yksinkertaisesti kumpaako puolta kannattavat, jotta ei aikaa keskustelussa enempää kulutettaisi. Sitte äänestettäisiin.

Ei hyväksytty.

K. HELANDER: Ehdotan, että puheenvuorot rajoitetaan.

18 äänellä 12 vastaan rajotettiin.

Kokous otti kuvaamista varten lyhyen loman.

10 minuutin loman jälkeen kutsuttiin kokous taas järjestykseen. — Jatkettiin keskustelua piirijärjestökysestä.

J. MALO: Kun olisi niinkuin olla pitäisi, niin voisi yhtyä kannattamaan aluekomiteain puolustajia. Mutta kun niitä järjestöjä ja komiteoita on jo ollut, eivätkä ne ole sen paremmin voineet piirikomiteain tehtäviä täyttää, niin näyttää asia toiselta. — Boman sanoi, että ne piirikomiteat pitäisi puhdistaa. Niinpä niin. Piirikomitean olisi pitänyt koota, eikä hajottaa. Länsipiirin komiteaa ei ole voitu erottaa, sillä se on ollut erikoisessa asemassa niinkuin Yhdysvaltain ylloikeus. Kun sitä ei ole tähän asti voitu korjata, on se synnyttänyt pahaa verta.

Lännellä kyllä tarvitaan piirikomiteaa. Oregonin, Washingtonin, Californian ja Wyomingin valtiokomiteatkaan eivät tee piirikomiteaa tarpeettomaksi. — T. p. komitea ei voi hoitaa agitatioonia, sen voi paremmin piirikomitea tehdä. En välttä, että piirikomiteoitakaan aina tarvitaan.

I. HIIBACKA: Minulla on omitulnen asema sanoa tästä asiasta puoleen taikka toiseen. Valitsijain enemmistö on sitä mieltä, että piirijärjestöt olisivat poistettavat. Rock Springsin osasto antoi sellaisen evästyksen, että jos kustannusyhdistykset yhdistetään, on piirikomiteain olemassaoloa kannatettava.

Miamin, Ariz., osasto lausuu evästyksessään, että piirikomiteat lakkautetaan, koska niistä ei ole uhrauksia vastaavaa hyötyä.

Itsepuolestani käsittän piirijärjestöjen hyödyllisyyden ja kannatan niitä, vaikka evästyksiäni nojaten täytyisin äänestää hävittämisen puolesta. Mutta teen ehdotuksen, että annettakoon itäpiirin pitää piirikomiteansa, vaikka keski- ja länsipiiri tahtovat pöhlöillä.

O. SEPPELIN: Kannatan piirijärjestöjen säilyttämistä.

V. MÄKI: Olen edellisen kannalla.

T. VIITALA: Piirijärjestöt tulevat olemaan, vaikka ne hävitetäänkin. Se on Alanteenkin käsitys, vaikka hän vaatii piirien poistamista. Sanotaan, että aluekomiteat ja piirikomiteat hankaavat toisiaan vastaan. Mutta luuletteko, että ei aluekomiteat ja t. p. komitea hankaisi toisiaan vastaan. Sanotaan myöskin, että t. p. komitea ei voi pitää piirikomiteoita kurissa, mutta kuinka sitte t. p. komitea voisi pitää noin 20 aluekomiteaa kurissa?

Pidettäköön piirikomiteat tai poistettakoon ne, mutta ei mitään "kaksinaamaisuutta" tässä asiassa. Ja olkoon päätös mikä tahansa, on sitä tinkimättä noudatettava.

M. PÄÄKKÖNEN: Aluejärjestöt ovat liian pieniä ja niiden työ olisi hataraa.

J. FALLS: Se on nurinkurinen käsitys, kun tahdotaan poistaa piirijärjestöt agitatioonityön helpottamiseksi. Jos Montana valitsee puhujansa ja toimitsijansa, niin se mahdollisesti ei tyydytä toisia aluetoimikuntia. Aluetoimikunta litto taas ei ole sen kummempi kuin piirijärjestökään. Oregonin valtion osastot ovat säilyttämisen kannalla. — Jos länsipiirin komitea on ollut keho, on se ollut meidän oma vikamme.

PUHEENJOHTAJA: Haluan huomauttaa, että kysymyksessä on piirijärjestöjen poistaminen, eikä vain piirikomiteain.

H. NURMI: Minä en rakasta piirijärjestöjä tunteksista. Olen ollut mukana piirijärjestön perustamisessa idässä. Vasta sen jälkeen, kun siellä piirijärjestö saatiin kuntoon, alkoivat asiat järjestyä. Niitä ei voida järjestää vain t. p. komitean välityksellä. Kokemus idässä on osoittanut piirijärjestön välttämättömyyden agitatioonityössä.

E. KAINU: Olen piirijärjestöjen puolustaja. Kyllähan se Toivo Virtanen pysyy Virtasena, ellei piirin jäsenistö rupea toimimaan. Mutta kun se joukko, joka on minut valinnut, on piirijärjestöjen hävittämisen puolella, niin on minun myöskin äänestettävä niin.

A. OJANEN: Piirijärjestöt ovat säilytettävät, se on minun mielipiteeni.

M. HAHN: Kummallakin tavalla voidaan asiat yhtä hyvin järjestää, niin piirijärjestöjen kuin aluejärjestöjenkin kautta, siitä siis ei ole mitään välttelemistä. Mutta toiselta kannalta on lähdettävä. Toisia seikkoja on olemassa, jotka tässä asiassa painavat. Ne ovat aatteelliset ja rahalliset seikat. Ensiksi aatteelliset: Eri orgaanien (pienempienkin) pitkälle menevä autonomia on amerikalaisille ominaista. Se ei kuitenkaan ole hyvä. Kehityksessä maissa ei sellainen suunta ole vailalla. Sellainen autonomia synnyttää periaatteellisia erimielisyyksiä. Piirijärjestöjen olo synnyttää ristiriitoja. Itälaisten menestys ei ole piirijärjestön ansio, vaan sen väen. Vaihdetaan joskus väkeä. Jokaisen asian (nykyisin) voi järjestö ratkaista ensi kädessä. Mutta voimakas keskuhallinto vain takaa järjestön enemmistön tahdon.

Yhtenä rähjäämisen syynä taas on ollut rahallinen rasitus. Elleimme kykene useammilla tuhansilla menoja pienentämään, syntyy kahnasta. Puolue-elämää ei voida rakentaa hyvälle ja huonolle puoluemiehille. Piirijärjestöjen poistaminen vähentää menoja. Noin 5,000 dollaria poistetaan piirijärjestöjen mukana. Sitte vielä lisäksi piirikokoukset, se tekee yhteensä noin 10,000 dollaria. En kannata piirikokouksien pitämistä ja samalla piirijärjestöjen poistamista. Molemmat pois. Eikö sitte voida järjestää agitatioonityötä t. p. komitean kautta? Kyllä voidaan. Agitaattorit kuitenkin puhuvat samantapaisista asioista — mitä osaavat. Jonkun verran paikalliset seikat kyllä määräävät, mutta se on pieni asia. Ei kuitenkaan mitään erikoista agitatioonia missään tarvita.

Entä sitte konttorityö. Niin paljon ei ole piirissä työtä, ettei keskusvirastossa kaksi miestä tee sitä mitä kolme piirisihteerii eri paikoissa. Vuokra pienenee piirivirastojen poistamisessa.

Valitsijani ovat piirijärjestöjen poistamisen kannalla, samoin keskipiirin piirikomitea.

Aatteelliset ja rahalliset seikat siis nykyään painavat piirijärjestöjen poistamiseksi. Ottakoon enemmistö, joka täällä näyttää olevan piirijärjestöjen säilyttämisen kannalla, tämän huomioon.

F. F. BROMAN: Idässä pidetään huolta vain järjestön chcydestä. Rettelöt eivät ole syntyneet piirijärjestöjen takia. Itäpiirissäkin on tapeltu, mutta on tapeltu vain siellä sisällä. Kuka sanoi, että sitä Virtasta ei saa pois? Kyllä ne kalevanritarien sihteerit ja muut kenkulat saadaan pois. Idässä piirijärjestö ja lehti sopivat hyvin toistensa kanssa, vaikka eivät ne ole missään huoruussuhteessa toistensa kanssa, vaikka sitä sanotaan. Ennen emme illoin voineet valita edustajia, kun jäsenistö oli heikko, mutta nyt sekin käy päinsä, kun järjestö on saatu kuntoon.

Osastojen velat ovat kyllä siksi suuria, että jäsenillä on sinä ponnistelemista, sitä lisäksi vielä Työväenopis-

ton vero. — "Radikaalit" pyrkivät ohjaksiin, siinä se rettelö syntyi.

Mutta miten nyt nämä järjestön organit saadaan todelliseen toimintaan, siitä on kysymys. Palkatonta työtä en kannata, sillä se ei ole varmaa, vaan hataraa.

PUHEENJOHTAJA katkasi puhujan puheen ilmoitteen päivällisajan saapuneen.

Itäpäivän istunto.

Puheenjohtajana toimi I. Hiibacka.

Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat: A. Malm, P. Särkinen, E. Kainu ja J. Lindqvist. (Saapuivat kaikki kokoukseen 4—8 minuuttia myöhästyneinä.)

BROMAN (jatkoii puhettaan) : Alueen sihteeri ei voi hoitaa tointaan minään sellaisena sivutoimena, josta ei makseta korvausta. — Piirien ansio muuten on, että järjestön toiminta on saatu näinkin eheäksi. Kun kustannusyhtiöitten kokoukset ja piirikokoukset pidettiin eri aikoina, oli silloin luonnollisestikin enemmän kuluja. Kun ne sitte esim. itäpiirissä järjestettiin, silloin vasta laskettiin itäpiirin voima.

Keskitetäänkö sitte tämänlainen toiminta t. p. komiteaan? Ei. Silloin tulee liian paljon palkatonta työtä.

Mutta täällä on sanottu, että länsi- ja keskipiiriin komiteoilla ja sihteereillä ei ole ollut riittävästi työtä. Se on surkuteltavaa, että näissä piireissä ovat maksaneet palkan, kun ei kerran ole työtä ollut.

ONNI E. SAARI: Olen kai ainoa itäläinen, jonka vaalitsijat ovat piirijärjestöjen poistamisen kannalla. He käsitteävät juuri Hahl'in mukaan rahallisten seikkain vaativan sitä. Osastot ovat velassa, eivät voi ottaa osaa tulevaan piirikokoukseenkaan verojen maksamattomuuden takia.

K. F. TUHKANEN: Osastot, joita edustan, ovat antaneet lausunnon piirijärjestöjen poistamisen puolesta. — Tahtoisin vähän kertoa kokemuksiani t. p. komitean jäsenenä. Alussa, kun järjestö perustettiin, oltiin helkkoja. Olen persoonallisesti sitä mieltä, että piirikomiteat ovat t. p. komitean oikea käsi. Piirikokouksien kautta t. p. komitea juuri saa parhaimmat todisteet eri suunnilta maata. Meidän ei tarvitse erityisesti varata itseämme sisäistä, vaan ulkonaista vihollista vastaan. Meidän oli aina käännyttävä itäpiiriin puoleen, syy siihen oli siinä, että siellä oli varma toiminta. Itä ei ole käyttänyt tätä tilaansa itseänsä erikoisesti edustaakseen, vaan on se aina käyttänyt voimaansa muiden järjestön osien auttamiseksi. Olisi siis vaarallista antaa tälle järjestömuodolle kuollinisku. T. p. komitean jäsenenä toivon, ettei tehtäisi tätä virhettä. Mutta äänestyksessä on minun vaalitsijaini tahdon mukaan äänestettävä piirijärjestöjen hävittämisen puolesta.

J. MALMI: Lausun vain alueeni edustajakokouksen käsityksen, joka yhtyi itäpiiriin komitean alustusta kannattamaan. Virheitä kyllä löytyy itäpiiriin järjestöissäkin, mutta se ei ole tämän kokouksen asia. Kun kokoontuu-

taan piirikokoukseen, siellä sitte tarkastetaan niitä ja parannetaan.

K. KOSKI: Minneapolisin osasto on piirijärjestöjen säilyttämisen kannalla, mutta piirikomiteat kuitenkin pois, sillä on tultu siihen tulokseen, että sellaisella komitealla ei ole muuta tehtävää kuin järjestää puhujain tehtäviä, jonka toimien t. p. komiteakin voi tehdä täällä järjestön keskusvirastossa. Minneapolisin osasto antoi huomautuksen piirikomitealle silloin kun se meni ja suhtautui taloudelliseen järjestelyyn sillä tunnetulla tavallaan. — Ei muuten pidä kutiaa se väite, että ei voittaisi pitää piirikokouksia ilman piirikomiteaakin. Voidaanhan pitää muitakin kokouksia.

PUIHEENJOHTAJA: Mistä puhuja luulee saatavan kokousvaroja?

KOSKI: Samoin kuin nykyään, alueittain järjestettynä.

E. PARRAS: Piirijärjestömuodon hajottajat ovat jakautuneet kahtia. Toiset käsittävät, että piirikomiteat vain hävitetään ja toiset, että sekä piirikomiteat että piirijärjestöt pitäisi hävittää. Viimeksimainittu käsitys on muuten johdonmukainen. Minkälainen olisi sellainen piirijärjestö, jolla ei olisi virastoa asiain hoitoa varten.

Niillä, jotka lähtevät piirikomiteoita hävittämään sillä perusteella, että siten muka keskitettäisi toimintavoimaa, kuten esim. тов. Alanne ensimmäisessä puhenvuorossaan sanoi, on suuri erehdys siinä, että he käsittävät kaikenlaisien pikku toimien kasaamisen t. p. komitealle toimintavoiman keskittämiseksi. Sitä se ei sulkaan ole, se on vain pikkutoimien keräämistä t. p. komitealle, jonka varsinainen tehtävä on kokonaan toista laatua. T. p. komitean tehtäviin näet kuuluu huolehtia suuremmista, yleislaatuista asioista, niissä ja silloin vain se voi kunnolla työnsä suorittaa. Siinä se voi keskitettyä toimintavoimaa käyttää. Pienemmät järjestövirastot ovat juuri näiden pikkuasioiden suorittajia.

Hah! täällä mainitsi, että piirijärjestöjen hävittämisellä vähennettäisi kuluja noin 10,000 dollaria vuosittain. Tämä on kuitenkin epävarma oletamus. Luulen, että järjestötyö vaatii omat välttämättömät kulunsa. Jos tuo 10,000 dollaria menee piirikomiteain kautta, menee se yhtä hyvin t. p. komitean kauttakkin, silloin kuin se huolehtii — aluekomiteain avustuksella — agitatsiooni- ja järjestötyöstä. Agitatsioonityö monissa ilmauksissaan vaatii oman asiantuntemuksen ja käytäntöpanotaitonsa. Lehdet kalpaavat edelleen piirijärjestöjen alluista tukea ja huolta.

Lännellä ei meillä vielä ole ollut kunnollista piirijärjestötoimintaa, vasta nyt olemme alulla parempaan päin. Tulevaisuudelta voimme odottaa tyydyttäviä tuloksia.

D. HEIKKILÄ: Yhdyn Parraksen lausuntoon niistä perusteista, joiden mukaan piirijärjestöt edelleen ovat säilytettävät.

G. PURSI: Yhdyn Parraksen lausuntoon siihen nähden, mitä seurauksia olisi, jos piirikomiteat poistettaisiin.

mutta piirijärjestöt säilytettäisi. Keskivaltioiden edustajille saattaa näyttää siltä, kun ovat niin läheisessä yhteydessä t. p. komitean kanssa, että näkevät sen kautta mahdolliseksi hoitaa keskivaltioiden agitatioonityötä.

F. F. BROMAN: Haluan sanoa, että monet edustajat ovat piirijärjestöjen tappamisen puolella siitä huolimatta, että näkevät "radikaalien" ajaneen samaa asiaa. — Piirikokouksilla juuri voidaan välttää menoja, kun ne pidetään lehtien vuosikokouksien yhteydessä. — Tahdon, että merkitään pöytäkirjaan tarkasti niiden edustajain lausunnot, jotka sanovat äänestävänsä piirijärjestöjen poistamista hajottaen tämän järjestön todellisen tuen, vaikka heillä ei ole mitään järkisyötä puolustukseksien. Merkittäköön niiden lausunnot pöytäkirjaan, jotta osastot ja valitsijat näkevät minkälaisia pölkkypäitä heidän edustajansa ovat.

E. JÄRVI: En ole kuullut sellaisia väitteitä täällä, että käsitykseni piirijärjestöjen hyödyttömyydestä olisi muuttunut. Kannatan M. Hahl'in lausuntoa tässä asiassa.

O. SAARINEN: Evästykseni puolustaa piirijärjestöjen säilyttämistä. Evästäjäni hyvin ymmärsivät, miksi keski- ja länsipiirin osastot ovat piirijärjestöjen poistamisen kannalla.

A. KOLINEN: Minulla ei ole tähän paljon sanottavaa. Haluan vain sanoa, että meillä michiganilaisilla on se käsitys, että pitäisi liittyä niin lähelle kuin suinkin amerikalaiseen liikkeeseen ja kun siihen pyrimme, näemme suomalaisen piirijärjestön esteenä. Olen kyllä sillä kannalla, että jos on välttämätöntä pitää järjestöissämme muita komiteoita kuin t. p. komitea, ovat piirikomiteat hyödyllisemmät kuin aluekomiteat. — Niille, jotka täällä ovat puhuneet "koneista," haluan vain sanoa, että meidän, jotka olemme "koneita," täytyy lausua valitsijaimme mielipide. Niitä meidän on edustettava.

A. MAUNUS: Miksi piirijakojärjestelmä otettiin käytäntöön? Syy oli se, että ei saatu asioita muuten tarpeelliseen käyntiin. Itäpiiri on tyydyttänyt paremmin kuin toiset piirit. Missä piirijärjestöt ovat kunnossa, siellä on toiminta yleensä varmaa. Jos piirikomiteain työt siirretään keskusvirastoon, tulee sinne niin paljon lisätyötä, että kolme miestä ei sitä kerkiä tekemään. Tämäkin jo puhuu piirijärjestöjen puolesta. Mikäli käsittän asioita, tehtäisiin suuri erehdys, jos piirijärjestöt hajotettaisi. Piirikomiteain pitäisi lähettää raporttinsa vuosineljänneksittäin keskusvirastoon. Se pitäisi t. p. komitean ja piirit läheisessä yhteydessä. Jos järjestettäisi alueittain, tulisi toiminta hajanaisemmaksi. Haluaisin edustajille painostaa sitä, että tarkasti harkitsisivat ennenkuin äänestävät piirijärjestöjen hajottamisen puolesta.

J. J. NYLANDER: Itälaishuonossa ilmenee täydellinen länsipiirin olojen ja asioiden tuntemattomuus. Välimatkat siellä ovat tavattoman pitkät. Jos piirikomitea on Astoriassa, ei suurta väliä ole, ovatko Californian osastot yhteydessä t. p. komitean tai piirikomitean kanssa.

Californian osastojen enemmistö on piirijärjestöjen hävittämisen kannalla.

K. NISSINEN: Kun me pyrimme voimain keskittämiseen, niin on paras keskittää se t. p. komiteaan, mutta sen jäsenet ovat jo täällä todistaneet, että se ei voi tarkotustaan vastaavasti toimia ilman piirijärjestöjä ja toimikuntia. On sanottu että piirijärjestöt tulevat kalliiksi. Mutta jos ne toimivat niin kuin järjestön etu vaatii, täyttävät ne tehtävät, joita niille annetaan, niin se ei tunnu kalliilta. Jos esim. menette teatteriin ja maksatte 50 senttiä, jos siellä on huono ohjelma, niu haukutte että se on kallista, mutta päinvastaisessa tapauksessa sanotte, että se oli halpaa. Jos siis piirisihteerit pannaan raatamaan niinkuin työläisten täytyy raataa, niin niiden työ ei ole kallista. Meillä ovat piirijärjestöt vasta alussa. Itäpiirin viime kokouksessa laadittiin piirisihteerille työjärjestelmä ja kun sitä on seurattava, niin eipä ole ollut nurinaa että se on kallista. — Syy on siinä, että piirisihteerit eivät tunne tehtäviään. Vastustajain taholta ei ole sanottu mitä he tarjoavat piirijärjestöjen tilalle. Hahl väitti, että piirikomiteat eivät kykene "imettämään" — kasvattamaan — agitaattoreita, mutta minä väitän että vuotuiset piirien edustajakokoukset ovat ne, jotka "imettävät" piirin jäsenistöä. Minä edelleen väitän että meillä ei olisi tätä kokousta, jos piirit olisivat olleet järjestettyinä. Yhdyn Roman'in siinä, että piirijärjestöt ja komiteat säilytetään.

M. TENHUNEN: Mahdollisesti täällä nyt käy niin, että lyödään pylviä suomalaista liikettä varten hyvin vilpouden miesten kasvattamiseksi. Meillä pitäisi kuitenkin olla enemmän käytännöllistä työskentelyä kuin viisaita teorioitsijoita. Koetan tulkita tässä erään ajatuksen, jonka luulen olevan keskipiirissä vallitsevana ja syynä miksi itäpiirissä niin voimakkaasti suomalaisia piirijärjestöjä puolustetaan.

Itäpiirin suomalaiset sosialistit asuvat jättiläiskaupungeissa. He eivät voi kiintyä niin lähelle paikkaliseen poliittikkaan kuin keskivalttioiden pienissä kaivoskaupungeissa, joissa suomalaisilla työläisillä on tuntuva vaikutusvalta. He kiintyvät amerikalaiseen puoluejärjestöön lähelle ja siltä syystä panevat vähemmän painoa suomalaisen järjestön toimintaellmien kehittämisele.

Näistä syistä Negauneen osasto on tehnyt alustuksen, jossa ehdotetaan mahdollisimman yksinkertaista suomalaista järjestörakennetta ja kiinteätä yhteyttä amerikalisten puolue-ellmien kanssa.

O. HEIKKINEN: Evästys siltä osastolta, jota edustan, on piirijärjestöjen hajottamisen puolella. Mutta minulle annettiin vapaat kädet, joten asetun piirijärjestöjä kannattamaan.

Y. WELLING: Verratessa länsipiirissä ja itäpiirissä olevaa väkeä toisiinsa huomaa, että lännelle tulee työväestö Suomen maaseudulta ja itäpiirin suuriin kaupunkeihin tulee kaupunkilaisväkeä ja työväenliikkeessä kouluun tunutta. Tämä, eikä piirijärjestö, selittää eheyden idässä ja hajanaisuuden lännellä. Tämä on minun mielipi-

teeni — piirikomiteoita vastaan tarkoitan sanoa ja samat ovat evästykssetkin. Mutta evästäjille sanoin, että äänestän kuinka asiat vaativat, sillä edustaja ei voi olla pelkkä fonograafi.

K. SULANDER: Ne osastot, joita edustan, ovat sillä kannalla, että piirijärjestöt poistetaan. Käsitämme, että agitatsioonityö voidaan järjestää ilman piirikomiteoita. Mutta siinä tapauksessa, että piirijärjestöt säilytetään, ovat myöskin piirikomiteat säilytettävät.

WM PETERSON: Kun kaikki sanovat, että itäpiirin "piirimasiina" on hyvä, niin miksi emme siirrä sitä tänne Chicagoon ja runnaa sillä järjestön asioita. Olen koko piirijärjestöjärjestelmää vastaan. Valitsijani evästys on sama.

K. HELLMAN: Täällä on selostettu jo asiaa molemmin puolin. Minulla ei ole mitään sitovaa evästyksiä tässä kysymyksessä, vaikka Californiassa ollaankin piirijärjestöjen poistamisen kannalla. Syy siihen on se, että länsipiiri on niin laaja, että piirikokoukset tulevat kalliiksi ja piirikomiteain toiminta piirin laajuuden takia hankalaksi. Toisin lie asia itäpiirissä, jossa alue on pienempi.

V. ANNALA: Jos te luulette, että me emme ota osaa amerikalaiseen valtiojärjestötoimintaan, niin huomautan, että asia on niin, että me sentään otamme. Mainitsen vain, että me suomalaiset kontrolloerasimme Massan valtion sosialistipuolueen viimeisen konventsioonin, vaikka emme sitä huutele. (Ilaisuutta.)

Keskustelu asiasta päättyi.

Suoritettiin äänestys keskustelussa esitetyistä ehdotuksista.

Piirijärjestöjen säilyttämisen puolesta annettiin 30 ääntä ja piirijärjestöjen lakkauttamisen puolesta annettiin 21 ääntä.

Piirikomiteain säilyttämisen puolesta annettiin 31 ääntä ja piirikomiteain lakkauttamisen puolesta annettiin 16 ääntä.

Sääntövaliokuntaan ehdotettiin seuraavat jäsenehdokkaat: Viitala, Boman, Tuhkanen, Heino, Koski, Welling ja M. Hahl. Valituiksi tulivat seuraavat viisi ehdokasta: Tuhkanen, 41 äänellä; Boman, 29 äänellä; Viitala, 34 äänellä; M. Hahl, 31 äänellä; Koski, 24 äänellä. Jälellä olevat kaksi ehdokasta saivat ääniä seuraavasti: Heino 19 ja Welling 15.

Otettiin esille seuraava työjärjestyksessä oleva asia

JÄRJESTÖNEUVOSTOKYSYMYS.

Sihteeri luki itäpiirin toimikunnan sääntöehdotuksesta järjestöneuvostoa koskevan osan.

W. BOMAN: Mainitsen muutamia näkökohtia, jotka ovat aiheuttaneet tämän kysymyksen. Jo Smithvillen kokouksessa oli tämäntapainen kysymys esillä, mutta silloin nuotonsa vuoksi ei läpäissyt. Silloin ehdotettiin, että piirisihteerit muodostaisivat sellaisen

Kontrolli-komitean, joka visselissä tapauksissa voisi kumota t. p. komitean päätökset. Jos meillä olisi ollut sellainen komitea, niin varmaan olisimme säästyneet näistä rettelöistä. Minä menen niin pitkälle, että väitän, että jos meillä olisi ollut ylempi orgaanin t. p. komitean yläpuolella, niin meillä ei olisi tätä kokousta. Tämä esitys lähtee siltä, että t. p. komitea valitaan läheltä Chicagoo, että kustannukset tulisivat halvemmiksi. Järjestöneuvoston ei tarvitsisi kokoontua kuin harvoin, mahdollisesti kerran vuodessa. Jos me voisimme pitää näitä edustajakokouksia joka vuosi, niin järjestöneuvostoa ei tarvittaisi. Väitän vielä, että järjestön varoja on menetetty ainakin 5,000 dollaria sen takia kun meillä ei ole ollut järjestöneuvostoa. Täällä on pelätty monimutkaisista koneista, mutta ottakaa huomioon, että hyvä kone "workkii" nopeasti — katsokaa esim. miten rotatsioonikone on moninkerroin nopeampi käsipalnoa. Saksassa on joka vuosi puolueen edustajakokoukset ja heillä on puolue-neuvosto, samoin Suomessa on puolue-neuvosto. Siellä on toiminta järjestettyä, erimielisyydet tasoitettu. Meillä olisi tulos sama, jos olisi neuvosto. Tähän komiteaan ehdotan kaksi miestä joka piiristä. Sana- y. n. muutokset voidaan kyllä päättää perästä päin, kunhan periaate hyväksytään. Tällä esityksellä jätän asian keskusteltavaksi.

A. NIKULA: Astorialaiset panivat jarrukomitean laittamista vastaan. — Sanokaamme esimerkiksi: jos joku osasto tekee esityksen eikä t. p. komitea halua ratkaista sitä, vetoaa se neuvostoon, neuvosto jauhaa asiaa ja aikaa kuluu enemmän kuin suotavaa olisi. Neuvosto tulee myöskin kalliiksi. Länneltä tulevan kahden jäsenen matka maksaa 300 dollaria. Uskon, että neuvoston yhden alnoan kokouksen pitäminen maksaa 500 dollaria. Ja sittenkin vielä kriittillinen asia pannaan yleisäänestykselle.

Ehdotettiin rajotettavaksi puheenvuoron aika 3 minuuttia. Hyväksyttiin 21 äänellä 16 vastaan.

W. HEDMAN: N. Y. ja N. J. alueen edustajakokouksessa tästä asiasta keskusteltaessa useat osastot olivat esityksen kannalla, mutta White Plains'in ja Brooklynin osastot ilmoittivat vastustavansa. Viikkaan keskustelun jälkeen hyväksyttiin 7 äänellä 5 vastaan edustajille päätös evästykseksi, että aluekokous asettuu kannattamaan järjestöneuvoston perustamista.

K. IJELANDER: Kun meillä käsiteltiin tätä, tultiin siihen tulokseen, että joku kontrollikomitea on tarpeellinen. Esimerkit kaikissa maissa näyttävät, että kontrollikomitea on hyödyllinen. Waukeganin osaston evästys on sama kuin Saiman osaston muutosesityskin, että sääntöihin lisätään se, että järjestöneuvostoa kontrolloeraa kunkin piirin piirikokoukset, joille järjestöneuvoston on tehtävä vuosikertomus.

V. KESKINEN: Vastustan senaatin perustamista. Minä en näe miten seitsemän miestä järjestöneuvostossa voisi päättää sen etevämmin kuin seitsemän jäsenenä

t. p. komitea. Ehdotah, että t. p. komitea valitaan laajemmalta alalta.

J. MALMI: Jos järjestöneuvosto valittaisiin neljäksi vuodeksi, näkisin siitä jotakin hyötyä. Mutta vuosittain vallittavaa vastustan. Nelivuotista taas on vaikea valita, sillä yksi menee sinne, toinen menee tänne neljän vuoden aikana.

J. FALLS: Vastustan järjestöneuvoston perustamista, sillä siitä tulee vain viivyttävä laitos. Se viivyttää jokaista asiaa 30—60 päivään. Astoriassa keskusteltiin ja tultiin tähän tulokseen.

WM. NAARALAINEN: Pois sellaiset yllöikeuslaitokset. Ratkaistakoon yleisäänestyksellä, jos ei t. p. komitea voi ratkaista.

WM. HEINO: Meidän valtiossa ei ole päätetty tästä, mutta itse puolestani kannatan ehdotusta sillä muutosesityksellä, että joka piiristä valitaan siihen kolme jäsentä, piirin joka kulmalta, siten tulisi tasapuolisuutta.

E. JOLIKKO: Evästettiin olemaan ehdottomasti vastaan ehdotusta. Neuvosto viepi t. p. komitean selkärangan.

K. HELLMAN: Olen vastaan ylimmän neuvoston perustamista, niillä perusteilla, joita täällä jo on esitetty.

O. SEPPELIN: Alueeni edustajakokouksessa käsitettiin, että neuvostolla tulisi olemaan vain neuvotteleva voima ja sillä ymmärryksellä sitä kannatettiin.

A. MALM: Alueemme evästys on järjestöneuvoston perustamisen kannalla. Itse puolestani en pidä sitä tarpeellisena, en edes tilintarkastajanakaan, josta täällä on mainittu.

Kokouksen istunto päättyi.

Seitsemäs kokouspäivä

(Lauantaina, marrask. 23 p.)

Aamupäivän istunto.

Puhetta johti W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto.

Raha-aslain valiokunta ilmoitti, että varoja on nyt saatu niin paljon, että edustajille voidaan maksaa matkallut ja päiväpalkka matkapäiviltä, mutta ei kokouspäiviltä, joten edustajain on odotettava loppua siksi kunnes järjestö ennättää saada lisää varoja.

Työjärjestysvaliokunta ilmotti, että Toivo Virtasen allekirjoittama keskipiirin toimintakertomus on lähetetty työjärjestysvaliokunnalle kokoukselle esitettäväksi, mutta työjärjestysvaliokunta katsoo, että se ei kuulu tälle kokoukselle, vaan keskipiirin järjestölle, joten siirretään se keskipiirin sihteerille.

Hyväksyttiin.

Jatkettiin keskustelua

järjestöneuvosto-kysymyksestä.

T. VIITALA: Aluekokouksessa oltiin sitä mieltä pidettä, että jos piirikomiteat poistetaan, niin silloin on sellainen valvontaneuvosto tarpeellinen. Kokouksessa oli kyllä kaksikin mielipidettä.

E. PETERSON: Yhdyn Keskiseen.

M. PÄÄKKÖNEN: Olen sellaisen valvontakomitean asettamista vastaan.

K. KOSKI: Vastustan järjestöneuvoston valitsemista. Sen tehtävät jo kuuluvat piirikomiteoille. Tilintarkastusta varten vain sitä ei tarvita.

D. HEIKKILÄ: Olen sitä mieltä, että se on tarpeellinen kun järjestökokous pidetään vain joka neljäs vuosi. Ei ole pelkoa, että siitä tulisi mikään tyrannilaitos. On ilmaantunut monta syytä sellaisen komitean tarpeellisuudesta.

E. KAINU: Mitä alustuksessa on mainittu sellaisen neuvoston hyvistä puolista, niin uskon, että siitä olisi suuri hyöty s. s. järjestölle, mutta sen pienenä takia sitä vastustan.

ONNI E. SAARI: Vastustan ehdotusta.

A. KOLINEN: Yhdyn ehdotuksen vastustajiin.

O. SAARINEN: Kannatan järjestöneuvoston perustamista.

V. ANNALA: Toveri Keskinen edusti sellaista mielipidettä, että tämän neuvoston tarkoituksena olisi olla viisaampi kuin t. p. komitea, muuten sillä ei olisi mitään virkaa. Sellainen on harhakäsite. Euroopan maiden sosialistipuolueille on tämänlaatuista neuvostoista ollut suurta hyötyä. Ja siitä olisi s. s. järjestöllekin. Esimerkiksi puoluelehtien kontrolli kuuluisi sen toimialaan.

V. KESKINEN: Tov. Annala huomautti, että tällä neuvostolla on sellainen valvontaoikeus. Näen, että toimintavoiman keskittyminen olisi tarpeellinen, mutta se käy paremmin päinsä, jos t. p. komiteaa laajennetaan.

Puheenvuorot päätettiin rajottaa.

T. OLSON: Minun kantani tähän asiaan on se, että sellainen neuvosto on tarpeeton. Se on yhtä tarpeeton kuin Yhdysvaltain lainlaadintakoneistossa senaatti. Euroopan puolueissa ei ole käytännössä yleisäänestys kuten täällä; se vastaa täällä tämänlaista kontrollikomiteaa.

WM. PETERSON: Kansanvaltaa on kahta lajia. En kannata tämänlaista senaattia. Meillä on kolme piiriä ja niitä edustajia ei voisi muuttaa toisen ajatussuunnan kannattajiksi. Siten tämän komitean työ olisi turhaa.

J. SUOMINEN: En laisinkaan ihmettele sitä seikkaa, että täällä on vastustettu tätä neuvostoa, koska siitä on otettu tuollaisia käsityksiä, että se muka tulisi olemaan yksinomaan t. p. komitean ylitsevalvoja. Minun käsitykseni on se, että se tulisi olemaan juuri riittäviä valvoja ja ratkaseva komitea.

A. JÄNTTI: Ollisi hyvä olemassa tämänlainen komitea. Jos ilmenee riittäviä, niin t. p. komitea voi

kutsua tämän komitean kokoukseen asioita varten. Kannatan ehdotusta.

W. Boman: Olson puhui täällä senaatin takaisinkutsusta, mutta se juttu ei pidä vettä, sillä tämä ei ole sen luontoinen. Ilmeneehän järjestössämme jo tämänlaisen kontrollikoneiston luonnetta kuten laajennetut kustannusyhtiöiden johtokunnat. Onhan kansallispuolueessa olemassa n. k. kansalliskomitea, joka tarkistaa t. p. komitean tilit, sekä valvoo yleensä puoluetoimintaa. Nyt kun puolue kokoontuu joka neljäs vuosi ja tämä kansalliskomitea joka vuosi, on sen työ ollut suurimerkityksellinen. Elkö suhde ole aivan sama s. s. järjestössä? Meidän edustajakokouksia pidetään myöskin joka neljäs vuosi. Niiden väliajoilla ei ole mitään, joka valvoisi ja tarkistaisi miten varoja käytetään esimerkiksi vallastustyöhön. — Kukaan muut kuin Keskinen ei ole esittänyt tälle mitään vastaavaa varmaa ajatusta. Hän nimittäin esitti, että t. p. komitea valittaisi laajemmalla alalla. Mutta mistä tulevat ne varat sellaisen t. p. komitean kokouksille, kun sitä vastoin tämä valvontaneuvosto tulisi paljon halvemmaksi.

Keskustelu järjestöneuvostokysymyksestä päättyi.

Ehdotukseen oli tehty muutosehdotus, että t. p. komitea laajennetaan vastaamaan järjestöneuvostoa.

Ensiksi äänestettiin järjestöneuvostokysymyksestä alkuperäisessä ehdotusmuodossa. Ehdotuksen puolesta annettiin 19 ääntä, vastaan 30 ääntä.

Muutosehdotuksen, että t. p. komitea laajennetaan vastaamaan järjestöneuvostokomiteaa, puolesta annettiin 17 ääntä, vastaan 28 ääntä.

M. HAHN ehdotti, että t. p. komitean valintaa laajennetaan alalta koskeva päätös kohta puretaan.

Ehdotus kumottiin 38 äänellä 11 ääntä vastaan.

Ehdotettiin, että sääntöehdotus luetaan pykälä pykälältä ennenkuin lähetetään valiokuntaan. Ehdotus kumottiin 38 äänellä 2 ääntä vastaan. — Sääntöehdotus lähetettiin siis sääntövaliokunnalle sellaisenaan.

Työjärjestyksessä seurasi

TYÖVÄENOPISTOKYSYMYS.

Sihteeri luki kysymyksestä seuraavat alustukset ja evästyksiset:

Quincyn, Mass. s. s. osaston alustus Työväenopistokysymyksestä.

Tuskin kukaan puolueen jäsen on eri mieltä siitä, että alussa kun nykyinen opisto vallattiin meikäläisille, etteikö jokainen ajatellut siitä tulevan sellaisen oppilaitoksen, jonka avulla voidaan kasvattaa syvällisemmin tuntemaan sosialismia. Nyt on monta kokemuksen vuotta menty eteenpäin. Mutta kokemukset puhuvat toista nyt kuin silloin alussa voitiin ajatella. Toistamatta uyt kaik-

kea sitä reklaamia ja niitä kertomuksia siitä hajanaisesti tilasta missä s. s. järjestö on nykyään, on jokaisen rehellisen puolueen jäsenen (ja hajottajienkin) tunnustettava, että koko tämä hajaannus on suuremman vaurautensa saanut opistolta käsin.

Tässä on syytetty yhtä ja toista, joskus persoonallakin, vaan suurimmaksi syyksi jää sentään paikka ja ympäristö, missä opisto sijaitsee. Ensiksikin opisto sijaitsee voi pi sanoa farmilla, noin kaksi mailia ulkona kaupungista. Kaupungissa, joka on lähinnä ja jossa asuva työväestö on joutunut johtamaan sanottua laitosta, on liikkuva työväestö; ei varsinaista teollisuustyöväestöä, vaan teollisuustyöväestön varaväkeä, jotka liikuskelevat metsäkämpillä y. m. sekatorissa. Ja kokemukset osoittavat, että tämänlaatuinen työväestö aina järjesty hitaammin ja näin ollen ei voi tyydyttää toiminnallaan jo järjestyneempää työväestöä, joka elämän koulussa, suurissa liikekeskuksissa on jo oppinut järjestymään lujemmin. On totta, että ikkinä opistoa, sen kotikaupunkia, Duluthia, on suuriakin liikepalkkoja kuten kaivosseutuja, missä asustaa pysyväisempää työväestöä. Mutta suurien kustannusten välttämiseksi eivät ole voineet ottaa osaa opiston johtoon, joten se on jäänyt duluthilaisille, jotka läheskään eivät ole jaksaneet käsittää sitä yleistä luonnetta, koko maata käsittävää luonnetta, mikä opistolla tulisi olla. Yleensä on tunnettua, että s. s. osasto Duluthissa on koko elämänsä ollut sosialistipuolueelle sopimattomien pyykkijuttujen lähtöpaikkana, johtuen juuri jo mainituista seikoista. Ja tätä samaa tietä on viety koko opiston hoito, joten sieltä valitut johtavat voimat eivät ole voineet tyydyttää koko s. s. järjestön järjestyneempää osaa.

Opiston sisäinen toiminta ja vaikutus s. s. järjestöön.

Aivan samat syyt kuin edellisinkin ovat vaikuttamassa, vaikuttavat opiston opetukseen kuin yleensä toimintaa. SSangen palnavasti jo kohta alkuvuosina ja suurin osa oppilaista on useampina muinakin vuosina muodostunut juuri sellaisesta työväestöstä, joka ei ennenmin ole oppinut järjestymään eikä enemmän seurannut työväenliikettä. Sellaiselle työväestölle ja yksityisille, jotka yht'äkkä lähtivät seuraamaan järjestynyttä työväenliikettä, tuntuu kuin kaikki se toiminta ja työskentely, joka puolueessa on kaikista tärkeintä, olisi heidän mielestään hidasta ja hyljättävää. Tämän seikan tunnustivat avonaisesti opiston oppilaat ja opettajat itse viimeisessä järjestön edustajakokouksessa. Vieläpä sanottiin oppilaiden menevän niinkin pitkälle, että pyrkivät määrittelemään koko opiston sisäisen elämän. Mutta kaiken tämän luonteenomaisen vaikuttavaksi kehittäjäksi tulivat sellaiset mielipiteet kuin mitä omaavat K. L. Haataja ja Leo Laukki, juuri sellaisessa ympäristössä ja oloissa, missä opisto on joutunut toimimaan suurimman osan oppilaitensa kanssa. Haatajan ja Laukin opetus ja heidän mielipiteensä ovat saaneet suosiota ja ilman pienintäkään

karsimista otetaan ne täydestä vastaan. Se mielipide on nyt kypsynyt suunnaksi, joka yrittää hajottaa koko s. s. järjestön, niiden agitaattorien laitoksessa, johon se on uhrannut kymmeniä tuhansia puhdasta rahaa.

Opiston viimeaikainen esiintyminen ja suhtautuminen s. s. järjestöön.

Opisto on viimeaikoina opettajineen ja oppilaiden enemmistöineen julkisesti asettunut puolustamaan kysymyksiä ja tapahtumia, joita kukaan kansainvälisen työväenliikkeen kannalla oleva puoluejäsenei voi hyväksyä. Niinpä joka käänteessä ovat julkisesti asettuneet puolustamaan I. W. W. liiton suuntaa ja sen menettelytapoja, jotka suunta monissa eri tapauksissa on todistettu vastaiseksi kansainvälisen työväenliikkeen periaatteille, jonka itse sen liiton johtajat ovat pitkissä selityksissä todenneet. Samoin on opisto koko johtonsa ja elementtinsä avulla ryhtynyt tappelemaan s. s. järjestön keskuudessa ilmenevää kansanvaltaa vastaan. Yleisäänestyksien ja enemmistöpäätöksiänsä halveksuminen on helle tullut sydämenasiaksi. Täyteen kukkaansa se kehittyi keskipiirin piirikokouksessa. Siellä täydellisesti tuli siunatuksi koplatointi. Ja laskettiin suunnitelmat julkiselle järjestön hajotustyölle, joka hajotustyö on nyt kehittynyt täyteen huippuunsa ja järjestö saa sen lystin maksaa. Kaiken opistokustannuksen lisäksi maksaa opiston johtamien radikaalien mellastus useampia tuhansia dollareita, sekä lisäksi aika ja työ, joka olisi voitu käyttää puolueemme sisäisen kasvamisen hyväksi. Mutta kaiken muun lisäksi, kun järjestö sopimuksen perusteella yritti tuota "mätäpaiseita" tutkia, niin silloinko opisto keisarimaisesti estää sen. Ja kun tulee opistoyhtiön kokous, jossa virkalliset vaaditaan tilille tällaisesta kansanvallan edustamisesta, niin runnataan kokous väärillä edustajilla siten, että kokous joutuu täydellisesti rikkomaan s. s. järjestön ja opiston välistä. Ehdottomasti tiedettiin tämän tuottavan turniota opistolle, josta olisin seurauksena opistoverojen lakkauttaminen. Opisto, jonka ensimmäisenä esimerkkinä pitäisi opettaa oppilailleen ja puolueen jäsenille tinkimättömän kansanvallan kunnioittamista ja enemmistöpäätöksiänsä noudattamista, onkin kehottanut päinvastaiseen suuntaan.

Mitä sitten on tehtävä?

On itsestään selvää, että vieläkin jokainen puolueoveri olettaa, että kun opiston suhteet järjestön välillä uudestaan järjestetään ja aletaan erehdyksiä korjata, niin ei se vaivannäkö mene hukkaan, mitä opiston hyväksi on jo uhrattu, ja mahdollisesti voi vielä koitua tulevaisuudessa järjestölle hyödyksikin. Parhain keino on ensitilassa, että opistoyhtiö ryhtyy mitä vakavammin s. s. järjestön kanssa neuvottelemaan vaikka ylimääräisen yhtiökokouksen avulla. Sillä selvä juttu on, ja kai jo vähene-

mistöläisetkin sen huomaavat etteivät he pienenä ryhmänä voi opistoa pitää yllä, vaan siinä ehdottomasti tarvitaan koko järjestön yhtenäinen voima.

Siksi ehdotamme, että suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräinen puoluekokous ottaa tarkoin harkittavakseen ja päätettäväkseen seuraavat kohdat:

1) Kun opisto sijaitsee alueella, aina liikkuvan työväestön ympäröimänä, joten paikallisista puoluejäsenistä on mahdoton saada kylliksi kykenevää johtokuntaa, joka pystyisi tyydyttämään järjestön koko jäsenistöä opiston hoitamisessa, on johtokunta valittava yhä laajemmalla Michiganin ja Minnesotan alueilta. Mutta sen lisäksi annetaan järjestön yllä valvonta opiston asioissa toimeenpanevalle komitealle, jolla on oikeus milloin hyvänsä tarkastaa johtokunnan toiminta ja opiston sisäiset asiat.

2) Opiston sisäisessä elämässä on tehtävä perinpohjainen muutos. Opiston on lakattava jarruttamasta s. s. järjestön enemmistöpäätöksä, on tinkimättömästi alistuttava niitä noudattamaan ja kokonaan sisäisestä elämästään poistettava se puoli-anarkistinen holhoilu, mitä se on varsinkin viime aikoina harjottanut "radikaalisilla" aatteillaan.

3) Leo Laukki on heti ensi tilassa erotettava opettajatoimestaan.

4) Jos opiston osakeyhtiö ottaa edellä osotetut seikat huomioon ja alkaa niitä toimeenpanemaan käytäntöön, ja samalla osakeyhtiönä hyväksyy ne ja yhä kiinteämmin valvoo, että tästä lähtien opistolla ei sallita oppilaiden eikä opettajien pienemmässäkään määrässä esiintyä periaatteilla ja esityksillä mitkä osottautuvat vastakkaiseksi yleisille, kansainvälisesti hyväksytyille sosialidemokraattisille periaatteille;

Suostuu suomalainen sosialistijärjestö edelleen vuosittain maksamaan 50 senttiä verona opiston ylläpitämiseksi.

Mutta ellei opistoyhtiö suostu järjestön kanssa mihinkään neuvotteluihin ja luovuta sille täydellistä tarkastusvaltaa, niin s. s. järjestö kieltää verot ja velvottaa s. s. järjestön t. p. k:n valvomaan sekä tarkasti huoltamaan sitä osaa pääomasta, minkä s. s. järjestö ja sen osastot ovat kiinnittäneet tähän oppilaitokseen.

S. s. osasto "Veli," Quincy, Mass.

Hyvästyttö s. s. osasto "Veljen" ylimääräisessä kokouksessa syysk. 20 p. 1914.

J. F. SÄRKINEN, organiseeraaja.

Clevelandin, Ohio, s. s. osaston alustus.

Niiden selkkausten lopettamisessa, jotka ovat s. s. järjestön keskuudessa viimeaikoina riehuneet, saaden aikaan tuntuva taantumusta sosialistisen valistus- ja kasvatuslietoisuuden levittämisessä yllä koko laajan Amerikan mantereeseen, on huomattava, että nämä selkkaukset

ja ristiriitaisuudet ovat alkulähtöisin suomalaisen sosialistijärjestön keskuudessa toimivasta oppilaitoksesta, Työväenopistosta. Tämä koululaitos, joka järjestöomme jäsenten verotuksella ylläpidetään, on viime aikoina ottanut aslakseen julkisen hajotustyön järjestämisen järjestössämme. Etupäässä sen opettajiston ja johtokunnan puolelta on osotettu mitä julkeinta puolueemme päätöksen halveksimista ja ylenkatsetta, vaikka puolueemme päätökset velvoittavat, että opiston opettajineen on noudatettava järjestöomme edustajakokouksen päätöksiä mikäli ne koskevat opiston suhtautumista järjestöön, mutta tätä seikkaa ei opiston taholta ole ollenkaan tähän mennessä noudatettu. Samoin on johtokunnan taholta lähetetty järjestöomme keskuuteen puhujia ja asiamiehä, jotka eivät ole nauttineet puolueemme luottamusta, saaden aikaan näiden kautta mitä sekavimman olotilan järjestöomme osastojen ynnä piiritoimikuntien välillä. Varsinkin itäpiirissä kehittyivät nämä selkkaukset niin pitkälle, että useita osastoja joutui eroon s. s. järjestöstä.

Vielä tämä samainen opiston johtokunta kielsi järjestöomme toimeenpanevan komitean asettaman tutkijakomitean pääsyn opistoon, varmentaan tällä toimenpiteellä sen, että tämä oppilaitos ei ole s. s. järjestön kontrollin alainen, jonka tähden ei järjestön taholta voi minäkäänlaista tutkimista panna toimeen opiston sisäisiin asioihin eikä muuhunkaan nähden, jota järjestön pitäisi pitää silmällä oppilaitoksessaan.

Tyytymättömänä tämänlaiselle menettelylle lakkauttivat osastot yleisäänestyksen perusteella jäsenkohtaisen verotuksen suorittamisen sanotulle Työväenopistolle.

Niinpä ehdottaa Clevelandin s. s. osasto tulevalle ylimääräiselle edustajakokoukselle harkittavaksi ja päätettäväksi edellä ilmennneiden asioiden perusteella seuraavaa:

Että jäsenkohtainen Työväenopiston verotus ainalseksi lakkautetaan, koska sanottu verotus järjestön jäsenille ei anna minkäänlaisia oikeuksia sanottuun oppilaitokseen, vaikka verotus vuosittain tuottaa noin \$7,000.00, joka on huikea summa varoja käytettynä hyödyttömiin tarkoituksiin, varsinkin koska sanottu oppilaitos ei ole vielä mitään hyödyttänyt sosialistilliseksi, vaan päinvastoin vahingoittanut suuresti. Saadakseen nämä varat, jotka järjestön jäseniltä kerätään, käytetyksi mahdollisimman hyvin, olisi järjestön jäsenistön kasvatus- ja valistustietoisuuden levittämiseksi järjestettävä niin sanottuja luentokursseja, jotka kestäisivät jonkun viisin määrän aina kussakin paikassa. Näihin kursseihin voitaisiin silloin paljon helpommin päästä, oppilaat sellaisetkin, joiden olisi mahdottomuus päästä nykyisin Työväenopistoon. Samalla voisivat osastot luovuttaa "stipendejä" sellaisille jäsenilleen, joiden taloudellinen varallisuus ei riitä tietoisuuden hankkimiseen, paljon vähemmällä kuin nykyään. Nämä paikalliskurssit voitaisiin järjestää alueellain käsittäen suhteellisen määrän osastojen kussakin alueessa. Niiden järjestäminen luonnollisesti jäisi toimeenpaneville järjestön orgaaneille.

Tällä tavalla voitaisiin paljon helpommin ja tasapuo-

lisemmin kartuttaa järjestön jäsenistön tietoisuutta. Silloin myös tämä verotus tulisi tarkotustaan vastaavaksi, vaan nykyisin ollen se rasittaa jäsenistöämme ja antaa aiheita edelleenkin vain muutamille yksilöille nousta määrääviksi tekijöiksi ja puolueemme leipäpaikkojen tavoittelijoiksi, joiden saavuttamiseksi he unhottavat järjestön enemmistön tahdon, hyväksytyt menettelytavat ja perussäännöt. Edelläolevan perusteella ehdotamme:

1:ksi. Koska nykyinen Työväenopiston verotus on toistaiseksi lakkautettu Työväenopistolle maksamasta, niin lopetettakoon se ainaseksi.

2:ksi. Että kasvatusta ja sosialistisen tietoisuuden hankkimiseksi puolueen jäsenille toimeenpantaisiin paikallisia luentokursseja, joiden järjestämiseksi asetettaisiin 25 sentin verotus vuosittain jäsenkohtaisesti koko järjestöön.

3:ksi. Näiden kurssien lopullinen järjestäminen jätetään toimeenpanevan komitean ja piiritoimikuntien järjestettäväksi.

Clevelandin s. s. osaston valitsema komitea.

Hyväksytty Clevelandin s. s. osaston kokouksessa 1 p. lokakuuta. 1914.

AUGUST KOPONEN, puh. joht.
HILDA SALMI, kirjuri.
(Osaston leima.)

Juanitan, Wash., s. s. osaston alustus.

1:ksi. että s. s. järjestön edustajakokous velvoittaa järjestön toimeenpanevan komitean käyttämään niitä keinoja, jotka ovat välttämättömät ylimääräisen yhtiökokouksen alkaansaamiseksi.

2:ksi. että s. s. järjestöön kuuluvat osastot ja järjestön enemmistön kannalla olevat yksityiset, suuria kuluja säästääkseen, antavat edustusoikeutensa osakemääränsä perusteella toimeenpanevalle komitealle varmoilla evästyksillä.

3:ksi. että Työväenopiston toiminta järjestölle vahingollisena lakkautetaan ja omaisuuden kanssa menetetään kuinka parhaaksi nähdään, joko myydään tai luovutetaan velkojille.

Perustelut.

Koska opisto-yhtiön virkailijain taholta ei lainata n-
planmukaista huomiota niihin vaatimuksiin, joita järjes-
töömme osakkeita omistavien osastojen taholta on tehty,
niin ainoa keino on, että järjestön enemmistön kannalla
olevat osastot suurimpana osakkeiden omistajana käyt-
tävät vihdoinkin niitä keinoja, jotka pakottavat enemmis-
tölle sen vallan, mikä sille kuuluu.

Jos opisto-yhtiön ylimääräinen kokous piteetäisiin siten, että kaikki järjestön kokouksen edustajat ottaisivat siihen osaa, tulisivat kulut liian kalliiksi, joita on välttävää, joten toimeenpaneva komitea saakoon täyden val-
lan menetellä siten, että tuo laitos ei enää tulisi raskaut-

tamaan järjestöämme. Tulevaisuudessa täytyy päästä siihen, että koko järjestön se osa, joka uhraa, myös saa siitä hyödyn, eikä kuten nyt, uhraa ja saa uhrauksen tilalle sosialidemokratisen valistustyön hajottajia. Eroon siis koko laitoksesta ja niin edullisilla ehdoilla kuin se on järjestölle mahdollista.

Juanitan, Wash., s. s. osasto.

(Osaston leima.)

Rock Springsin, Wyo., s. s. osaston alustus.

S. s. järjestö on säännöllisellä verotuksella kannattanut Työväenopistoa, puhunut, agiteerannut, kirjoittanut sanomalehdistönsään tämän opiston hyväksi; siitä huolimatta se ei ole voinut hallita sitä. Hallinto on ollut Työväenopiston lähiympäristön pienen ryhmän käsissä. Järjestömme viimeinen edustajakokous yritti saada lähempää yhteisymmärrystä järjestömmestä ja opistomme välisissä asioissa, kuten järjestömmestä ja opiston välisissä sopimuksissa sanotaan:

"2) Että opiston yhtiökokous, johtokunta, opettajisto ja oppilaskunta noudattaa järjestön edustajakokouksen, yleisäänestyksen tai toimeenpanevan vallan vaatimuksia, ollen opiston taloudesta, hengestä ja esiintymisestä yleensä järjestölle vastuuvolliset."

"3) Että opiston opetussuunnitelma ja vakinaisten opettajien vaali alistetaan järjestön toimeenpanevan vallan hyväksyttäväksi."

"4) Että opistoyhtiössä taataan täysi sanontavalta järjestölle, vielä lisäksi siten, että sen sääntöihin tehdään muutos, jonka kautta yhtiön äänestyksessä tulee vallitsevaksi osake ja ääni."

Tästä sopimuksesta huolimatta on opiston puolelta toimittu niin kuin ei mitään sopimusta olisi olemassa. Kaikki toivomukset on opiston puolelta jätetty huomiolleen ottamatta, päinvastoin opettajisto ja enemmistö oppilaita ovat käyttäneet ankaraa vasta-agitaatiota s. s. järjestön lehdistöä, virkailijoita ja jäsenistöä ynnä koko sen tähän astista toimintaa vastaan. Täten Työväenopistosta on muodostunut s. s. järjestöä hajottava klikki, joka lähettää joka vuosi suuren määrän oppilaitaan yli maan eri osastoihin provoseraamaan eri osastoissa säännöllistä puolue-toimintaa, poikotteeraamaan jokalista puoluelehteä, selostelemaan heille heidän läheisistä lähteistä periltynyttä muka uusia vallankumousteorioita. Se että näiden teorioiden avulla on osotettu muka s. s. järjestö ammattilais-pikkuporvarilliseksi kokoonpanoltaan, on ollut aiheuttajana osaltaan s. s. järjestön nykyiseen tilanteeseen Edellä olevasta teoriasta vetävät he seuraavan johtopäätöksen: koska s. s. järjestö kokoomukseltaan on pikkuporvarillisen-ammattilainen ja koska kapitalistinen järjestelmä on tuominut nämä häviämään, niin, jotta sosialistinen liike ei joutuisi häviämään, on tämän otaksutun porvarillisen-ammattilaisenemmistön luovutettava määräämisvalta sosialistipuolueessa heille, todellisen teollisuus-

työväestön itse määrätuille edustajille. Näiden selvitte-
lyjen avulla yritetään sokaista järjestön valtavaa enem-
mistöä, järkeyttää heldän luokkasolidarisuuttaan ja luok-
kataisteluintoaan. Tämä kaikki vain siksi, että saataisiin
määräämisvalta vähemmistön käsiin. Kun tämä opisto-
laiskikki on näin asettunut s. s. järjestöä vastaan, niin
esitämme me ylimääräiselle edustajakokoukselle seu-
raavaa:

Ellei Työväenopisto anna täydellisiä takeita siitä, et-
tli yllä kontrolli opistoon nähden tulec s. s. järjestölle,
ja sen toimeenpanevalle komitealle ja ellei opiston opet-
tajiksi valita puolueluottoa nauttavia tovereita, jotka tyy-
dyttävästi opettavat oppilaita kansainvälisen sosialide-
mokratian hengessä, ja ellei Työväenopiston johtokuntaan
valita henkilöitä, jotka alistuvat noudattamaan järjestön
päätöksiä, niin s. s. järjestön ylimääräinen edustajako-
kous kieltäköön kaiken avustuksen Työväenopistolta,
koin myöskin Työväenopistolta kielletäköön työväen op-
pilaitoksen arvo.

(Rock Springsin s. s. osaston leima.)

Itäpiirin piiritoimikunnan alustus.

Vastoin s. s. järjestön viime edustajakokoukselle o-
pettajainsa ja johtokunnan jäsentensä kautta antamiensa
vakuutusten, että Työväenopiston taholta tullaan rehel-
lisesti palvelemaan järjestön ja puolueen etua sekä ali-
stamaan opiston toiminta järjestön täydelliseen kontrolliin
alaiseksi, joiden lupauksen perusteella järjestö edelleen
suostui maksamaan vuotuisen kannatusrahan, on Työ-
väenopisto viime alkoina entistä suuremmassa määrässä
eslaintynyt järjestölle ja puolueelle vihamielisen hengen
kylväjänä. Sen opettajien ja johtokunnan jäsenten ja op-
tisten sekä nykyisten oppilaiden taholta on kiihkeästi ta-
peltu järjestöä vastaan ja tuettu kaikkia niitä hajotus-
voimia, jotka ovat saattaneet järjestömmc hajaannusti-
laan. Se on asettunut virallisesti tukemaan järjestölle
ja koko puolueelle vihamielisten ainesten julkeita hank-
keita järjestön ja sen organien hävittämiseksi ja siten
täydellisesti pettänyt sen luottamuksen, minkä järjestön
edustajakokous sille antoi. Tällaisella menettelyllä se
myöskin vääjäämättömästi on osottanut, että siellä har-
joitettu opetus ja elämä yleensä eivät ole sopuisuudessa
työväenliikkeen edun kanssa. Ja vihdoin viimein on o-
pisto röyhkeästi kieltänyt järjestöitä senkin oikeuden,
minkä se yhtiökokouksensa kautta nimenomaan myönsi
järjestölle vastaehdoksi järjestön antamalle kannatuk-
selle, sen sopimuksen että opisto kaikessa toiminnassaan
noudattaa järjestön määräyksiä, nimittäin, että se alistuu
noudattamaan järjestön toimeenpanevan komitean mää-
räyksiä opiston asiain valvomiseen nähden. Kieltämällä
järjestön toimeenpanevalla komitealla ehdottoman tutki-
moikeuden opistoa koskevissa asioissa on opisto siten
päivän selvästi rikkonut yhteytensä järjestön kanssa.
Kaikkeen tähän nähden järjestön edustajakokous lausuu
oltä ankarimman paheksumisensa siitä petollisesta ta-

vasta, millä opisto on suhtautunut sitä kannattavaan järjestöön. Hyväksyen järjestön toimeenpanevan komitean toimenpiteen, jonka mukaan opistolle tuleva järjestön vero pidätettiin ja joka toimepide sittemmin on saanut järjestön yleisäänestyksellä vahvistuksensa, edelleen päätettäköön että opiston asioiden nykyisillään ollen s. s. järjestö julkistaa Työväenopiston s. s. järjestölle ja koko puolueelle vahingolliseksi laitokseksi, jonka ei tule saada järjestön ja sen osastojen taloudellista eikä siveellistä kannatusta.

Myönnettäköön, että työväestön omalla oppilaitoksella on kieltämättömästi suuri merkitys työväestön valittamisessa, jos sitä tarkotustaan vastaavasti johdetaan. Mutta kuten edelläolevasta käy ilmi, ei Työväenopisto ole sitä ollut eikä yrittänytkään olla etenkin viime aikoina. Huolimatta siitä, että s. s. järjestö on tuohon laitokseen uhrannut noin \$18,000.00 osastoilta verotuksina, ja ehkä muutamia satoja dollareita järjestön yksityisiltä jäseniltä osakkeina, sillä ajalla kuin se on nimellisesti ollut järjestön kontrollin alaisena, ovat opiston asiat sen jälkeen, kun sitä vastoin järjestön jäsenistön enemmistön tahtoa ruvettiin puuhaamaan laajemmaksi, taloudellisesti näyttäneet mahdottomiksi pitää pystyssä. Sen todistaa opiston tilipäätös viime vuodelta, jossa todellinen tappio on noin \$7,000. Jos opistoa edelleenkin mielitään pitää järjestön oppilaitoksena, niin olisi järjestön jokaiselta jäseneltä kannettava vähintään \$1.00 vuodessa veroa opiston hyväksi, ja vielä sittenkään ei olisi mitään toivoa siitä, että opiston velat tulisivat pienentymään vuosittain, vaan se olisi ainoastaan takeena opiston toiminnan jatkumiselle.

Me muistamme sen opiston asloita hoitavan johtokunnan ja silloisen opisto-yhtiön ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa opiston laajentaminen lopullisesti päätettiin, millä tavalla opistoyhtiö silloin suhtautui järjestön jäsenistön enemmistön vaatimuksiin. Jäsenistön enemmistö oli laajentamista vastaan, mutta opisto-yhtiön vuosikokous julisti yleisäänestyksen jäsenkohtaisesti merkityksettömäksi, ja selvitti opisto-yhtiöllä olevan täyden vallan päättää omista asioistaan miten haluaa. Ja näin ollen, jos opisto-yhtiön taholta olisi samaa odotettavissa edelleenkin järjestön jäsenistön yleisäänestyksiin nähden opistoa koskevissa asioissa, niin jäsenistön kontrollivalta opistoon nähden vielä toisen samallaisen uhrauksen jälkeenkin olisi sama kuin mitä se oli viimeiseen opiston laajennuspuuhaankin nähden ja joka on tullut edellisillä numerolla todistettua, että sen laajentaminen oli se mitä siitä järjestön jäsenistön enemmistö sanoi silloisen laajennuspuuhan johdosta, että se laajennuspuuha tulee olemaan opistolle ylivoimainen, jota se ehdottomasti on ollut.

Me kaiken ylläolevan perusteella esitämme s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle, että edustajakokous päättää, että

koska opisto on puolestaan rikkonut kaikki entiset sopimuksensa ja antamansa lupaukset s. s. järjestön kaus-

sa, ja kaikissa opistoa koskevissa asioissa pyrkinyt itse-
näisesti määräämään, välttämättä järjestön jäsenistön
vaatimuksista opistoon nähden, ja opistolle rakennetun
liäarakennuksen takia on opisto tullut järjestölle ylivoi-
maiseksi laitokseksi ylläpitää.

Niin päättää s. s. järjestön ylimääräinen edustajako-
kous.

Että se jäsenten kesken yleisäänestyksellä hyväksytty
päätös opistoon nähden edelleenkin pidetään voimassa
järjestön keskuudessa, jolla päätettiin lopettaa jäsenkoh-
tainen verotus opiston hyväksi.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA.
(Piiritoimikunnan leima.)

Miamin, Ariz., s. s. osaston alustus.

Tietäessämme, että Työväenopistokysymys tulee e-
sille s. s. järjestön edustajakokouksessa, ehdottaa Mia-
min s. s. osasto.

Että ennenkuin s. s. järjestö rupeaa virallisesti kan-
nattamaan Työväenopistoa, on sen kontrolli saatava täy-
delleesti s. s. järjestön määräysten alaiseksi. Ensiksi
on opiston johtokunnan noudatettava s. s. järjestön toi-
meenpanevan komitean määräyksiä, kuin myöskin että
Työväenopiston johtaja ja opettajat valitaan s. s. järjes-
tön yleisäänestyksellä ja valitseminen tapahtuu seuraav-
asti: ensin on johtajan ja opettajain paikat julistetta-
va avoimeksi kesäk. 1 päivänä ja ehdotusaika päättyy
s. s. järjestön keskusvirastossa heinäk. 15 päivänä; 15
päivää annetaan aikaa kieltäytymiseen. Elok. 15 päivään
mennessä on s. s. järjestön toimeenpanevan komitean
toimitettava osastoille äänestyslistat ja äänestysaika päät-
tyy s. s. järjestön keskusvirastossa syysk. 25 p., jolloin
on valituksi tulleille annettava määräys saapua toi-
meensa.

Miamin s. s. osasto.

(Osaston leima.)

Mullan'in, Idaho, s. s. osaston alustus.

3 kohta, muutosehdotus:

Että Työväenopiston opetussuunnitelma ja vakinais-
ten opettajain vaali allistetaan järjestön jäsenistön hyväk-
syttäväksi.

5 kohta, muutosehdotus:

Että opiston pitää olla avonainen kaikille työläisille
ilman erottusta, josko on puolueen jäsen taikka ei.

7 kohta, muutosehdotus:

Että kokous pitää suotavana että osastot, alue- ja
piirijärjestöt avustavat stipendeillä ja lainoilla opistolle
henkilöitä, joista on toivoa kehittyä toimitsijoita joko
paikallisiin taikka ylempiin puolueehtäviin.

Hyväksytty osastomme virallisessa kokouksessa, 17
p. elok., 1914.

ERIC LUOMA, esimies.
LORENS LARSON, kirjuri.
(Osaston leima.)

Astorian, Ore., s. s. osaston alustus.

Työväenopiston toiminta on pitkän aikaa ja niin laajakantoisesti ollut s. s. järjestön toimintaa häiritsevää ja hajottavaa sekä järjestön päätöksille ja tahtoa vastaan uhrittelevaa, ettei järjestömme jäsenistön viilmelinen yleisäänestys Työväenopiston asioita koskeva, ollut suinkaan liian aikainen. Tällä yleisäänestyksellä on nyt päätetty lakkauttaa jäsenkohtainen opisto-vero. Mutta asia ei ole kuitenkaan sillä lopullisesti selvitetty. S. s. järjestö on pitänyt Työväenopistoa nimensä mukaisesti omana laitoksenaan, on tehnyt uhrauksia sen ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Siksi ei sille myöskään ole yhdenentekevää Työväenopiston tulevaisuus.

Syynä järjestön ja tämän laitoksen välisen rikkoutumiseen, asiain kehittymiseen tälle asteelle, millä ne nyt ovat, on etupäässä se, että Työväenopiston johtokunta ja opettajakunta ovat asettuneet vastustamaan kaikilla keinolla järjestön sananvaltaa laitoksen asioihin nähden. niin että laitoksen ja järjestön välinen sopimus lopulta tuli siltä taholta sellainen jatkuvan menettelyn takia rikotuksi. Siksi kieltäytyi järjestömme yleisäänestyksellään antamasta opistoveroa tämän laitoksen ylläpitämiseksi niin kauan kuin sen taholta jatketaan sellaista menettelyä. Asia voidaan niin ollen korjata vain sillä, että Työväenopiston johtokunnan ja opettajakunnan suunnassa saadaan alkaen muutos. Se saadaan aikaan muuttamalla mainitun johdon toimitsijat, johtokunta ja opettajakunta sellaiseksi, jotka käsittävät paremmin tämän oppilaitoksen menestymisehdot, jotka liittyvät tinkimättömään järjestön päätöksien, sopimusten ja tahdon täyttämiseen.

Kun sellainen kokous voidaan pitää vain Duluthissa, Minn., ja kun sellaisen kokouksen pitämistä vaativassa julkisessa kirjelmässä täytyy olla tarkka ajanmäärä mainittuna, niin ehdottaa Astorian s. s. osasto, että järjestömme toimeenpaneva komitea ottaa tämän asian huolekseen ja — Työväenopiston osakkeita omistavana laitoksena ja järjestön toimeenpanevana valtana — vaatii Työväenopiston ylimääräisen yhtiökokouksen pitämistä siinä aikana, jolloin järjestömme ylimääräinen edustajakokous on päättynyt, että samat edustajat, jotka järjestömme edustavat järjestön kokouksessa, voivat myöskin heti toimia edustajina opiston ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Siinä yhtiökokouksessa järjestettäköön asiat sitte edellämäininitulla tavalla, jotta nyt särkyneet välit ja sopimukset Työväenopiston ja järjestön välillä voidaan jälleen korjata mainitun laitoksen ja järjestömme parhaaksi.

Astorian s. s. osaston valitsema komitea.

(Osaston leima.)

Ashtabula Harborin, Ohio, s. s. osaston alustus.

S. s. järjestö on jo vuosikausia pitänyt yllä Työväenopistoa, kantanut verotuksia sen hyväksi. — Järjestön

sanomalehdet ovat viimeaikoihin asti kiihottaneet myötätuntoa opistoa kohtaan ja kaikella tavalla koettaneet vaikuttaa sen edistymisen hyväksi parhaan voimansa mukaan. Vaikka suuri joukko järjestön jäsenistöä ei hyväksynytkään opiston viimeistä laajennusta, niin siitä huolimatta se vähemmistö on nurkumatta suorittanut verotukset ja siten noudattanut enemmistön tahtoa, joka silloin päätti verotuksen opiston hyväksi — huolimatta siitäkään, että opiston laajennuskysymys saatiin salakuljetuksella läplajetuksi.

Opiston viimeaikainen toiminta on osottautunut sel-laiseksi, että siltä ei ole tulevaisuudessakaan odotettavissa muutoksia. — Opiston johtokunta sekä yhtiökokous ovat yllimielisesti rikkoneet opiston ja järjestön välisiä hyväksytyjä sopimuksia.

Nykyisellään opisto tuottaa tappiota huolimatta siitä, että järjestö on sitä tukenut viime vuosina kymmenillä tuhansilla dollareilla ja tästäkin eteenpäin vie järjestöitä huikeita summia, saamatta siltä mitään todellista vastaavaa hyötyä; päinvastoin on järjestö saanut pääasiasa opiston taholta kärssiä kaiken sen sekamelskan, mikä viime aikoina on järjestöä pirstonut.

Niillä varoilla mitä opiston hyväksi uhrataan, voitaisiin järjestää kiertäviä luentokursseja, jotka tulisivat kiertämään yli maan ja jotka voisi pitää paikkakunnalla jonkun viikon vaikkapa vaan alueilla, joissa olisi parikin valtiota yhdistettynä. Tällaisista luentokursseista olisi hyötyä tuhansille oppilaille ja kuulijoille, kun nyt sen sijaan muutamat harvat yksilöt ovat tilaisuudessa saamaan opetusta ja hyötyä järjestön kustannuksella, sekä, kuten viime aikoina, järjestön vahingoksi.

Koska opiston tukeminen tällaisenaan tulee järjestön jäsenistölle liian raskaaksi taakaksi ja toiselta puolen vahingoittaen järjestömmen sisäistä eheyttä vieraiden menettelytapateorioiden tulkitsijana ja levittäjänä ja kun järjestön nykyiselle vähemmistölle suosiollinen opiston osakkeenomistajien enemmistö haluaa suoranaisesti provoseerata järjestön enemmistön, niin haluamme järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle ehdottaa,

Että edustajakokous kieltää kaiken kannatuksen Työväenopisto-yhtiöltä sekä aineellisesti että siveellisesti.

Että jällellä olevat opistoa varten kootut varat käydetään kiertävien luentokurssien alkaansaamiseksi,

Sekä että veroja siihen tarkotukseen edelleenkin kootaisiin ylimääräisellä verotuksella, valistamaan koko järjestön jäsenistöä.

Ashtabula Harborin s. s. osaston puolesta,

HERMAN MÄKI, puheenjohtaja.
EMIL WILJAMAA, kirjuri.

Gunn'in, Wyo., s. s. osaston lausunto.

Työväenopistoasiassa olemme länsipiirin viimeisen edustajakokouksen enemmistön tätä asiaa koskevan selostuksen takana, ja eritoten painostamme sitä seikkaa, että sellaiset johtajat kuin Leo Laukki ja yleensä kaikki,

jotka rikkovat yleisesti hyväksytyjä puolueemme perussääntöjä ja edelleen tahtovat toimia suomalaista sosiaalistijärjestöä hajottavassa tarkoituksessa, vaatii osastomme suljettavaksi kokonaan pois puolueemme oppilaitoksesta ja edelleen vaadimme korkeimman valvontaoikeuden s. s. järjestön toimeenpanevalie komitealle mainitussa työväenopisto asiassa.

Itäpiirin 8:nneen alueen edustajakokouksen lausunto.

Työväenopistoon suhtautumisessa jäätiin pääasiassa Quincyn, Mass., ja Miamin osastojen alustusten kannalle. Mutta evästettiin edustajia sellaisella lisäehdotuksella, että edustajakokous tarkoin harkitsee, josko opiston taloudellinen asema, sen omaisuuden arvo on sen arvoisen, että s. s. järjestön kannattaa ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin opiston suhteen. Slinä tapauksessa, jos opisto ei enää tule s. s. järjestölle eikä siltä tulla kantamaan veroja opistolle, niin kannatettiin itäpiirin piiritoimikunnan tekemää ehdotusta, että kannetaan vuosittain 25 sentin verotus järjestön jäseniltä agitatsionia ja valistustyötä varten.

Itäpiirin 3:nneen alueen edustajakokouksen lausunnon.

Hyväksyttiin lyhyen keskustelun jälkeen itäpiirin piiritoimikunnan alustus suhteestamme Työväenopistoon sekä vastaiseen valistustyöhön nähden ilman äänestystä. Fayette Cityn edustajat ehdottivat hyväksyttäväksi Quincyn s. s. osaston alustuksen Työväenopiston suhteen, vaan esitys hyljättiin.

Telluriden, Colo., s. s. osaston lausunto.

Työväenopistoon nähden olemme täydellisesti Reliancen osaston kannalla, paitsi että me kannatamme sellaista toimenpidettä edustajakokoukselta, jonka avulla Työväenopisto saadaan täydellisesti s. s. järjestön kontrollin alaiseksi kaikissa suhteissa.

Raymondin, Wash., s. s. osaston lausunto.

Työväenopisto-kysymyksen suhteen olemme Astorian osaston kannalla ja kannatamme täydellisesti Astorian osaston ehdotusta.

Hoquiamin, Wash., s. s. osaston lausunto.

Työväenopisto-kysymyksessä olemme sitä mieltä, että järjestön on edelleenkin suhtauduttava opistoon nifakuin tähänkin asti, nimittäin maksamalla ylimääräinen verosuus jokaiselta järjestön jäseneltä.

Red Lodgen, Mont., s. s. osaston alustus.

Niiden alustusten johdosta, jolta marraskuun 22 päivänä pidettävää edustajakokousta varten on julkaistu ja senvuoksi, että Työväenopisto on viimeaikoina ollut yhtenä riitakapulana viimekuukautisissa järjestömme vaiheissa, niin Red Lodgen osasto vaatii s. s. järjestön edustajakokousta päättämään:

Koska Työväenopisto on ne ehdot, mitkä järjestön edustajakokous v. 1912 sille asetti, jotka ovat Smithvillen edustajakokouksen pöytäkirjan sivuilla 305 ja 306, täyttänyt ja opisto-yhtiö on vuosikokouksessaan ne vaatimukset, jotka sanottu edustajakokous on opisto-yhtiölle asettanut, hyväksynyt.

Mutta koska kuitenkin riitaa opiston ja järjestön välille on onnistuttu lietsomaan aina siihen asti, että riidan lietsojain varsinainen tarkoitus, järjestön verotuksen katkaiseminen, on sen jälkeen saatu toimitetuksi, vaikka s. s. järjestön opistolle lähettämä tutkijakomitea kirjelmässään nimenomaan sanoo, että "Toimeenpaneva komitea ei ole käsenyt syyttää opiston johtokuntaa, opettajakuntaa tahi oppilaskuntaa mistään." niin

Katsoen siihen, että Työväenopistolla edelleenkin on tärkeä tehtävä vallankumouksellisen sosialismin tietopäällisenä selittäjänä ja edistäjänä, ja muiden luokkataistelussa tarvittavien tietojen ja taitojen opettajana, sekä muiden pitkälle kehittyneiden kapitalistisen teollisuusmaailman työläiselle tarpeellisten tietopuolisten avujen teroittajana ja

Koska järjestö on jo tähän asti antanut suuremman osan opiston pääomasta, 32,000 dollarista, mutta koska opisto on järjestön osastojen päättämän lisärakennuksen rakentamisen kautta joutunut melkosen suuren velkataakan alaiseksi, vaikkakin se oppilasmakeuillaan voi täyttää juoksevat menonsa, varsinkin jos järjestön sanomalehdet kehoittavat oppilaita sinne saapumaan eivätkä estä niitä, niin opiston velkojen maksamiseksi ja kaikinpuoliseen riippumattomuuteen porvarillisista rahalahjoista saattamiseksi.

Päättää edustajakokous kehottaa osastoja ja yksityisiä puoluetovereita ostamaan opiston osakkeita ja antamaan kaikinpuolisen taloudellisen kannatuksensa Työväenopiston hyväksi.

Sen taloudellisen kannatuksen vastineeksi

Päättää edustajakokous, että se sopimus, joka opiston ja järjestön välillä v. 1912 on tehty, pidetään edelleenkin voimassa kaikkien pykäliin nähden niillä lisäyksillä ja täydennyksillä, jotka Työväenopisto-yhtiö on vuosikokouksessaan kesäkuun 4, 5 ja 6 päivänä v. 1914 puolestaan sopimuksen täydennykseksi tehnyt;

Ja kehoittaa opisto-yhtiön vuosikokousta muuttamaan opiston johtajan vaalin osake ja ääni perusteella toimitettavaksi ja

Kieltää kaikkia järjestön kontrolloeraamia lehtiä tekemästä summittaisista, perustelemattomia ja aiheuttomia hyökkäyksiä opistoa vastaan ja siten vahingoittamasta o-

pistoa ja estämästä oppilaita menemästä sinne, vaan sen sijaan kehoittavat ja edistävät oppilaiden menemistä ja sen kautta edistävät opiston menestymistä.

Hyväksytty Red Lodgen osaston kokouksessa marraskuun 12 päivänä, 1914.

Kokouksen puolesta:

JOHN LEHTOLA, puheenjohtaja.

ALEX KIVI, kirjuri.

Työväenopiston kirjelmä.

(Tämä kirjelmä on osotettu s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle, mutta toimeenpaneva komitea siirtää sen käsittelyn edustajakokoukselle.)

S. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle:

Kunnan toverit:

Mukana seuraa Työväenopiston viime vuosikokouksen pöytäkirja kokonaisuudessaan sekä erityisesti ne tämän vuosikokouksen päätökset, jotka tolvomuksina tai esityksinä ovat osotetut s. s. järjestölle tai sen osastoille.

Viitaten siihen, että s. s. järjestön ja Työväenopiston välillä on olemassa sopimus, joka on järjestön puolelta laadittu ja hyväksytty opistolle esitettäväksi sen viime edustajakokouksessa Smithvilllessa, Minn., 1912 ja sen jälkeen opiston vuosikokoukselle esitettynä, siinä hyväksytty kesäkuun 6 päivänä samana vuonna, kuten opiston säännöt, joista tämän kirjeenmukana lähetämme teille yhden kappaleen, osottavat, niiden lopussa oleva liite ollen oikea jäljennös s. s. järjestön edustajakokouksen ja opiston vuosikokouksen pöytäkirjan niistä pykälistä, joiden kautta tämä sopimus on syntynyt.

Edelleen, viitaten siihen, että tämä sopimus on muutettavissa tai täydennettävissä molemminpuolisen suostumuksen kautta, kuten seuraava opiston säännöissä samana vuonna hyväksytty pykälä selvästi osottaa:

”III. Opiston määrääjät.

2. Yhdysvaltain suomalaisella sosialistijärjestöllä on valvontaoikeus opistoon nähden järjestön edustajakokouksen ja opiston vuosikokouksen kesäkuulla, 1912, tekemän sopimuksen mukaan, niin kauan kuin sopimus on voimassa joko nykyisessä muodossaan (katso liite) tai molemminpuolisella sopimuksella muutettuna.”

Ilmotamme, että Työväenopiston vuosikokouksessa tämän kuun 8:nä päivänä edellisen mukaisesti ja nojalla on mainittuun s. s. järjestön ja Työväenopiston väliseen sopimukseen päätetty tehdä sopimuksen pykälä 2:teen lisäys, joka astuu tietystikin voimaan molemminpuolisesti niin pian kuin s. s. järjestön on sen puolestaan hyväksynyt, jonka hyväksyttäväksi vuosikokous samassa päätöksessään on tämän täydennyksen päättänyt esittää.

Että tämä sekä järjestölle että opistolle ja varsinkin niiden kummankin keskinäisille suhteille tärkeä täyden-

nys astuisi voimaan mahdollisimman pian siten lopettaakseen sen epäselvyyden, mitä mainitun pykälä 2:n suhteen on ja ne seikkaukset, jotka sen tulinnasta ovat johtuneet, toivomme, että saatatte opiston vuosikokouksen tämän esityksen järjestön ratkaistavaksi niin pian kuin suinkin eli viivyttelemättä.

Mainittu opiston vuosikokouksen esitys täydennykseksi opiston ja järjestön väliseen sopimukseen kuuluu:

“Työväenopisto-yhtiön vuosikokous päättää, että se sopimus, joka s. s. järjestön ja Työväenopiston välillä vuonna 1912 on tehty ja vahvistettu opisto-yhtiön vuosikokouksessa kesäk. 6 p., pysyy yhä edelleenkin voimassa kaikkiin pykälisiin nähden, mutta esittää Työväenopiston vuosikokous s. s. järjestölle ja päättää Työväenopiston puolesta, että pykälä kahteen tässä sopimuksessa täydennykseksi lisätään seuraavat määräykset:

“Siltä varalta, että s. s. järjestön tai sen toimeenpanevan komitean taholta opiston tutkimista vaadittaisi, päättää yhtiökokous, että opiston johtokunta saa alistaa opiston tutkittavaksi vain seuraavien ehtojen täytyessä:

- 1) Että opiston johtokunta valitsee yhtä monta tutkijaa kuin s. s. järjestö tai sen toimeenpaneva komitea;
- 2) Että kaikki ne asiala valaisevat tosiseikat ja asiapaperit, jotka opiston edustajat haluavat liitettäväksi tutkimuspöytäkirjaan, tulevat sinne otetuiksi ja molempien osallisten nimikirjoituksilla varmennetuiksi;
- 3) Että tutkimuspöytäkirja pidetään kaksioittainen;
- 4) Että oppilaita, opettajia, virkailijoita ja toimitsijoita kuulusteltaessa johtokunnan edustajat saavat myöskin tehdä kysymyksiä, jotka ja vastaukset ovat tutkimuspöytäkirjaan merkittävät ja kummankin osallisen se nimikirjoituksellaan vahvistettava;

Minkälaisen lausunnon järjestön tai toimeenpanevan komitean edustajat täten syntyneen pöytäkirjan nojalla tekevät, siihen johtokunnan edustajat alkoot millään tavalla puuttuko, koska tästä lausunnosta järjestön tai toimeenpanevan komitean edustajat ovat vastuunalaiset vain ja yksinomaan järjestölle:

Sikäli kuin järjestö tai sen toimeenpaneva komitea haluavat toimittaa opistolla sellaisen tarkastuksen, kuin tarkastajat yleensä toimittavat kouluissa, niin siihen ja sen suorittamiseen nähden ei opisto-yhtiö halua panna minkäänlaisia ehtoja. Yhtiökokous erikolsesti huomauttaa, että sikäli kuin on ollut kysymyksessä opiston opetuksen seuraaminen ja yleensä opiston elämän tarkkaileminen, niin se tähän päivään asti on ollut kaikille sallittu ja tulee edelleenkin olemaan.”

Ilmotamme samassa teille, että opiston puolesta on tämä täydennysesitys jo tullut hyväksytyksi, joten se vaatii enää järjestön suostumuksen ollakseen kummankin puoleisesti sitova. Siinä tapauksessa, että järjestö ei sitä sopimukseen hyväksyisi, se luonnollisestikaau ei ole saanut vaadittua molemminpuolista suostumusta ja silloin joko raukeaa kokonaan tai osaksi, jos järjestön puo-

lesta esitetään siihen vielä joitakin muutoksia, jossa tapauksessa sellaiset muutokset ovat alistettavat opiston hyväksyttäväksi.

Työväenopistolla, Smithville, Minn., kesäk. 29 p. 1914.

TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNTA,

Kautta: TOIVO VIRTANEN, sihteeri.
OTTO HAGMAN, presidentti.

Edellä olevien lisäksi on kirjeen matkassa vielä seuraavat saman vuosikokouksen toivomukset ja esitykset s. s. järjestölle ja osastoille hyväksymistä varten:

”Vuosikokous lausuu järjestölle ja sen toimeenpanevalle komitealle toivomuksen, että ne takaisivat opiston virallisille selostuksille ja kirjelmille julkitulemismahdollisuuden lehtiemme palstoilla siten, että jos järjestömme lehdet kieltäytyvät niitä julkaisemasta, niin järjestömme toimeenpaneva komitea silloin ottaa huoleksien, että ne tulevat julki, edellyttäen, että se järjestömme sääntöjen nojalla ei havaitse niitä järjestölle vahingollisiksi.

Vuosikokous lausuu järjestölle ja piirijärjestöille toivomuksen, että ne järjestäisivät agitaattorikurssinsa mikäli mahdollista sellaiseen aikaan, jolloin opisto ei ole toiminnassa, jossa tapauksessa niillä voi käyttää opiston oppettajia ja toimitsijoita apuna ja toiselta puolen nämä tällaiset järjestölle tarpeelliset kurssit eivät silloin häiritse oppilaiden tuloa opistolle.

Vuosikokous lausuu kauempana oleville s. s. osastoille sen toivomuksen, että ne ottaisivat tavakseen maksaa keskuudestaan opistolle lähteneen yhden oppilaan kyytikulut opistolta takaisin osastonsa paikkakunnalle. Täten voisivat tulla etempää nekin opinhaluiset, jotka muuten kalliiden kyytikustannusten tähden eivät opistolle tulisi, vaikka voisivatkin kustantaa oppimisensa ja muut opistolla välttämättömät maksut. Kun osasto maksaa kyytikulut vasta sen jälkeen, kun tällainen toveri on ollut opistolla vähintään neljä kuukautta, eli yhden lukukauden, ja ehdolla, että hän saapuu takaisin osaston paikkakunnalle, niin ensinnäkin osasto saa silloin tällaisen opistolla olleen toverin takaisin keskuuteensa, jolloin osasto hänen kauttaan voi tutustua opistoon sekä saada kalkan hyödyn, mitä hänestä osastolle opistolta tultuaan voi mahdollisesti olla; toiseksi, opistolle siitä on se hyöty, että tällaisen matka-avun saanti vasta sen jälkeen, kun on ollut opistolla neljä kuukautta, saattaa oppilaan ollemaan opistolla jatkuvasti pitemmän ajan eli täyden lukukauden.

Kuultuaan sekä toimeenpanevan komitean valitsemain opiston tutkijain että opiston johtokunnan valitsemain kirjalliset selostukset, sekä kummankin edustajain suulliset selostukset, havaitsee yhtiökokous, että ne perustelut, joiden nojalla opiston johtokunta ei sallinut toimeenpanevan komitean valitsemain tutkijain tehdä ylimalkaisia tutkimuksia, ovat täydellisesti paikkansa pitävät ja niin ollen hyväksyy opiston johtokunnan menettelyn.”

Keskustelu.

L. LEINO: Työväenopiston taholta on armossa suvaittu määrittellä tälle kokoukselle ehtoja ja asioita, jotka osottavat, että se onkin järjestö, joka tässä on asetettu syytettyjen penkille. Mutta meillä ei ole mitään syytä puolustautua, vaan me järjestön edustajina olemme niitä, jotka sanomme mitä me siitä ajattelemme. Alueeni ja sen osastojen miellipide on, että järjestö katkaisee kaiken yhteytensä opiston kanssa. Opiston tila sen omista tiloista päättäen on nyt sellainen, että ei voi tulla muu kysymykseen kuin että on toimittava siihen suuntaan, että yksityiset toverit ja osastot saisivat varansa pois.

E. PETERSON: Nashwaukin osasto antoi avonaisen evästyksen, jonka mukaan, jos opisto alistuu, järjestö ottaa sen uudelleen haltuunsa. Yhdyn kannattamaan Ash-tabula Harborin alustusta.

W. MÄKI: Yhdyn Leimon lausuntoon.

V. VIITALA: Me emme enää tarvitse synodalaista poortitaloa. Tämäkin kokous johtuu juuri opistosta. Ei mitään suhteita sen kanssa.

A. JÄNTTI: Tämä opisto ei ole läheskään täyttänyt sitä vaatimusta eikä sitä tehtävää, mitä järjestö on sillä odottanut ja vaatinut. Mutta jos saadaan vielä kontrollilta opistoon, niin järjestettäköön ja kehitettäköön sitä siihen suuntaan, että se vastaa tarkotustaan.

A. NIKULA: Astoriassa ollaan sitä mieltä, että ei-lemme saa täydellistä kontrollia opiston yli, niin sitte katkaistaan kaikki yhteys. Ehdotan, että kokous valitsee tutkijakomitean, joka ottaa selville omaisuudesta y. m., että osastot saavat edes jossakin määrässä kiinnittämiään varoja takasin.

T. VIITALA: Yhdyn itäpiirin toimikunnan alustukseen. Jos kuinka nyt lupaisivatkin järjestölle kontrollin, niin sitä ei takaa mikään. Opiston asema on nyt sellainen, että sitä ei voi millään pelastaa. Ylimääräiset verot sen pystyssäpitämiseksi tulisivat olemaan vähintään 2 dollaria vuodessa. Sen vararikko on varma. Nyt kai "radikaalit" antaisivat sen kontrollin meille, että saisivat sanoa rahansa ylös. Siihen loukkuun emme mene.

S. ALANNE: Tärkein puoli tässä kysymyksessä on lähteekö järjestö ottamaan kontrollia tai ei. Siinä on vaaraa, sillä järjestö voi saada sen sellaisena, että se joutuu mahdollisesti umpikujaan. On varovaisin kanta, että lausumme sellaisen toivomuksen, että sellainen laitos olisi järjestöllä hyvä olemassa, mutta samalla lausumme, että on vastassa voimia Työväenopiston suhteen, jotka estävät sen ottamista järjestön haltuun. Täällä kyllä on lausuttu varsin keveästi, että emme tahdo olla missään tekemisissä sen laitoksen kanssa, mutta saattepa nähdä, että ainakin keskiöpiirissä tulee olemaan vielä sellaisia osastoja, jotka jäävät s. s. järjestöön, mutta silti ovat talpuvaisia Työväenopistoa kannattamaan.

S. NUORTEVA: Kerrotaan, että opiston virkallijat ovat sitte vuosikokouksen ottaneet niin paljon velkaa kuin suinkin, ruokatarvikoiden y. m. muodossa. Mahdollista on, että he ovat pantanneet jo kaiken irtaimen omaisuudenkin. Ehkä olisi mahdollista ensi vuosikokouksessa saada kontrollivalta järjestön haltuun, vaan kysymys on, maksaako vaivaa koettaa, voidaanko opisto pelastaa vararikosta. Niin ikävä kun se onkin, että yksityiset toverilainat ja osastojen omaisuudet menevät kuin pohjattomaan järveen, ja näin tapahtuisi ensikerran järjestöme historiassa, niin en voi keksiä nyt mitään keinoa sen pelastamiseksi. Meidän nykyiset henkiset ja aineelliset voimat elvät riittä opistoon, vaikka saisimmekin sen haltuumme, ne tarvitaan nykyään vielä kipeästi lehtiemme ja yleisen agitatsioonityön palveluksessa. Näillä perusteilla yhdyin Viitlaan.

I. HIIBACKA: Jos on perää, että osakkeiden arvo on 67 senttiä, niin olisi opisto otettava järjestön kontrollin alaiseksi. — Saadaksen viimeisessä vuosikokouksessa opiston kontrollin pysytettyä, varastivat "radikaalit" ääniä. Wiinikainen esim. haukuskeli opistoa, että sai Wyomingin valtion osastolta valtakirjat ja käytti niitä päinvastaisiin tarkoituksiin kuin osastot tarkoittivat lausunnoissaan. Työväenopiston taholta on väitetty, että siellä ei ole toimittu järjestöä vastaan, samoin ei myönnetä, että siellä olisi opetettu sosialismille vieraita aineita. Kun Laukki ja Syrjälä välttelivät, niin sanoi Risänenkin jotakin, mutta vain Moses Hahlilta lainatuilla sanoilla.

V. KESKINEN: Opisto säilytettäköön järjestölle. Opiston ja järjestön väli tiukennettakoon kaikin puolin. Jos nämä saadaan aikaan, niin otettakoon kontrolli.

J. F. SKRINKINEN: Massan osastojen edustajana tahdon lausua, että siellä oltiin sillä kannalla, että opisto pidettäisiin, jos sen taloudellinen tilanne sen salli. Mutta mikäli nyt saaman tiedot asemaa selittävät, olen sillä kannalla, että emme missään tapauksessa yritä sitä tekemään. Yhdytän itäpiirin alustukseen.

W. BOMAN: Minä en tässä asiassa tunne mitään kiihkoa. Tämä asia perustuu kylmiin numeroihin. Työväenouiston vuosikokouksessa selvisi sen tilanne selväksi. Opiston omaisuus maa-agenttien asettaman hinnan mukaan on arvioitu niin korkeaksi, että sillä on voitu peittää opiston tuottama tappio. Kiinteän omaisuuden ja kaluston kulutuspoisto oli niin pieni, että se ei likimainkaan vastaa koululaitoksen kulutusta. Sen taattonasti palautettu kiinteistön arvo ei vastaa läheskään sen todellista arvoa. Jos sen osakkeen arvon sanotaan nyt olevan 67 senttiä, niin todellisen laskun mukaan se tulee paljon laskemaan. Lähemmin tarkastaessa on tilanne toivoton. Mitä arvoa on sen kiinteässä omaisuudessa? Onko sillä arvoa oppilaitoksena? Ensiksi siunne ei voida saada eikä pitää niin paljon oppilaita, että se

kannattaa. Ensi aluksi niitä voitiin sinne kiihotuksen avulla saada, mutta sekin katkesi sen jälkeen kun opisto laajennettiin. Opettajia ei nykyisistä voimista voida saada päteviä. Ne mitä meillä nykyisin on, tarvitaan enempi tuloksia tuottavissa toimissa, sanomalehdissä ja luennoitsijoina. Jos me nyt saisimmekin siihen kontrollin, joka on epäiltävää, niin joutuisi opisto heti samaan asemaan kuin Työmies oli ja kysymys nousee silloin mistä saadaan rahaa. Meillä on nykyään niin paljon varoja kiinni lehdissämme ja valistustyö tarvitsee niin paljon idässä, lännessä ja keskivaltioissa kuin voidaan nykyään saadakin. Muuta neuvoa en voi löytää kuin että osakkeenomistajat ottavat osakkeistaan 67 senttiä — jos luulevat saavansa.

E. JOLIKKO: Yhdyn Itäpirinkomitean alustukseen niiden syiden perusteella, joita on pitkän ajan sisällä esitetty, opiston sekä opetus- että taloudellista puolta vastaan.

WM. PETERSON: Järjestön sisäisiä selkkauksia käsittelevän kysymyksen yhteydessä olen jo lausunut muutamia seikkoja Työväenopiston vaikutuksesta järjestömmen asioihin. Mutta tässä yhteydessä haluan esittää ne yhdistettyinä kirjallisessa muodossa, osottakseni ne syyt, jotka opiston ja järjestön välit ovat tämännlaiseksi saaneet:

Kysymys: Miksi s. s. järjestö on kylmentynyt opistolle?

Vastaus: Opisto on itse aiheuttanut kylmentymisen seuraavista syistä:

a) Opistolta päin on sekä suoranaisesti että epäsuorasti koetettu levittää poliittista toimintaa halveksuvaa käsitystä s. s. järjestön keskuudessa sekä lausuttu Amerikan sosialistipuoluetta halventavia mellipiteitä;

b) yleensä koetettu antaa luokkakäsitteitä sotkevia selityksiä ja

c) opiston määräjien taholta on koetettu halveksia järjestön vaatimaa kontrollia opistoon nähden.

Tässä ei välttetä, että opistolla olisi suorastaan luokalla opetettu syndikalismia, vaan vältetään, että opiston toverikunnassa on vallinnut syndikalistisia aatteita suosiva henki ja se on vaikuttanut ulospäin järjestöön. Tätä henkeä on kasvatettu toverikunnassa ja opiston oppilaiden seurustelussa opettajien myötävaikutuksella.

Todistelut:

Kohta a). Opiston useat opettajat ja apuopettajat ovat siitä alkaen, kun opisto on varsinaisesti tullut s. s. järjestön kontrollin alaiseksi, julkisesti tunnustaneet ajavansa syndikalistisia periaatteita, tunnustamalla I. W. W. liiton ainoaksi päteväksi työväenluokan taloudelliseksi järjestöksi ja samalla tunnustaneen I. W. W. liiton olevan osan kansainvälisestä syndikalistisesta liitosta. Tätä periaatetta he ovat selittäneet sikäli kuin on ollut mahdollista julkisesti, mutta aina vaaran uhatessa he ovat yrittäneet peräytyä siitä, vaikka eivät ole siinä onnistuneet.

Sirota, opiston johtaja, suomentaessaan v. 1912 Kautskyn ja Pannekoekin välistä väittelyä menettelytapaky-

symyksessä, asettui julkisesti Pannekoekin kannalle. Kautsky tuossa kirjassa todistaa Pannekoekin omaavan anarkososialistisia tai syndikalistisia mielipiteitä.

John Viita, opiston apuopettaja, puheessaan Superiorissa v. 1912 julkisesti yleisön edessä selostaessaan samaa Kautskyn väittämiä asettui Pannekoekin kannalle.

Vuosina 1909--1910 K. L. Haataja, joka vuonna 1908 toimi opiston johtajana ja v. 1909 apuopettajana, järjesti toisten opiston opettajien ja useiden opiston oppilaiden avustamana Duluthissa sekä Superiorissa sellaisen toiminnan, jonka tarkoituksena oli muuttaa sikäläiset s. s. osastot I. W. W. liiton haaraosastoiksi. Pidettyään alkaisemmin kokouksen Duluthissa, jossa he järjestivät I. W. W. liiton haaraosaston, kutsuivat he kokouksen myöskin Superiorin s. s. osaston talolle. Tämä tapahtui kahta päivää ennen kunnallisvaaleja. Siinä kokouksessa useat eri puhujat heidän joukostaan, etupäässä Haataja, sanoivat poliittisen toiminnan olevan täydellisesti merkityksettömän, Haataja m. m. sanoen, että poliittikka on kieräilyä ja työväenluokalla ei ole aikaa kieräilyyn, vaan sen on käytävä suoraan kapitalistiluokan kimppuun. Työväenluokka ei poliittisen toiminnan kautta pääse sen eteenmäksi kuin äänestysurnalle asti. Siitä on todistuksena Wisconsinin valtion ja Milwaukeeen sosialistipuolueen toiminta, sillä Milwaukeeessa eivät sosialistit ole tuollaisella toiminnalla saaneet aikaan mitään muuta kuin yhteiset ulkhuonocet kaduille eivätkä tule muuta saamaankaan. Kun useat superiorilaiset toverit tämän johdosta kysyivät, mitä he tarkoittavat tällä yrityksellään, he antoivat vastauksen, että kun kerran ei poliittisella toiminnalla ole mitään merkitystä, niin he koettavat saada s. s. osastojen jäsenet yhtymään I. W. W. liittoon. Laukki oli samassa kokouksessa läsnä eikä ilmoittanut minkäänlaisia erillisiä mielipidettä koko yritykseen nähden.

Tässä yhteydessä voi huomauttaa, että samassa toiminnassa Haatajan kanssa olivat Florell ja Kainu, joista kaikista kolmesta Leo Laukki tämän edustajakokouksen edessä pitämässään julkisessa puhussa myönsi, että he olivat syndikalisteja. Haataja sitäpaitsi noikin samoihin aikoihin julkaisi Työmiehessä erityisen ohjelmakirjotuksen, jossa hän esitti täysin syndikalistisen ohjelman.

Myöhemmin on tehty väite, että nämä miehet olisivat sittemmin kääntyneet mielipiteissään. Tämä väite ei pidä paikkaansa. Kun Haataja, ottuaan järjestön yleisen mielipiteen pakosta erillään järjestön toiminnasta kolmen vuolta, palasi viime vuonna jälleen Työväenopistolle opettajaksi, lausui hän eräässä opiston johtokunnan kokouksessa, vähää ennen virallisen kokouksen alkua, m. m. seuraavaa:

W. Berkeleyyn osastosta huomautettiin hänelle, että ei pitäisi esintyä niin ärsyttävästi opistosta päin s. s. järjestöä kohtaan, mutta sitte kun hän saapui Butteen, niin Butten toverit kysyivät häneltä, tuleeko hän varmasti säilyttämään entisen kantansa ja hän lupasi sen tehdä. Sanoi vielä rautatieasemalla Buttesta lähtiessään sitä Butten tovereille vakuuttaneensa.

Haataja myöskin ollessaan viime vuonna Työväeno-

piston kirjeenvaihtokoulun johtajana valmistti erään tietokurssin läksyn sosialistipuolueen poliittista toimintaa halveksuvaan muotoon. Kirjeenvaihtokoulun taloudenhoitaja vetosi tämän läksyn johdosta johtokuntaan. Johtokunta kielsi Haatajaa tuota läksyä lähettämästä, peläten että sen liian suora ja avoin muoto herättää järjestön jäsenistössä paheksumista. Tämä oli ainoa läksy, joka joutui johtokunnan arvosteltavaksi. Mikäli toisissa läksyissä on ollut samansuuntaisia poliittisen toiminnan merkitystä väheksyviä tai sitä halveksuvia ajatuksia, en voi sanoa.

John Viita, opiston apuopettaja, eräässä julkisessa puheessaan lausui m. m. kerran, että työväenluokan taistelussa ei tule kysymykseen minkäänlaiset oikeuskäsitteet, vaan ainoastaan voimasuhteet.

Aug. Wesley, ollessaan opiston apuopettajana, lausui puheessaan Superiorissa, Wis., viime vuonna syksyllä, kun tuli puhe taktiikkakysymyksestä, että "vanhempi suunta, n. a. sosialidemokraattinen suunta, jota nimitystä enää mainitaankin ainoastaan pilkallisessa merkityksessä, on pikkuporvarien kontroleeraama." Jo aikaisemmin samana vuonna Työväenopiston vuosikokouksessa Yrjö Sirola kysyi erään vuosikokoukselle esitetyn Virginiän osaston alustuksen johdosta, jossa puhuttiin sosialidemokratiasta, hyvin pilkallisesti, että mitä se sellainen on. Edellä siteeratussa puheessa Wesley myöskin lausui, että "Indianapolisin konventsiوني teki häpeällisen teon, hyväksyessään saboteesi-pykälän Yhdysvaltain sosialistipuolueen perustuslakiin, koska tuo pykälä estää varsinaisten pohjajoukkojen toiminnan."

Tämä mielestäni riittää todistukseksi siitä, että opistolta päin on halveksittu poliittista toimintaa ja että opistolla on kaiken aikaa ilmennyt syndikalistisia virtauksia. Samantapaisia todistelta ja esimerkkejä kuin mitä tässä on mainittu, voisi esittää melkein loppumattomiin.

Kohta b). Useat opiston oppilaat ovat eri palkkakunnilla pitäneet opiston johtajan Laukin valmistaman jäsenyyksen perusteella puheita, joissa on ilmennyt luokkakäsitteltä sotkevia ajatuksia.

Aug. Wesley esim. Superiorissa pitämässään puheessa m. m. väitti, että kaikki ne, jotka tekevät työtä omilla työkaluillaan, eivät kuulu työväenluokkaan. Toinen väite, jonka hän myöskin teki, oli se että kaikki ne, jotka maksavat veroa, kuuluvat keskiluokkaan, siis kapitalistiluokkaan. Ainoastaan ne, jotka eivät tee työtä omilla välineillään, muodostavat työväenluokan. Papit ja lakimiehet kuuluvat työväenluokkaan, sillä he ovat henkisen työn tekijöitä. Jatkoksi lisäsi hän, että kaikki homesteaderit, pikkuviljelijät tai kuka tahansa, joka jotakin omistaa, eivät voi kuulua työväenluokkaan eivätkä niin ollen saa olla minään määrääjinä sosialistipuolueessa. Tämä Wesley'n analyysi tapahtui silloisen Työväenopiston opettajan Aku Rissasen teorioiden perusteella.

Kohta c). Opiston johtokunta, lähettäessään William Riston opiston kiertäväksi asiamieheksi, kaikkesta osastojen vastustuksesta huolimatta, vaikka Riston puoluejise-

nyys oli silloin kyseenalaisena, osotti s. s. järjestön halveksumista. Risto lähetettiin erikoisesti hajottamaan itäpiirin järjestöä. Opiston johtokunnan kokouksessa asetuin vastustavalle kannalle Riston lähettämiseen nähden, jonka johdosta Laukki selitti, että mahdollisesti ei tästä tule olemaan mitään aineellista hyötyä, mutta Risto on ikäänkuin kiila, joka työnnetään itäpiiriin ja joka on juuri sellaista lääketta, mitä itäpiiriläiset tarvitsevat.

Opiston monivuotinen johtaja Laukki on myöskin koettanut selvittää, että opiston ja järjestön välillä ei ole olemassa mitään muuta suhdetta kuin mikä on olemassa korporatsioonilakien perusteella, s. o. järjestöllä on kontrollivalta opiston yli vain sitä mukaa kuin järjestö omistaa osakkeita Työväenopistoyhtiössä. Mitään moraalista kontrollivaltaa ei ole olemassa.

Työväenopiston johtokunta kielsi järjestön toimeenpanevan komitean lähettämältä tutkijakomitealta tutkimisoikeuden sillä verukkeella, että osakkeenomistajina kuka tahansa voi panna toimeen tutkimuksen, mutta ei järjestönä.

Opisto osotti ylimielisyyttä järjestön kontrolliin nähden myöskin siinä, että sieltä lähetettiin Rissanen jonkun "tutkijakomitean" jäsenenä sekaantumaan Negaukeen rettelöihin. Tällä toimenpiteellä opisto ei asettunut ainoastaan yläpuolelle s. s. järjestöä, vaan myöskin yläpuolelle Michiganin valtion sosialistipuoluetta.

Yhdyn Ashtabula Harborin osaston alustukseen.

WM. NAARALAINEN: En tiedä mitä siellä Työväenopistolla on opetettu, mutta sieltä meiltä kävi yksi toveri siellä vuoden istumassa ja kun tuli takasin, niin hän julkisesti sanoi, että "kyllä se saboteesi on sentään ihmeellinen hyrrä." Me joudumme hänet erottamaan osastosta, mutta ei se sillä korjaantunut. Opiston kanssa me emme voi järjestää mitään yhteistoimintaa. Luentokursseista on meille suurempi hyöty.

Otettiin päivällisloma.

Itäpäivän istunto.

Puhetta johti W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että kaikille sanomalehtireferenteille myönnettäisiin oikeus olla kokouksessa, mutta että arvokkuuden nimessä vaaditaan heitä kertomaan kokouksen menosta totuudenmukaisesti, eikä valheellisilla vääristelyillä.

Ehdotus hyväksyttiin 44 äänellä 3 ääntä vastaan, jotka annettiin sen muutosehdotuksen puolesta, ettei muiden kuin järjestön lehtien referenteille myönnetä kokouksessa olo-oikeutta.

Jatkettiin keskustelua

Työväenopistokysymyksestä.

J. MALO: Vuosikokouksissa ovat opistolaiset päättäneet, että luentokursseillakaan eivät saa esiintyä muut

kun Työväenopistolla leivotut. (Risto esimerkiksi.) Sanothan, että Työväenopiston pojat eivät ole vallankumouksellisia. Kyllä ne ovat. Ne tahtovat kumota sosialistipuolueen valtaa, kun tavallinen sosialisti kumoo sosialistipuolueen avulla kapitalistivallan.

Työväenopistolla on kaksinalnen menettely järjestöön nähden. Kun Työväenopisto lupaa järjestölle jotakin, vetää se sitä nenästä. Ja kun se tahtoo varoja tarkoituksilnsa, vetää se jostakin muusta paikasta järjestöä. — Sirolay tapaisille mutkailijoille — niinkuin mullekin opettajille — on tässä nyt annettava epäluottamuslause. Se on välttämätöntä.

Kantani on: Selvä pesäero opiston kanssa.

P. F. BROMAN: Tämä asia on kaiketi tärkeä, sitä siis sietää harkita. — Jotkut edustajat ovat täällä sanooneet, että jos saadaan kontrolli opistoon, niin ruvetaan taas avustamaan. Se on kai sitä samaa, mitä meillä on ennen ollut. Mutta jos se nyt saataisi, niin mikään ei voi taata sen meillä pysymistä.

Ja entä se opetuspuoli? Asia on niin, että opistolla ei ole opetettu syndikalismia, vaan on se ollut anarkistifilosofien pesä, se on ollut järjestön hullujenhuone. Se, että se olisi ollut vallankumouksellisuuden pesä, on lukuria. Sitä se ei ole ollut, vaan on se ollut vallankumouksellisuuden masentaja. Se on lähtenyt ryöstöopin peräisistä unelmista. Jos sen opettajista oisikin ollut joitakin sosialististen oppien tuntijoita, kuten esimerkiksi Sirola, niin Laukki sitä ei ole ollut. Jos tämä edustajakokous päättää edelleen tukea sitä laitosta, niin me sidomme järjestömmä siinä liian raskaan kuorman alle, ei siksi, ettemme jaksa sitä kantaa, vaan siksi, ettei se maksa valvaa. Meillä on muutakin työtä. Olen sitä mieltä, että selvä ero.

J. HANNULA: Evästykseni edellyttävät, että otetaan opisto järjestön harteille ja kannetaan veroja, jos saadaan kontrollivalta tähän laitokseen. Mutta täällä on ilmaantunut, että semmoisia takeita ei ole olemassa. Yksityisiä lainaajia pitäisi jotenkin järjestön taholta tukea.

ONNI E. SAARI: Minua on tässä asiassa evästetty, että jos saadaan varmat takeet siitä, että se voidaan pitää, niin avustetaan. Mutta koska ei näytä siltä, niin selvä ero.

M. PÄÄKKÖNEN: Olen selvän pesäeron kannalla. Opistotyö korvattakoon luentokursseilla.

A. OJANEN: Tässä on aivan selvästi todistettu, että opistolla — samoin kuin "Sosialistissakin" — on opetettu ja opetetaan sosialismille vastaisia oppeja ja koska se on vielä suursyömärikin, niin jätettäköön oman onnensa nojaan. Selvä ero.

T. OLSON: Laukki kertoi täällä millä tavalla opistolla on opetettu ja tuli siihen käsitukseen, että syndikalismia ei ole opetettu. Minäkään en tahdo sanoa, että kielten, kirjanpidon y. m. opettamisessa syndikalismia opetettaisi. (PUHEENJOHTAJA: Entä oppikirjat?) Niin, ellei oteta lukuun sitä, että syndikalistisia agitatsioont-

kirjoja ja kirjoituksia käytetään käännoesineenä. Luokalla ei varsinaisesti luennoitua syndikalismia, kun olin opistolla, mutta sitä vastoin opiston yksityiselämässä kyllä vaikutetaan ja kasvatetaan suuruudenhulluutta. Esimerkkinä voin mainita, että kuuluisan keskipiirin pörikokouksen aattona, kun opistolla pidettiin illanviettoa, sanoi Laukki, että hän ei puhu nyt opiston johtajana, vaan järjestön jäsenenä ja jutteli opistolaisille seuraavaa: Te olette kaikki puolin tietoisempia kuin yksikään järjestömme sanomalehden toimittaja — ja alkeistietokurssin suorittanut saattaa asettaa järjestömme jokaisen sanomalehden toimittajan sellaisen "tentin" eteen taloustieteessä, ettei yksikään heistä suoriudu kunnialla. Kun te olette tietoisia, voitte te ajaa järjestöönne omat käsityksenne aikaa voittaen. — Tämän tapainen puhe ei suinkaan kasvata, vaan synnyttää kouhotustautia. Tämä kouhotus ilmenee syndikalismina. Syndikalistisia lausuntoja ja ajatuksia ei opistolta tarvitse etsimällä etsiä. Oppilaitten ja opettajain sivuvaikutuksella syndikalismia pääasiassa kasvatetaan.

Oppilant näissä oloissa kasvavat niin suuriksi, että eräät heistä jo sanoivat, että he ovat "talvuttaneet opettajat mieleisikseen." Noin lausui m. m. Butten Jaakkola.

Työväenopiston johtokunnalla on ollut osansa järjestömme hajotustyössä. Se lähetti Riston itäpiiriin, josta opistolla muutamat huomauttivat, että se ei suinkaan ole opiston edulle suotavaa, että Risto lähetetään itään, josta hänet erotettiin puhujan toimesta vähän aikaisemmin. Häntä ei oteta siellä vastaan. Mutta tästä ei välitetty. Ja kun Risto tuli takaisin, piti hän opistolla puheen, jossa hän sanoi: "Olen onnistunut lyömään itäpiiriin sen repeämän, jonka alkaansaaminen oli tarkotukseni; muusta ei väliä olekaan."

Opisto on, sikäli kun sellaisen laitoksen tarpeellisuutta on olemassa, kylläkin sopimattomalla paikalla. Se on liikkuvan työväestön keskuudessa, jossa virtailee asemansa mukaiset käsitykset työväenliikkeestä — epänormaalisen, pikaiseen toimintaan luottavan joukon käsitykset, eikä varsinaisen työväenluokan aseman ja toiminta-perusteiden mukaiset käsitykset.

Vallitsijat eivät kannata, että opisto ilman varmempia takeita säilytetään järjestölaitoksena.

A. MALM: Täällä on esitetty, että lakkautettaisiin opiston avustus ainaiseksi, ei kuitenkaan, kaiketi, siinä ymmärryksessä, että se voittaisi kokonaan hylätä, sillä me omistamme osakkeita. Tämä on se niksi. Se ilmiö, mikä on tämän yhteydessä ilmennyt, on se, että laitos on muodostunut sellaisen yksilöllisen pyrkimyksen kehoksi. Ne, jotka ovat sinne menneet tietoja hankkimaan, jolla voi palvella yksilöetuja, ovat sittemmin alkaneet järjestössämme ilmenevän persoonarakittelun. — Evästykseni mukaan olen sitä mieltä, että ei anneta avustusta järjestön puolelta opistolle.

O. SEPPELIN: Vastennelisyys siellä meidän puo-

lella on opistoa kohtaan syntynyt ja kytenyt siitä saakka kun Toivo Virtanen siellä kävi opiston asioilla ensi kerran. Se on siitä saakka aina vahvistunut opistolla ilmenneiden erimielisyyksien takia. Selvä pesäero.

F. J. SYRJÄLÄ: Haluan esittää mieltäni seuraavan päätösluonnoksen muodossa, jonka kokoukselle ehdotan:

Työväenopiston merkitykseen nähden on alusta alkaen opiston taholta harjoitettu yliarvioivaa agitatsionia. Opiston viimeinen laajentaminen oli tämän yliarvioimisagitatsionin tulos, mutta samalla se kompastuskivi, johon opisto auttamattomasti lankesi, jossa laajentamisessa käytettiin semmoisiakin keinoja ja ajettiin sitä sellaisellakin tavalla, että järjestö ei päässyt päättämään opiston laajentamiskysymyksestä ennen sen toteuttamista. Me panemme tässä merkille, että tämä on ensimmäinen tilaisuus laajentamisen jälkeen, missä s. s. järjestö lausuu käsityksensä opiston laajentamisesta. Jos s. s. järjestö olisi yleisäänestyksellensä päättänyt laajentaa opiston, ei voisi nousta kysymystäkään siitä, että järjestö ei vastaisi laajentamisen aiheuttamista veloista y. m. Senkään jälkeen kun opisto jo oli laajennettu ja saatettu taloudellisesti epäluotettavaan tilaan, eivät opistoyhtiön johtokunta ja yhtiökokous sallineet järjestömme edustajille edes opiston tilan tutkimisölkeutta, vaikka mainitunlaisesta oikeudesta oli nimenomaan sovittu opiston ja s. s. järjestön välisessä sopimuksessa.

Näin ollen ei s. s. järjestö siis ole millään tavalla vastuunalainen opiston laajentamisen aiheuttamista veloista eikä opiston taloudellisesta tilasta missään kohdassa. Tämä kokous erityisemmin alleviivaa sen seikan, että jos kuka tahansa yksityinen puoluetoveri taikka joku muu yksityinen taikka yhdistys joutuu menettämään varojansa ennustetussa opiston taloudellisessa romahduksessa, on siitä vastuunalainen etupäässä opistoyhtiön johtokunta ja ne opettajat, jotka tätä laajentamista innokkaasti ajoivat ja luottamustansa väärin käyttämällä uskottelivat laajentamisesta koituvan taloudellista etua, vaikka selvästi tuli osotetuksi, että siitä seuraa taloudellinen pula ja kenties asiaintila, missä ei mitkään Amerikan suomalaisen työväenliikkeen mahdollisuudet voi pelastusta tarjota.

Edustajakokous myöskin merkitsee, mitä opiston ope-
petukseen ja vaikutukseen tulee, että opisto on viime vuosina tärkeissä pääasioissa poikennut sosialistipuolueen periaatteista, tarkotuksesta ja ohjelmasta sekä järjestelmällisesti heitsonut erimielisyyksiä ja rettelöitä s. s. järjestön keskuudessa, joka on päivääkin selvemmin tullut ilmi tälle edustajakokoukselle järjestörettelöitämme käsiteltäessä ja todistuksia esitettäessä.

Edustajakokous tahtoo myöskin lausua, että opiston ylläpitäminen ja toimiminen sellaisessa laajuudessa, mihin se on suurennettu, on sula mahdottomuus saatavissamme oleviin kunnollisiin opettajavoimiin nähden. Opistolla ei vielä tähän mennessä ole ollut tuskin ainesta-

kaan opettajaa, joka edes kaikissa pääkohdissa vastaisi vaatimuksia, eikä niiden saantiin vastaisuudessaakaan suuria mahdollisuuksia ole, sillä sosiaalisista opettaja-ammatikuntaan kuuluvista henkilöistä suomalainen sosiaalisillike on tuntuvasa määrässä köyhä, eivätkä muut voi opettajatoimiin kysymykseen tulla. Ne aniharvat toverit, jotka kunnolleen pystyvät täyttämään vaatimukset, tarvitaan käyttäjä parempia tuloksia tuottavasti sanomalehdistömme ja kirjallisuutemme palveluksessa.

Opiston edelleen pitäminen järjestön hallussa, laitoksona, joka vastaisi järjestömme arvoa ja vaatimuksia, siihen laajuuteen vietynä, missä Työväenopisto nyt on, on ylivoimainen ponnistus niin taloudellisessa kuin henkissäkin suhteessa.

S. s. järjestö päättää lopullisesti luopua täydellisesti opiston kontroleeraamisyrityksistä ja kehottaa niitä sosialistiosastoja, jotka omistavat osakkeita opistossa, valkuttamaan niillä siihen suuntaan, että Työväenopistoyhtiön ei enää sallittaisi ottaa opistoyhtiöön semmoisia rahalainoja, joista ei yhtiö saata esittää täysin pätevää takausta ja siten lisäämästä velkaa velan päälle, ja muutoin valvomaan, että opistoyhtiölle rahalainoja antaneitten puolutoverien etuja mahdollisimman tarmokkaasti valvotaan.

Mutta tämä edustajakokous selittää, että niiden yksityisten rahalainojen, jotka opiston laajentamistarkotukseen rahaa antoivat, täytyi nähdä, että heillä ei ollut minäkäänlaisia todennäköisyyssyitäkään olettamukseen, että s. s. järjestö ottaisi vastataksensa kysymyksenalaiset opistoyhtiön tekemät velkasitoumukset.

J. FALLS: Yhdyn siihen joukkoon, joka vaatii selvää pesäeroa.

K. HELANDER: Yhdyn itäpiirin alustukseen, jossa ehdotetaan jätettäväksi opisto sille kannalle, missä se nyt on. Perustelussa yhdyin Syrjälään.

O. SAARINEN: Olimme sillä kannalla, että vielä voitaisi sovittella, mutta opiston taloudellinen tila on sellainen, että ei voi enää sovittelu kysymykseen tulla.

H. NURMI: Selvä pesäero. Olemme huomanneet, että olivatpa ne opettajia tai oppilaita, kun ne vaan sieltä ovat palanneet, niin ovat ne aina olleet samanlaisia.

E. PARRAS: Ehdotan, että opiston opettajiin nähdä laaditaan selvä epäluottamuslause, joka kyllä Syrjälän ehdotuksessa tuodaan esille, mutta tehtäköön se vielä selvennäköiseksi.

J. J. NYLANDER: Kun Helno kiersi siellä lännellä, niin annoimme me vielä jonkun verran kannatusta opistolle, mutta kun Laukki julisti sen, mistä on syntynyt ristiriita, niin hävisi viimeinenkin myötätunnon kiipinä.

PETERSON: Yhdyn Syrjälään.

I. HIBACKA: Täällä on yleisesti annettu liian paljon suosiota Sirolallekin. Sirola, kulkieksaan länsipiirissä Työväenopiston asioilla, suositteli saboteesia toveri-

piireissä jutellessaan. Sirola puhui valtiosta viimeisen edustajakokouksen aikana Työväenopistolla, josta täällä on jo mainittu, jolloin hän tuli siihen tulokseen, että kapitalistinen tuotantotapa tekee tarpeettomaksi valtion ja että valtio ei tule ainoastaan tarpeettomaksi, vaan tulee se haitalliseksi ja vahingolliseksi kapitalistien pyrkimyksille. Kun Sirolaa on sanottu tuon puheen johdosta "epäselväksi syndikalistikai," on tätä syytöstä koetettu sotka sillä väitteellä, että muka yhteiskuntataloudelliset silloiset ilmiöt olisivat näyttäneet siltä, kuten esimerkiksi Rissanen häntä puolustellessaan on välttänyt. Tosi asia kuitenkin on, että silloiset olosuhteet olisivat antaneet juuri päinvastaiselle käsitykselle alhetta, sillä samaan aikaanhan juuri Yhdysvaltain yhden suurimman trustin (rästrustin) presidentti piti sen tunnetun puheensa, jossa hän suositteli valtiou kontrollia trustien yli.

Y. WELLING: Yhdyn Syrjälän ponsiin.

J. LINDQVIST: Länteläiset ovat tuoneet asian toisen puolen. Portlandin osasto evästää, että ollaan edelleen opiston kannalla. Paras todistus siitä, että opistolla ei opeteta syndikalismia, on Olsonin puheenvuoro. Kun siis opiston entinen oppilas todistaa, pitäisi uskoa kuinka opisto on oikealla tolalla. Olen Red Lodgen osaston kannalla, että opisto pidetään järjestön laitoksena.

Keskustelu kysymyksestä päättyi.

Äänestettiin kahden keskustelussa esitetyn ehdotuksen välillä, nimittäin: katkaistaanko järjestön yhteys Työväenopistoon nähden tai ei.

Ensimmäisen ehdotuksen puolesta, että järjestö katkaise yhteytensä Työväenopistoon nähden, annettiin 43 ääntä.

Vastakkainen ehdotus sai 7 ääntä.

Tämän äänestyksen johdosta jätettiin pöytäkirjaan seuraava

vastalause:

Sen vuoksi että esitys Työväenopiston pysyttämistä järjestön oppilaitoksena hylättiin, vaikka ei tullut vähäkään todistettua keskustelussa, että siellä olisi opetettu sosialistipuolueelle vastakkaisia oppeja tahi järjestämistyötä ehkäiseviä ja vahingoittavia käsitteitä ja sitä huolimatta päätettiin luopua kokonaan opistosta ja sen kannatuksesta. Iltän täten vastalauseeni pöytäkirjaan päätöstä vastaan.

J. LINDQVIST.

Päätös ponnin laatimista varten lähetettiin agitatsioonivaliokuntaan.

Agitatsioonivaliokunnan jäseniksi ehdotettiin seuraavat ehdokkaat: F. J. Syrjälä, E. Parras, F. F. Broman, G. Pursi, T. Olson, Wm. Heino, V. Keskinen, A. Jäntti ja H. Nurmi.

Valituiksi tulivat: F. J. Syrjälä 45 äänellä, E. Parras 36 äänellä, F. F. Broman 35 äänellä, G. Pursi 32 äänellä ja T. Olson 27 äänellä.

Tolset ehdokkaat saivat ääniä seuraavasti: Wm. Heino 12 ääntä, V. Keskinen 11 ääntä, A. Jäntti 10 ääntä ja

H. Nurmi 9 ääntä.

Työjärjestysvaliokunta ilmotti, että kokous täytyy lopettaa kello 4, koska kokoushuone on siksi illaksi vuokrattu.

Edustajista päätettiin ottaa valokuva.

Kokouksen istunto lopetettiin.

Kahdeksas kokouspäivä

(Sunnuntaina, marrask. 29 p.)

Aamupäivän istunto.

Puhetta johti I. Hiibacka.

Toimitettiin nimihuuto.

Työjärjestyksessä seurasi

VALISTUSTYÖ.

Sihteeril luki seuraavat kysymystä koskevat alustukset:

Milwaukeen osaston alustus puhujain ja luennoitsijoiden järjestämisen suhteen.

Järjestön puhujain suhteen olemme sillä kannalla, että niiden toiminta ja matkat ovat järjestettävät sillä tavalla, että niistä olisi vastaavaa hyötyä koko järjestölle ja sen jäsenistölle, sillä viimeaikainen toiminta ei ole kumminkaan sitä ollut, ei ainakaan keskipiirissä. Kun muistamme esimerkiksi viime kevättalven, jolloin oli puolen tusinaa puhujia yhteen aikaan liikkeellä ja kaikki olivat keskipiirin piirikomitean lähettämiä ja selvittä-mässä suuntajupakoita, siihen sitte vielä luettuna toisten piirien puhujat ja Työmiehen kiertävät ja muut puhujat, että olisi varmasti pitänyt tulla suuret joukot mukaan semmoisella puhumisella ja agitatsioonilla, mutta mitä nyt on nähtävänä, niin huomaamme, että on tapahtunut päinvastaista agitatsionia, suoraan sanoen hajotusta, josta meillä on hyviä todisteita. Ja samalla on tämä lysti tullut järjestölle koko hyvin maksamaan. Otamme esimerkiksi viime toukokuun kahden keskipiirin puhujan matkatilit. He olivat kiertämässä yhteensä 50 päivää ja menot tältä ajalta olivat \$133.66 suuremmat tuloja. Emme sitä tahdo tässä esille tuoda, etteikö puolueemme tulisi edelleenkin uhrata varoja agitatsioniin, mutta tahdomme painostaa sitä puolta tässä, että pitäisi panna suurempi paino luennoille ja niiden järjestämiselle kuin tämänlaisille kiihotuspuheille. Sillä suomalainen järjestö on jo toistakymmentä vuotta vanha, ja on paljon vanhoja osastoja, jotka ovat jo useamman vuoden toimineet, joten jo suuri osa jäsenistöstä kaipaa syvällisempiä tietoja, kuin tavallisella kiihotuspuheella voidaan antaa, ja samalla on otettava huomioon, että aluekomiteat

lähettävät tilapäisiä puhujia alueensa osastoihin, milloin kukin alueen osasto sitä haluaa. Ja useammalla paikkakunnalla on kotaisia voimia, jotka voivat pitää kiihotuspuheita. Mitä sitte tulee järjestymättömiin seutuihin, niin järjestettäköön puhujain matkat niin, että he tulevat kulkemaan järjestymättömillä seuduilla ja siellä missä kipeimmin kaivataan herätystyötä ja on mahdollisuus saada suuret joukot mukaan toimintaan. Näiden edellämänttujen syiden perusteella Milwaukeeen s. s. osasto ehdottaa, että puhujain ja luennoitsijain matkat järjestetään seuraavaan tapaan:

a) Että jokaisessa piirissä on piirikomitealla valta pitää liikkeessä vähintään yksi puhuja, ja samalla piirikomiteat järjestävät puhujain matkat etupäissä järjestymättömille seuduille.

b) Jokaisen piirin aluekomiteoilla on oikeus järjestää pitempiäaikaisia luennoita, silloin, kun alueen osastot enemmistönä sitä vaativat, ja kun alueen osastojen rahavarat niin sallivat.

c) Kaikkien s. s. järjestön palkkaa nauttivien puhujien ja luennoitsijoiden tulosta paikkakunnalle on annettava tieto vähintään kahta viikkoa ennen ja samalla aiheet, mistä he puhuvat tai luennoivat.

d) Kaikille s. s. järjestön palkkaa nauttiville puhujille määrättäköön alin palkkaraja kussakin piirissä. Luennoitsijain palkan määrää kukin aluekomitea omassa piirissään, sen jälkeen kun alueen enemmistö täysin maksaneita jäseniä sen hyväksyy.

Milwaukeeen s. s. osasto.

AXEL HALME, NESTOR JUTILA.

(Osaston leima.)

Itäpiirin toimikunnan alustus.

Jos esitetty päätös Työväenopistoon nähden tulee hyväksytyksi s. s. järjestön ylimääräisessä edustajakokouksessa, että kaikki yhteys Työväenopiston ja s. s. järjestön välillä lopetetaan, tulee kysymys esille, millä tavalla järjestön keskuudessa ryhdytään sitä tietoisuuden halua tyydyttämään, mikä nykyään jäsenistössä vallitsee, ja on vallinnut silloin kuin se on ryhtynyt itselleen Työväenopistoa valtaamaan tuota tarvetta tyydyttämään. Silloin kuin Työväenopistoa lähdettiin valloittamaan s. s. järjestölle järjestön oppilaitokseksi toivottiin siltä muodostuvan s. s. järjestön yksityisille jäsenille paikka, missä he voisivat tutustua sosialistipuolueen periaatteisiin ja oppia käytännöllisiä menettelytapoja sosialistiseen liikkeeseen edistämiseksi Amerikan suomalaisten keskuudessa, ja samalla edistää koko sosialistista liikettä Yhdysvalloissa. Ja voimme kokemuksen perusteella väittää yhä edelleenkin sitä, että tuo tiedonhalu ei ole vähentynyt, vaan päinvastoin kasvanut, s. s. järjestön jäsenten keskuudessa. Siitä huolimatta, että Työväenopistolle on ilmoittautunut tähän mennessä ainoastaan parisenkymmentä oppilasta, on järjestön jäsenten keskuudessa vallalla

yhä edelleen tiedonhalu, ja sitä ei missään tapauksessa saa jättää huomioonottamatta, vaan järjestön keskuudessa täytyy asiat saada järjestettyä niin, että niille henkilöille, jotka haluavat tutustua sosialismin periaatteisiin, on siihen tilaisuus joko toimeenpanemalla agitaattorikursseja tai kiertäviä luentoja osastoissa. Tällä lailla järjestetty joko agitaattorikursseina tai kiertävinä luentokursseina tulevat pääsemään osallisiksi järjestön tarjoomasta hyödystä nekin puolueen jäsenet, jotka asuvat äärimmäisessä lännessä tai äärimmäisessä idässä, jotka tähän saakka ovat olleet estetyt ottamasta osaa kalliiden kyytikustannusten vuoksi sellaiseen opiskeluun, joka on kiinnitetty johonkin vissiin paikkaan, kuten on ollut tähän saakka, että ainoastaan aniharvat ovat olleet tilaisuudessa saapumaan opiskelemaan ja suuri osa järjestön jäsenistä jää alkeellisimpiakin tietoja vaille sosialismin. Ja vallistustyön tekeminen täytyy olla yhä edelleenkin sosialistipuolueelle yksi sen tärkeimmistä tehtävistä ja säilyttää yhä edelleenkin etualalla. Siksi ryhdyttäköön jo tässä kokouksessa valmistaviin toimenpiteisiin, että järjestön keskuudessa vallistustyön tekeminen ei saisi keskeytyä, vaan ryhdyttäisiin keräämään rahastoa, jonka avulla vallistustyötä voitaisiin johtaa kautta koko järjestön, jos siitä verotuksesta, mikä tähän saakka on kannettu Työväenopiston ylläpitämiseksi järjestön keskuudesta siinä käsityksessä, että se on mennyt niin sanottuun vallistusrahastoon, jos tuosta summasta tästä eteenpäin kannettaisiin vaikka puolet vaan, ja ne varat luovutettaisiin s. s. järjestön toimeenpanevan komitean käytettäväksi sillä nimenomaisella määräyksellä, että toimeenpanevan komitean on pidettävä palveluksessaan kaksi luennoitsijaa jatkuvasti, niin tällä menettelyllä järjestössä nekin jäsenet, jotka ovat suorittaneet ylimääräisiä veroja ja tuntevat suurta vastenmielisyyttä niitä kohtaan siltä syystä, että he eivät ole olleet tilaisuudessa mitään hyötymään ylimääräisestä verotuksesta, jota on kannettu opiston hyväksi, tulisivat saamaan tilaisuuden osanottoon joko agitaattorikursseille tai luento-tilaisuuksiin, ja vallistustyö tulisi näin ollen yleiseksi puolueen jäsenten keskuudessa.

Jos tätä toimenpidettä olisi ryhdytty silloin noudattamaan, kun ryhdyttiin Työväenopistoa valtaamaan s. s. järjestölle, niin olisivat asiat järjestössä hieman toisella kannalla kuin ne ovat tällä kerralla. On ollut todistettava, että ainoastaan aniharvat työläisistä ovat tilaisuudessa ottamaan osaa opiskeluun silloin kuin on uhrattava uselta kymmeniä dollareita kyyttikuluihin, ennen kuin ollaan tilaisuudessa opiskelemaan. Ja asiain näin ollen on meidän järjestömme joutunut juuri hajotussankarien taistelukentäksi sen vuoksi, kun jäsenistöstä suuri enemmistö ei ole ollut tilaisuudessa hankkimaan kylliksi tietoisuutta itselleen.

Edellä olevan perusteella esitämme s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle, että edustajakokous päättää, että järjestön toimeenpanevalla komitealla on oikeus kantaa 25 sentin jäsenkohtainen verotus vuosittain,

joilla varoilla on järjestön toimeenpanevan komitean pidettävä palveluksessaan kahta vakinaista luennoitsijaa. Ja on piiritoimikunnilla oikeus saada näitä luennoitsijaita luennoimaan, jos piirissä toimeenpannaan agitaattorkursseja noin kahdeksan viikon ajaksi vuodessa, kussakin piirissä.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA.
(Piiritoimikunnan leima.)

Keskustelu.

Y. WELLING: Californian osastot ovat myöntävissä 25 sentin verotukseen luennoitsijain palkkaamiseksi. Toivon, että pidettäisi huolta varsinkin länsipiiristä. Siellä ei näet ole ollut luentokursseja seitsmään vuoteen. Kannatan luentokursseja.

W. HEDMAN: Ehdotan, että keskustelutta hyväksytään itäpiirin piiritoimikunnan alustuksen periaatte ja läheletään asia sellaisenaan valiokuntaan.

Hyväksyttiin. Asia lähetettiin agitatsioonivaliokuntaan.

Seuraava työjärjestyksessä oleva asia oli

PUOLUELEHTIEN ARVOSTELU.

J. J. NYLANDER: Lehtimiestemme velvollisuus olisi ollut selvittää suunta-asemaamme yleispuolueelle, englanninkielisille tovereille, etteivät rähjääjät olisi saaneet heille asemaa vääristellä.

Mitä muuten tulee lehtimme, niin Toveri siellä lännellä on tyydyttänyt — minua ainakin. "Radikaalit" kyllä ovat koettaneet erikoistarkotuksessa — kuten tiedetään — alentaa lehden arvoa. Parantamisen varaa tietenkin on.

L. LEINO: Työmiehen toimitustapa olisi otettava ensiksi. Ja otteikö siinä olisi vikaa? Eikä siitä viasta ole vapaa Raivaaja eikä Toverikaan. Työmies oli Alanteen aikana liian leväperäinen. Sitte ylimääräisen yhtiökokouksen jälkeen on Työmies parantunut, mutta ei tarpeeksi. Kyllä sitä olisi vielä parannettava. Paikkakuntain kirjeltä pitäisi karsia niin paljon kuin mahdollista, mikällä ne koskevat hajottajia, että niiden kautta ei päästäisi liian paljon "Sosialistia" puhvaamaan.

Toveri sisältää kyllä paljon sellaista, joka ei saisi niin laajasti esilintyä, tarkoitan romaanikirjallisuutta. Tämä tietenkin johtuu myös työvoiman puutteesta, mutta voi sitä vähän korjata, jos toimitus vain kylliksi lainaa asioille huomiota.

WM. BOWERS: Edelliset puhujat ovatkin jo lausuneet niitä epäkohtia. Pitäisi kysyä lukijoilta minkälaisia lehteä he haluavat. Niin englanninkieliset lehdet menettelevät. T. p. komitealla pitäisi päätösten mukaan olla oikeus antaa muistutuksia lehdille, mutta toimittajat eivät niistä juuri välitä. Kokouksen pitäisi antaa tässä velvottava lausunto. Puhtaasti persoonaritoihin joh-

tavia kirjoituksia otetaan lehtiin, se olisi lopetettava. Yksi huolimattomuuden esimerkki Työmieheissä oli uutinen, että Minnezotan soc. puolue on pois taisteluaareenalta. Jos toimitus olisi halunnut, olisi se parissa tunnissa saanut siitä asiasta selvän.

E. KAINU: Kaunaa olisi koko joukon kajoon kuitenkin vain tärkeimpiin. Toveriin nähden on sanottava, että lähetettyjä kirjoituksia on toimitus kääntänyt toiseen suuntaan, ajatuskin on muodostunut toisenlaiseksi. Siinä on saatava korjaus. — Työmies on ollut juuri sillä alueella, jossa suuntariidat ovat olleet. Vastustan kieltoa, että ei saisi palkkakuntain kirjelmässä näistä asioista mainita, asioista, jotka koskevat m. m. "Sosialistia." Sitä mahdollisesti joutuisimme kirjeenvaihtajia vaille.

T. VIITALA: New Yorkissa on usein moitittu Työmiestä siitä, että se on ollut kleppuvalla kannalla. Työmieheissä ei ole uskallettu asettaa varmalle kannalle. "Sosialistissa" julaistuihin rakittelukirjelmiin vastaaminen Työmieheissä on vallan turhaa, sillä he haluavat vaan riittää ja huomiota puolelleen, sitä varten he rakittelivat. New Yorkin osasto päätti että esim. Bronxin osaston koskevista asioista ei saa kirjoittaa muut kuin osaston valitsemat henkilöt ja kun osaston puolelta ei vastattu heidän rakitteluunsa, niin se raukesi. Samoin olisi tehtävä Työmieheissä "radikaalien" suhteen. Toimitus voisi julaista oikaisuja vääristelyihin. Romaaneitin nähden olen sillä kannalla, että niitä saa olla, mutta niiden pitää olla yhteiskunnallista laatua.

T. OLSON: Jos Raivaaja olisi ollut keskipiirissä Työmiehen tilalla, niin ei sekään olisi voinut vaieta. Kun siinä korvaan allituisesti huudetaan, täytyyhän sitä senoa huutajalle: "mene helvettiin!" — Mutta tästä lähtien toivon, että Työmieskin kasvattaa palkkakuntakirjeenvaihtajiaan.

Toverista on sanottava, että se kyllä on totta, mitä on romaaneista sanottu. Kantaan nähden on myönnettävä, että Toveri on sosialistipuolueen periaatteiden mukainen. Työmies on ollut sellainen ja tällainen. Mutta se johtuu monesta eri asianhaarasta. Raivaaja on viimeiset vuodet esiintynyt selvemmin puolueen kannalla.

LINDQVIST: Työmiehen suhteen minulla on eri käsitys kuin toisilla. Se on asettunut kannattamaan L. K. Birtoa ja julaissut uutisia, joissa sanotaan että L. W. W. on hajotushommissa. Esim. Aberdeen'in L. W. W:n lakossa se asettui työläisten palkankorotusta vastaan kuten sen kaupungin porvarit. (M. HÄHL: Milloin ja missä numerossa sellaista on tapahtunut?) Elokuulla, numeroa en lähemmin muista.

A. KOLINEN: Työmiehen suhteen tahtoisin huomauttaa edustajille, että Työmiehen kanta on jo muuttunut, vaikkakaan se ei ole tapahtunut sillä "radikaalisella" kursilla. Jos se siten tapahtuisi, jäisi jotakin sille välille, joka joskus tulpahtaisi esille, josta mahdollisesti olisi pahempia seurauksia. Taas, mikäli on kysymyksessä taloudelliset järjestöt, en hyväksy edustaja Lindqvistin

tin lausuntoa. Hän puhuu, mutta ei todista yhdelläkään Työmiehen numerolla. Työmies edusti juuri oikein Kuperisaaren lakkoasiaa. Olen sitä mieltä, että Työmies yhä parantuu ja keskipiirin mainarit jo nyt tunnustavat, että se on parantunut.

NURMI: Raivaajan kanta on paikkansa pitävä. Paikkakuntakirjeisiin nähden olen Leinon kanssa eri mieltä. Raivaajassa on tehty sitä, että lukijain osastoon aljotut kirjeet on pistetty paikkakuntakirjeiden joukkoon, sitä varten että vaikutus ei olisi niin suuri. Työmies on ennen ollut horjuvalla kannalla, mutta nyt se on asettunut varmalle. Sen lehden, joka runnaa väärällä "Sosialisti"-nimellä (en sitä koskaan siksi kutsu), se on "keltanen" ja niin keltanen, että sen vääristelyjä on oikaistava toisissa lehdissä. Toverin suhteen sanon, että siellä täytyy ottaa romaaneja siitä syystä, että siellä lännellä ei ole niin hyviä uutislähteitä kuin Raivaajalla.

E. JÄRVI: Työmiehen ylimääräisen yhtiökokouksen jälkeen on lehti vastannut tarkotustaan. Toivon, että järjestö osastojen kautta rupeaa tositeolla tätä korjausta tekemään lehdissä, että ne tulisivat voimakkaiksi. Yhdyn Kollsen lausuntoon Työmieheen nähden.

V. KESKINEN: En voi yhtyä Leinoon enkä Kollseen. Luulen heidän välillään olevan väärinymmärryksen. En usko tarkotettavan, että rakittelylehdessä tehtyjä vääristelyjä ei saisi Työmieheessä oikaista. Olen sitä mieltä, että toimittukseen otetaan enemmän työvoimaa, jotta ehtii korjata paikkakuntakirjeet sellaiseen muotoon, että niitä viitsii lukea.

M. TENHUNEN: Yhdyn Keskiseen. Polemiseerauskirjotusten johdosta, joita on ollut Työmieheessä "Sosialistin" vääristelyjä oikaisevassa tarkoituksessa, annan tunnustuksen, että on annettu siihen tilaisuus. Jos persoonajuttuja on päässyt joukkoon, on ne lopetettava. Paikkakuntakirjeisiin nähden olen sitä mieltä, että ne pitäisi julaista sellaisenaan tai ei ollenkaan, silloin ei voitaisi syyttää siitä, että niitä on vääristetty. Romaaneja täytyy julaista niin kauan kunnes saamme lisää toimittajia. Olen sitä mieltä, että Raivaaja on pysynyt oikealla kannalla. Toivon että Työmiehen kanta "anarkisti-alkukaudelta" jätetään arvostelematta. Keskipiirissä eivät olleet kannat selvillä eikä Työmiehen toimittajilla. Laukiilla oli oma kantansa, Rissanen kannaton. Alanne oli varmallalla kannalla, mutta kun piirissä olivat asiat sekasin, niin se valkeutti asemaa. Lindqvistille sanon sen, että Työmieheessä ei ole vastustettu työväen palkankorotuspyrkimyksiä koskaan, mutta kyllä I. W. W:n hajotushommia ja siitä on ollut riitaa.

F. F. BROMAN: Me katselemme asioita juuri siitä kannalta kuin puolue voi ne hyväksyä. Kollinen jo siitä puhui. Pitäisi lainata enemmän huomiota porvarillisille virtauksille, pitäisi niitä selittää sosialidemokratian valossa. Ei olisi liikaa vaadittu, vaikka kerran kuukaudessa sellainen selvittävä kirjoitus olisi puoluelehdissä. S-

ten me voisimme yhden kirjoituksen kautta näyttää vastustajillemme mitä heidän kannattamansa lehdet puhuvat. Se olisi hyvä apu, sen kautta saisimme pointeja, joiden avulla voitaisi helposti todistaa porvarilehtien valheita. Tosin toimitusvoimia on vähän, mutta jos niitä lisättäisi, niin kävisi se päinsä. Ymmärrän, että se tulisi maksamaan, mutta se maksu ei saisi estää.

J. HANNULA: Yhdyn Keskiiseen. Puolueasiain kerrominen uutisten muodossa olisi toivottavaa. Hyväksyn Työmiehen menettelyn Kuparisaaren lakon aikana. Se oli oikein, että siellä estettiin "radikaalisten" hajottajain lakkoasemaa sotkevat kirjoitukset.

S. NUORTEVA: Haluaisin vastata siihen mitä Lindqvist sanoi. Näin joukkoliikkeen nousun aikana me joudumme sanomaan sellaista, joka on vähemmän harkittua. Esim. työttömäin nousu New Yorkissa oli valtava. Se ilmeni kirkkoihin tunkeutumis- y. m. muodoissa, pakkotaen kirkkojen kannan julkisuuteen. Siitä sanottiin toimitussivulla, että I. W. W. hulluttelee. Se oli osiksi totta, mutta sillä ei tarkotettu sitä, että se, mitä näkäläiset työttömät ajoivat, olisi väärää. Samaa on saattanut tapahtua Aberdeenissa, mutta sillä ei voida väittää, että Työmies olisi vastustanut työväestön palkankorotusyrityksiä, joten se väite on kokonaan arvoton. Syy siihen, että lehtemme uutissivut ja toimitussivut joskus puhuvat ristiin, on siinä, että meillä ei ole sellaista toimittajaa, josta täällä Broman jo mainitsi, joka saisi tilaisuuden seurata kaikkea, mitä lehteen menee. Usein tapahtuu että toimittajan silmät jäävät selälleen, kun näkee mitä kaikkea lehteen on mennyt ilman hänen tietoaan. Tätä ei voida auttaa muuten kuin lisäämällä toimitusvoimaa. Radikaalien lehdessä on suhteellisesti enemmän toimittajia kuin meidän lehdissä, vaikka he aina huutavat, että meillä on toimittajia liikaa. Parli seikkaa vielä. Te ette tiedä miten paljon järjestö valkeuttaa toimittajain työtä. Useat toimittajat joutuvat pitämään noin 80 puhetta vuodessa. Se on yksi asia, joka vie toimittajain aikaa. Toinen on se, että toimittajat joutuvat tekemään paljon kirjallista työtä toimitustyön sivussa. Toimittajat joutuvat vielä matkustamaan ja menettämään rahansa keräyksiin y. m., että he ovat aina epävarmassa asemassa. Pitäisi saada enempi toimitusvoimaa, että toimittajia voisi lähettää tutkimusmatkoille, joista Broman huomautti. Tutkimusmatkat vievät aikaa. Toimittajat ovat niin puristettuja, että kaikitellen he eivät voi kirjoittaa mitään, vaikka kuinka haluaisivat.

J. FALLS: Emme voi olla aivan ankaroita näihin lehtiin nähden siinä, että se rivien välistä pilkistävä "me-polltiikka" jäisi pois. — Työmieheen nähden hyväksyn Tenhusen lausunnon. Puoluelehti Lapatossulla on kyllä hyvä kanta — mutta kärki pitäisi suunnata toisaalle.

V. ANNALA: On käyty jo useampiin seikkoihin käsiteltä. Jo Smithvillen kokouksessa puhuttiin kirkollisista hommissa ja sanottiin, että ne silloin jätettäisi pois meidän lehdistä. Onko Työmieheessä tehty uuni?

Mutta yhdestä asiasta haluan tässä mainita erikolsesti. Kun kansallistoimennepanevan komitean lausunto tuli julkisuuteen, kävivät toimittajat vaitellaiksi kuin kananpojat. Siitä ne "radikaalit" saivat vettä myllyynsä. Toimitukset kun eivät tulkinneet sääntöjä, vaan kulltasivat hiljaisuudella. "Sosialisti"-lehteen nähden olen sitä mieltä, että asia jätetään toimituksien harkittavaksi. — Työmiehestä olisi sanottava, mutta tietäessämme sen tilanteen, emme tahdo siitä nyt puhua. Työmiehen päätömittajan tuoli tuntuu olevan hyvin niljakka, koska siinä ei tahdo kukaan pysyä. Johtokunnan olisi katsottava mikä vaivaa, kun siinä toimessa eivät pysy valitut henkilöt. Jossakin täytyy olla vika. Ja se vika täytyy poistaa.

Uskon, että ne rettelöt, jotka meillä nyt ovat olleet, ovat opettaneet näitä toimittajia ja koko jäsenistöä seuraamaan ja tekemään vaatimuksia toimituksiin nähden.

W. BOMAN: En kajca tähän juttuun toimittajana. Meillä on täällä isäntärenki, joka ottaa selkäänsä kaikkien toisten puolesta. Haluan teroittaa edustajain mieleen, että vaikuttavat osastoissaan siten, että kirjeenvaihtajiksi tulisivat kaikkein kyvykkäimmät henkilöt ja heidät valittaisi pitemmiksi aikaa. Toivon, että edustajakokous velvoittaisi osastoja tässä asiassa. Nuorteva jo mainitsi niistä vaikeuksista ja lisätöistä, mitä on toimittajilla. Suomessa on sanomalehtimiesten liitto, joka rahastensa avulla avustaa toimittajia tutkimusmatkoille, nytkin sodan alkaessa oli kaksi miestä Saksassa. Meillä Raivaajassa on jo järjestö, kuulumme sekatyöläisinä A. F. L. liittoon. Toivon että toisissakin puoluelehdissä järjestyisivät itse, niin sitte voisivat järjestää toisia.

Otettiin päivällisloma.

Iltapäivän istunto.

Puhetta johti I. Hiibacka.

Toimitettiin nimihuuto.

Ponsivaliokunnan puolesta esitettiin kokoukselle seuraavat järjestön t. p. komitean v. 1912 ja 1913 sekä v. 1914 toimintakertomuksia koskevat ponnet:

S. S. JÄRJESTÖN TOIMEENPANEVAN KOMITEAN TOIMINNASTA JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA VUOSILTA 1912 ja 1913.

Kuultuansa toimeenpanevan komitean sihteerin laatiman toimintakertomuksen vuosilta 1912 ja 1913 edustajakokous ensiksi lausuu, että toimintakertomus on perin puutteellinen ja monissa kohdissa s. s. järjestölle vihamielisessä hengessä kirjottettu.

Vuosien 1912 ja 1913 toimeenpanevan komitean toimia arvostellessansa edustajakokous on huomannut, että siinä on ollut monia ja suuria puutteellisuuksia, joista kokous pitää tarpeellisena erityisesti mainita seuraavia:

1. Työväenopistokysymyksessä toimeenpaneva komitea on menetellyt leväperäisesti, jättämällä huomioonotta-

töjen ja päätösten mukaan olisi tullut kiinteästi valvoa Työväenopiston asioita, erittäinkin silloin kuin sellaiseen on erityistä syytä ilmaantunut. Mutta sensijaan kun toimeenpanevan komitean olisi pitänyt esiintyä yllimpänä valvojana Opiston asioissa, se oman, vuoden 1912 toimintakertomuksessa ilmaistun, tunnustuksensa mukaan ei ole sanottavasti Opiston asioihin puuttunut. Ja samoin on laita myöskin vuotena 1913. Vaikka Opistoyhtiö sanottuna vuotena vastoin järjestön enemmistön puoluelehdistä ilmaisemaa tahtoa laajensi opiston, toimeenpaneva komitea ei ryhtynyt mitenkään tuota laajennusta ehkäisemään, vaan hyväksyi sen holtittomuuden, jolla opistoyhtiön johtokunta ja opettajisto laajennusta ajoivat.

2. Puoluelehtiin nähden toimeenpaneva komitea on menetellyt vieläkin moitittavammin kumpanakin vuotena. Vaikka Työmiehen sisällössä olisi ollut paljonkin muistuttamista ja vaikka Raivaajan taholta nimenomaan huomautettiin m. m. siitä, että Työmiehessä esitetään anarkismiin kallistuvia näkemyksiä, toimeenpaneva komitea ei ollut ainoastaan asiaa vakavasti käsittelemättä, vaan asetui sellaisia harhakäsityksiä puolustelemaan, selitellessä, että mitään vakavampaa väääröppisuutta ei ole ilmaantunut ja samalla katsoi velvollisuudekseen puhua Raivaajan huomautuksista ivallisella ja Raivaajan puolueuskollisuutta halventavalla tavalla.

3. Puoluelehtiliikkeiden keskinäistä kilpailua Niin-sanotussa Lapatossu- ja Väkäleukajutussa kummankaan vuoden toimeenpaneva komitea ei ole ryhtynyt millään tavalla rajoittamaan, vaikka s. s. järjestön edustajakokouksessa Smithivillissä tehty päätös selvästi olisi velvoittanut toimeenpanevaa komiteaa valvomaan, että mainittujen lehtien yhdistäminen tulee tapahtumaan. Samaten toimeenpaneva komitea on jättänyt kokonaan huomiotta järjestön päätökset ja toivomukset puoluelehtiliikkeiden yhteistoiminnasta julkaisujen suhteen.

Moitittavan leväperäisesti on toimeenpaneva komitea menetellyt myöskin siinä, kun se ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin eikä edes virallisen selostuksen antamiseen puoluelehtimme Raivaajan puolustamiseksi, vaikka eräältä taholta tehtiin julkinen esitys puoluelehtiloikeuksien riistämiseksi Raivaajalta.

4. Niin sanotussa Mustosjutussa vuoden 1912 toimeenpaneva komitea myöskin menetteli vähemmän harkitusti, antaen ymmärtää suosivansa Mustosen s. s. järjestön jäsenyyteen pääsemistä ja sittemmin jättämällä amerikalaisille tovereille selittämättä, mitä Mustonen on miehensä ja missä määrin hänen sosialistipuolueessa olonsa voi olla sallittua.

5. Esiintyessään järjestömmen suhteen ilmaisijana Kuparil alueen lakkoon ja lakkolaisiin vuoden 1913 toimeenpaneva komitea menetteli harkitsemattomasti lähettyessään järjestön puolesta lakkoalueelle puhujaksi J. Kolun, jonka puoluevakaumukset ovat olleet tunnetusti hatarat ja suhteensa taloudellisiin järjestöihin ristiriidassa Yhdysvaltain sosialistipuolueen asiassa teke-

mien päätösten kanssa. Samoin lähetti toimeenpaneva komitea asemaa lakkoalueella "tutkimaan" E. Savelan, jonka se tiesi olevan vihamielisellä kannalla Lännen Kaivosmiesliittoa vastaan, eikä siis voivan suhtautua lakkotaisteluun järjestössämme vallitsevan mielipiteen mukaisesti.

6. Niinsanotussa Risto-jutussa vuoden 1913 t. p. komitea asettui selvästi järjestömme enemmistöä ja itäpiirin piirijärjestöä vastaan ja siten aiheutti rettelöitä, joiden seurauksena oli viiden osaston eroittaminen itäpiirin piirijärjestöstä.

7. Negauneen jutussa toimeenpaneva komitea menetteli vastoin sille kuuluvia valtuuksia ja vastoin Yhdysvaltain sosialistipuolueen peruslakeja sekaantumalla asiaan ja vaikuttamalla sen kulkun, vielä sittenkin, vaikka Michiganin valtiojärjestö, jolle asia puolueemme peruslakien mukaan kuului, oli jo asian ratkaissut.

Esimerkkinä mainittakoon t. p. k. menettelystä m. m., että se antoi sihteerinsä toimittaa Michiganin sos. osastoihin englanninkielisen puhujan, Mrs. Lockwoodin, Michiganin valtion sosialistipuolueen valtioviraston tietämättä.

8. Kerrassaan laimin on t. p. komitea lyönyt asioiden selvittämisen puolueen kansallis-toimeenpanevalle komitealle, vaikka sellainen olisi hyvin usein ollut välttämätöntä.

9. Ankarimmat moitteet v:n 1913 t. p. k. kultenkin ansaitsee siltä, että se mainittuna vuotena alvan julki-
sesti asettui puolustamaan järjestöömme tunkeutuneita syndikalistisia aineksia, eikä ottanut huomioon niitä muistutuksia, joita puoluelehtien ja osastojen taholta tehtiin, vaan alkoi syndikalististen ainesten puolustamiseksi ala-arvoisella tavalla parjata muun muassa Raivaajaa ja sen toimittajia siltä, kun he puolueperifaatteille uskollisina tuomitsivat syndikalistien puuhat.

Vuoden 1914 t. p. komitean toiminta ja toimintakertomuksesta kokous lausuu,

että toimintakertomus on huolellisesti laadittu ja tyydyttää sellaisenaan edustajakokousta.

Toimeenpaneva komitea on toiminut tyydyttävästi, katsoen niihin erikolsesti vaikeisiin olosuhteisiin, joissa järjestömme viralliset laitokset ja koko järjestömme tämän vuoden kuluessa ovat olleet pakotetut toimimaan. Alkupuolella vuotta t. p. k:n toimintaa on erityisesti vaikeuttanut järjestömme syndikalististen ainesten tukeman silloisen sihteerin niskoittelu ja kiusanteko, joiden estämiseksi toimeenpanevan komitean olisi tullut tarokkaammin menetellä.

M. HAHL, A. MALM, AUG. NIKULA,
WILHO BOMAN, SEVERI ALANNE.

Ponnet hyväksyttiin yksimielisesti kokouksen päätökseksi.

Jatkettiin keskustelua

puoluelehtien arvostelusta.

S. ALANNE: Kannatan Bomanin ja Järven esityk-

siä, sikäli kuin ne koskevat paikkakuntakirjeenvaihtajia. Kirjeenvaihtajat pitäisi saada pitempiaikaisiksi. Jos samalta paikkakunnalta ilmenee multa, kuin osaston valitsemien kirjeenvaihtajien kirjeitä, niin asia pitäisi ottaa osastossa keskusteltavaksi, kirjeenvaihtajat kun usein kirjoittavat heidän omia mielipiteitään. He saattavat kirjoittaa sellaista, jota päätoimittaja ei hyväksy, mutta kun ei ole aikaa lukea, niin ne pääsevät lehteen. Kannatan kyllä sitä että kirkolliset ilmoitukset poistetaan, mutta lakkoaikana siihen oli syynsä, miksi niitä on julaistu. Annala näytti pitävän pahana sitä että Työmieheissä vaihtuu toimittajia ja että tulisi ensinkään toimittajaksi, kun en kerran sen hauempaa toimessa pysynyt. Syy siihen oli se, että silloin ei ollut toista miestä saatavana, niin päätin astua tuloon. En ole väsynyt että sen takia olisin jäänyt pois, mutta minulla oli toinen sopimus johtokunnan kanssa, joka pakotti eroamaan ja kun asema selveni, niin katsoin voivani jättää paikan. Washingtonin valtion sosialistien uutisen, josta täällä mainittiin, sain Party Builder'ista, sen oikasin heti kun sain tietää että se ei ollut totuuden mukainen. En todellakaan tiennyt sitä ennen miten asia oli siellä.

K. F. TUHKANEN: Sanomalehtien arvostelun tulee kohdistua kahteen seikkaan: periaatteelliseen puoleen ja suhtautumiseen järjestön sisäisiin asioihin.

Tänä vuonna ei t. p. komitean tarvinnut puuttua asioihin tässä suhteessa, lukuunottamatta muistutusta Työmiehen johtokunnalle sen johdosta, että se antoi "radikaalisille" toimittajille "ajatteluaikaa". T. p. komitean on kyllä kyettävä antamaan lausuntoja lehtien toimittajille. Kaikille lehdille annettiin kyllä huomautus, että henkilökohtaisia rakitteluja ei saa lehdissä sallia.

Mitä tulee lehtien suhtautumiseen järjestön sisäisiin toimiin, niin on Työmies lyönyt laimin velvollisuutensa, siltä on puuttunut selkärankaa. Mutta nämä heikkoudet paranevat sitä mukaa kuin järjestön toimintakin paranee. -- Paikkakuntakirjeet kuvastavat vain sitä, mitä järjestössä kulloinkin tapahtuu. Muuten on paikkakuntakirjeitten kirjoittaminen sellainen toimi, johon pitäisi aina valita parhaat voimat.

O. SEPPELIN: Periaatteelliseen puoleen olen tyytyväinen, mutta muotupuolista haluan sanoa, esim. vaalituotisiin nähden, että ne olisi julaistava liioittelematta. Niitä on julaistu suurennettuina ennenkuin on ollut varmoja vaalin tuloksia. Ne vaikuttavat häiritsevästi. Paikkakuntakirjeitten vähennys ei tule kysymykseenkään, sillä paikkakuntakirjeet ovat niitä, joiden avulla asiamiehet saavat tilauksia. Ne vaikuttavat paljon enemmän kuin toimittajain alituiset kehotuskirjeet.

M. PÄÄKKÖNEN: Työmieheissä on ollut kyllä sellaisia paikkakuntakirjeitä, joita ei olisi pitänyt julaista, esim. Phelpsistä oli sellainen. Yhdyn muuten Kolisen lausuntoon.

WM. PETERSON: Se oli välttämätön että Työmies julkaisi "radikaalien" hajoitus-hommat ja vääristelyt. Siellä ei vaan kyllin tarmokkaasti ajoissa tartuttu asiaan.

Työmieheissä yhteen aikaan oli "radikaaleilla" enemmistö toimittajia, joten ei minkäänlainen pää olisi voinut kaikkia heidän kirjoituksiaan helittää paperikoriin ja siten vielä täyttää lehteä itse kirjoituksillaan. Vielä täytyy ottaa huomioon, että keskipiirin piirikomitea oli hajottajain käsissä, joten Työmies on ollut kuumimmassa taistelussa. Se on rehellisesti ajanut työväen etuja Kuopissaaren lakkotaistelussa. Se on koettanut estää hajottajain hommia, kieltäytymällä julkaisemasta sellaisia kirjeltä, kuten esim. Wessmanin kirje, joka luettiin keskipiirin edustajakokouksessa. Työmieheissä on täytynyt ottaa "Sosialistissa" julkaistuja valheita: jos ei niin olisi tehty, olisi heillä ollut tilaisuus väittää että ne ovat tosia koska niitä ei todisteta vääriksi. Raivaajan taholta ei olla siihen syyttömiä, että lehtiemme väillä on ollut riitoja. Sivutyöt toimittajilta pitäisi lopettaa, mutta samalla pitäisi kieltää että he eivät saisi hakea sivutoita omaksi hyväkseen.

K. HELMAN: Mitä yleensä periaatteelliseen puoleen tulee, ovat lehtemme olleet sitä mitä niiden tuleekin olla. Olen eri mieltä Bowersin kanssa siinä, että lehtiä olisi toimitettava jonkun epämääräisen lukijakunnan mielen ja määräysten mukaan. — Työmieheissä on ollut liian pitkiä paikkakuntakirjeitä. Niitä on lyhenneltävä ja tilalle pantava periaatteellisia kirjoituksia. — On totta, että Toverissa on ollut romaaneja. Saman kirjoituksen useasti toistumista olisi vältettävä.

D. HEIKKILÄ: Olen tyytyväinen toimintatapaan ja periaatteelliseen puoleen. On puhuttu toimittajain sivutoista, mutta joka on seurannut lehtiliikkeittemme kehitystä, tietää myös että heille on ollut pakko antaa sivutoita. Paikkakuntakirjeet ovat korjaantuneet sitä mukaan kuin lehtiemme tila on vaurastunut, siinä onkin viime aikoina edistyy aika tavalla. Paikkakuntakirjeiden kirjoittajat kun toimivat palkattomina, niin ei niiltä voi kovin paljon vaatia.

A. NIKULA: Arvostelu kai koskee tämän ja viime edustajakokouksen välistä aikaa. Toverissa on vaihdettu päätä niin usein, ettei pää tietänyt, mitä käsi on tehnyt. Lehdessä oli kolme "radikaalista" toimittajaa, josta se vasikkatanssi sitte johtui. Silloin kun lehdellä oli "radikaalinen" pää, laski lehden tilaajamäärä. Vaikka nyt on heikompi toimittaja, verrattuna Viitaan ja Helnoon, on tilaajamäärä noussut. Näyttää, että yleisö on ollut tyytyväinen lehteen viime aikoina. Vähemmän lehteä kyllä tilataan periaatteellisten kirjoitusten takia, vaan kyllä uutisten takin. Toverissa on vähemmän ilmoituksia, mutta enemmän tilaa muulle lukemiselle, joten siellä on ollut romaaneja. Ja ne ovat kasvattaviakin, useat pitävät niistäkin, joten ne eivät merkityksettömiä ole. — Rakitteluakin on ollut Raivaajan ja Toverin kesken. Työmies tuli väliin ja Toveri joutui syrjään. — Hajotusmestareitten kirjoituksiin täytyy joskus vastata. Mitä vastaisuudessa siihen tulee, siitä pitääkööt toimitukset huolta. Voivat ne rähjuajat rähjuilla vielä tämän vuoden ja

ensi vuoden alkupuolelle, mutta sitte se loppuu. Ei se sen kauemmin voi elää, kun sillä ei ole edes vettä.

Työmiehessä onkin ollut runsaasti toimitusvoimaa, verrattuna muihin lehtiin. Lehdelle tulevista avustuksista on ainakin Toverissa vielä valkea maksaa. Ennen sitä tehtiinkin aatteen nimessä paljon, esim. tämä Savela. Jos otetaan tavaksi maksaa yhdelle, tulee kaipuu muillekin. Länsipiirissä onkin tehty päätös, että osastot valitsevat kirjeenvaihtajat ja korvaavat heille. Tämä tulisi ottaa muuallakin huomioon, jos se ei vielä ole käytännössä. Se ei ole liikaa, jos henkilö tekee työtä vakituisesti, että maksetaan. Julkaisuihin myös ennen kirjoitettiin aatteen puolesta. Nyt on maksettava. Jos joku liika kirjottaa sivun käsittävän runon, vaatii hän siitä 3—4 dollaria. Kirjoitettiin eräälle sellaiselle, että siinä tapauksessa tulisi Vappu maksamaan noin 600 dollaria, pelkkää kirjouspalkkio.

Mitä toimittajain sivutöihin tulee, niin tuntuisi kiristämiseltä, jos vangitsisi kokonaan. Olisi hyvä sekla, jos voitaisi ostaa kaikki se aika, joka kuuluu.

M. HAHN: Ensin ankara paheksuminen edustajille siitä, kun kiittelevät toimittajia, me nähkääs olemme totuneet ankaraan arvosteluun. Lehtien toimituksissa olisi parantamista ja niitä voitaisi parantaa, jos edustajakokous niin päättää ja kun sitte siitä puhutaan paljon lehdistössä. On syytetty että romaaneja on julaisu lehdissä, mutta tietääkseni niiltä ei ole julaisu ollenkaan. Kai tarkotus onkin sanoa kaunokirjallisia kirjoituksia ja satireja. Meidän lukijoista on noin 60 prosenttia sellaisia, jotka haluavat muutakin kuin aatteellisia ja tieteellisiä artikkeleita. Lehdistössä on julaisu sellaisia kaunokirjallisia kirjoitelmia, jolla on joku erikoistarkotus. Ja tämä kun on sivistysliikettä, niin niillä on sivistävä vaikutus, vaikka ei joka lauseessa sanotakaan että "kapitalismi riistää työvoimaa ja työväki kärsii." Eikä se lie vaarallista, jos julaistaan rakkaussatireja, sillä joukossamme on 60 prosenttia rakastuskykyistä väkeä — tarkotan nuorempaa väkeä — tämä vaan noin sivumennen sanottuna. Parannuksia voitaisi tehdä kahdella tavalla. Paikkakuntakirjeitä ei voida rajoittaa, sillä jos toimittajat niiltä passittaisivat paperikoriin, niin kirjoittajat kutsuisivat ylimääräisen edustajakokouksen ratkaisemaan sen toimittajan kohtalon. Täytyisi laajentaa toimittajain kontrollivaltaa ja kun se tulisi järjestön edustajakokouksen päätöksenä, niin se vaikuttaisi. Toimittajain lisääminen tietysti parantaisi asemaa. Sen kyllä kuulee nytkin, kun ovesta astuu ulos, että "tuossa ne puolueen syöttillää menevät." Lehdistämme on Työmies ollut kaikista kurjin lehti, sillä kun on 11 vuoden aikana ollut 13 päätoimittajaa ja se on ollut 13 värinen. Se johtuu keskipiirin rennosti toiminnasta — siellä hakataan toimittajia, niin että sen täytyy lähteä. Työmies on antautunut tappelemaan "radikaaleja" vastaan ja siinä on perää. Siellä missä ei niitä ole, ei tiedä enko niiltä vastaan tapettava. Asia on niin, että kun jokapäiväinen lehti aina vääristelee asioita ja kun sitä kuulee kaduilla ja kokouksissa, että sen täytyy

olla totta, kun sitä ei Työmieheissä ole oikaistu, niin se vaikuttaa hermoja ärsyttävästi toisiin toimittajiin. Siksi siitä on kirjoitettu. Täällä on syytetty, että kansallistomienpanevakomitean päätöksestä ei puhuttu, mutta siihen sanon, että "Sosialisti" kun vääristeli asiaa ja kun sen "Työmies" julkasi, niin "Sosialistin" oli pakko niellä se parin päivän perästä. Toimittajilla pitäisi olla liitto. Sitä kyllä yritettiin, mutta järjestön taholta se kumottiin. Yhdyn Romaniin siinä, että järjestetään liitto. Se olisi hyödyllistä.

WM. HEINO: Näissä puheenvuoroissa, joita on käyty, ei ole moitittu lehtien poikenneen pois sosialistipuolueen ohjelmasta. Käytännöllistä puolta vain on moitittu. Mutta aineelliset seikat vaikuttavat näihin. Paikkakuntakirjeet eivät riipu toimittajista. Neikin korjaantuvat, kun osastot ryhtyvät toimenpiteisiin niiden suhteen.

Otettiin kahviloma.

Kahviloman jälkeen jatkettiin keskustelua esilläolevasta kysymyksestä.

F. J. SYRJÄLÄ: Smithvillen edustajakokouksessa käsiteltiin persoonajupakoiminen. Sittemmin ei sellaista ole ollutkaan, lukuunottamatta Rissasen vehkelyjen takia syntynyttä jupakkaa. Toverin ja Raivaajan välillä ei ole ollut mitään sen jälkeen kun Viita jätti Toverin. Viidan aikana oli joitakin artikkeleita. — Seppelin mainitsi vaallutuksista. Siinä on vaikeutensa. Tiedetäänhän kuinka vaallutietoja on vaikea saada, tarkkoja nimittäin. Täten joudutaan ehkä hioittelemaan talkka päivittäin. Tahallista sellainen ei ole.

Keskustelu puoluelehtien arvostelusta loppui.

PUHEENJOHTAJA huomautti valiokunnille, että ottaisivat 4 kappaletta ponsista, jotta voidaan heti lähettää kolmelle lehdelle.

Puheenjohtajan huomautus hyväksyttiin.

Keskustelun alaisena ollut kysymys lähetettiin sanomalehtivaliokuntaan.

Sanomalehtivaliokuntaan ehdotettiin seuraavat: Nikula, Suominen, Keskinen, Tenhunen, Nurmi, Malmi ja Falls.

Valituksi tulivat: Nikula 43 äänellä, Suominen 43 äänellä, Tenhunen 41 äänellä, Keskinen 32 äänellä ja Malmi 25 äänellä.

Falls sai 21 ääntä ja Nurmi 10.

Työjärjestyksessä seurasi

TOIMITTAJAIN VALINTA.

Sihteeri luki seuraavan alustuksen:

De Kalbin, III., osaston ehdotus edustajakokoukselle.

Se lahkolaisuus, joka järjestössämme on viimeisten vuosien aikana saanut aina enemmän ja enemmän jaloisijaa ja jonka vaikutuksesta on joutunut kärsimään puolueemme, kuin myöskin sanomalehdistömme, on saatta-

nut jokaisen puolueemme parasta tarkottavan toverin keksimään keinoja mainitun epäkohdan korjaamiseksi.

Milloin itä-, milloin keski-, milloin länsipiirissä ovat jonkun sanomalehtikustannusyhtiön osakkeen omistajat eli osa niistä katsoneet sopivaksi ruveta tanssimaan jonkun suuruuden tahdin mukaan. Niin se on ollut alvan täydellisesti mahdollista järjestömme asiain tällä kannalla ollen.

Kukin sanomalehtikustannusyhtiö hyväksyy lehtiensä vastaaviksi toimittajiksi henkilöitä aina kukin oman makunsa mukaan, huolimatta siitä, vaikka kysessä oleva henkilö ei hyväksyisikään puolueemme hyväksytyjä toimintamenettelytapoja.

Näin on useatkin satuttu samaan sanomalehtien vastaavan toimi sellaisten henkilöiden käsiin, jotka ovat lehtien avulla ruvenneet tappelemaan puolueettamme vastaan.

Samoin on laita Työväenopiston johtajan valitsemisessa. Alvan samoin kuin sanomalehtien vastaavien toimittajien valitseminen, tapahtuu Työväenopiston johtajan valitseminenkin dollareihin määrätyn periaatteen mukaan.

Yllämainittujen epäkohtien korjaamiseksi ehdottaa De Kalbin, Ill., s. s. osasto s. s. järjestön tulevan ylim. edustajakokouksen päätettäväksi:

1) Että kokous tulee vaatimaan kalkkein järjestömme sanomalehtien vastaavien, toimittajien kuin myöskin Työväenopiston johtajan valitsemisen järjestömme jäsenten kesken toimitetulla yleisäänestyksellä.

2) Että järjestöllämme on oikeus kutsua takaisin mainitut henkilöt silloin, kun niiden on havaittu toimineen s. s. järjestön, Amerikan sosialistipuolueen kuin myöskin kansainvälisen sosialistipuolueen periaatteita ja päätöksiä vastaan.

De Kalbin s. s. osaston puolesta:

J. NIEMI, puheenjohtaja.

A. ERICKSON, kirjuri.

(Osaston leima.)

T. VIITALA: Ei käy pälsä, että järjestön yleisäänestyksellä valitaan virkallijoita johonkin osakoyhtiön toimiin. Ehdotan asian lähetettäväksi ilman enempää keskustelua valiokuntaan.

E. PARRAS: Ei lähetetä ilman keskustelua. Tässä on hyvä asia, vaikka onkin puettu epäonistuneeseen muotoon alustuksessa. Kokous voisi esimerkiksi erikoispäätöksellä velvoittaa t. p. komitean antamaan lausuntonsa sellaisessa tapauksessa, kun jonkun lehden toimittaja yrittää "vasikkatanssia." Sellaisella lausunnolla olisi takaisinkutsua edellyttävä merkitys — ja sitähan tämän alustuksen ajatus tarkoittaa.

Xänestettiin siitä, lähetetäänkö asia keskustelutta valiokuntaan tai otetaanko ensin keskusteltavaksi.

21 äänellä 20 vastaan päätettiin ensin keskustella.

Puheenvuorojen aika rajoitettiin yksimielisesti kahteen minuuttiin.

Keskustelu:

Y. WELLING: Tästä asiasta olisi ollut parempi keskustella sen jälkeen, kun olisi päätetty siitä, yhdistetäänkö kustannusyhtiöt. Entinen tapa säilytettäköön niin kauan kuin yhtiöt ovat erillään.

V. KERKINEN: Olen sillä kannalla, että osakeperusteella on äänestettävä. Osake ja ääni.

K. IHELLANDER: Yhdyn Wellingiin. Muunlainen menettely äänestämissä olisi lakivastainen.

E. PARRAS: En ole lainkaan tarkottanut sitä, mitä vastaan puhujat tappelevat. Luonnollista on, että valinnan täytyy tapahtua entiseen tapaan. Mutta se pyrkimys mikä tässä on, on se, että järjestö säilyttäisi itselleen mahdollisimman varmat takeet siltä, ettei joku (tai jotkut) toimittajat pääse "vasikoimisellaan" järjestöä vahingoittamaan. Sellaisen takeen antaisi velvoitus, joka velvoittaisi t. p. komitean antamaan lausunnon viipymättä sellaisessa tapauksessa. Ja sellaisella lausunnolla olisi taas merkitystä ja painoa. Olen sitä mieltä, että t. p. komitean tehtäviä määriteltessä tästä selkasta erikoisesti puhutaan.

A. NIKULA: T. p. komitealla pitäisi olla valta näissä asioissa. Mutta se ei ole sitä valtaansa käyttänyt.

PETERSON: Sillä lailla voidaan ajaa kansanvallan asiaa. Sanottakoon, että annetaan jokaisen jäsenen äänestää, eikä korporatsioonilakien mukaan. Kannatan, että järjestön jäsenistö valitsee.

ONNI E. SAARI: Kannatan De Kalbin osaston ehdotusta.

L. LEINO: En usko, että järjestö nyt ryhtyy hulluttelemaan.

Keskustelu loppui.

Päätettiin lähettää valiokuntaan 38 äänellä 4 ääntä vastaan, jotka annettiin sen ehdotuksen puolesta, että asia ratkaistaan heti valiokuntaan lähettämättä.

Työjärjestyksessä seurasi

KUSTANNUSYHTIÖIDEN YHDISTÄMINEN.

Sihtecri luki seuraavat alustukset ja evästykset:

Itäplirin piiritoimikunnan alustus.

(Viime vuoden s. s. järjestön toimeenpaneva komitea oli valinnut kolmihenkilöisen komitean suunnittelemaan alustusta kustannusliikkeiltemme yhdistämisestä tulevalle järjestömme edustajakokoukselle. Tähän komiteaan ilmoitettiin myös allekirjoittanutkin valituksi, mutta sen jälkeen ei tämän komitean toiminnasta ole kuulunut mitään. Sittemmin ovat Suom. Sos. Kustannusyhtiön johtokunta ja idän piiritoimikunta asiasta keskustelleet, sekä velvoittaneet allekirjoittaneen laatimaan tästä yhdistämiskysymyksestä alustuksen järjestömme edustajakokousta varten.)

Fitchburgissa, Mass., syysk. 26 p. 1914.

A. J. PARTANEN.

Jo v. 1912 järjestömmen edustajakokouksessa Du-lithissa päätettiin, että kustannusliikkeitemme on en-tistä enemmän oltava vuorovaikutuksessa keskenään ja varsinkin tilapäisjulkaisuihin nähden, ryhdyttävä niitä yhteisesti julkaisemaan. Tässä suhteessa ovat varsinkin Raivaajan ja Toverin kustannusyhtiöt koettaneet noudat-taa järjestömmen edustajakokouksen päätöksiä, mutta Työmiehen kustannusyhtiön taholta on oltu hyvin hitaita kehittämää yhteistoimintaa kustannusliikkeitemme keskuudessa. Nämä pari vuotta, mitkä Raivaajan ja Tove-rin kustannusyhtiöt ovat olleet kiinteästi yhteistoimin-nassa tilapäisjulkaisuihin nähden, ovat osoittaneet, että yhteistoimintaa voidaan edullisesti eri kustannusyhtiöi-den keskuudessa harjoittaa ja vieläpä sitä kehittää yhä laajemmaksi.

Viimeisessä järjestömmen edustajakokouksessa oli epä-selvänä kysymys: voidaanko tällainen liikkeiden yhdis-täminen ilman laillisia vaikeuksia toteuttaa? Tässä alus-tuksessa tuonnempaa koetaan antaa tyydyttävän vastauk-sen tähän laillistuttamiskysymykseen, mutta ennen sitä llenee paikallaan muutamalla sanalla kosketella, muuta-ma aika siite julkaisuudessa Työmiehen taholta esitettyyn kustannusliikkeitemme ja samalla lehtiemme yhdistämis-kysymykseen.

Työmiehessä esitettiin, että liikkeemme yhdistettäi-siin ja ryhdyttäisiin nykyään ilmestyvien kolmen lehden asemasta antamaan ainoastaan yksi kunnollinen ja suuri päivälehti, jonka kotipaikka olisi maan keskustassa, Chi-cagossa. Tämä ajatus on tunnustamisen arvoinen, jos tuo ajatus olisi noin kymmenen vuotta aikaisemmin esi-tetty ja ryhdytty silloin Yhdysvaltain suomalaisten so-sialistien sanomalehtikysymystä kehittämään tähän suun-taan, niin tönä päivänä meillä olisi yksi ja voimakas sa-nomalehti, joka tyydyttäisi kautta mantereen puoluetove-rien lehtiarpeen. Mutta tänä päivänä, kun väestö on tottunut paikallisiin päivälehtiin, ei tuollainen yksi, suu-rempikaan päivälehti, voisi enää tyydyttää sanomalehtiä lukevan yleisön lehtitarvetta näin laajalla pinta-alalla a-suvien kansalaistemme keskuudessa. Näistä syistä tämä yhden lehden julkaisemiskysymys sivuutetaan.

Kun käymme varsinaiseen kustannusliikkeitemme yh-distämiskysymykseen, niin sukeltautuu esille kysymys: mitä hyötyä on liikkeitemme yhdistämisestä? Lähdem-me siitä ajatuksesta, että lehdet yhdistämisen jälkeenk-in ilmestyisivät niillä palkkakunnilla, missä ne nykyäänkin ilmestyvät, siis Yhdysvalloissa edelleenkin ilmestyisi kol-me suomalaista sosialistista päivälehteä, sillä erotuksel-la vaan, että lehdet ilmestyisivät yhden kontrollin alai-sina. Tarkastelkaamme ensinnäkin mitä etuisuuksia oli-si liikkeiden yhdistämisestä lehtiemme

toimitustyön

järjestelyssä. Tiedämme, että nykyään ei ole juuri sa-nottavaa yhteistoimintaa lehtiemme toimitusten kesken, eikä sitä voi ollakaan aistain nykyisellään ollen. Mutta

Jokaiselle on tunnettua, että meidän lehtemme on kerrottava ulkomaan tapahtumista, työtaisteluista, ammatillisen liikkeen kehittymisestä, tappioista ja voitoista, ja monista muista sellaisista asioista, jotka eivät ole paikallista laatua, vaan joista kertominen on välttämätöntä joka lehdessä. Siis joka lehti saa erikseen kustantaa alkulähteltä ja työvoimaa voidakseen kertoa näistä yleisistä asioista. Yhdistymisen jälkeen voidaan perustaa yhteinen toimitus, sanokaamme Chicagoon, jonka tehtäväksi jäisi ulkomaan osaston, ammatillisen liikkeen, valtiollisen poliittikan seuraaminen, sanalla sanoen kaikkien sellaisen asiain toimittaminen, jotka ovat yleistä laatua, joista joka lehden nykyisin on erikseen täytynyt huolehtia. Tällaisen yhteisen yleisten asiain kertominen saadaan yhtenäisemmäksi ja yleensä puolueelle edullisemmäksi. Se supistaisi alkulähtöiden hankinnan yhteen palkkaan, jota vastoin nykyisin on joka lehden toimituksen niistä erikseen huolehdittava. Esim. artikkelien käännöstyössä yksi mies tekisi saman työn, mikä nykyisin kolmessa eri paikassa suoritetaan. Menemättä pitemmälle tämän toimitustyön järjestelyn suhteen, sillä se puoli käytännössä pian järjestäisi töitä vastaavalla tavalla. Tämä on tahdottu vaan merkitä osottamaan, että jo toimitustyöhönkin nähden olisi ei ainoastaan taloudellista hyötyä, mutta myös lehdissä kerrottavien asiain yhdenmukaisuus ja alkulähtöiden hankinta paraisi paljon nykyisestäään.

On väitetty, että jos tuollainen yhteinen yleisten asiain toimitusosasto perustettaisiin, niin lehden tilaajamäärä jonkun verran pienentisi. Tämä väite ei tarkistettuna pidä paikkaansa. Myönnettäköön, että löytyy toverelia, joille tulee pari, toisille kolmekin lehteä, mutta tällainen yhteinen toimitusosasto ei missään määrin tulisi muuttamaan lehtemme paikallista luonnetta. Sanotaan, että lehtemme tulisivat sisältämään yhtäläisiä artikkeleita, joten artikkelien seuraajat eivät silloin tilaisi kuin yhtä lehteä. On varmaa, että suurin enemmistö henkilöstä, jotka tilaavat useampia lehtiä, tilaavat lehden etupäässä seuratakseen eri seutujen tapahtumia. Vaikka nyt niin olisikin, että muutama sata tilausta yhdistymisen johdosta vähenisi, niin se ei itse asiassa merkitse mitään. Sillä ne henkilöt, jossain muussa muodossa voisivat uhrata roponsa liikkeenime ja itsensä kehittämiseksi.

Kirjallisuuden kustantaminen

kysyy myöskin henkistä työvoimaa, jota meillä ei ole viljalti käytettävissä. Kustannettavien teoksien hankinta vaatii nykyään kolmikertaisen työn. Yhtymisen jälkeen voidaan nämä kustannettavien kirjain hankinta ja tarvittava käännöstyön suorittaminen sovittaa tämän yhteisen toimitusosaston huoleksi. Edellä mainittua toimitusosastoa kokoon pantaessa voidaan näitä seikkoja pitää silmiä. Sillä meillä yleensä on perin vähän kunnollisia kielimiehiä, mutta parhaimmat voimat täten yhteisä koot-

tuna voisimme saada parhaimmat tulokset myös kustannettavien kirjojen valinnassa ja niiden kääntämistyössä.

Nykyään kustannusyhtiöttemme johtokunnilla on suuren työn takana saada ensinnäkin käsinsä kustannettavan arvoista kirjallisuutta ja sitten hankklessaan sille kääntäjää, jos saatu teos ei satu olemaan suomenkielinen alkuteos. Mikä tässä on hullumpaa on se, että kustannusyhtiöttemme johtokuntien kirjallisuutta kustantaessaan on katsottava ei niin paljon kirjallisuuden kysynnän kasvamista, vaan etupäässä sitä, että saadaan töitä kirjapainoon. Tällä pohjalla kun on kirjain kustantaminen, niin on aivan luonnollinen seuraus, että ilmestyy kirjallisuutta, jonka kustantaminen ei olisi ollut niin välttämätöntä. (Miksi kirjallisuutta osittain kustannetaan, että saadaan töitä kirjapainoon, tästä lähemmin tuonnempana, kun puhutaan kirjapainotöiden järjestelystä yhdistymisen tapahtuessa.) Kun ottaa vielä huomioon, että jokaisella kustannusliikkeellä on oma rajoitettu alueensa, millä alalla he voivat saada kustannustuotensa kaupaksi, niin näin ollen ei teoksista voida ottaa kuin pienet painokset ja niin tulee kirjallisuus kalliiksi. Mutta toista on, jos on ainoastaan yksi kustannusliike, joka kustantaa koko maan tarpeeksi, niin silloin voidaan eri teoksista ottaa suurempia painoksia ja saadaan siten kustannustoini entistään edullisemmaksi ja samalla liiketuotanto ennen pitkää rupeaa painajaisen tavoin nykyisiä kustannusliikkeitämme valvaamaan. Tuotanto kirjainkustannuksen alalla on saatava sopusointuun kulutuksen kanssa ja niin kauan kuin eri liikkeet ovat pakotetut kustantamaan kirjallisuutta nykyisten menettelytapojen pohjalla, niin ei voi tulla kysymykseenkään saada tuotantoa sopusointuun kulutuksen kanssa, sillä jokaisen liikkeen on koetettava puskea kirjallisuutta ulos niin paljon kuin suinkin varat myöten antavat. Tässä kilpajuoksussa voivat helposti eri liikkeet mennä ylivoimaisiin ponnistuksiin, josta on lähimpänä seurauksena että liike alkaa kitua rahan puutteessa. Tämä kirjainkustantamiskysymys on hyvin läheisessä yhteydessä painotöiden järjestelyn kanssa, joten sen yhteydessä tulemme tähän kustannustolmeen vielä kajoamaan.

Kirjakauppa

on myöskin yksi laajakantoisimpia ja varoit kysyvimpiä liikehaaroja meikäläisissä kustannusliikkeissä. Suomen kirjallisuuden menekki Amerikan suomalaisten keskuudessa on suuri. Sen on suuri aivan kirjaimellisesti käsitettynä. Amerikan suomalaisten järjestyneiden keskuudessa on kirjallisuuden myyntiprosentti paljon korkeampi kuin mitä se on Suomen asukaslukuun nähden. Kustannusliikkeittemme on välttämätöntä pitää Suomen kustannustuotelta myytävänä. Mutta voivatko kustannusliikkeemme pitää, erillään ollen, monipuolista varastoa Suomen kirjallisuutta? Ei. Sitä ne eivät voi. Sanokaamme, että Suom. Sos. Kustannusliikkeen kirjakaupassa, Fitchburgissa, nettovarasto suomalaista kirjallisuutta on noin

\$15,000 ja se on ehdottomasti suurin suomalaisen kirjavarasto tällä mantereella. Tästäkään varastosta ei vielä voida tyydyttää kaikkea kirjallisuuden kysyntää. On luonnollista, että jokaisen meikäläisen liikkeen on mahdoton kiinnittää ja hankkia tarvittavaa pääomaa tarpeellisen kirjavaraston saamiseksi. Jos niinkin olisi, että eri kustannusyhtiömme voisivat hankkia tarvittavan pääoman riittävän suuren kirjavaraston ylläpitämiseen, niin sittekin olisi enemmän kuin mieletöntä ryhtyä tänne kuljetamaan porvarillisia kustannustuotteita kymmenien tuhansien dollareiden arvosta eri varastoihin. Yhdestä kunnollisesta varastosta voidaan tämän mantereen suomalaisten keskuudessa kirjallisuuden kysyntä tyydyttää ja siten säästetään tuhansien dollarien tarpeettomat sijoitukset. Käytäntö on näet osoittanut, että alvan hyvin yli mantereen voidaan kirjallisuus lähettää nykyään keskuudessamme toimivasta suomalaisesta kirjakaupasta Firschburgissa.

Valkka niinkin olisi, että liikkelttemme yhdistämises-
tä ei tulisi vielä tällä kertaa käytännöllisiin toimenpitei-
rin ryhdytyksi, niin järjestömmme edustajakokouksen olisi
ryhdyttävä toimenpiteisiin, että meikäläiset kustannus-
liikkeet eivät saa ryhtyä Suomen kirjallisuuteen nähden
hankkimaan Suomesta erikoisia varastoja, vaan että eri
kustannusyhtiöt velvotetaan yhteistoimintaan Suom. Sos.
Kustannusyhtiön kanssa Suomen kirjallisuuden kauppaan
nähdä. Kuten edellä on viitattu, eri varastojen hankki-
minen kysyy siksi huomattavasti pääomaa, että ennen
pitkää se tulisi kustannusliikkeittemme säännöllistä kehi-
tystä haittaamaan ja sen kautta koko järjestöllemme ra-
siukseksi. Niistä ehdoista, jos kustannusliikkeemme jou-
tuvat — erillään ollen — yhteistä kirjakauppaa harjoit-
tamaan, ei lievä tässä tarpeellista puhua, sillä kustan-
nusliikkeemme voivat niistä parhaiten keskenään sopia;
samoin myös kustannusliikkeittemme kustannustuotteiden
vaihdamisesta eri kustannusliikkeiden kesken. Nämä ovat
seikkoja varsinkin mitä Suom. Sos. Kustannusyhtiö on al-
kaussaanut Suomen kustantajien kanssa, joihin sopimuk-
siin nojaten on kustannusyhtiöttemme keskinäiset sopi-
mukset laadittavat.

Kirjapaino- ja kirjansitomotöiden järjestely.

Kuten alussa on viitattu, että tätä liikkelttemme yh-
distämiskysymystä on lähdetty pohtimaan sillä ymmär-
ryksellä, että edelleenkin meillä ilmestyisi kolme päivä-
lehteä nykyisissä ilmestymispaikoissaan, siis edelleenkin
tarvitsisimme kolme eri kirjapainoa, missä lehdet paine-
taan. Mitä siis olisi hyötyä tässä suhteessa koko yhdis-
tämishankkeesta? Tämä on kysymys, jota on muutamain
sanoin valkea saada edes osittainkaan selvitettyksi niin,
että ammattilaisia tuntemattomat henkilöt saisivat itsel-
leen jonkunlaisen käsityksen mistä tässä oikeastaan on
kysymys.

Nykyislu liikkeittemme erillään ollessa on koetettu
kirjapainojamme kehittää niin, että ulissa voidaan tehdä

muutakin kirjapainoalaan kuuluvaa työtä, kuin ainostaan sanomalehti. Siis kolmea kirjapainoa on pyritty varustamaan välineillä, että pystyttäisiin tekemään kirjay. m. kirjapainoalaan kuuluvaa työtä. Näiden välineiden ja työvoiman hankinta on kokolailla kallista eri yhtiöillemme. Toiset kirjapainostamme ovat varustetut koko hyvillä välineillä, toiset heikommin, riippuen siitä, kuinka runsaasti kullakin eri yhtiöllä on ollut varoja käytettävissä. Mutta yksikään kirjapainostamme ei ole sellä kunnossa, ettei tuon tuostakin tule kysymykseen yhä uusien välineiden hankinta. (Sivumennen olkoon sanottu, että meillä on painoja, jotka kestävät vertailun samankokoisten toiskielisten painojen rinnalla, mitä työvälineisiin tulee.) Meidän kolmea kirjapainoamme on siis kehitetty siihen suuntaan, että ne pystyisivät kaikki eslin tulevat työt suorittamaan; sen mukaan on hankittu välineitä ja työvoimaa. Pahin puoli tässä on se, että nykyisessä laajuudessaan olevalle kolmelle kirjapainolle ei tahdo riittää säännöllisesti työtä ympäri vuoden ja niin ollen niiden ylläpito tulee kalliiksi. Sillä sama työvoima on pidettävä säännöllisesti ympäri vuoden. Suomalaiset kirjapainot eivät työläisiin nähden voi menetellä samoin kuin toiskieliset kirjapainojen omistajat menettelevät, nimittäin siten, että työn loputtua antaa työläisten mennä odottamaan siksi kun töitä tulee. Toiskieliset täten vähentävät kirjapainojensa kulutusta vuosittain palkkamenoissa tuntuvat. Ensinnäkin sosialistisissa liikkeissä tuollainen menettely työläisiin nähden ei ole hyväksyttävää, ja toiseksi suomalaisia kirjailijoita on siksi vähän tällä mantereella, että niitä ei ole joka päivä otettavissa. On vielä huomattava, että kirjapainotöitä saamme ainoastaan suomalaisen väestön keskuudesta, mitä toiskielisiin painotöihin tulee, niin ne ovat pienestä merkityksestä kirjapainojemme ylläpitäjänä; siis tämä tahtoo samalla sanoa, että kirjapainotöiden saanti painoihimme on rajoitettua ja sitä tietä niiden laajennusmahdollisuus on myös rajoitettu.

Kun nykyisessä laajuudessaan olevissa kolmessa kirjapainossa on eri vuoden aikoina tuntuvaa työnpuutetta, niin niistä syistä ovat kustannusyhtiöttemme johtokunnat pakotetut hankkimaan kustannettavia teoksia saadakseen työtä kirjapainoihin, kuten edellä kirjain kustantamisesta puhuesssa viitattiin. Huomiolon on otettava myös se seikka, että jos suomalainen siirtolaisuus, syystä tai toisesta vähenee, tai kokonaan pysähtyy, niin silloin yhä tuntuvammaksi käypi aika ajottainen työnpuute kirjapainoissamme. Omiin kustannusten julkaisu on myös samoista syistä rajoitettu, joten sitäkkään tietä työnhankinta ei ole erehtymätön. Näin ollen kirjapainojemme kunnossapito tulee yhä kalliimmaksi.

Näiden kolmen kirjapainon yhteydessä löytyy myös kirjansitomato-osastot. Jokainen näistä kolmesta kirjansitomatoista on hyvin vaivallaisilla välineillä varustettu nyky-aikaisiin kirjansitomoihin verraten. Tämä vaivallisuus johtuu luonnollisesti siitä, että meikkäläisistä kirjapainoista ei tule tarpeeksi töitä kolmelle hyvin varustetulle kir-

jansitomolle. Mutta kirjapainojemme nykyisellään ollen ovat kirjansitomosisastot välttämättömät olemassa, vaikka niissä tehty työ tuleekin jonkun verran kallimmaksi kuin sellaisissa liikkeissä, joissa on työvälineet ajanmukaiset ja töitä niin paljon, että töiden järjestelyn kautta saadaan valmistuskustannukset halvemmiksi. Vaikka sitomosisastot työskentelevät mahdollisimman pienellä työvoimalla, niin sittekään ei tahdo riittää töitä säännöllisesti. Näistä syyistä kustannusliikkeittemme erillään ollessa emme koskaan voi saavuttaa sitomosisastoihin nähden sitä tulosta, että kustannettavat kirjamme tulisivat sidotuiksi edes suunnilleen samoilla hinnoilla kuin nykyaisilla välineillä varustetussa sitomosisassa vastaavien kustannustuotteiden sitominen tulee maksamaan. Tämä on osaltaan tekijänä siihen, että kustannustuotteiden hinnat pysyvät korkeina.

Jokainen, joka hiemankaan tuntee nykyisten kirjapainojemme laajuuden, myöntää, että suomalainen asutus Amerikassa on siksi pieni, ettei se pysty antamaan riittävästi työtä kolmelle niinkin laajalle kirjapainolle, kuin meidän kirjapainomme ovat. Toiskielistä liikettä on verrattain vähän saatavissa ja mitä sitä on saatavissa, niin useimmissa tapauksissa ovat toiskieliset kirjapainotyöt niistä piireistä, jotka eivät pidä tapanaan suorittaa laskujaan, taikka sitte vuosikausia vetkuttelevat niiden maksamisella. Sanalla sanoen tämä toiskielinen liike meikäläisissä kirjapainoissa ei elä, pikemmin päinvastoin tuottaa tappiota. Kun näin ovat asiat, niin olisi mietittävä keinoja miten saavutettaisiin kustannusyhtiöllemme vakavarainen asema, jossa kustannusyhtiömme kirjapainoineen ja sitomisineen eivät voisi kehittyä järjestöme yllivoimaisesti ylläpidettäviksi laitoksiksi.

Ehkä parhaiten tämä tulos saavutetaan siten, että yhdistetään nämä kolme eri liikettä yhdeksi ainoaksi liikkeeksi ja että yksi näistä kolmesta kirjapainosta muodostetaan sellaiseksi, jossa tehdään kaikki niin sanotut kirjapainotyöt ja toiset kaksi kirjapainoa supistetaan sellaisiksi, että niissä painetaan ainoastaan paikallinen sanomalehti sekä valmistetaan paikalliset pienemmät jobityöt.

Nämä kaksi nyt olevista painoista tulisi järjestettäväksi niin sanotuiksi lehtipainoiksi, joten niistä joutaisi poistettavaksi osa nykyistä koneistoa ja osa työvoimaa. Koneistoa ja työvoimaa jätettäisi ainoastaan sen verran, mikä olisi välttämätöntä lehden ulosantamiselle. Samoin näistä lehtipainoista tulisi poistettavaksi kokonaan kirjansitomosisasto nykyisessä muodossaan.

Kolmas painoistamme olisi muodostettava sellaiseksi, jossa tehtäisiin paikallisen lehden painamisen ohella, sanalla sanoen kaikki kirjapainotyöt mitä järjestöme jäsensistö ja muu suomalainen yleisö tällä mantereella tarvitsee. Tästä kehittyisi kirjapaino, johon voidaan järjestää työtä säännöllisesti ympäri vuoden ja silloin oltaisimme tilaisuudessa nauttimaan niistä eduista, joita vain tällaisen järjestelyn kautta on mahdollisuus aikaansaada.

Kun täten kirjapainotyöt kokoontuisivat yhteen palkkaan, niin itsestään seuraisi, että liikkeen yhteyteen olisi mahdollisuus järjestää myöskin kunnollinen kirjansitomo-osasto. Näin ollen meillä olisi yksi kunnollinen kirjapaino ja kirjansitomo, jotka eittämättömästi pystyisivät monin verroin edullisemmin kuin nykyisin tyydyttämään tämän mantereen suomalaisten tarpeet näillä aloilla. On siis tarpeetonta voimien ja varojen tuhlausta pitää yllä ja edelleen kehittää kolmea kirjapainoa.

Tällaisen yhdistymän jälkeen poistuisi itsestään kilpailu kirjain kustantamisen alalla. Esimerkiksi nykyisin kolme kustannusliikettä, kuten jo sanottiin, puskee ulos saman yleisön keskuuteen kirjallisuutta, etupäässä sen tähden, että kirjapainoihin ovat saaneet töitä. Kun pidämme mielessämme, että suomalaisen kirjallisuuden menekki on tällä mantereella rajotettu, rajotetun suomalaisen asutuksen vuoksi, niin huomaamme, että kirjallisuutta käyttävä yleisö ei voi parhaalla tahdollakaan seurata kolmen kilpailevan kustannusyhtiön yhtäaikaa olosuhteita tuotteita. Näin ollen menekki supistuu kustannusyhtiöiden lähimpään ympäristöön ja osa pienistäkin painoksista jää seisomaan kustannusyhtiöiden varastoihin. Näin ei kirjallisuuden kustantaminen pitkälle kannata, se kannattaa vaan niin kauan, kuin kustannusyhtiömme ovat täyttäneet varastonsa ja kuluttaneet varansa.

Kustannusyhtiöiltemme kolmesta kirjapainosta kahden kirjapainon supistamisen jälkeen lehtipainoksi, niistä liikenevä koneisto siirrettäisiin kolmanteen kirjapainoon: sikäli kuin liikeneviä koneita siellä tarvitaan, ja loput valhdetaan tilaisuuden tullen rahaksi. Näin tulisi enää kysyntykseen vaan yhden kirjapainon kehittämisen tarkoitukseen vastaavaksi, jotavastoin nykyisin saamme uhrata kolmen eri kirjapainon kehittämiseen varoja. Näihin kolmeen kirjapainoon saamme uhrata varoja ylivoimaisesti, eikä niistä yksikään voi kehittyä ajan vaatimuksia vastaavaksi. Rajotetun kannatuksen vuoksi, voimien ja liikkeillemme saatavissa olevien pääomien jakaantua kolmeen eri yritykseen, kituvat liikkeenme käyttövarain puutteessa, josta ennen kaikkea kärsii sanomalehdistöimme. Sillä onhan jokaiselle selvillä se selkka, että jos edelleenkin "runnaamme" kolmea eri kirjapainoliikettä, niin niitä kehittäessä saamme kolmeen eri palkkaan hankkia tarvittavia välineitä ja työvoimaa, jotavastoin liikkeitemme yhdistämisen jälkeen jää meille vaan yhden kirjapainon edelleen kehittäminen ajan vaatimuksia vastaavalle kannalle.

Sama suhde on kirjansitomo-osastoihinkin nähden. Kirjansitomo-osastot kussakin liikkeessä ovat vielä puutteellisemmin varustetut kuin kirjapainomme ja siksi niissä tehty työ tulee kalliiksi, vaikka niissä työskentelevät henkilöt saavat monesti puskea paljon uperammin kuin ajamukaisilla välineillä varustetuissa sitomoissa. Työn vähyden vuoksi eivät kustannusliikkeemme erillään olleen koskaan pääse siihen asemaan, että ne voisivat sitomo-osastot varustaa ajamukaisilla työvälineillä ja su-

malla saada sellainen työjako aikaan, että työn saavutukset olisivat tyydyttävät. Ainoastaan liikkeitemme yhdistämisen kautta on se mahdollisuus olemassa, sillä eittämätön totuus on se, että kaikki kirjain painamis- ja sitomistyö koko tämän mantereen suomalaisten tarpeeksi voidaan toimittaa yhdessä ainoassa painossa ja sitomossa, vieläpä moninverroin edullisemmin kuin nykyisin kolmessa eri liikkeessä. Täten saavutetuista tuloksista tulisi järjestömme kauttaaltaan muodossa tai toisessa hyötymään. Sikäli kun kustannusliikkeitemme kehitys voidaan ohjata vakavaraiselle, itseänsä kannattavalle pohjalle, niin sitä myöten yhä enemmän voidaan uhrata lehtiemme sisällön rikastuttamiseksi, josta hyöttyy koko sanomalehtiä käyttävä yleisö.

Siitä hyödystä, mitä tällaisen järjestelyn kautta kirjapainoissamme saavutettaisiin, olisi voinut esittää jossain määrin numerollisia tietoja, mutta koska tässä kokouksessa ei voi tulla kustannusyhtiöitemme yhdistämiskysymys lopullisesti päätettäväksi, niin on ollut tarkoitus laatia suunnitelma mihin suuntaan tämä yhdistämiskysymys olisi edelleen kehitettävä. Numerollisten tietojen ja laskelmien esittäminen jää mahdollisesti järjestön ja kustannusyhtiöiden kesken valittavalle komitealle, joka lopulliset suunnitelmat eri kustannusyhtiöiden päätettäväksi esittää.

Liikkeen johto.

Kustannusyhtiöitemme yhdistymisen jälkeen luonnollisesti liikkeiden johto keskittyisi yhteen paikkaan ja niitä kahta nykyistä liikettä, jotka jäisivät vain lehtipainoiksi, käsiteltäisiin kuten nykyään olevia sivuliikkeitä. Tällaisen yhdistyneen liikkeen johdon voi järjestää monella eri tavalla. Lienee tarpeetonta lähteä tässä nyt liikkeen johdosta suunnitelmia rakentelemaan; meille jokaiselle, ainakin jossain määrin, on tunnettua, että juuri täällä Amerikassa löytyy liikkeitä, jotka harjoittavat liikettä useilla eri paikkakunnilla ja niillä on vuosikymmenen kokemus tällaisten laajojen eri paikkakunnilla toimivien liikkeiden hoidosta ja johdosta. Silloin kun tämä yhdistämiskysymys kehittyy siihen pisteeseen, että tulee kysymykseen liikkeemme hoidon järjestely, niin me voimme ilman suurempia vaikeuksia käyttää hyväksemme amerikalaisen liikemiesten saavutuksia ja kokemuksia. Varmat myös voimme olla siitä, että tällaisen yhdistyneen liikkeen holtokustannukset eivät huonominkaan järjestettyinä nouse siihen, mitä nykyisin kolmen eri liikkeen holtokustannukset tekevät.

Liikkeitemme yhdistämisestä koitua hyöty ei olisi ainoastaan taloudellista laatua, vaan yhdistämisen avulla voisi järjestö yllinnä määrätä, niin etteivät kaikenlaiset tuulenpieksäjät voisi lehtiamme horjuttaa, eivät henkisesti, enempää kuin aineellisestiakaan.

Yhdistymiskysymyksen laillinen puoli.

Niin kauan kuin tästä yhdistymiskysymyksestä on

ollut julkisuudessa puhetta, on aina aprikoitu puoleen ja toiseen, myöntävätkö, tai eivätkö myönnä Yhdysvaltain lait tällaista yhdistämishanketta, ja jos myöntävät, niin missä muodossa? Maallikon on vaikea sanoa tähän laillisuuttamispuolueen sitä tai tätä. Saadaksemme tästä jonkunmolsen käsityksen, että liikkeitemme yhdistämishanke voidaan järjestää Yhdysvaltain lakien mukaan, olen kysynyt asiaa lakimieheltä. Lakimies J. Alfred Anderson, Boston, Mass., vastaa kyselyyn seuraavasti:
Mr. A. J. Partanen,

Box 468, Fitchburg, Mass.

Arvoisa Herra:—

Kirjeenne johdosta pyydän ilmoittaa, että suomalaisten sosialististen kustannusliikkeiden yhdistäminen voidaan tehdä vähintään kolmella eri tavalla:

Ensimmäinen on että perustaa pääyhdistys, joka ostaa ulos entiset liikkeet ja entisten liikkeiden osakkeiden omistajille voidaan antaa uuden liikkeen tai pääyhdistyksen osakepaperit entisten liikkeiden osakepaperien tilalle. Tässä täytyy silloin sovitella, että jos uuden liikkeen osakkeen arvo on \$100.00 ja vanhan liikkeen osakkeen arvo on \$10.00, niin täytyy joko henkilön, jolla on vähempi kuin 10 osaketta, ostaa lisäosakkeita, tai maksaa rahassa hinnan ero, tai uuden liikkeen on ostettava rahallisesti hänen osakkeensa ulos. Vaan jos entisen liikkeen osakkeen arvo on \$100.00 ja uuden \$10.00, niin voidaan antaa 10 osaketta yhdestä entisen liikkeen osakkeesta.

Toinen tapa on, että perustaa uusi yhtiö, jolla on oikeus omistaa osakeyhtiöiden pääomaa ja se voi ostaa ainostaan enemmistön osakkeista ja vähemmistö osakkeista voidaan jättää entisille osakkeiden omistajille ja itsekin yhtiö voidaan pitää kokonaisena yhtiönä ja sen velat ja vastuunalaisuudet ovat ainostaan sen yhtiön, johon ne kuuluvat ja kumminkin sen asiat voidaan täydellisesti hoitaa tämän pääyhtiön kautta. Tämmöisiä yhtiöitä on esimerkiksi Standard Oil Co., Boston Holding Co., jonka kautta N. Y., N. H. & H. R. R. yhtiö omistaa Boston & Maine R. R., Maine Central R. R., Westchester R. R., Rutland Railroad y. m. rautateitä.

Kolmas tapa on niin sanottu "pool." että kaikki panevat määrätyn osan liikkeiden tuloista eli kaikki liikkeen tulot ja menot yhteen kasaan. Tämmöisiä yhtiöitä on esimerkiksi Trans Atlantic S. S. Companies "Pool," joka perustettiin Lontoossa jotain 5 vuotta sitten.

Sitte on vielä eri muotoja, joiden kautta voidaan hoitaa liikkeet, yhtenä on niin sanottu "Voting Trust." joka tapahtuu siten, että yhtiöt luovuttavat enimmän osan pääoman osakkeista määrätylle henkilölle tai henkilöille, jotka kaskilla niillä osakkeilla äänestävät määrätyllä tavalla ja johtavat liikettä sen kautta.

Sitte on vielä, että yhtiöt voivat tehdä siirron liikkeistään yhdelle tai useammalle "trustifille," jotka johtavat liikettä yhtenä. Tässä on kuitenkin se vaara, että

jos ei ole rahaa varastossa, että maksaa velkojat vaadittaisiin, voivat velkojat hakea yhtiön vararikoon.

Kunnoltuksella,

(Allekirj.) J. ALFRED ANDERSON.

Kuten tästä lakimiehen lausunnosta selviää, voi liiketoimien yhdistämiskysymyksen ratkaista monella eri tavalla. Lausunnossa mainitut ensimmäinen ja toinen muoto liiketoimien lallistuttamiseksi voivat tulla loppuratkaisussa kyseenalaiseksi, kumpi niistä on meikäläisille liiketoimille edullisempi; se on vain pääasia, että näemme sen mahdollisuuden, että liiketoimimme yhdistämiskysymys voidaan lallistaa tiettä, muodossa tai toisessa, ratkaista. Kysymys siitä, mikä muoto eli tapa liiketoimimme yhdistämisessä on edullisempi, riippuu suureksi osaksi siitä, kuinka vakavaruksella pohjalla liiketoimimme yhdistymisen tapahtuessa ovat.

Kaiken edellä olevan perusteella ehdotetaan, että s. s. järjestön edustajakokous päättää:

1:ksi, että s. s. järjestön edustajakokous katsoo kustannusliiketoimillemme ja samalla koko järjestöillemme edulliseksi, että Suom. Sos. Kustannusyhtiö sekä Työmiehen ja Toverin kustannusyhtiöt yhdistetään ylläsanottujen perusteiden mukaan yhdeksi liiketoimiksi;

2:ksi, että s. s. järjestön edustajakokous velvoittaa edellä sanottujen kustannusyhtiöiden johtokuntien valitsemaan puolestaan kaksi henkilöä, jotka yhdessä järjestöimme toimeenpanevan komitean valitseman yhden henkilön kanssa muodostavat komitean, jonka komitean tulee kustannusyhtiöiden lähinnä tuleville vuosikokouksille esittää perusteellinen alustus liiketoimimme yhdistämisestä;

3:ksi, että edellämainittu komitea, samalla kun se valmistelelee kustannusyhtiöiden yhdistämiskysymystä, työskentelee siihen suuntaan, että hetimiten saadaan kinteä yhteistoiminta Suomen kirjallisuuden kauppiaan nähden eri kustannusyhtiöiden keskuudessa, sekä samalla saatetaan käytäntöön eri kustannusyhtiöiden omien teosten kustannushinnolla vaihtaminen kustannusliiketoimimme kesken;

4:ksi, että s. s. järjestön edustajakokous velvoittaa järjestöimme toimeenpanevan komitean huolehtimaan ja valvomaan, että tätä kustannusyhtiöittemme yhdistämisspuuhaa ei eri kustannusyhtiöiden taholta tarpeettomasti viivytetä, vaan että yhdistämiskysymys on kehitettävä nopeasti ratkaisunsa; ja

5:ksi, että toisessa kohdassa mainitulla tavalla valitun komitean toiminnasta mahdollisesti koituvat kustannukset suorittavat kustannusyhtiöimme yhteisesti.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA.

(Piiritöimikunnan leima.)

Juanitan, Wash., s. s. osaston lausunto.

Järjestömme lehtien yhdistämiskysymys on mielestämme saavuttanut jo järjestömme jäsenistössä sen asteen, joka vaatii ryhtymään heti toisteolla toimimaan lehtiemme yhdistämiseksi nyt heti.

Selkat, jotka tähän velvoittavat, ovat siksi ilmeiset ja painavat järjestömme jäsenistölle ja järjestömme kokouksen edustajille siksi selvät, että niitä tässä näemme tarpeettomiksi ruveta selittämään.

Olemme siis jyrkästi sitä mieltä, että järjestölehdet ovat välttämättä yhdistettävät ja siksi ehdotamme että s. s. järjestön edustajakokous päättää, että s. s. järjestön lehtiliikkeet yhdistetään siten, että ruvetaan antamaan ulos yhtä kunnollista lehteä, ja tätä yhtymistä varten määrää s. s. järjestön edustajakokous järjestömme toimeenpanevan komitean yhdessä eri kustannusyhtiöiden kanssa ryhtymään niihin toimenpiteisiin, mitkä järjestömme taholta ovat sellaiselle yhdistämiselle välttämättömiä.

Rock Springsin, Wyo., s. s. osaston alustus.

Rock Springsin s. s. osasto on puoluelehtien suhteen yhdistämiskysymyksessä sitä mieltä, että s. s. järjestön ylimääräisen edustajakokouksen on toimittava siihen suuntaan, että nämä kolme s. s. järjestön sisällä toimivaa kustannusyhtiötä yhdistetään yhdeksi kustannusyhtiöksi ja että tämä uusi kustannusyhtiö antaa ulos edelleen kolmea puoluelehteä ainakin entisessä koossaan, parannettuina, jos suinkin mahdollista. Me uskomme, että osastot ovat valmiit vaihtamaan vanhojen kustannusyhtiöiden osakkeet uuden yhtiön pääomaan, saadakseen siten kontrollin uuteen kustannusyhtiöön.

Miamin, Ariz., s. s. osaston lausunto.

Koska puoluelehtemme ovat ainaisessa ahdingossa kuin myöskin niiden yhtymiskysymys on päivän polttavin kysymys, niin ehdottaa Miamin s. s. osasto, että meidän on s. s. järjestön ylimääräisessä edustajakokouksessa tehtävä päätös, että puoluelehdet Työmies, Toveri ja Raivaaja yhdistetään yhdeksi kustannusyhtiöksi siten, että ne uudestaan inkorporeerataan ja tästä uudesta yhtiöstä annetaan osakkeita siitä summasta, millä yhdistykset tai yksilöt ovat ostaneet näihin kolmeen eri yhtiöön osakkeita (t. s. dollari vanhassa ja sen arvo uudessa yhtiössä). Kun myöskin, että uuden kustannusyhtiön pääpaikaksi määrätään Chicago tai sitä lähinnä oleva liikekeskusta ja että s. s. järjestö julkaisee alnoastaan yhtä uutislehteä ja jos tarpeelliseksi nähdään, muiden julkaisujen ulosantaminen, niistä päättäkoon s. s. järjestön edustajakokous tai s. s. järjestö yleisäänestyksellä.

Gunnin, Wyo., s. s. osaston lausunto.

Työväenlehtien yhdistämisestä, jotka ovat s. s. järjestön yleisesti hyväksymää, olemme sitä mieltä, että tälläkin alalla olisi saatava varma yhteistyö aikaan, ensiksi siltä syystä, että olemme kokemuksista jo tulleet näkemään sen selkan, että kustannusliikkeemme toimien erinäisesti heikolla voimilla ovat alluiseen vaarassa joutua vieraisiin käsiin, eivätkä muutenkaan voi toimia niin pontevasti ulospäin kuin silloin, jos ne olisivat yhdistettyinä. Toiseksi tässä työväenlehtien yhdistämisessä me teulimme astumaan yhden askeleen eteenpäin sosialistisessa liikkeessä, jota meidän on toteutettava sitä mukaa kuin tilaisuuksia ja mahdollisuuksia ilmenee. Kysymyksessä olevat kustannusyhtiöt ovat saaneet kehoituksia ottaa selvää näistä asioista minkäverran siinä olisi hankaluksia ja mahdollisuuksia ja jos ei siinä yhdistämisessä hyvinkään suuria vaikeuksia löydy, niin me tulemme ehdottomasti kannattamaan mainittua hommaa.

Hannan, Wyo., s. s. osaston lausunto.

Vaadimme, että puoluelehtien omaisuus ja osakepääoma on yhdistettävä; samoin on myös toimintustyö yhdistettävä niin paljon kuin se on mahdollista.

Itäpiirin 3:n alueen edustajakokouksen lausunto.

Hyväksyttiin yksimielisesti itäpiirin toimikunnan alustus kustannusliikkeistämme yhdistämisestä.

Raymondin, Wash., s. s. osaston lausunto.

Puoluelehtien suhteen olemme sitä mieltä, että ne yhdistyisivät yhdessä toimimaan, mutta pidettäköön siinä kaikki lehdet toiminnassa kuten tähänkin asti. Luulemme näin saatavan puoluelehtemme varmalle taloudelliselle pohjalle, kun keskinäinen kilpailu häviää.

Telluriden, Colo., s. s. osaston lausunto.

Keskusteltiin puoluelehtiemme yhdistämisestä ja asetettui osastomme tässä Reliancen osaston ehdotuksen kannalle, että puoluelehtemme ovat saatavat parempaan yhtenäisyyteen keskenään kuin ne nyt ovat.

Hoquiamin, Wash., s. s. osaston lausunto.

Kannatetaan kustannusliikkeiden yhdistämistä niin, että siitä on vastaavaa hyötyä liikkeen taloudelliselle puolelle.

Aug. Nikulan alustus.

Koska on lausuttu tolvomuksia järjestömme osaston taholta, että eri liikkeiden toimitukset, johtokunnat

ja liikkeenhoitajat kukin taholtaan tekisivät selvää tästä kysymyksestä, katson velvollisuudekseni sanoa puolekseni jonkun sanan.

Toverin johtokunnan puolesta on julkaistu lyhyenpi selostus liikkeistämme yhdistämisestä, jossa selostetaan sen tarpeellisuutta, etupäässä Smithvillen kokouksessa laadittujen päätösten käytäntöön panemisen avulla kuin myöskin osakkeiden ostolla toisesta liikkeestä toiseen.

Sitte on Raivaajan johtokunta ja itäpiirin plirikomitea laatinut laajan ja selkkaperäisemmän alustuksen eli suunnitelman tästä kysymyksestä ja koska siinä on yksityiskohtaisemmin käsitelty tätä asiaa, niin kajoan siihen käsittelemään näitä eri kohtia samassa järjestyksessä, jonka avulla voimme mahdollisesti tutustua kysymykseen monipuolisemmin.

Raivaajan ja Toverin taholta on koetettu käytännössä toteuttaa järjestön edustajakokouksen päätöksiä, vaan näidenkään liikkeiden välillä ei ole voitu saada käytäntöön muuta kuin joulun- ja vappujulkaisujen kustantaminen, joka on osottautunut tulokselliseksi ja tyydyttäväksi. Toverin taholta on n. m. koetettu esittää toisille liikkeille paperin yhteisostoa ja ilmoituksia koskevia asioita, joihin olisi varmastiikin saatu hyvää tulosta, vaan näitä ei ole otettu heidän taholtaan huomioon, en tiedä, miksi. Etenkin Työmiehen taholta on oltu hyvin kylmäkiskoisia tässä asiassa, eikä vielä tähän mennessä ole edes sanallakaan esitetty ryhdyttäväksi niihin toimenpiteisiin, joihin viimeinen Työmiehen kust. yht. yhtiökokous johtokuntansa velvoitti.

Yhdyn täydellisesti siihen mielipiteeseen, että edelleenkin julkaistava näitä kolmea lehteä, sillä ne ovat tarpeellisia sosialistisen kasvatustyön edistämiseksi, kukin alueellaan, joka on kyllin laaja kolmelle, vaan liian laaja alue ainostaan yhdelle lehdelle.

Toimituksen järjestelyssä yhdyn siihen esitykseen, että perustetaan yhteinen toimitus maan keskukseen, ja lisäksi siirretään sen yhteyteen jostakin liikkeestä yksi latomakone, sekä, jos nähdään tulevan halvemmaksi, kuin esim. tänään latomuksen stereotyyppilaatoiksi eli liuskokollis paperille laittaminen siellä olevissa liikkeissä, oma stereotyyppikoneisto. Täten vältetään näitten kirjoitusten kolminkertaisesta latomisesta. Ne ladotaan vain kerran ja otetaan latomuksesta tarpeellinen määrä näitä "matrizeja," joista kussakin liikkeessä sitte valitaan metallilaatat. Nämä tulevat paperina eli n. s. "matteina" halvemmaksi lähetettä. Tämä toimenpide kyllä vähentää nykyisestä liikkeissämme olevasta työvoimasta yhden konelatan kustakin, vaan tätä ei auta katsoa silloin, kun on puolueen etu kysymyksessä.

Kirjallisuuden kustantamista käsittelevässä kohdassa en voi liittyä Raivaajan ja itäpiirin komitean alustukseen, sillä se on kovin ristiriitainen ja harhaan johtava. Hei alussa sanotaan että kustannettavien teosten hankinta vaatii nykyään kolminkertaisen työn. (?) Miten tämä on ymmärrettävissä? Eiköhan tietätkesemme vielä tähän asti ole rauoma teosta kustannettu useammassa kuin yhde-

paikassa, joten se on vaatinut vaan yhdenkertaisen työn niin hankintaan kuin muuhunkin työhön nähden sen valmistamisessa. Sitte toisessa kohdassa sanotaan että "kullakin liikkeellä on oma rajotettu alueensa millä alueella he voivat saada kustannustuotteensa kaupaksi, niin näin ollen ei teoksista voida ottaa kuin pienet painokset ja niin tulee kirjallisuus kalliiksi." Nyt kun taasen otamme huomioon että yhtä samaa kirjateosta ei ole painettu useammassa kuin yhdessä liikkeessä koko maan tarvetta varten, niin en jaksa käsittää mikä vetovoima olisi siinä, jos nämä kirjateokset tulisivat kaikki ulos yhdestä paikasta. Nyt ei ole puhe tilapäisjulkaisuista, joita ennen kyllä puskettiin ulos jokaisesta liikkeestä erikseen ja olivat luonteeltaan eli sisällöltään samaa laatua, vaan nyt puhutaan kirjateoksista, joita ei kustannettu koko maan tarvetta varten. Täällä on kyllä koetettu myydä ulos ilman erotusta kaikkia teoksia ja samaa uskon toisten tehneen, ellei idässä (tämän lausunnon perusteella) ole alueita rajoitettua, jota ei kuitenkaan ole vielä osattu lännellä aavistaakaan. On tosi että kirjateosten julkaisemista on pidetty sellaisena työn tasaajana ja on niitä tehty silloin, kun on muuten ollut vähemmän työtä kirjapainoissa, lukuunottamatta joulujulkaisuja, jotka tulevat ulos säännöllisesti. On eri asia, jos kirjallisuutta kustannetaan ainoastaan pitäen silmällä sitä, että voidaan antaa säännöllisesti työtä jollekin varmalle määrälle työväkeä ja sen avulla kehua että "meidän liikkeemme on suurin suomalainen kirjapaino Amerikassa." Tällä "systeemillä" kyllä saadaan surullisia tuloksia, joista on tuorein viimeinen Työmiehen tilikertomus. Tällä tavoin on pelkoa myös liikatuotannosta kirjallisuudessa ja tämä "periaate" on lopetettava, sillä siitä on vahinkoa liikkeillemme ja voi saattaa ne turmiin. Kirjain kustantamista varten tehtiin Smithvillen kokouksessa päätöksiä, joita ei ole kuitenkaan noudatettu täydellisesti, kuten olisi pitänyt.

Kirjakauppakysymyksessä yhdyin Raivaajan ja i. p. komitean alustukseen.

Kirjapainon ja sitomon järjestelyssä olen taasen eri mieltä Raivaajan alustuksen kanssa ja koetan tuoda siitä joitakin tosiseikkoja harkittavaksenne.

Kuten sanottu, on kirjapainojamme kehitetty siihen suuntaan, että niissä voidaan suorittaa muutakin kirjapainoalaan kuuluvaa työtä, kuin sanomalehti, joka on varsin viisaasti tehty, sillä tulee paljon halvemmaksi suorittaa esim. liikkeissä tarvittavat painotyöt omassa liikkeessä ja siinä sivussa tehdä ulkopuolisille, kuin se että näistä töistä maksettaisi jollekin porvarilliselle liikkeelle, jotka eivät niitä suorittaisi saamatta niistä voittoa. Tästä voin luetella useita esimerkkejä, todistaakseni tämän. Esim. Chicago Daily Socialistilla ei ollut tällaista "jobi-osastoa", joten heidän oli pakko painattaa muualla kaikki pienetkin kiertokirjeensä, tilauskorttinsa y. m., ja maksaa niistä muille liikkeille. Heillä oli koko suuri kirjainvarasto, joten eivät olisi tarvinneet kuin pienen painokoneen muun koneistonsa lisäksi, jolla olisi voitu

suorittaa omat työt sekä puolueen tarvitsemat työt, jotka teetettiin yksityisten liikkeissä ja maksettiin niistä heille. Näitä ei kukaan luonnollisestikaan voi suorittaa, saamatta eli ottamatta niistä voittoa. Sama olisi meikkäläisten liikkeiden kanssa, jos niistä koetettaisiin muodostaa ainoastaan sanomalehtipaino. Näyttääkseni tämän toteen, olen pakotettu käsittelemään asiaa yksityiskohtaisemmin. Sanokaamme että esim. Toverin latomista varteen tarvitaan nykyisessä koossaan ja siten kun asiat nyt ovat, 4 kone-latojaa, jotka samalla ehtivät latomaan Toverittarenkin ja molempien lehtien osotelistat sekä siinä sivussa aina jotakin muutakin. Otamme nyt huomioon, että nämä 4 ehtivät tehdä vielä muuta sivussa, vaan jos vähentäisimme näin ollen yhden, ei jällelle jääneet kolme latojaa ehtisikään tehdä tarvittavia töitä, joten olemme pakotetut pitämään neljä ja sen sijaan, että antaisimme sen vähäisen ajan, joka neljältä jää jällelle vakituisesta työstä, kuluttaa hukkaan, käytämme kaikkien 4 ajan tuottavaan työhön liikkeemme hyväksi. Samoin on laita käsipuolella. Tarvitaan ehdottomasti 1 taittaja, joka latoo samalla osan ilmoituksista, vaan hän ei yksinään mitenkään voi suoriutua siinä, joten on välttämätöntä pitää siinä toinenkin, vaan nyt he taasen kahden ehtivät siinä sivussa tehdä jotain muutakin, joten on katsottava, että kaikki heldän alkansa käytetään. No niin, sanotte ehkä, nyt kun sekä kone- että käsilatomosta jää kummallekin henkilölle aikaa muun työn suorittamiseen, niin joutaa heistä toinen pois ja toinen voi auttaa kummassa kulloinkin tarvitaan. Olisi hyvä, jos näin voisi tehdä, vaan kun tämä näiden kahden henkilön vakituisista töistä jäänyt aika ei yhteensä vastaa kuin noin puolta päivää kutakin työvuoroa kohti, niin näin ollen on molemmat välttämättömät, jos halutaan saada kaikki työt ajallaan tehdyksi. Samoin ovat asiat painokonepuolella. Ehdottomasti tarvitaan liikkeessä, vaikkapa se olisi ainoastaan lehtipainokin, yksi painaja ja apulainen. Entisillä koneilla painaessa oli välttämätöntä pitää kaksi apulaista ja sittekin heillä oli työtä minkä ehtivät tehdä. Nyt on hankittu nykyaikaisempi painokone, joka suorittaa lehden painamisen, missä ennen ja entisillä koneilla meni kolmelta henkilöltä päivä, noin 2 tunnissa, niin jää nyt yhdelle painajalle ja apulaiselle vielä kylliksi aikaa sivutöiden suorittamiseen, joista on liikkeelle hyötyä, kun vaan katsotaan, ettei niitä oteta li-maseksi tehtäväksi, vaan lasketaan niiden hinta siten, että niistä on liikkeelle tuloja. Sitte on meikkäläisissä piireissä ruvettu luulottelemaan, ettei nykyään olisi saatavissa tarpeeksi työvoimaa ja että liikkeissämme oleva työvoima on ehdottomasti pidettävä säännöllisesti ympäri vuoden vakituisella palkalla, oli työtä tai ei, eikä muka voida menetellä samoin kuin toisikieliset kirjapainot, että työn vähetessä vähennetään työvoimaa. Tämä on luulottelua, sillä nykyään on Amerikassa enempi työn kysyjä kirjapainoihin kuin voidaan käyttää, vaikkapa tehtäisiin työt vanhanaikaisemmallaakin koneistolla, jolloin tarvittaisiin vielä enempi kuin mitä nykyisin liikkeis-

sämme territaan. Alustuksessa sanotaan että "tuollainen menettely työläisiin nähden ei ole sosialistisissa liikkeissä hyväksyttävää." Miksi sitte ollenkaan on lähdetty tätä kysymystä alustamaan? Eikö tämän yhdistymisen päätarkotus ole päästä vähemmällä kustannuksilla ja saada liikkeemme tämän avulla itsensä paremmin kannattaviksi? Miksi ehdotetaan yhteistä toimituksen perustamista? Jotta päästäisiin vähemmällä toimitusvoimalla, eikä tulisi liikkeillemme niin kalliiksi kuin nyt. Työläisiä kai nämä toimittajatkin ovat, joista liikkeillemme yhdistymisen kautta useita joutuu "odottamaan siksi kun töitä tulee," joutuvat toisin sanoen kokonaan pois työstä. Kumpi on parempi siis, "odottaa siksi kun töitä tulee," vaiko joutua kokonaan työttömäksi? Muutoin sivumennen sanoen on Toverissa noudatettu sitä tapaa, että kun on ollut vähän työtä, on työläisille annettu lomaa eli toisin sanoen "annettu mennä odottamaan siksi kun töitä tulee." Sosialistisessa liikkeessä työskentelevillä henkilöillä, jotka todella ovat sosialisteja, on silti siksi paljon ymmärrystä, etteivät he haluakaan vetäytyä kukaan kuluttaa aikaansa, vaan asian ymmärtäen itse mieluummin ottavat lomaa siksi kun tulee enempi tekemistä. Silloin kun meikäläisten liikkeiden työläiset tämän ymmärtävät, eivät he pidä ollenkaan pahana, vaikkapa joskus täytyy odottaakin, sillä he tietävät, että muuallakin, toistenkin työläisten ja juuri niitten, jotka näitä liikkeitä kannattavat ja pitävät yllä, täytyy myöskin odottaa siksi kun töitä tulee, täytyy odottaa paljon huonommissa olosuhteissa, vieläpä odottaessaan nähdä nälkää. Olisihan se hyvä, ettei kenenkään tarvitsisi tahottomaan "odottaa siksi kun töitä tulee," vaan saisi työskennellä silloin kun tarvitsee ja haluaa. Juuri sitä vartenhan nämä leiktemmekin on perustettu, että saada työläiset tämän ymmärtämään ja työskentelemään tämän päämäärän saavuttamiseksi. Kulkenkaan en pidä sitä oikeutettuna, että näissä liikkeissä työskentelevät henkilöt nauttivat vakituista palkkaa ja pidetään "työssä" silloin kun ei ole työtä, toisten, vielä huonommassa asemassa olevien tovereittensa kustannuksella, sillä juuri näitten tovereitten ja työläisten taakaa huojentamiseksi tätä yhdistämistä on ryhdytty suunnittelemaan.

Puhuessamme sitte näistä sivutöistä, sanotaan taas, alustuksessa, että "ja niitä toskieläisiin painotöihin tulee, ne ovat pienestä merkityksestä kirjapainojemme ylläpitäjänä, kirjapainotöitä saamme ainoastaan suomalaisen väestön keskuudesta." Mahdollisesti on asia tällä tavoin idässä, vaan niin ei ole täällä Linnellä. Toverin kirjapainossa suoritetuista töistä on suurin osa amerikalaisien töitä eikä niitä ole tehty ilmaiseksi, vaan kohtuullisesta hinnasta, josta meillä on todisteena sekä viimeinen että sen edellinen tilikertomus. Nämä ovat olleet koko suuresta merkityksestä kirjapainomme ylläpitäjänä ja on niistä saatu maksu jotenkin täsmällinen, elleimme ota lukuun paria tapausta, joista emme ole saaneet täydellistä suoritusta, ja nekin ovat meikäläisiin pöytäkirjoja lukeutuvinaan, kuten tapajuu Dr. Leach, joka

painatti Justice-lehteään neljä numeroa ja sitte kun häneltä ruvettiin vaatimaan täydellistä suoritusta, salaa livisti tiehensä Portlandiin, vaan on kuitenkin "luvannut" suorittaa. Jos olisi luotettava ainoastaan suomalaiselta väestöltä saatavaan kirjapainotyöhön, supistuisi se yksinään kyllä väätiin, vaan otettuna sekä suomakalsten että amerikalaiusten työt huomioon, on niistä jatkuvaa hyötyä liikkeellemme eikä millään muotoa tappiota, kuten alustuksessa koetetaan selittää. Minusta kuitenkin näyttää lähes parin tuhanteen nouseva puhdas vuotuinen voitto kirjapainotöistä koko sievältä summalta, jolla on voitu korvata Toverin tuotamaa tappiota ja siksi olen kovasti sitä mieltä, että ainakin Toverissa suoritettaisi edelleenkin näitä, vaikkapa liikkeemme yhdistettäisiinkin, sillä niiden hankkimisessa ei meillä ole ollut suurtakaan vai-
 vaa, onhan vaan otettu tuotaessa vastaan. On kyllä tosi, ettei meillä ole aivan täydellistä ja viimeisintä mallia olevaa koneistoa, vaan näilläkin kykenemme helposti kilpailemaan toisten paikkakunnalla olevien kirjapainojen kanssa. Myöskin on otettava huomioon osastojen tarvitsemat painotyöt täällä lännellä, jotka olisivat pakotetut teettämään ne porvarillisissa liikkeissä lähimmässä ympäristössään, joten ne rahat menisivät porvarillisten liikkeiden kannatukseen, jotka yhtä hyvin voidaan käyttää omissa liikkeissämme. Sitomomme ovat kyllä vaillinaisia koneistoon nähden, vaan mitä hyötyä olisi sen koneiston siirtämisestä, enempää kuin painokoneistomme-
 kaan, yhteen paikkaan, sillä ne ovat melkein joka liikkeessä samoja, samaa tarkotusta varten hankittuja. Jos taas en ryhtyisimme niiltä rahaksi muuttamaan, menisivät ne pilkkahinnasta ja tällä tavoin tekisivät liikkeillemme suuren aineellisen vahingon. Jos ne hävittäisimme joko siirtämällä (josta ei ole mitään hyötyä) tabi muuttamalla rahaksi, emme silloin voisi suorittaa edes omia liikkees-
 sämme tarvittavia painotöitä.

Yleiseksi tavaksi on tullut sanoa, että suomalainen kirjallisuus on kalliimpaa kuin amerikalainen, vaan se-
 kään ei pidä paikkaansa joka tapauksessa. Se on tosi, että sen kustantajille eli valmistajille se tulee kalliim-
 maksi, vaan ei sanottavasti ostajille, sillä useimmilla käännoksillä on suomalaisena hinta sama ja joskus hal-
 vempikin kuin alkuperäisen ja sellaisista voidaan maini-
 ta esim. "Sota -- Minkätähden?", jonka ensimmäisen engl.
 kielisen painoksen hinta oli \$1.20 kappale ja suomenkie-
 lisenä ainastaan \$1.00. Samoin usean muun. Liikatuot-
 tannosta, jos sitä pakkaa tulemaan, päästään huokeasti,
 noudattamalla Smithvillen kokouksessa tehtyjä päätöksiä
 kirjallisuuden kustantamiseen nähden.

Liikkeen johdosta en puhu mitään, sillä se voidaan
 järjestää sen mukaan kuin nähdään tarpeelliseksi.

Yhdistämisen laillisen puolen järjestämisessä ei näh-
 tävästi ole mitään multa esteltä kuin se, että kullakin yhtiöllä on mahdollisesti erilaiset säännöt, koskien yhtiön
 hajottamista, joten suuressa määrin tämä yhdistämisky-
 symys riippuu siitä, voidaanko tämä yhdistyminen to-

tehtäviä ilman suurempia vaikeuksia rahallista puolta silmällä pitäen, joka tässä tulee ehkä olemaan päätekljänä.

Komitean laatimilla ponsiin yhdyn täydellisesti. Vaikkakin olen alustuksessa esittelyn yksityiskohtaisen käytännöllisen järjestelyn suhteen eriävällä kannalla.

Toivon, että osastot edustajia evästessään ottavat tämänkin huomioon, sillä minun käsittääkseni on kullakin liikkeellämme, ollessaan näin kaukana toisistaan, hieman erilaiset toimintamahdollisuudet eri aloilla, joita ei voida liikkeittemme etua silmällä pitäen ehdottomasti yhtäläistyttää.

Tämän olisi kyllä pitänyt tulla julkisuuteen paljon enemmän, vaan kun alkani on vakituisten tehtävieni vuoksi hyvin rajotettu, en ole töittäni lomassa voinut tätä enemmän suorittaa.

Puoluetoveruudella.

AUG. NIKULA. Toverin liikkeenhoit.

PUHEENJOHTAJA: Ennenkuin tästä kysymyksestä siirretään keskustelu, olisi hyvä, että kustannusyhtiöiden edustajat antaisivat jonkun yhteisen lausuntonsa asiasta, koska sellainen on ilmoitettu olevan. Onko sellaista?

J. SUOMINEN: On. Meillä on ollut komitea valmistamassa ja kypsyttämässä asiaa. Komitea on kokoon tullut melkein joka ilta. Seuraava ehdotus on komitean laatima:

KUSTANNUSLIIKKEITTEMME YHDISTÄMISKYSYMYS.

(Kustannusyhtiöittemme edustajien neuvottelukokouksessa valittu komitean raportti järjestöimme edustajakokoukselle).

Lehtiliikkeittemme välillä vallinnut kilpallu menneisyydessä ja lujemman yhteistoiminnan puute ovat synnyttäneet voimakkaan ajatuksen, että ainoa keino tuon kilpallun poistamiseksi on näiden kolmen eri korporationin liiheisempään yhteistoimintaan saattaminen tavalla tai toisella. Tarkkoja määritelmiä tai päätöksiä siltä miten tämä parhaiden voitaisiin toteuttaa ei ole vielä tähän mennessä tehty.

Itäpiirikomitea on nyt alustuksessaan esittänyt yhden korporationin perustamista entisten kolmen tilalle. Mutta koska yhteistoiminta juuri siinä muodossa ei mielestämme tuota parhaimpia tuloksia ja koska sellaisia käsityksiä on kumminkin laajalti olemassa, niin otamme tässä tämän muodon käsiteltäväksemme.

Alustuksessa ei ole mainittu todistuksia tämän muodon käytännöllisyydestä. Siinä mainitut selkät ovat kovin yleismaailmia. Vedotaan joihinkin liikkeissämme nyt vallitseviin epäkohtiin, jotka silloin tulisivat poistetuiksi. Tähän tahdomme huomauttaa, että juuri näinä aikoina on jatkuvasti parannuksia tehty kaikissa eri liikkeissämme ja yhä tehdään, joten näiden parannusten aikaan saaminen ei edellytä yhden korporationin perustamista. Itäpiirikomitean alustuksessa erikoisesti mainitaan ja tavallaan pääpaino annetaan selskalle, että silloin tulisi

perustettavaksi yksi kirjapaino nykyisen kolmen tilalle kirjain kustantamista varten. Väitteemme selostamiseksi myönnettäköön tässä eli oikeammin otaksutaan että tämän seikan toteuttaminen on tuotantokustannuksiin nähden edullisempi kuin nykyinen järjestys. Onko nyt sitten tarpeellista yhden korporaationin perustaminen tämän otasutun parannuksen saavuttamiseksi? Ei ole. Jos kerran yhden kirjapainon kehittäminen nykyisten kolmen tilalle osottautuu todistettavasti edullisemmaksi, niin se voidaan käytännössä toteuttaa näiden kolmenkin yhtiön kesken. Silloin nämä liikkeet yhteisestä sopimuksesta voivat alkaa teettämään kirjainkustannuksetta johtuvat painotyöt siellä, mihin tämä yksi paino tulisi perustettavaksi. Se väite, että nämä liikkeet eivät haluaisi käytännössä toteuttaa tätä toimenpidettä, huolimatta siitä, että se osottautuisi kallelille liikkeelle edulliseksi, on kokonaan turha. Ja vaikkapa ne senkin tekisivätkin, niin silloin edustajakokous voi ne silhen pakottaa yhtä onnistuneesti kuin se voisi pakottaa näiden korporaationien lakkauttamisenkin ja tilalle yhden uuden perustamisen. —Tämän parannuksen aikaan saaminen ei siis edellytä yhden korporaationin perustamista. Samaten on toistenkin mainittujen epäkohtien poistamisen laita.

Alustuksessa ei siis ole yhtään seikkaa, joka todistaisi tai selväpiirteisesti osottaisi tämän yhden paremmuutta ja edullisuutta verraten. Näihin nykyiseen kolmeen. Ja silloin kun näin on laita, ei mielestämme voi tulla kysymykseenkään sellaisen näinkin laajakan-toisen askeleen ottaminen, josta voisi seurata ehkä suuria epäkäytännöllisyyksiä. Kun ei siis toiselta puolen ole voitu esittää todistuksia, jotka puhuisivat alustuksen puolesta, niin koetamme tässä osottaa seikkoja, jotka puhuvat tätä yhden korporaationin perustamista vastaan. Nämä ovat sitäkin painostavampia seikkoja, kun ei ole mitään parannuksia näitä vastaan asetettavissa, joiden kesken voitaisi vertailla kumpi on painavampi, saavutettavat edut valko toimenpiteestä johtuvat epäkohdat. Silmiinpistävimminä epäkohtina mainittakoon seuraavat:

1). Näiden liikkeiden yhdistymisellä ei saavuteta pääomien yhdistymisestä tavallisesti koituvaa etua, syystä että millään näillä nykyisillä liikkeillä itselläänkään ei ole riittävää pääomaa. Tässä tulisi pääomien yhdistämisen asemasta yhdistymään pääasiassa velat; valtelevat toverilainat. Lainoista huolehtiminen, joka tähän asti on kuulunut kallelille kolmelle liikkeelle ja kolmelle johtokunnalle omassa lähiympäristössään, tulisi nyt siirtymään yhdelle liikkeelle ja yhdelle johtokunnalle.

2) Muodostuisi yksi yhtiö, jonka osakkaat olisivat ympäri maata. Osanotto vuosikokouksiin laimentaisi huomattavasti pitkien matkojen tähden tai kokouskulut nousisivat tavattoman suuriksi. Nyt kun kunkin yhtiön vuosikokoukset pidetään vuosittain pidettävien piirikokousten yhteydessä, niin ei tarvitse uhrata yhtään matkakuluja vuosikokousta varten. Yhtiä tärkeitä taas kuin

ovat piirikokoukset piirin agitatsioonityölle ovat myöskin kustannusyhtiöttemme vuosikokoukset eri yhtiöille.

3) Kukin johtokunta omassa piirissään tuntee, osaa ja voi hoitaa liikkeensä asiat paremmin kuin yksi johtokunta jostakin syrjästä edellytyksellä että sillä on valta ja edesvastuuvollisuus. Jos taas nämä kaksi johtokuntaa kumminkin säilytetään haaraliikkeiden johtokuntien valtuuksilla, niin niiden toiminta myöskin muodostuu saman kaltaiseksi. Heidän toimintansa itsenäisyys katoaisi ja he nojautuisivat raha-asioissa aina päällikkeen varaan.

4) Kunkin lehden ympäristö tuntee vastuuvollisuudekseen lehtensä menestymisen. Heidän toimintansa lehtensä puolesta on vilkasta. Jos tämä hoito siirtyisi yhdelle liikkeelle jossakin idässä tai keskivaltioissa niin seuraus olisi, että toisten lehtien ympärillä olevien osastojen velvollisuus lehtiensä tukemiseen arvaamattomassa mitassa laimentuisi. Paikkakunnan osasto, jossa lehti ilmestyy tai johon se alotaan muuttaa samaten kuin lähiympäristöllä olevat osastot, uhraavat suuria summia aina silloin, jos tulee kysymykseen kannattavuuden puutteessa lehtien siirtäminen johonkin muualle. Sillä voidaan mitata sitä kiinteää yhteyttä, mikä muodostuu lehden ja lähiympäristön välille. Paitsi tätä on yleensä tunnustettu ja tiettyä että lehden ympärillä olevat osastot uhraavat tuntuvasti enemmän kuin kauempana olevat.

5) On muistettava, että trustiutuminen ei merkitse yhden korporatsioonin perustamista, vaan eri korporatsioonien kiinteää yhteistoimintaa, joka meilläkin on kysymyksessä. On lukemattomia eri yhtiöitä samoilla aloilla, jotka kuuluvat samalle omistajalle, mutta liikettä harjoitetaan kumminkin eri nimillä ja kokonaan eri liikkeinä. Jos näitten liikkeitten harjoittaminen yhtenä korporatsioonina olisi taloudellisesti edullinen, niin on luonnollista, että nämä olisivat myöskin yhdeksi korporatsiooniksi muodostetut. Sama taloudellinen suhde pitää paikkansa meihinkin nähden.

Koska nyt mielestämme olemme kyllin pätevästi jo todistaneet ne monet eri asianhaarat, jotka puhuvat yhden korporatsioonin edellytyksiä vastaan, niin voimme käydä esittämään niiltä käytännöllisiä puolia, jotka voidaan suuremmilta vaikeuksilta panna käytäntöön yhteistoiminnalla nykyään olemassa olevan kolmen korporatsioonin kesken.

Itäpiirikomitean alustuksessa esitetään kirjojen kustantamista varten yhden kirjapainon perustaminen eli kehittäminen kolmen entisen tilalle. Asetamme senkin väitteen kyseenalaiseksi, syystä, että meillä todellisudessa ei ole yhtään kirjapainoa koneistoinen ja miehinen varsinaisesti kirjojen kustantamista varten, vaan kirjatyöt ovat tehdyt varsinaisen lehtityön sivussa ajalle, jolloin palkattu työvoima olisi joutunut tuunin tai parilemaan jouluina, tahi sellaisissa tehtävissä, joista ei liikkeillemme olisi koltunut aineellista hyötyä. — Mal-

nittakoon esim. että Toverissa on määrätty latojavoima lehteä varten; kolme ei mitenkään ehdi suorittaa latomista, vaan neljällä ei ole aivan tarpeeksi työtä. Sanoikaamme, että neljänneltä latojalta jääpi aikaa noin 2—3 tuntia päivässä, jota ei voida liikkeelle edullisesti järjestää muutoin kuin hankkimalla hänelle lisätyötä, joksi on tavallisesti käytetty kirjojen latomista. Ellei nyt olisi kirjojen latomista, niin miehet joutuisivat kuluttamaan talon aikaa liikkeellemme vähemmän hyödyllisellä tavalla. Näin ollen on siis kirjojen latominen jo nykyisinkin tehty lehteä varten palkatulla työvoimalla, käyttäen heidän aikansa tuottavaan työhön kokonaisuudessaan. Jos kilpailun vuoksi jossakin liikkeessä on joskus pidetty kirjojakin varten ylimääräistä miestä, niin sellaiset epäkohdat voidaan kyllä poistaa kiinteämmän valvonnan avulla.

Tarkastakaamme painopuolta. Vaikka kirjain painaminen esityksen mukaisesti siirrettäisiinkin yhteen paikkaan, niin toisissa liikkeissä on välttämätön pitää edelleenkin yksi painaja ja apulainen lehden painamista varten. He joutuisivat puolisen päivää joko olemaan joutilaina taht sitte kuluttamaan aikansa vähemmän edullisesti liikkeellemme, jos koettaisimme sovelluttaa siten että heillä olisi "jotakin tehtävää" koko päiväksi. Vielä suuremmassa määrässä kuin latomossa, on painopuolella tehty muut työt lehtityön sivussa. Jos nyt siis poistamme kirjain painamisen kahdesta liikkeestä, jää näitten liikkeitten painajan ja apulaisen palkka miltei yksinomaan kokonaan lehtien hartiolle, jotavastoin tähän mennessä on osa heidän palkoistaan viety näitten kirjojen ja muitten sivutoitten tileille, joka taasen osaltaan on huojentanut lehtien kustannusta.

Sitomo on poikkeus edellisistä, sillä se voitaisiin järjestää yhteen paikkaan, koskapa lehtien kustantaminen ei kaipaa sitomotyöläisiä, mutta kun itsekullakin liikkeellä jo on jotakuinkin täydelliset sitomovälineet, joita ei varmaankaan voida edullisesti hävittää, niin edellä esitettyjen etuisuuksien vallitessa ei kannata sitomokaaan hävittää yhtiöllemme edullisella tavalla. Hävittämistä vastaan puhuu sekin seikka, että jos kirjojen kustantamista tulisi edelleenkin jatkamaan eri liikkeissä, mikä on mahdollista, niin on taas käytännöllistä olla sitomokin samassa paikassa. Voimme siis varmuudella sanoa, että mikäli kirjojen kustantamiseen tulee, niin suuria etuja, jos ensinkään, ei ole saavutettavissa kirjatöiden yhteen paikkaan siirtämisellä. Aivan tarkasti emme voi nyt sanoa, kuinka monta tuntia missäkin liikkeessä on tällaista yliaikaa, jota voidaan kirjojen kustantamiseen käyttää painossa sekä latomossa, huomioon ottaen myöskin muut sivutyöt. Tästä ei ole otettu tilastoa, mutta se voidaan helposti saada, sillä jokaisessa liikkeessä on nykyisin tarkka "cost system" otettu käytäntöön. Näistä tunneista ja ajasta riippuu tulevaisuudessa, missä milloinkin kirjat valmistetaan. Näiden selkojen lopullinen määrittäminen pakostakin täytyy jättä eri kustannusyhtiöille.

Me esitämme yhteistoiminnan eri kustannusyhtiöilttemme kesken käytännössä toteutettavaksi seuraavasti:

1) TOIMITUKSEN JÄRJESTELY: Mielestämme voidaan asettaa kaksi toimittajaa yhteisesti valkapa Chicagoon tai Superioriin, (Puolueen päämajan yhteyteen saaminen puhuu Chicagon puolesta, kustannuksien halpuus saada ladottua ja valmistettua "matriiseja" yhteisistä artikkeleista, Superiorin puolesta) joiden yhteiseksi tehtäväksi jäisi toimittaa kaikki artikkelit, jolla ei ole paikallista luonnetta, hoitaa ulkomaan osastoa ja puolueen selostuksia y. m., joiden julkaiseminen on sopivaa jokaisessa lehdessä. Tämän toimenpiteen kautta voitaisiin jokaisesta liikkeestä vähentää ehkä pari toimittajaa ja yhteinen miesten vähennys olisi siinä tapauksessa neljä ja silti toimitus ei helpentyisi. Tämän yhteydessä olisi luonnollista, että missä hyvänsä tuo yhteistoimitus olisi, siellä myöskin ladottaisiin sen yhteisen toimituksen työt ja lähetettäisiin matriisena jokaiselle lehdelle, joten voitaisiin vähentää yksi latoja jokaisesta liikkeestä ja ottaa niitten tilalle yksi yhteinen. Jos tuo yhteinen työvoima tulisi olemaan Chicagossa, niin voisi olla mahdollista että latomus suoritettaisiin jossakin chicagolaisessa latomossa, ellei, niin voitaisiin siirtää yksi latomakone sinne joko Työmiehestä tai Raivaajasta. Näin säästäisimme lehtiemme kustannuksia sekä toimittajain että latojain vähentämisestä johtuvalla summalla, arvon mukaan noin \$5000.000 vuodessa.

2) KIRJALLISUUDEN kustantaminen: Toiminta kirjallisuuden kustantamisessa samoin tulisi yhteistoiminnan alaiseksi. Erityinen yhteiskomitea, sanotaan 3 jäsentä, tarkastaa kustannettavia teoksia ja suositeltavan teoksen kustantaminen jätetään kolmen johtokunnan ratkaistavaksi. Kahden yhtäläinen päätös on ratkaiseva ja jokainen liike antaa arvionsa, kuinka monta kappaletta he ottavat painoksesta. Nyt jo edellä kävi ilmi, että jokaisessa liikkeessä jää sopivaa aikaa lehtityöitä, jota ei voida edullisesti käyttää. Yhteinen kirjallisuuskomitea johtokuntien yhteisellä suostumuksella antaa kirjan kustantamisen sille liikkeelle, jolta tuollainen sivutyö on sattunut loppumaan ja jossa sitä sitte ladotaisiin vain sivutyönä ja paluuttaisiin samoin koska sitä varten ei pidetä erikoista työvoimaa. Seuraavan teoksen antaisi komitea toiselle liikkeelle j. n. e. — Nyt kirjan valmistuttua jokainen liike saa kirjaa määrätyn osansa sen kustannushinnalla ja saadaksemme kirjan kirjallimellisesti ymmärretyksi yhteiseksi, alettaisiin kustantajan nimen tilalla käyttää vaikka "Amerikan Suom. Sos. Kustannusyhtiöiden kustannuksella". Tämän kautta voitaisiin kaikki joutoaika eri yhtiöitten liikkeissä käyttää hyödyllisesti. Kustannustyö tulisi yhteiseksi ja kilpailu katoaisi. Kirjallisuuden arvokkuus kohoaisi, sillä syyt otaksuttu vähemmän arvokkaan kirjallisuuden ulosantamiseen olisivat kadonneet. — Mitä tähän asti kustannettuihin teoksiin tulee, on jo olemissa sopimukset eri liikkeiden välillä, joiden perusteella kasvaa halu levittää toistenkin liikkeiden kustannuksia ja nämä sopimukset voi-

daan pitää voimassa edelleenkin näihin kustannuksellamme julkaistuihin teoksiin nähden.

3) SUOMEN kirjallisuuden suhteen on jo olemassa osiksi voimassa sopimus, joka on tarkotustaan vastaava ja sen suhteen edelleen järjestely voitaneen sivuuttaa ymmärryksellä, että eri liikkeiden johtokunnat sitä edelleen kehittävät siihen suuntaan kuin jo liikkeidemme välillä sopimus edellyttää. Kirjakauppa tulee samaten kuin esittämämme kirjain kustantaminenkin kalkkien sosiaalististen kustannusyhtiöiden yhteiseksi kirjakaupaksi.

4) YHTEISTEN ASIAMIESTEN* järjestäminen. paremman yhteyden saaminen ilmotuspuolella, y. m. pienet seikat puhuvat puolestaan ja ne voimme myöskin jättää eri liikkeiden johtokuntain yhdessä järjestettäväksi.

Kaiken edelläolevan perusteella ehdotetaan, että s. s. järjestön edustajakokous päättää:

1) Että s. s. järjestön edustajakokous katsoo kustannusliikkeillemme ja samalla koko järjestöllemme eduksi, että Suom. Sos. Kustannusyhtiöt Työmiehen ja Lännen Työväen eli Toverin Kustannusyhtiöt alkavat mahdollisimman pian käytännössä toteuttamaan kilteää yhteistoimintaa lehtien, kirjojen ja tilapäisjulkaisujen kustantamisessa sekä toimituksen, kirjakaupan ja yhteistoimintojen järjestämisessä.

2) Että s. s. järjestön edustajakokous velvoittaa järjestön toimeenpanevan komitean valvomaan, että edellämainittujen kustannusyhtiöiden johtokunnat täyttävät laasä kohdassa annetut edustajakokouksen määräykset heti, edellä esitettyjen perustelujen mukaisesti.

AUG. NIKULA, J. SUOMINEN
MATTI TENHUNEN, SEVERI ALANNE.

Keskustelu.

F. J. SYRJÄLÄ: On vain yksi asia, johon voidaan pyrkiä ja se on se, että koetetaan päästä vapaaksi toverilainoista. Kehotetaan eri lehtiliikkeiden johtokuntia käyttämään kaikki liikevoitto ja osakkeiden myynnistä olevat rahat toverilainojen maksamiseen, eikä liikkeen lajennukseen, kuten tähän asti.

W. BOMAN: Kuuloin myöskin tähän komiteaan, mutta en ottanut sen työhön osaa. Komitean lausunto ja itäpiirin toimikunnan lausunto sopivat yhteen muutamissa kohdissa, mutta on niissä sitte erinäviäkin kohtia.

Itäpiirin toimikunnan lausunto johtuu siitä, että vaikka Smithvillen kokous velvoitti liikkeitä yhteistoimintaan, ei sitä ole käytännössä toteutettu. Seuraavana vuorokauden kokouksen jälkeen ei esimerkiksi Työmiehessä puolesta kalenteria, vaikka päätetty yhteisohjelma olisi sitä edellyttänyt. Toverin taholta ei paljon kekkuloitu, vaan ei ollut varoja sellaiseen. Juuri näitten seikkojen perusteella itäpiirin toimikunta asettui sille kannalle, että tämän kokouksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin. Ei otettu liikkeenhoitajain lausuntoon.

Yhteistoiminta on saatava alkaen järjestöä hyödyt-

tävällä tavalla. Jos numerot osottavat, ettei hyödytä yhdistää kolmea yhtiötä, niin voidaan olla yhdistämättä. — Mutta joka tapauksessa on meidän nyt ratkaistava, kehittämmekö kolmea liikettä erikseen, tai ryhdytäänkö kehittämään yhtä suurta liikettä ja annetaan kahden liikkeen kehittyä vain sanomalehtiliikkeeksi. Järjestön jäsenmäärä nousee yhä, kirjain tarve suurenee. — Liikkeet suurenevat, pääomia lisääntyy, mutta miten menetteliä, se juttu sietää harkita.

Nyt on ratkaistava, kumpaa tietä lähdetään. Keskiteitämme kaikki yhteen suureen liikkeeseen? Jos asetetaan tälle kannalle, tulee kustannusyhtiöitten vuosikokouksissa saada aikaan varmat päätökset, tämän kokouksen hyväksymän suunnitelman pohjalla.

Jos taas edelleen jäädään kilpailemaan, joudutaan silloin kilpailemaan rahanhankintakeinoista ja liikkeet tuottavat tappiota.

Miksi tahdotaan esim. hävittää piirikomiteat? Siksi, että saataisi Pennsylvania, Ohio, Montana y. m. Työmiehen kannattajiksi. (Lelno: Höpsis!) Raivatajaa menee vain 900 keski- ja länsipiiriin sekä Canadaan. Ei toimita tasapuolisesti.

Ei liioin pitäisi kuluttaa samanlaisiin koneisiin rahaa kolmessa eri paikassa. Toiminta pitäisi keskittää. Miten ja minne? Sen määrää edustajakokous samoin kuin senkin, millä tavalla hankaus poistetaan, että hyöty tulee järjestölle.

Luettu komitean lausunto ei ole tyydyttävä. Jos kunnollista ratkaisua asialle tahdotaan, on jäätävä odotavalle kannalle. Olisi valittava komitea ottamaan vielä asiasta tarkempaa selkoa ja kehittämään asiaa. T. p. komitea ei ole tässä asiassa niin pätevä kuin jos komitea valittaisiin liikkeiden henkilöistä. Jokaisen yhtiön olisi valittava kaksi henkilöä. Täten muodostettu komitea laatisi tutkimalla tarkat tiedot ja numerot. Lausunto sitte annettaisiin kunkin kustannusyhtiön hyväksyttäväksi. Johtokunnat pakotettaisiin noudattamaan päätöksiä. Siten saataisiin pohja, jolle yhdistyminen rakentuisi.

Näillä perusteilla ehdotan itäpiirin toimikunnan lausunnon hyväksymistä. Ei voi luottaa liikkeenhoitajan lausuntoon, ennenkuin on toimitettu tarkka tutkimus.

WM. PETERSON: Haluan esittää tässä valitsemiani antaman evästyksen.

”Tutustuttuani komiteansa kautta puoluelehdissä julkaistuihin ed. kokoukselle esitettyihin alustuksiin lausuu Superiorin, Wis. s. s. osasto vaalipiirinsä edustajille seuraavat evästykset:

”Kustannusliikkeiden yhdistämiskysymyksessä kannattamme periaatteellisesti liikkeiden lähempää yhteistyötä, jopa yhdistämistäkin ja toivomme edustajakokouksen asettavan komitean ottamaan asiasta täydellisempää selvyyttä ja voisi tämä komitea esittää alustuksensa järjestön toimeenpanevalle komitealle, joka taas esittäisi sen ensi tilassa eri liikkeiden yhtiökokouksille, jos

ka sille ryhtyisivät asiaa lopullisesti toteuttamaan, mikäli mahdollista.”

M. HAHL: Komitea on ihmeellinen. Siinä kuuluu 3 liikkeenhoitajaa ja 3 toimittajaa, joten sen nykyisen kokoonpanon takia ei siinä saata tulla yhtenäisyyttä. Sen takia en käynyt komitean kokouksissakaan. Nämä liikkeenhoitajat eivät hyväksy pääomien yhdistämistä. Mutta minä väitän, että siltä johtuu suurempi hyöty järjestölle. Jos 10 vuotta on tehty epäonnistuneita yrityksiä, niin pitäisi nyt jo lähteä sille tielle, jota Boman esitti: ruveta kehittämään yhtä kirjapainoa.

Ja takeeksi siitä, että yhteisiä päätöksiä tässä suhteessa noudatetaan, esitän hyväksyttäväksi seuraavan päätösehdotuksen:

Olkoot päätökset mitä tahansa, mikä lehti-
liike ei noudata tämän edustajakokouksen päätöksiä, voidaan se julistaa ilman mitään puoluehuottoa valle.

Sanotaan velkojen olevan esteenä yhdistämiselle. Mutta eun ne ovat sosialisteilta, eivät ne ole esteenä. ”Radikaalien” rahat on jo maksettu takaisin. — Tulen esittämään vähennämisen raportin, jossa esitän numeroita.

A. NIKULA: Boman vältti, että Toverin puolelta olisi kuitenkin kekkuloitu, mutta se ei pidä peikkaansa. Syytöksessä, että kirjoja on ostettu muualta kuin Ralvaajasta, on sen verran perää, että on ostettu niitä joita ei ole ollut siellä. Yhteistointinaa lehtien välillä haittaisi se, että Työmiehen Nummivuori ei ottanut siihen osaa, siinä oli vika. Toverin taholta on koetettu saada aikaan paperien ym. yhteisostoja, mutta tuloksetta. Nyt me kolmen liikkeen hoitajat olemme tulleet yhteisymmärrykseen, joten on toivoa yhteistoiminnasta. Haluaisin, kuulla mitä hyötyä olisi siitä jos pääomat yhdistettäisiin, sitä en riellä tiedä. Koneiden ostoa ei tarvitse pelätä, sillä jokaisella liikkeellä on jo koneet, joilla tullaan toimeen.

V. KESKINEN: Osastoni evästys on, että täydelleen kannatetaan pääomien yhdistämistä, mutta että lehtien painoja ei yhdistettä. painetaan entisissä paikoissaan. Yhdyin muuten Hahlin lausuntoon.

M. TENHUNEN: Haluan huomauttaa, että sen vähennämisen raportin, jonka Hahl lupasi laatia ja jolla hän alkoo vaikuttaa päätöksen, tulee olla huomien aamulla k:lo 9 aikana esillä.

F. F. BROMAN: Yhdyin Tenhuseen siinä, että Hahl'n raportti olisi pitänyt esittää samaan aikaan kuin toinenkin: sitä ei voida ottaa enää jälkeinpäin. Asia on nyt siten että tällaisena aikana ei voida yhdistää näitä liikkeitä kun niillä on jokaisella jo hyvä luotto liikemallamassa. Voisi käydä niin että luotto vähenisi yhdistäessä ja ”radikaalit” saisivat aihetta huntuu että liikkeet ovat huonolla kannalla.

Puheenjohtaja: Kysymyksessäoleva komitea on toiminut kokonaan tämän kokouksen ulkopuolella, se oli

lehtiilikkeiden edustajain neuvottelukokouksen valitsema.

W. HEDMAN: New Yorkin ja New Jersey'n alueen evästys oli, että kustannusliikkeet pidetään eri liikkeinä, mutta kehitettäköön yhteisostoja ja yhteistä kirjain ja tilapäisjulkaisujen julkaisemista, kuten on jo aloitettu. Puolestani yhdyin kustannusyhtiöitten edustajain taholta esitettyyn kirjalliseen lausuntoon.

Istunto lopetettiin.

Yhdeksäs kokouspäivä

(Maanantaina marrask. 30 p.)

Aamupäivän istunto.

Puhetta johti W. Boman.

Toimitettiin nimihuuto. Poissa oli Wm. Naaralainen. (Saapui kokoukseen 50 minuuttia myöhästyneenä).

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA ehdotti, että kokous velvottaisi toverit Severi Alanteen ja Santeri Nuortevan olemaan läsnä siinä kansallistolmeenpanevan komitean kokouksessa, jossa järjestöä koskeva asia tulee esille, antamassa vielä mahdollisesti tarvittavia tietoja järjestön puolesta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Siiirryttiin varsinaiseen työjärjestykseen. Jatkettiin keskustelua

kustannusyhtiöitten yhdistämisestä.

I. HIIBACKA: Yhdyin Hahlin käsitykseen.

W. HEDMAN: Yhdyin liikkeenhoitajain lausuntoon. Yleensä ovat New Yorkin osastot samalla kannalla.

J. FALLS: En kannata yhteistä toimitusta. Se vähentää lehtien tilaajamäärää. Muuten yhdyin luettuun komitean lausuntoon.

E. PETERSON: Nashwaukin osasto on itäpiirin komitean alustuksen kannalla. Mutta nyt kun asian eri puolet ovat täällä tarkoin esitetyt, kannatan komitean ehdotusta.

K. HELMAN: Yhdyin Moses Hahlin lausuntoon.

T. OLSON: Wyomingin osastot ovat sillä kannalla, että mahdollisimman läheläinen yhtyminen olisi saatava aikaan. Yhdyin komitean laatimaan ehdotukseen.

E. PARRAS: Yhdyin komitean ehdotukseen. Kun osastot ovat laatineet tästä asiasta alustuksiaan, on tapahtunut vain ylimalkaisten seikkojen perusteella. On tunnettua vain mahdollisimman kiinteän yhteistoiminnan tarve. Suuntariltojen yhteydessä ilmenneet hajottavat ilmiöt ovat sitä vaatineet. Mutta tämä asia vaatii tark-

kaa asiantuntemusta, jonka perusteella vasta voidaan asia toteuttaa.

J. SUOMINEN: Boman vastusti ehdotustamme, ei sanonut luopuvansa mielipiteestään. Tämä kokous voi pakottaa päätöksellään kustannusyhtiöt tottelemaan. Konneiden ostoon nähden sanon, että niitä ei osteta. Jos yhden sitomon varustaminen on hyödyksi, niin se tehtäväkseen. On paljon seikkoja, jotka puhuvat liikkeitten yhdistämistä vastaan. Esim. sellaisen yhteisen kustannusyhtiön kokous tulisi niin kalliiksi, että sitä ei voitaisi pitää. Yhteiskustannus, kuten kirjelmässä selostettiin, on hyödyllistä, silloin jokainen liike saa yhteistä kirjaa kustannushinnoilla. Smithvillen kokoukseen on viitattu, mutta siellä keskustelut olivat vain alustavaa laatua ja on sen päätöksiä noudatettu, mikäli se on ollut mahdollista. Työmies ei ole sitä seurannut, mutta tästä alkain seurataan tiukasti.

Välilaslana

esitti järjestömme sisäisiä rettelöitä selostava komitea lausuntoehdotuksen, jonka se oli laatinut kansallistoimeenpanevan komitean tutkijakomitealle ja sosialistipuolueelle esitettäväksi järjestön puolesta. Lausunto kokonaisuudessaan löytyy liitteissä.

W. BOMAN: Lausunto on hyvä. Kokous voi antaa siltä täyden tunnustuksen.

Komitean lausunto hyväksyttiin. Yksi edustaja liitti sen johdosta pöytäkirjaan seuraavan

vastalauseen:

Sen tähden, että tutkijakomitealle esitettävä raportti kokonaisuudessaan hyväksyttiin, vaikka se on puolueperiaatteille vastakkainen siinä, että sen kautta tahdotaan ottaa valta pois siltä suurelta järjestöltä, johonka me osana kuulumme ja jonka sääntöjen ja lakien alaisina me olemme tähän asti järjestämistyötä edistävänä osana toimineet, joten tämä vähemmistön täydellinen vaatimus hallitus- ja määräämisvallasta kansallispuolueen ja yksittäisten valtioiden sääntöjen ja peruslakien yllitse osottaa merkittävä vähemmistön taholta, siksi liitän vastalauseeni pöytäkirjaan sen hyväksymistä vastaan.

J. LINDQVIST.

Lausunto ja sen yhteyteen kuuluvat todisteet päätettiin liittää pöytäkirjaan 41 äänellä 4 ääntä vastaan.

Jatkettiin keskustelua

kustannusyhtiöitten yhdistämisestä.

A. JÄNTTI: Yhdistäminen pidetään suotavana.

A. KOLINEN: Ironwoodin osasto päätti, että olisi

pyrittävä niin läheseen yhteyteen kuin mahdollista. Saadessaan, että yhteinen korporatsooni ei kannata. Ei ole kokemusta! Kokemusta ei ollut silloin, kun lehtiyhtiöitä erikseen ruvettiin perustamaan. Ne ovat menneet tyydyttävästi. Miksi ei yhteinen korporatsooni menisi? Olen M. Hahlin lausuman käsityksen kannalla.

M. TENHUNEN: Olen sitä mieltä, että tätä yhdistymistä Hahlin esittämällä tavalla ei vielä tehtäisi. Elkö Kolhnen hedä, ainakin pitäisi tietää, että suuret matnikomppaniitkin ovat jakautuneet pienemmiksi korporatsooneiksi. — Toimitustyö voitaisi järjestää siten, että tärkeimpiä asioita voitaisi yhteisesti toimittaa. — Täällä puhutaan kansan tahdosta. Mutta ei suinkaan tämä kokous tahdo edistää sitä siltä, että hyväksyy sellaista, joka ilmeisesti on vahingollista kansanvallalle. — Vastustan sellaisen tutkija- ja "piällysmies"-komitean valitsemista, jota täällä on ehdotettu. Elleivät nämä kustannuskorporatsoonit hyväksy t. p. komitean ohjeita, niin mikään toinenkaan komitea ei voi niitä pakottaa. Me finanssineuhot (jolttenkin edustajain merkitseviä rykkyksiä ja ideoitua) tiedämme mitä nämä liikkeet todellakin ovat. Ja siksi me nyt vastustamme tätä esitystä täällä kertaa. Toivon, että ne vanhat mörköpölotukset, ettei muka toimittaisi päätöksien mukaan yhteistoinnassa, jätetään nyt jo pois, sillä ne syyt, jotka niitä ovat vastaanhanganneet, ovat jo poistetut monessa suhteessa.

K. HELANDER: Komitean lausunto, jota sanotaan liikkeenhoitajain lausunnoksi, on hyvä, kunhan vaan liikkeiden johtokunnat panevat sen käytäntöön.

Puheitaika päätettiin rajoittaa 23 äänellä 5 vastaan. Ehdotettiin ajaksi kolme minuuttia. Se hyväksyttiin 18 äänellä 9 ääntä vastaan.

A. OJANEN: Yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon.

O. SAARINEN: Yhdyn Suomen lausuntoon. Mutta evästyksiä ei ole, paitsi kannatus yhteistoinnalle.

M. PÄÄKKÖNEN: Yhdyn liikkeenhoitajain ehdotukseen.

G. PURSI: Yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon. Mo-seksen ehdottama laki on hyvä paino panemaan sitä käytäntöön.

K. NISSINEN: On yritetty hajottaa "piirihenkeä", mutta se on ollut tavallaan eduksi lehdille. Nyt tässä kokouksessa on tehty varmoja päätöksiä. Yksi vahvistus näille päätöksille olisi, jos saisimme sellaisen yhteisen toimituksen.

J. HANNULA: Yhdyn liikkeenhoitajain ehdotukseen.

J. MALO: Kannatan liikkeenhoitajain lausuntoa. Mutta yhteinen toimitus on monessa suhteessa epäkäytännöllinen. Sen pitäisi rajoittaa yksinomaan Amerikka työväenliikkeen seuraamiseen.

Välitila.

PUHUNJOHTAJA: Pyydän esittää kokoukselle asi-

an: se koskee väittelytilaisuuden järjestämistä "radikaaleja" varten.

Kokous päätti kuulla esityksen.

PUHEENJOHTAJA: "Radikaalit" ovat ilmotaneet olevansa halukkaita saamaan aikaan väittelytilaisuuden.

Työjärjestysvaliokunta päätti esittää asian kokoukselle. On ehdotettu, että järjestetään väittelytilaisuus. Nyt olisi päätettävä missä paikassa tämä väittely pidetään.

Kokous päätti yksimielisesti, että väittely pidetään Imperial haalissa, kokouksen työskentelypaikassa.

Jatkettiin keskustelua

kuustannusyhtiöitten yhdistämisestä.

M. HAHL: En vieläkään ole luopunut käsityksistäni yhteisen korporatsioonin perustamisen puolesta. En ole kuullut päteviä vastaväitteitä. — Laina-asiaassa en usko ylössanomista tapahtuvan. Ellei yhteistä korporatsoonia perusteta, ei työvoiman säästöä saateta odottaa. Toimituksen suhteen saatuaan yhtyä liikkeenhoitajain esitykseen. — Sanotaan, että lehdet tulevat yksipuolliksiksi. Niin ei tapahdu, sillä yhteisten toimittajain työ rajottuu sille alalle, missä lehtemme nykyin jo suureksi osaksi sisältävät samaa.

O. HEIKKINEN: Yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon.

D. HEIKKILÄ: Jos korporatsooniin yhdistämiseen ryhdytään, on siitä seurauksena liikeluoton menettäminen siinä liikemaaailmassa, johon kukin lehtiliike on tiensä raivannut.

A. NIKULA: Pidän pahana, että Hahl sanoo olevan itsellään argumentteja puolustukseensa esittämäänsä kantaa, eikä niitä kuitenkaan täällä esitä. Asia saa sellaisen luonteen, ikäänkuin tässä olisi jotakin, jota ei tahdota tulla järkeä.

Wm. NAARALAINEN: Yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon.

J. SUOMINEN: Nykyään myydään osakkeita juuri sillä perusteella, kun nämä lehdet ovat eri piirejä edustavia. Jokainen piiri luostuksella toimii oman lehtensä edistämiseksi. — Muuten emme ole esityksessämme lainkaan viittaneet laillisiin pointeihin, vaikka niitäkin olisi koko joukko.

WM. PETERSON: Pysyn esitykseni kannalla, että valitaan komitea, joka ryhtyy yhdistämistoimenpiteitä suunnittelemaan s. s. järjestön t. p. komitean valvonnan ja välityksen kautta.

J. J. NYLANDER: Meillä pään ollaan sitä mieltä, että yhdistyminen pitäisi tapahtua ja oikein perusteellisesti. Minun mielestäni on pääasia, että pääomat saataisiin yhdistettyä. On tärkeätä, että jäsenet kasvattaisiin ymmärtämään tämä asia täydellisesti. Tehkäämme tämä yhtyminen niin pian kuin mahdollista. Yhdyn Bonnin ehdotukseen komitean valitsemiseksi.

V. ANNALA: Itäpiirin toimikunnan alustus tähtää pääasiassa yhteistoimintaan lehtiliikkeiden välillä toimittamalla kysymyksissä. Mutta myöhemmin olen ottanut selkoa, että ainakin Massan valtiossa on olemassa laillisia esteitä korporatsoonin lopettamiselle niin kauan kuin on velkoja. Kannatan Itäpiirin komitean alustuksessa esitettyä komiteaa.

L. LEINO: En tahdo puhua yhden lehden puolesta, kun sitä ei ole täällä paremmin edustettu. Yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon.

K. KOSKI: Yhdyn Moses Hahlin esitykseen.

K. SULANDER: Edustamani osastot ovat perusteellisen yhdistymisen kannalla. Siitä huolimatta yhdyn liikkeenhoitajain lausuntoon. Näen, että se on hyvin perusteltu.

Keskustelu kustannusyhtiöitten yhdistämiskysymyksestä päättyi.

Otettiin päivällisloma.

Itäpäivän istunto.

Puhetta johti W. Boman:

Toimitettiin nimihuuto.

Alustavan keskustelun aikana kustannusyhtiöitten yhdistämisestä oli lehtiliikkeiden neuvottelukokouksen valitseman komitean laatimaan ehdotukseen tehty kolme eri muutosehdotusta. Ne olivat: Bomanin (Itäpiirin komitean alustuksen mukaan) esittämä ehdotus, että valitaan erityinen komitea yhtymismahdollisuuksia tarkemmin tutkimaan ja asiaa edelleen kehittämään; toinen oli M. Hahlin ehdotus, että pääomat yhdistettäisiin ja kolmas oli Fallsin ehdotus, että yhteinen toimitus poistetaan komitean ehdotuksesta.

Suoritettiin äänestys. Komitean ehdotus sai 36 ääntä, Bomanin ehdotus 35 ääntä, Hahlin ehdotus 8 ääntä ja Fallsin ehdotus 10 ääntä.

Edellisten lisäksi oli M. Hahl ehdottanut, että mikä lepuutiseksi päätökseksi tuleekaan, on jokaisen lehtiliikkeen sitä noudatettava puoluelehti-oikeuksiensa menettämisen uhalla.

Tämä ehdotus sai 43 ääntä ja sitä vastaan annettiin 1 ääni.

Asia lähetettiin tämän jälkeen lehtivaliokuntaan.

AGITATIONIVALIOKUNTA ehdotti kokouksen päätökseksi seuraavan päätösehdotuksen

TYÖVÄENOPISTO-KYSYMYKSESTÄ:

Siitä alkaen kun Työväen-Opisto joutui s. s. järjestön osastojen ja myöhemmin koko s. s. järjestön kontrollin alaiseksi, on Opistolta käsin suuressa määrässä ylläritöitä tämä laitoksen merkitys Amerikan suomalaiselle työväenliikkeelle. Työväen-Opiston viimeinen laajentaminen lisärakennuksella oli yksi tämän ylläritöiden

tulos, mutta samalla se kompastuskivi, johon Opisto lankei. Tuossa laajentamisagitatiosuissa käytettiin semmiesilakin keinoja ja sitä vietin eteenpäin sellaisillakin tavoilla, että s. s. järjestön päättämivalta Opiston laajentamiskysymyksessä tuli sivuutetuksi.

Pantakoon tässä merkille, että tämä on ensimmäinen tapaus, missä koko s. s. järjestö lausuu virallisesti käsitteensä Opiston laajentamisesta ja edelleen merkittävään, että jos s. s. järjestö olisi ollut tilaisuudessa yleisäänestyksellensä päättämään laajentamiskysymyksestä ja jos laajentaminen olisi voittanut puolelensa järjestöme enemmistön kannatuksen, ei nyt voisi nousta kysymystäkään vastuunalaisuudesta niiden rasitusten kantamiseen nähden, mitkä laajennuksesta aiheutuivat. Senkään jälkeen kun Opiston laajentaminen oli tapahtunut ja siten saatettu opistoyhtiö taloudellisesti tukalaa tilaan, ei opistoyhtiön johtokunta eikä yhtiökokoukseen sallineet s. s. järjestön toimeenpanevan komitean asettamalle tutkijakomitealle Opiston aatteellisen ja taloudellisen toiminnan ja tilan tutkimisloikoutta, vaikka mainittunlaisesta oikeudesta oli nimenomaan sovittu Opiston ja s. s. järjestön välillä Smithvillen edustajakokouksessa. Paitsi tätä on opistoyhtiön johtokunta monella muullakin tavalla uhmannut s. s. järjestöä vastaan, esimerkiksi Wm Risto-nimisen henkilön lähettämällä asioimismatkoille ja asioimistoimensa ohella vaikuttamaan s. s. järjestön toiminta- ja tarkotusperusteita horjuttavasti.

Tämä edustajakokous lausuu, että s. s. järjestö ei ole millään tavalla vastuunlainen Opiston laajentamisen aiheuttamista veloista, eikä Opiston taloudellisesta tilasta muutoinkaan, ja erityisemmin tahtoo alleviivata sen seikan, että jos kuka tahansa yksityinen taikka yhdistys menettää varojansa usein ennustetussa Opiston taloudellisessa romahduksessa, lankeaa siitä vastuunalaisuus opistoyhtiön johtokunnalle ja niille opettajille, jotka kysymyksenalaista laajentamista kaikista vastavälitteistä huolimatta ajoivat ja luottamustansa väärin käyttämällä uskottelivat laajentamisesta koituvan taloudellisia ja aatteellisia etuja Amerikan suomalaiselle työväenliikkeelle, vaikka selvästi osotettiin, että laajentaminen välttämättömästi johtaa siihen esiantilaan, että ylivoimaiset ponnistuksetkaan tuskin voisivat pelastusta tarjota.

Paitsi taloudellista umpikujaa, oli laajentamisesta myöskin seurauksena voittamaton opettajapula, josta selkasta näykki ennen laajentamisen toimeenpanemista voimakkaasti huomautettiin, tunnettua kun oli, että Amerikan suomalainen työväenliike on köyhä opettaja-ammattilaisista, eivätkä muut voi opettajatoimessa kunnollisesti vertua. Ne aniharvat suomalaiset puolueoverit, jotka pystyvät hoitamaan opetustyötä, tarvitaan käyttää etuudessa sanomalehdistömme ja kirjallisuutemme palveluksessa laajeneville joukoille hyötyä tuottavasti.

Edustajakokous myöskin merkitsee, että mitä Opiston vetukseen ja eritoten vaikutukseen tulee, on se viimeksi mainittu vuosina tärkeissä pääasioissa polkenut sosia-

listipuolueen perlaatteista, ohjelmasta ja tarkoituksesta sekä järjestelmällisesti lietsunut erimielisyyksiä s. s. järjestön keskuuteen, joka on päivääkin selvemmin ilmenyt tälle edustajakokoukselle järjestörettelöitämme käsiteltäessä ja niiden suhteen todistuksia esitettäessä.

Edustajakokous lausuu edelläolevaan nojaten vakavan epäluottamuksen Opiston opettajistolle, virkallijoille ja johtokunnalle toimintansa johdosta tämän ja Smithvillen edustajakokouksen väliajalta.

Opiston odelleen pitäminen järjestömme laitoksena järjestöme arvoa ja vaatimuksia vastaavasti, siihen laajuuteen vietyä missä se nyt on, on ylivoimainen ponnistus niin taloudelliseen puoleensa kuin opetustointaankin nähden, jonka johdosta ja siihenkin nähden kun Opistoyhtiön taholta ei ole pienimmälläkään tavalla osotettu taipuvaisuutta alistua järjestömme tahtoon, päättää tämä edustajakokous lopullisesti luopua opistoyhtiön kontroleeraamisyrityksistä ja kehottaa niitä järjestöme kuuluvia suomalaisia sosialistiosastoja, jotka omistavat osakkeita opistoyhtiössä, vaikuttamaan siihen suuntaan, että opistoyhtiön ei enää sallittaisi ottaa semmoisia rahalainoja, joista ei voida antaa pätevää takausta ja vaihtamaan mahdollisimman tarkokkaasti opistoyhtiölle rahalainoja antaneitten puolustoverien etuja, vaikka edustajakokous käsittääkin, että niiden yksityisten, jotka lainasivat rahaa opistoyhtiölle laajentamistarkoituksessa, täytyi nähdä, ettei lainojen tueksi saatettu esittää taketta siitä, että s. s. järjestö vastaa niistä, jos opistoyhtiö ei niitä mahdollisesti vastaamaan kykene.

F. J. SYRJÄLÄ, THEODOR OLSON, EEMELI PARRAS,
F. F. BROMAN, GUST. PURSI.
(Agitatsioonivaliokunta.)

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

RAHA-ASIAINVALIOKUNTA esitti seuraavan päätöslause-ehdotuksen:

RAHA-ASIAIN VALIOKUNNAN LAUSUNTO TILIEISTÄ
TAMMIKUUN 1 PÄIVÄSTÄ 1914 — ELO-
KUUN 14 PÄIVÄÄN 1914.

Raha-asiaain valiokunta on tarkastanut kaikki toimeenpanevan komitean valitseman tilintarkastajien vuosineljänneksittäin antamat lausunnot, jotka ovat toimeenpanevan komitean pöytäkirjoihin merkityt. Näistä lausunnoista ilmenee, että kaikista maksueristä on olemassa asianmukaiset kuitit, jotka osottavat kirjoihin merkityt erät todellisten kuittien kanssa yhtäpitäviksi.

Olemme myöskin tarkastaneet yksityiskohtaisesti kirjoista eri kulunkititit ja olemme huomanneet niistä maksueriä vuosien 1912 ja 1913 ajalla, jotka eivät ole tulleet illeissä näkyviin ja jotka osoittavat tavallaan harkitsematonta rahavarojen käyttöä. Sellaisina mainitsemme: 1:si John Kolun lähettäminen Kuparialueelle siellä on

van lakon aikana. Tästä johtuvat kulut nousevat \$129.49, josta rahasta tietääksemme ei ole ollut vastaavaa hyötyä. 2:ksi. Myöskin pidämme kokonaan harkitsemattomana tekona Kolum lähettämisen Negauneen rettelöitä selvittelemään, sillä ainakin jälestäpäin osottautui, että Kolu ei ollut sopiva henkilö tähän toimeen, sillä hänestä saivat "radikaalimme" asean käteensä järjestömme kustannuksella. Kuluja tästä aiheutui \$71.95. 3:ksi. Toimeenpanevan komitean harkitsemattomuutta raha-asoiden hoidossa myöskin osoittaa se, että kun viime joulukuussa Työmiehen virkailijoiden oli turvaannuttava toimeenpanevan komitean apuun lakimiehen hankinnassa Työmiehen puolustuksessa, niin toimeenpaneva komitea lähetti tietääksemme avoimilla käsillä kustannuksiin nähdessä lakimies Christensenin Chicagosta, joka jo oli heille tunnettu äärettömän kalliista kustannuksista. Tuosta leikistä on jo maksettu sanotulle lakimiehelle \$1385.00 ja maksamatta sanotaan vielä olevan yli neljä sataa dollaria, joka kaikki on lopulta joutunut Työmiehen varoista maksettavaksi. Myöskin saman jutun yhteydessä on maksettu Savelalle \$30.00 ja Marttilalle \$10.00 matkakustannuksina, joista ei ole ollut vastaavaa hyötyä. 4:ksi. Sihteerin apulaisina konttoritehtävissä on ollut tapana pitää henkilöitä, jotka eivät ole olleet tehtäviensä tasalla. Tähän ei ole ollut syynä pyrkimys pieniin kustannuksiin, vaan on siihen täytynyt olla muut vaikuttimet. Tällaisina henkilöinä mainitsimme J. Kolum, Salmenojan ja Tuokkolan. 5:ksi. Myöskin olemme tulleet huomaamaan, että keskipölyn agitatsioonivaroja on väärin käytetty maksamalla duluthilaisen erotetun komitean lähettämän agitattorin Aku Rissasen kustannuksia \$35.00, mutta saatuamme tietoomme, että tuo varojen väärinkäyttö on tapahtunut silloisen sihteerin J. W. Sarlundin miellivaltaisella teolla, ilman toimeenpanevan komitean suostumusta, pidämme asian vielä avonaisena ja tämä edustajakokous velvoittaa toimeenpanevan komitean perimään tuo summa takaisin silloiselta sihteeriltä. 6:ksi. Sopimattomana menettelytapana pidämme sen, että kirjanpito-kirjojen kustantamisessa, jotka ovat tulleet maksamaan lähes \$2000.00, ei ole kustannusarvioita edes tiedusteltuakaan mitään puoluelikkeeltämme. Siinä on maksettu ainakin \$300.00—\$400.00 voiton muodossa porvarelle, joka olisi voitu mahdollisesti säilyttää omille liikkeillemme.

Nyt on myöskin noin \$1300.00 varoja kiinni näissä kirjoissa, jotka varat on pitänyt siirtää jostakin toisesta rahastosta, kuten edustajakokousrahastosta y. m. Kokouskumminkin hyväksyy näiden kirjojen kustantamisen eikä siis syytä toimeenponevaa komiteaa siitä, että se on suluttanut edustajakokous- y. m. varoja tähän tarkoitukseen, jossa niitä nyt on kiinni. Kokous ottaa huomioon sen seikan, että nyt on meillä ylimääräinen edustajakokous, jonka pitämisestä ei toimeenpanevalla komitealla ole ollut tietoa silloin kuin rahat ovat tähän tarkoitukseen kiinnitetyt. Mahdollisesti kahden vuoden kuluttua, jolloin edustajakokous tullee pidettäväksi, nämä kirjat ovat

rahaksi muuttuneet, joten silloin ei tulisi kysymykseen muistutukseen antaminen edustajakokouksen rahojen väärinkäytöstä.

Tulevaisuuteen nähden raha-asian valiokunta ehdottaa:

1:ksi. Että vuotuiset tilikertomukset, jotka edustajakokoukselle esitetään, olisivat myöskin tilintarkastajien tarkastamat, eivätkä vain sihteerin toimintoja peljännesvuosittain tehdyistä tileistä, jotka ovat toimeenpanevalle komitealle tilintarkastajien lausuntojen kanssa esitetyt. Näin ollen saadaan varmuus tilikertomusten todellisuudesta ilman kokouksen ajalla vertailua neljännesvuosiraportteihin ja kirjoihin.

2:ksi. Viime vuoden tilikertomuksesta selviää, että vuotuiset tulot ovat nousseet pyöreissä numeroissa saannottuna \$50,000.00. Siis rahanvälitys virastossamme on kasvanut kokolailla laajaksi. Seuraus on, että konttoritehtäviä olisi myöskin järjestettävä vastaavalle kannalle. Kirjanpito ja tilientarkastus tuloihin nähden on kovin alkuperäisellä kannalla. Se on ollut varmaa, mutta suuriloista. Nykyinen tapa on ollut omiaan plentä ilkevalhtoa varten silloin, kun sihteeri on yksistään tehnyt kaikki konttoritehtävät. Nyt ovat asiat muuttuneet ja siksi edustajakokous kehoittaa toimeenpanevan komitean ostamaan järjestölle uudenaikaisen kassaregisterin, jonka kautta kaikki postissa lähetetyt rahavarat voidaan viedä ja että käytäntöön otetaan kassaregisterin kuittien virallisina pitäminen. Täten voidaan kontrolloerata kassa ja järjestää konttoritehtävät liikettämme vastaavalle kannalle vähemmällä työllä.

Näiden muistutusten ja tolvomusten perusteella päättää edustajakokous myöntää toimeenpanevalle komitealle ja sihteerille tilivapauden.

Raha-asian valiokunta:

MATTI TENHUNEN,
J. F. SÄRKINEN.

J. SUOMINEN,
THEODOR OLSON.

K. NISSINEN.

Hyväksyttiin sellaisenaan kokouksen päätökseksi 35 äänellä 7 ääntä vastaan.

RAHA-ASIAN VALIOKUNTA ehdotti vielä seuraavan lausunnon:

EDUSTAJAKOULUSVARAT.

Tämän ylimääräisen edustajakokouksen kulut tulevat vaatimaan 50 sentin ylimääräisen jäsenkohtaisen verotukseen. Näitä varoja ei ole etukäteen kerätty, vaan on otettu lainoja tätä tarkoitusta varten. Varat ovat lainatut vuoden 1916 edustajakokousta varten viimeisten kahden vuoden ajalla perityistä varoista ja loput omistolta ja yksityisiltä, myöskin Työläisten Luottoyhdistykseltä Fitchburgista.

Näiden lainojen suorittamiseksi edustajakokous päättää kantaa kaksi 25 sentin ylimääräistä verotusta kah-

den vuoden ajalla. Ensimmäinen 25 sentin ylimääräinen verotus olisi kannettava nyt heti näiden yksityisten ja osastojen lainojen suorittamiseksi. Toinen 25 sentin verotus on perittävä ennen vuoden 1916 edustajakokousta, jolla varoilla suoritetaan silloin vuoden 1916 edustajakokous rahastoon sieltä nyt lalmattu summa.

Raha-asian vallokunta.

J. SUOMINEN, MATTI TENHUNEN, K. NISSINEN,
THEODOR OLSON, J. F. SÄRKINEN.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA esitti kokoukselle seuraavan lausunnon

**S. S. JÄRJESTÖSTÄ EROSSA OLEVIEN OSASTOJEN
EDUSTAJAIN ESIINTYMISOIKEUDESTA:**

Tämän kokouksen toisena istuntopäivänä esitettiin työjärjestysvallokunnalle koneella kirjoitettu, allekirjotamaton kirjelmä, jossa vaadittiin tässä kokouksessa esiintymisoikeutta Leo Laukille, J. W. Sarlundille, A. Öhrnille, J. Kiviniemelle ja K. Holmille. Työjärjestysvallokunta ehdotti ja tämä edustajakokous hyväksyi ehdotuksen, että mainittu kirjelmä ei anna alihetta käsitellä mainituille henkilöille esiintymisoikeuden myöntämiskysymystä, koska se ei ole virallinen, vaan jos mainitut henkilöt esittävät todellisia valtuuksia jollakin semmoisilla joukkokunnilla, joilla mahdollisesti on tälle kokoukselle esitettäviä asioita, myönnetään heille oikeus esiintyä tämän edustajakokouksen edessä.

Vastoin tätä päätöstä, yritti Leo Laukki ottaa puheenvuoron omin valloin, jolloin puheenjohtaja V. Boman keskeytti hänet ja esitti kokouksen tekemän edellämäinnetun päätöksen.

Kansallisspuolueen sihteeri Lanfersiek ehdotti, että tämä edustajakokous vaatii Leo Laukin y. m., jotka haluavat edustus-oikeutta tässä kokouksessa, vastaamaan kysymykseen: tunnustavatko he tämän kokouksen viralliseksi s. s. järjestön edustajakokoukseksi. Ehdotus hyväksyttiin ja aslanomaisille annettiin alkaa seuraavaan aamuun mennessä antaa vastauksensa kirjeellisesti.

Vastauksen saatuaan käsitti työjärjestysvallokunta ja valtakirjakomitea että vastauksen ensimmäisessä osassa tunnustetaan kokouksen laillisuus s. s. järjestön osastojen edustajana ja ehdotti tähän käsitykseensä nojaten Leo Laukille y. m. esiintymisoikeuden myöntämistä. Mutta kun vastauksessa oli kolme asiaankuulumatonta osaa, velvoitti työjärjestysvallokunta puheenjohtajan kysymään, tarkottavatko vastaajat niillä vähentää vastauksensa asiallista osaa, josta lopullisesti riippuu työjärjestysvallokunnan ehdotuksen päätettäväksi alistaminen. Leo Laukki selitti, että tämä edustajakokous on ainoastaan niiden s. s. järjestön jäsenten edustajakokous, jotka ovat otaneet osaa edustajain vaaliin ja sitä heidän vastauksensa tarkoittaa. Kokous päätti vielä myöntää kaksi minuuttia aikaa Leo Laukille y. m. antaakseen lopullisen

suullisen tulkinnan vastauksensa sisällöstä. Kahden minuutin kuluttua selitti yksi vastauksen allekirjoittajista kaikkien puolesta, että kirjallinen vastaus on kaikki mitä he tähän asiaan sanovat.

Tämän jälkeen päätti kokous hyljätä mainittujen henkilöiden antaman vastauksen ja päätti tehdä kansallisen sosialistipuolueen toimeenpanovan komitean tutkijakomitean jäsenille kysymyksen, haluavatko he kuunnella tämän kokouksen edessä Leo Laukin y. m. esityksiä s. s. järjestön riita-asiasta, johon komitean jäsenet vastasivat myöntävästi.

Edustajakokous päätti luovuttaa mainittujen henkilöiden yhteisesti käytettäväksi kolmen tunnin ajan-asiointensa esittämiseen tutkijakomitealle tämän kokouksen edessä.

Työjärjestysvaliokunta.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

M. HAIL oli jättänyt työjärjestysvaliokunnalle ehdotuksen, että tämä kokous päättäisi Smithvillen kokouksen päätöksen toimeenpanosta Lapatossu- ja Väkeleukajutussa ja toiseksi, että kokous päättäisi mielin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä järjestölle kuuluvan asiapaperien saamiseksi erotetulta keskipiirin piirikomitealta.

Työjärjestysvaliokunta ehdotti, että Lapatossu- ja Väkeleuka-juttua ei otettaisi esille kokouksessa.

Kokous hyväksyi työjärjestysvaliokunnan ehdotuksen 32 äänellä 9 ääntä vastaan.

Asiapaperiitten perimisen ehdotti työjärjestysvaliokunta jätettäväksi nykyisen keskipiirin piirikomitean ja t. p. komitean toimeenpantavaksi.

Hyväksyttiin.

Työjärjestyksessä seurasi:

SUHTAUTUMINEN TALOUDELLISIIN JÄRJESTÖIHIN.

Sihteeri luki seuraavat kysymystä koskevat alustukset ja lausunnot:

Itäpiirin piiritoimikunnan alustus.

Nykyinen työväen poliittinen ja ammatillinen liike ovat syntyneet yksityiskapitalismin tai kapitaalksi muutuvan yliarvon oikeudettomuudesta. Uniolike ajaa työväen olojen parantamista nykyisen järjestelmän piirissä kohottamalla työpalkkoja, lyhentämällä työpäiviä, ja jokaisessa maassa, missä uniot tulevat kyllin voimakkaiksi, ryhtyvät ne lainlaadinnan avulla vaatimaan työväen suojelulakeja työtaturmia vastaan, alinta palkkamääräystä, laissa määrättyä työpäivää, tapaturma- ja vanhuuden vakuutusta, vieläpä valtion omistusoikeuttakin luonnollisiin rikkauten lähteisiin ja tuotannon välineihin ja lopulta suoranaisesti kannattamaan sosialistipuolueen vaatimuksia.

Työväen sosialistinen poliittinen liike tarkoittaa kapitalismin, palkkajärjestelmän ja luokkayhteiskunnan pois-

taamista, varallisuuslähteiden ja tuotantovälineitten yhteiskunnan hallintovaltaa käyttävän valtion haltuun ottamisen kautta.

Liittämällä koko työväenluokan yhteen poliittisen ja taloudellisen liikkeen siteillä; muodostuu tästä vallankumouksellinen voima, jonka ytimenä ovat sosialismin periaatteet, ja luokkavoiman käytännöllisenä ilmaisuna socialistipuolue, joka hetken taistelujenkin yli aina pitää silmällä työväenluokan taistelun lopullista päämäärää, kapitalistisen luokkavallan kukistamista. Vaikkakin union ja socialistipuolueen pyrkimys tähtää samaan päämäärään ja olojen pakosta täytyy toimia yhdessä, niin molemmilla on eri tehtäviä, jotka menestyäkseen vaativat itsenäistä olosuhteiden soveltuvaa työskentelymenetelmää: työn jakoa. Unioniike järjestää teollisuustyöläisiä taistelemaan palkankorotuksen, lyhemmän työpäivän y. m. puolesta, työläisluokan poliittinen puolue taistelee koko työväenluokan yleisempien etujen puolesta, pitäen yksityisomistuksen poistamisen lopullisena päämääränään. Tämä työväenliikkeen molempien toiminta-haarojen käytännöllisten tehtävien erilaisuus on pakottanut itsekunkin maan socialistipuolueen määräämään suhteensa unionijärjestöihin ja niiden toimintaan nähden.

Yhdysvaltain socialistipuolue määritellesään suhteensa unionijärjestöihin on päättänyt kannattaa unioniin järjestymistä ja yhtelätoimintaa unioni liikkeen kanssa, mutta samalla on päättänyt, ettei socialistipuolue sekaannu unionin sisäisiin asioihin ja taistelumenettelyihin. Seikka, mikä Yhdysvalloissa socialistipuolueelle tekee tämän suhtautumisen ristiriitaiseksi, on täällä toimiva vanhoillinen American Federation of Labor ja Industrial Workers of the World-nimellä aika-ajoittain toimiva syndikaalinen unioni liike kuin myös se, että Yhdysvaltain socialistipuolue on jo merkittävä tekijä yksistään rahaväestönsä lakkotaistelussa taistelua käyvän unionin tukemisessa.

Vankku ja vanhin unionijärjestö on A. F. of L. Siihen kuuluu mitä vanhoillisimpia unioniliittoja, kuin myös sosialismin periaatteet hyväksyviä liittoja, kuten "Yhdistyneet Hiilenkalvajat" ja sosialismin periaatteet hyväksyvä "Lännen Kalvosmiesten Liitto" y. m. A. F. of Labor'in vanhoillinen yrkäliikeliike kyllä vielä pitää hallitusohjelmia käsissään, mutta jäsenistö, olosuhteitten pakottamana, muuttuu aina enemmän ja enemmän socialistiseksi ja jäsenistön vaatimuksia ajaessaan joutuu liitto ja liiton hallinto poliittiselle tiellekin vastakkain porvaripuolueiden kanssa. Sekin jouduttaa liiton uudistumista.

I. W. W. on syntynyt muutamien A. F. of Laborin vanhoillisuuteen kyllästyneiden radikaalien työväenliikkeen toimasta. Väittämällänsä "todellisella unionijärjestimellä", suurlakolla, poliittisen toiminnan hyökkäyksellä, sabotaasilla ja kilpailulla vanhojen unionijärjestöjen kanssa taivaltaa I. W. W. kapeata tietänsä. Se on toisaalta ajan kerännyt jyrkän reformi- ja poliittisvasien toimintansa kannattajakseen kirjavan työväen järjestöjen mukana pysyttelevän irtolaisjoukon. I. W. W:n lämpimän siiven alla toimivat nykyisin socialistipuolueen en-

tiset ja nykyiset vastustajat, kuten talivuosina "impossibilistiksi" kutsutut ja nyt ranskalaisen tapaan "syndikalistiksi" kutsutut. Osa Socialist Labor Partyn jäsenistä odotellen kurjistumisesta johtuvaa äkkiryöstystä, niin ikään kulkee I. W. W.-n merkeissä. Puhtaasti onia etujaan ajava "Chicagon ryhmä", jonka jäsenet kal suureksi osaksi kuuluvat "visselissä tarkoituksissa" sosialistipuolueeseen, ovat saaneet suurta huomiota osakseen kelloittelemalla sosialistipuolueen tärkeisiin luottamustöihin. Monia muita vielä hämäämpää voimia näyttää olevan heidän yhteydessään, sillä viimeisten kansallisaalien valmisteluissa ilmeni heidän taholta olleen suosiollisuutta "Bull Moose"-kiikille, kuin myös viime I. W. W.-n konventsinin edustajissa vallitsi se "käsitys", että täytyy vartavaan ryhtyä I. W. W.-n taholta sotkemaan Milwaukeeen sosialistien toimia. Yhdysvaltain sosialistipuolueen ja s. s. järjestön päätökset suhtautumisestaan unioniin, ovat v. 1912 s. s. järjestön edustajakokouksen pöytäkirjassa, siv. 325. Päätös sinänsä on luonnollinen ja oikea sillä ajatuksella, ettei sosialistipuolue sekaannu unionijärjestöjen sisäisiin asioihin ja niin ollen myös unionin tärkeämpään toimintaan, vain lakkotapauksissa muutoin kaikilla keinoilla auttamalla lakkojen onnistumista. Päätöstä on ollut helppo noudattaa entisalkoina ja etenkin englanninkielisten keskuudessa, joissa unionistien auttaminen on toimitettu yleisten komiteain ja osastojen kokousten myötätuntolausemilla. Mutta meillä suomalaisilla ja samoin tulee englanninkielisillekin käynnään, on asia muuttunut kokonaan toiseksi. Meidän lakkoavustuksiksi lähettämämme kymmenet tuhannet dollarit ovat jo apu, joka ei ole sama kelle lakkoja johtavalle unionilittolle ne rahat annetaan.

Union ja poliittiset taistelut, taisteluja johtavat liitot ja puolueet ovat vakavamerkityksellisiä, historiaa luovia tekijöitä. Amerikan työväenliikkeen kehityskulun ymmärtäen sosialistipuolueen jäsenet voivat rahallisesti auttaa ja toiminnallaan tukea vain niiden unionilittojen toimintaa, jolla on edellytyksiä johtaa nykypäivien suuria työtaisteluja eikä missään tapauksessa antaa tukeensa sosialistipuoluetta vastustavalle ja poliittista toimintaa periaatteensa hylkivälle, syndikalistiselle, kilpailtavalle unionihumpuukille.

Jos katsomme kuluneita vuosia vain täällä idässä, niin heti huomaamme minkä verran on voitu pysyä suorasti puoluepäätöksiensä kannalla unioniin nähden Lawrence'n, Mass., kutomotyöläisten fakkon johti I. W. W. itse lakko osittain voitettiin, mutta lakon rahapuolen suorittivat sosialistipuolueen osastot ja vanhoilliset unionit ja lakkoasian esille tuleminen kongressissa sai aikaan sosialistipuolue. Lakkorahastoa jäljelle, mutta perästäpäin on väitetty hyvin tunnetun I. W. W.-n johtomiehen taholta, että noita varoja on käytetty I. W. W.-n chicagolaisten johtajain taholta kokonaan toisiin tarkoituksiin kuin mitä varten rahat oli sinne lähetetty. Työläisten järjestämisen lakon perästä Lawrence'ssa jäi I. W. W. kokonaan tekemättä, joka muutoin ei näy ku-

Iuvankaan täällä toimivan I. W. W.-n tarkoituksiin. I. W. W. johtamien lakkojen nousu- ja kukoistusaikoina oli lakkoja, joita I. W. W. oli johtamassa, Lowellin, Mass., kutomotyöläisten ja Akronin, Ohio, kummityöläisten lakko, (josta perästäpäin on selvennyt, että se kokonaan suoranaisesti provosoiettiin lakonjohtajien taholta), sekä Little Fallsin, N. Y., tarjollijain ja parturien lakot New Yorkissa ja Bostonissa, y. m., päättyen tämä I. W. W. lakkojen johtokausi Patersonin silkkityöläisten lakkoon. Ei kukaan voi väittää, etteikö kaikissa noissa palkoissa olisi ollut syytä taistella lakolla parempia olosuhteita. Mutta vähääkään edeltäpäin järjestämättä, alnoastaan kihottamalla aivan yarattomat työläiset lakkoon, voivat ne kestää vain lyhyen ajan ja tämänkin suuremmaksi osaksi sosialistiosastojen avustuksella. Mutta nyt jo limeni seikka, ettei puolueosastojen taholta oltu herkkiä auttamaan, sillä apuun vedottiin liian usein. Osastot kyllä auttoivat alussa Patersonin, N. J. lakkoa, mutta pitempi tuntuva avustus loppui ja tämän lakon epäonnistuminen lamautti I. W. W.-n näkyvän työn tällä kertaa. Mutta nyt he ovat vahvistelleet asemiansa, ryhtyneet ankaraan taisteluun New Yorkin sosialistista toimintaa vastaan, syyttämällä nuun muassa New York Call'ia lakon avustusuuilisten kieltämisestä lehden palstoilla ja siten suoranaisesti syyttämällä Call'ia Patersonin lakon häviämisestä.

I. W. W.-läisten viimeaikaiset mellastukset Buttesassa, Montanassa, jossa ne ovat toimineet suoraan kaivoskapitalistien palkkaamina käytyreinä murskatakseen Lännen Kaivosmiesten, Liiton, ovat todenneet sen mikä on ollut hyvin yleisenä käsityksenä I. W. W.-stä Akronin, Ohion, lakon jälkeen, että sen toimeenpanemilla lakkotaisteluilta ei olekaan muuta tarkoitusta kuin saada lakkoja toteuen, joiden avulla se voi murskata työläisten järjestäytymishankkeet. Ja samalla lakkotaistelujen aikana kasvattaa poliittisvastaisista henkeä lakkolaisiin ja eritoten mustata sosialistipuoluetta ja uskotella työläisille, että sosialistinen hallinto on kykenemätön hoitamaan yleisiä kunnallisasioita. Siitä on todistuksena I. W. W.-läisten menettely Buttessa, Montanassa, jossa he ovat kihottaneet niin vahvan sosialistivastaisen mielipiteen, että on yritetty saada äänestysalotetta sosialistisen majurin, tov. Duncan'in virastaan takaisin kutsumiseksi, sen tekosyy'n perusteella, että hän ei ole kyennyt pitämään järjestystä yllä kaupungissa I. W. W.-läisten mellastusten aikana, jolloin erikoisesti provoseraamalla yritettiin saada aikaan, että palkalle kutsuttaisiin valtion sotaväki murskaamaan järjestyneitten työläisten rintaman ja lyömään alas sosialistinen kaupungin hallinto. Heidän päämääränsä parhaimpana todistuksena on se, että työläisten "Gibraltari," Butte, on nykyään avonainen työpaikka ja mahtava työläisten järjestö on murskattu. Sosialistipuolueella ei voi olla mitään yhtäläisyyttä sellaisen liikkeen kanssa kuin on I. W. W., joka päämääränsä saavuttamiseksi turvautuu sellaisiin tekoihin kuin mitä ovat edellä mainitut teot, jota vielä lisäksi Lautelan yrittys murhata kaupungin majuri Butte'ssa mellas-

tavan I. W. W.-läis-syndikalistisen liiton voimaantamiseksi.

Erityisenä syndikalistien kilpailukenttänä on ollut New Yorkin englanninkielinen puoluetoiminta, etenkin New Yorkin paikallisyhdistyksen keskuskomitea. Samalla tavalla on nähtävänä Massan valtion valtiokomiteassa, jossa se samainen syndikalistinen alus on koettanut saada valtiokomiteaa haltuunsa ja voidaan mainita, että tämän syksyisin valtion vaaleihin nähden nousi tämä kopla kanta niin määräväksi, että se meni yläpuolelle valtiokokouksen, asettamalla mieleisensä kuvernöörin ehdokkaan Massan valtioon sosialistipuolueen tiketille, jättämällä pois listalla valtiokokouksen nimittämisen ehdokkaan, vaan muutamien omien keksimänsä juttujen perusteella. Samallaista juttuja näkyi toisissakin idän valtioiden valtio- ja paikallisyhdistyksen puoluejärjestöissä. Näitä esimerkkejä olemme maininneet sitä varten, että näemme mielin holtittomuuteen ja sekamelskaan sellainen kaiken kanssa kilpaileva unionilike joitain.

Suomalaisen sosialistijärjestön keskuudessa suunta-riidoissa on aina vedottu edustajakokouksen päätöksiin ja selitetty, että puolueen puolelta ei saa erityisesti vastustaa I. W. W.-n toimintaa, vaan täytyy auttaa ja tukea sen selvästi puoluevastaista toimintaa. Tämä syndikalistien sosialistista vastaan kilpaileva ja järjestymättömyydellä järjestymistä vastaan tappeleva suunta unionilikkeen alalla, on sekoittanut s. s. järjestön jäsenen puoluekäsitellessä. Seurauksena näemme, puhumattakaan erikoisesti keskipiiristä, että koko s. s. järjestössä on tapahtunut repeämä ja työväestö on saatu hylkiälle kannalle omiin sanomalehtiinsä nähden, kuten on tapahtunut Työmiehen suhteeseen. Tappelu katkenneissa työväestön järjestöjä vastaan on tullut alvan ilmeiseksi kaikkialla, eritoten Lännen Kaivomiesliitto, joka on tunnettu edisysmieheksi työväestön unionijärjestöksi, on joutunut näiden rähisiäjäin erikoiseksi vihan esineeksi. Keskipiiristä päin on erikoisella voimalla keitetty syndikalistiautua itäläisiä. Ensimmäinen yritys W. Risto suoralla kaadolla pyörytti itäläiset, mutta ei onnistunut. Toisella kerralla Y. Sirola hienosti, akateemisesti, klerrollen ja kaarrellen, tehden kauniita käännöksiä, lyöden kuitenkin lopulta päänsä seinään. Kolmannella kerralla taas W. Risto Työväen Opiston lähettämänä s. s. järjestön toimeenpanevan komitean avustuksella yritys iskeä itäpiiriin järjestön säpöleiksi ja väkivallalla puistella itäläisiä. Täten suuntaajapakat ovat viireillä kautta linjan koko järjestön keskuudessa, väittely jatkuen sanomalehtien välillä ja kokouskinasteluna. Mutta eipä puutu oireita, ettekö sillä, jos se jatkuu yhä edelleen, ala olla jo vaikutuksella järjestön taloudessa ja hyvinkin tärkeissä sisäisissä järjestämistyömenettelyissä. Astoiden näin kehittyvä olemme pakolliset ratkaisemaan kysymyksen, onko meillä sosialistipuolueen jäsenillä mitään syytä raholla tai toiminnalla avustaa kilpailevaa unionismia, sosialistipuolueen periaatteita ja poliittista toimintaa vastaan taistelevaa I. W. W.-nimellä toimivaa syndikalistista joukkoa?

Syndikalistisen suunnan leveneminen Yhdysvaltain työväenliikkeessä on seurauksena untolliikkeen vanhoillisuudesta ja saamattomuudesta työväen olojen parantajana. Trustipääoman ja hallintovallan pakottamana joutuvat vanhoilliset unionit, kuten jo edellä olemme viittaneet, uudistumaan niin hyvin taloudellisesti kuin poliittisilkin menettelyihinsä nähden. Selvittyneenä entisestä uskostaan, työn ja pääoman yhteisistä eduista, ovat unionit huomanneet selsovansa jyrkästi vastakkain. Näin on niin sanotuissa vanhoissa unionissa jo pitkälle kehittynyt itsenäisesti olosuhteita arvosteleva luokkatointinta alulla. Vanhat unionit lakkorahastoineen, suurine jäsenmäärineen ja vaikutusvaltoineen, ovat saaneet vuosi vuodelta aina suuremman tuoton ja kannatuksen laajoilta työläskerroksilta. Jäsenmäärät nousevat, liitot kehittyvät teollisuuksittain keskittyviksi suuriksi, koko teollisuusaloja käsittäviksi järjestöiksi. Tämän kehityksen rinnalla on aina aikajoittain I. W. W.-nimellä rimpulleva joukko koettanut perustaa kilpailevaa unionisnia. Mutta epäonnistuneensa sando kannattajia itselleen ammattijärjestöpiireistä, ovat i. w. w.-läiset tunkeutuneet sosialistipuolueeseen ja puolueen avonaisen ja kansanvaltaisen toimintamuodon ja vaikutusvallan turvissa ryhtyneet puolueen kustannuksella ajamaan puolueperiaate- ja ohjelmavastaisia oppejaan. Tähän puolueen menestystä häiritsevään toimintaan nähden meidän on tehtävä selvitä pesäero.

Edellä olevaan nähden esitämme s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle:

Koska s. s. järjestö Yhdysvaltain sosialistipuolueeseen kuuluvana ei voi toisinpäittää kuin mitä on yleispuolueessa tästä menettelytapakysymyksestä jo päätetty, niin kokous selittää sosialistipuolueen päätöksen mukaisesti unioniin suhtautumista, ja toteaa niin sanottujen vanhoillisten unionien piirissä tapahtuvan teollisuuden kehityksen mukaisen unionijärjestökehityksen, kuin myös järjestön esillä käytännöllisessä toiminnassa tapahtuneen I. W. W.-läisen suunnan julkisen vastustamisen lisäksi, kokous selventää syndikalistisen järjestämisen ja talustelumenettelytävät ja tutkii minkäverran siinä löytyy edellistä olosuhteisiin sopivaa unionitoimintaa. Samoin selvittää s. s. järjestön ylimääräinen edustajakokous toimeenpanevan komitean erikokoisesti selostamaan yleispuolueen kokoukselle kahta seuraavaa tulkintaa tästä kysymyksestä. Ensimmäinen niistä on puoluekonventsiolin lausunto jonka se on lausunut Indianapolin konventsiolissa suhteistamme taloudellisiin järjestöihin, ja toinen niistä on Amerikan sosialistipuolueen peruslaissa löytyvä lauseen luvun 6:des pykälä. Liitämme ne tähän mukaan erikokoisesti huomioon otettavaksi:

Indianapolin konventsiolin päätös kuuluu seuraavasti:

"Valtiollinen järjestö ja taloudellinen järjestö ovat näitä välttämättömiä talustelussa työväenluokan vapauttamiseksi. Mitä sopuisointuisampain suhteitten täytyy vallata näiden kahden työväenluokan liikkeen voimain, sosialistipuolueen ja työväen unionien välillä.

"Yhdysvaltain työväenliike on viime vuosina ilmeellisesti edistynyt kaikilla tahoilla. Se on alituisesti kasvanut jäsenmäärältään ja on ulottunut ammattihin ja teollisuusaloille, jotka ennen olivat järjestyttömiä. Se on useissa tapauksissa keskittänyt voimansa ja lisännyt voimaperäisyyttään sulattamalla sukulaissammatteja liitoksi ja teollisuusunioiksi. Monet unionit ovat nyt avanneet kokouksensa ja sanomalehtensä työväenluokan tärkeiden yhteiskunnallisten ja valtiollisten kysymysten pohdinnalle ja ovat hylänneet National Civic Federationin edustaman turmelevan politiikan. Järjestyneissä työläisissä nopeasti kehittyvä valistunut ja taisteleva luokkatietoisuus.

"Tämän kehityksen todellisuudessa todistaa se kasvava katkeruus, jolla järjestyneet kapitalistit käyvät soitaansa unionia vastaan. Tämä parannettu taloudellinen järjestö ei ole abstraktista teoriaa, vaan kasvaa se palkkatyöläisten jokapäiväisessä luokkataistelussa saamista kokemuksista. Ainoastaan nuo, jotka todella ovat taistelussa ammateissa ja teollisuusaloilla, voivat ratkaista järjestysmuotoa koskevan kysymyksen.

"Sosialistipuolue siis varmentaa sen kannan, joka sillä on ollut järjestyneen työväen liikkeeseen nähden:

"1. Että puolueella ei ole oikeutta eikä haluakaan sekaantua mihinkään riitoihin, joita saattaa olla työväen unioniliikkeessä kysymyksistä, jotka koskevat järjestysmuotoa tai teknillisiä toimintamenetelmiä teollisuustaloudessa, vaan uskoo näiden kysymysten ratkaisun työväenjärjestölle itselleen.

"2. Että sosialistit kiinnittävät työväenunioissa olevien veljensä huomiota järjestyttömiin järjestämistehtävien erikoiseen tärkeyteen, erittäinkin siirtolaisten ja ammatittaidottomien työläisten, jotka ovat suurimmassa järjestyssuojeluksen tarpeessa ja jotka tulevat muodostamaan suuren vaaran järjestyneen työväen edistyksele ja hyvinvoinnille, jos heidät jätetään huomiotta-matta.

"Sosialistipuolue on aina valmiina yhteistoimintaan työväenunionien kanssa järjestyttömiin työläisten järjestämisessä ja kehoittaa kaikkia työväenjärjestöjä, jotka eivät ole toimineet siten, avaamaan ovensa selkosalalleen ammatti- ja teollisuusalallensa kuuluville työläisille, poistamalla kaikki jäseneksi pääsyä koskevat raastavat ehdot ja keinotekoiset rajotukset. Katsoen Amerikan kapitalistien suunnattoman voimaan ja siihen, että nämä ovat läheisesti yhtyneet teollisesti ja valtiollisesti, tämän maan työläiset voivat voittaa taistelunsa ainoastaan vahvalla luokkatietoisuudella ja läheisesti yhtyneillä järjestöillä taloudellisella alalla, voimakkaalla ja taistelevalla puolueella valtiollisella alalla ja molempien yhteis-hyökkäyksellä yhteistä vihollista vastaan.

"3. Että puolueen velvollisuus on antaa siivellinen ja aineellinen kannatus työväenjärjestöille niiden kal-kissa puolustus- ja hyökkäystaisteluissa kapitalistista sortoa ja riistoa vastaan, suojellakseen ja laajentaakseen

palkkatyöläisten oikeuksia ja parantaakseen heidän ai-
neellista ja yhteiskunnallista asemaansa.

"4. Että niiden sosialistipuolueen jäsenten, jotka
ovat jäsenkelpoisia unioniin, velvollisuus on yhtyä ja olla
toimivina jäseninä kukin työväenjärjestöissään".

Amerikan sosialistipuolueen perussääntöjen toisen lu-
vun kuudes pykälä kuuluu:

"Jokainen sosialistipuolueen jäsen, joka vastustaa
poliittista toimintaa ja suosittelee rikollista sabotaaasia
tai muita väkivaltaisia menettelytapoja pätevinä aseina
käytettäväksi työväenluokalle vapaustaistelussaan tulee
eroitettavaksi pois sosialistipuolueesta. Poliittinen toi-
minta täytyy perustua osanottoon virkailijain vai-
ritsemiseen äänestyksen kautta sekä lainlaadintaan."

Koska edellä esitetyssä Indianapolis'in edustajakoko-
uksessa hyväksytyssä lausunnossa "suhtautumisesta talou-
dellisiin järjestöihin" sanotaan, lausunnon 1 kohdassa,
puolueen jättävän taloudellisten järjestöjen omaksi asiaksi
päättää unionien järjestymismuotoa ja teknillisiä toimin-
tametelmiä teollisuustaistelussa koskevat riidat, sekä 2
kohden toisessa kappaleessa, että "Sosialistipuolue on
aina valmiina yhteistoimintaan työväen unionien kanssa
järjestymättömien työläisten järjestämisessä", mutta
koska myös kumoamattomasti on selville käynyt, että I.
W. W.-liiton nimellä kulkeva ja taloudelliseksi järjestöksi
itseään kutsuva liitto ei ole pystynyt eikä ole todellisu-
udessa yrittänytkään järjestää järjestymättömiä työläisiä
kiinteään unionitoimintaan ja mikäli liitto on toiminut, on
sen toiminta joutunut silminnähtävästi ristiriitaan sosia-
listipuolueen perussääntöjen kuudennessa luvussa toises-
sa pykälässä säädettyjen sosialistipuolueen jäseniä sito-
vien määräysten kanssa, niin ei voida tulkita Indianan-
polis'in edustajakokouksessa hyväksyttyä päätöstä siten,
että se koskisi myös sellaista unioniliittoa, joka joutuu so-
sialistipuolueen peruslakien kanssa ristiriitaan, ja niin
ollen katsomme oikeudeksemme rikkomatta Indianapolis'in
edustajakokouksessa hyväksyttyä edellä esitettyä lau-
suntoa, esittää s. s. järjestön päätettäväksi seuraavaa
päättöslausunnon:

**Päätösehdotus s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakoko-
ukselle suhteistamme taloudellisiin järjestöihin.**

Nojautuen kansainvälisen sosialistiliikkeen ja Amerikan
Sosialistipuolueen tekemiin päätöksiin, jotka velvoittavat
meitä kaikkiin voimin edistämään työläisten taloudellista
järjestymistä yhtenäiseksi luokkataisteluvoimaksi ja tuke-
maan työläisten taisteluja taloudellisella alalla, kokous
katsoo, että kaikkien organiemme ja sanomalehdistömme
tulee tarmokkaasti edistää kaikkien vaikutuksensa alla
olevien työläisten liittymistä oleviin ja perustettaviin
työväen taloudellisiin järjestöihin, jotka vilpittömässä
tarkoituksessa kokoavat työläisiä valvomaan heidän ta-
loudellisia etujaan, ja tukea järjestyneitten ja järjesty-
mättömien työläisten taisteluja taloudellisten etujen pa-
rantamiseksi.

Nojautuen kansainvälisten konventsioiden tekemiin päätöksiin, jotka erikoisesti teroittavat sen välttämättömyyttä, että työläisten taloudellinen järjestäminen on edistettävä kehittymään yhdenmukaisuuteen ja joka käsitteilykanta m. m. Duluthissa vuonna 1912 pidetyssä s. s. järjestön edustajakokouksessa antoi aihetta lausua tuomion kilpailevasta unionismista joka ilmenee siten, että yritetään perustaa uusia taloudellisia järjestöjä paikkakunnille ja teollisuusaloille, missä jo ennestään on toiminnassa työväen unionit, joihin työläiset voivat liittyä taloudellisia etuja valvomaan, tämä kokous osaltaan uudelleen lausuu tuomionsa tällaisen kilpailevan unionismin edistämistä.

Kokous palauttaa jäsenistön mielin s. s. järjestön viime edustajakokouksen lausunnon siitä, että samalla kuin meidän tulee tarpeellisella tarmolla ja valppaudella ja pitäen huolta siitä, että arvostelumme ei muodostu asiattomaksi parjaukseksi, arvostella taloudellisissa järjestöissä ilmeneviä epäkohtia, meidän tulee myöskin muistaa, että Amerikan jo vanhastaan olevissa ja niiden pohjalla kehittyvissä unionissa yleensä löytyy toimintatapoja kaikille työläisille jolla seisoo he voivat järjestöissä ollen myötävaikuttaa tällaisten järjestöjen keskuudessa ilmenevien vikojen poistamiseksi ja järjestöjen kehittämiseksi toimintakykyisiksi työläisten taistelujärjestöiksi.

Omasta puolestaan soveluttaen käytäntöön edellisessä mainittujen päätöksiä edellyttämää arvostelua, kokous katsoo käytännössä selvenneen, ja katsoo olosuhteiden vaativan meidät lausumaan, että tässä maassa toiminut Industrial Workers of the World-niminen liitto ei ole onnistunut pysymään taloudellisena järjestönä siinä merkityksessä, mitä mainitsemamme päätökset tarkoittavat käsitteellä "taloudelliset järjestöt"; että sen höllän ja joukkojen ulkopuolella olevan syndikalistisen menettelytavan vuoksi se ei tarjoa työväen joukoille käytännöllisiä järjestymismahdollisuuksia; että sen toiminta etupäässä tarkoittaa normaalitavalla kehittyvän taloudellisen järjestymisen hajoittamista; ja

että sen edellä mainittujen joukkojen kontrollin ulkopuolella oleva ja hajanainen toimintamuoto on monien kokemusten osoittamalla tavalla antanut ja antaa kapitalistille tilaisuuksia käyttää sitä aseena työväen todellista järjestymistä vastaan.

Tämän vuoksi puolueemme periaatteet ja päätökset — sekä erikoisesti puolueen peruslain II luvun kuudes pykälä — velvoittavat meitä erikoisella varovaisuudella suhtautumaan sellaisen ja samantapaisten järjestöjen toimintaan, olemalla edistämättä sellaisia pyrkimyksiä hajottamaan normaalitavalla kehittyvää unionismia ja katsomaan, ettemme me edistäessämme työväen taistelua, joihin näin hajottavasti toimivat järjestöt tavalla tai toisella joutuvat sekaantumaan, samalla joutuisi edistämään sellaisten järjestöjen hajoituspyrkimyksiä.

Edustajakokous on kuten edellä on lausuttu, sitä mieltä, että edustajakokouksemme ja puoluekonventsioiden

nimme antavat meille täydellisen oikeuden lausumaan edellämainitun arvostelun ja siitä johtuvien johtopäätöksien perusteella käytännössä suhtautumaan taloudellisen toiminnan alalla ilmeneviin ilmiöihin. Kuitenkin siihen nähden, koska näiden edustajakokouksien päätöksiin tässä suhteessa epäselvä sanamuoto antaa aihetta joiltakin puoluejäsenien mielestä väärinkäsityksiin, niin

kokous velvoittaa s. s. järjestön toimeenpanevan komitean aloitamaan laatimaan seikkaaperäisen, edellä mainittujen käsitysten ja vielä ilmenevien asiata valaisevien ilmiöitten perusteelle rakentuvan lausunnon ja ponsichdotuksen, ja esittämään sen ensimmäiselle sosialistipuolueen edustajakokoukselle ja erikoisesti terottamaan edustajakokouksen mieleen sitä, että entisen lausunnon on vältetty sisältävän sellaista, joka on ilmeisesti ristiriidassa puolueen peruslakien kanssa.

ITÄPIIRIN PIIRITOIMIKUNTA.

(Piiritoimikunnan leima).

Gunn'in (Wyo.) s. s. osaston alustus.

Suhtautumisemme taloudellisiin järjestöihin. Noudattaen Amerikan sosialistipuolueen Indianapolisin konventionin päätöksiä ja toteuttaaksemme sosialistien yleisesti hyväksymiä periaatteita tulemme antamaan sekä siveellisen että aineellisen kannatuksen ja muuten avustamaan voitimme mukaan kaikkia työväen taitelija, joitten tarkoitus on järjestyneillä, luokkattietosuuteen perustuvilla rauhallisilla ja täysin oikeudenmukaisilla toimenpiteillä kohottaa työväen taloudellista asemaa.

Sitä vastoin tulemme me ankarasti tuomitsemaan n. s. syndikalistisen toiminnan, josta voi johtua suoranaista väkivallan käyttöä ja näin ollen johtaa suoraan anarkiaan. Yleensä tahdomme me sosialisteina edustaa sitä suuntaa, jota sosialistinen liike edustaa ja tätä näkökannalta tulemme myöskin suhtautumaan taloudellisiin järjestöihin.

Red Lodgen (Mont.) s. s. osaston alustus.

Itäpiirikomitean s. s. järjestön edustajakokoukselle laittaman alustuksen ja sen johdosta, että edustajakokous tulee päättämään puolueen suhteesta taloudellisiin järjestöihin, mikäli se s. s. järjestöä koskee, niin Red Lodgen s. s. osasto päättää:

Että edustajakokous ei saa hyväksyä itäpiirikomitean ehdottamaa, väärää ammattiyhdyksellistä ja sosialistipuolueen menestystä vahingoittavaa päätöstä,

koska se ehdotus sisältää sellaisten unioiden yksinmuisen hyväksymisen, jotka kieltävät kaikenlaisen työväenliikkeen vallankumouksellisen päämäärän ja niiden ajanpitkään tuhoaisivat sosialistipuolueen;

vaan sensijaan päätettäköön:

että s. s. järjestön edustajakokous hyväksyy Indianapolisin konventionin ja sitä koskevat s. s. järjes-

tön Smithvillen edustajakokouksen päätökset suhteestamme taloudellisiin järjestöihin; ja

selittää, että koska niin sanotut puhtaat ammattioniot eivät näytä eivätkä voi kehittyä industrialistisiksi muutoin kuin niiden entisten periaatteiden, järjestömuotojen ja menettelytapojen perinpohjaisen kumoamisen, kautta, niin sellaisten unionien hyväksyminen saattaa sosialistipuolueen luopumaan vallankumouksellisesta päämäärästään; mutta

sensijaan sellaisten unionien hyväksyminen, jotka hyväksyvät sosialistipuolueen vallankumouksellisen päämäärän ja pyrkimykset, tukevat ja vahvistavat sosialistipuoluetta ja samalla omaavat kaikki industrialistisen unionismin tärkeimmät piirteet olivatpa ne sitten I. W. W. liiton nimellä kulkevata, tai muuta vanhoista ammattionioista riippumattomina järjestymistä, niin päätetään,

että järjestön lehtien ja muiden sen kontrollin alaisien laitosten ja virkallijoiden on näitä jälkimmäisiä edistettävä ja kaikin tavoin tuettava.

Red Lodgen s. s. osasto.

Hyväksytty Red Lodgen s. s. osaston kokouksessa marraskuun 12 p. 1914.

JOHN LEHTOLA,

ALEX KIVI, kirjuri.

Mullan'in (Ida.) s. s. osaston alustus.

Kokous, käsittäen että työväen taloudellinen taistelu kehittyy yhä kiinteämmiin järjestyneiden ja luokkatietoisempien työläisjoukkojen luokkataisteluksi, tunnustaa teollisuusunionismin, s. o. niin kutsutun industrialismin välttämättömyyden ja kehottaa järjestön jäseniä sekä unionissa että niiden ulkopuolella työskentelemään kaikella tarmolla siihen suuntaan että mainittu unionimuoto tulisi mahdollisimman pian todellisuudeksi.

ERICK LUOMA, esim. LORENS LARSON, kirj.

(Osaston leima).

Hoquiamin (Wash.) s. s. osaston lausunto.

Itäpiirin piiritoimikunnan alustuksesta, koskeva "suhtautumistamme taloudellisiin järjestöihin", oltiin uusien ponsien laatimista vastaan yllämainitun alustuksen perusteella, koska siinä alustuksessa koetetaan asettaa I. W. W. liitto poikkeusasemaan muista taloudellisista järjestöistä. Yksimielisesti kannatettiin edelleenkin Indianapolisin konventsin päätöstä yllämainitussa kysymyksessä.

Itäpiirin 8:nen vaalipiirin evätyslausunto.

Suhtautuminen taloudellisiin järjestöihin. Jätämme Indianapolisin konventsin päätöksen kannalle.

Kysymys päätettiin 28 äänellä 10 ääntä vastaan lähettää keskustelutta valiokuntaan.

Suhtaumista taloudellisiin järjestöihin koskevaa kysymystä käsittelevään vallokuntaan valittiin seuraavat edustajat: Annala 31 äänellä, Nylander 27 äänellä, Broman 26 äänellä, Hannula 24 äänellä ja Helmo 16 äänellä. Seuraava asia työjärjestyksessä oli

EHDOTUKSET KANSALLISPUOLUEELLE.

L. LEINO: Alustukseksi haluan lausua ehdotuksen, että ehdotetaan kansallispuolueelle, että sen t. p. komitea ottaisi tarmokkaasti ajaakseen työttömäin asiaa nykyisen yleisen työttömyyden vallitessa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja lähetettiin asia ponsivallokunnalle päätöslauseen muodostamista varten. Työjärjestyksessä seurasi sitte

SAIRAUSSAPUYHDISTYS-KYSYMYS.

Sihteeri luki seuraavan kysymystä koskevan alustuksen:

Fitzwilliamin (N. H.) s. s. osaston alustus.

Fitzwilliamin s. s. osasto pitämässään kokouksessa 16 p. elokuuta päätti tehdä seuraavan alustusehdotuksen s. s. järjestön yleiselle edustajakokoukselle:

Eikö olisi tarpeellista sekä edullista perustaa jonkunlainen oma sairaus- sekä loukkausapuyhdistys s. s. järjestön yhteyteen.

Perustelut.

Ylläolevaa esitystä perustelemme pääpiirteissään seuraavasti:

1. Tiedämme, että nykyiset porvarien perustamat sairaus- ja loukkausapuyhdistykset ovat kokonaan tarkeittustaan vastaamattomat sekä epävarmat vakuutetuille, syystä, että niiden säännöt ovat laaditut sellaisiksi, että avun saaminen on epävarma, riippuen kulloinkin tulkinasta.

2. Yllä esitetyn toimenpiteen kautta saataisiin poistumaan se suunnaton keräyslistain tulva, joka nykyään on järjestössämme aivan yleisesti ja joka avustustapa on epäkäytännöllistä, syystä että joku voi saada hyvinkin tuntuvan avustuksen jota vastoin toiset voivat jäädä miltei kokonaan ilman, riippuen suuresti minkälaiseen aikaan keräys tapahtuu.

F. J. SYRJÄLÄ: Ehdotan, että koska asia ei ole riittävästi alustettu, eikä tämän luontoista asiaa voida pätevästi käsitellä ilman perinpohjaisia tutkimuksia, tämä edustajakokous ei ryhdy sitä käsittelemään.

Syrjälän ehdotus hyväksyttiin 15 äänellä 11 ääntä vastaan.

Työjärjestyksessä seurasi

URHEILU- JA VOIMISTELUSEURA-KYSYMYS.

Sihteeri luki seuraavan kysymystä koskevan alustuksen:

Gardnerin (Mass.) s. s. osaston alustus-lausunto

Gardnerin s. s. osasto ehdottaa että, edustajakokous tekisi selvän päätöksen seuraavasta kohdasta:

Onko puolueen periaatteita noudattaen oikein, että muutamat s. s. osastojen alaosastoina toimivat voimistelija urheiluseurat kuuluvat porvarillisiin urheiluliittoihin.
(Osaston leima)

Keskustelu.

F. J. SYRJÄLÄ: Ehdotan, että ponsivaliokunta laatii ponnin tästä kysymyksestä joka selittää ja kieltää vapaitten voimisteluseuran kuulumasta unioniin.

H. NURMI: New Yorkissa tämä asia on käynyt kireäksi, kun Brooklynin osaston voimisteluseura on liittynyt ammattiliittoon ja tekee haittaa osaston toiminnalle.

WM. PETERSON: Eivätkö itäläiset voi pitää jäseniään kurissa. Lapsellista on tuoda tänne sellaisia kysymyksiä.

J. J. NYLANDER: Elleivät voimisteluseurat kuulu unioniin, eivät ne voi ottaa osaa kilpailuihin ja siksi on ainakin yksityisten sallittava kuulua unioniin.

J. F. SÄRKINEN: Yhdyn Syrjälään. Urheilijat eivät ole luokkatietoista väkeä.

O. SAARINEN: Perustettakoon omia liittoja. Urheiluseurojen, seuroina, älköön sallittako liittyä unioniin.

F. F. BROMAN: Voimisteltakoon ja urheiltakoon terveydellisessä tarkoituksessa, mutta älköön sallittako s. s. osastojen voimistelu- ja urheiluseurojen liittyä ammattioniioihin.

J. MALMI: Monet urheilijat koettavat "kohottaa kansallisuusmainetta" urheilun avulla. Yhdyn Syrjälään.

O. SEPPELIN: Yhdyn Syrjälään.

V. ANNALA: Urheilijain unioniin yhtymisessä ei olisi muuten vaaraa, ellei niissä värvättäisi rekryyttejä sotaväkeä. Yhdyn Syrjälään.

K. HELANDER: Yhdyn Syrjälän esittämään lausuntoon.

T. VIITALA: Mikä on amatööriurheilu-unioni? Sillä ei ole mitään työläisten vaatimuksia. Se on epäsuorasti poliittinen järjestö. Runnaavat bulmuuseja ja toisen kerran taas demokraatteja. Urheiluseura, joka sellaiseen kuuluu, käyttää osaston lttamien varoja sellaisiin hommiin.

Y. WELLING: Täällä on kysytty, minkä tähden urheiluliitto on olemassa. Sen tarkoituksena on auttaa amatööriurheiluja. Yksitysten oikeuksia liittyä amatööriunioniin älköön rajotettako.

J. OJALA: Itäpiirin 3:n vaalipiirin evästyskokous laati tästä kysymyksestä seuraavan lausunnon:

Katsoen silhen, että porvarillisissa urheiluliitoissa yleensä edesautetaan porvarillisia poliittisia tarkoituksia ja niiden toiminta niin ollen on vastakkainen sos.

puolueen toiminnalle, sekä vahingoksi sille, kielletään kaikilta s. s. osastoihin kuuluvilta voim- ja urheiluseuroilta oikeus kuulua minkäänlaisiin porvarillisiin urheiluliittoihin.

Keskustelu päättyi.

Keskustelun aikana oli ehdotettu, että yksityiselläkään urheilijalla, s. s. järjestöön kuuluvan osaston jäsenellä, ei olisi oikeutta liittyä unioon. Tästä ehdotuksesta äänestettiin ensiksi.

Ehdotus hylättiin 19 äänellä 11 ääntä vastaan

Kysymyksestä hyväksyttiin sitte yksimielisesti seuraava päätös:

Tämä edustajakokous kieltää s. s. järjestön osastoihin kuuluvat urheilu- ja voimisteluseurat kuulumasta n. s. amatööriunioihin, mutta tämä kieltö ei koske näihin urheiluseuroihin kuuluvia yksityisiä s. s. järjestön jäseniä.

Otettiin esille kysymys

PIDÄTETYISTÄ OPISTOVEROISTA:

Enemmittä keskustelulta päätti kokous lähettää asian ponsivallokunnalle sillä huomautuksella, että kokouksen päätös tästä kysymyksestä tulee sisältämään sen, että pidätetyt varat käytetään valistustyöhön.

Työjärjestyksessä seurasi

AINO TUOMISEN RAHASTO.

Sihteeri luki seuraavan alustuksen:

Milwaukeeen (Wis.) s. s. osaston alustus.

Milwaukeeen s. s. osasto päätti kokouksessaan lokak. 22 p:nä tehdä esityksen edustajakokoukselle Aino Tuomisen rahaston käytöstä. Kuten tiedetään on puolueemme sietämättömässä rahapulassa samoin Työmies Kust. Yhtiö. Tämän perusteella katsomme ei olevan syytä säästellä noita dollareita, vaikkapa siellä olisikin jonkun verran raittiusseurojen y. m. keräämiä rahoja. Näitten perusteella toivomme edustajakokouksen käyvän asiaan käsiksi, sovittaen käytäntöön nuo pankkien holveissa makaavat varat viipymättä.

Milwaukeeen s. s. osasto.

(Osaston leima.)

Keskustelu.

L. LEINO: Ehdotan edustajakokouksen päätettäväksi, että t. p. komitea ottaa järeilläolevat varat pois nykyiseltä hoitajalta J. W. Sarlundilta ja käyttää niitä taisteluun n. s. valkoista orjakauppaa vastaan, erikolsesti tekemällä selvää suomalaisille naisille valkoisen orjakaupan vaaroista suomenkielisen sosialistien naisten lehden avulla. Täten käyttäen tulevat varat siihen tar-

kokukseen. mihin niiltä on koottukin. Ne seurat ja yhdistykset, jotka sanottuun rahastoon ovat rahoja kokolleet, eivätkä haluaisi mainitulla tavalla varoja käytettäväksi, saakoot kukin suhteellisen osansa siitä pois.

K. HELANDER: T. p. komitea käsitteli asiaa, mutta tuli siihen tulokseen, että se ei voi tästä asiasta päättää ilman muuta. Mutta Leinon esityksen mukaan on tällä kokouksella oikeus päättää niistä rahoista, jotka kuuluvat niiden s. s. järjestön osastojen osalle, jotka rahastoon ovat rahoja antaneet.

19 äänellä 15 vastaan lopetettiin keskustelu asiasta ja lähetettiin kysymys ponsivallokuntaan.

Agitatsioonivaliokunta ehdotti seuraavan ponnien:

LUENNOITSIJAT JA VALISTUSTYÖ.

Tämä edustajakokous päättää:

1) S. s. järjestön toimeenpanevakomitea pitäköön palveluksessansa kahta vakituista luennoitsijaa.

2) Jokainen piirijärjestö on oikeutettu käyttämään toimeenpanevan komitean palkkaamia luennoitsijoita kahdeksan viikkoa vuodessa luentokurssiluennoitsijoina ilman erikoista korvausta.

3) S. s. järjestön toimeenpaneva komitea kantakoon yhden 25 sentin ylimääräisen veroeran vuodessa kullakin s. s. järjestöön kuuluvalla jäsenellä luennoitsijain ylläpitämiseksi.

4) Jokaisella s. s. järjestöön kuuluvalla osastolla on velvollisuutena kantaa kolmannessa kohdassa mainitun ylimääräisen veron jäseniltänsä toimeenpanevan komitean määräämänä aikana.

5) S. s. järjestön palveluksessa oleville luennoitsijoille maksetaan matkalippukulut ja korkeintaan \$5.00 palkkaa kutakin kuutta päivää kohti viikossa, ja luennoitsijoille on myönnettävä 4 päivää peräkkäin vapaa-aikaa kuukaudessa.

Agitatsioonivaliokunta:

F. J. SYRJÄLÄ,

THEODOR OLSON,

EEMELI PARRAS,

GUST PURSI,

F. F. BROMAN.

J. MALO: Ehdotan, että ponnessa mainittu 8 viikkoa muutetaan 12 viikoksi.

Ehdotettiin sen lisäksi, että ainakin länsipiirille myönnetään 12 viikon aika.

Edellinen, Malon muutosehdotus hylättiin 35 äänellä 24 ääntä vastaan.

Toinen muutosehdotus hylättiin 36 äänellä 6 ääntä vastaan.

Agitatsioonivaliokunnan ponsi tuli siis sellaisenaan hyväksytyksi.

Otettiin 10 minuutin väliä.

Sen kuluttua jatkettiin kokousta.

V. KESKINEN ehdotti työjärjestysvaliokunnan kautta kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan ponnien koskien

**TYÖMIEHEN TUKEMISEKSI TOIMEENPANTUA
YLIMÄÄRÄISTÄ VEROTUSTA:**

Edustajakokous päättää, että niistä varoista, mitä osastot ovat maksaneet Työmiehelle ylimääräisinä veroina, tulisivat osastot saamaan Työm. Kustannusyhtiön osakkeita.

VILHO KESKINEN.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

A. NIKULA ehdotti työjärjestysvaliokunnan kautta kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan ehdotuksen, koskien

TOVERITTAREN KANNATUSTA:

Koska Toveritar on ainoa suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja Amerikassa; ja koska sanomalehti on parhain valistusväline sosialistisen maallmankatsomuksen levittämiseksi, velvoittaa edustajakokous jokaisen s. s. osaston vaatimaan kirjallisuuskomiteansa ja asiamiehensä toimimaan entistä tarmokkaammin Toverittaren levittämiseksi ja tukemiseksi.

AUG. NIKULA.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

J. FALLS ehdotti, että kokous päättää s. s. järjestössä otettavaksi käytäntöön

uuden jäsenkorttijärjestelmän.

Ehdotus lähetettiin keskustelutta ponsivaliokunnalle. Istunto lopetettiin.

Kymmenes kokouspäivä

(Tiistaina jouluk. 1 p.)

Aamupäivän istunto

Puheenjohtajana toimi W. Boman.

Toimitettiin nimenhuuto.

SANOMALEHTIVALIOKUNTA ehdotti kokoukselle seuraavan päätösehdotuksen

PUOLUELEHTIEN ARVOSTELUSTA:

Tämä edustajakokous antaa tunnustuksensa kaikille s. s. järjestön kontrollin alaisille puoluelehdillemme siitä, että ne ovat toimittetut Yhdysvaltain sosialistipuolueen ja kansainvälisen sosialidemokratian hengen mukaisesti ja että näiden lehtien suhde on ollut tyydyttävä kaikkiin ulko- ja sisäpuolisiin haajoitussankareihin nähden. — Tässä tunnustuksessa ei kuitenkaan oteta huomioon sitä aikaa, jolloin Työmies ja Toveri, jälkeen Smithvillen

edustajakokouksen. Joutuivat välillisesti syndikalistisiin harrastuksiin langenneiden vastaavien toimittajien johdolla palvelemaan järjestömme sisälle kokoontuneiden syndikalistien harrastuksia periaatteellisesti ja käytännössä puolueettamme hajoittavasti, joista nyt tämä järjestön edustajakokous ikävien kokemusten perästä on antanut ankaran tuomionsa, jotka ilmenevät toisissa ponsissa.

Tulevaisuuteen nähden tämä kokous päättää:

✓ 1:ksi. Että amerikalaisen työväenliikkeen tuntemusta on vielä enemmän harrastettava toimituksien taholta ja sen kautta lehtien avulla johdettava lehtiemme lukijat mahdollisimman tarkkaan amerikalaisen työväenliikkeen tuntemukseen.

2:ksi. Että sikäli kuin toimitusvoimien puutteellisuus pakottaa käyttämään lehtien täytteenä kaunokirjallisia kirjoitelmia, tulee niiden ehdottomasti olla yhteiskunnallisia luonteeltaan.

3:ksi. Että paikkakuntautislin nähden on lehtitoimitusten pyrittävä osastojen avulla saamaan mahdollisimman parhaat työväen lehtien lukijoiden vaatimuksia vastaavat uutiset, poistamalla persoonapolemikit, mutta sallien kuitenkin asiallisen polemiseerauksen osastojen puolesta kaikkia meidän järjestömme vastustajia ja hajoitussankareita vastaan, heidän vääristely-yrityksissään, olipa ne esitetty lehtien palstoilla tai puheissa.

4:ksi. Että eri liikkeiden palveluksissa olevat toimihenkilöt tai kukaan puolueen palveluksessa oleva henkilö ei saa alistua harjottamaan eikä lehtien vastaavien tule sallia keskinäisiä persoonapolemikkeja toisia lehtiliikkeitä ja niiden palveluksessa olevia toimihenkilöitä vastaan, vaan tulee riittäisyydet kaikki ratkaista muiden puolue-organien välityksellä ulkopuolella lehtien palstoja.

Sanomalehtivallokunta:

MATTI TENHUNEN,

AUG. NIKULA,

VILHO KESKINEN,

J. SUOMINEN,

JOHN MALM.

F. F. BROMAN: Toimittajain persoonia koskevan osan saa pyyhkiä pois.

M. HAHN: Asiallinen polemiseeraus ei tule loppumaan, vaikka kuinka ponsia laaditaan.

A. NIKULA: Koetimme saada ponnat keskustelun mukaiset.

Ponnat hyväksyttiin kokouksen päätökseksi yksimielisesti.

SANOMALEHTIVALIOKUNTA ehdotti sen jälkeen seuraavan päätösehdotuksen

KUSTANNUSYHTIÖITEN YHDISTÄMISESTÄ

✓ 1:ksi. Edustajakokous päättää epäkäytännöllisenä hyljätä esitykset yhden kustannusosakeyhtiön perustamisesta nykyisten kolmen yhtiön tilalle.

2:ksi. Kokous velvoittaa kustannusyhtiöittemme johtokuntansa kautta viipymättä alkaamaan yhteistoiminnan keskuudessaan tavalla, joka ilmenee kustannusyhtiöiden edustajain valitseman komitean tälle kokoukselle esittämistä raportista.

3:ksi. Kokous erikolsesti velvoittaa yhtiöittemme johtokuntien ottamaan tarkan harkintansa alaiseksi kysymyksen, onko edullista alkaa kehittämään yhtä kirjapainoa kirjatöiden valmistamista varten, sen sijaan että tähän asti on kirjatöitä tehty kolmessa eri kirjapainossa. Ja jos tutkimukset osoittautuvat edulliseksi on liikkeltemme ryhdyttävä heti asianmukaisiin toimenpiteisiin eheän yhteistoiminnan täälläkin alalla aikaansaamiseksi.

4:ksi. Yhtiö, joka ei alistu noudattamaan kaikkia niitä päätöksiä, jotka kahden yhtiön johtokunnat ja toimeenpaneva komitea nyt jouti tulevaisuudessa tulee havaitsemaan yhteistoimintaa edistäväksi ja liikkeellemme edulliseksi, — tulee se toimeenpanevan komitean päätöksen nojalla sekä järjestön jäsenistön yleisäänestyksen vahvistamana menettämään puoluelehtioikeutensa. Siinä tapauksessa, että toimeenpaneva komitea asettuu sen johtokunnan kannalle, joka ei hyväksy toisten kahden yhteisesti hyväksymää esitystä, asia raukeaa.

Sanomalehtivaliokunta:

MATTI TEIHUNEN, J. SUOMINEN,
AUG. NIKULA, VILHO KESKINEN,
JOHN MALM.

Ehdotus hyväksyttiin kokouksen päätökseksi yksimielisesti.

SANOMALEHTIVALIOKUNTA esitti seuraavan puheen

TOIMITTAJAIN VALINNASTA:

Edustajakokous päättää, että järjestömiehen sanomalehtien vastaavat toimittajat edelleenkin valitaan kunkin lehtiyhtiön osakkaiden yleisäänestyksellä, tahi sillä tavalla miten kunkin yhtiön säännöt määräävät.

Sanomalehtivaliokunta:

VILHO KESKINEN, MATTI TENHUNEN,
AUG. NIKULA, J. SUOMINEN,
JOHN MALM.

Hyväksyttiin kokouksen päätökseksi yksimielisesti. Järjestön sisäisiä selkkauksia käsittelevä kokouksen valitsema tutkijakomitea ehdotti seuraavan päätösesityksen

S. S. OSASTOJEN OMAISUUDEN TURVAAMISEKSI:

Koska on ilmennyt, että järjestöämme hajoittamaan pyrkivät ainekset eri osissa maata ovat yrittäneet siirtää ja siirtäneetkin suomalaisen järjestön alaiselle propagandalle nimenomaan omistettua omaisuutta yksityisten henkilöitten ja puolueen kontrollin ulkopuolella olevien ryhmien käsiin ja koska on olemassa suuri vaara, että tällainen omaisuus, jonka työläiset ympäri maan ovat uhrauksillaan koonneet nimenomaan siinä tarkoituksessa, että se palvelisi suomalaisen järjestön alaista propagandaa sosialistipuolueen hyväksi, nyt joutuukin palvelemaan puolueelle vieraita ja vihollista tarkoituspieriä, niin suomalaisen järjestön edustajakokous, samalla kun se lausuu jyrkän paheksumisensa tällaisille katalille hankkeille, kehottaa t. p. komiteaa, piirikomiteoita, valtiokomiteoita, aluekomiteoita, osastoja sekä yksityisiä tovereita kaikkiin voimin estämään sellaisten hankkeitten toteuttamisen ja se toivoo, että puolueen yleisetkin organit antavat tukea pyrkimyksillemme säilyttää sosialistiselle liikkeelle pyhitetty omaisuus alkuperäisen omistuspiirin sisässä.

SELOSTUSKOMITEA.

S. ALANNE: Pontta on tiukennettava.

A. NIKULA: Ehdotan ponnien hyväksymistä.

M. HAHN: Ehdotan, että tämä ponsi jätetään avoimeksi siihen asti kunnes asiaan vaikuttavasta sääntöpykälästä on keskusteltu.

38 äänellä 7 ääntä vastaan jätettiin ponnien sisältövä asia vielä ratkaisematta ja ponsi avoimeksi.

SELOSTUSKOMITEA ehdotti seuraavan päätösehdotuksen

CHICAGON S. S. OSASTO NO. 1:N JA SEATTLEN S. S. OSASTON SISÄLLISISTÄ RETTELÖISTÄ:

Suomalaisen järjestön edustajakokous on komiteansa kautta tutkinut Chicagon suomalaista osastoa no. 1 koskevia selkkauksia, jotka ovat aiheuttaneet tämän osaston erottamisen suomalaisesta sosialistijärjestöstä ja on tullut siihen käsitykseen, että Chicagon osasto no 1:en edustama toiminta yleensä on ollut ja edelleen on puoluetta ja suomalaista järjestöä hajoittavaa, josta seurauksena on ollut se, että paljon jäseniä on tykkänään luopunut osastosta kyllästyneinä ja väsyneinä siihen arvottomaan ja epäsosialistiseen toimintaan, jota osasto on edustanut ja pysyäkseen edelleen kiinni puoluetömminnassa he ovat perustaneet uuden osaston. Koska kokouksen tietoon on tullut, että Cook-kauntin keskusko-

mitteä ei ole vielä antanut tälle uudelle osastolle puolueen lupakirjaa, odottaen nyt koossa olevan suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokouksen lausuntoa asiasta ja kansallistoimeenpanevan komitean lausuntoa suomalaisen järjestön riittäisyyksistä yleensä, niin suomalaisen järjestön edustajakokous, edellyttäen, että kansallistoimeenpanevakomitea yleensä hyväksyy järjestöme tekemät päätökset riittäisyyksien selvittämiseksi, omasta puolestaan lausuu tähän erikoisasiiaan nähden, että sen mielestä puolueemme etu tulee parhaiten varteen otetuksi sillä, että osaston lupakirja annetaan tälle äskettäin perustetulle, suomalaista järjestöä kohtaan laajaiselle osastolle, jonka yhteyteen jo nyt on ilmoittautunut toista sataa jäsentä. Loogillinen seuraus tästä on, että Chicagon osasto no 1:n toiminta lakkautetaan.

Kokouksen tietoon on myöskin tullut, että puoluetamme hajoittava ryhmä, joka kontroleeraa Chicagon osastoa no 1 on ryhtynyt toimenpiteisiin siirtääkseen kontrollinsa alle kaksi kaupungin lottia, joiden hankkimiseksi kaikki tuon osaston jäsenet, sieltä eronneetkin, ovat yhteisvoimin toimineet, käyttääkseen sitä haalin rakennusta varten, sillä nimenomaisella ymmärryksellä, että tämä omaisuus sosialistista toimintaa palvelevien kuuluisi suomalaiselle järjestölle.

Tämän johdosta kokous kehottaa Chicagon uutta suomalaista osastoa ja muita tovereita valppaasti valvomaan suomalaisen järjestön ja sosialistipuolueen etuja tässä asiassa ja toivoo, että paikkakunnan yleiset puolueorganit antavat kaiken mahdollisen tuen tämän omaisuuden säilyttämiseksi puolueen ja järjestöme käsissä.

Suomalaisen järjestön edustajakokous on komiteansa kautta tutkinut Seattlen, Wash., suomalaisessa osastossa viime aikoina ilmennettä rettelöitä, joiden aiheuttajina ovat olleet ja yhä ovat sellaiset suomalaisessa järjestössä viime aikoina häiriötä tuottaneet ainekset, jolle kokous on lausunut tuomionsa heidän epäsosialistisuutensa takia. Nämä ainekset ovat viime aikoina täydellisesti kontroleeranneet osastoa, jonka enemmistö ei hyväksy heidän toimintaansa, mutta kun se työolojensa takia on pakotettu olemaan ulkona kaupungista, ja kun osaston kontroleeraava aines pitää kokouksia sellaisena aikana, jolloin kaupungin ulkopuolella työssä olevat jäsenet eivät voi olla läsnä ja myöskin kieltäytyvät antamasta jäsenilleen tilaisuutta äänestää kirjeellisesti, niin on näin keinotekoisesti vallassa pysyneelle vähemmistölle ollut mahdollista harjottaa osaston nimessä suomalaista järjestöä ja sosialistipuoluetta vahingoittavaa toimintaa. Tätä tilannetta hyväkseen käyttäen on kontrollissa oleva klikki uhmailut järjestyneen toiminnan periaatteita, käyttänyt ja edelleen aikoo käyttää uselta satoja dollareita osaston varoja puoluetoiminnalle vahingollisten hajoitushommien edistämiseksi, ja arvottomalla sekä häikäilemättömällä menettelyllään ja esiintymisellään on karkoittanut pois luotaan paljon jäseniä, jotka ovat kyllästyneet sellaiseen arvottomuuteen. Kokous toivoo, että Washingtonin valtion valtiokomitea siluä tapauk-

sessä, että osasto nykyisessä kokoonpanossa eroaa tai erotetaan s. s. järjestöstä, antaa tilaisuuden osaston suuralle määrälle lojaalisia jäseniä entisen lupakirjan perusteella pysyä suomalaisen järjestön valvonnan alaisena osastona ja sille kuuluva omaisuus, joka nimenomaan on koottu suomalaisen järjestön kautta palvellakseen sosialistipuolueen aslaa, tehokkaalla tavalla turvattaisiin suomalaisen järjestön alaisen toiminnan palveluksessa edelleen pysymään.

Selostuskomitean puolesta:

S. NUORTEVA, LEO LEINO, VICTOR ANNALA,
SEVERI ALANNE, ARVID NELSON,
K. F. TUHKANEN, J. OJALA.

Hyväksyttiin yksimielisesti kokouksen päätökseksi.

AGITATIONIVALIOKUNTA ehdotti seuraavan ponten päätökseksi

TYÖVÄENOPISTON PIDÄTETYISTÄ VEROISTA:

Tämä edustajakokous päättää, että Työväen-Opiston hyväksi kannettujen verojen jäännökset, senjälkeen kun opistovero s. s. järjestön yleisäänestyksellä päätettiin lakkauttaa, siirretään agitatsioonirahastoon, mutta on toimeenpanevilla komitealla oikeus lainata nämä varat edustajakokousrahastoon.

Agitatsioonivaliokunta:

F. J. SYRJÄLÄ, EEMELI PARRAS, F. F. BROMAN,
THEODOR OLSON, GUST PURSI.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

RAHA-ASIAINVALIOKUNTA esitti seuraavan ehdotuksen

KOKOUKSEN VIRKAILIJAIN PALKASTA:

Ottaen huomioon sen seikan, että kokouksen virkailijoilla, puheenjohtajilla, pöytäkirjurilla, ja kokouksen virallisilla tulkeilla on ollut enemmän työtä kuin muilla edustajilla, päättää kokous maksaa heille ylimääräistä korvausta tavallisen päiväpalkan lisäksi \$1.50 päivältä.

RAHA-ASIAINVALIOKUNTA.

Ehdotus hylättiin 31 äänellä 9 ääntä vastaan.

Pöytäkirjan toimittajan palkkaan nähden päätti kokous, että pöytäkirjan toimittaja esittäköön palkkavaatimuksensa siitä ja sopikoon järjestön t. p. komitean kanssa.

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA esitti seuraavan sille jätetyn ehdotuksen koskien

SEATTLEN S. S. OSASTON TOIMINTAA "TOVERIA" VASTAAN:

Koska Seattlen, Wash., s. s. osasto on ryhtynyt rakkollisella tavalla vaikeuttamaan järjestömme lehden To-

verin liikettä, julistamalla sen olevan vararikon partaalla ja alkanut oikeuslaitoksen avulla ajamaan katalaa suunnitelmaansa Toverin kukistamiseksi, aikomuksella siirtää Toverille annetut rahat "Sosialisti"-nimiselle lehdelle, pyytävät allekirjoittaneet esittää täten s. s. järjestön ylimääräiselle edustajakokoukselle — koska länsipiirissä ei ole piirikomiteaa jolle asia voitaisiin esittää — että se päättäisi kehoittaa koko s. s. järjestöä seisomaan Toverin puolesta alettua hyökkäystä vastaan.

LEO LEINO, ARVID NELSON.

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA ehdotti, että tämä asia jätetään piirijärjestön ja t. p. komitean haltuun.

Kokous hyväksyi työjärjestysvaliokunnan ehdotuksen.

SÄÄNTÖVALIOKUNTA esitti kokoukselle seuraavan lausunnon

S. S. JÄRJESTÖN SÄÄNNÖISTÄ:

Edustajakokouksen valitsemana on sääntövaliokunta käsitellyt sille jätetyt sääntöluonnokset s. s. järjestön säännöiksi, sekä ne muutosesitykset, mitä edustajat ovat joko osastojensa tai omasta puolestaan sille jättäneet. Niin perinpohjaisen harkinnan perusteella kun se on ollut näin kokouksen aikana mahdollista, esittää valiokunta kokoukselle sääntöehdotuksen, joka pääkohdissaan nojautuu itäpiirin piiritoimikunnan tekemään sääntöluonnokseen. Kuitenkin olemme siihen tehneet muutamia huomattaviakin muutoksia. Olemme lisänneet kokonaisen uuden luvun, joka käsittelee osastoja ja niiden jäseniä. Kokouksen päätöksen mukaisesti olemme sääntöehdotuksesta poistaneet järjestöneuvostoa koskevan luvun. Niinikään olemme mainitusta sääntöehdotuksesta poikenneet m. m. siinä, että olemme muuttaneet muutamien lukujen järjestystä ja tehneet muutamia pienempiä lisäyksiä.

Näillä huomautuksilla jätämme kokouksen hyväksyttäväksi mukana seuraavan sääntöehdotuksen.

Sääntövaliokunta:

W. BOMAN, K. F. TUHKANEN, KALLE KOSKI,
T. VIITALA, M. HAHL.

Kokous päätti käsitellä ehdotettuja sääntöjä luvun kerrallaan. Yksimielisesti hyväksyttiin 1:n ja 2:n luku.

3:n luvun 5:teen pykälään ehdotettiin sellainen muutos, että sana "velvottaa" muutetaan sanaksi "kehottaa". — Ehdotettiin, että omalsuuden kontrollia koskevaa kohtaa tutkimaan valitaan erikoinen 5-jäseninen komitea, joka ottaa selvän asian lainopillisesta puolesta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Komiteaan valittiin: P. J. Syrjälä 40 äänellä, J. Suominen 37 äänellä, S. Alanne 36 äänellä, V. Annala 27 äänellä ja W. Roman 25 äänellä.

M. Hahl sai 23 ääntä ja A. Nikula 11 ääntä.

3:s luku hyväksyttiin muuten paitsi kysymyksessä oleva 5:s pykälä, joka jäi avoimeksi, 30 äänellä 14 ääntä vastaan.

4:s ja 5:s luku hyväksyttiin yksimielisesti.
Otettiin päivällisloma.

Iltapäivä-istunto.

Puhetta johti I. Hiibacka.

Toimitettiin nimilhuuto.

Jatkettiin sääntöjen käsittelyä.

6:s luku hyväksyttiin yksimielisesti.

7:nen luvun 1:ssä pykälässä sytyi äänestys, koskien edustusperustetta. Oli kaksi ehdotusta, ensimmäinen, että edustaja valitaan jokaista 400 jäsentä kohti ja toinen, että edustaja valitaan jokaista 300 jäsentä kohti. Edellinen sai 10 ääntä ja jälkimmäinen 39 ääntä.

Yksimielisesti hyväksyttiin 8:s, 9:s, 10:s, 11:sta ja 12:sta luku.

13:sta luvusta syntyi äänestys. Kaksosveromerkkien puolesta annettiin 16 ääntä ja vastaan 15 ääntä. Täten hyväksyttiin 13:sta luku.

Yksimielisesti hyväksyttiin 14:sta, 15:sta, 16:sta ja 17:sta luku.

18:sta luku, koskien sääntöjen muutosta, synnytti keskustelun.

S. NUORTEVA: Ehdotan, että nämä säännöt astuvat voimaan vasta sen jälkeen kun ne käännettynä englanninkielelle on kansallisuuspuolueen t. p. komitea hyväksynyt.

Nuortevan ehdotus hyväksyttiin.

S. ALANNE: Nykyään voimassaolevain sääntöjen mukaan on säännöt asetettava luvuttain ja pykälittäin yleisäänestyksellä hyväksyttäväksi ja mahdollista muutosehdotuksia varten. Ellei niin tehdä, on nykyinen sitä koskeva voimassa oleva pykälä ensin muutettava toiseksi.

W. BOMAN: Siinä tapauksessa on 7:nen luvun 10:s pykälä, joka on jo hyväksytty, muutettava ensin.

Syntyi äänestys siitä, onko Alanteen tulkinnan periaatte oikoa. Alanteen tulkinnan puolesta annettiin 39 ääntä ja vastaan 6 ääntä.

W. BOMAN ilmoitti panevansa vastalauseen päätöstä vastaan.

Otettiin kahviloma.

Kahviloman jälkeen kokouksen tultua järjestykseen kysyi S. Nuorteva onko kokous valinnut hänet olemaan läsnä kansallistoimeenpaneuvan komitean kokouksessa. Sanoi, ettei hän voi Chicagossa niin kauan olla yhtämittaa.

Kokous päätti, että S. Nuortevan on matkustettava Fitchburgista olemaan saapuvilla kysymyksessä olevassa kokouksessa.

SELOSTUSKOMITEA esitti seuraavan ponsilausunnon

SUOMALAISEN JÄRJESTÖN KESKUUDESSA VALLINNEISTA SELKKAUKSISTA:

Järjestössämme viime aikoina vallinneista selkkauksista, jotka ovat aiheuttaneet usean osaston erottamisen

suomalaisesta järjestöstä ja yksityisten jäsenten erottamisen s. s. järjestöön kuuluvista osastoista y. m. samantapaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarkottaneet järjestyksen ja sosialistisille periaatteille ulkollisuuden palauttamista järjestöme kaikissa osissa, s. s. järjestön ylimääräinen edustajakokous lausuu seuraavaa:

Näitten riitaisuuksien syy on se, että eräs aines suomalaisen järjestön keskuudessa, pääasiallisesti Työväen-Opiston opettajat ja oppilaat, on yrittänyt käyttää suomalaisen järjestön sanomalehdistöä ja muita orgaaneeja syndikalistisen ja sellaisen agitatsionin hyväksi, joka on väheksynyt valtiollista toimintaa siinä muodossa kuin sosialistipuolueen peruslaki sitä määrittelee.

Syndikalistinen agitatsioni ensi alkoina ilmeni n. s. sabotagen ja muitten syndikalististen menettelytapojen avoimena suositteluksena. Sen jälkeen kun järjestön yleinen mielipide oli painanut alas tämän propagandan räikeimmät ilmaukset ja yleispuolueen edustajakokous nimennomaan asettui tuomitsevalle kannalle siihen nähden, on tämänlaatuinen propaganda jatkunut etupäässä leppymättömänä taisteluna kaikkia sellaisia unionijärjestöjä vastaan, jotka elvät ole perustuneet syndikalistisille periaatteille ja on tällainen agitatsioni suuresti haitannut suomalaisten työläisten taloudellista järjestymistä. Myös on edelleen ilmaantunut posititiivisen, rakentavan valtiollisen toiminnan väheksymistä, tuottaen haittaa puolueemme valtiollisille taisteluille.

Hajoittava aines on voimakkaasti edustanut yksilöllismielisiä käsityskantoja niinkin pitkälle menevässä muodossa, että julkisesti on kehoitettu osastoja eroamaan puolueesta siinä tapauksessa, että se tai tämä hajoittajille epämieluisen henkilö tulisi valituksi johonkin puoluetoimeen. ja myöskin on vastustettu sosialistipuolueen virallisten vaaliohjelmien äänestämistä samalaisista yksilöllismielisistä syistä.

Milloin ikinä tämä hajoittava aines on saanut käsiinsä kontrollin jonkuu sosialistiosaston yli, on osasto rappeutunut ja joutunut hajaannustilaan, osaston sellaisia jäseniä, jotka ovat pysyneet uskollisina puolueelle ja järjestölle, on estetty jatkamasta puolueelle uskollista toimintaa, ja osastoille sekä niiden kautta järjestöllemme ja puolueelle kuuluvaa omaisuutta on siirretty yksilöille sekä yksityisille ryhmille sillä tavalla, että puolue on menettänyt kontrollivaltansa tämän omaisuuden yli.

Yksi hajoittajain päätarkoitukset näyttää olevan suomalaisen sosialistijärjestön hävittäminen kehittämällä suomalaisia osastoja olemaan alistumatta järjestön yleisääneestyksiin ja muihin päätöksiin, parhaamalla ja muutaamalla järjestön ja puolueen toimitsijoita ja perustamalla kilpailevan suomalaisen järjestön, tällä toimenpiteellä loukaten puolueemme perustuslain 14 luvun määräyksiä.

Hajoittajat järjestelmällisesti yrittävät saattaa perikatoon suomalaisen sosialistijärjestön alaisen sanomalehdistön levittämällä valheellisia ja katalla väitteitä järjes-

tön sanomalehdistön taloudellisesta asemasta, kehottamalla henkilöitä, joilla on rahaa sijoitettuna sanomalehtiyhtiöihimme, vetämään rahansa pois, perustamalla kilpailevan sanomalehden vastoin järjestön tahtoa ja ilman mitään puolueen etua koskevaa tarvetta ja heittämällä valheellisia syytöksiä järjestön sanomalehdistöä vastaan. He yrittävät saattaa työläisiä uskomaan, että järjestön sanomalehdistö on muutamien puoluepomojen käsissä, jotka muka häikäilemättömällä sensuurilla estävät työläisiä lausumasta mielipiteiltään, ja tällaisia syytöksiä tehdään siltä tosiseikasta huolimatta että suomalainen sosialistinen sanomalehdistö Amerikassa on kansanvaltaisemmin hoidettu kuin yksikään toinen Amerikan sosialistisen sanomalehdistön osa, osastot kun omistavat osakkeitten enemmistön, osastojen hallussa oleva osakemäärä kun jotakulinkin suhteellisesti vastaa osaston jäsenmäärää, lehtien päätoimittajat valitaan yleisäänestyskautella, lehtiyhtiöitten kokoukset tavallisesti pidetään samana aikana ja samassa paikassa kuin piirikokoukset ja nsiallisesti näiltten piirikokousten kontrolliin alaisina ja ainoastaan sellaisilta kirjoituksilta on kielletty lehdissä tlla, jotka ovat sisältäneet epäsosialistisia menettelytapoja suosittavia mielipiteitä tahi muulla tavalla ilmeisesti ovat edustaneet puolue toiminnan ja yleensä työväenliikkeen vahingoittamista.

Voimakkaasti edustaen sitä anarkistista periaatetta, että heillä järjestön vähemmistönä ollen, "valistuneena vähemmistönä", on oikeus leppymättömästi tapella järjestön enemmistön päätöksien toteuttamista vastaan, nämä henkilöt ovat omlaan aikaansaamaan hajaannusta missä järjestyneessä työväenliikkeessä hyvänsä. Salaisia tempuiluja käyttäen yritysissään päästä järjestön valtaan, vähemmistönä olemisestaan huolimatta, rajattomalla tuuudenmukaisuuden ja toverillisen hengen halveksimiseen he rappeuttavat minkä työväenliikkeeseen hyvänsä ja pakottavat enemmistön lakkaamattomaan valppauteen sekä erinomaisiin toimenpiteisiin ryhtymiseen estääkseen heidän yhä uusiintuvia juoniaan ja hyökkäyksiään järjestöä vastaan. Kaikki tämä ei ainoastaan häiritse järjestöme ja sen kautta koko sosialistipuolueen toimintaa, vaan myöskin kuluttaa suuria summia luokkatalistelupropagandaan tarvittavia järjestön varoja; niinpä on viime kahden vuoden kuluessa käytetty ainakin 30,000 dollaria ylimääräisten alue-, piiri- ja edustajakokouksien pitämiseen ja hajoittavan toiminnan tuottamien taloudellisten tappioitten korvaamiseen sekä yleensä tarpeisiin, jotka välittömästi ovat olleet seurauksena tästä hajoittavasta toiminnasta.

Järjestöme suuri enemmistö on aina vastustanut tämän hajoittavan aineksen menettelytapoja. Milloin ikinä tuohon ainekseen kuuluvat henkilöt sattumalta ovat päässeet järjestöme luottotoimiin, niin on heidät jonkun ajan kuluttua ja sikäli kun he ovat edustaneet näiltä menettelytapojaan, joko erotettu jäsenistön tahdosta tahi ovat he olleet pakotetut eroamaan yleisen tyytymättömyyden painostuksen alla, jotka tosiasiat ilmeisesti osoittavat, että meidän järjestöme enemmistö on päät-

tävästi vastustavalla kannalla heidän periaatteitaan ja menettelytapojaan kohtaan.

Osastot, jotka syystä tai toisesta yhä vielä kannattavat tämän hajoittaja-aineeseen pyrkimyksiä eivät edusta kaikkein korkeimman laskun mukaan enempää kuin noin 2000 jäsentä ja heitä vastassa on noin 10,000 nouseva järjestön enemmistö. Mainitustakin 2000:sta ainoastaan pieni osa, luultavasti vain jokunen sata henkilöä, on täysin selvillä johtajensa periaatteista ja tarkoituspöeristä, useimmat ollen kapinallisella kannalla järjestöömme nähden sen vuoksi, että arvostelematta uskovat hajoittajien levittämiin vaiheisiin järjestön asioista, nojautuen perusteettomiin juttuihin "paasivallasta" ja muihin tunnesyihin. Yhtenä voimakkaana tekijänä tämän kapinallisuuden ylläpitämiseksi, jota tekijää hajoittajain johtavat ainekset ovat käyttäneet hyväkseen, on ollut perusteeton väittäminen, että kansallistoimepanevakomitea muka hyväksyisi heidän tekonsa.

Näin ollen olemme halukkaat uskomaan, että hajoittajain perässä kulkevien toverien enemmistö on vilpittömiä tovereita, joille pitäisi antaa tilaisuus järjestöemme kautta kuulua sosialistipuolueeseen, niin pian kuin he lakkauttavat yhteytensä hajoittajain hommiin, päästyään täysin selville nykyään sokeasti seuraamiensa johtajain todellisista tarkoituksista, ja tämän vuoksi järjestöemme kaikkien jäsenten nimessä toverillisesti kehoitamme heitä palaamaan takaisin järjestyneeseen toimintaan suomalaisen järjestön riveissä. muistaen, että sosialistipuolue ei koskaan voi hyväksyä sellaista hajoittavaa toimintaa, jota he ovat viime aikoina tietoisesti tai tiedottomasti tukeneet. Mutta samalla me lausumme vakaumuksenamme, että mikään kompromissi ei voi tulla kysymyksen varsinaisten hajoittajain kanssa, jotka eivät hyväksy enemmistön määräämisvaltaa, jotka käytännössä vastustavat puolueemme toimintaa siinä muodossa, missä puolueemme perustuslaki ja päätökset sitä määrittelevät, ja jotka itse ovat selittäneet ja yhä selittävät, että mikään sovittelu järjestön enemmistön kanssa ei voi tulla kysymykseen muilla ehdoilla kuin että järjestön valtava enemmistö alistuisi vähemmistön oikkujen alle.

Eri osissa maata on ilmaantunut tapauksia, jolloin valtiokomiteat, kielellisistä syistä voimatta täysin perheityä suomalaiseen järjestöön kuuluvien osastojen selkkauksiin, ovat antaneet hajoittajille tilaisuuden yhä rettelöidä turvautumalla valtiokomiteain päättämismaltaan osastojen harjoittaman puolue toiminnan yli. Tahtomatta millään tavalla muuttaa nykyistä tilannetta, jonka mukaan jokainen suomalainen osasto on erottamaton osa kustakin valtiojärjestöstä ja sen lakien alainen, kokous on sitä mieltä, että tätä alaisuutta rikkomatta pitäisi saada sellaisia muutoksia puoluueen perustuslakiin, jotka antaisivat vieraskielisille järjestöille yksinomaisen oikeuden harjoittaa sosialistipuolueen propagandaa järjestönsä kielellä ja samalla tunnustaisivat, että vieraskielisen järjestön tekemä päätös jonkun jäsenensä tai osaston erottamisesta sellaisenaan pitäisi paikkauksa valtiolvas-

ton voimatta sitä kumota. Tämän vuoksi kokous kehottaa järjestöön kuuluvia osastoja puolueen perustuslain mukaisessa järjestyksessä esittämään puolueen hyväksyttäväksi perustuslakimuutoksen, joka sisällöltään olisi sentapainen kuin tämän kokouksen aikaisemmin hyväksymä ja kansallistoimeenpanevan komitean tutkijakomitealle jättämä lausunto koskeva vieraskielisten järjestöjen tuomiovaltaa.

Kokous kaiken edelläolevan perusteella lausuu jyrkän tuomionsa niille aineksille, jotka ovat pyrkineet hävittämään järjestöimme ja sen orgaanien sääntöperäistä toimintaa ja sellittää, että ne toimenpiteet, joihin järjestön orgaanien taholta on ryhdytty estääkseen hajoitushankkeitten toteuttamista, ovat yleensä olleet aivan välttämättömiä ja hyväksyttävää. Kokous edelleen kehottaa järjestöllemme lojaalisia osastoja valppaasti huolehtimaan siitä, että uudetkaan tällaiset yritykset eivät onnistuisi, vaan että järjestöimme sääntöperäisellä ja menestyksellisellä tavalla saisi jatkaa tärkeätä työtään Amerikan sosialistiliikkeen ja yleensä työväenliikkeen menestymiseksi vallankumouksellisessa tehtävässään.

Kokous toivoo, että järjestöimme toiminta, joka niin suurena määrin on kulunut sisäisiin riitaisuuksiimme, tästä lähtien täydellä voimalla saisi kohdistua Amerikan luokkataistelun tantereella edellämainittuun suuntaan. Kokous on sitä mieltä, että Amerikan työväenliikkeelle vahingolliset menettelytavat, joita vastaan olemme olleet pakotetut kiivaastikin taistelemaan, suureksi osaksi perustuvat siihenkin, että suomalainen sosialistiliike tähän asti on vähemmän kiinteästi seurannut Amerikan yleistä työväenliikettä, jonka vuoksi käsitykset, jotka ovat perustuneet tämän liikkeen tuntemattomuuteen ja väärin arvioimiseen, ovat saaneet jalansijaa järjestöimme keskuudessa ja johtaneet väärin menettelytapoihin. Kokous teroittaa kaikkien järjestöimme jäsenten ja orgaanien mieleen, että nykyinen taloudellinen asema tässä maassa kuten kaikkialla maailmassa ja sen aiheuttama työläisjoukkojen nousu, valtavaksi käypä työttömyys, sen lieventäminen ja sen syiden selvittäminen, kiivaat lakko- ja taistelut, niiden tukeminen ja niistä opetuksien ottaminen vastaisen varalle, yhdessä yhä voimakkaammaksi nousevan sosialistipuolueen valtollisen toiminnan kanssa antavat kaikille sosialistipuolueen orgaaneille, sanomalehdille, suulliselle agitatsioonille, sanalla sanoen työväenliikkeen valtolliselle ja taloudelliselle toiminnalle ottollisen ja kiitollisen tilaisuuden tukemaan tätä joukkojen nousua ja johtamaan sen voimaa kansainvälisen työväenliikkeen osottamiin toimintamuotoihin, joiden tuloksena on oleva kansainvälisen köyhälistön lopullinen voitto, ja tällainen, vakavasti harkittu toiminta, suoritettuna sosialistipuolueen periaatteiden mukaisesti, on paras keino kaikkia sisäisiä ristiriitoja vastaan.

Selostuskomitean puolesta:

LEO LEINO

K. F. TUHKANEN

S. NUORTEVA

V. ANNALA

ARVID NELSON

Selostuskomitean lausunto hyväksyttiin kokouksen päätökseksi yksimielisesti.

PONSIVALIOKUNNAN puolesta esitettiin kokoukselle seuraava ponsilausunto, koskien

ELYN, CROSEYN, MESABAN JA ISABELLAN S. S. OSASTOJEN PIDÄTYSTÄ S. S. JÄRJESTÖSTÄ:

Koska s. s. järjestön toimeenpaneva komitea vuosikertomuksessaan ilmottaa pidättäneensä oikeuden tähän edustajakokoukseen asti Elyn, Minn., Crosbyn, Minn., Mesaban, Minn. ja Isabellan, Minn., s. s. osastolta sen vuoksi, että sanotut osastot ovat kieltäytyneet suorittamasta s. s. järjestölle Työmiehen ylimääräistä veroa sekä s. s. järjestön edustajakokousveroa, niin edustajakokous puolestaan hyväksyy toimeenpanevan komitean päätöksen ja edelleen päättää, että näiltä osastolta pidätetään kaikki oikeudet s. s. järjestössä, eikä s. s. järjestön virastot saa myydä niille sosialistipuolueen eikä s. s. järjestön veromerkkejä siihen asti kunnes ne ovat suorittaneet verorästinsä s. s. järjestölle ja kaikki puolin alistuneet noudattamaan s. s. järjestön sääntöjä ja päätöksiä.

Ponsivallokunnan puolesta:

AUG. NIKULA	VILHO HEDMAN
A. MALM	SEVERI ALANNE
	M. HAHL

Hyväksyttiin yksimielisesti.

PONSIVALIOKUNNAN PUOLESTA esitettiin seuraava ponsilausunto

UUSISTA JÄSENKORTEISTA:

Astorlan osaston ehdotuksen johdosta, että s. s. järjestön keskuudessa otettaisiin käyttöön erikoiset jäsenkortit, edustajakokous päättää, että nykyisin puolueessa yleisesti käytännössä olevat jäsenkortit, noudattamalla erikoista käytännöllistä tapaa jäsenmerkkien samoin kuin ylimääräistenkin veromerkkien kiinnittämisessä niihin, ovat tarkotustaan vastaavia, joten ehdotus ei anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin järjestön puolelta.

Ponsivallokunnan puolesta:

AUG. NIKULA	VILHO HEDMAN
A. MALM	SEVERI ALANNE
	M. HAHL.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

PONSIVALIOKUNTA esitti vielä seuraavan ponsilausannon

AINO TUOMISEN RAHASTOSTA:

Aino Tuomisen rahaston suljetun edustajakokous päättää:

koska mainittu rahasto on koottu enimmäkseen s. s. järjestön jäseniltä, tämä kokous katsoo itsellään olevan täyden päätösvallan mainittujen varojen suhteen;

ja koska mainittu rahasto on koottu tarkoituksella avustaa valkoisen orjakaupan uhriksi joutunutta henkilöä ja sitte myöhemmin varojen loppusumma on ehdotettu käytettäväksi useammanlaatuisiin tarkoituksiin, niin edustajakokous katsoo, että mainitut varat tulevat tarkotustaan vastaavimmin käytetyiksi kun ne käytetään naisten valistustyöhön;

ja siihen katsoen että Toverin kustannusyhdistiön julkaisema naisten lehti, Toveritar, tekee agitatsioonityötä erityisesti Amerikan suomalaisten naisten valistamiseksi, edustajakokous päättää, että mainitut varat on luovutettava Toverittarelle;

edustajakokous velvottaa järjestön toimeenpanevan komitean ottamaan varat niiden nykyisiltä hallussaan pitäjiltä ja toimittamaan ne mahdollisimman pian Toverittarelle.

Ponsivaliokunnan puolesta:

AUG. MALM

AUG. NIKULA .

M. HAHL

VILHO HEDMAN

SEVERI ALANNE

Hyväksyttiin yksimielisesti.

SUHTAUTUMISTA TALOUDELLISIIN JÄRJESTÖIHIN

koskevasta kysymyksestä ponsilausuntoa laatimaan valittu valiokunta esitti seuraavan ponnen:

Samalla kun s. s. järjestön edustajakokous uudelleen selittää olevansa viime puoluekonventsiioonin hyväksymään menettelytavan kannalla, joka koskee suhtautumistamme taloudellisiin järjestöihin ja tätä puolueen kantaa lähemmin selvittävien Duluthin edustajakokouksen hyväksymien ponsien kannalla, niin kokous siihen nähden, että näitä päätöksiä on yritetty väärin tulkita ja väitetty niiden olevan epäselviä, velvoittaa toimeenpanevan komitean ensi puoluekonventsiioonille esittämään ponsiehdotuksen suhtautumisestamme taloudellisiin järjestöihin, josta selvästi kävisi ilmi, että samalla kuin puolueemme kaikkiin voimin tukee työläisten taloudellista järjestymistä ja koko voimallaan tukee työläisten taloudellisia taisteluita kapitalistiluokkaa vastaan, eikä pyri puolueena määrittämään unloiden sisäistä toimintaa, se samalla katsoo, että taloudelliselle järjestymiselle ja työläisten taloudellisille taisteluille au-

tamamme kannatus ei tapahtuisi sellaisessa muodossa, että se edistäisi pyrkimyksiä hajottamaan kehityksenalaisia ja kehityskykyisiä työväenunioita.

V. ANNALA
W. HEINO

J. J. NYLANDER
J. HANNULA.

F. F. BROMAN

Hyväksyttiin yksimielisesti.

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA ehdotti, että päätös, joka hyväksyttiin uusien sääntöjen 7 luvun 10:teen pykälään nähden, purettaisiin ja lähetettäisiin kysymyksessä oleva kohta uudelleen sääntövaliokunnalle.

Hyväksyttiin yksimielisesti ehdotus.

F. J. SYRJÄLÄ ehdotti valitun komitean puolesta seuraavan päätöksen:

S. S. OSASTOJEN OMAISUUDEN KONTROLLISTA:

Tämä kokous tällä päätöksellä kehottaa s. s. järjestöön liittyviä osastoja, kiinteitä taikka irtainta omaisuutta omistavia taikka hallitsevia, joko korporeerattuja taikka korporeeraamattomia, panemaan sääntöihinsä pykälän, jossa määrätään, että jos osasto lakkaa taikka lakkautetaan olemasta s. s. järjestön taikka sosialistipuolueen osastona, menee osaston omistama ja hallitsema omaisuus s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle agitatsioonityöhön käytettäväksi, ellei samalle paikkakunnalle saada yhden vuoden ajalla syntymään toista s. s. järjestön kautta sosialistipuolueeseen kuuluvaa osastoa.

Koska viime aikoina on tapahtunut järjestömme osastojen omaisuuden siirtämistä yksityisille ja yksityisille ryhmille, vaatii järjestön etu vastaisen varalle ryhtymään toimenpiteisiin, että ei tämä saisi edelleen tapahtua, ja että osastojen ja itse järjestön väliset omaisuus-suhteet tulevat laillisella tavalla järjestetyiksi. Niin että yksityiset ja yksityiset ryhmät eivät saa käsiinsä omaisuutta, jonka kokoamisessa koko s. s. järjestö välillisesti ja välittömästikin on ollut osallisena, päättää tämä edustajakokous velvottaa toimeenpanevan komitean tutkimaan koko järjestömme korporeeraamisasian siihen pyrkimysperään nojaamalla, että järjestömme toimeenpanevalle komitealle jäisi valta ottaa haltuunsa lakanneen taikka lakkautetun osaston omaisuus, mutta ei muutoin määräämään paikallisosastojen omaisuuden hoidosta. Kun tämä asia on tutkittu, jos asia aiheuttaa, tehköön toimeenpaneva komitea tästä asiasta aloitteen järjestön keskuuteen.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

PÖYTÄKIRJAN VALMISTAMINEN.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys, minkä ajan sisällä pöytäkirja on saatava julkisuuteen.

Y. WELLING: Pöytäkirjan valmistusajaksi riittää kaksi ja puoli kuukautta. Ehdotan, että pöytäkirjan painatus työ annetaan Toverille, että voidaan lataa sitä mukaa kuin sitä valmistuu toimittajalta.

E. PARRAS: Pitäisi saada kolme kuukautta valmistusaikaa.

K. HELANDER: Kiihkeä on tarpeellista. T. p. komitea valvokoon asiaa ja sopikoon myöskin siitä, missä se painetaan.

Hyväksyttiin pöytäkirjan valmistusajaksi kolme kuukautta Helanderin tekemällä huomautuksella.

Muita pöytäkirjan valmistamista koskevia seikkoja.

K. HELMAN: Pöytäkirjan painoksen suuruus on määrättävä tarkan suunnitelman mukaan.

T. OLSON: T. p. komitean on tiedusteltava osastolta etukäteen ja sen mukaan määrättävä painoksen suuruus.

V. ANNALA: Ehdotan, että t. p. komitea lähettää heti yhden lappaleen joka osastolle ja on siitä oikeutettu velottamaan osastoa.

Olsonin ja Annalan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

E. PARRAS: Liitetäänkö säännöt pöytäkirjaan?

Kokous päätti jättää kysymyksen ratkaisematta siksi kunnes sääntökomitea tuo lopullisen lausuntonsa.

Välikysymys.

L. LEINO: Haluan tietää, kuka lähettää Seattlen ja Chicagon osastojen asiasta tehdyt päätökset kysymyksessä oleville valtiokomiteoille ja kuka vahvistaa ne virallisesti?

Päätettiin, että järjestön sihteeri lähettää ne englanninkielelle käännettyinä ja virallisesti allekirjotettuina järjestön virastosta.

SÄÄNTÖVALIOKUNTA esitti kokoukselle säännöissä tekemiään muutoksia, 3:ssa luvussa, 6:ssa pykälässä, koskien omaisuusluhteita, oli tehty muutos kokouksen päätöksen mukaan.

Hyväksyttiin.

7:nen luvun 10:nen pykälän oli sääntövaliokunta muodostanut nyt kuulumaan niin, että nämä säännöt hyväksytään yleisäänestyksellä, jossa yleisäänestyksessä on äänestettävä joko koko sääntöjen hyväksymisen tai hylkäämisen puolesta. Näihin sääntöihin voidaan sitte tehdä muutosesityksiä ja muutoksia kerran vuodessa säännöissä määrättyä aikana.

Kokous hyväksyi sääntövaliokunnan ehdotuksen yksimielisesti.

W. BOMAN ilmoitti luopuvansa ennemmin ilmoittamastaan vastalauseesta.

Säännöt hyväksyttiin tämän jälkeen kokonaisuudessaan lopullisesti.

Puheenjohtajan paikalle astui W. Roman.

Otettiin esille kesken jäänyt kysymys

sääntöjen pöytäkirjaan liittamisestä.

T. OLSON: En kannata sääntöjä liitettäväksi pöytäkirjaan. Parasta on painaa ne pieniksi vihkosiksi kuten ennenkin.

A. KOLINEN: Kannatan Olsonin mielipidettä.

J. F. SÄRKINEN: Niin kannatan minäkin.

F. J. SYRJÄLÄ: Kannatan vihkoseksi painattamista. Jos tulee uusia kohtia, voidaan ne jatkaa vihkosteen loppuun.

Kokous päätti yksimielisesti, että sääntöjä ei pöytäkirjan yhteydessä julaista.

S. S. JÄRJESTÖ JA KANSALLISPERUSLAKI.

V. ANNALA ehdotti, että t. p. komitea velvotetaan saattamaan viivyttelemättä s. s. järjestön jäsenistölle tiedoksi kaikki muutokset, mitä kansallisperuslaissa kulloinkin tapahtuu.

Kokous hyväksyi yksimielisesti Annalan ehdotuksen.

M. HAHN ehdotti, että s. s. järjestön säännöt ja kansallisperuslaki julaistaan yhdessä vihkosessa.

Ehdotus hyväksyttiin 34 äänellä 9 ääntä vastaan.

SANOMALEHTIVALIOKUNTA ehdotti seuraavan pöytäkirjan

"SOSIALISTI"-LEHDESTÄ:

Duluthissa julkaistu suomalainen sanomalehti, joka on ottanut nimekseen "Sosialisti", mutta joka periaatteissaan ja menettelytavolissaan edustaa Amerikan sosialistipuolueen ohjelman ja periaatteiden vastustamista samoin kuin sosialistipuolueen suomalaisen järjestön hävittämistä, alituista ja perusteetonta puolueen toimittajain parjaamista, suomalaisen sosialistisen sanomalehdistön hävittämistä ja yleensä palkkatyöläisten järjestöjen luonnollisen kehityksen häiritsemistä, on täten asetettu suomalaisen sosialistijärjestön taholta bolkotin alaiseksi seuraavien toimintaohjeiden mukaisesti:

1. Suomalaisia sosialistiosastoja kehoitetaan olemaan tilaamatta sanottua lehteä samalla tavalla kuin unlot neuvovat jäseniään menettelemään skääppituotteiden suhteen.

2. Suomalaisen järjestön jäsenet ja osastot täten kielletään toimimasta sanotun lehden asiainhoitajina, kirjeenvaihtajina ja avustajina, tällainen toiminta ollen vahingollista puolueen e-

dulle; ja jäsenet, jotka rikkovat tätä päätöstä vastaan, ovat suomalaisesta järjestöstä erottamisen alaiset.

3. Suomalaisen järjestön jäsen, joka osaston kokouksissa, iltamissa tai missä tahansa muualla edustaa sanotun lehden hajottavia periaatteita suomalaista järjestöä ja sosialistipuoluetta koskevista asioista, täten edistäen lehden suunnitelmaa suomalaisen järjestön ja sosialistipuolueen vahingoittamiseksi, asetetaan kurinpitotoimenpiteiden alaiseksi suomalaisen järjestön kurinpitosäädösten mukaisesti.

4. Jos mainittu lehti tarkoituksella saada kannatusta sosialistisilta työläisiltä ja liike-etujensa vuoksi hylkää nykyisen kantansa ja tekeytyy sosialistipuolueelle uskollisuutta osottavaksi, niin suomalainen järjestö tässäkin tapauksessa ei suostu tunnustamaan tätä lehteä kannatusta ansaitsevaksi puoluelehdeksi, koska järjestö on sitä mieltä, että nykyään sen hallussa olevat sanomalehdet hyvin täyttävät sanomalehtitarvettamme ja että uudet sanomalehtilyritykset ainoastaan heikentävät sanomalehdistömme yleistä asemaa täten vahingoittaen sanomalehdistömme suorittamaa valistustehtävää.

5. Edelleen kokous päättää, että tämän sanomalehden toimittajat, johtokunnan jäsenet ja perustajat, mikäli heitä vielä kuuluu suomalaiseen järjestöön, ovat erotettavat suomalaiseen järjestöön kuuluvista osastoista kahden vuoden ajaksi ja sellaiset toimittajat, johtokunnan jäsenet ja perustajat, jotka eivät nykyään kuulu suomalaiseen järjestöön, kielletään siihen pääsemästä kahden vuoden aikana tästä päivästä lukien.

SANOMALEHTIVALIOKUNTA.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

TERVEHDYSKIRJELMÄ SUOMEN SOS-DEM. PUOLUEELLE.

TYÖJÄRJESTYSVALIOKUNTA ehdotti, että edustajakokous lähettäisi Suomen sosialidemokraattiselle puolueelle tervehdyskirjelmän.

Kokous hyväksyi ehdotuksen.

Kirjelmä on seuraava:

SUOMEN SOS-DEM. PUOLUE.

Puoluehallinto, Helsinki.

Yhdysvaltain s. s. järjestön neljäs (ylimääräinen) edustajakokous kokoontuneena Chicagossa, Ill., marrask. 22:sta jouluk. 1 p:ään 1914, lähettää veljellisen tervehdyksensä Suomen sos.-dem. puolueelle, samalla lausunon osanotontunteensa tovereillemme sille, niiden

vaikkeiden olojen vuoksi, jotka nykyään raskaina Suomen työväenluokkaa painavat.

Sama painajainen, joka hirveillä kahleillaan kahlehti niin Suomen kuin muutenkin Euroopan maitten köyhälistöä, kahlehti myös täällä koko työväenluokkaa. Työttömyys, kapitalistiluokan riisto hirveässä muodossa, saattaa täälläkin työläiset mitä tukalimpaan asemaan. Samalla, kun se toiselta puolen kyivää toivottomuutta järjestymättömiin työläisiin, saattaa se toiselta puolen heidät tuntemaan järjestymisen tarpeellisuuden. Siksiä työläisten liittyminen Amerikan sosialistipuolueeseen ja sen ohella s. s. järjestöön on edistynyt ripeästi.

Samalla kertaa emme kuitenkaan ole voineet välttää s. s. järjestössä eräitä joukkoliikkeille ominaisia hajaantumiskyrkymyksiä. Enemmän tai vähemmän selvät syndikalistiset ainekset ovat niitä ajaneet jo useamman vuosien ajan, ensin heidän kontrollissaan olleen — s. s. järjestön ylläpitämän — oppilaitoksen, Työväen-Opiston, ja myöhemmin perustamansa "Sosialisti"-nimisen hajotuslehden avulla. Tämä hajotustyö johti lopulta sellaiseen tilaan, että ylimääräinen edustajakokous oli välttämätön aslain selvittämiseksi.

Tämä edustajakokous on nyt, perinpohjin kaikkia hajottamiskyrkymyksiä tutkittuaan, Yhdysvaltain sosialistipuolueen virallisten edustajain läsnäollessa, päättänyt tehdä selvän pesäeron mainitusta "radikaaleiksi" itseään nimittävistä syndikalistisista aineksista ja niiden käsissä olevista laitoksista.

Näillä toimenpiteillä on s. s. järjestö lujittanut sitä pohjaa, jolla se taas voi jatkaa varsinaista työtään, suomalaisten työläisten valistamista ja heidän järjestämistään luokkataistelurintamaamme. Se rakentava työ, joka tässä tarkoituksessa on kokouksessamme tehty, on tuottava lähimmässä tulevaisuudessa tuloksia, joiden saavuttamiseksi Suomen sosialidemokraattinen veljespuolueemmekin siellä taistelee.

Täydellisesti vakuutettuina kansainvälisen sosialidemokratian lopullisesta voitosta lausomme veljellisenä toivomuksenamme, että pian koittaisi valoisampi aika sielläkin Suomen työväenluokalle ja veljespuolueellemme, jolloin voitte poistaa päältäanne sortovallan kahleet. Toivoen edelleenkin säilyvän yhteläsymmävyyksen Suomen sos.-dem. puolueen ja Yhdysvaltain s. s. järjestön välillä tervehdimme

Veljellisesti

Yhdysvaltain suomalaisen sosialistijärjestön neljäs edustajakokous.

WILHO BOMAN, puheenjohtaja.

EEMELI PARRAS, sihteeri.

KOKOUKSEN LOPETTAMINEN.

F. J. SYRJÄLÄ: Ehdotan tämän edustajakokouksen työn lopettamista.

L. LEINO: Kannatan ehdotusta. Ehdotan samalla laulettavaksi Internationalea.

PUHEENJOHTAJA: Minä julistan tämän edustajakokouksen asiain käsittelyn päättyneeksi.

Loppusanoiksi haluan minä sanoa näistä päätöksistä, mitä tämä kokous on tehnyt, seuraavaa:

Ne ovat parhaita päätöksiä, mitä on voitu laatia. Kunnioittakaamme enemmistön päätöksiä! Se tapahtuu noudattamalla niitä käytännössä.

Tässä kokouksessa ei ole ilmaantunut mitään keskinäistä kannausta eikä epätoverillisuutta, kuten esimerkiksi Smithvillen kokouksessa. Se todistaa järjestetyn toiminnan tuloksia.

Toivon, että edistämme tämän hengen kasvamista suomalaisten ja toiskielisten toverien keskuudessa. Sitä pääsemme parempiin tuloksiin.

Edustajakokous lopetti työnsä klo 6:12 i. p.

Laulettiin innostunein mielin

INTERNATIONALE.

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAIN LAUSUNTO.

Olemme mahdollisimman huolellisesti tarkastaneet s. s. järjestön (ylimääräisen) neljännen edustajakokouksen pöytäkirjan (korehtuurivedoksena) ja hyväksymme sen niillä korjauksilla ja huomautuksilla, jotka olemme korehtuurilluskoihin merkinneet pöytäkirjan toimittajan huomioonotettavaksi.

SEVERI ALANNE, GUST PURSI, AUG. NIKULA.

LIITE I

Suomalaisen sosialistijärjestön selitykset ja todistukset sosialistipuolueen tutkijakomitealle järjestön sisäisten rettelöitten johdosta.

SELOSTUSKIRJELMÄ

Socialistipuolueen Kansallistoimeenpanevan viraston tutkijakomitealle.

Toverit:—

Suomalaisen sosialistijärjestön riitaisuuksien syynä on se, että eräs aines suomalaisen järjestön keskuudessa on yrittänyt käyttää suomalaisen järjestön sanomalehdistöä ja muita orgaaneja syndikalistisen ja sellaisen agitatsio-
nin hyväksi, joka on väheksynyt valtiollista toimintaa siinä muodossa kuin Yhdysvaltain sosialistipuolueen peruslaki sitä määrittelee.

Syndikalistinen agitatsioni ensi aikoina ilmeni n. s. sabotagen ja muitten syndikalististen menettelytapojen avoimena suositteluksena. Sen jälkeen kun sosialistipuolueen edustajakokous nimenomaan asettui tuomitsevalle kannalle siihen nähden, on tämänlaatuinen propaganda jatkunut etupäässä leppymättömänä taisteluna kaikkia sellaisia unionijärjestöjä vastaan, jotka eivät ole perustuneet syndikalistisille periaatteille, jotka ovat American Federation of Laborin yhteydessä ja on tällainen agitatsioni suuresti haitannut suomalaisten työläisten taloudellista järjestymistä. Myös on edelleen ilmaantunut positiivisen, rakentavan valtiollisen toiminnan väheksymistä.

Hajoittava aines on voimakkaasti edustanut yksilöllismielisiä käsityskantoja niinkin pitkälle menevässä muodossa, että julkisesti on kehoitettu osastoja eroamaan puolueesta siinä tapauksessa, että se tai tämä hajoittajille epämieluisen henkilö tulisi valituksi johonkin puolueimeen, ja myöskin on vastustettu sosialistipuolueen virallisten vaaliehdokkaitten äänestämistä samal-
laisista yksilöllismielisistä syistä.

Milloin ikinä tämä hajoittava aines on saanut käsiinsä kontrollin jonkun sosialistiosaston yli, on osasto rappeutunut ja joutunut hajaannustilaan: osaston sel-

laisia jäseniä, jotka ovat pysyneet uskollisina puolueelle ja järjestölle, on estetty jatkamasta puolueelle yksölistä toimintaa, ja osastolle sekä niiden kautta järjestöllemme ja puolueelle kuuluvaa omaisuutta on siirretty yksilöille sekä yksityisille ryhmille sillä tavalla, että puolue on menettänyt kontrollivaltansa tämän omaisuuden yli.

Yksi hajoittajain päätarkoitus on suomalaisen sosialistijärjestön hävittäminen kehittämällä suomalaisia osastoja olemaan alistumatta järjestön yleisäänestyksiin ja muihin päätöksiin, parhaamalla ja mustaamalla järjestön ja puolueen toimitsijoita ja perustamalla kilpailevan suomalaisen järjestön, tällä toimenpiteellä loukatun puolueemme perustuslain 14 luvun määräyksiä.

Hajoittajat järjestelmällisesti yrittävät saattaa perikatoon suomalaisen sosialistijärjestön alaisen sanomalehdistön levittämällä valheellisia ja katalia väitteitä järjestön sanomalehdistön taloudellisesta asemasta, kehittämällä henkilöitä, joilla on rahaa sijoitettuna sanomalehti-yhtiöihimme, vetämään rahansa pois, perustamalla kilpailevan sanomalehden vastoin järjestön tahtoa ja ilman mitään puolueen etua koskevaa tarvetta ja heittämällä valheellisia syytöksiä järjestön sanomalehdistöä vastaan. He yrittävät saattaa työläisiä uskomaan, että järjestön sanomalehdistö on muutamien puoluepomojen käsissä, jotka muka häikäilemättömällä sensuurilla estävät työläisiä lausumasta mielipiteltään, ja tällaisia syytöksiä tehdään siitä tosiseikasta huolimatta, että suomalainen sosialistinen sanomalehdistö Amerikassa on kansanvaltaisemmin hoidettu kuin yksikään toinen Amerikan sosialistisen sanomalehdistön osa, osastot kun omistavat osakkeitten enemmistön, osastojen hallussa oleva osakemäärä kun jotakuinkin suhteellisesti vastaa osaston jäsenmäärää, lehtien päätoimittajat valitaan yleisäänestyksellä, lehtiyhtiöitten kokoukset tavallisesti pidetään samana aikana ja samassa paikassa kuin piirikokoukset ja asiallisesti näitten piirikokousten kontrollin alaisina. Ainoastaan sellaisilta kirjoituksilta on kielletty lehdissä tlla, jotka ovat sisältäneet epäsosialistisia menettelytapoja suosittavia mielipiteitä tahi muulla tavalla ilmeisesti ovat edustaneet puolue-toiminnan ja yleensä työväenliikkeen vahingoittamista.

Voimakkaasti edustaen sitä anarkistista periaatetta, että heillä järjestön vähemmistönä ollen, "valistuneena vähemmistönä," on oikeus leppymättömästi tapella järjestön enemmistön päätöksien toteuttamista vastaan, nämä henkilöt ovat omiaan aikaansaamaan hajaannusta missä järjestyneessä työväenliikkeessä hyvänsä. Salaisia temppeleitä käyttäen yrityksissään päästä järjestön valtaan, vähemmistönä olemisestaan huolimatta ja rajottamalla totuudenmukaisuuden ja toverillisen hengen halveksimisellaan he rappeuttavat minkä työväenliikkeen hyvänsä ja pakottavat enemmistön lakkaamattomaan valppauteen sekä erinomaisiin toimenpiteisiin ryhtymiseen estääkseen heidän yhä uusiintuvia juoniaan ja hyökkäyksiään järjestöä vastaan. Kaikki tämä ei ainoastaan häiritse järjestöme ja sen kautta koko sosialistipuolueen toi-

mintaa, vaan myöskin kuluttaa suurin summia luokkatalustelupropagandaan tarvittavia järjestön varoja; niinpä on viime kahden vuoden kuluessa käytetty ainakin 30,000 dollaria ylimääräisten alue-, piiri- ja edustajakokouksien pitämiseen ja hajottavan toiminnan tuottamien taloudellisten tappolitten korvaamiseen sekä yleensä tarpeisiin, jotka välittömästi ovat olleet seurauksena tästä hajottavasta toiminnasta.

Järjestömme suuri enemmistö on aina vastustanut tämän hajottavan aineksen menettelytapoja. Milloin ikinä tuohon ainekseen kuuluvat henkilöt sattumalta ovat päässeet järjestömme luottotoimiiin, niin on heidät jonkun ajan kuluttua ja sikäli kun he ovat edustaneet näitä menettelytapojaan, joko erotettu jäsenistön tahdosta tai he ovat he olleet pakotetut eroamaan yleisen tyytymättömyyden painostuksen alla, jotka tosiasiat ilmeisesti osoittavat, että meidän järjestömme enemmistö on päättävästi vastustavalla kannalla heidän periaatteitaan ja menettelytapojaan kohtaan.

Osastot, jotka syystä tai toisesta yhä vielä kannattavat tämän hajottaja-aineksen pyrkimyksiä, eivät edusta kaikkien korkeimman laskun mukaan enempää kuin noin 2000 jäsentä ja heitä vastassa on vain 10,000 nouseva järjestön enemmistö. Maintustakin 2000:sta ainoastaan pieni osa, luultavasti vain jokunen sata henkilöä, on täysin selvillä johtajiensa periaatteista ja tarkoituksesta, useimmat ollen kapinallisella kannalla järjestöömme nähden sen vuoksi, että arvostelematta uskovat hajottajien levittämiin valheisiin järjestön asioista, nojautuen perusteettomiin juttuihin "paasivallasta" ja muihin tunnesyihin. Yhtenä voimakkaana tekijänä tämän kapinallisuuden ylläpitämiseksi, jota tekijää hajottajain johtavat ainekset ovat käyttäneet hyväkseen, on ollut perusteeton väittäminen, että kausallistoimienpanevakomitea muka hyväksyisi heidän tekonsa.

Valka olemme halukkaat uskomaan, että hajottajain perässä kulkevien toverien enemmistö on vilpittömiä tovereita, jolle pitäisi antaa tilaisuus kuulua sosialistipuolueeseen, niin pian kuin he lakkauttavat yhteytensä hajottajain hommiin, päästyään täysin selville nykyään sokeasti seuraamiensa johtajain todellisista tarkoituksista, ja varsinkin kun he täydelleen käsittävät, ettei puolue eivätkä valtiojärjestöt puolusta hajotustyötä puolueessa eikä leppymätöntä taistelua kaikkia unioita, joita he nimittävät ammattiuioiksi, vastaan, niin toiselta puolen me emme usko, että mikään kompromissi voi tulla kysymykseen varsinaisten hajottajain kanssa, jotka eivät hyväksy enemmistön määräämisvaltaa, jotka käytännössä vastustavat puolueemme toimintaa siinä muodossa, missä puolueemme perustuslaki ja päätökset sitä määrittelevät, ja jotka itse ovat selittäneet ja yhä selittävät, että mikään sovittelu järjestön enemmistön kanssa ei voi tulla kysymykseen muilla ehdoilla kuin että järjestön valtava enemmistö alistuisi vähemmistön oikkujen alle.

Eri osissa maata ovat valtiojärjestöt, kielellisten syytten takia voimatta perehtyä vieraskielisten osastojen toimintaan, sellaisetkin valtiojärjestöt, jotka ovat selvästi

vastustavalla kannalla sellaiseen hajotustoimintaan nähden, käsitellessään meidän riitaisuuksiamme ilian lievästi, todennäköisesti estäneet järjestöämme suojelemasta puolueen etuja, rohkaisten samalla hajottajia jatkamaan vehkeilyään ja haltallista monettelyään.

Suomalainen sosialistijärjestö, uskollisena kansainvälisen sosialismin periaatteille, Amerikan sosialistipuolueelle, sen peruslalle ja luokkatietoisesti järjestyneiltä vallankumouksellisten joukkotoiminnan asialle ei tahdo vähentää omaa voimaansa eikä sosialistipuolueen voimaa kartettavissa olevalla eikä tarpeettomalla puolueen jäsenten erottamisella. Mutta toiselta puolen, noudattaessaan uskollisesti meidän periaatteitamme, katsoo se velvollisuudekseen suojella puoluetamme sellaisten henkilöitten tahalliselta hajotustyöltä, jotka tekevät kaikkensa särkeäkseen amerikalaisen sosialistisen liikkeen rintaman.

Puolueen peruslaki määrää, että kaikki propagandatyö kielijärjestöissä toimitettakoon itsensä kielijärjestön ylivalvonnan alla. Vaikka tämä ei erikoisesti ilmaise sitä, että sillä ymmärrettäisiin kaikkea propagandatyötä jossakin kielijärjestössä, sellaistenkin osastojen ja laosten, jotka eivät muodollisesti kuulu järjestöön, ja vaikka peruslaki muodollisesti ei estä valtiovirastoja sekaantumasta tähän järjestön erikoisesti toivomaan ylivalvontaan, uskomme me, että kansallisvirasto samoin kuin valtiovirastotkin tekevät parhaimmin antaessaan meidän järjestöllemme tilaisuuden selvittää tämän asian niiden päätösten mukaan, jotka suomalainen sosialistijärjestö, jonka edustajakokous nyt on koolla Chicagossa, Ill., tästä asiasta tekee.

Suomalainen sosialistijärjestö ei ole koskaan pyytänyt sosialistipuolueelta mitään erikoisoikeuksia. Se on käsittänyt olevansa sosialistipuolueen virastojen ylivalvonnan alaisena toimiva propagandajärjestö. Se on käyttänyt voimiaan ja varojaan sosialistipuolueen, samoin kuin koko työväen liikkeen hyväksi yleensä. Nytkin me vain pyydämme tilaisuutta puolustaa sosialistipuolueen eheyttä. Me hyvin ymmärrämme, että perustuslailliset määräykset antavat valtiolle muodolliset oikeudet peruuttaa kielijärjestön jokaisen toimenpiteen puolueen jäsenien puoluejäsenyyttä koskevissa asioissa. Kuitenkin uskomme me, että puolueen etu tulisi parhaiten edustetuksi jos, vähentämättä valtiojärjestöjen oikeuksia ja kontrollivaltaa valtiojärjestön jäsenien tai osastoon nähden, kielijärjestölle annetaan oikeus kurinpitotoimenpiteitten toimeenpanoon järjestön jäseniin tai osastoihin nähden, vähentämättä valtiojärjestöä näihin asioihin, joista valtiojärjestöt eivät koskaan voi saada täyttä käsitystä kielellisten vaikeuksien takia.

Meidän edustajakokouksemme on yksimielisesti hyväksynyt seuraavan tätä asiaa koskevan päätöksen:

Suomalainen sosialistijärjestö käsittää olevansa ainostaan sosialistipuolueen suoritettavana olevan valistustyön välittäjänä suomen kielellä, jota työtä puolueen virastot sellaisenaan eivät voi suorittaa kielellisten val-

keuksien takia. Vastineeksi näin suoritetusta työstä kansallinen sosialistipuolue osittain korvaa kielenkääntäjäviraston ylläpitämisestä johtuvat kustannukset.

Samalla kertaa kansallisvirasto valtuuttaa kielijärjestöt suorittamaan niiden kielellä kaiken sosialistisen propagandan kansallisviraston kontrollin alaisena. Tätä koskevat sosialistipuolueen perustuslain määräykset kuuluvat seuraavasti:

Luku XIV, pyk. 6: — Vieraskielisten järjestöjen kaikkia propagandatyötä valvovat heidän toimeenpanevat virkallijansa heidän liitonsa sivulankien mukaan. Sellaiset sivulankit eivät saa olla ristiriidassa sosialistipuolueen perustuslain kanssa.

Luku XIV, pyk. 4: — Vieraskieliset liitot maksavat kansallisvirastolle kuukausittain saman summan jäsentä kohti kuin valtiojärjestökin ja saavat sitä vastaan veromerkkejä. Heidän on myöskin kielenkääntäjäsihteerinsä välityksellä maksettava valtio- ja kaunti- tai kaupunkijärjestöille 50 prosenttia siitä jäsenverosummasta, minkä englanninkieliset osastot maksavat. Kielenkääntäjäsihteerit maksaa valtiosihteerille eri valtioissa kaikkien hänen kansallisuutensa kuuluvain jäsenten verot. Valtiosihteerit lähettää kauntiverot kaikkien järjestettyjen kauntien sihteerille.

Alnoa loogillinen ja käytännöllinen johtopäätös, joka voidaan vetää näistä määräyksistä, on se, että mikään vieraskielinen sosialistinen propaganda sellaisella kielellä, joka on edustettu kielijärjestön kautta, ei saisi tapahtua muitten välityksellä ja valvonnan alaisena kuin kielijärjestön.

Jos osasto, joka syystä tahi tolesta on erotettu kielijärjestöstä, ja etenkin silloin kun se on erotettu puolueen periaatteita ja menettelytapoja koskevista syistä, edelleen jää sosialistipuolueen osastoksi, niin tämä ehdottomasti johtaa varsin vaarallisiin tuloksiin. Sellaista osastoa silloin ei enää kontroleeraa kielijärjestö, mutta ei myöskään valtiovirasto, joka viimeainittu ei voi koskaan täysin olla selvillä siitä mitä tapahtuu vieraskielisessä osastossa. Tällainen osasto voi näin ollen käyttää tilaisuutta hyväkseen jatkaen vieraalla kielellä sosialistivastaista propagandaa, hajoittaen ei ainoastaan kielijärjestöä, mutta samalla tuottaen korvaamatonta vahinkoa itse valtiojärjestölle ja koko puolueelle.

Myöskään ei ole mitään syytä otaksua, että kielijärjestö, erottaessaan keskuudestaan jonkun osaston, ei tekisi sitä vähintään yhtä pätevillä syillä kuin sen tekisi valtiokomitea, jos sillä olisi selvä käsitys kysymysalasta asiasta.

Suomalaisen järjestön edustajakokous on tämän ruoksi sitä mieltä, että sosialistipuolueen perustuslaktiin olisi tehtävä lisäys, joka selvästi määräisi, että kielijärjestöstä erotettu osasto sen kautta automaattisesti olisi

erotettu valtiojärjestöstä ja sosialistipuolueesta. Takauksena siitä, että kielijärjestö ei käyttäisi tällaista valtaa väärin olisi se, että kielijärjestön sääntöihin pantaisiin pykälä, joka määräisi, että osasto, joka erotetaan kielijärjestöstä saisi allistaa tämän päätöksen kielijärjestön jäsenistön yleisäänestyksellä ratkaistavaksi.

Samalla kertaa kielijärjestöön kuuluvat osastot yhä edelleen pysyisivät kaikissa muissa suhteissa valtiojärjestön erottamattomana osana, valtiojärjestöllä ollen oikeus erottaa vieraskielinen osasto minkä päteväksi katsomansa syyn perusteella tahansa ja tällainen osasto siten automaattisesti joutuisi eroon kielijärjestöstä.

Osastot, jotka vapaaehtoisesti eroavat kielijärjestöstä tai jotka eivät yhdy kielijärjestöön, eivät saisi harjoittaa propagandaa kielijärjestön kielellä, lähettää puhujia tai levittää muunlaista agitatoria olkoon se mitä laatua tahansa.

Vieraskielisille järjestöille olisi myös annettava tuomiovalta yksityisten jäsentensä yli sillä tavalla, että osasto, joka syystä tai toisesta erottaisi jäsenensä, allistaisi tämän erottamisen kielijärjestön toimeenpanevan komitean eikä valtiokomitean ratkaistavaksi, valtiokomitea kun kielellisistä syistä ei voi käsitellä tällaista asiaa, ja pitäisi kielijärjestön toimeenpanevan komitean päätöksen olla lopullisen. Valtiojärjestölle tietysti jäisi edelleen oikeus nostaa syyte ketä yksityistä osaston jäsentä vastaan tahansa ja valtiokomitean todistuksiin perustuva valtiokomitean päätös pakottaen kielijärjestön panemaan täytäntöön valtiokomitean päätöksen.

*

Nämä tai tällaiset säädökset eivät ole todellisesti ristiriidassa valtioautonomian kanssa, vaikka ne siltä näyttäisivät, sillä kielijärjestö on käsiteltävä valtiojärjestön alaiseksi propagandajärjestöksi ja kielijärjestölle siirretty valvontavalta vain käytännöllisistä syistä tapah-
tuneeksi.

Edelläolevassa ilmaistu käsitys saattaa näyttää erikoisetujen tavoittelulta. Jos niin, on meillä täysi syy siihen. Suomalainen sosialistijärjestö puolustaa yli 10,000 sosialistipuolueen jäsentä ja useitten satojentuhansien dollareitten arvoista puolueen omaisuutta. Varmasti ei ole mitään vaaraa, että suomalainen sosialistijärjestö käyttäisi valtaansa syndikalistisen tai anarkistisen propagandatyön edistämiseksi. Toiselta puolen taas ei ole mitään syytä uskoa, että tätä valtaa käytettäisiin liian epävallankumouksellisten keskiluokan periaatteiden edistämiseksi.

Koko suomalaisen järjestön olemassaolon aikana ei ole ollut yhtään tapausta, jolloin suomalaisia osastoja olisi syytetty tosivallankumouksellisen toiminnan puutteesta. Tässä on kysymys luottamuksesta ja me uskallamme sanoa, että suomalainen sosialistijärjestö ei ole koskaan rikkonut sitä luottamusta, mitä amerikalaiset toverit ovat meille ennenkin osottaneet. Ja jos suomalainen tai joku muu kielijärjestö koskaan yrittäisi käyttää väärin val-

taansa, voi kansallistolmeenpaneva komitea milloin tahansa ottaa järjestöltä ja sen virastoilta sen vallan pois ja valtiojärjestöllä on oikeus milloin tahansa erottaa puolueen etuja vahingoittavat vieraskieliset osastot.

Meldän edustajakokouksemme hyväksyi päätöslauseelman, joka koskee äskettäin perustettua hajotuslehtä "Sosialistia."*) Voidaan sanoa, että sosialististen järjestöjen ei koskaan pitäisi asettua sellaiselle kannalle, jota voitaisiin tulkita sananvapauden periaatteiden loukkaamiseksi. Vastaukseksi me pyydämme vain selittämään, että sananvapauden periaatteet, joita me sosialistit puolustamme, eivät merkitse sitä, että kenelläkään, joka väittää itseänsä sosialistiksi, on oikeutta käyttää puolueen laitoksia edistääkseen sellaista propagandaa, jota puolueen periaatteet eivät sallii.

Tälle hajotusryhmälle myötätuntoisissa osastoissa on, kun on nähty mahdollisuus tulla erotetuksi sosialistipuolueesta, ryhdytty siirtämään — ja onkin jo siirretty useitten tuhansien dollareitten arvosta — joittenkin yksilöitten käsiin puolueelta sen jäsenten sille nimenomaan kokoamaa omaisuutta. Muita samanlaisia yrityksiä on tekeillä, joitten suhteen suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokous pyytää valtiokomitean antamaan suojelusta puolueelle uskollisille osastoille ja jäsenille.

Yhdysvaltain sosialistipuolueen samoin kuin suomalaisen sosialistijärjestönkin on nyt ryhdyttävä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka estävät kymmentuhantisen uskollisen toverijoukon ponnistusten tulokset, jotka se on onnistunut viimeisen kymmenen vuoden ajalla saamaan kokoon, joutumasta sosialistipuolueelta jonkun yksilöryhmän käsiin ja tulemasta täydelleen tuhotuksi.

Tässä suomalainen sosialistijärjestö pyytää Yhdysvaltain sosialistipuolueessa olevain amerikalaisen toverien apua ja yhteistoimintaa.

TODISTUKSIA

SYNDIKALISTISET ILMIÖT SUOMALAISSA SOCIALISTIJÄRJESTÖSSÄ, SABOTEESIN SUOSIMISTA Y. M.

Syndikalististen virtausten historiaa.

Ensimmäisinä syndikalististen ajatusten edustajina suomalaisen sosialistijärjestön keskuudessa olivat K. L. Haataja, Lars Florell ja Matti Kainu. He esittivät teorioita vuosina 1909 ja 1910. Haataja oli Työväenopiston ensimmäinen johtaja ja oli varsin vaikutusvaltainen järjestön jäsen siihen aikaan. Kun hän julkaisi Työmiehessä, keskipiirissä ilmestyvässä suomalaisessa puolehdessä joitakin kirjoituksia syndikalismista, synnytti

*) Päätös on pöytäkirjan sivulla 263.

se riitaisuutta, mutta järjestön jäsenistön yleinen miellala oli niin voimakkaasti syndikalismia vastaan, että Haataja pelkäsi erottamista ja pian hän vetäytyi syrjään julkisesta puolue-elämästä Florell, joka oli valittu Työmiehen toimittajaksi, oli samasta syystä pakotettu eroamaan toimestaan. Tämän jälkeen ei keskinäistä riitaisuutta suomalaisessa sosialistijärjestössä johonkin aikaan ollut.

Mutta sen jälkeen kun Leo Laukki, nykyinen "radikaalisen" (syndikalistisen) ryhmän johtaja, tuli (kevällä 1911) Työmiehen päätoimittajaksi, alkoi riitaisuus uudelleen entistä voimakkaampana. Hän julkaisi lehdessä sarjan kirjoituksia, jolssa hän avoimesti edusti ja ajoi saboteesia. Raivaaja, itäläinen lehti vastusti tarmokkaasti Laukin aatteita sillä seurauksella, että Laukin oli polstuttava toimestaan (kesällä, 1912) sen jälkeen kun suomalaisen sosialistijärjestön vakinainen edustajakokous oli tuominut hänen edustamansa kannan. (Ennen tätä oli Laukki jo Työmiehessä puolittain myöntänyt saboteesioopin vääräksi.

Samoihin aikoihin ilmestyi toinen mies, William Risto, syndikalististen aatteiden ajajaksi. 1911 valittiin hänet järjestäjäksi itäpiiriin, mutta oli pian pakotettu eroamaan siitä toimesta sen jälkeen kun kävi selville, että hän puheissaan oli esittänyt voimakkaasti syndikalismiin kallistuvia käsityksiä. Tällä tavalla oli järjestön jäsenistö antanut näille syndikalismien puolesta taisteiljoille, yhdelle toisensa jälkeen, selvästi ymmärtää, ettei se suosinut heidän oppejaan.

Tämän jälkeen sai syndikalistinen propaganda järjestössämme hienomman ja peitetymmän muodon, jatkaen samalla hajottavaa vaikutustaan. Työväenopisto oli sitä edistävä työssija. Sellaiset tapaukset kuin n. s. Negauneen riita, josta toisessa palkassa tehdään selvää, tarjosivat sekavan tilanteen ja antoivat syndikalistisille hajoittajille tilaisuuden saada kannattajia sellaisten vähemmäntietoisten toverien keskuudessa, jotka eivät olleet myötätuntoltsiakaan syndikalismille, mutta jotka tilapäisesti olivat taipuvaisia seuraamaan syndikalistisia johtajia, jotka nyt taistelevat "vääryyttäkärnsineitten" Negauneen tovereitten puolesta, jotka tulivat erotetuksi puolueesta Tämä, samoin kuin myöhempi Työmiehen ja Raivaajan välillä tapahtunut osakekauppa, lisäsi "radikaalien" joukkoa, jotka nyt taas olivat uskaltaneet käydä häikäilemättömämmiksi. Haataja valittiin uudelleen Työväenopiston opettajaksi ja kun "radikaalit" perustivat omaan lehtensä Duluthiin, Minn., (kesäkuulla 1914) valittiin Risto lehden toimituskuntaan ja hyväksyttiin hänet "radikaalien" jo pitemmän aikaa kontrolleeraamaan Duluth'in suomalaisen osaston jäseneksi siitä huolimatta, että hän oli Negauneen erotetun osaston jäsen, ollen siten erotettuna Michiganin sosialistipuolueesta eikä ollut koskaan sen jälkeen oikealla tavalla puolueen jäsenyyteen päässyt, tosiasia, jonka Duluth'in osaston syndikalistiset johtajat hyvin tiesivät.

"Radikaalien" johtajat kieltävät kivenkovaan hyväksyvänää syndikalistisia periaatteita enää nykyään. Niinpä on Laukki esim. luopunut kannattamasta sabotee-

sia. Mutta otteet heidän lehdestään "Sosialistissa" ilmestyneistä kirjoituksista kieltämättömästi osoittavat, että he vielä edustavat taktiikkaa, jota syndikalistit ajavat, enemmistövallan halveksumista, "tietoisien" vähemmistöopin saarnaamista ja loppumatonta taistelua kaikkia ammattiliitoita vastaan.

Merkillepantava selkka on se, että Laukki puheessaan nyt koolla olevan edustajakokouksen edessä ensi kerran avoimesti ja julkisesti myönsi, että Haataja, Florell ja Kainu ovat ajaneet syndikalismia. Wm. Peterson, entinen Työväenopiston johtokunnan jäsen ja tämän edustajakokouksen edustaja todisti Haatajan myöntäneen äskettäin, että hän vielä ajaa samoja periaatteita kuin neljä vuotta sitte, jotka periaatteet Laukkikin julkisesti myönsi syndikalistisiksi. "Radikaalien" kontroleeramaassa keskipiirin edustajakokouksessa, joka pidettiin tänä vuonna helmikuussa, lausui John Korpi, eräs "radikaalien" johtaja myöskin julkisessa puheessaan, että "aika on nyt tullut, jolloin keskipiirin jäsenistö puolustaa Haatajaa, Florellia ja Kainua, jotka neljä vuotta sitte kärsivät vainoa aatteidensa takia."

Evert Savela, entinen suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevan komitean jäsen myöskin kirjotti tänä vuonna Työmiehessä syndikalistisia periaatteita puolustavan kirjoituksen, josta merkittävimmät kohtia esitetään tuonempana näytteeksi.

Kaikki nämä henkilöt, Laukki, Haataja, Risto, Savela ja Kainu ovat luottoasemissa n. s. "radikaalisen" ryhmän keskuudessa ja pidetään heitä sen ryhmän johtajina.

Saboteesin suosimista.

Ote Työmiehessä toukok. 28 p. 1911 julaistusta, Leo Laukin kirjottamasta, "Mikä menettelytapa"-nimisestä kirjoituksesta:

"Mutta palatkaamme taloudellisten järjestöjen kehitykseen, sen uusiin järjestäytymis- ja taistelutapoihin. Mitä edellisiin tulee, on niistä meikäläisissä lehdistä kirjoitettu jo siksi paljon, että jokainen tietää industrialisen järjestäytymisen tarkoittavan sitä kehitystasetta työväen taloudellisessa liikkeessä, jolloin sekatyöläiset, siis nuo, jotka varsinaisesti työttömien armeijan muodostavat, alkavat järjestyä taistellakseen ei toisiaan, vaan kapitalismia vastaan. Kaikki puhe siitä, etteikö maatakiertävä työtönkin sekatyöläinen kykenisi liittymään luokkaveljiinsä, järjestäytymään, on silkkaa pötyä. Ammattijärjestöön kuuluminen hänelle on mahdotonta, teolliseen järjestöön kuuluminen käy hänelle mahdolliseksi ja pakolliseksi.

"Ja taloudellisissa taistelutavoissa on viime vuosina tavattoman nopeasti tapahtunut muuttuksia, jotka kaikki viittaavat siihen, että työväestö on sillä alalla astumassa uudelle korkeammalle kehitystasteelle, on siirtymässä kumoukselliseen luokkataisteluun. Ja luokkataistelussa, jota vallankumouksellinen henki elähyttää, ei työttömäin armeija, tai mikään muukaan työläisten osa voi taistella

muuta kuin kapitalismia vastaan. Vanhanaikuisen lakon tilalle, jossa työläiset kieltäytyivät työstä pois ja jättivät työvälleineensä isäntänsä vapaasti käytettäväksi, astuu uudenaikainen lakko: lakko työmaalla; työläiset eivät nyt jätäkään työvälneitä, joiden avulla voivat isäntiään hallita heidän valtaansa, vaan koettavat pitää kiinni niistä niin kauan kuin sulukin, lopullisesti tekevät ne käyttökelvottomiksi. Astuu käytäntöön salainen ja julkinen kiusanteko, työohjeiden liian tarkka noudattaminen, raaka-ainesten ja työaseiden turmeleminen y. m., y. m.”

Ote Työmiehestä heinäk. 8 p. 1911 julaistusta toimittuskirjotuksesta:

”Kapitalisteilla ei ole tässä kysymyksessä niinkään paljon vähäarvoisen omaisuuden turmelemisen estäminen, kuin tarkoitus riistää työläisiltä se uusi ase, jota ne ovat viime aikoina valtavanmin ruvenneet työnantajiaan vastaan käyttämään ja joka on osottautunut sangen tehokkaaksi, kapitalistien vallalle sangen vaaralliseksi.

”On luonnollista, että he tahtovat saada yleisön, nimittäin työläiset ajattelemaan ja uskomaan, että he vastustavat koneiden y. m. vahingoittamista yleisön etujen vuoksi, sentähden että siitä muka kaikki — itse työläisetkin kärsivät, jos valmista ja juuri heidän valmistamaansa tavaraa hävitetään. — — — — —

”Ja jumalaparatkoon niitä on työläisiä, jotka ovat niin sentimentalisia ja kapitalistien hallussa olevaa valmista tavaraa sääiliviä, että he tarttuvat tuohon koukuun eivätkä näe, että kysymyksessä niiden työläistenkään puolelta, jotka ”saboteesia” harjottavat, ei ole koneiden y. m. tuhoaminen ne tuhotakseen ja palatakseen käsityövälineisiin, alkuperäiseen elämään, vaan se on vain heidän käsissään ase, jonka avulla he puolustavat itseään ja luokkaansa ja lopullisesti koettavat pidättää koneiston ja kaiken ikipäiviksi työläisten käsissä, valloittaa se heidän käsiinsä.”

Ote Työmiehestä heinäk. 12 p. 1911 julaistusta Leo Laukin kirjotuksesta, joka on julaistu vastaukseksi Ralvaajan ”Simolle.” (Tov. J. F. Syrjälän nimimerkki.)

”Jos ”Simo” tahtoo itsepintaisesti sekotta saunat ja maltaat sekasin, kirjottaa antiparlamentarismista ja työläisten harjottamasta työnantajainsa liikkeen jarruttamisesta taloudellisessa taistelussa samana asiana, niin on se hänen asiansa, minä kaikissa tapauksissa hyväksyn ”aboteesin” eli ”turmelusopin” ja ilman kleräilyä, mutta vain mikäli se on voimakkaan ja hyvin järjestetyn, luokkatietoisien union harjottamaa eikä sellaista järjetöntä sekamelskaa kuin mitä ”Simon” uusi taloudellinen taistelutaktiikka näkyy edellyttävän että se on.

”Sosialidemokratinen puolue jaksaa sentään erottaa järjellisen järjettömästä ja tarvitsematta antaa saboteesille taloudellisena taistelutaktiikkana julkista tunnustus-

taan, ei se lähde sitä summittain vastustamaan, vaan jättää sen työn eri maiden porvarillisille hallituksille, jotka siinä suhteessa kai seuraavat Ranskan esimerkkiä.

”Ja kun ”saboteesi” on keino, jota poliittisessa taistelussa ei voi käyttää, vaan jota vain taloudelliset järjestöt voivat käyttää ja käyttävät, niin on turhaa meidän ”Simon” kanssa siitä riidellä, saako sitä käyttää tai ei saa, ne käyttävät sitä kuitenkin, jos parhaaksi näkevät. Puolueemme on tehnyt, sitäpaitsi päätöksen, jonka mukaan se ei tahdo sekaantua taloudellisten järjestöjen toimintaan, määräämään niille, mitä ne saavat ja mitä eivät saa tehdä, joten ”Simo” voi katsoa hyväksi sen, mitä tämä unlo tekee ja pahaksi, mitä toinen tekee ja se kuitenkin ei ole puolueemme kanta asiassa. Muistutan ”Simoa” tästä puolueemme päätöksestä, että pysyisi näiden asiain suhteen selittävällä kannalla, johon yksin se meidän oikeuttaa.” — L(eo) L(aukki).

SYYTÖKSIÄ SOSIALISTIPUOLUEEN PIKKUPORVARILLISUUDESTA JA HYÖDYTTÖMYYDESTÄ TYÖVÄESTÖN ETUJEN AJAJANA.

Otteita Californian valtiokomitean Eurekan, Cal., s. s. osaston sisäisiä rettelöitä tutkimaan lähettämän komitean pöytäkirjasta:

Ote Eurekan, Cal., s. s. osaston pöytäkirjasta:

— — — enemmistö sosialistipuolueessa samoin kuin suomalaisessa sosialistijärjestössä on keskiluokkalaisia ja heidän uskollisia kätyreitään. Heidän tarkotuksensa ei ole kiiruhtaa yhteiskunnallista vallankumousta, vaan päinvastoin hidastuttaa sen toteutumista. Suomalaisen sosialistijärjestön keltainen enemmistö osottaa toiminnassaan, että radikaaliryhmän on mahdollon päästä enemmistöksi siitä syystä, että sitä mukaa kuin radikaalismi järjestössä kehittyy, ryssäläiset byrokraatit juonittelullaan ja jakuvalla jäsenten ja osastojen erottamisellaan säilyttävät enemmistönsä. Me uskomme proletariaatin luokkataistelulle hyödyllisemmäksi sen, että vallankumouksellisempi ryhmä, omaten voimakkaamman taisteluhengen ja taistelukykyisyyden olisi vapautettava siitä hirviöstä, joka on sortamassa näitä työläisiä heidän yhteiskunnallisessa taistelussaan. Me uskomme, että ne järjestöön kuuluvat jäsenet, jotka tähän asti ovat sokona seuranneet puoluepomoja, tulevat selvästi käsittämään järjestön turmeltuneisuuden, kun nämä ryssäläiset byrokraatit voivat harjottaa roistomaisia toimiaan ja virkapaikkojentavottelu-perillään.”

•

Ote Eurekan osaston heinäk. 12 p:n pöytäkirjasta.

”Toveri Wahander esitti keskusteltavaksi kysymyksen onko mitään hyötyä kuulua sosialistipuolueeseen? Hän esitti että eroaisimme sosialistipuolueesta ja liittymme I. W. W:n yhteyteen propagandajärjestönä.

"Asiasta keskusteltiin ja valittiin komitea laatimaan siitä lausunto seuraavaan kokoukseen. Komiteaan valittiin Gust. Alonen, Frank Wahander ja Väinö Mäki."

Vallttu komitea toi lausuntonsa heinäkuun 26 p:n kokoukseen, kuten sen kokouksen pöytäkirjan 6:s pykälä osottaa:

"Komitea, joka valittiin laatimaan lausuntoa kysymyksestä: onko mitään hyötyä kuulua sosialistipuolueeseen tai onko hyödyllisempää työväenluokan luokkataitelulle erota sosialistipuolueesta ja liittyä I. W. W:n propagandajärjestönä? Toveri Wahander luki komitean lausunnon ja hyväksyttiin se yksimielisesti. Päätettiin lähettää lausunto julaistavaksi "Sosialistissa" ja pyydetään kaikkia radikaalisia osastoja kaikkialla keskustelemaan kysymyksestä ja lausumaan mielipiteensä. Lausunto on seuraava:

"Valliolllinen taloustiede opettaa ja historia osottaa meille, että yhteiskunnalliset laitokset ovat taloudellisten olosuhteitten seurauksia; että yhteiskunnalliset olemassaolonehdot ovat vain taloudellisen kehityksen seurauksia ja yksi niistä ilmenee poliittisena valtana. Sen suhde taloudelliseen valtaan on erottamaton ja välttön. Taloudellinen valta perustuu tuotantovälineitten kontrolliin ja jaon määräämiseen. Sitä mukaa kuin joku väestöluokka saavuttaa näiden yli valtaa, sitä mukaa kasvaa myöskin sen valta poliittisen toiminnan alalla. Sen mukaan se luokka, jolla on nämä etuoikeudet, riistää sitä luokkaa, jolla ei ole. Poliittinen valta merkitsee luokkasortoa toisen luokan kustannuksella. Kansan edut ovat sen luoneet, kasvattaneet ja kehittäneet. Saman lain mukaan tulee se myöskin katoamaan. Poistamalla luokkaedut hävittää poliittinen valtio.

"Tämä on tarkalleen myöskin sosialismin periaate. Mutta sen taktiikan seuraaminen, millä sosialistipuolue suomalaisen järjestön kera pyrkii päämääräänsä, erlittäänkin valtion tulevaisuuteen nähden, ei ainakaan vastaa tarkotustaan. Sen sijaan, että puolue — seuratien kapitalistien esimerkkiä — suuntaisi toimintansa taloudelliseen ja poliittiseen järjestymiseen, on sen toiminta pääasiallisesti suunnattu vain eräänlaisen joukon kokoamiseen, jota parhaimmin voisi nimittää äänestyskarjaksi. Sosialistipuolue, käsittäen kaikenlaisia "uskovaista" väkeä, uskoo voivansa saavuttaa voittoja työväenluokalle — jota sen myöskin pitäisi edustaa — pyytämällä noin 18 prosenttia tämän maan väestöstä, porvareita, äänestämään sen ehdokkaita, jättämällä samaan aikaan huomioonottamatta sen väestönosan, mikä todellisesti on luova voima tuotannossa. Vielä naurettavampaa on eri kielijärjestöjen toiminta, sillä ainoastaan noin kaksi prosenttia ulkomaalaisista voi äänestää. Tässä maassa esimerkiksi on noin 200,000 suomalaista josta noin 2,000 on äänioikeus ja ovat he kaikkea muuta vaan eivät palkkatyöläisiä. Ajatelkaa sitä varojen ja energian tuhlusta, jota suomalainen sosialistijärjestö harjottaa, riippuessaan pääasiallisesti vain poliittisessa toiminnassa. Jos osa siitä voimasta, mitä nyt kulutetaan hyödyttömään työhön, kulutettaisiin taloudellisiin järjestöihin, olisivat tulokset epä-

lemättä toisenlaiset. Mitä hyötyä on saarnata poliittisista viroista työläisille, joilla ei ole äänioikeutta, he eivät voi tehdä mitään niiden vuoksi niin kauan kuin heillä ei äänioikeutta ole. Mutta taloudellisen voiman he kaikki omaavat. Työläisillä ei ole mitään syytä hylkiä taloudellista järjestöä eikä taistelljoitaan, palvelukseen kapitalistiluokan etuja sillä silloin joutuisivat he taistelemaan omaa luokkaansa vastaan.

”Puhua yksinomaan poliittisesta järjestymisestä ei millään tavalla ole johdonmukaista eikä järkevää. Siksi tällainen yksipuolinen toiminta onkin ollut vain nahina, josta olisi jo aika lakata. Valitkaamme menettelytapamme tarkotuksiemme mukaan. Seuratkkaamme yhteiskuntatalouden viittaamaa tietä.

”Ennenkuin poliittinen valta voidaan vallottaa, täytyy olla taloudellista valtaa ja voimaa. Järjestymällä teollisesti se myöskin voidaan saavuttaa. Silloin kun maailman kaikki työläiset, s. o. palkkatyöläiset (eivät kapitalistit) taloudellisen toiminnan kautta ovat kokoontuneet yhdeksi suureksi teollisuusarmeijaksi, ei mikään poliittinen valta voi silloin työläisten voittomarssia estää. Silloin sitä seuraa myöskin poliittinen valta, jolloin ei se enää ole mistään merkityksestä. Valtion kapitalistinen muoto muuttuu työläisten käsissä teollisuusvaltioksi.

”Tie on selvä. Tätä tietä marssii jo italialainen sosialistijärjestö, joka kokouksessaan New Yorkissa päätti liittyä I. W. W:n propagandajärjestöksi. Tämän lainen yhteenliittyminen olisi myöskin hyvin terveellistä suomalaiselle sosialistijärjestölle tai pääasiallisesti sille järjestömme osalle, mikä tietoisuutensa perusteella ei voi ajaa niiltä pikkuporvarillisista pyrkimyksiä, mitkä meidän nykyisessä toiminnassamme ovat osottautuneet olevan välttämättömiä. Siitä syystä ja myöskin tässä esitettyjen ajatuksien takia ehdottaa Eureka suomalaisen sosialistiosasto järjestöstä erotettujen radikaalisten osastojen harkittavaksi seuraavat ehdotukset:

”Onko meidän erotettava suomalaisesta sosialistijärjestöstä ja liityttävä I. W. W. liittoon propagandajärjestönä?

”Me toivomme jokaisen osaston, missä se on mahdollista, ottavan tämän huomionsa ja lausuvan siitä mielipiteensä ”Sosialistissa.”

”Otaksuen, että se liittyminen tulee päätetyksi, olemme me varmoja siitä, että lyhyessä ajassa se tulee kasvamaan osasto- ja jäsenmäärässä yhtä suureksi kuin on suomalainen sosialistijärjestö, jonka hyödytöntä toimintaa vastaan me itse olemme pakotetut taistelemaan. Ennenpitkää kasvaisi siitä tekijä yhteiskunnallisessa vallankumouksessa.

(Allekirjottaneet) FRANK WAHANDER, GUST ALO-NEN ja VÄINÖ MÄKI. (Osaston valitsema komitea.)

”Hyväksytty osaston kokouksessa heinäk. 26 p., 1914.

”J. KAUPPIA, puheenjohtaja,

VÄINÖ MÄKI, pöytäkirjuri.”

(Osaston lehma.)

Osaston periaatteet osottautuvat seuraavassa, erästä osakekauppaa koskevassa päätöksessä, joka on tehty heinäkuun 26 p:n kokouksessa.

(Ote pöytäkirjasta. — Pyk. 4, kohta a.)

“Osakekirjat Socialist Publishing Co:lta olivat tulleet käsittäen viisi osaketta. Nousi kysymys mainituista osakkeista. Tehtiin ehdotus, että ne siirrettäisiin suomalaiselle I. W. W:n osastolle. Toveri Wahander vastusti ehdotusta jyrkästi, mutta lyhyen keskustelun jälkeen tuli osasto siihen tulokseen, että päätettiin sanotut osakkeet siirtää I. W. W:n suomalaiselle haaraosastolle.”

Elokuun 2 p:nä keskusteltiin seuraavasta asiasta:

(Otteita pöytäkirjasta. — Pyk. 5, kohta e):

“Ohi saapunut kirje italialaiselta sosialistijärjestöltä, missä ensiksi pyydettiin kannatusta ja apua eräälle sanomalehdelle ja toiseksi kysyttiin olisiko mahdollista järjestää osastoa tälle paikkakunnalle. Toverit G. Alonen ja Wahander valittiin vastaamaan.

“Osaston mielipide asiassa: Edelliseen osaan nähden oltiin sitä mieltä, että ahtaan taloudellisen tilan takia ei voida ottaa osaa. Jälkimmäiseen kysymykseen nähden oltiin sitä mieltä, että täällä ei ole mitään mahdollisuutta vanhoilliselle sosialidemokraattiselle sosialismille, koska kaikki italialaiset palkkailisista ovat järjestyneet I. W. W:n järjestöön.

TAISTELUA UNIOITA VASTAAN JA TALOUDELLISEN JÄRJESTYMISTYÖN VAHINGOITTAMISTA SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN KESKUUDESSA.

Ote “Sosialistien” 67:ssä numerossa (1914) julaistusta, lehden avustajan, Taavi Heinon allekirjottamasta johtavasta kirjoituksesta. Allekirjottaja oli myöskin “radikaalisen” ryhmän ehdokkaana Toverin päätoimittajaksi.

“Tuntiessamme joukkomme suuren voiman ja taistelukuntoisuuden. (meillä on jo puolisataa osastoa ja niiden kontroleeraama sanomalehti) voimme me voittoaasti kulkiem eteenpäin jatkaa taisteluumme, kunnes meidän käsityskantamme on voittanut maailman ja sen päämäärä on saavutettu. Vain lakkaamaton ja sovittamaton taistelu kaikkia ammattiuonilistisia oppeja, käsityksiä ja järjestöjä vastaan on se talkavoima, joka yhdistää meidät ja kokoo meidät tähän yhteen tehtävään. Mitään kompromissia niiden ja keltaisten lehtien kanssa älköön otetaako nyt huomioon, jos jostakin sellaista suunniteltais, koska ne eivät voisi poistaa sitä repeämää, jonka tuotannolliset suhteet ovat asteettain synnyttäneet ja josta johtuu nykyinen riita, päinvastoin saattaisi se taantumusta alkaen meidän joukoissamme, tylystyyttäisi aseemme yhtä tylyiksi kuin suomalaisen järjestön jätteiden ja keltaisten lehtienkin — kummatkin ammattilaisten kontroleeraama — aseet nykyään ovat.”

Työmiehessä tammik. 7 p., 1914 julaistiin seuraavat lausunnot:

"Allekirjoittanut oli tammikuun 1 p. 1913, Negauneen s. s. osaston toimeenpanemassa iltamassa Negauneen Työn Temppeleillä, jossa tilaisuudessa Risto puhui "ammattilunioista Amerikassa." Puheessaan Risto kertoi, kuinka nämä "uniot" ovat myllyjä, joissa on joku pääsihteeri kymmenien tuhansien vuosipalkalla ja heillä on sitte käytyreinä sihteerejä eri osastoissa, katsomassa ylimmän sihteerin etuja. Kohdistuessaan L. K. liittoon sanoi hän: "Se on kurjista kurjin työläinen Negauneessa, joka liittyy Lännen Kaivosmiehiliittoon." Tilaisuudessa oli saapuvilla noin 400 henkeä ja joukko yleisöä, joka oli saapunut ensi kertaa kuulemaan työväen puhujaa. Puheen loputtua sukeutui minulle ja Ristolle keskustelu alakerassa, jossa oli aiheenani moittia Ristoa puheesta, johon Riston vastaus oli pääasiassa se, että kun työläisjoukko (pohjajoukot) lähtee liikkeelle, niin se menee ja sitä ei voi estää ja sen joukon keskuudessa ei kuulunut haltaavan hänen puheensa kaltainen työväenjärjestöjen mustaaminenkaan.

"Negauneessa, Mich., jouluk. 27 p:nä 1913.

"MATTI TENHUNEN.

"Sosialistipuolueen jäsen. Ei Lännen Kaivosmiehiliiton jäsen."

*

"Helmikuun 5 tai 6 p:nä 1913 olin Negauneen asemalla, kun William Risto oli lähdessä Duluthiin, Työväien-Opistolle. Risto jutteli minulle suunnitelmistaan L. K. l:n hajoittamisesta sen mädännäisyyden takia ja kertoi, kuinka he ovat suunnitelleet perustaa Negauneen osaston yhteyteen sairasapuosaston, jonka kautta nykyiset union jäsenet lakkaavat maksamasta jäsenveronsa unionille. Kehui suunnitelmansa hyvin "workkivan" ja sanoi heidän polkien tuovan sanotun ehdotuksen osaston kokoukseen. Se myöskin tuottiin maaliskuulla, — ehdotuksen esitti J. E. Joutsen — mutta jäi keskeneräiseksi osaston lupakirjan poisoton takia.

"Negauneessa, Mich., jouluk. 24 p:nä 1913.

"ADAM SAASTAMOINEN.

"Allekirjoituksen oikeaksi todistavat:

"MATTI TENHUNEN, FRANK KOSKI."

Suomalaiset sosialistit ja Eutten rettelöt.

("Radikaalien" taholta julaistu lausunto.)

Teollisen järjestymisen muodot ja suhde poliittikkaan on ollut syvällejuurtunut erimielisyyden syy järjestösämme. Jotkut ovat erikoisesti koettaneet uskottaa, että parhaimpia työläisten industrialistisia järjestömuotoja ovat nykyisin olemassaolevat ammattiliuniot huolimatta siitä,

että täydelleen kapitalistinen henki niitä hallitsee. On uskoteltu, että sanotut järjestöt nopeasti muuttuvat n. s. industrialistisiksi järjestöiksi jos sellaiset miehet kuin Compers tai jotkut muut voidaan potkasta ulos ja sellaiset kuin Frank Aaltonen tai joku lakia lukeva mies voidaan panna heidän tilalleen. Lännen Kaivosmiesliittoa on pidetty esimerkkinä, missä täydellisen industrialistisen unionismin piirteet jo voidaan nähdä. Ei mikään ole sen harhaanjohtavampaa kuin juuri tämä väite. American Federation of Labor, kaikki sen alajärjestöt — L. K. L. myöskin — lukuunotettuna, perustuvat ammatittain järjestymiselle ja hyväksyvät ne täydelleen ammattilaisten taktiikan työsopimus ja sovittamisperiaatteineen taistelussa työn ja pääoman välillä. Ja milloin tahansa on kysymys poliittisesta taistelusta, johdetaan jäsenistö vaahtuurnalle taistelemaan kapitalistien hyväksi sosialistipuoluetta vastaan.

Työmies (suomalainen sosialistinen päivälehti) on monta vuotta, ollen Lännen Kaivosmiesliiton äänitorvi, valehdellut ja koettanut uskottaa suomalaisen sosialistijärjestön jäseniä, että Lännen Kaivosmiesliiton virkailijat ovat sosialistipuolueen jäseniä, joten puolueen jäsenenä kaikkialla on kannatettava tätä uniota. Ja nyt vielä, välttämättä osotetuista tosiasioista, toimii Työmies agentteineen kuten Pinkerton, saattaen sosialistipuolueen jäsenet tukemaan tätä järjestöä.

Mutta miten tämän järjestön virkailijain sosialismin laita on? On muistettava, että isä Moyer on katkera sosialistipuolueen vihollinen, aivan samanlainen kuin kaikki toisetkin ammattiliunionistisen liikkeen johtajat.

Butten rettelöiden aikana sanoi Moyer seuraavaa:

”Majuri Duncan on myötätuntoinen I. W. W. liitolle koska hän näkee siinä sen rungon, jonka ympärille uusi sosialistinen järjestö voidaan rakentaa.”

Ja tätä uutta unionismia, jonka ympärille uusi sosialistinen järjestö voidaan rakentaa, tai toisin sanoen, joka tunnustaa sosialistipuolueen poliittiseksi järjestökseen, on isä Moyer alkanut hävittää kaikilla keinoilla. Yhdessä kompaniain kanssa on Moyer alkanut järjestää Lännen Kaivosmiesliittoa entiselleen. Ja tähän samaan tehtävään on Työmies ottanut osaa agenttinsa Aaltosen kautta. Moyerin julistuksessa, joka on julaiistu myös Työmieheessä, selitetään erikoisesti, että Lännen Kaivosmiesliitto on vallassa Buttessa. ”Ja ainoastaan sen jäsenet työskentelevät Butten kaivannoissa. Ei kukaan muu. Muussa tapauksessa tämä palkka joutuu skääppien haltuun.”

Työmies hyväksyy tämän.

Tämä työläisiä vastaan heitetty uhka muodostuu kompanioiden palvelevan Pinkertonin uhkäuukseksi. Ellette hyväksy meidän ehtojamme, passitamme me teidät helvettiin, se on se kapitalistien tavallinen laulu. Ja Moyer sanoo nyt samaa. Miksi? Sehän on selvä, jos muistamme, että olemme tässä tekemisessä rappeutuneen ammattiliunion virkavallan kanssa, virkavallan, joka ratsas-

taa työväenluokan edulla. Kunkin piirin kaivosyhtiöitten osakkeenomistajat puhuvat Moyerin suulla. Hänen julistuksessaan näemme me seuraavaa:

”Lännen Kaivosmiesliitolla on sopimus kaivosyhtiöitten kanssa. Sillä on vielä kokonainen vuosi aikaa. Yhtiöt ovat sopimuksiensa takana. Kaikki unionit yli maan tukevat — ja suuri osa niistä jo on päättänyt tukea — Lännen Kaivosmiesliittoa. Te tiedätte mitä se merkitsee.”

Yhtiöt ovat sopimuksien ja Moyer yhtiöitten takana. Tämä on sitä kaikkea tyydyttävää unionismia, joka on saattanut Aaltosen sydämen vuotamaan verta. Kuparitrusti tahtoo olla sopimuksiensa takana, sopimuksien, jotka se on tehnyt itselleen niin hyväksi kuin mahdollista. Näitten sopimuksien mukaan olisi Buttessa jollolankin ihana sopusointu työn ja pääoman välillä ja nyt uhkaa tätä rauhaa uuden union syntyminen, joka on riippumaton yhtiöistä, union, joka — Moyerin selityksen mukaan — tunnustaisi sosialistipuolueen työväenluokan poliittiseksi puolueeksi. Onko mitään sen epäjohdonmukaisempaa kuin se, että suomalaiset puoluelehdet asettuvat tukemaan isä Moyeria ja siten kuparitrustia. Jo se Moyerin julistus, että majuri Duncan kannattaa uutta unionia, jonka ympärille sosialistinen järjestö voidaan rakentaa, pitäisi kylliksi osottaa, että jotakin tärkeätä on kysymyksessä, joka määrää puoluelehtien menettelytavan ja kannan tässä kysymyksessä. Mutta niin ei ole asianlaista. Vaikka uudella unionilla on yli 4,000 jäsentä ja Moyerin ympärillä on vain muutama sata, meidän puoluelehtemme koettavat uskotella, että uudella unionilla ei ole mitään menestymismahdollisuutta Buttessa. Ja että heidän ennustuksensa täytyisivät ja että he voisivat kukistaa sellaisen järjestymisyrittäksen alkuunsa, järjestön, joka olisi ”runkona, jonka ympärille sosialistinen järjestö voidaan rakentaa,” ovat he yksimielisiä ja olkoilevat isä Moyerin haivenia ja auttavat kuparitrustin riistämismahdollisuuksia.

IMPOSSIBILISTINEN SUHTAUTUMINEN SOCIALISTI- PUOLUEEN POLIITTISEEN TOIMINTAAN.

Otteita ”Sosialistin” ”Vaalien jälkeen”-nimisestä toimitusartikkelista, julaisu marraskuun 14 p:n numerossa, 1914.

”Mitä sosialistiset edustajat lainlaatijakunnassa voivat tehdä.

”Pitääksemme klinni marxilaisesta ajatuksesta, on meidän kokonaan luovuttava niistä revisionistisista käsityksistä, että sosialistinen parlamenttiryhmä voi positiviivisen työnsä kautta saattaa työväenluokalle hallinnollisissa etuvartioloissa parannuksia — orjuutetulle työläisjoukkoille vapautta.

”Tämä pitää paikkansa vielä silloinkin kun sosialistilla jo on kymmeniä edustajia parlamentissa edellyttäen, että he ovat vähemmistönä, puhumattakaan sitte

kun vain on yksi edustaja parlamentissa, kuten meillä tulee olemaan seuraavassa kongressissa. Kaikkalainen parlamentaarinen rakentava työ perustuu edustajien yhteistyöskentelyyn, sillä kaikki lait pohjaltaan ovat sovittelun tuloksia.”

“Yhden kongressimiehen tai muutaman lainlaatikunnan jäsenen tehtävä ei siis ole lainlaadinta, lakiehdotuksien esittäminen, niiden korjaaminen tai yleensä rakentava positiivinen lainlaadintatyö, mutta löytyy heille kiitollinen työala aivan päinvastaiselta taholta.”

“Sosialistiset edustajat eivät voi laatia lakeja. He eivät kapitalistien eduvartiolta voi muuttaa työväenluokan etuvartioksi, eivät he voi muuttaa porvarillista parlamenttia työväestön laitokseksi, mutta he voivat täällä, ollen kapitalistien rintavarustuksessa, tehdä porvaristolle kaikenlaista harmia, tuottaa sen edustajille sydänsuruja ja tehdä sieltä kaikilla käytettävissä olevilla välikappaleilla agitatsioita saattaakseen oman luokkansa yhä selvemmin näkemään tämän yhteiskunnan ja nykyisen valtion luonteen. Tämä on työ, jota sosialisti nyt voi harjoittaa tulevalla kongressin istuntokaudella valkeasta talosta ja sitä he voivat harjoittaa eri valtioiden lainlaatikunnista.”

“Valtion ylioikeus kumoo ja korjailee valtion lainlaatikunnan päätöksiä samoin kuin Yhdysvaltain ylioikeus tekee kongressin päätöksille, joten ne tämänkään tähden eivät voi mennä mihinkään asti minkäänlaisten työväenlakien esityksissä tai niiden käytäntöön saamisessa.”

Otteita E. Savelan ”Sosialismin rakentava ja hävitävä tarkoitus”-nimisestä kirjoituksesta, joka on julkaistu ”Työmiehessä” huhtik. 14 p., 1914. (Kirjoitukselta kiellettiin ensin tlla lehdessä, mutta ilmestyi se sittemmin polemiikin yhteydessä.)

”Kylmät tosiasiat näyttävät puhuvan sitä kieltä, että sosialismin rakentava puoli tulee siirtymään tälle alalle, työvoiman kontroleerausareenalle. Ja se kamppailee jo tässä murroskaudessaan. Mutta hävitävä puoli, kapitalismia hävitävä tehtävä näyttää löytävän oikean uransa poliittisessa taistelussa. Valtiovalta on ase, jolla lyödään. Ja tämän aseiden riistämisen lyöjältä pois on poliittisen liikkeen välttämätön tehtävä. Tällä aseella voitimme mekin lyödä kapitalismia ja suojella työtämme uuden yhteiskunnan rakentamisessa. Virkapalkat valtiossa ja kunnissa ovat tehokkaita aseita, mutta on muistettava, että ne ovat aseita, taisteluaseita. Niillä hyökätään ja puolustetaan, mutta niillä ei voida rakentaa. Rakentava toiminta tapahtuu jossain muualla. Ja se on käynnissä jo

tänä päivänä, vaikka sitä ei vielä tahdota tunnustaa. Työvoima, ostettava ja myötävä työvoima on se rakentava elementti, josta sosialismin tulevaisuus riippuu.”

•

“Valkka puhtaasti poliittisella puolueella olisi kuinka kumouksellinen periaate, niin käytännössä se joutuu kansalliseksi reformipuolueeksi ja liittolaisuus kapitalistien reformipuolueiden kanssa tulee kaikista varovalsuustolmenpiteistä huolimatta tapahtumaan. Se tapahtuu ensin vlattomilta näyttävissä asioissa ja kehittyy yhä, siksi kunnes sana r-revolution alkaa kuulua korvia särkevältä. Niin ollen se joutuu ottamaan osaa valtiotaloismin tai oikeammin valtiokapitalismin kehittämiseen.”

“Työmiehessä” tammik. 7 p., 1914, julaistuja lausuntoja:

Olessani jäsenenä Ishpemingin s. s. osastossa, olin sattumalta Negauneen s. s. osaston kokouksessa lokakuun 10 p., 1912. K. O. Saaristo teki ehdotuksen, että Negauneen s. s. osasto uhraisi \$10.00 vaalitaistelun hyväksi ostamalla silloin ilmestyvää sosialistista lehteä “Weekly Callia” yhden viikon lehdet (lehti oli omistettu silloin juuri käynnissä olevalla vaalitaistelulle Marquette kauntissakin). Saaristo selosteli, kuinka Miners Union on jo uhrannut sosialistipuolueen vaalitaisteluun yli \$100.00 ja hän pitää poliittisen sosialistiosaston velvollisuutena myös tehdä jotain. Ehdotus sai kannatusta. Risto käytti puhevuoron, jossa kertoi sosialistipuolueen ehdokkaiden Marquette kauntissa olevan porvareiden käytyreitä, ja tuon lehden, Weekly Callin, tarkoitus kuulua olevan hajottaa ja pirstata sosialistijärjestö. Käytin pari puhevuoroa ja pyysin toverilta ajattelemaan ja ottamaan asioista selvää, eikä summassa alkaa lyömään vaalikamppailua alas. Risto seuraavassa puhevuorossaan uudisti syytöksensä nyrkkiä lyöden ja huutaen ja sanoi tulleen kokoukseen porvareiden käytyreitä Sain tarpekseni, nähtyäni, että Riston seuralaiset alkoivat sokeasti seurata johtajaansa. Pöytäkirja kertoo äänenestyksessä 2 kannattaneen Saariston ehdotusta ja 10 vastustaneen.

Negauneessa, Mich., jouluk. 30 p:nä, 1913.

MATTI TENHUNEN, sosialistipuolueen jäsen.

•

Olin Negauneen Työn Tempelillä uselden mulden toverien kera tarkotuksella pitää kauntikonventsiooni, vähän jälkeen Lawrenceen lakon päättymisen, eräänä sunnuntaina. Keskustelimme kansalaispaperien ottamisagitaatioonista, miten saada suurissa joukoin työläiset paperien ottoon. Joukossa oli silloisia Negauneen osaston jäseniä, m. m. John Joutsen ja John Pollari, jotka naurolivat tuumillemme. William Risto yhtyi puhceseen ja jutteli palnostavasti, kuinka on turhaa ottaa kansalaispapereita. Sanoi: “Mitä hyödyttää, jos sosialistit saavat va-

lituksi jonkun valtuusmiehen jossakin Milwaukeeen kaupungin laidalla. Käytettäköön nekin varat agitatsioonin, niin silloin on vastaavaa hyötyä. Katsokaa Lawrenceen, siellä ei ole tarvittu kansalaispapereita ja he voittivat taistelunsa. Kansalaispaperien otto tulee maksamaan ajan hukan kanssa noin \$20.00 ja sillä rahalla autamme vain herroja" — Ihmettelin Riston esitystä ja kysyin, tarkottaako hän täyttä totta? Hän vastasi tarkottavansa totta ja uudisti väitöksensä joillakin sanoilla. Välttelyn aikana telme huomautuksia, kuinka sosialistipuolueen poliittinen toiminta joutui apuun Lawrenceessa ja oli ansio- na voiton saavuttamiseksi.

Negauneessa, Mich., tammik. 1 p:nä, 1914.

ILMARI ERICKSON.

Olin miesten joukossa Negauneessa rauhantuomari VeRan'in konttorin edustalla, jälkeen Negauneen puhevapaustaistelun, juuri kun sanotun jutun piti olla esillä sanotussa oikeudessa, kun William Risto jutteli kansalaispaperien ottamisesta. Risto sanoi ei voineensa täyttää porvarillisia lakeja ja vaatimuksia paperien ottamisessa ja jatkoi, ettei hän perustakaan, sillä silloin ei tarvitse rähjästää vaaliuurnalla.

Negaunee, Mich., tammik. 2 p., 1914.

J. KÄRKKÄINEN.

SOSIALISTIPUOLUEEN YLEISEN VAALILISTAN JA EHDOKKAIDEN AVOINTA VASTUSTA JA PUOLUEEN TOIMITSIJAIN MUSTAAMISTA.

Ote "Sosialistissa" marrask. 2 p., 1914 ilmestyneestä kirjotuksesta:

"Mikä on ero Jonesin (sosialistisen ehdokkaan) ja porvaripoliitikoiteljan välillä.

— — — — "Mitä eroa näillä herrasmiehillä on? (Jones'illa ja eräällä porvariehdokkaalla, Ribenack'illa.) He ovat kumpikin nuoria ja nousevia lojarinulikoita, kumpasenkin ihanteet ovat samat, se on, porvarilliset. Ero on siinä, että Ribenack ei omista itselleen kunniaa olla hyvä eikä huono sosialisti. Hän tyytyy olemaan porvari. Jones sitä vastoin liike-etujen takia yrittää olla sosialisti, kuitenkin ymmärtämättä sosialismin todellista merkitystä enempi kuin sika hopealusikan metalliarvoa. Si- vuuttakaa Jonesin nimi äänestäessänne. Hän ei ole alis- tunut sosialistipuolueen hyväksymiä menettelytapoja nou- dattamaan, eikä niin ollen ole sosialisti."

"Sosialistissa" syysk. 15 p., 1914, julaistu kirjotus:

Toverit, silmät auki!

Työmiehessä esiintyy Minnesotan valtiokomitean jä- sen Nash, urakoitsija ammatiltaan, syyttämässä tämän

valtion sihteeriä toveri Latimeria syndikalistiksi. Mistä tämä syytös johtuu? Jokainen helposti käsittelee, kun muistaa, mitä Minnesotan valtion sosialistipuolueessa on tapahtunut. Joku aika sitten valtiokomitean jäsen Staples kehotti sosialisteja äänestämään muuatta porvaripuolueen ehdokasta. Sen johdosta pantiin toimeen esitys hänen takaisin kutsumiseksi valtiokomiteasta. Hänet kutsuttiin takaisin. Mutta mrs Staplesilla oli valtiokomiteassa puolustajansa. Ne olivat Nash ja Fournier. He sanoivat olevan all right kehoittaa äänestämään porvareita. Sen johdosta tehtiin esitys heidän takaisinkutsumisekseen. Se on saanut tarpeellisen kannatuksen ja tulee yleisäänestykselle. Nyt on Nash saanut Työmiehen aseekseen. Työmiehen avulla aikoo hän salakulettaa Minnesotan sosialistipuolueen porvarien kalastustantereeksi. Jos me hyväksymme Nashin ja Fournierin edelleen olemaan Minnesotan valtiokomiteassa, niin sosialistipuolue Minnesotassa on mennyt. Se on lakannut olemasta työväenpuolue. Siitä on tullut keinottelijain puolue, porvarien astinlautu virkaan päästäkseen. Nashin mielestä ja Työmiehen, joka häntä on ruvennut tukemaan, ovat kaikki ne, jotka vastustavat puolueen käyttämistä porvarien hyväksi, syndikalisteja. Mikä hävyttömyys. Ne peruseriaatteet, jolla puoluetoimintamme on levännyt kaikkisamaisissa, julistetaan nyt syndikalistisiksi. Eikö ole syytä kukistaa Työmies, joka moista sosialismia suomalaisien keskuudessa ajaa.

Toverit Minnesotassa. Tehkää parhaan voitavanne äänestyksessä saadaksenne Nashin ja Fournierin ulos valtiokomiteasta. Jos tahdotte pelastaa puolueen elämän, niin äänestäkää takaisinkutsun puolesta. Jos nämä nllviäiset jäävät vielä virkoihinsa, niin tuhannet luokkataiselijat tässä valtiossa tulevat kääntämään selkensä sosialistipuolueelle.

Ulos porvarit sosialistipuolueesta tai ulos työväki siitä. Nämä kaksi alnasta eivät voi olla yhdessä.

Tämän kängin asiamiehinä hilviskelevät Minnesotassa Mulkkusen Antti ja Aaltos-kelju. Jos Nash ja Fournier jäävät, niin silloin alkaa tässä valtiossa injunktioonien aika. Meillä on tosin Salan Jussi valtiokomiteassa. Hän on ollut Nashia ja Fournieria vastaan, vaikka onkin keltanen. Mutta kuka tietää, mille kannalle hän keikahtaa. Hän on pisenmies, joka ei näe Minneapolla etemmäksi ja uskottelee itselleen, että hän saattaa suomalaisessa järjestössä olla keltanen, mutta valtiokomiteassa punanen. Nyt saamme nähdä, voiko Sala seisoa kahdella suksella, jotka kulkevat vastakkaisiin suuntiin. Tässä jutussa nyt tulee oltavaksi punanen ulkopuolella valtiokomiteankin.

Siis äänestäkää, jos aljotte säilyttää osastonne omaisuuden. Ja heti, jos Nash ja Fournier voittavat, niin jokainen suomalainen osasto eroon sosialistipuolueesta, jos tahdotte säilyttää omaisuutenne. Älkää odottako erottamista, sillä teille voi käydä, kuten kävi Negauneessa. Kun te lähdette vapaaehtoisesti ulos, niin ei rosvoilla ole tilaisuutta tulla teiltä omaisuutta anastamaan republikaanien, demokraattien ja bullmoosien käytettäväksi. — A. R.

**MITEN OSASTOJEN TOIMINTA RAPPEUTUU, KUN
HAJOTTAJAT SAAVAT NIISSÄ KONTROL-
LIN KÄSIINSÄ.**

Seattlen s. s. osaston sisäiset rettelöt.

Selitys Seattlen, Wash., (suomalaisen) osaston No. 2:n riittäisyyksistä suomalaisessa järjestössä Yhdysvaltain sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean asettamalle tutkijakomitealle.

Hyvät toverit:

Seattle, Wash., (suomalaisen) osaston No. 2:n jäsenenä ja tuon valtion suomalaisen sosialistijärjestön valitsemana edustajana nykyään Chicagossa pidettävään suomalaisen järjestön edustajakokoukseen pitää allekirjoittanut tärkeänä velvollisuutenaan antaa kansallistoimeenpanevan komitean asettamalle suomalaisen järjestön riittäisyyksiä tutkivalle komitealle selostuksen, koska nämä riittäisyydet — niinkuin kaikki tiedämme — ovat olleet pääsyyinä tämän edustajakokouksen kutsumiseen. Tämä selostus on sitäkin tärkeämpi, koska radikaalinen aines pittää Seattlen osastoa No. 2 yhtenä voimakkaimmista kannattajistaan, ja koska radikaaleja edustava komitea tulee antamaan vastakkaisen selityksen tutkijakomitealle.

Tämän selostuksen tarkoituksena on vain totuudenmukaisesti osottaa missä muodossa kysymyksiä, jotka viime aikoina ovat vakavasti uhanneet hajottaa suomalaista sosialistijärjestöä, on esitetty, käsitelty ja päätelty Seattlen (suomalaisessa) osastossa No. 2. Osaston jäsenenä ja suomalaisen sosialistisen päivälehdessä, Toverin, kirjeenvaihtajana on allekirjoittanut persoonallisesti ollut läsnä jokaisessa osaston kokouksessa viime vuoden ajalla ja tuntee tarkoin kaikki tämän osaston asiat ja takaa tässä selostuksessa esille tuotujen väitteiden todenperäisyyden.

Kysymys "Sosialistin" rahallisesta ja aineellisesta avustuksesta tuli esille ensi kerran Seattlen osastossa No. 2 kesäkuun 11 päivänä pidetyssä säännöllisessä kokouksessa erään Socialist Publishing Companyta tulleen kirjeen kautta, jossa pyydettiin tällaista avustusta. Tässä kokouksessa hyväksyttiin lehti sosialistiseksi organiksi, päätettiin antaa sille rahallista avustusta ja määrättiin agitatsioonikomitea keräämään sille tilauksia — nämä päätökset tehtiin 33 äänellä 23 vastaan. Tähän päätökseen nähden on kuitenkin pidettävä muistissa seuraavat seikat ennenkuin menemme etemmäs.

Kun osasto teki nämä päätökset, tiesi se että ne ovat vastakkaisia suomalaisen järjestön säännöille.

Vaikka päätökset tehtiin lippuäänestyksellä, niin ei se kuitenkaan ollut yleisäänestys, sillä äänestysaikaa oli vain silloin kuin asiasta äänestettiin mainitussa kokouksessa.

Vähemmistö tuossa kokouksessa vaati asian ratkaisemista yleisäänestyksellä, jossa olisi annettu kohtuullisen ajan kuluessa kaikkien osaston jäsenten antaa äänensä.

Kolmentoista osaston jäsenen allekirjoittama vastalause liitettiin pöytäkirjaan tätä päätöstä ja tätä menettelyä vastaan.

Yhtiön erikoinen asiamies John Viita oli satutettu saapumaan tänä ajaksi Seattlen ja oli läsnä kokouksessa ajamassa asiaansa.

Osaston radikaalinen ryhmä tiesi tämän kirjeen saapumisesta ja voivat valmistautua tämän asian käsittelyä varten, kun sen sijaan siitä eivät tienneet mitään ne, jotka halusivat noudattaa suomalaisen järjestön sääntöjä ja päätöksiä.

Yleisäänestyksen kieltäminen oli suuri vääryys koko osaston jäsenistöä vastaan ja tämä oli selvä esimerkki "masinoimisesta", josta radikaalit ovat aina syyttäneet vastustajiaan, koska äänestäminen esitettiin niiltä tovereilta, joilla ehkä olivat erilaiset mielipiteet näistä asioista, mutta jotka eivät voineet olla läsnä kokouksessa työsuhteiden takia.

Tämä on ainoa kerta, kun tästä kysymyksestä päätettiin lippuäänestyksellä Seattlen osastossa No. 2. Kaikkilla muilla kerroilla on äänestetty nousemalla seisalleen tai kättennostolla, joka ei ole oikea tapa, sillä on aivan mahdoton sanoa, ovatko kaikki äänestäjät puolueen jäseniä tai eivät.

Huolimatta kaikesta tästä kutsutaan tätä äänestystä "yleisäänestykseksi" Seattlen osaston No. 2 radikaaleja edustavalle komitealle lähettämässä lausunnossa, josta enemmän tuonnempana.

Me syytämme ja voimme todistaa että sellaisetkin henkilöt, jotka eivät ole edes sosialistipuolueen jäseniä, ovat ottaneet osaa näihin äänestyksiin osastomme radikaalisen ryhmän hyväksi.

Seuraavassa säännöllisessä kokouksessa, joka pidettiin kesäkuun 18 p., 1914, väitettiin että pöytäkirjassa oleva tämän asian käsittelyä ja päätöstä koskeva pykälä ei ollut kokouksen menon mukainen, mutta sen hyväksyi sellaisena kuin kirjuri oli sen kirjottanut, radikaalinen ryhmä, joka oli onnistunut saamaan enemmistön tähänkin kokoukseen. Sivunäytöksenä tässä kokouksessa erotettiin agitatsioonikomiteasta toveri Peter Heino, koska hän kieltäytyi hankkimasta tilauksia "Sosialistille" suomalaisen järjestön päätösten vastaisesti. Hänelle ei annettu tilaisuutta edes selittää asemaansa eikä minkäänlaista tutkintoa asian johdosta pidetty.

Heinäkuun 2 päivän kokouksessa tuli asia jälleen esille yhdeksän täysinmaksaneen osaston jäsenen kirjeen muodossa, jotka jäsenet olivat estetyt saapumasta osaston kokoukseen persoonallisesti:

"New Castle, Wash., 29 p. kesäkuuta, 1914.

"Suomalainen sosialistiosasto, No. 2, Seattle, Wash.

Me allekirjoittaneet Seattlen suomalaisen sosialistiosaston jäsenet täten annamme tietää että me emme hyväksy osaston toimenpidettä, jolla se on päättänyt avustaa n. k. "Sosialistia," joka ilmestyy Duluthissa, Minn., sen tähden, että tämän toimenpiteen seurauksena osasto

tulee erotetuksi suomalaisesta järjestöstä. Koska haluamme pysyä järjestön jäseninä, niin pyydämme että äänemme lasketaan tämän lehden kannattamista vastaan.

(Allek.) Reino Korhonen, Elias Hyyti(1)äinen, Maria Hyyti(1)äinen, Henry Johnson, Oskar Viitala, Wm. Mackey, Jacob Tilu ja Otto Partanen."

Tämän kirjelmän johdosta tehdyn ehdotuksen seurauksena asian uudelleen käsittelemisestä, otettiin asialle uudelleen käsiteltäväksi heinäkuun 11 päivän kokouksessa. Ehdotus että ennen tehty päätös "Sosialistin" kannattamisesta kumottaisiin äänestettiin sitten kumoon, nousemalla seisaalleen 30 äänellä 27 vastaan. Yllämainittujen yhdeksän toverin lähettämät äänet jätettiin huomioonottamatta, vaikka ne olisivat olleet aivan laillisia. Nämä yhdeksän ääntä olisivat muuttaneet päätöksen ja sen tähden radikaalinen ryhmä jätti ne huomioon ottamatta.

Heinäkuun 9 päivänä 1914 suomalaisen järjestön toimeenpanevan komitean virallinen julistus, kieltäen osastoilta kalkan yhteyden "Sosialistin" kanssa, saapui Seattlen suomalaiselle osastolle ja osaston organiseraaja luki sen. Ehdotus tämän asian käsittelemisestä äänestettiin kumoon tavallisella menettelyllä.

Uuselta viikkoja kului nyt, kunnes osasto sai yleisäänestyksen "F" viralliset äänestystulokset osoittaen että päätöslauselma oli hyväksytty 1400 äänen enemmistöllä. Se kuului:

"Yleisäänestusehdotus. Että kaikki henkilöt, jotka ottivat osaa uuden lehden Duluthiin perustamiseen, ovat erotettavat suomalaisesta sosialistijärjestöstä; ja vielä että niiltä osastoilta, jotka ovat virallisesti päättäneet kannattaa sitä, kielletään määräämisvalta suomalaiseen sosialistijärjestöön nähden."

Kokouksen radikaalinen ryhmä heti ehdotti, että tehdään ilmotus valtiokomitealle, että meidät on erotettu suomalaisesta järjestöstä; ja että tulemme tästä lähtien ostamaan veromerkkimme sieltä. Tätä vastustettiin sillä perusteella, että emme ole saaneet vielä virallista ilmotusta siitä suomalaisen järjestön toimeenpanevalla komitealta. Sitten vaadittiin että osasto päättää tämän asian nyt yleisäänestyksellä ja ilmottaa tuloksen siitä toimeenpanevalle komitealle, niinkuin oli pyydetty. Tämä vaatimus äänestettiin kumoon ja hyväksyttiin ehdotus että annetaan kielenkääntövirastoon tieto päätöksestä, joka tehtiin 11 p. heinäkuuta. Erään toverin jättämä vastalause kokouksen mielivaltaa vastaan, kun kiellettiin puheoikeus ennenkuin keskustelussa oltiin päästy edes kunnolla alkuunkaan, joutui kirjurin toimesta puheenjohtajan pöydän alle eikä sitä koskaan filletty pöytäkirjaan.

Kun tämä ehdotus oli hyväksytty, tehtiin syytös että joku sosialistipuolueeseen kuulumaton oli äänestänyt radikaalien hyväksi. Syytös havaittiin oikeaksi, mutta uusi äänestys ei muuttanut päätöstä.

Tässä kokouksessa tehtiin ehdotus erikoiskokouksen pitämisestä "Sosialisti"-kysymyksestä kahden viikon ku-

tuttua, josta kokouksesta annettaisiin kirjallinen tieto kaikille osaston jäsenille ja sellaisille, jotka eivät voi saapua kokoukseen, annettaisiin tilaisuus lausua mielipiteensä kirjallisesti. Tämä ehdotus äänestettiin kumoon 23 äänellä 12 vastaan. Kirjallinen vastalause jätettiin silloin kirjurille, mutta sitä ei ole koskaan liitetty pöytäkirjaan. Koska tässä vastalauseessa esitetään yksityskohtaisuudet täydellisesti ja selvästi, niin liitetään tähän siitä jäljennös:

"Vastalauseemme sen johdosta, että Seattlen s. s. osasto kokouksessaan syysk. 10 p., 1914, päätti ilmoittaa s. s. järjestön toimeenpanevalle komitealle, että osasto on virallisesti päättänyt antaa kannatuksensa Duluthissa, Minn., perustetulle "Sosialisti" nimiselle lehdelle.

"Koska tämä päätös edellyttää, että osastomme tulee erotetuksi suomalaisesta sosialistijärjestöstä ja niin ollen koskee jokaista tämän osaston jäsentä, jonka vuoksi osaston velvollisuus on antaa jokaiselle osaston jäsenelle tilaisuus lausua ajatuksensa kysymyksen alaisena olevasta asiasta; ja

"koska osasto kuitenkin kieltäytyi antamasta jäsenilleen tätä tilaisuutta, mutta päätti ilmoittaa sen sijaan osaston viralliseksi päätökseksi sellaisen päätöksen, jota se ei ole vielä koskaan virallisessa ja asianmukaisessa järjestyksessä tehnyt; sen tähden

"me allekirjottaneet Seattlen suomalaisen sosialisti-osaston täysinmaksaneet jäsenet panemme vastalauseemme tätä epä johdonmukaista päätöstä vastaan ja vaadimme että asia ratkaistaan siinä järjestyksessä ja sillä tavalla kuin puolueemme säännöt ja periaate sekä täydellinen virallisuus tällaisessa tapauksessa vaativat:

1:ksi. Että äänestykseen eivät saa ottaa osaa muut kuin täysinmaksaneet osaston jäsenet.

2:ksi. Että äänestys on toimitettava lipuilla, että osaston jäsenkirjurilla on mahdollisuus tarkastaa, ovatko kaikki äänestykseen osaaottaneet osaston jäseniä.

3:ksi. Että sen takia, että suurin osa osastomme jäsenistä on pakotettu työskentelemään ulkopuolella kaupungin, äänestysaikaa on jatkettava tarpeeksi kauvan, jotta kaikilla osaston jäsenillä on tilaisuus lausua ihmi ajatuksensa joko persoonallisesti läsnäolien kokouksessa tai kirjeellisesti osaston jäsenkirjurille.

"Koska Seattlen s. s. osastossa ei ole toimitettu virallista äänestystä nyt kysymyksen alaiseksi tulleessa asiassa, me emme voi hyväksyä sitä osastomme virallisena päätöksenä, eikä liioin sinä kantana, jolle osastomme tulee lopullisesti asettumaan tässä kysymyksessä, mutta tulemme vaatimaan oikeutta siinä järjestyksessä kuin puolueemme perussäännöt meille takaavat."

Tämä vastalause on päivätty 10 p. syyskuuta, 1914, ja ovat sen allekirjottaneet seuraavat toverit, jotka olivat kokouksessa läsnä: Vick Vuorela, Aug. Rissanen, Henry Syrjälä, Arvid Nelson, Agnes Thompson ja A. B. Thompson.

Kun tässä lausunnossa mainitun Miamin yleisääne-

ryksen äänestyslistat saapuivat Seattlen osastolle No. 2 suomalaisen järjestön keskusvirastosta, annettiin äänestysaikaa kolme viikkoa, jonka jälkeen tulokset osottivat 50 ääntä ehdotuksen puolesta ja 35 vastaan, josta käy ilmi että jos koko osaston jäsenistö olisi saanut yleisäänestyksellä päättää näistä riitaisuuksista, niin olisi tultu ilman toisia tuloksiin.

Ennen syyskuun 10 päivän kokouksen loppua kutsui kokouksen vähemmistö ryhmäkokouksen syyskuun 18 päiväksi käsittelemään ja hyväksymään vetoomuskirjelmää osaston päätökseen nähden, ja siinä kokouksessa seuraava vetoomuskirjelmä laadittiin ja sitten, kun 61 osaston jäsentä oli sen allekirjottanut, lähetettiin se suomalaisen järjestön toimeenpanevalle komitealle:

Seattle, Wash., syysk. 18 p., 1914.

Amerikan suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpaneva komitea, 803 West Madison St., Chicago, Ill.
Kunnan toverit:

Me allekirjottaneet Seattlen suomalaisen sosialistiosaston No. 2 jäsenet täten käännyimme Amerikan suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevan komitean puoleen vaatimuksella, että se toimittaa, siinä järjestyksessä ja millä menettelytavoilla, jotka puolueemme säännöt tällaisissa tapauksissa määräävät, äänestyksen, joka virallisesti ratkaisee mille kannalle Seattlen s. s. osaston No. 2 jäsenistö kokonaisuudessaan todellisuudessa kallistuu kysymyksessä, jonka on juuri ratkaissut suomalaisen sosialistijärjestön yleisäänestys "F", 1914.

Tähän toimenpiteeseen olemme pakotetut ryhtymään:

Ensiksi, siitä syystä, että haluamme säilyttää jäsenyytemme suomalaisessa sosialistijärjestössä ja sen kautta toimia kansainvälisessä sosialistiliikkeessä luokkamme vapauttamisen puolesta; ja

Toiseksi, sen syyn takia, että Seattlen s. s. osasto No. 2 on kieltäytynyt panemasta toimeen virallista lippuäänestystä tästä kysymyksestä, joka, sen takia, että siinä on kysymyksessä rikos, jonka seuraus on erottaminen suomalaisesta sosialistijärjestöstä ja niinollen koskee jokaista osastomme jäsentä, olisi välttämätön tässä tapauksessa ja jota olemme jokaisessa tilaisuudessa, jossa kysymys on tullut esille, osaston jäseninä vaatineet.

Osastomme on, sen lisäksi, että se on kieltäytynyt toimittamasta vaatimaamme virallista lippuäänestystä osaston koko jäsenistön keskuudessa, tehnyt rikoksen, ei ainostaan puolueemme perussääntöjä, vaan vielä sen kaltevia periaatteita vastaan, käymällä ehdoin tahdoin rikokomaan suomalaisen sosialistijärjestön ja sen valtuuttamien organien päätöksiä ja määräyksiä, luovuttamalla aineellisen kannatuksensa Duluthiin, Minn., perustetulle "Sosialisti" nimellä tunnetulle lehdelle, ennenkuin joukot, suomalaisen sosialistijärjestöme jäsenistö, ovat ehtineet sen suhteen lähemmin päättää, siten törkeästi tahriint sen periaatteen, jolle todellinen joukkotoiminta luokkain taistelussa perustuu.

Näillä perusteilla olemme jättäneet vastalauseemme osastomme kokouksissa tehtyjä rikoksellisia, joukkojen oikeuksia halveksuvia ja polkevia päätöksiä vastaan.

Näillä perusteilla väitämme että sen tiedonannon täydellinen pätevyys, jonka Seattlen s. s. osasto kokouksessaan syysk. 10 p. päätti lähettää suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevalle komitealle on kyseenalainen sen syyn takia, että äänestystä, jonka seuraus sellaisen tiedonannon tulisi olla, ei ole toimitettu asianmukaisessa järjestyksessä.

Näillä perusteilla vaadimme että suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpaneva komitea, kielenkääntöviraston ja valtiomme yleispuolueen toimeenpanevan komitean avulla, jos tarve vaatii, ryhtyy vilpymättä niihin toimenpiteisiin, johon asiamme tähän asteeseen kehittyneenä välttämättömästi vaatii ja edelleen neuvottelee, kuinka meidän on meneteltävä säilyttääksemme jäsenyytemme jatkuvasti suomalaisessa sosialistijärjestössä ja sitä tietä kansainvälisessä sosialistiliikkeessä.

Tähän toimenpiteeseen ryhtyminen on päätetty keskinäisessä neuvottelukokouksessa Seattlen s. s. osaston talolla syysk. 18 p., 1914.

•

Syyskuun 24 päivänä pidetyssä säännöllisessä kokouksessa vastustettiin taasen edellisen kokouksen pöytäkirjaa sillä perusteella, että se ei ole kokouksen menon mukainen, mutta se hyväksyttiin äänestyksellä, jossa radikaalien vastustajat hävisivät. Koska tämä on tapahtunut useita kertoja Seattlen osastossa No. 2, väittää kokousten vähemmistö että osaston pöytäkirja useissa eri tapauksissa ei ole oikea selonteko kokouksen menosta, vaan että kirjuri on sen tarkoituksella vääristellyt. Tässä kokouksessa erotettiin osaston rahastonhoitaja ilman minkäänlaista tutkintoa sen takia, että hän uskalsi vastustaa osaston radikaalisen ryhmän mielivaltaisia hommia.

Lokakuun 15 päivänä osasto päätti ostaa 300 dollarin arvoista Socialist Publishing Companyn osakkeita tietäen täydellisesti että tämä teko on vastoin kansallistoimeenpanevan komitean päätöstä, jossa pyydetään riilapuolla lykkäämään kaikki toimenpiteet tuonnemmaksi, jotta tilannetta ei liialliseksi kärjistyttäisi. Kielenkääntövirastosta saapuneet edustajakokouksen edustajien vaalilistat jätettiin huomioonottamatta siitä huolimatta, että osasto oli vielä suomalaiseseen järjestöön kuuluva ja jäsenillä olisi täytynyt olla oikeus äänestää näistä edustajista. Näin on käynyt siltä lähtien kaikille kielenkääntövirastosta saapuneille kirjelmille.

Lokakuun 22 päivänä osaston kokous jätti huomioon ottamatta kansallisvirastosta saapuneet edustajakokousta koskevat ehdotukset, jotka organiseeraaja esitti kokoukselle käsiteltäviksi. Tässä kokouksessa tehtiin myöskin päätös että osasto tästä lähtien ostaa veromerkkinsä puolueen valtiovirastosta. Ilmotus tästä lähetettiin suoma-

laisen järjestön kielenkääntövirastolle ja Washingtonin valtion toimeenpanevalle komitealle.

Kun tämä ilmotus saapui valtion toimeenpanevalle komitealle lokakuun 25 päivänä, ei komitea ryhtynyt sen takia mihinkään toimenpiteisiin, koska jotkut kokoukseen saapuneet osaston jäsenet huomauttivat että osasto kuuluu vielä suomalaiseseen järjestöön, koska sille ei ollut saapunut mitään tämän vastaista ilmotusta. Tämä näkyy valtion puolueen Bulletinin lokakuun 30 päivän numerosta.

Lokakuun 29 päivänä Seattlen osasto No. 2 sai virallisen ilmotuksen että suomalainen järjestö on päättänyt yleisäänestyksellä pitää ylimääräisen edustajakokouksen marraskuun 22 päivänä ja että sitä varten tarvitaan varoja. Jätettiin ottamatta huomioon. Valittiin kolmihenkinen komitea lähettämään riittäviä koskevat osaston pöytäkirjaotteet radikaalista ryhmää suomalaisen järjestön edustajakokouksessa edustavalle komitealle.

Tässä kokouksessa ilmotettiin että radikaaliseen ryhmään kuuluvat osaston johtokunnan jäsenet ilman minäkäänlaista osastolta saamaansa määräystä ja sen jälkeen kuin agitatsioonikomitea oli valmistanut puhetilaisuuden osaston omistamassa haallissa, estäneet suomalaisen järjestön länsipäärin organiseeraajan ja sosialistisen naistenlehden Toverittaren asioitsijan, toveri Tyyne Kosken ja hänen kuulijakuntansa pääsemästä haaliin sinä iltana, joksi puhetilaisuus oli järjestetty. Mitä ankarimmin arvosteltiin johtokunnan jäsenten menettelyä, kun he eivät päästäneet sosialistiseen kokoushuoneeseen yleisesti tunnettua sosialistipuolueen puhujaa juuri vähää ennen koko maata käsittäviä vaaleja. Tämä on vain yksi esimerkki radikaalien toiminnasta Seattlen osastossa No. 2.

Tämän asian tutkiminen lykättiin seuraavaan kokoukseen, koska asiaan kuuluvat eivät kaikki olleet saapuvilla.

Kokouksessaan 5 päivänä marraskuuta sai osasto ilmotuksen suomalaisen järjestön toimeenpanevalla komitealla että komitea on saanut käsiinsä osaston ilmoituksen päätöksestään "Sosialisti"-kysymyksestä sekä vielä osaston 61 jäsenen allekirjottaman vetoomuksen. Tämän kirjelmän mukana seurasi määräys että osaston on yleisäänestyksellä päätettävä riittäisyyksistä ja annettava tiotää tulokset. Kokous äänesti 31 äänellä 14 vastaan kumoon ehdotuksen kolmen viikon ajalla toimitettavasta yleisäänestyksestä sekä kaikki muutkin asiasta tehdyt ehdotukset. Kysymys tapettiin taaskin sangen epäsosiaalisella tavalla.

Lokakuun 29 päivänä valitulle komitealle, jonka oli määrä lähettää osaston pöytäkirjaotteita radikaalista ryhmää edustavalle komitealle, annettiin valta lähettää nämä otteet ja raporttinsa tuomatta niitä ensin osaston hyväksyttäväiksi.

Pienen keskustelun jälestä hyväksyttiin johtokunnan jäsenten toimenpide, jolla he estivät toveri Tyyne Kosken puhumasta osaston haalilla, niinkuin edellisessä kokouksessa oli ilmotettu.

Käänestyksellä hyväksyttiin 10 sentin jäsenkohtainen ylimääräinen verotus korvaamaan "radikaalisen" komitean kustannuksia edustajakokouksessa. Osaston sellaiset jäsenet, jotka ennen on estetty saamasta ääntänsä kuuluville tätä kokousta koskevissa kysymyksissä, ovat nyt pakotetut maksamaan sen komitean kustannukset, joka edustaa vain osaston radikaalista ryhmää.

Osaston pöytäkirjuri kokoukselle tekemässään kuukautisessa raportissa ilmoitti osastossa olevan vain 136 hyvässä suhteessa olevaa jäsentä marraskuun 1 päivänä. Syyskuun 1 päivänä osotti sama raportti jäseniä yli 170 ja muutamia kuukausia ennen yli 200. Vähentämisen syytä on "radikaalisuus."

Marraskuun 10 päiväksi oli kutsuttu ylimääräinen kokous, jossa lokakuun 29 päivänä radikaalien komitealle Chicagoon pöytäkirjaotteita lähettämään valittu komitea esitti hyväksyttäväksi selostuksen, jonka he olivat laatineet lähetettäväksi pöytäkirjanotteiden asemasta. Tehtiin useita väitöksiä selostuksessa tehtyihin lausuntoihin nähden, mutta ne kaikki hyväksyttiin vastaväitteistä huolimatta ja alle liitettiin osaston virallinen leima.

Allekirjottanut vaatii nyt että ne, jolla tämä paperi on hallussaan, esittävät sen alkuperäisenä ja oikein käännettynä englanninkielelle tutkijakomitealle.

Marraskuun 12 päivänä, joka oli viimeinen kokous, missä allekirjottanut oli läsnä, kaikki suomalaisen järjestön keskusvirastosta saapuneet kirjelmät jätettiin huomioimattain, lukematta.

Kuusikymmentä kappaletta suomalaisen järjestön länsipiirin viimeisen edustajakokouksen pöytäkirjaa, jossa kokouksessa osasto oli ollut edustettuna kahden edustajan kautta ja jonka pöytäkirjan painattamiskustannuksiin se silloin oli luvannut ottaa osaa, määrättiin lähetettäväksi takasin maksamatta.

Yhdeksän henkilöä, jotka pyrkivät jäseniksi sosialistikuolueeseen, hylättiin, koska niitä olivat suosittaneet toverit, jotka vastustavat osaston kokouksia kontrolleeraavaa radikaalista ryhmää.

ARVID NELSON.

*

Seattle, Wash., marrask. 17 p., 1914.

Niille, ketä tämä koskee:

Seattlen (suomalaisen) sosialistiosaston No. 2 järjestäjänä allekirjottanut täten todistaa niille, ketä tämä koskee, tuntevansa ne tosiasiat, jotka esitetään toveri Arvid Nelsonin selostuksessa ja että hänen laatimansa selostus Seattlen (suomalaisen) sosialistiosaston No. 2 jäsenistön osan puolesta on totuuden mukainen selitys ja on yhtäpitävä tositahtumien kanssa niinkuin ne ovat sanotussa osastossa esiintyneet.

(Allek.) ANNA RYYNÄNEN.

Seattlen (suomalaisen) osaston No. 2 järjestäjä.

*

Tähän liitetty lausunto on Seattlen (suomalaisen) sosialistiosaston No. 2 jäsenkirjurin allekirjottama ja sisäl-

tää ne 61 allekirjotusta, jotka liittyivät siihen vetoomukseen, jonka sanotun osaston jotkut jäsenet lähettivät suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevalle komitealle syyskuun 18 päivänä, 1914. Tämä sen vuoksi, että Laukin komitealla on hallussaan selostus Seattlen (suomalaiselta) osastolta No. 2, jossa lausunnossa muun muassa sanotaan, että ne 61 allekirjotusta eivät ole Seattlen (suomalaisen) osaston No. 2 jäsenten allekirjotuksia.

Seattle, Wash., 17 p. marrask., 1914.

Niille, joita tämä koskee:

Allekirjottanut Seattlen (suomalaisen) osaston No. 2 jäsenkirjuri täten todistaa, että ne toverit, jotka allekirjottivat sanotun osaston joidenkin jäsenten suomalaisen sosialistijärjestön toimeenpanevalla komitealla lähettämän vetoomuksen, joka vetoamus oli päivätty syyskuun 18 päivänä, 1914, olivat Seattlen (suomalaisen) sosialistiosaston No. 2 jäseniä ja että sanottu vetoamus ennen postiin jättämistä luovutettiin minun persoonallisesti tarkastettavakseni.

(Allek.) JENNY NIKULA.

Seattlen (suomalaisen) osaston No. 2 jäsenkirjuri.

Selityksiä Chicagon pohjoisosan suomalaisten sosialistien lupakirjahakemuksen johdosta, joka jätettiin Cook kauntin edustajakomitealle elok 9 p., 1914.

Koska Cook kauntin edustajakomitea kokouksessaan elok. 9 p., 1914, allisti ylempänä mainitun lupakirjahakemuksen järjestämiskomitealle tarkoituksella, mikäli me tiedämme, saada selville, onko tarpeellista antaa lupakirjaa Chicagon kaupungin pohjoisosan suomalaisten keskuuteen aijotulle osastolle, niin katsomme me lupakirjahakemuksen allekirjottajat tarpeelliseksi selostaa niitä syytä, jotka pakottivat meidät perustamaan uuden osaston.

Kuitenkin, ennenkuin menemme asian yksityiskohtiin, lienee paikallaan luoda lyhyt silmäys suomalaisen sosialistijärjestön rakenteeseen ja sen asiain hoitoon, koska oletamme, että Cook kauntin edustajakomitea, samoin kuin sen järjestäjäkomiteakin, ei ole täysin selvillä niistä.

Suomalainen sosialistijärjestö muodostuu 266 suomalaisesta osastosta, edustaen noin 12.000 jäsentä ja kuuluu Amerikan sosialistipuolueeseen kielijärjestönä. Suomalainen järjestö jakaantuu maantieteellisesti kolmeen piiriin, nimittäin itäpiiriin, keskipiiriin ja länsipiiriin. Tarkoituksella helpottaa agitatsiota on kukin piiri jaettu eri agitatsioonialueisiin. Chicagon kaupunki kuuluu keskipiiriin eteläiseen agitatsioonialueeseen, joka käsittää Illinoisin ja Indianan valtiot sekä Wisconsinin valtion eteläosan, kaikkiaan yksitoista suomalaista osastoa.

Kunkin agitatsioonialueen osastot pitävät vuosittain edustajakokouksen, johon osastot valitsevat edustajia jäsenmääränsä perusteella. Näissä kokouksissa keskustel-

laan ja päätetään niistä menettelytavoista, jotka kulloinkin katsotaan tarpeelliseksi sosialismin edistämiseksi, ollen sellaisella kokouksella valta päättää kaikista siltä aluetta koskevista asioista. Kokouksen päätökset ja säännöt ovat sitovia alueen osastoihin ja yksityisiin jäseniin nähden. Jokainen agitatsioonialue valitsee keskuudestaan komitean, jonka tehtävänä on sosialistisen propagandaja kasvatustyön hoitaminen siinä alueessa sekä valvoa että aluekokouksen, samoin kuin sosialistipuolueen ja suomalaisen järjestön sääntöjä ja päätöksiä kaikkialla noudatetaan.

Piirijärjestöt.

Jokaisen piirin jäsenistö valitsee keskuudestaan määrättyltä alueelta seitsenhenkisen piirikomitean, jonka tehtävänä on kasvatustyön ylivalvonta kunkin oman piirinsä osastoissa sekä pitää palveluksessaan luennoitsijoita ja järjestää luentokursseja piirinsä niiden osastojen keskuudessa, jotka niiltä haluavat. Piirikomitealla on ylivalta agitatsioonialuekomiteain ja kokousten yli ja tulee heidän valvoa ettei niissä rikota sosialistipuolueen tai suomalaisen järjestön sääntöjä ja päätöksiä. Samoin on sen toimenä valvoa että siinä piirissä ilmestyvä virallinen puoluelehti toimitetaan sosialistipuolueen ohjelman ja periaatteiden mukaisesti.

Suomalaisen järjestön jäsenistö kokonaisuudessaan valitsee keskuudestaan kielenkääntäjäsiihteerin, jonka toimisto on sosialistipuolueen kansallisiviraston yhteydessä. Samalla tavalla valitsee suomalaisen järjestön jäsenistö keskuudestaan määrättyltä alueelta myöskin toimeenpanevan komitean, jonka tehtävänä on valvoa piirikomiteain toimia ja järjestellä asioita yleensä, sekä katsoa että piirikomiteat toimivat sopusoinnussa Amerikan sosialistipuolueen ohjelman ja peruslakien kanssa. Suomalaisen järjestön periaateiksi määrää tässä suhteessa seuraavaa:

”Toimeenpanevalle komitealle on päätösvalta koko järjestöä koskevilla asioilla, mutta piirikomitea voi vedota toimeenpanevan komitean päätöksestä uudella tai muutetulla päätösesityksellä toisiin piirikomiteoihin. Jos kaikki piirikomiteat hyväksyvät uuden tai muutetun päätösesityksen, kumoutuu toimeenpanevan komitean päätös ja piirikomiteain päätös astuu voimaan.”

Erimielisyyksien alku Chicagon osastossa No. 1.

Kokouksessaan tammik. 21 p., 1914, päätti suomalainen järjestön nykyinen toimeenpaneva komitea että mikäään puolueorgaani ei saa antaa luottamustaan missään puolueen luottotoimessa William Risto-nimiselle entiselle puolueen jäsenelle, siltä syystä, että Risto oli yksi niistä johtajista, jotka aiheuttivat rettelöt Negauneen, Mich., suomalaisessa osastossa, josta oli seurauksena Negauneen osaston erottaminen sosialistipuolueesta. Tämän toimeenpanevan komitean päätöksen johdosta vaati Chicagon osasto No. 1 toimeenpanevan komitean takasiikut-

sumista ja kokouksessaan helmik. 1 p., 1914, teki takasinkutsuesityksen järjestön jäsenistölle, huolimatta siitä, että osaston jäsenistön vähemmistö tiukasti vastusti esitystä sillä perusteella, että henkilö, joka ei ole puolueen jäsen, ei ole oikeutettu olemaan puolueen luottotoimissa, joten toimeenpanevan komitean päätös siinä suhteessa oli täysin järjestön perustuslain mukainen. Takasinkutsuäänestyksessä annettiin myöten 2,505 ääntä ja vastaan 4,669, joten esitys kumottiin 2,164 äänen enemmistöllä, tai melkein kahdella yhtiä vastaan. Mutta koska toimeenpanevan komitean jäsenistä neljä oli Chicagon osaston No. 1 jäseniä, niin osaston epäonnistuessa takasinkutsualueeseen ja samalla aikeessaan polstaa toimeenpaneva komitea, alkoi osa osaston jäsenistä kaikin tavoin parjata osaston vähemmistöä, joka huolimatta siitä, että olikin vähemmistönä Chicagon osastossa No. 1, oli kuitenkin järjestön enemmistön kannalla. Tätä parjausta on harjoitettu osaston kokouksissa samoin kuin niiden ulkopuolellakin. Tällainen menettely sosialistipuolueen jäsenten taholta ei sulkaakaan ole suotavaa.

Jotkut keskipiirin osastot vaativat samoin Työmies kustannusyhtiön, jonka osakkeet suomalaiset osastot ja yksityiset puoluetoverit omistavat ja joka julkaisi Hancockissa, Mich., Työmies-nimistä puoluelehteä, erottamaan sanotun lehden vastaavan toimittajan. Tähän vaatimukseen yhtyi myöskin Chicagon osasto No. 1. Työmies kustannusyhtiön johtokunta alisti asian yleisäänestykselle yhtiön osakasten kesken, jolloin vaatimus suurella äänen enemmistöllä kumottiin ja erotettavaksi vaadittu toimittaja jäi palkoilleen. Chicagon osasto No. 1 otti osaa tähänkin äänestykseen, mutta joutuessaan taas aikeissaan tappiolle, alkoi joukko osaston jäseniä, etupäässä sen johtoheukillöt, taistelun sanottua toimittajaa ja johtokuntaa vastaan, koottaen heitä kaikin tavoin mustata ja estää siten lehden levenemistä. Huolimatta siitä, että Työmies-lehti on suomalaisen järjestön kontrolleeraama ja sen virallinen äänenkannattaja, ei Chicagon osaston No. 1 jäsenten enemmistö kuitenkaan halunnut tappua järjestön enemmistön päätöksen alle, s. o. tukea ja avustaa Työmies-lehteä, joka nyt on kireässä rahallisesa asemassa. Suomalaisen järjestön edustajakokouksen päätöksen mukaan ei yhdelläkään järjestön jäsenellä ole oikeutta millään tavoin estää sanotun lehden levenemistä. Päätös, joka tehtiin järjestön edustajakokouksessa Hibbingissä, Minn., kuuluu seuraavasti:

Ensiksi: että osastot, jotka eivät alistu yleisen edustajakokouksen päätöksiin, taikka laiminlyövät velvollisuutensa tavalla tai toisella, katsotaan olevan ulkopuolella suomalaisten osastojen yhteistoimintaa ja sen tarjoomia etuja.

Toiseksi: että yksityisten suomalaisten puolueen jäsenten, jotka toiminnassaan osottavat halveksivansa enemmistön päätöksiä, taikka toiminnallaan suosivat porvarillisia käsityksiä, katsotaan toimivan yhteisiä etuja hajottavalla tavalla.

Huhtikuulla, 1914, teki Chicagon osasto No. 1 yhdessä useiden muiden osastojen kanssa vaatimuksen Työ-

mies kustannusyhtiön johtokunnalle ylimääräisen yhtiökokouksen kokoonkutsumisesta, joka kokous sittemmin pidettiin saman vuoden kesäkuulla ja jossa Chicagon osasto No. 1 oli myöskin edustettuna. Tässä kokouksessa vaati vähemmistö yhtiön johtokunnan ja lehden vastaavan toimittajan erottamista. Kokouksen enemmistö ei kuitenkaan voinut taipua sellaiseen vaatimukseen, koska mainitun toimittajan takasinkutsuvaatimus oli juuri äänestyksellä kumottu ja johtokunnan erottamiseen ei löytynyt mitään järjellistä syytä. Epäonnistuttuaan näissä vaatimuksissaan, erosi vähemmistö kokouksesta ja perusti uuden lehden, jonka perustamiseen Chicagon osaston No. 1 edustajatkin ottivat osaa. Tämän uuden lehden tarkoitus oli, kuten jälestäpäin kävi ilmi, kaikkien järjestön virallisten äänenkannattajien, mutta erikoisesti Työmiehen, hävittäminen. Chicagon osasto No. 1 hyväksyi täydellisesti edustajiensa menettelyn huolimatta vähemmistön vastalauseista.

Kesäkuulla, 1914, antoi suomalaisen järjestön toimeenpaneva komitea varoituksen kaikille järjestön osastoille ja yksityisille jäsenille, kieltäen niiltä millään tavalla kannattamasta Duluthissa, Minn., ilmestyvää "Sosialisti"-nimistä painotuotetta, vaan päinvastoin kohtelemaan sitä samoin kuin kaikkia muitakin vihollistemme julkaisuja, samalla kehottaen jokaista osastoa ja yksityistä jäsentä kannattamaan järjestön virallisesti tunnustamia sanomalehtiä. Ottamatta ollenkaan huomioon järjestön toimeenpanevan komitean varoitusta, joka kaikista huolimatta oli lainvoimainen siksi kunnes se olisi sääntöjen mukaisessa järjestyksessä toiseksi muutettu tai kokonaan kumottu, teki Chicagon osasto No. 1 kokouksessaan heinä-k. 1 päivänä seuraavat päätökset:

- 1) Kieltäytyi valitsemasta asiamiehiä ja kirjeenvaihtajia suomalaisen järjestön virallisille sanomalehdille.
- 2) Päättyi lakkauttaa ilmoituksensa sanotuissa lehdissä ja muutenkin katkaista kaiken yhteytensä niiden kanssa.
- 3) Päättyi antaa toimeenpanevan komitean varoituksesta huolimatta kaiken kannatuksensa duluthilaiselle vastaperustetulle "Sosialisti"-nimiselle julkaisulle.
- 4) Valitsi kirjeenvaihtajan sanotulle lehdelle.

Edellämainittuja neljää päätöstä vastaan jättivät osaston kaksikymmentäkahdeksan jäsentä kirjallisen vastalauseensa liitettäväksi kokouksen viralliseen pöytäkirjaan. Tässä vastalauseessaan kieltäytyivät nämä kaksikymmentäkahden jäsentä kaikesta vastuunalaisuudesta osaston tekemiin päätöksiin nähden, koska sanottu päätökset olivat järjestön päätösten rikkomisia.

Edelleen kieltäytyi Chicagon osasto No. 1 ottamasta osaa agitatsioonialuekomitean jäsenen valintaan, estäen samalla niiltäkin jäseniltä, jotka halusivat olla uskollisia järjestön päätöksille, tilaisuuden ottaa osaa sanottuun vaaliin, huolimatta siitäkin että ne jäsenet nimenomaan vaativat sellaista oikeutta voidakseen täyttää velvollisuutensa sosialistipuolueen jäseninä, koska sanottu komitea valitaan jokaisen jäsenen jäsenkohtaisella äänestyksellä. Tällä päätöksellään seurasi Chicagon osasto No.

1 sitä periaatetta, jota sen johtavat jäsenet olivat lakkaamatta esittäneet ja siinäkin kokouksessa esittivät, että työväenluokalla ei ole mitään etua minkäänlaisesta äänestyksestä. Siten teki osaston jäsenten enemmistö rikoksen ei ainostaan aluejärjestön sääntöjä ja päätöksiä vastaan, mutta se rikkoi koko sosialistipuolueen peruslain ja periaatteet. Päätöstä vastaan panivat vastalauseensa yhdeksän niistä jäsenistä, jotka sillä kerralla olivat kokouksessa saapuvilla.

Me lupakirjahakemuksen allekirjottajat olemme tulleet siihen käsitykseen, että Chicagon osaston No. 1 jäsenten enemmistöä on mahdoton saada toimimaan sosialistipuolueen periaatteiden ja suomalaisen järjestön sääntöjen ja päätösten mukaisesti, vaan tulevat he edelleenkin toimimaan näitä päätöksiä ja periaatteita vastaan. Samalla olemme myöskin varmoja siitä, että suomalaisen järjestön enemmistö ei hyväksy Chicagon osaston jäsenistön enemmistön menettelyä, vaan erottaa heldät pois suomalaisesta järjestöstä. Säästyksemme tulemasta erotetuksi suomalaisesta järjestöstä, olimme me pakotetut perustamaan uuden osaston kuuluaksemme sen kautta suomalaiseen järjestöön. Meldän tarkotuksemme oli järjestää uusi osasto ennenkuin osasto No. 1 erotettaisiin suomalaisesta järjestöstä, voidaksemme siten jatkuvasti säilyttää jäsenolkeutemme suomalaisessa järjestössä. Kokouksessaan elok. 27 p. erotti agitatsionaluekomitea Chicagon osaston No. 1 sanotusta aluejärjestöstä, koska osasto, estäessään osan jäsenistään ottamasta osaa aluekomitean jäsenten vaaliin, oli rikkonut aluejärjestön sääntöjä vastaan.

Jäsenistönsä keskuudessa toimittamallaan äänestyksellä on suomalainen järjestö päättänyt erottaa yhteydestään kaikki ne osastot ja yksityiset jäsenet, jotka ovat sitoutuneet kannattamaan Duluthissa, Minn., ilmestyvää "Sosialisti"-nimistä julkaisua. Äänestyksessä annettiin esityksen puolesta 3530 ääntä ja sitä vastaan 2130, joten päätös tehtiin 1400 äänen enemmistöllä.

Yleisäänestyksellä tehdyn päätöksen mukaan julisti suomalaisen järjestön toimeenpaneva komitea kokouksessaan elok. 29 p., 1914, Chicagon osaston No. 1 erotetuksi suomalaisesta järjestöstä. Ottaen huomioon Cook kauntin järjestön "K"-luvun toisen pykälän, saamme me sen käsityksen, että jos sanottu pykälä kohdistetaan Chicagon osastoon No. 1, joutuu sanottu osasto, samalla kun se on erotettu suomalaisesta järjestöstä, myöskin eroon Cook kauntin järjestöstä ja mahdollisesti koko Yhdysvaltain sosialistipuolueesta

Näiden selkkojen perusteella toivomme ja uskomme me kysymyksessä olevan lupakirjahakemuksen allekirjottajat, että Cook kauntin kauntikomitea suostuu anomuksemme, siten antaen meille tilaisuuden viivyttämättä jatkaa työtämme sosialismin jalon asian eteen; edelleen, koska Chicagon kaupungin pohjoisosassa ei tällä kertaa ole olemassa suomalaista sosialistiosastoa, joka olisi oikeutettu ottamaan osaa suomalaisen sosialistijärjestön asioihin, vaikka kysymyksessäolevalla alueella asuu noin tuhannen suomalaista, joista suuri osa on li-

mottanut haluavansa kuulua sosialistipuolueeseen suomalaisen järjestön kautta. Kuten mukaanliitetty lupakirjahakemus osoittaa, on siinä jo yli neljäkymmenen uuden anomuksen ja osaston jäsenmäärä olisi helppo kohottaa sataanviiteenkymmeneen tai kahteen sataan kuuden kuukauden kuluessa.

•

Hyväksytty lupakirjahakemuksen allekirjottajain yhteisessä kokouksessa elok. 30 p., 1914.

F. KOSKI, puheenjohtaja.

PUOLUEEN OMAISUUDEN SIIRTÄMISIÄ YKSILÖILLE JA PUOLUEEN ULKOPUOLISILLE RYHMILLE.

Enavillen, Ida., s. s. osastossa tapahtuneita tapauksia:

Vallattuaan käsiinsä vallan Enavillen suomalaisessa sosialistiosastossa, päättivät sikäläiset n. s. radikaalit luovuttaa suomalaisen sosialistiosaston kokoushuoneen sen paikkakunnan suomalaiselle kansalle.

"Toverin" numerossa 230, vuodelta 1914, kertoessaan osastonsa kokouksen päätöksestä, kirjottaa Enavillen osaston kirjeenvaihtaja seuraavaa:

"Enavillen, Ida., suomalainen sosialistiosasto on päättänyt luovuttaa haalinsa suomalaiselle kansalle."

Edellämainittu toiminta osoittaa, että radikaalit, saatuaan vallan käsiinsä, käyttivät sitä hyväksensä, ja luovuttivat sosialistiosastolle kuuluvaa omaisuutta yleiselle suomalaiselle kansalle, jotka voivat menetellä sen kanssa siten kuin haluavat, joko sosialistipuoluetta, jonka jäsenistö on yksinomaan työskennellyt sanotun omaisuuden luomiseksi ja maksamiseksi, ja työväestöä vastaan tai niiden hyväksi.

Idahon valtion odustaja suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokouksessa, toveri Emil Kalnu, on antanut seuraavan kirjallisen lausunnon, jonka liitämme tähän hänen pyynnöstään englanninkielelle käännettynä:

"Tutkijakomitealle, joka tutkii suomalaisessa sosialistijärjestössä ilmenneitä riitaisuuksia:

"Allekirjottanut voi täten ilmoittaa tutkijakomitealle, joka tutkii suomalaisessa sosialistijärjestössä ilmenneitä riitaisuuksia, seuraavan tärkeän tosiasian:

"Enavillen suomalainen sosialistiosasto, Idahon valtiossa, teki sen jälkeen kuin niinsanotut "radikaalit" pääsivät osastossa enemmistöksi joitakin kuukausia sitte, päätöksen, että sosialistiosaston kokoushuone (arvoltaan noin 1,500 dollaria), joka kuuluu sikäläiselle sosialistiosastolle ja sen kautta suomalaiselle sosialistijärjestölle, luovutetaan sosialistiosaston huoneustosta n. s. "Kanaaniloksi".

“Edellämainittu päätös voidaan löytää osaston pöytäkirjasta.”

EMIL KAINU.

Bessemerin, Mich., s. s. osastossa tapahtuneita tapauksia.

Toveri Axel Kollisen kirjallinen lausunto, koskeva Bessemerin, Mich., suomalaista sosialistiosastoa ja sen toimintaa:

“Bessemerin, Mich., suomalainen sosialistiosasto on useissa kokouksissaan tehnyt enemmistönsä avustamana päätöksiä, jotka, jos olisivat tulleet julkisen huomion alaisiksi, olisivat aiheuttaneet sanotun osaston erottamisen suomalaisesta sosialistijärjestöstä.

“Tämän yhteydessä viitataan siihen kirjelmään, jonka osaston jäsenten vähemmistö lähetti suomalaisen järjestön toimeenpanevalle komitealle. Huomatessaan kuitenkin, että osaston nykyisten sivusääntöjen mukaan menisi kaikki sen omaisuus suomalaiselle sosialistijärjestölle, peruutti osaston enemmistö kaikki ennen tekemänsä suomalaisen järjestön sääntövastaiset päätökset. Tämä menettely johtuu nähtävästi siitä, että he toivoivat toista tietä pääsevänsä käsiksi osaston omaisuuteen.

“Tämän päätöksen tehtyäkin, järjestivät jotkut suomalaisen sosialistiosaston jäsenet ‘Bessemer Finnish Workers' Association’-nimisen yhdistyksen, jonka he sitenkin myöskin lallistuttivat.

“Osaston jäsenistölle ei annettu mitään tietoa tällaisen yhdistyksen perustamisesta, kuitenkin teki eräs suomalaisen osaston jäsen, Emil Leino, joka myöskin kuului jäsenenä vastaperustettuun Bessemer Workers' Associationiin, osaston kokouksessa esityksen, että osaston omaisuus myydään, samalla ilmoitti Leino, että edellämainittu uusi yhdistys oli perustettu kymmenen jäsenen alkuunpanosta.

“Kokous päätti myydä osaston omaisuuden sanotulle Bessemer Workers' Associationille. Erään osaston jäsenen, Matti Kevarin, vaatiessa tietoa, ketä sanottuun järjestöön kuului, kieltäydyttiin sitä ilmottamasta. Edellämainitulla päätöksellä myi osasto kaiken irtaimen omaisuutensa, johon kuuluu näyttämövälineet, tuolit y. m. (arvo noin 500 dollaria), sanotulle yhdistykselle viiden dollarin kauppahinnasta. Osasto omisti myöskin 1,500 dollarin arvosta osakkeita People's Hall-yhtiössä, jotka samoin myytiin viidetoista dollarin kauppahinnasta edellämainitulle yhdistykselle. Työmies kustannusyhtiön osakkeet, jotka osasto omisti, luovutettiin Emil Leinolle, valtuudella myydä ne millä hinnalla hyvänsä.

ALEX KOLINEN,

keskipiirin viidennen vaalipiirin edustaja.

•

“Edellämainitun asiakirjan jätti sen allekirjottaja suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräisen edustajakokouk-

sen kirjuriille käytettäväksi todisteena suomalaisen sosialistijärjestön selkkauksia tutkivassa komiteassa.

EEMELI PARRAS,

suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräisen edustajakouksen pöytäkirjuri."

Kirjallinen lausunto Axel Kolinelta, koskeva toimintaa Gogebic alueella, Michiganissa.

"Gogebic alueen (Mich.) kauntikomitea päätti virallisessa kokouksessaan ostaa sadan dollarin edestä osakkeita "Sosialisti" kustannusyhtiössä. Sanottuun kauntijärjestöön kuuluvat osastot saivat tiedon kauntikomitean päätöksestä vasta silte kun se julaistiin "Sosialistissa". Varat, joilla sanotut osakkeet ostettiin, olivat kerätyt viimekesäisillä kesäjuhlilla agitatsioonitarkoituksiin käytettäväksi. Allekirjottanut, samaten kuin Ironwoodin, Mich., suomalainen osastokin, koetti saada sanotun päätöksen alistetuksi osastojen, joita päätös koski, joko hyväksyttäväksi tai hylättäväksi, mutta kauntikomitean enemmistö ei sellaiseen vaatimukseen suostunut.

"Ironwoodin, Mich., suomalainen sosialistiosasto kutsui takasin edustajansa sanotusta kauntikomiteasta ja vaati heiltä osuuttaan kysymyksessä olevista rahoista. Kauntikomitean kirjuri, jona silloin toimi eräs Mr. Salo, sai viisi dollaria maksuksi rahojen siirtämisestä. Sittemmin on sanottu kirjuri muuttanut pois siltä alueelta, antamatta osastolle mitään tietoa nykyisestä olinpaikastaan ja jätti kirjat ja kaiken liikkeen sellaiseen tilaan, että kukaan ei tiedä niistä nykyisin mitään.

AXEL KOLINEN.

keskipiirin viidennen vaalipiirin edustaja."

"Edelläolevan lausunnon jätti sen allekirjottaja suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräisen edustajakouksen kirjuriille käytettäväksi todisteena suomalaisen sosialistijärjestön riitaisuuksia tutkivassa komiteassa.

EEMELI PARRAS,

suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräisen edustajakouksen pöytäkirjuri."

Kielenkääntäjäsiihterin lausunto.

Kokouksessaan lokakuun loppu- tai marraskuun alkupäivinä päätti Chicagon suomalainen sosialistiosasto myydä omistamansa Työmies kustannusyhtiön 51 osaketta, joiden nimellisarvo on 510 dollaria. John Kiviniemelle kymmenen sentin nimellisestä hinnasta osakkeelta.

Samoihin aikoihin teki Duluthin, Minn., suomalainen sosialistiosasto samanlaisen päätöksen, myyden omistamansa 157 Työmies kustannusyhtiön osaketta, joiden nimellisarvo on 1,570 dollaria. William Ristolle vähemmästä kuin kolmesta sentistä osakkeen. Mainittu William

Risto ei ole puolueen säännöllinen jäsen, ollen hän erotettu Negauneen, Mich., osastosta. Nykyisin on hän hajoittajien suomalaisen päivälehdessä, "Sosialistin", toimittajana, ollen yksi suomalaisen järjestön katkerimmista vihollisista.

Asiantuntevien henkilöiden keskuudessa on vallalla sellainen käsitys, että nämä omaisuuksien siirrot on pantu toimeen nimenomaisella tarkoituksella keksä jokin likainen "laillinen" juoni Työmies kustannusyhtiötä vastaan ja koettaa siten vahingoittaa sitä, ollen suunniteltu muodostettu siltä varalta, että osastoilla ei olisi "hermostoa" panna toimeen sellaisia tekoja omissa nimissään.

Suomalainen kielenkääntäjäsihteeri.

Seattlen s. a. osastossa tapahtuneita tapauksia.

Seattlen osasto No. 2 (suomalainen) on eri aikoina lainallut rahoja Astoriassa ilmestyvälle tunnetulle suomalaiselle sosialistiselle päivälehdelle, Toverille, korkoa ja osaston hallussa olevia yhtiön velkakirjoja vastaan. Kun riitaisuudet syntyivät järjestössä ja osasto lopullisesti päätti irtisanoa saatavansa, oli kokonaissumma kohonnut \$1,715.00:ksi.

Tämän lausunnon tarkoituksena ei ole ainoastaan osoittaa että nämä sosialistipuolueen eräälle osastolle kuuluvat varat koetetaan muuttaa tunnustetusta sosialistisesta kustannusyhtiöstä eräälle kustannusliikkeelle, jota sosialistipuolue ei ole tunnustanut, vaan että tämä rahojen siirtämisyritys tehdään epärehellisesti vastoin koko osaston jäsenistön vapaata tahtoa. Eräässä toisessa tutkijakomitealle jätetyssä lausunnossa osotetaan, miten "radikaalimin" kannattajat ovat päässeet määrääjiksi Seattlen suomalaisen sosialistiosaston kokouksissa.

Ehdotus rahojen vetämisestä Toverin kustannusyhtiöstä ja siirtämisestä "Sosialistin" kustannusyhtiölle, Duluthista, Minn., hyväksyttiin aivan samalla tavalla, perusteilla, jotka ovat vahingoittamistarkoituksessa tehtyjä suoria valheita, niinkuin seuraavat pykälät osaston virallisesta pöytäkirjasta osottavat:

Ote Seattlen suomalaisen sosialistiosaston pöytäkirjasta, syyskuun 17 p:n, 1914, kokouksesta:

Pyk. 11.

A. Heikkilä esitti kokoukselle: Koska tunnemme Toverin kustannusliikkeen raha-asian tilan, kun yhtiön velat nousevat jo 26,000 dollariin ja lehden tilaajamäärä pienenee, sen vuoksi on yhtiö kulkemassa vararikkoa kohti. Meidän osastomme on asettanut itsensä takuiksi yksilöille, jotka ovat lainanneet rahaa Toverille. Ja koska osasto ei omista kiintelmistöä, niin ehdotan että osasto vetää lainansa pois Toverista. Asia otettiin keskustelun alaiseksi 23 äänellä 14 vastaan. Asiaa käsiteltiin laajalti

monilta eri puolilta. P. Helno ehdotti että asia päätetään osaston jäsenten yleisäänestyksellä. Ehdotus äänestettiin kumoon 24 äänellä 17 vastaan. Päätettiin 23 äänellä 3 vastaan, että "osaston Toverille lainaamat rahat vedetään pois.

Sen jälkeen valittiin komitea ottamaan haltuunsa rahastonhoitajalla olevat velkakirjat, ottamaan selvää niiden kokonaissummista ja numeroista. Ote tätä päätöstä koskevista pykälästä tulee seurata irtisanomista. Komiteaan valittiin Aug. Sarin, A. Heikkilä ja Frank Järvinen.

KASPER TAIPALE, puheenjohtaja.

TILDA KUKKONEN, kirjuri.

Tämä on ote "Sosialistin" syyskuun 23 päivän, 1914, (58) numerossa kolmannella sivulla olevasta Seattlen suomalaisen sosialistiosaston kirjurin syysk. 17 p:n kokousraportista, jossa hän sanoo:

(Kirjuri kertoo kokouksessa tehdyistä päätöksistä.)

"Ehdotus että osasto vetää pois lainansa Toverista sai myöten 23 ja vastaan 3 ääntä Eyy, miksi lainat vedetään pois, on se, että Toveria ei voida estää vararikosta, että sen johtokunta ja toimitus toimenpiteittensä kautta on menettänyt säännöllisten kannattajiensa luotamuksen."

Pykälä 11 pöytäkirjassa ja "Sosialistissa" ollut raportti puhuvat itse puolestaan.

Allekirjoittanut, joka oli persoonallisesti läsnä syyskuun 17 päivän kokouksessa, voi todistaa ja on halukas tekemään sen mikä oikeusistuimen edessä tahansa, että A Heikkilä, joka esitti ehdotuksen, avoimesti sanoi ehdotuksensa yhteydessä, että rahojen poisvetämisen tarkoituksena oli siirtää ne Duluthin, Minn., "Sosialistille," selvällä tarkoituksella vahingoittamaan niin paljon kuin mahdollista Toverin kustannusyhtiötä, jota vastaan yllänimitetty henkilö on vihamielinen. Kaikkia jäseniä neuvottiin avoimesti myöskin kehoittamaan kalkkia, joilla on lainoja Toverin kustannusyhtiössä, vetämään pois rahansa ehdotuksessa mainittujen syiden takia.

Tästä pykälästä myöskin näkyy, kuinka monen äänen enemmistöllä asian yleisäänestyksellä päättäminen estettiin ja miten 23 jäsentä ryhtyi siirtämään osaston omaisuutta yli 1,700 dollarin summan sosialistisesta kustannusliikkeestä epäilyttävään laitokseen ilmoittamatta sitä lainkaan koko osaston jäsenistölle, joka siihen aikaan oli yli 170, tai sallimatta heidän lausua tahtoansa kysymyksestä tai antaa määräyksiä tällaista toimenpidettä varten.

Mutta pykälästä ei käy ilmi — joka kuuluisi asiaan — että kun yleisäänestysehdotus hyljättiin, niin kokouksen vähemmistö löi vastalauseensa siitä pöytäkirjaan ja ilmoitti kokoukselle että se ei tule ottamaan osaa asiasta äänestykseen, koska se ei pitänyt laillisena että osaston mitätön vähemmistö määrää tuhansien dollareiden siirtämisen ilmoittamatta edes siitä koko jäsenistölle, joka ennen tehdyllä päätöksellä oli sijoittanut nämä rahat Toverin kustannusyhtiöön. Mutta se selkka, että ai-

noastaan 23 jäsentä äänesti tämän ehdotuksen puolesta, osottaa tämän. Mistä kirjuri on saanut nuo 3 ääntä, jotka ovat annetut ehdotusta vastaan, on salaisuus.

Tämä on yksi puoli kysymyksestä.

Toiselta puolen syy, miksi rahat ovat vedettävät pois — että Toverin kustannusyhtiö on raha-asiansa puolesta huonolla kannalla, vararikon partaalla, j. n. e. — on tilaisuutta varten tekaistu vaihe, jonka levittämisestä Toverin kustannusyhtiön johtokunta on aikonut nostaa oikeusjutun syyllisiä vastaan, mutta pidättäytynyt siitä toivossa, että asia voidaan sopia sosialistipuolueen sisällä tarvitematta turvautua kapitalistisiin oikeuslaitoksiin.

Emme voi olla liittämättä tähän Toverin kustannusyhtiön viimeistä tilikertomusta, josta täydellisesti käy ilmi että yhtiön raha-asiat ovat erinomaisen hyvät ja että kaikki lausunnot sen vararikon partaalla olemisesta ovat vahingottamistarkoituksessa tehtyjä vääristelyjä. Raportti, josta ote löytyy kielenkääntäjävirastossa (sanotun yhtiön osakkeenomistajien kokouksen pöytäkirjassa), osoittaa seuraavaa:

(Yhtiön rahallinen tila 1 p. tammik. 1914. Huhtik. 25 p:nä pidetyn yhtiökokouksen hyväksymä.)

Vastaavaa:

Käetelstä rahaa	\$	780.89
Paperivarasto inventaarion mukaan		1,572.11
Painoväriä " "		95.92
Sitomotarpeita " "		160.18
Kirjakauppa " "		6,735.75
Joulukortteja " "		871.48
Metallia " "		256.00
Toimitt. kirjasto " "		100.00
Konetili		16,565.82
Kirjasintili		2,071.37
Kalustotili		1,308.82
Tilisaatavia varmoja		11,433.51
Tilisaatavia epävarmoja		2,073.58
Pääomatili		8,944.22
Yhteensä	\$	52,969.65

Vastattavaa:

Osakerengastili	\$	138.00
Osakepääomatili		22,890.00
Painokannerahasto		479.55
Laina- ja talletus-tili		17,842.55
Tilivelkoja		11,619.90
Yhteensä	\$	52,969.65

Muiden ohella erikoisesti huomioon otettava selkka on se, että yhtiö omistaa kirjapainokoneistoa — sitomo, kirjasetimet ja kalusto siihen luetfuna — 20,000 dollarin arvosta, joka tätä kirjoittaessa on maksettu viimeiseen senttiin. Sen tähden yritys saattaa yhtiö vararikkoon

vetämällä siitä pois parin tuhannen dollarin laina, joka oli radikaalien tarkoitus, on itsessään aivan turha, vaikka se voikin saada aikaan jotakin häiriötä.

Palatkaamme takaisin osaston pöytäkirjoihin osottaaksemme että puolueen varoja sijoitetaan Duluthissa, Minn., olevaan Socialistic Pub. Company'yn, huolimatta siitä, että kansallistoimeenpaneva komitea on päätöslauselmalla pyytänyt osastoja ja järjestöä olemaan kärkeästä mättä tilannetta kunnes asia voidaan ratkaista.

Seattlen suomalaisen sosialistiosaston pöytäkirjassa 15 p. lokak., 1914, on seuraava pykälä. Käsiteltävinä ovat kirjeet. Pykälä osoittaa tämän olevan kymmenennen kirjeen, joka otetaan keskusteltavaksi ja mitä siitä osasto päättää.

“Pyk. 2.

10. Kirje Socialist Publishing Company'ltä — kehoitus osastolle ostamaan osakkeita “Sosialistiin.”

Pitkän keskustelun jälkeen päätettiin asia äänestyksellä.

Osakkeita päätettiin ostaa 28 äänellä 11 vastaan. 60 osaketta, \$300.00, 10 osaketta kuukaudessa alkaen loka-kuusta.

TILDA KUKKONEN, kirjuri.”

Tämän pykälän todistettu jäljennös osaston leimalla varustettuna on täällä Chicagossa kielenkääntövirastossa.

(Allek.) ARVID NELSON.

Länsipiirin toisen vaalipiirin edustaja.

*

Mid-City Bank Bldg., Chicago, Ill., 27 p. marrask., 1914. Kaikille, ketä tämä koskee:

Täten todistan että kaikki tämän matkassa olevat lausunnot, jotka koskevat Seattlen suomalaisen sosialistiosaston No. 2 ja Toverin kustannusyhtiön suhteita, ovat tosia.

(Allek.) AUG. NIKULA.

Yllämainitun yhtiön liikkeenhoitaja ja kokouksen edustaja.

SOSIALISTIPUOLUEEN JA SUOMALAISEN JÄRJESTÖN HAJOTTAMISTYÖTÄ JA TOIMITSIJAIN PARJAUSTA.

Otteita “Sosialistin” elok. 28 p:n numerosta, 1914:

“Se yleisäänestys, joka oli pantu suomalaisen sosialistijärjestön jäsenistön keskuudessa toimeen 25 sentin ylimääräisen verotuksen kantamisesta Työmiehen hyväksi, on nyt päättynyt ja tulokset osottavat, että vain itäpiiri on kannattanut ehdotusta. (Ei ole totta.)

“On sängen merkillistä, että juuri itäpiiri on ryhtynyt kannattamaan tätä ylimääräistä verotusta vaikka se

on tähän asti aina jyrkimmin vastustanut Työmiestä, kaikella tavalla taistellut sitä vastaan, ja vielä enemmän, kun Raivaaja — kuten on sanottu — on rahapulassa, ei ollut odotettavissa, että mitään rahallista tukea voitaisi antaa tältä taholta. Mutta nyt, kun selvät numerot osoittavat, että he ovat halukkaalta antamaan tukea sillä taholla, ei todennäköisesti ole epäilystä, että edes sitä rahaa, mitä tähän tukemiseen tarvitaan, sieltä löytyy.

”Järjestön perussäännöissä sanotaan, että kahden piirin tahdosta kaikki toimeenpanevan komitean päätökset peruutetaan. (Ei ole totta.) Nyt, kun kahden piirin enemmistö — nimittäin länsi- ja keskipiirin — on ollut tätä ylimääräistä verotusta vastaan, on itsestään selvää, ettei niiden ole tarpeellista maksaa tätä veroa. Ja erittäinkin keskipiiri, joka on jo erotettu järjestöstä siitä syystä, kun se on tunnustanut ”Sosialistin” viralliseksi äänenkanattajakseen sentakia kun Työmies jätti julkaisematta piirikomitean raportteja, tekisi aivan anteeksi-antamattoman erehdyksen jos se vähimmässäkään määrässä lainaisi enää mitään huomiota tälle yleisäänestyskelle. Keskipiirin on tuettava vain omaa lehteään eikä millään tavalla sellaista lehteä, joka on osottanut sellaista joukkojen tahdon halveksumista, että on kieltäytynyt julkasemasta piirikomitean raportteja.”

”Sosialistin” elok. 14 p:n numerossa 1914 ollut toimituskirjotus:

”Herra on ottanut heiltä lopunkin järken.

”Tuhkapussikomitea on menettänyt sen vähäisenkin järjen rippeen mikä sitä haisevaa haaskaa vielä tähän saakka on koossa pitänyt. Palm, tosin puolittain sokea hänkin, mutta ainoa, jolla sentään on ollut vielä hitunen järkkikultaa jäljellä, on merkinnyt jyrkän vastalauseensa toimeenpanevan komitean sitä päätöstä vastaan, jossa komitea vakavasti päättää ottaa Keskipiirin piirivirastoita viran pois. Palm ymmärtää vielä sen verran, ettei tyhjä säkki pystyssä pysy. Mitä hyötyä onkaan siitä, jos tuo virasto viedään kun sen matkassa ei kuitenkaan muuta saada kuin mahdollisesti ne Työmiehen panttaamat, maksamattomat Keskipiirin edustajakokouksen pöytäkirjat. Kaikki osastot keskipiirissä ovat radikaalisia ja ne päin eivät seuraakaan tuhkapussikomiteaa Chicagoon, vaan toimia rytyyttävät täällä kuten mitään ei olisi tapahtunutkaan.

”Tuhkapussikomitea on jo aikansa elänyt. Toimitakaa sen haisevat jätteet takaisin Sauvvoon pellon höynteeksi.”

Otteita ”Sosialistin” syysk. 24 p:n numerosta:

”Toimeenpaneva komitea on palkannut tunnetun laiskan vetelehtijän, injunktionin puolustajan typerän Kalkkeen kulkemaan ympäri Keskipiiriä niillä varoilla, jotka tuhkapussikomitea roavosi Työväen-Opietolta ja Kes-

kipiirin piirikomitealta. — — — — —
Ja vielä näiden lisäksi haluaa se Mooses Hahlin perustama "Keskipiirin komitea" kahta hyvää ammattivalehtelijaa, jotka tulevat harjoittamaan samaa ammattia kuin heidän toisetkin vetehtijänsä ja lehtensä nykyään tekevät."

Eräs Aku Rissanen kirjoitus, jonka Työnies on jättänyt julkasematta. Kirjoitus on julaisu keskipiirin edustajakokouksen pöytäkirjan yhteydessä, sivulla 224.

"Surkea valitus.

"Party Bulderin viimeisessä numerossa on surkea valitus koskien erästä sosialistipuolueen tilaa. Meidän puolueemme, sanotaan, ei voi saada luennoitsijoita eikä puhujia. Miksi? Senkö takia, ettei puolueessa ole? Kyllä on ja oikein pystyviä onkin. Mutta puolue maksaa niin pieniä palkkoja. Ainoastaan kuusi vaivalista dollaria päivältä ja kyytikulut. Sellaiset miehet kuin Debs, Berger, Simons j. e. p. eivät sellaisella palkalla halua lähteä puoluetta palvelemaan. He ovat lakossa puolueen puhujain paikkoihin nähden. Party Bulderin mukaan ovat he myyneet puhujakykynsä ja tietonsa kapitalisteille. On sanottu, että kapitalistit maksavat heille 200 dollaria yhden illan puheesta. Onko siis ihme, että Mr. Carpenter ja muut myyvät puheensa kapitalistille, kysyy Party Bulder (pitäisi olla Wrecker, hajottaja). "Taloudellisen determinismin" sanotaan määrävän ja "taloudellinen determinismi" — sanotaan — on myös sosialismia. Voidaksemme saada nämä intellektuaalit kapitalistien palveluksesta sosialistipuolueen palvelukseen, on meidän yksinkertaisesti maksettava heille suurempia palkkoja. Eikö tämä ole erinomaisen hienoa? Nyt meille pötkypäille, jotka emme ole ennen tietäneet kyllyiksi maksaaksemme kahtasataa dollaria yhdestä puheesta ja olemme siten vahingoittaneet sosialistipuoluetta, jää vain tehtäväksi kohottaa puhujamme ja luennoitsijamme palkkoja niin korkealle kuin he näkevät soveliaaksi vaatia. Meidän on ostettava puolueemme miehet kilpailemalla kapitalistien kanssa.

"Allekirjottanut kaikessa yksinkertaisuudessa täten alistaa kunniaarvoisten luennoitsijain huomioon seuraavan ehdotuksen:

"Että perustetaan järjestö puhujapörsseineen jokaisessa kaupungissa. Ostakoon kapitalistit samoin kuin sosialistitkin puhujansa sieltä. Se, joka maksaa enemmän, saa tavaran."

"Eikö edelläollut riittä osottamaan, että meidän puolueessamme on aineksia, jotka ovat tulleet ja ovat siellä vain bisneksen takia? Me voimme mainita, että Party Bulderissa tämän asian yhteydessä on kaunis luettelo nimiä, jotka minä olen huomannut puolueemme konventsioiden pöytäkirjoissa."

A(ku) R(Issanen.)

Maple Ridgen s. s. osaston julistus, julaisu "Sosialistissa" elok. 13 p., 1914.

Järjestömmе luokkatietoisille jäsenille!

Silloin jo kuin itälinen, koko elämän ikänsä asloita neulansilmän läpi katsova, aina omia etujaan tavoitteleva klikkkikunta runnasi nykyisen toimeenpanevan komitean suoralla listalla, törkeästi mustaten kaikkia toisin ajattelevia ehdokkaita, saattoi jokainen luokkatietoinen toveri avistaa, että järjestössämme on taistelu joukkojen ja klikkelhin muodostuneiden johtajien välillä käytävä lähimmässä tulevaisuudessa.

Jokainen järjestömmе jäsen ilman meidän sanomatammekin tietää ja tuntee ne roistomaisuudet, joita järjestömmе sisällä oleva "mustakäsi" on harjoittanut ja aina ottanut niille sionauksensa runnaamallaan kaiken ihmisyytensä menettäneeltä toimeenpanevalta komitealta. Kaikista viimeisimmät uutiset kertovat, että saottu anarkistimasilina on päättänyt eroittaa Keskipiirin piirikomitean. Se siksi, että masinoitsijat vallan hyvin tiesivät, että Keskipiirin jäsenistö ei tule yleisäänestyksellä sitä tekemään. Jos me olisimme voineet pitää noita päätöksen tekijöitä sosialisteina, niin me laatisimme heille jyrkän protestin ja vaatisimme heidän peruuttamaan päätöksensä, mutta me tunneimme heidät kurjina kapitalistien kätyreinä — mahtavan järjestömmе hajottajina ja siksi meillä on aika antaa konnille samalla mitalla.

Me ehdotamme siis radikaalisille tovereille, että me tunnustamme väliaikaiseksi sihteeriksemme — Idässä, Lännessä ja Keskipiirissä — tov. T. Virtasen, Keskipiirin sihteerin ja alamme järjestämään konnien särkemää järjestöä.

Samalla kun me ehdottaisimme Virtasen olemaan sihteerinäimme, välittäen kirjeenvaihtoa ja kokoamaan joukkoamme, ehdottaisimme me jonkinlaisen edustajakokouksen pitoa, jossa laadittaisiin tulevaisuuteen nähden yhteiset toimintaohjeet. Kokouksemme olisi pidettävä ennen puolueen kansalliskonventionia, että ehdimme saada sinne viralliset edustajamme ja asiakirjamme ja paljastaa englanninkielisille tovereille keltasten konniemme kujeet.

Edelleen me yhdymme niihin tovereihin, jotka ovat esittäneet että kieltäydytään ottamasta osaa masinoitsijoiden edustajakokoukseen, jonka Idän piilat äänestivät tukkukaupalla, vaan sensijaan alkakaamme keräämään varoja omaa kokoustamme ja agitatsionia varten, sillä meidän on näytettävä kapitalisteille kätyreineen, että työväki kyllä pystyy järjestämään asiansa ja järjestämään niin kauan kunnes se on saavuttanut päämääränsä — valtaukouksen.

Samoin me ehdottaisimme, että minkäänlaisia vero-rahoja ei saisi kenenkään osaston eikä toverin, joka ei halua elättää käärmeitä povellaan, lähettää nykyiseen keskusvirastoon, vaan lähettää ne Toivo Virtaselle ja puolueverot kunkin valtion sihteerille.

Keskipöytäkirjan suhteen me ehdotamme, että se annetaan Työmiehelle ja aletaan julkaisemaan sitä jatkuvana alakertana Sosialistissa, siten taikka se että se on hyvä leikata pois ja vaikka itsekunkin lukijan foldata kirjaseksi.

Eurekalaisten toverien ehdotusta me emme sellaiseen kannata, sillä meidän on pysyttävä puolueessa ja myöskin järjestyneinä taiteitava periaatteemme läpi tämän maan sosialistipuolueessa ja saatava meidän luoma järjestömmä ja tolskielisten proletaarien oikeudet tunnustetuiksi. Sitten, jos herrat ovat meillä ja siellä lujempia kuin me, niin meidän paikkamme ei ole siellä. Meillä ei kumminkaan ole vielä oikeutta luopua, vaan taistella loppuun asti.

Maple Ridgen s. s. osaston valitsema komitea:

WM. MARTTILA, KLAUS RUOTSALA.

Hyväksytty yksimielisesti Maple Ridgen s. s. osaston kokouksessa elok. 9 p. 1914.

HERMAN KUPILA, kirjuri.

MANU SAARI, puheenjohtaja.

(Osaston leima.)

KILPAILEVAN JÄRJESTÖN PERUSTAMINEN.

Ote "Sosialistin" syysk. 5:nneen päivän numerosta. 1914.

Saadaksemme järjestetyksi kasvatus- ja valistustyön suomalaisten keskuudessa ja saadaksemme sen tehokkaaksi ja yhtenäiseksi — — — — — tarvitsemme me oman järjestömmä. Meidän on heti järjestettävä se.

Saadakseen sellaisen järjestön alkuun on Duluthin suomalainen osasto puolestaan nimittänyt William Riston, Matti Kainun, A. Rissasen ja Toivo Virtasen komiteaan ja ehdottaa, että Superiorin, Wis., osasto valitsee kolme jäsentä. Tämän komitean tarkoituksena on hoitaa tämän uuden järjestön asioita kunnes osastot hyväksyen itse tämän uuden järjestön, ovat harkinneet sen järjestämissuunnitelmat ja päättäneet ja hyväksyneet ne kansanvaltaisella tavalla. Duluth'in osasto on omasta puolestaan päättänyt liittyä tähän järjestöön ja kehottaa kaikkia niitä osastoja, jotka hyväksyvät tämän asian, liittymään samoin.

TAISTELU JÄRJESTÖN SANOMALEHTIÄ VASTAAN, VALHEELLISTEN TIETOJEN LEVITTÄMINEN NIIDEN RAHALLISESTA ASEMASTA.

Otteita "Sosialistin" toimituskirjotuksesta marrask. 11:sta päivän numerosta, 1914.

Äskettäin on ollut melkolailia puhetta Työmiehen taoudellisesta ahdinkotilasta, mutta perin vähän on puhut-

tu Raivaajan, Työmiehen rikostoverin liikkeestä. Yleisenä uskona on ollut, että Raivaaja on varma rahojen sijoituspaikka. — — — — — Saadaksemme oikean käsityksen tästä kysymyksestä otin minä tarkastaakseni Finnish Socialistic Publishing Co:n raportit sen kokouksessa, joka pidettiin helmikuun 20 ja 21 p., 1914. Painetun raportin 9:llä sivulla näette te otteen kirjoitelista ja tutkiessanne sitä huomaatte te, että itäpiirin köyhälistön kustannusyhtiöllä on ainoastaan \$113,812.10 sellaista, jota yleisesti nimitetään veloiksi. Tämä ei ole lainkaan huono saavutus, kun ottaa lukuun tämän kustannusyhtiön nuoruuden. (Sitte seuraa selitys vastattavasta, ei yhtiön veloista, osoittaen niiden edustavan \$113,812.10 summaa. Sitte jatkuu kirjoitus): Tämä on kaunis summa vastattavaksi ja itäläiset piilat (tarkottaa New Yorkin osastojen naisjäseniä, joista suhteellisesti suuri prosentti on palvelijattaria) ovat kiinnittäneet varsin suuren summan rahaa lainoina kustannusyhtiölle, kaikkiaan \$37,981.18. —

Liikkeellä on ollut joltakin tappioltakin viime vuoden ajalla, mutta ottaen lukuun meidän aatteittemme kalteuden, ei tappio ole niin hirveä, etteivät piilat voisi sitä kestää vikisemättä. Tappiot ovat seuraavat (Sitte seuraa taulukko oletetuista tappioista, joka todellisesti on vain voitto- ja tappiottilin krediittipuoli. Tämä on painettu, mutta on jätetty pois debet-puoli, joten koko liikkeen todellinen voitto, joka on \$3,500, on tämän tempun kautta muutettu \$15,000 tappioksi. Sitte jatkuu kirjoitus): Täten huomaatte te, että yhtiöllä on ollut viidentoistatuhannen ja kahdeksankymmenenyhdeksän dollarin ja yhdeksänkymmenen kahden sentin tappio, jota ei ole sallittu. (Oletetaan, että mahdollisesti on multa tappiolta, jotka kirjanpitotempuilla on peitetty.) Raivaajan liiketappioita on tietysti jollakin tavalla peitetty vesittämällä kirjoitilla. Mutta mitä siitä, pitäkäämme vielä kiinni kultista numeroista ja katsokaamme mitä ne osoittavat. Itäläisen köyhälistön on ymmärrettävä, että heidän kustannusyhtiötään on johdettu rahallisella tappiolla ja että siellä on velkoja, jotka kasvavat aina suuremmiksi ja suuremmiksi. — — — Mutta joku sanoo, että Raivaaja, tai oikeammin Finnish Publishing Co:lla on velkoja vastaava omaisuus. Onko varmasti. Raportin 9:ltä sivulta käy selville että sillä on jotakin omaisuuttakin. Sillä on:

Rakennus, arvoltaan	\$17,568.00
Kaupungin tontti	3,000.00
Koneistoa	46,087.73

Sitte on siellä kalkanlaista kamaa, jolla varmasti on jotakin arvoa jos pannaan huutokaupanpitäjän käsiin, kuten Massachusetts Leaderin tilauskortteja ja Hookanpojan unikirjoja, jotka liikkeenhoitaja osti Suomesta. Sitte on siellä yhdeksän kirjoituskonetta, toimittajan housujen silityslauta. (Viitataan siihen, että Raivaajan päätoimittaja on ennen ollut räätäli ammatiltaan. Edellä ollut "selitys" on erikoisesti kiero siitä syystä, että n. s. "velkojen" joukkoon on laskettu \$32,000.00 osakepiäoma ja 60,000 dollarin omaisuus on jätetty huomioonottamatta

ja 10,000 dollarin käteinen raha ja kymmenien tuhansien dollarien arvoinen kirjavarasto — jota tarkotetaan "Hoo-kananpojan uniki'rjoilla" — sosialistista ja tieteellistä kirjallisuutta. Kirjotus jatkuu edelleen): Tovereilta otetut lainat muodostavat sangen aran kysymyksen, jos itäläiset pilat jolloinkin muuttavat mieltänsä ja vaativat rahansa, jotka nyt muodostavat \$37,981.18 summan. Tulee olemaan jotenkin vaikeata maksaa kaikkea sitä rahaa yhtäaikaan. Ei edes sekään, että liikkeenhoitaja on Fitchburgin kauppiasyhdistyksen jäsen, yhdistyksen, joka on alto kapitalistinen järjestö, auttaisi paljon. Totta on, että Raivaaja on ottanut askeleen turvatakseen iteään sellaisten mahdollisuuksien varalta. Heillä on Simon luottoyhdistys. (Simolla tarkotetaan toveri Syrjälää, Raivaajan päätoimittajaa, joka on äskettäin muodostetun sosialistisen pankin — Työläisten Luottoyhdistyksen — presidentti.)

Sen laitoksen avulla he ehkä voivat maksaa velkoja niin kauan kuin he johtavat pankkia ja niin kauan kuin köyhällistö sijoittaa rahojaan sinne. Mutta asemaa ei voida pelastaa liioin silläkään tavalla kovin pitkää aikaa, jos, kuten jo näyttää, liikettä viedään edelleen sellaisilla kunnioitettavilla vuotuisilla tappioilla. Velat niinkään näyttävät lisääntyvän, sillä liike näyttää maksavan veloistaan viisi prosenttia korkoa ja suoritettu korko viime vuonna on noin 2,500 dollaria. — — — — —

Mikä tulee olemaan yhtiön lopullinen kohtalo, mikäli asiat osottavat? Ne lainat ovat sangen vaarallisia, varsinkin kun ne muodostavat niin suuren summan eikä ole muuta kuin velkakirjoja niitä vastaanassa, kuten on asiantilaita tässä kustannusyhtiössä. On paljon mahdollista, että Raivaaja tuota pikaa on pakotettu suorittamaan piioille ja silloin heidän viulussaan sävel muuttuu. — —"

Otteita "Sosialistin" elok. 19 p:n numerosta.

(Kirjotuksessa vastustetaan ehdotusta, että keskipiirin osastot ostaisivat osakkeita "Työmiehestä.")

Kuten — — jo mainitsimme ei Työmiestä voida enää pelastaa vaan odottaa sitä sama kohtalo kuin tavallisia porvaripillejäkin.

Näin ollen joudumme kysymään mitä Työmiehestä mellakoiva koplakunta aikoo tästä lähtien tehdä. Jos se edelleenkin aikoo jatkaa Työmiehen julkaisemista vaikka sillä ei enää ole mitään elämisen mahdollisuuttakaan, tekee se järjestyneelle työväestölle veristä vääryyttä.

Kaikki toiset lehdet paitsi Sosialisti ovat suuren velkakuorman alla. Toveri, Työkansa ja Raivaaja tarvitsevat heti avustusta jos mielitään ne kunnalla viedä tämän teollisuuspuolan yli. Kaikki ne keltaset osastot jotka nyt hoilaavat Työmiehen puolesta tekisivät viisaasti jos ne nyt heti muuttaisivat mielensä ja järjestäisivät niin että avustukset lähetettäisiin Toveriin ja Työkansaan sekä osan Raivaajalle ja lopettaisivat kerta kaikkiaan Työmiehen liikkeen. Tällä toimenpiteellä voitaisiin pelastaa

osa lehdistä, jota vastoin nykyisellä vouhotuksella uhkaa sekä Työmiestä kuin myöskin Työkansaa, Toveria ja Raivaajaa varma kuolema.

Ote "Sosialistin" elokuun 31 p:n numerosta.

Me kaikki tiedämme, että keltaisten toiminta on joutanut Työmiehen aivan vararikon partaalle. Me kaikki muistamme kuinka suuri kustannusyhtiön vajoaus oli viime vuonna, se oli \$12,000.00 ja yhtiön velat kaikkiaan \$68,000.00.

Näitten velkojen joukossa oli \$15,130.00 puoluetoverilta lainattuja rahoja. Tämä on yhtiön liiketilan heikoin kohta. Alnoat varat näitä velkoja vastaan on kulunut painokoneisto, vähän kalustoa ja kaksi rakennustonttia Duluth'issa, Minn.

Nyt he alkavat myydä niitä tontteja ja kun ne on myyty, eivät velkojat tule saamaan mitään. Ei ole olemassa mitään kiinteätä omaisuutta takeena velkojen maksusta. Kuka sitte maksaa toverien antamat lainat ja mistä rahastosta maksetaan tuo \$15,000.00?

Näitten tosiasiajn perusteella teidän, toverit, jotka olette antaneet Työmiehelle rahoja lainaksi, on toimittava nopeasti. Iskekää näihin tontteihin, ettei kukaan voi niitä myydä, maksamatta ensin takaisin teidän rahojanne. Toimikaa lain mukaan ollaksenne varmoja, että rahanne maksetaan teille takaisin.

Ote "Sosialistin" syysk. 15 p:n numerosta, 1914.

Jos on sellaisia radikaalisia tovereita, joilla on lainassa Työmiehelle rautaa eli velkakirjaa vastaan rahoja ja ovat yrittäneet niitä ulos eivätkä ole saaneet, voivat nyt heti liittyä niiden kanssa yhteen, jotka jo ovat ottaneet tontteihin kiinnityksen, että saavat varmasti omansa pois.

Velkakirjat voidaan lähettää suoraan lakimiehelle, joka on kiinnityksen ottanut ja hoitaa sanottua asiaa, osotteella John A. Keyes, 510 Manhattan Bldg., Duluth, Minn., tai jollekin luotetulle toverille Duluthiin.

JOHN J. KOLU.

USKOTTELUA, ETTÄ PUOLUEEN KANSALLISVIRASTO ON HAJOTTAJAIN PUOLELLA.

Ote "Sosialistin" marrask. 25 p:n numerosta, 1914:
"Radikaalien lopullinen voitto on nyt yhtä varma kun radikalismien olemassaolokin. K. T. K. ei voi riittäsiöitämme muuten päättää kun tunnustamalla kaikki radikaaliset osastot puolueen virallisiksi osastoiksi ja Sosialisti, heidän viralliseksi lehdekseen, jonka puolue jo on tehnytkin, sillä onhan Sosialisti jo muiden puoluelehtien kera Kansallsviraston raportteihin merkitty. Kaikki So-

lliallistia kannattavat toverit voivat ylpeydellä nostaa päätänsä ja kaksinkertaisella innolla tästä lähin ryhtyä taisteluun Sosialistin ja omien vakintuneiden mielipiteidensä levityksessä.”

“Sosialistin” syysk. 23 p:n numerossa, 1914 julaisu kirjotus:

Toveri Laukki, joka Chicagon S. S. Osaston esityksestä toveri J. W. Sarlundin kanssa on ollut edustamassa s. s. järjestöstä erotettuja osastoja ja tovereita. Sosialistia ja Työväen-Opistoa Kansallisen Toimeenpanevan komitean kokouksessa Chicagossa t. k. 19, 20 ja 21 päivinä, on sieltä nyt saapunut ja tuo mukanaan ensimmäiset tiedot tämän puolueemme keskustoimeenpanevan komitean päätöksistä koskeva järjestömme sisäisiä selkokuksia. Kun asiasta tulee seuraavissa numeroissa yksityiskohtainen selostus, julkasemme tässä Kansallisen Toimeenpanevan Komitean tekemäin tärkeiden päätösten sisällön:

1. Kansallinen Toimeenpaneva Komitea kehottaa Suomalaisen Järjestön sisällä kamppailevien molempien puolien jättämään sisäisen taistelemisen ja kaikki sellaiset teot ja toimenpiteet, jotka edelleen asemaa sen sisällä kärjistäisivät, kunnes Suom. Järjestön ylimääräisessä edustajakokouksessa asia tulee perinpohjaisesti tutkittua ja järjestettyä, jossa se on käsiteltäväksi otettava sekä jossa suomalaisesta järjestöstä erotetuillekin osastoille on annettava täydellinen oikeus tulla kuulluksi. Kansallinen Toimeenpaneva Komitea valitsee kolmihenkisen komitean tähän kokoukseen seuraamaan asian menoa ja toimimaan kummankin puolen kanssa asian selvittämiseksi ja riitaisuuksien sovittamiseksi;

2. Kansallinen toimeenpaneva komitea kehottaa (advises) suomalaista järjestöä ei enää erottamaan osastoja järjestöstään, jotka ovat asettuneet Sosialistin taakse, “julistaneet sen puoluelehdeksi”.

3. Kansallinen toimeenpaneva komitea määrää (order), että kaikki ne suomalaisen järjestön jäsenet, jotka ovat siitä erotetut Sosialistin lukemisen, tilaamisen, kannattamisen j. n. e. tähden (suom. järjestön yleisäänestyksellä hyväksytyin Miain ehdotuksen jäseniä, ei osastoja koskeva kohta) ovat otettavat takaisin suomalaiseen järjestöön.

4. Kiellijärjestöillä on oikeus erottaa vain omasta keskuudestaan. Puolueesta erottamisen suhteen päättää se kaupunki, kaunti ja viime asteessa valtiojärjestö, johon kukin osasto kuuluu. Suomalaisesta järjestöstä erotetut osastot eivät ole puolueesta erotetut ennenkuin se valtiojärjestö on niin päättänyt, johon ne kuuluvat.

Komitean kokouksessa kävi selville, että sen jäsenet poikkeuksetta ja tinkimättä olivat sitä mieltä, että jokaisella puolueemme jäsenellä on oikeus lukea, tilata ja kannattaa mitä lehteä hän haluaa, samoin perustaa lehtiä. Komitean jäsenet Stitt Wilson ja Victor Berger m. n. lausuen, että tämän oikeuden kieltäminen merkitäisi kes-

kielkään palaamista ja olisi sama kuin katolleen kirkon harjottama kirkosta erottaminen. Sensijaan siihen nähdän ovatko osastot olleet oikeutetut julistamaan Sosialistin viralliseksi lehdekseen oli komiteassa eri mieltä. Sen enemmistö tuntui olevan sitä mieltä, että suomalaisen järjestön sääntöjen mukaan puoluelehdeksi julistamisen oikeus kuuluu vain järjestölle kokonaisuudessaan, sen edustajakokoukselle ja t. k:lle. Tämän tähden ja kun tähän järjestöme sääntöpykälään nojautuen sen yleisäänestyksellä sitä pykälää rikkoneet osastot ovat tulleet erotetuksi s. s. järjestöstä, kansallinen toimeenpaneva komitea ei voinut päättää, että ne, myös osastot ovat otettavat takaisin s. s. järjestöön, jotka ovat julistaneet Sosialistin puoluelehdeksi (järjestön äänenkannattajaksi), vaan lausui komitea järjestölle kehotukset, että se ei enää mitään osastoa sentähden järjestöstä erottaisi, varsinkin kun tuo järjestöme sääntöpykälä voidaan tulkita toisin.

Toivomuksena komitean jäsenet lausuivat, että järjestöme molemmat riitapuolet sopisivat riitansa ja että järjestöme siten jälleen pääsisi entiseen voimaansa ja eheyteensä. Lähestyvien syysvaalien tähden komitea toivoi, että järjestöme edustajakokous lykättäisiin myöhempään, vaalien jälkeen pidettäväksi, ettei se häiritseisi puolueen vaalitaistelua.

Tarkempi selostus, komitean päätökset sanallisesti julkaistaan seuraavissa numeroissa eli niin pian kuin puolesihteeri antaa niistä jäljennöksen.

Ylläolevan päätöksen johdosta ei meillä ole paljon sanottavaa. Sikäli kuin se koskee riitaisuuksien sovittamista suomalaisessa järjestössä, on se meidän oma asiamme. Me saamme sopia, jos haluamme ja olla sopimatta, jos haluamme. Sovimmeko tai emmekö, se riippuu kokonaan siitä, mille pohjalle sovinnon pitäisi rakentua. Jos keltainen joukko ei suostu peruuttamaan kaikkia niitä tekojaan, joiden vuoksi hajaantumisen juuri on tullut ja jotka mainittiin Duluthin s. s. osaston, Spokanin s. s. osaston ja useiden muiden osastojen lausunnossa, kun ne ilmoittivat eroavansa suomalaisesta järjestöstä, niin sovinnollisesta toiminnasta yhteisessä järjestössä ei tule mitään. Ja vaikkapa sovinto tulsiikin, niin sittenkään suomalaiseen järjestöön liittyminen ei ole mikään pakollinen asia. Siellä missä katsotaan sosialistiselle liikkeelle edullisemmaksi liittyä suoranaisesti valtiojärjestöön, kuten Minnesotassa suunnitellaan, niin on turha vaiva suomalaisen järjestöön liittyä. Cloquetin osasto on vuosikausia ollut erossa suomalaisesta järjestöstä eikä ole tällä järjestöllä mitään pakottavaa valtaa siihen nähdän ollut. Negaaneen jutun aikana keltaisten taholta erikoisemmin painostettiin, että millään kielijärjestöllä ei ole oikeutta sekaantua minkään valtion järjestettyyn toimintaan. Me olemme tuon välitteen hyväksyneet ja niin olen keltaisten omien entisten periaatteidenkin mukaan suomalaisen s. s. järjestön t. p. komitean kirjelmä puolueemme toimeenpanevalla komitealla ja muille ja muutamille valtiojärjestöille oli rikos ja törkeä heidän omien toimintaperiaatteidensa loukkaus, mitä suurin epä johdon-

mukaisuus, joskin se kääntyi heitä itseään vastaan näin selvästi tässä jutussa. Me vain tässä siitä nyt huomautamme muun ohella.

Mitä tulee sovinnon mahdollisuuteen Työmiehen ja Sosialistin välillä, niin siitä ei voi olla puhuttakaan nyt enää. Jos Työmiehen yhtiökokous olisi jotain siihen suuntaan tehnyt, kuten useat osastot ja puoluetoverit alvan viime hetkeen saakka odottivat, niin silloin sovinto olisi vielä ollut mahdollinen. Tämän jälkeen Sosialistin tilaalamäärä on alituisesti kasvanut, sen taloudellinen asema vaurastunut, kun sitä vastoin Työmiehen on huonontunut kummassakin suhteessa, joten kakkelainen yhtyminen näiden lehtien välillä merkitsisi vain tappiota koko sosialistiselle liikkeelle.

Mitä sovintoon järjestössä tulee niin siihen puolueemme toimeenpaneva komitea on ainoastaan kehottanut, sillä se ei ole katsonut itsellään olevan valtaa millään tavalla siihen pakottaa, tietäen, että pakottaminen olisi avannut portit puolueen hajaantumiselle itse englanninkielistenkin keskuudessa, puhumattakaan sitten suomalaisista. Mitä sovintoon tulee Sosialistin ja Työmiehen välillä, niin siitä ei ole edes keskusteltu. Niin selvää on komitean jäsenille ollut, että puolueen sisällä täytyy saada vapaasti keskustella köyhälistöliikkeen elinkysymyksistä, sen keskuudessa ilmenevillä suunnilla täytyy olla vapaus omiin äänenkannattajiinsa ja sen oivaltaen ovatkin puolueemme toimeenpanevan komitean jäsenet kaiken lisäksi tuominneet suomalaisen järjestön harjoittaman pakkovalian keskiaikaiseksi katoollisen kirkon menettelytavaksi. Tosiaankin on puuttunut vain polttorivio ja kuva olisi ollut aivan yhdenmukainen.

Puolueemme toimeenpanevan komitean päätös Sosialistin perustajain, osakkeenomistajain, tilaajain ja kannattajain puolueeseen kuulumisoikeudesta on siis selvä ja jyrkkä. Heitä ei voi eikä saa erottaa puolueesta. Sitä ei nyt enää kykene kukaan murtamaan. Siis Sosialistin tilaajilla, asiamiehillä, osakkeenomistajilla on täysi vapaus ja oikeus, vieläpä velvollisuuskin puolueen jäseninä toimia Sosialistin hyväksi. Kukaan ei saa heittää heitä kivellä.

Ne toverit, jotka ovat erottetut suomalaisista sosialistiasioista Sosialistin tavalla tai toisella kannattamisen vuoksi, täytyy näiden osastojen ottaa takaisin. Jos ne eivät ottaisi, niin niiden lupakirja joutuu pois.

Toverit. Me olemme tapelleet loistavan tappelun. Me olemme lyöneet takaisin mitä ilkeimmän kiristysyrityksen, mitä turmiollisimman ajatus- ja puhevapauden sortamlayrityksen. Nyt meidän varsinainen toimintamme vasta alkaa. Nyt me lähdemme levittämään niitä ajatuksia, mitä tämän lehden periaatejulistuksessa lausuttiin, koko suomalaisen työväestön keskuudessa. Portit ovat aukl. Toimikaa. Takokaa päihin tietoa tietämättömyyden tilalle, oikeaa sosialismia porvarillisesti hapatetun tilalle, puhdasta luokkataistelua porvarien kanssa kiimallaisen tilalle.

Nyt ei meidän sotahuutonamme enää ole 6.000 tilaa-

jaa Sosialistille, vaan: 10,000 tilaajaa Sosialistille joulukuksi.

Tsaarivalta on lyöty alas. Tie meidän kasvamisellemme ja kehittymisellemme on esteetön. Rynnätkää kuin rajumyrsky.

”Sosialistissa” syysk. 24 p. ollut kirjoitus:

Kaikkille Sosialistin kannattajille, lukijoille ja ystäville.

Kuten jo lehtemme eilisessä numerossa mainitsimme, on puolueen kansallinen toimeenpaneva komitea käsitellytään järjestössämme vallitsevia erimielisyyksiä ratkaissut asian radikaaliksi eduksi. Se suunnaton sananvapauden sorto, jonka alaiseksi olimme joutuneet ja joka jo häikäilemättömyydellään vei valton kaikkien maiden hallitsijoiden ilkeältä sananvapauden sorrolta, on nyt mitä jyrkimmin tuomittu ja jyrkästi kielletty sitä edelleen jatkamasta, sekä kaikki ne toverit, jotka tämän valnon aikana on s. s. järjestöstä pois erottettu, on jälleen otettava järjestön yhteyteen ja heille annettava kaikki ne oikeudet, jotka heillä ennen tätä eroittamistakin oli. Eikä mitään osastoa, joka syystä tai toisesta on s. s. järjestöstä luopunut, voida erottaa puolueesta muuten kuin sen valtion valtiioviraston kautta, johon osasto kuuluu. Mutta mikään valtiiovirasto ei saa jäsenyydestään erottaa osastoa sentähden, että se kannattaa sitä tai tätä sosialistista sanomalehteä, koska sellainen ei ole puoluerikos.

Meillä on siis täydellinen toimintavapaus Sosialistin eduksi puolueen perustuslakien turvissa. Kaikki ne toverit, jotka puolueesta poiserottamisen pelosta eivät vielä ole ryhtyneet Sosialistia tukemaan ja levittämään, voivat siihen nyt heti ryhtyä tietäen, että tämä toiminta ei ole puolueen korkeimman koneiston taholta ainoastaan hyväksyttyä, vaan se siihen erityisesti kehoittaa ymmärtäen, että mikä voimakkaampi ja monilukuisempi sanomalehdistö on joka levittää sosialistista valistustyötä, sen voimakkaampi on sosialistipuolue.

Tähän saakka olemme joutuneet suurimman osan ajastamme tuhmaamaan vain keskinäisessä kinastelussa milloin mitään meitä kohti tähdättyä vääristelyä olkoaksemme. Nyt voimme niistä kokonaan luopua. Pauhatkoot vastustajamme edelleenkin mitä ikinä haluavat, se ei meitä liikuta, sillä me tiedämme nyt, että asiamme on tunnustettu ja oikea. Tästä lähin siis meitä liikuttaa vain oman äänenkannattajamme taloudellinen vaurastuminen ja sen levitys kaikille ilmansuunnille ja jokaisen työläisen kotiin. Me alamme nyt ryntäyksen Sosialistin levittämiseksi ja teemme siltä parin kuukauden sisällä enemmän levinneen suomalaisen sanomalehden tällä mantereella. Se on meille varsin helppo, jos vain lehtemme nykyiset tilaajat ottavat asian omaksi asiakseen. Siihen tarvitaan vähäsen vain innostusta ja muutaman illan lepopohjan uhrausta oman asiamme hyväksi. Kun jokainen vain ottaa valvukseen hankkia yhden uuden tilaajan Sosialistille, olemme tuon päämäärän saavuttaneet.

Sosialistin takana on jo 35 osastoa ja uusia yhä tulee joka päivä. Nämä osastot voivat nyt ratkaisevasti vaikuttaa asioiden kulkuun kohottamalla lehden pääomaa oman kirjapainon hankkimista varten, mutta siitä tuonempana, kun johtokunta on saanut suunnitelmat oman kirjapainon hankkimiseksi valmiiksi. Julkaisemme tässä taaskin kalkkien niiden osastojen nimet, jotka jo ovat Sosialistin taakse asettuneet ja voitokkaasti talstelleet sana- ja painovapauden puolesta, ja joiden tehtäväksi jää edelleenkin valvoa, että mitkään ryhmäkunnat eivät pääte tyväestön luokkahankeä sokaisemaan ja sosialistipuolueen jyrkkää luokkataistelukantaa himmentämään. Ne osastot ovat seuraavat:

Hibbing, Minn.; Virginia, Minn.; Aurora, Minn.; Negaunee, Mich. (vanha); Butte, Mont.; Biwabik, Minn.; Duluth, Minn.; Chicago, Ill.; Bonner, Mont.; Enaville, Idaho; Keewatin, Minn.; Two Harbors, Minn.; Kinney, Minn.; Embarras, Minn.; Fairbanks, Minn.; Sawyer, Minn.; Crosby, Minn.; Seattle, Wash.; Ballard, Wash.; Hamilton, Mont.; Daggett, Mich.; Maple Ridge, Mich.; Squaw Creek, Mich.; Eureka, Cal.; Bassett Town, Minn.; Ashtabula, Ohio; Calumet, Minn.; Spokane, Wash.; Crystal Falls, Mich.; Washburn, Wis.; Thompson, Minn.; Winton, Minn.; Mount Iron, Minn.; Bessemer, Mich.; Ashtabula Harbor, Ohio; Portland, Ore.; Corbin, Minn.; Red Lodge, Mont.; Marshfield, Ore.; Clinton Town, Minn.; Wakefield, Mich.; Bronx, New York; Toimi, Minn.; Mesaba, Minn.; Lowell, Ariz.; Aberdeen, Wash.; Marquette, Mich.; Isabella, Minn.; Leopold, Minn.; Ely, Minn.; Brainerd, Minn.; Larson, Ida.; Stockett, Mont.; Menahga, Minn.; Pike, Minn.

(Edellämainituista osastoista ovat Negaunee, Mich., ja Hamiltonin, Mont., osastot kuolleet. — Ashtabulan ja Ashtabula Harborin, Ohio, osastot on valtiojärjestö erotanut puolueesta ja lupakirja on annettu uusille suomalaisille osastoille. — Crosbyn, Minn., Red Lodgen, Mont., Toimen, Minn., Aberdeenin, Wash., ja Brainerdin, Minn., osastot ovat peruuttaneet päätöksensä ja katkaisseet suhteensa "Sosialistin" kanssa. Seuraavat osastot ovat erotetut suomalaisesta sosialistijärjestöstä: Hibbing, Minn., Virginia, Minn., Butte, Mont., Biwabik, Minn., Duluth, Minn., Chicago, Ill., Kinney, Minn., Two Harbors, Minn., Ballard, Wash., Maple Ridge, Mich., Eureka, Cal., Spokane, Wash., Crystal Falls, Mich., Washburn, Wis., Mount Iron, Minn., Marshfield, Ore., Bronx, N. Y., Marquette, Mich., Pike, Minn., Stockett, Mont., ja Leopold, Minn. — Kääntäjän huomautus.)

HAJOTTAJAIN ASETTAMAT "EHDOT", JOILLA HE LOPETTAISIVAT HAJOTUSTYÖNSÄ.

"Sosialistin" syysk. 9:nnen päivän numerossa, 1914. Toimituskirjotus, jonka myöskin on allekirjottanut sanotun lehden toimitusneuvosto:

"Kalkki ne meitä vastaan harjotetut vääryydet peruutettakoon järjestyksessään; hyväksyttäköön meidän

periaatteemme pääkohdissaan kuten ne ovat "Sosialistin" periaatejulistuksessa julistuna. Nämä ja paljon muuta on asetettu ehdoksi meidän puolestamme, ennenkuin me voimme puhuakaan sovinnosta. (Suomalaisen sosialistijärjestön kanssa). Se, että me olemme keskustelleet sellaisista asioista, on tapahtunut kansallistoimeenpanevan komitean hyväksymän päätöksen johdosta. Tämä kansallistoimeenpanevan komitean pyyntö tai päätöslauselma kehottaa meitä, radikaalista ryhmää harkitsemaan ja päättämään millä ehdoilla vain alistuisimme myöntämään k. t. p. komitean pyytämään sovintoon riidan lopettamiseksi järjestössä. Virginian kokous samoin kuin "Sosialisti" ja kymmenet osastot, jotka jo ovat keskustelleet ja päättäneet tästä asiasta, ovat jyrkästi sitä mieltä, että jos meidän vaatimuksimme ei myönnyttä, jos joltakin taholta (k. t. p. k.) meidän ryhmäämme kehoitetaan kompromissiin tai jollakin muulla sellaisella tavalla tekemään rauhaa keltaisten kanssa, ei se saa, eikä voi tapahtua, vaan että rauha suomalaisessa järjestössä on mahdollinen vain sillä ehdolla, että kaikkiin näihin meidän vaatimuksiimme ja yleisesti kaikkiin näihin vaatimuksiin, jotka osastot ja ryhmällemme kuuluvat laitokset ovat tehneet, myönnyttään. Kun meille on tehty vääryyttä, teemme me sovinnon ainoastaan sillä ehdolla, että vääryydet korjataan ja kun sosialistisia periaatteita on loukattu, vaadimme me, että periaatteiden rikkomukset ja loukkaukset lopetetaan ja niistä lakataan ja että niiden keltaisten organien ja laitosten, jotka niin periaatteessa kuin käytännössäkin ovat harjoittaneet vääryyttä ja rikoksia, on sellaisesta peräännyttävä tai että korkeimmat puolueemme virkailijat pakottavat ne ne peruuttamaan, silloin olemme me valmiit lopettamaan taistelumme näitä vastaan, jotka ovat tehneet rikoksia, mutta vielä sittekin jääköön kunkin osaston päätettäväksi perustuslaillisten oikeuksiensa mukaan suhtautumisestaan suomalaiseen järjestöön. Ja tämän kaiken lisäksi me vielä vaadimme, että kaikki tätä asiaa koskevat päätökset alistetaan ryhmämme yleisäänestykselle, s. o. kaikki ne päätökset, joita mahdollisesti tehdään näissä asioissa."

Vastaus niihin "vaatimuksiin," joita suomalaisen järjestön radikaalinen joukko on tehnyt toimeenpanevalle komitealle.

Niihin vaatimuksiin, jotka n. s. "radikaalinen" ryhmä on esittänyt, myöntyminen (jonka he sanovat ratkaisevan kaikki erimielisyydet suomalaisessa järjestössä) antaisi hajoitajille vain esteettömän mahdollisuuden jatkaa hajoitustyötään entistä suuremmalla voimalla. Näihin vaatimuksiin myöntyminen olisi samalla hajoitustyön tunnustamista, siis aivan päinvastoin kuin tutkijakomitean työn tulokset osoittavat.

Meidän täytyy taas erikoisesti painostaa sitä seikkaa, että omaan kleijärjestönsä kuulumattoman vieraskleijien osaston toimintaa ei voi kukaan kontrolloerata. Valtiojärjestö ei voi sitä tehdä. He eivät lue hajoittajien sanomalehteä, eivätkä voi tietää minkälaista propagandatyötä osastot harjoittavat. Kaikenlaista antisosialistista ja ei-sosialistista propagandaa voidaan siten harjoittaa ja varmasti harjoitetaan, kuten tutkijakomitealle alistamamme todistukset selvästi osoittavat. Sellaista ei-sosialistista ja hajoittavaa toimintaa voidaan harjoittaa ei ainoastaan kleijärjestöä, vaan vieläpä koko puoluettakin vastaan.

Toisinsanoen, hajoittajat saavat silloin rajattomat mahdollisuudet ilkeämielisesti mustata puolueen virkallisia ehdokkaita vaalien aikoina, väheksyä poliittisen toiminnan tärkeyttä, käydä lakkaamatonta ja peräänantamatonta taistelua järjestynyttä uniollikkettä vastaan; heillä on silloin vapaus vääristellä meidän edustajemme toimintaa kongressissa ja lainlaatijakunnissa y. m. ilman että puolueen valtiojärjestöt tietäisivät mitään heidän propagandansa todellisesta laadusta.

Tutkijakomitealle alistamassa kertomuksessamme osoitimme jo milten hajoittajien toiminta on tähdätty myöskin koko sosialistipuolueen hajoittamiseksi. Duluhin englanninkleijien osaston tekemä yleisäänestysesitys sovittelimesta Socialist Labor Partyn kanssa perustuu juuri suomalaisten hajoittajien tekemille esityksille, ollen suunniteltu sovitteluehdotus, joka suosittelee kaikkien sosialistipuolueen ohjelmassa löytyvien välillisten vaatimusten hyökkäämistä, meidän hajoittajiemme pääasiallinen poliittinen kanta. Tässä ei kuitenkaan ole kaikki. Toimeenpanevan komitean on tiedettävä se seikka, että hajoittajamme menivät hajoitusyrityksissään jo niin pitkälle, että he suunnittelevat koko sosialistipuolueen jakamista. Kuvaava on siinä suhteessa jouluk. 9 p. "Sosialistisissa" ollut artikkeli, joka, olematta kuitenkaan mitään uutta, todistaa ne seikat, joita jo olemme maininneet kertomuksessamme, mutta on kuitenkin yleisessä suhteessaan vakava kysymys, jonka toimeenpanevan komitean tulee tarkoin tuntea, voidakseen menetellä asiassa älykkäästi. Liitämme tähän käännöksen sanotusta artikkelista, joka alkuperäisenä oli Aku Rissanen allekirjoittama:

"Alkakaamme kokoontua ja tiivistyä.

"Suomalaisten sosialistien kesken tapahtunut hajaanus ei ole Amerikan työväenliikkeestä erillään oleva ilmiö. Pleninikin silmäys osoittaa meille, että Amerikan työväenliikkeessä kokonaisuudessaan on jyrkkiä periaatteellista ja käytännöllisiä ristiriitoja. Ne eivät ole päässeet siellä vielä aivan siihen pisteeseen saakka kuin suomalaisessa sosialistiliikkeessä, mutta ei ole pienintäkään syytä epäillä etteikö aivan lähin tulevaisuus, ensi vuosi jo toisi mukanaan niiden esille puhkeamisen muodossa sellaisessa, että niiden tuloksena on jotain käytännöllistä toimenpidettä.

"Kun olemme nyt selvillä niinkutsutusta järjestön enemmistöstä, meillä ei mielestäni ole sen kanssa enää mitään tekemistä muuta kuin kiskoa sieltä joukkoja ulos. Ne toimenpiteet, joita sillä taholla on suunniteltu osastojen väkivaltaiseen järjestössä pitämiseen, kuten valtiojärjestön oikeuksien myöntämisen pyytäminen S. S. Järjestölle ja osastojen omaisuuden anastaminen, ovat vain paperilla olevia päätöksiä. Niistä ei meidän kannata kovinkaan montaa sanaa puhua. Heidät meistä erottavista periaatteista olemme myös selvillä.

"Meillä on edessämme yksi tehtävä. Koota oma joukkomme eheän ja selvän ohjelman ympärille ja rakentaa niin, että riittäsuuksien puhjettua puolueessa meillä olisi jotain positiivista, johon tyytymättömät ainekset voisivat yhtyä. Alnoastaan siten on mahdollisuus nopeasti ratkaista riitatilanne. Kuta nopeammin taas riidoista läpi päästään, sitä parempi puolueelle.

"Ne kysymykset, joissa meidän täytyy muodostaa yhtenäinen ohjelma, ovat mielestäni seuraavat:

1) Mitä on industrialinen unio ja miten se saadaan syntymään.

2) Mikä arvo on valtiollisella toiminnalla työväenluokalle. Jos sillä on jotain arvoa, niin minkälaista sen pitää olla.

3) Mikä arvo on kunnallisella toiminnalla ja minkälaista sen pitää olla. Samalla olisi käsiteltävä kysymys commission form of government'istä.

4) Mikä arvo on osuustoiminnalla. Minkälaista sen täytyy olla, jos sillä jotain arvoa on. Kärjistääkö vai lieventääkö vai peittääkö se luokka- ja ryhmäristiriitoja.

5) Reformejako vai eikö reformeja ja jos reformeja, niin minkälaisia reformeja etupäässä.

6) Suhteemme valtion omistukseen.

7) Suhteemme Yhdysvaltain valtioiden nykyiseen autonomiaan. Puolustammeko vallan keskittymistä liittohallituksen käsiin vaiko vallan hajaantumista valtiolle.

8) Suhteemme nykyisiin äänioikeuslakeihin.

9) Suhteemme iniativiivin, referendumiin ja recalliin.

10) Suhteemme Yhdysvaltain sotatalkokseen ja miilisiin.

11) Yhdysvaltain toimeenpanevan tuomiovallan ja lainsäädäntävallan keskinäisten suhteiden järjestäminen.

12) Väkijuomakysymys.

13) Puolueen järjestämisuoto, sen uustminen.

"Esitän että jokainen kirjoittaja laatisi kirjoituksensa alustuksen muotoon. Ensi kesänä niitä tarvitaan edustajakokouksessamme, joka silloin täytyy pitää ja vasta silloin on mahdollinen pitää."

A. R.

Kuten tästä näette, ei hajoittajilla ole aikomuksena mitään vähempää kuin omavaltaisen järjestön muodostaminen sosialistipuolueen sisälle, voidakseen ajaa läpi täy-

sin laittontia tietä uuden ohjelmansa, joka on täysin vastakkainen sosialistipuolueen nykyiselle ohjelmalle. He eivät koeta esittää uutta ohjelmaansa, mitä hyvänsä siihen sisältyneekin, puolueen tavallisten menettelytapojen mukaan, vaan vetoamalla johonkin olettamaansa "tyytymättömään ainekseen" sosialistipuolueessa yleensä ja järjestämällä konelaton, jonka avulla he toivovat saavuttavansa ylivalian jonkinlaisessa sosialistipuolueen hajaantumisessa, jonka he sanovat olevan välttämättä tulossa. Olettakaamme että he koettavat muodostaa pohjaa sellaiselle omavaltaiselle järjestölle suomalaisen keskuudessa ja ollessaan valmis, yllättää se sosialistipuolueen niissä valtioissa, joissa he voivat saada kanatusta hämäreperäisille tarkoituksilleen, kuten esim. liikkuvan työväestön keskuudessa Minnesotassa! Nyt he vaativat teiltä oikeutta häiritsemättä harjoittaa kaikenlaista toimintaa, ilman että suomalainen järjestö tai valtioiden viranomaiset saisivat asettaa sille mitään esteitä. Voimatta seurata heidän toimintaansa, olisivat valtiojärjestöt tietämättömiä kaikesta ja sellaisina kykenemättömiä toimimaan siten kuin ne voisivat tehdä silloin, jos tällainen toiminta tapahtuisi englanninkielellä ja englanninkielisen sanomalehdistön avustamana. Emme voi löytää mitään syytä, miksi puolueen pitäisi antaa hajoittajilleen tällaisen vapauden, päinvastoin me ajattelemme, että puolueen hyvinvointi ja etu vaatii suojelustoimenpiteisiin ryhtymistä sellaisia hajoitussuunitelmia vastaan.

Mitä merkitsisikään hajoittajien vaatimusten hyväksyminen kiellijärjestölle yleensä ja erikoisesti suomalaiselle kiellijärjestölle? Se merkitsisi nykyisen tilanteen jatkumista, kuten kirjelmässämme tutkijakomitealle osoitimme. Hajoittajat tulevat jatkuvasti levittämään sanomalehdessään kaikenlaisia vaiheita järjestömme ja sanomalehdistömme toiminnasta, kehoittamaan jäsenistöä luopumaan järjestöstämme, lakimiehiin turvautuen keksimään oikeusjuttuja kustannusliikkeitämme vastaan ja harjoittamaan kaikenlaista salakähmäistä toimintaa, kuten on ollut laita viimeisten kuukausien aikana, koettaen siten tahallisesti repiä alas järjestömme säännöllistä toimintaa, sellttäen kaiken alkaa toimivansa sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean antamalla valtuuksilla. He pakottavat järjestön, kuten ovat tehneet kaiken aikaa, kohdistamaan suurimman osan toiminnastaan taisteluun heidän vaiheitaan vastaan.

Eräässä puheessaan toimeenpanevan komitean edessä selitti Laukki suomalaisella järjestöllä olevan oikeuden syyttää valtiojärjestöjen edessä tämän omavaltaisen järjestön osastoja niiden selvästi menetellessä sosialistipuolueen menettelytapoja vastaan. Luulemme kuitenkin tämän tutkimuksen osoittaneen toimeenpanevalle komitealle ne vaikeudet, joiden alaisena kiellijärjestöjä koskevien seikkojen tutkiminen on. Järjestön on taisteltava jokaisen kurlinpitopykälän suhteen valtiojärjestöjen kautta, jolloin se joutuu kovin epäedulliseen asemaan. Sen on käännettävä englanninkielelle joukottain puheita, kirjoituksia ja päätöksiä: käännoistyö ei tee ainostaan tutkimista vaikeaksi, mutta se kysyy sitäpaitsi vielä suuret

summat rahaa, joka kipeästi tarvittaisiin agitatsionityöhön. Jos laukillaiset saavat menetellä suunnitelmiansa mukaan ja suomalaisen järjestön odotetaan valvovan heidän toimintaansa, sekä ilmoittavan ja todistavan valtiokomiteoille kaikki ne lukemattomat sosialismivastaiset teot, joita tällainen omavaltainen järjestö tekee, niin suomalainen järjestö lakkaa olemasta todellisena agitatsionijärjestönä ja muuttuu toivottomaksi poliisitoimistoksi, pitäen palveluksessaan kymmeniä kirjureita ja kuluttaen tuhansia dollareita varoja kääntäessään englanninkielelle syytöksiä ja todistuksia näitä ei-sosialistisia puolueemme saboteeraajia vastaan. Siltä huolimatta ei tarkinkaan käännös voi antaa valtiokomiteoille täydellistä käsitystä asemasta ja kaikista näiden hajotusmestarien juoniteluista ja vilpillisyyksistä.

Kuten näkyy on ainoa johdonmukainen menetelmä kielijärjestöjä koskevien asiain ratkaisussa se, että kielijärjestöllä on yksinomainen valta kaiken puolueagitatsionin yli omalla kielellään. Kielijärjestö on vastuunalainen kansallisivirastolle ja kansallissihteeri voi valvoa kielijärjestön toimintaa helpommin kielenkääntöviraston kautta. Jos kielijärjestö kokonaisuudessaan edustaa sosialismivastaista suuntaa, voi kansallisyjärjestö peruuttaa sen toimintavaltuudet ja määrätä osastot kuulumaan suoraan valtiojärjestöihin. Mutta niin kauan kuin kansallisyjärjestö pitää kielijärjestöt edullisina, täytyy sen myöskin luottaa niihin kullakin kielellä tehtävän agitatsionin ylivalvojana.

Tämä onkin meidän käsittääksemme puolueen nykyisen peruslain kanta. Kunkin kielijärjestön tulee sen mukaan valvoa omalla kielellään tehtävää agitatsionityötä. Tämän kannan johdonmukaisena seurauksena on se, että kukin kielijärjestö saa myöskin itse määrätä kelpoisuusehdot yksityisille jäsenille ja osastoille omassa keskuudessaan. Puolueen peruslaissa ei ole mitään, joka estäisi valtiojärjestöjä antamasta tällaisia oikeuksia kielijärjestöille ja useat valtiot ovat jo tehneetkin siten, kuten esim. Illinoisin valtiojärjestö, jonka peruslain 10:n luvun 4:s pykälä määrää seuraavaa:

“Vieraskielisillä järjestöillä on yksinomainen määräysvalta jäsentensä kelpoisuusehtoihin nähden.” Samanlaisia määritelmiä ja menettelytapoja ovat hyväksyneet myöskin Ohion ja Pennsylvanian valtiojärjestöt. Niin arka kuin kysymys toimeenpanevan komitean sekaantumisesta valtiojärjestöjen asioihin onkin, uskomme kuitenkin, että toimeenpanevan komitean antama yleinen suositus valtiokomiteoille, kehoittaen niitä kaikkialla menettelemään samoin, ei ole peruslakivastainen eikä pois järjestyksestä.

Edelleen me pyydämme huomauttaa, että jos laukillaisten vaatimuksiin suostutaan, hytkää toimeenpaneva komitea samalla koko vieraskielisen propagandan ja hävittää sekä suomalaisen, että muut kielijärjestöt. Sen ensimmäinen seuraus on kilpailevien kielijärjestöjen perustaminen kaikkien vieraskielisten toverien vähemmistöryhmien keskuuteen. Huolimatta siitä, että hajottajat sano-

vat haluavansa kuulua suorastaan valtiojärjestöihin; eikä kiellijärjestöön, tulee heillä kuitenkin keskuudessaan olemaan jonkinlainen propagandajärjestö, josta lopullisesti muodostuu kilpalleva kiellijärjestö. Peruslain mukaan tunnustaa kansallisyjärjestö vain yhden kiellijärjestön; tämän selittävät hajoittajamme siten, että vain yhdellä järjestöllä on oikeus pitää virallista kielenkääntäjäsihteeriä kansallisyvirastossa, mutta että peruslaki ei muka kiellä kilpallevien kiellijärjestöjen olemassaoloa. Siten joutuisi puolue virallisesti tukemaan vieraskielistä hajoituskoneistoa, joka toimii puolueen virallisesti tunnustaman kontrolleraaman ja osittain pystyssäpitämänkin järjestön toimintaa vastaan. Sellainen asema olisi naurunalainen ja vahingollinen puolueen eduille.

Tämän lausunnon perusteella, sekä huomioonottaen toimeenpanevan komitean tutkijakomitealle alistamamme todistukset, haluamme me lisätä Laukin vaatimuksiin, ei toisia vaatimuksia, vaan ystävällisen pyynnön, että suomalaisen kiellijärjestön surullisille kokemuksille ja meidän edustajakokouksemme, joka edustaa 12,000 uskollista ja toimivaa puolueen jäsentä, esittämille musertaville todistuksille annetaan suurempi paino, kuin kourallisen ammattihajoittajien esittämille kaarteleville ja hämäräperäisille kertomuksille, sekä että tutkijakomitean lausunto pidetään pätevänä syynä tässä esitettyjen päätöksien hyväksymiseksi.

1. Että hajaannus suomalaisessa järjestössä on ollut seurauksena Yhdysvaltain sosialistipuolueen yleisiä periaatteita ja menettelytapoja hyväksymättömien yksilöitten suomalaisista järjestöistä ja koko sosialistipuoluetta vastaan tekemistä epäsosialistisista hyökkäyksistä.

2. Että suomalainen järjestö, turvautessaan tarmokkaisiin keinoihin näitä hajoittajia vastaan, menetteli puolueen parhaan edun mukaisesti ja toimeenpaneva komitea on vakuutettu suomalaisen järjestön kykeneväisyydestä selvittämään asiansa hajoitustyön luonteen ja sosialististen periaatteiden mukaisesti.

3. Että toimeenpanevan komitean tutkimusten tulokset saatetaan valtiokomiteain tietoon yleisillä suosituksilla, että valtiokomiteat asettuvat suomalaisen järjestön tueksi, taikka eivät ainakaan missään tapauksessa asetu vastustamaan suomalaisen järjestön toimia sen sisäisissä asioissa, vaan että ne ottavat samantyyppisen kannan kuin useat valtiojärjestöt ovat jo ottaneet, että vieraskielisillä järjestöillä on yksinomainen oikeus määrätä jäsenkelpoisuus ehdot oman jäsenistönsä keskuudessa.

4. Että toimeenpaneva komitea selittää, että meidän peruslakimme henki ja määrättyyn rajaan asti myöskin sen kirjain, samoin kuin ainoa järjellinen ja käytännöllinen menettely-

tapa on se, että puoluepropagandaa kielellä, jota puolueen hyväksymä kielijärjestö edustaa, ei saa harjoittaa eikä valvoa mikään muu toimisto, kuin se kielijärjestö ja milloin jokin vieraskielinen osasto syystä tai toisesta kieltäytyy yhtymästä kielijärjestönsä, pillee siinä vakava vaara valtiojärjestölle, eikä valtiojärjestön tulisi antaa sellaiselle osastolle oikeutta harjoittaa propagandaa vieraalla kielellä.

5. Että toimeenpaneva komitea vetoaa niihin suomalaisiin tovereihin, jotka vielä ovat ulkopuolella suomalaisen järjestön, vaatiin heitä luopumaan johtajiensa hajoitustaktikasta ja palaamaan suomalaiseen järjestöön, sekä alistamaan sosialistipuolueen ohjelman, periaatteiden ja peruslain, sekä suomalaisen järjestön propagandasääntöjen ja peruslain alle.

6. Että toimeenpaneva komitea vaatii vieraskielisten järjestöjen alistamaan propagandasääntönsä ja peruslakinsa toimeenpanevan komitean tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi, olakseen varma että ne eivät sisällä mitään puolueen peruslain vastaista, tai mitään muuta, joka voisi olla vahingollista työväenliikkeelle.

Mikä hyvänsä toimeenpanevan komitean lausunto onkaan, lausumme me toivomuksen, että se lausutaan selvästi ja siten että siitä saa vain yhden käsityksen, sillä järjestöstä eronneiden johtajat ovat tähän asti pettäneet kannattajiaan uskottamalla heille, että puolueen toimeenpaneva komitea kannattaa heidän toimintaansa ja sellaiset lausunnot ovat enemmän kuin mikään muu pidättänyt osan kannattajistaan heidän ympärillään.

LISÄSELITYS.

Lisäys selitykseen, jonka suomalaisen sosialistijärjestön valitsema komitea on jättänyt sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean tutkijakomitealle.

Katsoen eräitä hajoittajain lehden lausuntoja, koskien edustajakokouksen menoa ja tutkijakomitean kuulustelua, on ilmeistä, että he koettavat keventää suomalaisen järjestön kokouksen esittämien todistuksien painoa ja kuvailla duluthilaisen sanomalehden sosialistista kantaa sanomalla, että heidän ryhmänsä ei ole vastuunalainen lehdessä julaistuista kirjoituksista eikä lausunnoista.

Jos joitakin sellaisia verukkeita tullaan esittämään tutkijakomitealle, pyydämme me vastata, että melkein kaikki "Sosialistista" otetut ja raporttilimme käännetyt kirjoitukset ovat toimituskirjoituksia tai artikkeleita, lehdessä toimittajain allekirjoittamia. Jos hajottajain ryhmä tahtoo sanoa, että nämä ovat vain tilapäisiä, satunnaisia, eivätkä edusta lehden ja sen takana olevan joukon virallista kantaa ja että heidän periaatteitaan arvosteltakoon

sen n. s. "periaatejulistuksen" mukaan, joka oli julaistuna lehden ensimmäisessä numerossa, on muistettava, että meidän komiteamme, saadakseen raportin mahdollisimman lyhyeksi ja huoajentaakseen tutkijakomitean työtä, rajotti työnsä kääntämällä vain muutamia tyypillisiä otteita, joista jokainen kuvaa ja edustaa jotakin varmaa osaa tai kohtaa syytöksissämme hajottajia vastaan. Edelleen, näitä otteita on otettu vain valikoimatta. Meidän komiteamme on halukas milloin tahansa esittämään tutkijakomitealle aivan samanlaisia kirjoituksia kuin jo esitetyt ja sellaisten kirjoitusten määrää ei rajota paljon muu kuin kysymyksessä olevan lehden ilmoituspalstat, eivätkä nekkään kokonaan. Toiselta puolen ei hajotusryhmä voi esittää yhtään esimerkkiä, jolloin sellaisilta epä-sosialistisilta, hajottavilta ja vääriltä lausunnoilta, joita heidän lehdessään ilmestyy joka päivä ja joista on näytetty liitetty meidän raporttilimme, on koskaan kielletty tilaa lehden palstoilla. Kaikki tämä osottaa, että mitä tahansa sosialistisia periaatteita he ovatkaan kirjoittaneet "periaatejulistuksessaan," eivät he ole niitä noudattaneet vaan ovat he lehden palstoilla olleissa käytäntöä yhtä hyvin kuin teoriaakin koskevilla selityksissään edustaneet kaikkea muuta vaan ei sosialismia.

Viimeisessä numerossaan on sanotulla lehdellä sen tavallisen sisältönsä lisäksi s. s. järjestön edustajakokouksesta vääristelyjä ja valhelta, kaikki tarkotuksella petkuttaa lehden seuraajia, uskottaakseen niille, että suomalainen järjestö on kokonaan hajalla tai ellei se olisi, olisi se hajotettava ja että puolueen kansallisvirasto on kokonaan myötätuntoinen hajottajille. Se lausunto, jonka toveri Berger antoi puheessaan suomalaisen edustajakokouksen edessä, kun hän sanoi, ettei hän toivoisi näkevänsä ketään jäsentä erotettavan puolueesta, jos sellainen erottaminen voi olla vältettävissä loukkaamatta meidän liikettämme, edustaen tämä mielipide juuri meidän järjestömmekin hartainta toivoa, on selitetty "Sosialistin" lukijoille lehden muutamissa numeroissa siten, että Berger jyrkästi lupasi hajottajille, että hän ei salli suomalaisen järjestön ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin hajotusryhmää vastaan.

Sovellaisuuden vaatimukset estävät meitä esittämästä ja kääntämästä multa vielä valaisempia lausuntoja, joita heidän lehdessään on julaistu muutamien viimeisten päivien kuluessa.

Lopuksi me pyydämme ilmottaa tutkijakomitealle ja toimeenpanevalle komitealle, että s. s. järjestön edustajakokous määräsi toverit A. Alanteen ja S. Nuortevan olemaan saapuvilla kielenkääntäjän virastossa toimeenpanevan komitean kokouksen aikana. He antavat suomalaisen järjestön puolesta kaikkia lisäselityksiä, joita toimeenpaneva komitea mahdollisesti haluaa.

S. s. järjestön edustajakokouksen komitea,

S. NUORTEVA, S. ALANNE, V. ANNALA,
L. LEINO, ARVID NELSON.

LIITE II

Sos. puolueen toimeenpanevan komitean asettaman tutkijakomitean lausunto suomalaisessa järjestössä vallinneista erimielisyyksistä.

Kansallistoimeenpanevalle komitealle:

Teidän komiteanne oli läsnä suomalaisen järjestön edustajakokouksen illatunnossa marraskuun 23 p:nä. Me myöskin olimme läsnä edustajakokouksessa koko päivän marraskuun 24 p:nä, jolloin kokouksen vaiheet lyhyesti käännettiin englanninkielelle meille avuksi. Marraskuun 25 p:nä kokountul meidän eteemme seltsenhenkinen komitea, edustaen edustajakokousta ja yhtä suuri komitea erotettujen osastojen lähettämänä. Tässä tilaisuudessa kummallekin puolelle annettiin niin pitkä aika kuin he halusivat asiansa esittämiseksi.

Kummaltakin puolelta tehtiin useita väittelyä, syytöksiä ja vastasyytöksiä ja päästääksemme selvään käsitykseen esillä olleesta asiasta, kehoitimme asianomaisia esittämään kirjeellisiä todistuksia väitteistään, johon kumpikin puoli suostui. Heidän lausuntonsa liitetään tämän lausunnon mukaan.

Edustajakokoukseen otti osaa 56 edustajaa edustaen koko maata Massachusettsin valtiosta Washingtonin valtioon asti. Edustajakokouksessa oli nähtävästi ainoastaan yksi edustaja, joka ei kannattanut nykyistä suomalaisen järjestön toimintatapaa; tämä edustaja oli Red Lodgesta, Montanasta.

Syyskuulla pidetyssä kansallistoimeenpanevan komitean kokouksessa tehtiin lupaus, että erotettujen osastojen edustajille annettaisiin tilaisuus esittää asiansa edustajakokouksessa ja sen johdosta olikin kokoukseen saapunut eräs lähetystö. Tämä lähetystö ei pyytänyt edustusoikeutta eikä sitä oltu lähetettykään sitä tarkoitusta varten. Lähetystölle annettiin kolmen tunnin aika esittääkseen asiansa suomenkielellä edustajille. Tämä lähetystö väitti edustavansa 43 suomalaista osastoa, joista 10 kuuluvat vielä suomalaiseen järjestöön, kolme oli vapaneutoisesti eronnut järjestöstä, kaksikymmentäkuusi oli erotettu järjestöstä, kaksi oli eronnut puolueesta, yksi oli englanninkielinen osasto, johon kuului muutamia suoma-

laisia jäseniä ja yksi osasto oli päättänyt erota suomalaisesta järjestöstä muodostaakseen I. W. W. liiton propaganda-klubin, mutta ei ollut vielä virallisesti ilmoittanut tästä päätöksestä järjestölle. Tämän lisäksi vältti lähetystä edustavansa yksityisiä jäseniä, jotka muodostivat järjestöön kuuluvan vildentoista osaston vähemmistöryhmän.

Meidän havaintomme on, että edustajakokous todella edusti suomalaista järjestöä, että se oli laillinen edustajakokous, eikä vastakkaisista vältettä esitettykään ja että kaikkien niiden, jotka ovat odottaneet sääntöperäisen auktoriteetin toimenpidettä ristiriidan selvittämiseksi, on annettava täysi tunnustus tämän edustajakokouksen päätöksille. Kieltäjärjestöillä, jotka toimivat sopusoinnussa perustuslakien kaikkien määräysten kanssa ja kansallistoimienpanevan komitean tekemien muiden määräyksien kanssa, on täysi määräämisvalta sisäisiin asioihinsa nähden.

•

Kaikista saatavinamme olleista todistuskappaleista käy selville, että suomalaisessa järjestössä esintynyt ristiriita johtuu samoista syistä, jotka ovat aiheuttaneet selkkauksia amerikalaisissa osastoissa ja joissakin toisissa vieraskielisissä järjestöissä. Se on niin sanotun radikaalisen ryhmän valtaan pyrkimistä, johon kuuluvista henkilöistä jotkut ovat eittämättömiä syndikalisteja ja toisten luonnetta on vaikea määrittellä muulla tavalla kuin yleisesti hajoittajiksi, ja nämä ainekset pyrkivät kontrolloeraamaan puolueorgaaneja. Erotettujen osaston edustajat kielsivät olevansa syndikalisteja, mutta saamamme selvittely osoittaa, että jotkut tämän ryhmän johtajat ovat aikaisemmin peittelemättä kannattaneet sellaisia menettelytapoja, jotka yleensä tunnetaan syndikalismin nimellä ja että heidän keskuudessaan vallitseva yleinen suunta edustaa kaikkien A. F. of L. liittoon kuuluvien unionien ja sosialistipuolueen valtollisen toiminnan vastustamista.

Me emme usko, että erotettujen osastojen jäsenet ovat syndikalisteja, vaan heidän kantansa johtunee siitä, että tuon ryhmän johtajat ovat soisheet heidät, väittämällä, että järjestön komiteat ovat vainonneet sitä tai tätä toveria ja että siihen tai tähän komiteain toimenpiteeseen on ryhdytty epärehellisellä tavalla. Mutta kun vehnän erottaa akanoista, niin huomaa, että kussakin riitakysymyksessä on taisteltu määräämisvallasta ja siinä on joskus kummallakin puolella ryhdytty toimenpiteisiin, jotka tavallisissa oloissa eivät olisi olleet välttämättömiä.

Että ristiriita pohjaltaan johtuu edellämainituista syistä, selviää siltäkin, että kumpikin puoli puhui erotetuista osastoista, nimittäen niitä "radikaaliseksi ryhmäksi." Sen lisäksi esitti Red Lodgen osasto, joka oli aiinoa niin sanottu "radikaalinen osasto," joka oli lähettänyt edustajan edustajakokoukseen, alustuksen, jossa vältetään, että molempien ryhmien välillä ei ole olemassa mitään perusteellista eroa; että kysymyksessä on aino-

astaan taistelu ammattiunionien ja industrialististen unionien välillä. Vielä voimme mainita, että melkein kokonainen päivä, marraskuun 24 päivä, kului edustajain antamiin lausuntoihin heidän kokemuksistaan. 44 edustajaa käytti puheenvuoroja, lausuen, että ristiriita johtui "radikaalisen ryhmän" hajoittavasta toiminnasta ja ainoa edustaja, joka oli eri mieltä tässä suhteessa, oli Red Lodgen edustaja, joka esitti edellämainitun osastonsa antaman lausunnon, mutta joka ei kieltänyt toisten edustajain lausuntojen todenperäisyyttä. Tämä edustaja sen sijaan väitti, että edustajakokousta oli yritetty saada yksipuoliseksi ja että industrialisteja oli vainottu.

Edelleen olemme havainneet, että "radikaalisen ryhmän" äskettäin perustama sanomalehti palstoillaan avoimesti väittää, että "velvollisuutemme on lakkaamatta toimia kaikkien ammattiunionien järjestöjen tuhoamiseksi." Katsokaa liitteitä. Mille on käynyt selville, että siltä taholta ei tehty mitään eroa industrialistiselle pohjalle järjestettyjen unionien, sellaisten kuin Lännessä Kaivosmiesliitto ja puhtaasti ammattiunionien välillä. Jokalista unionia, joka kuuluu A. F. of L. liittoon, pidetään siltä taholla ammattiunionina, ainakin siinä merkityksessä, että sitä vastaan on taisteltava. On vältetty, että "radikaalisen" ryhmän edustajat toimivat Michiganin kuparilakkoa vahingoittavalla tavalla parjaamalla Lännessä Kaivosmiesliittoa ja syyttävillä viittauksillaan horjuttamalla lakkolaisten luottamusta lakon toimitsijoihin.

On olemassa valtava määrä todistuskappaleita, että koko tämä ristiriita alkujaan johtuu unionien muotoa koskevista kysymyksistä eli toisin sanoen syndikalismin ja sosialismin välisestä taistelusta; sivuilmiönä esiintyy sen lisäksi yksilökohtaisia vallituksia ja tyytymättömyyttä, joka luonnollisesti johtuu itse taistelusta. Tällaisissa katkerissa taisteluissa ei kummankaan puolen kannata ottaa huomioon henkilöiden vaatimuksia ensi tilassa, sillä taistelu on vietävä voittoon.

Suomalainen järjestö muodostettiin vuonna 1904 muutamalla sadalla jäsenellä. Siitä alkaen on se kasvanut niin että sen keskimääräinen jäsenmäärä vuoden 1914 kuutena ensimmäisenä kuukautena oli noin 15,000, ja viime kuuden kuukauden jäsenmäärän keskiarvo tulee olemaan 12,000—13,000. Useat erotettujen osastojen jäsenet ovat edelleen uskollisia sosialismin periaatteille ja nyt tapahtunut jäsenmäärän vähennys tulee korvatuksi ristiriidan selvityä.

On luonnollista, että unionilta koskeva kysymys on varsin tärkeä suomalaisissa osastoissa. Konventionissa ilmoitettiin, että 99 prosenttia kaikista jäsenistä ovat palkkatyöläisiä. He tavallisesti asettuvat samoille paikoille asumaan yhdyskuntina. Useita tuhansia suomalaisia työläisiä on Michiganin kuparilalueella, useita Butten seuduilla ja Washingtonin sekä Wyomingin hiilikalvaanoilla, pohjoislännen kämpillä ja idän kutomoteollisuudessa. Tuotannollisen aseman samallaisuus luo samallaisia tarpeita teollisuuden alalla ja koska ne, jotka kuuluvat unioniin, tavallisesti myös kuuluvat socialisti-

osastoihin, niin ulkoisten muotoa koskevat väittelyt siirtyvät sosialistiosastojen sisälle.

Suomalaiset muodostavat noin 300,000 suuruisen joukon tässä maassa. Heidän yhteiskunnalliset harrastuksensa aikaisemmin supistuivat uskonnollisiin ja raattiusseuroihin, mutta tuotannolliset olosuhteet ovat heistä tehneet sosialisteja, niin että nykyään useltten suomalaisten asutusseutujen yhteiskunnalliset harrastukset keskittyvät suomalaisen haalin ympärille, jonka omistaa sosialistiosasto.

Suomalaisten sosialistien kollektiiviset ja yhteiskunnalliset harrastukset näkyvät siitäkkin, että heillä on osuuskuntia, jotka tekevät liikettä noin miljoonan dollarin edestä vuodessa, heillä on kolme päivälehteä, jotka järjestö omistaa ja kontrolloeraa, lukuunottamatta sitä lehteä, jonka radikaalinen ryhmä on perustanut. Näistä lehdistä yksi sijaitsee Fitchburgissa, Mass., toinen Superiorissa, Wis., (sinne siirretty Hancockista, Mich.) ja yksi Astoriassa, Ore. Kaikki nämä lehdet ovat perustetut terveelle taloudelliselle pohjalle, etenkin sen kautta, että toinen lehti auttaa toista kaikissa vaikeuksissa. Jokainen näistä lehdistä julkaisee muitakin julkaisuja — idän lehti kuukauslehden, keskivaltioiden pillalehden ja farnarillehden ja lännen lehti naisten viikkolehden. Tämän lisäksi on jokaisella lehdellä täydellinen koneisto muitten painotöiden suorittamista varten.

Näitten kolmen päivälehdien yhteinen levitämismäärä on 25,000 ja 30,000 välillä, eli toisin sanoen, näitä lehtiä menee joka kymmenelle suomalaiselle asukkaalle. Suomalaiset sosialistiset päivälehdet ovat parhaita lehtiä sillä kielellä koko maassa sekä kirjallisessa että rahallisessa suhteessa kuin myöskin levitämiseensä nähden.

Suomalaiset sosialistiosastot omistavat useitten satojen tuhansien dollarien edestä kiinteätä omaisuutta ja muut harvoin kuulevat, että nämä heidän laitoksensa olisivat taloudellisesti huonossa asemassa, sillä suomalaiset tietävät kuinka yhteistoiminnalla voidaan pitää omissa käsissä ne varat, jotka englanninkielisissä osastoissa melkein aina kulutetaan kapitalistisille likeyrityksille.

Asiain ollen tällä kannalla on aivan välttämätöntä, että suomalainen järjestö saa kansallispuolueen täydellisen moraalisen kannatuksen silloin kuin se, kuten nyt on asianlaita, taistelee elämänsä puolesta muutamia yksittäistä vastaan, jotka eivät tunnusta tämän maan sosialistipuolueen hyväksymiä menettelytapoja tahti ainakaan eivät toimi sopuosinnussa niiden kanssa. Meidän yleinen suosituksemme on, että suomalaiselle järjestölle annetaan tilaisuus sen omalla tavalla ratkaista riitansa. Eivät kutkaan muut henkilöt kuin suomalaiset itse, koskaan voi päästä selville ristiriitojen kaikista yksityiskohdista. Heidän kielensä on kokonaan toisellaan kuin mikään muu europalainen kieli ja niin kauvan kuin järjestö seuaa sosialistipuolueen periaatteita ja menettelytapoja. In kuin se epäilemättä tekee nykyään, niin ei pitäisi kautua sen asioihin.

Yleisestä, syndikalistisia ja uniokysymyksiä koske-
vasta taistelusta tietysti kehittyi taistelu kolmen päivä-
lehden ja Smithvillessä sijaitsevan Työväen-Opiston kon-
trolleeraamisesta. Tämä viimeainittu laitos alkujaan,
silloin kun suomalaiset enimmäkseen vielä olivat van-
hoillisia, perustettiin ei-sosialistien taholta. Omistusoi-
keus kuitenkin pian siirtyi sosialistien käsiin ja suoma-
lainen järjestö on siihen saakka, kunnes taistelut koho-
sivat huippuunsa, kannattanut opistoa noin 6,000 dolla-
rilla vuosittain. Sopimus nimenomaan määrää, että opis-
tossa on opetettava sosialismia ja siihen kuuluvia tietei-
tä. Koko suomalaisen järjestön yleisäänestyksen perus-
teella otettiin opistoita kannatus pois siltä syystä, että
opiston virkailijat eivät sallineet järjestön toimeenpane-
van toimikunnan panna toimeen sekä opetussysteemiä
että rahallista asemaa koskevaa tutkintoa.

Joskin taistelu lehtiä vastaan ilmeisesti on taistelua
niiden hallitsemisesta, ilmoitetaan kuitenkin tyytymättö-
myyden syyksi se, että lehdet kieltäytyvät julkaisemasta
niille lähetettyjä kirjoituksia. Tämä on kuitenkin niin
tavallinen vallitus toimituksia vastaan, että sitä ei voi pi-
tää riittäväksi syynä uuden päivälehdessä perustamiselle.
Työmiehen kontroleeraaminen kiikkul jonkun aikaa radi-
kaalisen ryhmän ja jäsenistön enemmistön välillä, ja sil-
loin kuin lehden kontrolli näytti lopullisesti joutuneen
syndikalismi-vastaisen ryhmän käsiin, uusi lehti perus-
tettiin.

Taistelu Työmiestä vastaan on tämän ristiriidan yksi
ilkeimpiä ilmiöitä. Radikaalinen ryhmä on ankarasti ar-
vostellut erästä osakekauppaa, jossa itälinen lehti osti
Työmiehen osakkeita, maksaen ne omalla velkakirjallaan.
On syytetty, että tämä kauppa oli laiton. Kuitenkin,
koska nämä osakkeet olivat ratkaisseet asioita yhtiöko-
ouksessa, on selvää, että tämä toimenpide oli yksi niis-
tä monista, joihin kummallakin puolilla ryhdyttiin kon-
trollin saamiseksi. Järjestö sellaisenaan ei voinut tällä
kaupalla saada rahallista vahinkoa tahi hyötyä.

Näitten kolmen lehden omistusoikeus ei ole aivan
muodollisesti samoissa omistusvälineissä kuin osastot,
joskin se on melkein sama. Lehtiyhtiöiden säännöt edel-
lyttävät, että osakkeiden enemmistö on puolueosastojen
käsissä. Yksityiset jäsenet voivat omistaa ja omistavat-
kin osakkeita, mutta yksityisten omistamien osakkeiden
määrä on rajoitettu.

Michiganin lakon aikana Työmies, joka ilmestyi juuri
lakkoalucella, kärsi huomattavia taloudellisia tappioita.
Tämän taloudellisen ahdingkotilan vallitessa perustettiin
Duluthiin se toinen lehti "Sosialisti" radikaalisen ryh-
män äänenkannattaja. Suomalainen järjestö väittää, että
lehti perustettiin yksinomaisessa tarkoituksessa kukistaa
Työmies. Ei olekaan epäilystä siitä, etteikö uuden leh-
den edustajat levittäneet valheellisia selostuksia Työmie-
hen asemasta, joka aiheutti sen, että ne, jotka olivat
lainanneet rahaa lehdelle, sanoivat lainansa ylös ja vaa-
tivat rahoja, täten vaikeuttaen asemaa ja tehden sen
epätoivoiseksi. Juuri tällaisen tilanteen vallitessa tapah-
tui edellisessä mainittu osakekauppa -- itälinen lehti

samalla kertaa lainaten Työmiehelle noin 7.500 dollaria auttaakseen sen ahdingon yli.

Tällä kertaa suomalainen järjestö kontrolloeraa kaikki kolme päivälehteä, jotka toimitetaan sosialistipuolueen perustuslain ja ohjelman mukaisessa hengessä. Kontrolli tulee pysymään nykyisellä kannalla, koska syndikalistinen aines on erotettu järjestöstä.

Suomalaiselle järjestölle pitäisi antaa oikeus itse ratkaista kysymys erotettujen osastojen takaisinottamisesta. Suomalainen järjestö on kaikin puolin kansanvaltaisesti järjestetty ja ne, jotka ilman kieräilyä hyväksyvät sosialistipuolueen periaatteet sekä toimivat sopu-
sinnussa niiden kanssa, tulevat aina pääsemään järjestön jäseniksi.

Sanomalehtien kontrolloeraaminen tuo meidän eteemme erään uuden ilmiön, joka on luonteenomainen vieraskielisille järjestöille. Itse asian luonteen vuoksi vieraskielisillä järjestöillä tulee olla täydellinen kontrolli sillä kielellä tapahtuvan propagandan yli. Kielijärjestöt ovat puhtaasti propagandajärjestöjä, tässä suhteessa eroten valtio-, kaunti- ja kaupunkijärjestöistä, joilla on sekä poliittilliset että propagandatehtävät. Asian näin ollen kaikilla vieraskielisillä järjestöillä joko on oma sanomalehdistö tai toivovat voivansa perustaa sellaisen. Sanomalehdistö on propagandan voimakkein väline, ja jos tässä lehdistössä halutaan esittää todellisia sosialismin periaatteita, niin on välttämätöntä, että lehdistö on järjestön kontrollin alaisena. Mutta ei siinä kaikki: järjestöllä pitää olla tilaisuus asettaa koko vaikutusvoimansa jotakin uutta sanomalehteä vastaan, jos levämisala on liian rajoitettu molempia varten. Tämä onkin asian laita keskipiirissä. On tuskin mahdollista, että kaksi sosialistista päivälehteä voisivat elää alueella, joka on kymmenen mailia Duluthista käsin. Molemmat ovat luonnollisesti heikkomat kuin olisivat, jos olisivat yksin, ja mahdollista silloin on, että molemmat kuolevat. Joskin toinen katkeran taistelun jälkeen musertuisi, jällelle jäänyt jää niin heikoksi, että se on aivan voimaton. Huolelliset suomalaiset ovatkin ymmärtäneet asian luonteen eivätkä ole odottaneet, että asema kehittyisi aivan toivottomaksi. He ovat erottaneet osastoja, jotka kieltäytyivät tukemasta Työmiestä ja jotka ryhtyivät tukemaan uutta lehteä. Liikeasioitten kannalta katsoen toisen lehden perustaminen oli tyhmyys: jos se perustettiin Työmiehen murskaamiseksi, se oli rikoksellinen teko; ja jos se on, kuten uskomme sen olevan, järjestön syndikalistisen, radikaalisen aineksen äänenkannattaja, niin sillä olkoon oikeus elää, jos se voi, mutta toiselta puolen suomalaisella järjestöllä on kaikki oikeudet puolustaa omaisuuttaan niitä vastaan, jotka haluavat, että vilne vuorien vakava työ tuhottaisiin. Taistelu tänään aineksen kanssa ei ole mikään kahvikekkeri, eikä siinä voi menellä noudattaen kahvikekkerien kohtelaisuustapoja. Me uskomme, että suomalaista järjestöä on tuettava tässä

asiassa ja sallittava, että se itse ratkaisee oman pelastuksensa.

Järjestöstä erotettujen osastojen suhde on se seikka, joka tässä yhteydessä ansaitsee huomiota. Melkein kaikki järjestöstä erotetut osastot ovat edelleen valtiojärjestöjen yhteydessä. Tässä tilanteessa piilevä vaara on ilmiselvä. Jos sallitaan, että riippumattomat vieraskieliset ryhmät liittyvät puolueeseen samalla tavalla kuin englanninkieliset osastot, käy mahdolliseksi hävittää vieraskielisen järjestön työ. Näissä osastoissa voidaan harjoittaa mitä syndikalistista tahi impossibilistista propagandaa tahansa, eikä sitä voi paikallisesti kontrolloerata, kun erikellisyys asettaa sille esteitä. Näin ollen on vaadittava, että valtioiden perustuslaki säätäisi, että kaikkien siihen suoraan kuuluvien osastojen tulee harjoittaa toimintansa englanninkielellä; jos he haluavat käyttää vierasta kieltä, on niiden tultava vieraskielisen järjestön tuomiovallan alle. Tämän lisäksi pitäisi valtiojärjestöjen hyväksyä vieraskielisten järjestöjen päätöksä erottamis- y. m. sellaisissa asioissa lopullisina, tämä siitäkin syystä, että järjestöt eivät erota jäseniä tahi osastoja ilman syytä.

Lopuksi me uudelleen lausomme yleisenä suosituksenamme että suomalainen järjestö jätetään omin päin ratkaisemaan asian. Järjestö ei ole loukannut perustuslakia tahi ohjelmaamme. Se ei ole tehnyt mitään vääryyttä ja tässä asiassa ei voitaisi enää sitä auttaa, jos se olisi tehnyt vääryyttä. Vähintään neljä viidettä osaa järjestöstä on vielä loukkaamattomana ja jällellä olevan viidennen osan oikeus kutsua itseään sosialiteiksi on kutakuinkin epäilyksen alainen.

Me edelleen suosittlemme, että teldän komiteanne laatisi kaksi tiedonantoa — toisen valtiojärjestöille kehoitaen niitä, että ne hyväksyisivät ja antaisivat täyden arvon ja merkityksen järjestön toimenpiteille kaikissa asioissa, missä kieliosastojen asiat ovat esillä — ja toinen tiedonanto olisi lähetettävä järjestöstä erotetuille suomalaisille, osoittaen heille, että poliittinen toiminta on yhtä välttämätön kuin taloudellinenkin ja kehottaen heitä ratkaisemaan teollisuuskysymyksiä taloudellisissa järjestöissä ja valtiolliset kysymykset sosialistipuolueessa yrittämättä pakottaa kumpaakaan järjestöä sekaantumaan toisen asioihin.

Tutkijakomitean puolesta,

OSCAR AMERINGER, puh. joht.

WALTER LANFERSIEK.

LIITE III

Kansallistoimeenpanevan komitean päätös erimielisyyksistä suomalaisessa järjestössä.

Kansallistoimeenpanevan komitean kokouksessa syyskuulla 1914 otettiin virallisesti käsiteltäväksi suomalaisen järjestön riveissä ilmenneet ristiriidat. Kokonainen päivä kulutettiin kuunnellen syytöksiä ja vastasyytöksiä, joita tekivät virallisen järjestön edustajat ja "Sosialisti" lehdessä kannattajain eli radikaalien edustajat.

Tässä kuulustelussa saimme tietomme, että lähimässä tulevaisuudessa tulisi pidetyksi Suomalaisen Järjestön edustajakokous. Sen vuoksi me hyväksyimme sarjan päätöksiä, jotka tarkoittivat riitaisuuksien lieventämistä siksi ajaksi ja kunnes edustajakokous kokoontuisi. Tässä kokouksessa myös nimitettiin komitea ottamaan osaa edustajakokoukseen ja toimimaan siellä tutkijana sekä välittäjänä. Komiteaan nimitettiin toverit Berger, Maurer ja Germer. Sattuneista syistä eivät Germer ja Maurer voineet ottaa osaa kokoukseen ja niiden tilalle määrättiin toverit Ameringer ja Lanferslek.

Komitea otti osaa suomalaisen edustajakokouksen istuntoihin ja määräsi pidettäväksi koko päivän kestävä tutkijakokouksen, johon otti osaa seitsemän edustajaa kummaltakin puolelta.

Vastapuolille annettiin vielä tilaisuus esittää kantansa Kansallistoimeenpanevan komitean kokouksessa joulukuun 12 ja 13 p:nä 1914. Tässä tilaisuudessa molemmilta puolilta esitettiin asiakirjoja, vaatimuksia ja vasta-vaatimuksia kirjeellisessä muodossa. Täten on asiasta käsitelty kolmessa eri erässä, laajoja suusanallisia selityksiä on kuultu kummaltakin puolelta ja nyt on meidän käsissämme suuri määrä asiata koskevia asiakirjoja.

Tällaisen huolellisen ja tarkan tutkimisen jälkeen, jossa kummallakin puolen on ollut kaikki mahdollisuudet esittää asiansa, Kansallistoimeenpaneva komitea yksimielisesti on tehnyt seuraavan päätöksen asiassa:

1. Me yhdyimme niihin lausuntoihin ja suosituksiin, jotka on tehnyt suomalaisen järjestön selkkauksia tutkimaan asetettu erikoiskomiteamme.

2. Sosialistipuolueen kansallisjärjestö antaa ehdottoman kannatuksensa sosialistipuolueen suomalaiselle järjestölle sen pyrkimyksissä saattaa kurinpito voimaan ja estää järjestön hajoittamista ja hävittämistä.

3. Kansallinen sosialistipuolue kannattaa suomalaista järjestöä sen pyrkimyksissä kontrolloerata sanomalehtiään ja suojella omaisuuttaan.

Kielijärjestön tulee yksinomaisella oikeudella harjoittaa puoluepropagandaa niiden kielellä ja olla vastuunalaisia siitä. Jos joku kielijärjestö asettuu epäsosialistiselle ja perustuslakiemme vastaiselle kannalle, silloin on meidän velvollisuutemme kieltää siltä tunnustuksemme ja katkaista yhteytemme siihen. Nyt esillä olevassa ristiriidassa me lausumme meidän luottamuksemme mainittuun suomalaiseen järjestöön, joka on perustuslakiemme mukaisesti toimiva sosialistinen järjestö. Meidän perustuslakimme ei salli kilpailevien vieraskielisten järjestöjen olemassaoloa.

4. Kysymys erotettujen osastojen ja jäsenten takasinottamisesta on jätettävä suomalaisen järjestön asiaksi.

5. Valtio, kaunti- ja paikallisjärjestöjen tulee hyväksyä suomalaisen järjestön päätökset osastojen ja jäsenten erottamisista lopullisina. Meidän perustuslakimme mukaan kielijärjestöille on täysi hoitamisen valta ja tuomiovalta vieraskielisten osastojen järjestämiseen nähden ja kuliakin järjestökelellä harjoitettavaan propagandaan nähden. Kaikissa tällaisissa tapauksissa kielijärjestö toimii kansallispuolueen valtuuttamana agenttina niiden perustuslakimääräysten alaisena, jotka koskevat riitaisuuksien sovittamista.

Koska on ilmennyt että yksi vakava syy nykyiseen niiden perustuslakimääräysten alaisena, jotka koskevat kysymykset, me taas huomautamme suomalaisille tovereille, että on ehdottoman välttämätöntä suhtautua kysymykseen työväenunioniotten kanssa sillä tavalla kuin se on määritelty vuoden 1912 kansalliskonventionissa, päätöksessä, joka koskee taloudellisten järjestöjen suhdetta puolueeseen, nim.

”Puolueella ei ole oikeutta eikä halua sekaantua ristiriitoihin, jotka saattavat vallita työväenunionissa taloudellisessa taistelussa olevia järjestömuotoja ja teknillisiä toimintatapoja koskevissa kysymyksissä, vaan uskoo tämän tehtävän työväenunioniotten itsensä ratkaistavaksi.”

Me valitamme syvemmin kuin voimme sanoilla lausua, että noin katkera ristiriita on syntynyt meidän suomalaisten toveriemme riveissä. He ovat olleet sekä muille kielijärjestöille että meille kaikille yhteishengen ja järjestyksen toiminnan esimerkkinä, tehokkaita harjoittamaan propagandaa, ylläpitämään sanomalehdistöä ja kokoomaan omaisuutta. Me syvästi valitamme sitä, että tovereita, jotka voisivat olla liikkeemme tukipylväitä, nyt on lähtenyt niiden riveihin, jotka meidän täytyy nimittää suomalaisen järjestön hajoittajiksi. Me sen vuoksi mitä vilpittömin kehoitamme kaikkia suomalaisia toverelta välttämättömästi tukemaan suomalaista järjestöä ja omassa riveissänne toimien perustuslakien mukaisella

tavalla muodostamaan järjestö sellaiseksi, kuin milloinkin katsotte järkipäisemmäksi.

Ja lopuksi, aikana sellaisena, kuin on nykyinen aika, jolloin sodan kauhut ja hävitys ovat repineet kansainvälistä työväenliikettä, jolloin Amerikan rahavalta käyttää hyväkseen tuota maailman onnettomuutta, sen avulla lujittaakseen valtaansa työväenluokan elämän ja leivän yll, on meidän korkein velvollisuutemme koota eheiksi rivimme täällä Amerikassa, pyrkiä tämän maan kaikenkielisten toveriemme yksimielisyyteen ja yhteishenkeen ja ehdottomasti estäen kaikkien sellaisten menettelytapojen kehittymisen, jotka suoranaisesti tai välillisesti hajottavat meitä tai tekevät meidät voimattomiksi. Tässä mielessä me lupaamme kansallisen sosialistipuolueen ehdottoman kannatuksen suomalaiselle sosialistijärjestölle sen pyrkimyksissä yhteisyyden ylläpitämiseksi.

JAMES H. MAURER, VICTOR BERGER,
ADOLPH GERMER, J. STITT WILSON,
LEWIS DUNCAN.

LIITE IV

LEO LAUKIN PUHE

suomalaisen sosialistijärjestön ylimääräisessä edustajakokouksessa marraskuulla, 1914.*)

LAUKKI: (Kääntöyksen tutkijakomitean jäseniin, englanninkielellä:) "Ei ole tarpeellista tuoda esiin, että me olemme saaneet puheoikeuden ainostaan teidän vaatimuksestanne tältä kokoukselta.

(Suomeksi:) "Aika, jonka te olette meille myöntäneet, on siksi lyhyt, että minun on pakko suuresti rajottaa sanottavaani.

"Suuri osa meidän järjestömme jäsenistä on joutunut kärsimään virkavaltaitten toimihenkilöittemme mielihalusta. Järjestömme kurinpitösäädöksiä on käytetty väärin. On parjattu toisinajattelevia järjestön toimihenkilöitä; minäkin olen joutunut tällaisen parjauksen alaiseksi. Niiltä järjestömme orgaaneilta, jotka ovat halunneet arvostella näitä tekoja, on kielletty tlla järjestön omistamisissa sanomalehdissä. Onpa käytetty näitä epämieluisia järjestön toimihenkilöitä ja heidän takanaan olevia orgaaneja vastaan suorastaan boikottaustakin."

Tässä yhteydessä Laukki luki erään, Syrjälän vuonna 1911 kirjottaman kirjeen, jonka tarkoituksena oli osottaa, kuinka Raivaajan taholta jo silloin masinoitiin ja tahdottiin saada järjestön ohjukset käsiin. Kirje oli kirjoitettu jollekulle toverille Ashtabulaan ja siinä Syrjälä kehottaa mainittua toveria toimimaan niin, että Raivaaja saa paikkakunnan uutiset tuoreempina kuin Työmies(!) Näin perin vaarallista laatua oli siis tämä "masinakirje."

(Laukki jatkaa:)

"Itäpiirin masiina alkoi sitte hyökkäyksensä järjestön toimeenpanevan komitean valtaamiseksi. Ensi kerralla he siinä epäonnistuivat. Toisella kerralla turvautuivat he vastoin nimenomaisia järjestömme kurinpitöpäätöksiä parhaamaan mitä häikäilemättömmiin yks-

*) Puhe pidettiin edustajakokouksen varsinaisen toiminnan ulkopuolelle kuuluvalla ajalla, — edustajain läsnäollessa — jonka kokous myönsi "radikaalisen" ryhmän edustajille puoluetta edustavan tutkijakomitean pyynnöstä. Siitä syystä puhe ei ole pöytäkirjassa, vaan julkaistaan se täten erikseen. — Pöytäkirjan toimittaja.

tyisiä toimeenpanevan komitean ehdokkaita. Se onnistui ja he saivat toimeenpanevan komitean vallatuksi. Järjestön lehdet harjoittivat samojen vaalien aikana niin täydellistä sensuuria, että kun nuo parjatut toverit yrittivät lehdissä puolustautua, niin heiltä kiellettiin palstat.

"Masiinalle kävi sitte välttämättömäksi saada oma miehenä Työmieheen. Tämä mies oli Alanne. Hän oli jo virkaatekevänä päätoimittajana(?) ollessaan osottautunut alttiiksi masiinan kannattajaksi. Alanteen edeltäjän Rissanen aikana olivat kaikki lukijat olleet tyytyväisiä lehteen, mutta Alanteen toimeensa astuttua ilmeni voimakasta tyytymättömyyttä. Tyytymättömyys synnytti Hancockin salaiset kokoukset. Näiden kokouksien takia erotettiin John Kolu Waukeganin osastosta.

"Negauneen juttu jo jakoi järjestön kahteen leiriin: toisella puolella olivat injunktionin hyväkayjät ja toisella puolella ne, jotka eivät sitä hyväkeyneet.

"Keskipiirin edustajakokous teki määrättyjä tärkeitä päätöksiä. Näitä päätöksiä ei ole kumottu eikä muutettu yleisäänestyksellä, eikä ole edes yritettykään sitä tehdä. Siitä huolimatta asettuivat Työmieheen johtokunta ja lehden päätoimittaja Alanne vastustamaan Keskipiirin piirikokouksen päätöksiä ja välttämään että koko kokous oli vain masiinakokous. On väitetty täältä taholta, että keskipiirin kokous joissakin päätöksissään meni sille kuuluvien valtuuksien yli, mutta tämä väite ei pidä paikkaansa.

"Kun sitte useat Työmiehen osakkeita omistavat osastot ryhtyivät vaatimaan ylimääräistä Työmies Kustannusyhtiön yhtiökokousta, niin Työmiehen johtokunta kaikella tavalla koetti vitkuttaa sen kokoonkutsumista. 22 p:nä huhtikuuta 1914 siirsi Työmiehen johtokunta Raivaajan johtokunnalle 2000 osaketta, sillä ymmärryksellä, että niitä käytetään äänestyksissä, silloin kun tarve tulee. Niinpä Alanteen takaisinkutsussa jo täytyi käyttää 200 noista osakkeista. Osastot olivat puhtaalla rahalla ostaneet osakkeita Työmiehestä. Olisi ollut aivan luonnollista, että ennenkun kauppa Raivaajan kanssa tehtiin, se olisi pitänyt alistaa näiden osastojen, Työmiehen oikeiden isäntien ratkaistavaksi. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa osotettiin tuo osakekauppa ja päätöksen teko siitä laittomaksi, koska osakkeenomistajille ei oltu ilmoitettu, että se tulee kokouksessa esille. Meidän taholtamme koetettiin myös saada ylimääräistä yhtiökokousta esitettyksi hyväksymästä tuota osakekauppaa, osottamalla että se on omiaan katkeroitamaan kaikki toverit, jotka pitävät tällaista kauppaa pahana ja synnyttämään pysyvän hajaannuksen. Kuitenkin saivat tuon osakekaupan tekijät, muutamat Työmiehen henkilökuntaan kuuluvat yksilöt, itselleen runnaamallaan valtakirjoilla aikaan sen, että mainittu osakekauppa tuossa ylimääräisessä yhtiökokouksessa kaikesta huolimatta hyväksyttiin.

"Mentiinpä tuossa samassa ylimääräisessä yhtiökokouksessa niinkin pitkälle, että esitettiin ja päätettiin kaikilta toisinajattelevilta sulkea Työmiehen palstat.

"Näin ollen oli "Sosialistin" synty luonnollinen ja välttämätön. "Sosialistia" koetetaan nyt kaikin tavoin syyttää, m. m. siltä, kuinka sitä muka painetaan terästrustin painossa, mutta tätä syytöstä ei ole kyetty todistamaan.

"Sitte alkoi häikäilemätön "Sosialistin" ja kalkkien sen kannattajien vainoaminen. Toimeenpaneva komitea aloitti sen. Seurasii yleisäänestys F. Tämä äänestys ei ollut pätevä, sillä joitakuilta osastoja oli jo erotettu, ennenkuin äänestys päättyi. Sitäpaitsi toimeenpaneva komitea laittomasti tappoi tai kokonaan sivuutti Red Lodgen osaston tekemän yleisäänestyksen, jossa esitettiin toimeenpanevan komitean "Sosialistiin" nähden tekemät päätökset kumottavaksi.

"Tämä kokous ei ole sen s. s. järjestön edustajakokous, joka ennen tunnettiin s. s. järjestön nimellä. Te, jotka täällä olette, olette yhtä poikkeusta lukuunottamatta kaikki sellaisia, jotka edustatte ainoastaan järjestön toista ryhmää ja sokeasti teette sen, mitä "masiina" käskee. Onpa täällä edustajia sellaisiakin, joita ei ole edes asetettu ehdokkaiksikaan sääntömääräisessä järjestyksessä. Toiselta puolen on taas jätetty tahallisesti pois sellaisia ehdokkaita, jotka ovat tunnetusti olleet toisen ryhmän kannattajia.

"Tällaisia julkoita vääryyksiään koettaa tämä joukko peittää sillä, että umpimähkään syyttää kaikkia toiseen ryhmään kuuluvia anarkisteiksi ja syndikalisteiksi. Näitä syytöksiä on syydetty niin runsaasti, ettei ole mitään mahdollisuutta edes yrittääkään todistaa niitä."

Tämän jälkeen Laukki ryhtyi tekemään selkoa siitä, miten hän tuli yhtyneeksi sosialistiseen liikkeeseen Suomessa. Sanoi kuuluneensa ennen Suomen sosialidemokratiseen puolueeseen yhtymistään Venäjän sosialistipuolueen n. s. bolshevikki- (=enemmistö-)ryhmään. Jo upseerina ollessaan oli hän valmis sotilaskapinan avulla avustamaan vallankumousta ja menemään kansan puolelle, jos tapaukset niin kehittyisivät. Joutui ottamaan osaa suurlakkoon Venäjällä ja joutui Venäjän hallituksen silmissä mustalle listalle. Pakeni Unkarin, jossa osteskeli aselta kansalle. Kehui Unkarin ja Saksan matkalla käyneensä m. m. Karl Kautskyn luona. Hommasi Kautskyn ja varsinkin rouvansa avustuksella iltamaa Berliinissä Venäjän vallankumousliikkeen hyväksi, mutta iltamasta ei tullut mitään, sillä Saksan hallitus määräsi hänet lähtemään.

(Laukki jatkaa:)

"Saavuin Helsinkiin juhannusaattona 1906. Oleskelin sitte Ruovedellä heinäkuun puoliväliin saakka. Venäjän ensimmäinen duuma oli hajotettu ja Viipurin manifesti julkaistu. Vallankumouksellinen mieliala oli korkealla. Puhkesi Viaporin kapina. Otin siihen osaa, toimien etupäässä välittäjänä suomalaisten ja venäläisten välillä.

"Kockin suurlakkojulistukseen, jonka hän antoi kapinan puhjettua, panin vastalauseeni, koska katsoin ette en antaminen olisi ollut puolueuudistuksen tehtävä.

"Viaporin kapinan kukistuttua kuumeni maa siinä määrin jalkaini alla, että minun täytyi lähteä Helsingistä. Pääsin pakoon varastetuissa vaatteissa ja jouduin Tampereelle, jossa oleskelin muutamia kuukausia Tampereen poliisimestarin, kapteeni Nandelstadtin suojissa. Toveri Alanne toimi siihen suuntaan, että sain toimittajan paikan Kansan Lehdessä. Kirjoitin heti toimeen ryhtyttyäni lehteen artikkelin, jossa vastustin murhapolttoa. Kuitenkin minua syytettiin murhapolttajien suosijaksi. Samat suomalaiset terrostit, jotka panivat tällaisia syytöksiä liikkeelle minua vastaan, panivat sittemmin toimeen Kuopion ja Karhonsaaren ryöstöt. Näihin ryöstöihin osallisuudesta on syytetty teidän miehänne Bomania ja Partasta. Minä en kylläkään usko omasta puolestani Rissasen tekemiin syytöksiin, mutta sosialistipuolueen etua silmälläpitäen vaatisin kuitenkin Bomania ja Partasta tarttumaan noihin syytöksiin kiinni ja kumoamaan ne. Duluthin osasto m. m. on tehnyt päätöksen, jossa se on vaatinut Rissasta asianmukaisessa järjestyksessä ajamaan syytöstään.

"Tällä lausuttiin, että minä olen Kockin kanssa tuon tähän maahan suomalaisten keskuuteen anarkistisen liikkeen. Se on suora valhe. Vallankumouksellinen kylläkin olen ja olen aina valmis kansankapinaan, joka alkaa joukkoliikkeenä. Tulevaisuudessa olen myöskin yhtä valmis ottamaan vastaan kapitalistien vainoa kuin tähänkin asti. Kockin kantaa en ole koskaan hyväksynyt. M. m. kun Kock tässä maassa ollessaan kirjotti anarkistisen artikkelin "Ei pidä keppiä purra, vaan kättä," kirjoitin hänelle sen johdosta persoonallisen kirjeen, jossa vastustin hänen mielipiteitään."

Sitte Laukki huomautti, miten häntä on usein syytetty masinoimisesta ja yksityiskirjeiden kirjoittamisesta, mutta väitti, että näitä syytöksiä ei ole koskaan todistettu. Päävastoin Laukki väitti voivansa näyttää toteen, että toiselta puolen on tällaista masinoimista yksityiskirjeiden avulla harjoitettu. Luki väitteensä todistukseksi erään yksityiskirjeen, jonka Mooses Hahl oli kirjoittanut viime keväänä.

Laukki sanoi myöskin hänen syykseen vieritetyn sen, että "Sosialistissa" on käytetty raakaa ja hillitöntä kieltä. Päävastoin sanoi hän "Sosialistin" toimitusneuvoston jäsenenä koettaneensa rajottaa parhaan kielen ja puhettavan käyttöä niin paljon kuin mahdollista.

(Jatkaa:) "Minua on syytetty myöskin syndikalistiksi. Sitä en ole, enkä ole koskaan ollutkaan. Joitakuuta vuosia sitte, kun Florell, Kainu ja Haataja esilintyivät syndikalisteina, polemiseerasin minä heitä ja heidän esittämiään oppeja vastaan kirjoitussarjassani Industrialismi ja parlamentarismi.

"Työväenopisto on ollut pirun syndikalistinen, niinhan te väitätte. Se on kaikki muka johtunut minusta. Tietysti ei teille merkitse mitään se, vaikka näyttäisin teille opistolla laatimani opetusjäsenyyksen syndikalismista, jossa syndikalismin harhakäsitykset nimenomaan osotetaan. Tuo jäsenyys on laadittu pari kolme vuotta sitte.

“Negauneen juttuun en sen enempää koske. Jätän sen tulevaisuuden tuomittavaksi. Te itsekkin tulette tulevaisuudessa antamaan siltä toisen tupmion, kunhan pääsette ennakkoluuloista vapaaksi.

“Negauneessa on nykyään joku oikeusjuttu esillä. Minulla on tuon jutun yhteydessä todistuskappaleita, jotka todistavat Aaltosesta samaa, mistä hän syyttää toisia. Nuo hallussani olevat todistukset ovat sitä laatua, että en halua esittää niitä millekään avonaiselle kokoukselle, mutta olen valmis esittämään ne jollekin suljetulle komitealle.

“Minua on syytetty parlamentaarisen toiminnan vastustamisesta. Teidän leirinne kuuluvat Aaltonen, Hiltunen ja Meriläinen Hancockissa kehottivat äänestämään unioniä tikitillä ja vastustivat sosialistien oman tikitin asettamista. He olivat parlamentaarisen toiminnan vastustajia.

“Mitä tulee meidän ryhmämme lehteen “Sosialistiin,” niin siihen nähden on olemassa paljon tiukempi kontrolli, kuin koskaan suomalaisen järjestön lehdillä on ollut. Järjestön lehdissä on vuosien varrella syötetty sosialismin nimellä paljon karkenlaista pötyä.”

Tämän jälkeen ryhtyi Laukki puhumaan Lännen Kalvosmiehilitosta ja varsinkin Butten rettelöistä. Luki Butten jutun selvitykseksi majuri Duncanin Jaakkolalle, Juntuselle y. m. osottaman pitkähkön vastauskirjelmän, suomeksi käännettynä. Sanoi järjestön lehdissä Butten rettelöiden johdosta kirjoitetun niinkin järjetöntä pötyä, että oli pantu Butten Miners Union haalin hävittäminen hänen (Laukin) syykseen.

Sitte polemiseerasi Laukki puheessaan myöskin siinä vastaan, että radikaalit muka olisivat aiheuttaneet hajaannusta Minnesotan valtiojärjestössä. On todistuksia siltä, hän sanoi, että tässä väitteessä ei ole minkäänlaista perää. Syytöksen, että radikaalit vähemmistönä ollen muka ovat terroriseeranneet osastoja, sanoi Laukki myöskin olevan kokonaan perättömän. Sanoi itsellään olevan todistuksia, että asia on ollut päinvastoin.

(Lopettaen:) “Minä en luule, että kaikesta tästä, mitä olen teille puhunut, on ollut mitään hyötyä. Minä näen jo teidän silmistännekin, että te olette niin ennakkoluuloisia, ettei teitä voi mikään selitys muuttaa. Mutta minä ennustan, että teillä nousee pian hajaannus omassa leirissä. Sillä kannalla kun ollaan, että huudetaan pirusti, mutta on vähän asiaa takana, tulee pian tyytymättömyys ja hajaannus omassa riveissä.”

VÄLIKYSMYS: Ennenkun Axel Öhrn alkoi puhua, käyttäkkeen lopun radikaalien edustajille myönnetyistä kolmen tunnin ajasta, pyysi Mooses Hahl saada nähdä sitä kirjettä, jonka Laukki oli puheensa yhteydessä lue-
nut, välttämällä sitä hänen (Hahlin) kirjottamaksi. Asiantonaiset vaihtoivat kirjeen johdosta joitakuita sanoja.

Astui sitte puhumaan “Sosialistin” päätoimittaja Axel Öhrn, joka puhui järjestön riitaisuuksien synnystä, tehdessä m. m. sellaisen ennen esittämättömän väitteen, että

suomalaisen järjestön riitaisuuksien varsinainen alkaja on ollut toveri Alanne, joka vuonna 1908 Työmiehen toimittajana ollessaan kirjotti ensimmäisen hyökkäyskirjotuksen Työväenopistoa vastaan. Siitä asti sitä lehtien ja Työväenopiston välistä sotaa on sitte jatkunut.

Puheesta ei tehty sen tarkempia muistiinpanoja.

Sisältöluettelo

KOKOUKSEN ALKUVALMISTELUT.

	Siv.
Kokouksen avaus	3
Väliaikaisten virkallijain valinta	3
Valtakirjakomitean valinta	3
Valtakirjakomitean raportti, edustajaluettelo	3
Valtakirjakomitean raportin hyväksyminen	4
Kokouksen vakinaisten virkallijain valinta	4-5
Työjärjestysvaliokunnan muodostaminen	4
Pöytäkirja	4
Pöytäkirjan tarkastajain valinta	5
Kokouksen työjärjestys	5

KOKOUKSEN SIIRTYMINEN VARSINAISEEN TYÖ- JÄRJESTYKSEEN.

1. Järjestön toiminta- ja tilikertomukset:

Toimeenpanevan komitean, piirikomiteain ja järjestön sihteerin toimintakertomus vv. 1913-1914	6
Keskustelu toimintakertomuksen johdosta	34
Päätös	190
Tilikertomus v. 1914	85
Keskustelu tilikertomuksen johdosta	87
Päätös	228
Toimeenpanevan komitean ja sihteerin toiminta- ja tilikertomus vv. 1912-1913	89
Keskustelu	105
Päätös	188

II. Järjestön sisäiset selkkaukset ja järjestömuoto:

S. s. järjestön sisäiset selkkaukset, alustukset ja evästyslausunnot	46
Keskustelu	52
Päätös	254
Järjestömuotomuutoksia ja sääntöjä koskevat alust.	107
Piirijärjestökysymys, keskustelu	135
Päätös	149
Järjestöneuvostokysymys, keskustelu	149
Päätös	153
S. s. järjestön uudet säännöt, keskustelu	253
Koko sääntöjen hyväksyminen	263

III. Työväenopistokysymys ja valistustyö:

Suhde Työväenopistoon, alustukset ja Työväenopiston kirjelmä	153
Keskustelu	170
Päätös	226
Valistustyö, alustukset	181
Keskustelu	184
Päätös	246

IV. Sanomalehdet ja kustannusyhtiöitten yhdistäminen:

Puoluelehtien arvostelu	184
Päätös	247
Toimittajain valinta, alustus	194
Keskustelu	195
Päätös	249
Kustannusyhtiöitten yhdistäminen, alustukset ja evästyslausunnot	196
Keskustelu	219
Päätös	249
Suhtautuminen "Sosialistiin", alustukset ja eväs- lausunnot	73
Keskustelu	76
Päätös	263

V. Suhtautuminen taloudellisiin järjestöihin:

Alustukset ja evästyslausunnot	232
Päätös	260

VI. Esitykset kansallislehdistöille:

Ehdotus työttömyyskysymyksestä	243
--------------------------------------	-----

VII. Sairausapuyhdistykset:

Alustus	243
Päätös	243

VIII. Urheilu- ja voimisteluseurat:

Alustus	244
Keskustelu	244
Päätös	245

IX. Aino Tuomisen rahasto:

Alustus	245
Keskustelu	245
Päätös	260

X. Edustajakokouset:

Päätös	230
--------------	-----

XI. S. s. järjestöetä erossaolevien osastojen ja jäsenten edustajain esilintymisoikeus:

Järjestystä erossaolevien osastojen ja jäsenten edustajain valtakirjaluettelo	58
Kirjallisen lausunnon vaatimus edustajakokouksen lailliseksi tunnustamisesta	59
Erossaolevien osastojen ja jäsenten edustajain kirjelmä	59
Keskustelu kirjelmän johdosta	61
Suullisen lisäselityksen vaatimus	66
Puoluetta edustavan tutkijakomitean ehdotus puheolkeuden myöntämisestä järjestöstä erossaolevien edustajille edustajakokouksen jäsenten edessä	68
Päätös tutkijakomitean ehdotuksen johdosta	68
Koko asiaa käsittävä päätöslauselma	231

XII. Muita asioita:

Chicagon s. s. osasto no. 1:n ja Seattlen osaston sisäistä rettelöistä. — Kokouksen päätös	250
Elyn, Crosbyn, Mesaban ja Isabellan s. s. osastojen järjestö-oikeuksien pidätys. — Kokouksen päätös	259
Osastojen omaisuuden kontrolli ja turvaaminen. — Ponsiehdotus	250
Päätös	261
Työväenopiston pidätetyt verot	245
Päätös	252
Työmiehen tukemiseksi toimeenpantu verotus	247
Toverittaren kannatus	247
Seattlen s. s. osaston toiminta Toveria vastaan	252
Uudet jäsenkortit	247
Päätös	259
S. s. järjestö ja kansallispuolueen perustuslaki	263
Sääntöjen julkaiseminen	263
Pöytäkirjan valmistaminen	262
Kokouksen virkallijain palkka	252
Pöytäkirjan toimittajan palkka	252
Kielijärjestöjen sihteerien neuvottelukokous	88
Kysymys Chicagon uuden osaston jäsenten kokouksessa olo-oikeudesta	38
Vallokuntain jäsenten äänestys-oikeus	140
Lapatossu- ja Väkäleukajuttu	232
Keskipiirin erotetun piirikomitean hallussa olevien asiapaperien periminen	232
Puolueen tutkijakomitean kokoukseen saapuminen ..	45

Tervehdyskirjelmät:

Canadan s. s. järjestön tervehdyskirjelmä edustajakokoukselle	44
H. Joutsenen tervehdyskirjelmä edustajakokoukselle	44
Edustajakokouksen vastaus Canadian s. s. järjestön tervehdyskirjelmään	44
Edustajakokouksen tervehdyskirjelmä Suomen sos.-dem. puolueelle	264

Muita kokoukselle lähetettyjä kirjelmiä:

Tolvo Virtasen kirjelmä	161
”Radikaalien” allekirjoittamaton kirjelmä	39

Välilyksymyksiä:

Kotun-jupakka	40-45
Huomautus sanomalehtiraporttereille	175
S. s. järjestön edustajain valinta kansallistoimeenpanevan komitean kokoukseen	222
Järjestön lausunto sosialistipuolueelle	223
Väittelytilaisuuden järjestäminen ”radikaalien” kanssa	225
Ehdotus sääntöjen 7:n luvun 10:ttä pykälää koskevan päätöksen purkamiseksi	261
Leinon välilyksymys Chicagon ja Seattlen osastoja koskevien päätöksiä perille lähettämistä	262

Vastalauseita:

J. Lindqvistin vastalause Työväenopistoa koskevan päätöksen johdosta	180
J. Lindqvistin vastalause puolueelle esitettäväksi päätetyn järjestön riittäisyyttä koskevan kirjelmän johdosta	223

KOKOUKSEN LOPETTAMINEN.

Loppusanat	266
Pöytäkirjantarkastajain lausunto	266

LIITE I.

1. S. s. järjestön selostuskirjelmä sosialistipuolueen tutkijakomitealle	267
2. Todistuksia.	
(a) Syndikalistiset ilmiöt suomalaisessa sosialistijärjestössä, saboteesin suosimista y. m.	273
(b) Syytöksiä sosialistipuolueen pikkuporvarillisuudesta ja hyödyttömyydestä työväestön etujen ajajana	277
(c) Taistelua unioita vastaan ja taloudellisen järjestymistyön vahingoittamista suomalaisten työllisten keskuudessa	280
(d) Impossibilistinen suhtautuminen sosialistipuolueen poliittiseen toimintaan	283
(e) Sosialistipuolueen yleisen vaalilistan ja ehdokaiden avointa vastustusta ja puolueen toimitsijain mustaamista	286
(f) Osastojen toiminnan rappeuttamista	288
(g) Puolueen osastojen omalsuuksien valtauksia yksilöille ja puolueen ulkopuolisille ryhmille	301
(h) Hajotustyötä sosialistipuolueessa ja s. s. järjestössä ja toimitsijain parjausta	307

(i) Kilpailevan järjestön perustaminen	311
(j) Taistelu järjestön sanomalehtiä vastaan, vaiheellisten tietojen levittäminen niiden rahallisesta tilasta	311
(k) Uskottelua, että puolueen kansallisvirasto tukee hajotustyötä	314
(l) Hajottajain "ehdot," joilla he lupaavat lopettaa hajotustyönsä	319
3. Vastaus niihin "vaatimuksiin," joita "radikaalinen" ryhmä on esittänyt sosialistipuolueen kansallistoimeenpanevalle komitealle	320
4. Lisäselitys	326

LIITE II.

Sosialistipuolueen kansallistoimeenpanevan komitean tutkijakomitean lausunto s. s. järjestön riitaisuuksista	328
--	-----

LIITE III.

Kansallistoimeenpanevan komitean päätös s. s. järjestön riitaisuuksista	335
---	-----

LIITE IV.

Leo Laukin puhe edustajakokouksen jäsenistölle	338
--	-----

Oikaistavia virheitä

Pöytäkirjaan pujahtaneista virheistä oikaistakoon seuraavat huomattavimmat:

Sivulla 50 on Chicagon uuden osaston lupakirja-anomuksen allekirjottaneitten henkilöitten luku tullut 210, pitää olla 120.

Sivulla 55, tov. Bergerin puheessa oleva lauseosa "kansalliskomitean puolesta," pitää olla "kansallistolmeenpanevan komitean puolesta."

Sivulla 58, rivillä on 37 on sana "valtakirjojen," pitää tietysti olla "valtakirjojen."

Sivulla 62 on S. Alanteen puhe muuttunut E. Järven puheeksi.

Sivulla 81 olevassa puheenvuorossa mainitaan Kalle Järvestä, tarkotettaneen Kalle Heinoa.

Sivulla 87 mainitaan lakimies Cristiansenista, pitää olla Christiansen.

Sivulla 106 Alanteen puheenvuorossa sanotaan: "valtion toimeenpanevan komitean päätökselle," pitää olla "jäsenistön yleisäänestyksellä hyväksymälle päätökselle."

Sivulla 51 ovat Red Lodgen alustuksen 5:stä kohdasta jääneet pois sanat "vaan myöskin" j. e. p.

Sivulla 131 oleva Hoquiamin osaston lausunnon paikka on sivulla 133.